Laurence Gardner

”În umbra lui Solomon”

Secretele Masoneriei

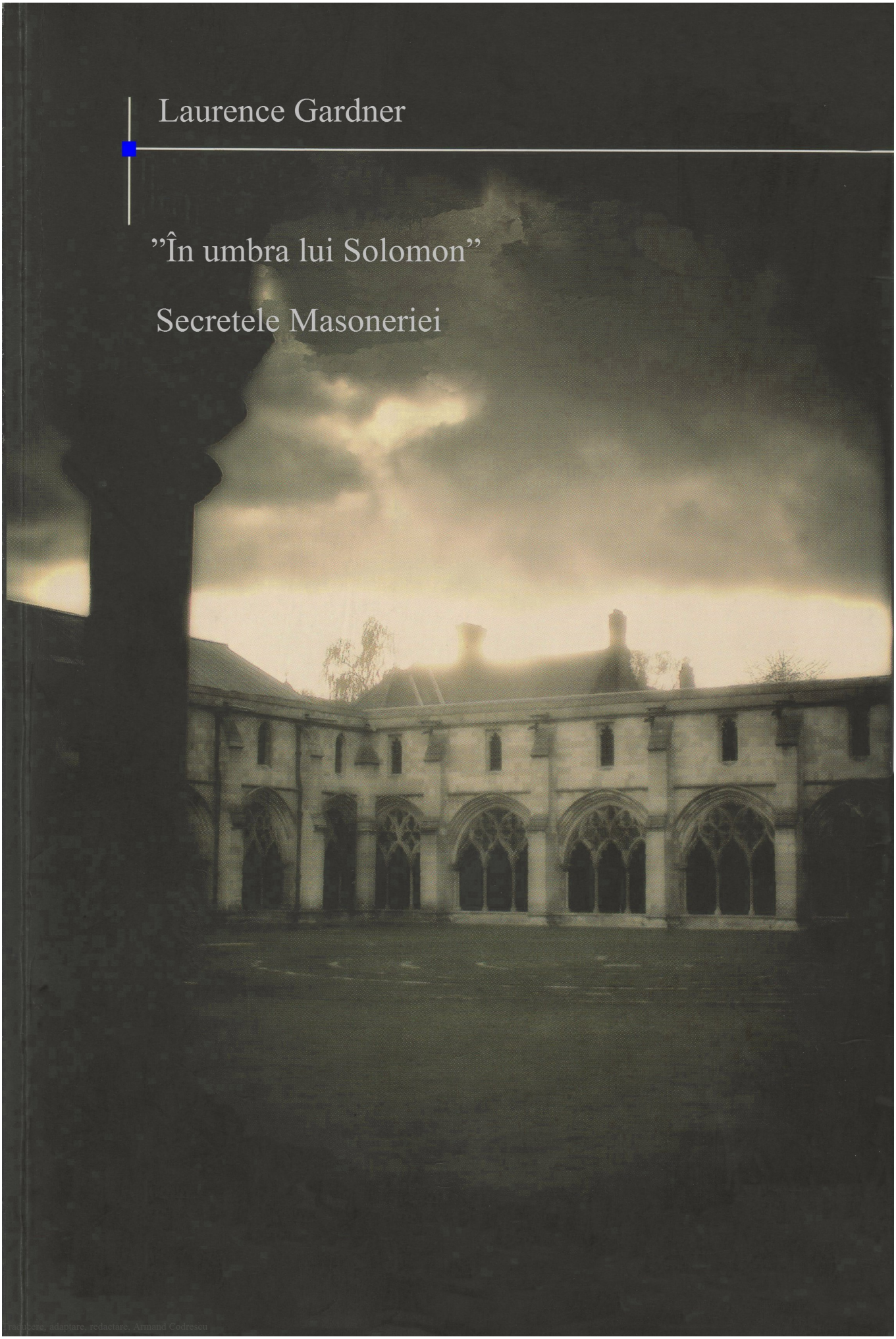

Traducere, adaptare, redactare: Armand Codrescu

Introducere

Autor controversat, apreciat de mulți în ceea ce privește sursele de documentare și subiectele dezbătute în lucrările sale, la fel de contestat din punct de vedere al temei tratate, Laurence Gardner nu este un scriitor necunoscut cititorilor interesați din România (în limba română a fost tradusă lucrarea acestuia intitulată *The Magdalene Legacy – Moștenirea Magdalenei*).Traducerea și adaptarea lucrării *Umbra lui Solomon – Secretele Masoneriei* nu au fost realizate de către un mason; respectiva persoană nu a fost și nici nu are intenția să devină, avându-se în vedere (cât a fost posibil) nealterarea celor transmise de autor.

Rândurile care vor urma pot fi de folos *tolomacilor utili* din Masonerie – că tare mulți mai sunt și au niște scopuri ”doar unul și unul” - dar și omului de rând, celui care dorește să cunoască cum au decurs evenimentele de-a lungul istoriei, dar dintr-un alt punct de vedere – al autorului – care a putut studia documente și arhive inaccesibile (chiar ”inexistente”) cititorului neavizat.Întâmplările narate, faptele prezentate (multe dintre ele putând fi verificate) îi vor ajuta pe mulți să înțeleagă că dincolo de fastul și strălucirea din sălile de tron, dincolo de ”sfințenia” afișată în timpul evenimentelor oficiale, s-au aflat oameni ca oricare alții: poate mai norocoși că în venele lor ar curge ”sânge albastru”, cu ”origini nobile”.Ceilalți nu au fost la fel de norocoși.Și-au dus existența cu concepții străine propriei conștiințe (murind chiar pentru ele), conduși de persoane care au guvernat (și mai guvernează) prin ”voia lui Dumnezeu” !!!

Din perspectiva timpului trecut, nimic nu este nou sub Soare.Fapte, idei, concepții și tendințe au fost preluate de reprezentanții ”gintei alese” de la caldeeni, fenicieni, babilonieni, egipteni, etc.Le-au trecut prin ”filtrul” trăsăturilor și al intereselor proprii impunându-le, mai apoi, drept *adevăruri revelate* – apărate de sintagma ”crede și nu cerceta”, respectiv *mistere antice* – protejate prin ”secretul jurământului”.

Lectură plăcută!

Fragment din articolul-denunț privitor la Masonerie publicat de Carmine (Mino) Pecorelli (membru al lojei P2) în ultimul număr al publicației *OP*, din 20 martie 1979:

«Masoneria a devenit o noțiune hilară, utilă pentru divertisment.Dar este și o afacere pentru cei care doresc și știu să o exploateze.Eu doar mă distram.Am făcut o mare carieră în Masonerie.În Masonerie, se pleacă de la gradul 1 și se ajunge până la 33.Fiecare treaptă e un număr, o certitudine pentru promovare.Am ajuns până la gradul 32 și-mi lipsea doar un număr pentru a face un ”bingo” și a deveni ”prea puternic”.Toți cei cu gradul 33 din Masonerie sunt ”prea puternici”.Titulatura de ”prea puternic” se obține cu ajutorul unui număr – al unui număr magic – mai bine decât cu tratamentul prescris de doctorul Voronoff, la 70 de ani, la 80 și chiar la o 100 de ani.Nu există limită de vârstă: un 33 este ”prea puternic” până la moarte, fapt stabilit de statutul ordinului.Păcat că este vorba doar de o ”putere” simbolică care, din punct de vedere practic, nu servește la nimic.Totuși, este un lucru plăcut pentru că în viață, crearea de iluzii este o forță și încrederea în noțiunea de ”prea puternic” (uneori mai slab decât un melc, nereușind să facă măcar o gaură într-o foaie de varză) gâdilă propria vanitate.

În acest fel se explică faptul că oameni care în viața cotidiană sunt niște ”păcălici”, cu papuci de casă și scufii pe cap, mâncând pâine înmuiată pentru că nu mai au dinți, după ce trec de coloanele templului masonic, împodobiți cu accesorii de toate culorile și cu meda-

lioanele odihnindu-se pe burți, se transformă în ”curcani” care se etalează prin împrejurimi.Închiși între pereții ”lojei” (fără ferestre, care să lase să treacă lumina Soarelui) mirosind a aer închis și a mucegai, aceștia se cred oamenii destinului, cei care trasează calea popoarelor indicând orizonturile de salvare și fericire.Mici escroci, șarlatani de calibru mic, profitori de rang comun, înțelepți de birt și politicieni de cafenea, fiecare dintre aceștia se crede la interiorul lojei un ”reformator” vorbind ca și cum fiecare cuvânt pronunțat ar trebui să fie o ”bornă kilometrică” pe drumul umanității.

Totul e caricatură, dar cu o extraordinară seriozitate.Fețele sunt grave, mișcările sunt lente pentru a părea maiestuoși, discursurile sunt enunțate pe ritm de comemorări funebre. ”Frații” se elogiază reciproc, se adresează unul altuia cu *venerabile*, *ilustrisim*, *prea puternic* ca și cum ar fi adevărat.Un farmacist (care în viața profană vinde pastile pentru tuse, prepară loțiuni împotriva căderii părului și pomezi pentru mâncărimi de piele), umil și serviabil cu toți (de la femeie de serviciu la măturător de stradă), în lojă se mișcă precum un nobil, vorbește ca un profet și spune minciuni cu tonul unui episcop care explică Evangheliile.Un funcționar de bancă (”condamnat” de profesiune să înțeleagă semnele portarului, ale cameristei, ale șefului) care, după ce s-a culcat beat a văzut un balaur verde care scuipa foc, în lojă își asumă rolul politic al unui șef de guvern exprimându-și opinia definitivă despre evenimente, fixând scopuri precise.Și așa cu toți ceilalți: avocați fără procese, funcționari în căutare de protecție pentru a se apăra de ”șeful de secție”, artiști care nu au nimic de spus, mediocritatea din toate profesiunile, intriganți de orice fel, ipocriți, falși moraliști, escroci mascați în filantropi, toată ”crema” societății care scuipă sentințe și lansează anateme.Și cu cât este mai mare numărul care arată gradul, cu atât mai gravă este atitudinea și discursul mai decisiv.

Când vorbește un 33 este ca și cum Moise în persoană s-ar afla acolo cu ”Tablele legilor”.Este vai și amar dacă cineva râde: își riscă viitorul pentru totdeauna! ”Libertate”, ”Egalitate”, ”Fraternitate” sunt exaltate cu orice ocazie: este *acompanierea de orchestră* obligatorie a celui care lălăie *romanța*.Acest trinom este scris în orice colț și unde te întorci îl găsești tipărit cu roșu, verde, galben, în contrast cu culoarea de fundal a pereților. Dar, dacă prin *libertate* cineva intenționează să acționeze *de capul lui*, e o frumoasă imprudență; dacă prin *fraternitate* se crede că se poate dispune de ajutor în momentele dificile (chiar și pentru sume care s-ar putea să nu mai fie returnate), este bine ca imprudentul să-și lege un pietroi de gât și să se arunce în prima baltă care-i apare în cale; dacă prin *egalitate* cineva se crede la fel cu ”fratele” cu burta rotundă pe care se odihnește un lanț gros de aur, este un nebun care trebuie închis de urgență la azil.*Libertate*, *Egalitate*, *Fraternitate* – cei trei termeni ai celei mai geniale înșelătorii care a fost organizată pentru exploatarea ”democrației” de către o bandă de ”paraziți ai idealului” și ”pionieri ai înșelăciunii” aflați sub înalta protecție a ”Marelui Arhitect al Universului” care, pentru a nu fi compromis prea tare, este reprezentat doar cu un singur ochi».

Laurence Gardner 1943 - 2010

Laurence Gardner, prior al ”Celtic Church's Sacred Kindred” din St. Columbia (în imaginea alăturată), a fost un cercetător al genealogiilor familiilor regale și al vechilor ordine cavalerești, cunoscut la nivel mondial.Gardner a fost ”Cavaler Labhran de St. Germain”, respectiv ”atașat prezidențial” al ”European Council of Princes”, o instituție constituțională consultativă fondată în 1946.A fost prezent în cadrul gărzii nobile a ”Casei Regale Stewart” (fondată în 1692 la St. Germain-en-Laye), respectiv a fost istoric regal jacobit.Laurence Gardner a publicat, printre altele, ”Linia de sânge a SF. Graal”, ”Originile misterioase ale regelui Graalului”, ”Mitul și magia Sf. Graal”, ”Secretele Arcăi pierdute”.

Ce mister antic se ascunde în spatele originii Masoneriei? Un secret atât de puternic încât aceeași confraternitate este în căutarea acestuia de peste 300 de ani! Lucrarea lui Gardner îndepărtează o parte din vălul de umbre privitor la originile misterioase ale acestei societăți secrete.Autorul, el însuși mason timp de mai mult de 20 de ani, deschide porțile *sanctei sanctorum* ale templului masonic.În paginile care vor urma (fruct al ani de cercetări de arhivă) sunt dezvăluite secretele-cheie ale Masoneriei, revenind la suprafață acea lume dispărută în care aceste secrete au fost tăinuite timp de secole.

INTRODUCERE

Începând din 1717, când a fost constituită *Marea Lojă* engleză, s-au scris multe cărți dedicate Masoneriei, fiind publicate destul de frecvent și găsindu-se în rafturile librăriilor sau bibliotecilor din țări precum Anglia, SUA, Franța, Germania și altele.Această recoltă consistentă de cărți poate fi împărțită, în mare, în două categorii: cele scrise de masoni, respectiv cele scrise de persoane care nu au fost adepte ale Masoneriei.În acest ultim caz se poate distinge între cărți ”pro” sau ”contra”, scrise în baza unui ”se spune că...”.În general, cărțile scrise de masoni se adresează cititorilor masoni.Chiar dacă, câteodată au un ton poate puțin autoritar, este vorba despre texte privitoare la doctrine diverse, fiind dedicate (de cele mai multe ori) unui aspect doctrinar specific, cu un slab interes (uneori chiar fără) pentru cititorul obișnuit.Se poate spune că tema prezentată în această lucrare a fost cercetată din punct de vedere critic datorită lungii perioade petrecute în Masonerie, dar și a timpului îndelungat în care a fost susținător al acesteia.

Fiind inițiat în 1966 în cadrul unei loje londoneze, după ce a obținut toate gradele prevăzute, activitatea de ”maestru mason” a continuat pentru circa 20 de ani.Spre jumătatea anilor '80 ai secolului trecut, autorul a trebuit să țină cont de obligațiile din ce în ce mai mari care decurgeau din conducerea lojei care-i limitau (foarte mult) activitatea acestuia de cercetător independent.Ca urmare, s-a văzut constrâns să-și înainteze demisia către ”Marea Lojă Unită a Angliei”.Din acel moment, fără a avea o atitudine pro sau contra Masoneriei, a continuat să studieze istoria acesteia, structura organizatorică, uzanțele practice din diverse punct de vedere, respectiv din prisma conexiunilor cu alte domenii, elemente și noțiuni.Aceste cercetări i-au dat posibilitatea să studieze în amănunțime teme precum instituțiile cavalerești, societățile filosofice și alte grupuri care, de-a lungul secolelor, au exercitat o influență profundă asupra structurilor monarhice și guvernative.În această perioadă, autorul a avut parte fie de aprecieri, fie de critici și negări din partea mediilor masonice.La fel cum se întâmplă în fiecare aspect al vieții de zi cu zi, nu este posibil să fie mulțumiți toți, iar mișcarea masonică nu constituie o excepție.Marea majo-

ritate a adepților a manifestat o atitudine tolerantă, o minte deschisă și pregătită pentru discuții, dar au existat (și există) un număr de înscriși care nu acceptă nici un fel de ”confruntare”, darmite să treacă peste ”învățăturile canonice”.

Chiar dacă Masoneria nu este o religie, din diverse puncte de vedere acționează ca și cum ar fi fost, iar mecanismele de apărare intră imediat în funcțiune în momentul în care se sesizează o minimă amenințare la adresa dogmelor proprii.Foarte multe *Mari Loje*, împrăștiate în diverse părți ale lumii, au o pagină de internet, acțiunea în sine constituind un fapt intrigant.Dacă este adevărat că scopul final ține și de informare (pentru multe loje este așa), este la fel de adevărat că nu lipsesc, de cele mai multe ori, ”noțiunile defensive”.Este posibil să nu existe în lume o altă organizație, atacată atât de des și de virulent și care – totuși – continuă să acționeze *jucând în apărare*! O întrebare apare mai mult decât spontan: dacă Masoneria este o confraternitate de ajutorare reciprocă, din ce motive trebuie să se îngrijoreze, atât de mult, de opiniile celorlalți?

În literatura de specialitate se citește de cele mai multe ori că Masoneria nu este o societate secretă și că nu se cere o anumită secretomanie în ceea ce privește afilierea (apartenența).În realitate este un aspect destul de controversat pentru că una din îndatoririle masonice este tocmai aceea că adepții ”trebuie să țină secret și nu trebuie să facă cunoscut” nimic din aspectele evenimentelor care au loc la interiorul lojei.În acest mod, chiar dacă susține că nu este o societate secretă, prin impunerea unei anumite reticențe, pentru mai multe persoane, această atitudine înseamnă o anumită ”secretomanie”. Principiile de bază ale Masoneriei sunt multe, cu o tentă (oarecum) pozitivă, unica anomalie constând în faptul că practica masonică derivă din științe antice care în prezent nu mai sunt studiate. Se studiază ritualuri, se celebrează ceremonii dar, cu toate ”manifestările pompoase”, se afirmă că secretele care stau la baza societății s-au pierdut de foarte mult timp.Una din cele mai grave pierderi de manuscrise ale filosofiei antice se datorează acțiunii orbești a Bisericii de la Roma prin distrugerea (în 391 d. H., e.n.) ”Bibliotecii din Alexandria” - Egipt.

După acest episod, pe durata Imperiului Roman, au existat și alte distrugeri, fiecare cu însemnătatea ei.Descoperiri importante au fost făcute pe durata Evului Mediu datorită acțiunii Cavalerilor Templari care (în timpul primei cruciade) au făcut un număr destul de mare de săpături în zonele subterane ale Templului lui Solomon.Și tot Biserica, cu ajutorul Inchiziției, în secolul al XIV-lea, a dat startul persecuțiilor, respectiv altor distrugeri.Resturi din documentele de valoare au fost salvate dincolo de hotarele Bisericii – Stat (mai ales în Scoția) și, filosofii-gânditori ai *Royal Society* (personaje de calibrul lui Isaac Newton, Christopher Wren, Robert Boyle) au utilizat puținul care mai era încă disponibil din științele antice pentru descoperiri științifice extraordinare, mai corect ”redescoperiri”.

Dar distrugerea documentelor nu s-a terminat.În secolul al XVII-lea, pe durata *Protectoratului* lui Cromwell și în incendiul din Londra au dispărut (din nou) documente importante.Destrămarea dinastiilor regale și apariția parlamentelor a contribuit la fragmentarea sursei de documente disponibile; mulți reprezentanți de seamă ai tradiției masonice au fost constrânși să se împrăștie prin Europa, condamnați la exil.În forma ei modernă, Masoneria a apărut în secolul al XVIII-lea ca o confraternitate cu principii sănătoase, cu intenția de a aduna ceea ce mai rămăsese din arhivele antice ale cunoașterii umane, acest pas de început având o durată scurtă.După puțin timp, mișcarea masonică și-a schimbat intențiile transformându-se într-o instituție socială cu scopuri caritabile, căutând să rămână fidelă față de practicile și ritualurile ideilor filosofice de fond.

În prezent, chiar dacă este percepută ca o asociație secretă, se poate afirma că Masoneria pare să nu mai conserve nimic misterios, nici măcar un element care să prezinte vreo urmă de ”secret”.Totuși, printre ”pliurile” documentelor Renașterii s-au strecurat destule elemente care au ajuns până în prezent, devenind puncte de interes pentru știința modernă în căutarea de noi surse de inspirație derivate din științele antice.

De-a lungul rândurilor, cititorul va cunoaște un parcurs investigativ bazat pe informații documentate rezultate din consultarea materialelor de arhivă, același material despre care ”Constituția” masonică susține că s-a pierdut cu circa 300 de ani în urmă.Vor fi confruntate activitățile dintr-o lojă din prezent cu activitățile dintr-o lojă din acele vremuri pentru a verifica în ce mod Masoneria actuală a fost ”schimbată” și ”manipulată” până în punctul în care ea însăși recunoaște ”că s-au uitat preceptele pe care le-a avut la bază”.În prima parte s-a pus accentul pe aspecte legate de putere, politică, intrigi și conspirațiile care au marcat evoluția Masoneriei.Partea a doua este dedicată ceremoniilor, cunoștințelor alchimice, a legăturilor cu instituțiile cavalerești, respectiv cu filosofia.În partea a treia, fragmentele diverse ale acestui ”puzzle” se adună într-o formă unică descoperind, nu numai în ce fel s-au pierdut secretele originare ale acestei ”Arte”, ci și din ce motive s-a întâmplat acest lucru; mai mult decât atât, vom încerca să vedem la ce anume se refereau acele secrete.

Simbolurile și imaginile utilizate de Masonerie sunt multe; o parte dintre ele sunt cunoscute, o altă parte mai puțin sau chiar deloc.Dintre toate acestea, în mod paradoxal, cel mai puternic este și cel mai puțin cunoscut: un cerc la interiorul căruia se află un punct.După cum se va vedea ulterior, ultimul scop al acestei societăți este reprezentat de acest semn a cărui origine se pierde în negura timpurilor.Se va descoperi că ”ultima cheie” a Masoneriei se află într-o ”ramură” a acesteia (într-un timp apreciată, existând la interiorul acestei organizații), *Capitolul Arcului Regal*.Chiar dacă la interiorul ”frăției” *Capitolul* este opțional, cu toate că *Arcul Regal* a fost ignorat de către ”establishmentul” *Marii Loje* (timp de 96 de ani de la înființarea lui), în acest ritual particular (distinct de primele trei grade primare) se regăsește moștenirea autentică a mesajului masonic.Foarte mulți s-au întrebat din ce motive *Arca Alianței* apare pe stema simbolică a ”Marii Loje Unite a Angliei” de vreme ce nu constituie un moment semnificativ de-a lungul gradelor pe care le parcurge adeptul în practica acestei *Arte*.După cum se va vedea, acest sens este foarte clar pentru că odată, această relicvă prețioasă avea o semnificație la fel de profundă ca și ”Piatra Filosofală” sau ca *vițelul de aur* al lui Moise pe care acesta l-a ars (la poalele muntelui Sinai) pentru a obține pulberea misterioasă.

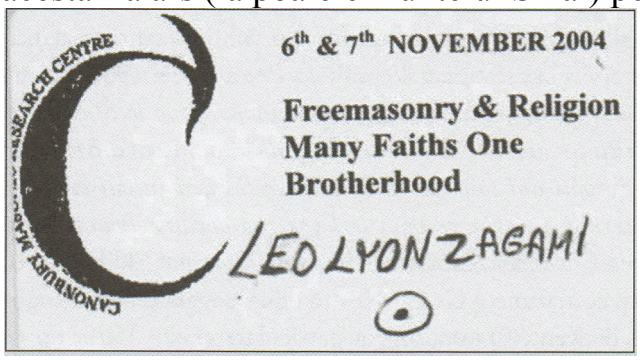

Invitație adresată lui L L Zagami la un eveniment din 2004.Trebuie remarcată prezența punctului la interiorul unui cerc.

Intenția autorului este de a ajunge la scopurile autentice formulate de originala (și vechea) Masonerie, instituționalizată în 1717. Practic, este vorba de căutarea unor cunoștințe de natură filosofică, de un ”cuvânt-cheie” autentic – considerat pierdut – care să ofere posibilitatea deschiderii scrinului cu tezaurul esoteric.Diferența dintre căutarea și cercetarea autorului, respectiv cele întreprinse de ”frăție”, este că pentru autor nu au existat nici un fel de restricții datorate statutului său de ”afiliat”.Din acest motiv se poate considera că tratarea de față poate să aibă mai mult succes, reușind acolo unde eforturile anterioare

ale celorlalți au dat greș.De fapt, multe din misterele seculare se pot reconstrui iar cunoașterea acestora poate apărea ca fiind mai extraordinară decât ne-am fi așteptat.

Laurence Gardner , Exeter, martie 2005

Partea I

Capitolul 1 - « Secrete antice »

= O moștenire magică =

La ”centrul” Masoneriei moderne se află legendele care-l au ca erou principal pe regele biblic Solomon.Aceste ”evenimente” (istorii, întâmplări) se referă în mod particular la construcția marelui Templu din Jerusalim, dorit de către acesta pentru a adăposti (în *Sancta Sanctorum*) *Arca Alianței*.Acest rege, fiu al lui David, vestit pentru bogăția și înțelepciunea lui (se spune că ar fi trăit pe la 950 î. H.), este o adevărată enigmă a Vechiului Testament.În general, este tratat în mod pozitiv de către tradiția ebraică, chiar dacă este criticat pentru numărul mare de concubine, respectiv pentru toleranța arătată față de venerarea altor divinități și idoli la interiorul regatului său.Pentru prezentarea vieții acestuia sunt fundamentale două situații: întâlnirea cu regele orașului Tyr, respectiv cu misterioasa regină din Saba, două personaje mai degrabă generoase care i-au adus multe daruri și cantități impresionante de aur, pentru a face mai puternic și mai strălucitor ”regatul lui Juda” (vezi capitolul XV, subcapitolul ”Casa lui Solomon”).

”Ieșind” din contextul biblic, alte ”întâmplări” îl prezintă pe Solomon sub forma unui magician, având un inel magic, dar și o piatră capabilă să taie roca cu o precizie chirurgicală și fără să facă nici un zgomot.Conform altor ipoteze, Solomon ar fi făcut să leviteze *Arca Alianței*, ridicând-o de la pământ prin propria voință.

Pentru o informare ”echidistantă” a cititorului, acolo unde s-a crezut de cuviință, s-au adăugat și alte ”puncte de vedere”.Iată un prim caz.Referitor la Solomon, Leo Lyon Zagami (în *Confesiunile unui Illuminat*, ianuarie 2012, vol. I, capitolul VI – *UFO – Contactul*, subcapitolul *”Geniul” (Djinul) extraterestru*, pag. 341) prezintă un punct de vedere destul de in-trigant, -teresant: «*... astfel, clasicul ”extraterestru gri” ar putea fi un inamic mortal pentru noi* (rasa umană) *dar și un instrument secret util elitei Noii Ordini Mondiale, aceștia acționând în strânsă legătură din cele mai vechi timpuri.Regele Solomon domina aceste entități pe care le numea ”demoni” folosindu-le pentru construirea faimosului său templu, care în timp va deveni alegoria de bază pe care se va forma Masoneria, respectiv o modalitate de înțelegere a filosofiei masonice, a laturii ei cele mai oculte.Tradiția musulmană este foarte clară în ceea ce privește existența ”primului templu” construit de Solomon – considerat (în Coran) ca profet și model de înțelepciune – acesta având legături aparte cu acele entități* (demoni, numite în Coran ”djini” - genii; vezi și povestirile din ”O mie și una de nopți” !!!).*Versetele 34:12, respectiv 34:13 explică despre cum a evocat Solomon spiritele pentru construirea templului: ”Și* (am supus) *vântul lui Solomon; dimineața* (din zori până la amiază) *era* (călătoria) *de o lună; după-amiaza* (de la amiază la apus) *era* (călătoria) *de o lună* (deci, într-o zi putea face o călătorie care, în mod normal, ar fi două luni).*Și noi am făcut să curgă pentru el un fluviu de bronz* (topit); *erau ”genii” care lucrau în fața lui, cu consimțământul Domnului său.Și oricărui dintre*

cei care nu s-ar fi supus Poruncii noastre i-am fi făcut cunoscut pedeapsa Flăcării” (Coran, 34:12). *”Ei făcură pentru el tot ce a dorit – cochilii, statui, havuzuri profunde și vase încăpătoare.Oh, familie a lui David, fii dreaptă în arătarea aprecierii tale.Puțini din Servitorii Mei îmi sunt recunoscători”* (Coran, 34:13) » – nota traducerii în limba română.

Din acest punct de vedere, Solomon a fost considerat drept un magician cu puteri extraordinare în perioadele succesive, fiind văzut ca o persoană excepțională în Europa R*enașterii*.Geometria care a stat la baza templului a fost considerată ca o sinteză a perfecțiunii sacre; secretul tăierii pietrelor, abilitatea în levitarea obiectelor au constituit punctul de plecare pentru o mulțime de cercetări.Pasiunea constantă și de nestăvilit a acestuia pentru aur i-a adus o aură de fascinație în plus.În termeni simbolici, Solomon este cel care deține ”cheile” pentru descifrarea secretelor Masoneriei moderne dar, pentru că societatea a fost instituționalizată în 1717, legătura ereditară fundamentală este realizată prin *Cavalerii Săraci ai lui Hristos și ai Templului lui Solomon*.

Cunoscută în mod obișnuit cu numele de Cavaleri Templari, această confraternitate de elită a cavalerilor vestului european (structurată sub forma unei organizații militare cu accente monahale), a fost fondată în primii ani ai secolului al XII-lea, în timpul cruciadelor, ca o ”frăție” cu scopuri altruiste.Dar apare, în mod imediat, o întrebare: mișcarea masonică este o rezultantă a Ordinului Cavalerilor Templari? Dacă este așa, în ce fel ”confraternitatea de asistență” (Masoneria) își poate concilia intențiile și scopurile finale cu cele ale unui ordin medieval de călugări războinici? Sau poate că Masoneria își are originea în ”gildele masonice” după cum cred mulți? Sau poate că aceasta își are rădăcinile în școlile de mistere ale Egiptului Antic cu care, poate nu la întâmplare, are destul de multe în comun? Oricare ar fi răspunsul, există o întrebare de fond: în ce mod instituția din prezent se poate raporta la trecut?

Textele biblice precum Vechiul și Noul Testament s-au aflat timp de secole la baza credinței ebraice, respectiv creștine: scrieri cu autori diverși, din perioade diferite de timp, ținute laolaltă de fondul unui scop comun.Aceste scrieri cuprind narațiuni istorice care (mai ales în Vechiul Testament) acoperă o perioadă mare de timp, având o importanță care trece dincolo de valoarea istorică prin faptul că evenimentele descrise au fost corelate cu alte întâmplări de natură extraordinară.Faptul că Masoneria (și trebuie amintit că nu este nici o *credință* și nici o *religie*) și-a focalizat atenția pe anumite episoade (din timpuri îndepărtate) este intrigant în sine, dar la o privire mai de aproape, este vorba de un proces evolutiv care, puțin câte puțin, a canalizat o varietate de discipline antice în contextul unui singur ideal.La o cercetare mai amănunțită a simptomelor mișcării masonice, înainte de secolul al XVIII-lea, este evident că ”liniile de forță” erau reprezentate de concepte, fascinante din punct de vedere romantic, dar diverse de felul în care au devenit sub acțiunea *alegoriei* și a *metaforei*.Din acest punct de vedere sunt interesante știința și natura alchimiei – arta ocultă de transmutare a materiei (asociată în mod obișnuit cu obținerea aurului din metalele ordinare), manipularea undelor luminoase, respectiv tehnica levitării.

Prin consultarea textelor vechi (circa 3000 î.H.) provenind din Mesopotamia, Egipt (dar și alte popoare antice) se obțin probe suficiente care atestă o anumită capacitate tehnologică, diversă de cea pe care o cunoaștem în mod normal.Studiul acestor documente, nu numai că aduce o confirmare a unei părți consistente a scrierilor biblice, dar prezintă într-o lumină nouă istoria referitoare la originile antice ale Masoneriei.Eliberându-ne de dogme și idei preconcepute, a sosit timpul să se revadă întregul material de arhivă care susține idealul masonic.Pentru a reuși în această acțiune este necesar să consi-

derăm Masoneria așa cum este ea în prezent, acordând o atenție aparte la ceea ce afirmă Constituția acesteia față de cele considerate ca fiind ”secretele fundamentale ale organizației”.

= Enigma arhivei pierdute =

”Marea Lojă Unită a Angliei” (UGLE) descrie Masoneria drept un *sistem etic aparte, învăluit în alegorii și ilustrat de simboluri*; o organizație asociată cu înființarea de școli, spitale și centre de asistență.Oricum, cu toată intenția lăudabilă a scopurilor, există impresia că respectivele scopuri sunt folosite pentru a da o semnificație adevăratelor intenții ale unei ”frății” care, cel puțin în aparență, pare să nu dețină mijloacele de acces la tradiția antică pe care are intenția să o emuleze.În 1723, pe când redacta ”Constituția Masoneriei Libere”, reverendul presbiterian (și mason) James Anderson, scria: «*Până la noi au ajuns destul de puține informații care să ateste existența Masoneriei engleze înainte de secolul XVII.Marea majoritate a mărturiilor referitoare la Charles al II-lea* (sau Carol al II-lea) *sau la alți suverani de dinaintea lui s-a pierdut, fie din cauza revoluției de la 1688, fie au fost arse de teamă să nu fie redescoperite*».

Referirea lui Anderson la ”tradiția masonică engleză” are o anumită importanță pentru că reflectă punctul de vedere comun conform căruia originea Masoneriei ar fi tocmai în Anglia.Discutând la modul general, ipoteza respectivă conține o fărâmă de adevăr dacă se ține cont că prima *Mare Lojă* a fost înființată la Londra, în 1717.La șase ani după aceste evenimente (în 1723), Anderson (în observațiile lui) deja se lamenta de dispariția arhivelor referitoare la generația precedentă.Dar, era vorba despre arhivele engleze sau despre arhivele scoțiene (ținând cont că regele Charles al II-lea – suveranul la care făcea referire Anderson aparținea ”liniei de sânge” a familiei regale scoțiene)? După ce în 1307 au fost persecutați și interziși în Anglia și Europa prin voința Papei, este un fapt sigur că mulți cavaleri templari și-au găsit adăpost în Scoția, chiar dacă este adevărat că la originea Ordinului Templar din secolul al XII-lea se regăsesc, mai degrabă, elemente franceze decât scoțiene.

Blazonul regelui James al II-lea.De remarcat motto-ul acestuia, ”asemănător” cu cel al gradului 33 din Masonerie: ”Dieu et mon droit” - ”Deus meumque jus”.

Apare evident că dacă ”mișcarea masonică” a trecut din Scoția (unde a venit din Franța) în Anglia, scenariul care apare la iveală capătă alte conotații.Nu explică în ce mod s-au pierdut, în mod iremediabil, arhivele istorice anterioare anului 1723.Apare ca firesc că respectivele arhive au avut o altă soartă, fiind catalogate ca *distruse*, *dispărute* în cadrul noului stil abordat de Masoneria engleză modernă.Dar, având în vedere că Masoneria este o asociație care se bazează pe principii de onestitate și integritate morală, ar fi destul de jenant ca încă de la început să se bazeze pe declarații ”fără acoperire”.Scopul acestei lucrări este de a cerceta ”dincolo” de Constituția lui Anderson și de înființarea primei *Mari Loje* a Angliei, întorcându-ne cât mai mult în timp pentru a delimita istoria adevărată a Masoneriei, în evoluția ei de la o societate secretă la o societate filantropică (după cum se caracteri-

zează în prezent).În această acțiune destul de dificilă este oportun de început cu afirmațiile reverendului Anderson când a susținut că vechile arhive masonice au fost distruse în anii succesivi domniei lui Charles al II-lea, respectiv după revoluția din 1688.

= Se pregătește scena =

Masoneria este descrisă în mod oficial ca *un sistem etic aparte*, conceput sub forma unei instituții, a unei confraternități bazată pe solidaritate și bună-voință, o confraternitate fondată pe norme bine definite de *dragoste frățească, credință și întrajutorare*. Idealuri și enunțuri perfect adevărate, chiar de admirat, dar nu trebuie ca cineva să fie mason pentru a avea un comportament corespunzător cu cele afirmate.Există o multitudine de alte organizații care-și propun aceleași obiective, dar nici una dintre acestea nu a simțit nevoia să se înconjoare de un văl de mister.Cine aderă la respectivele societăți trebuie să respecte regulile impuse de organizațiile respective; prin aderare nu este ”constrâns” să recunoască anumite *simboluri* sau *strângeri secrete de mână* (după cum se întâmplă în cazul Masoneriei).

Adrian Năstase, fost prim-ministru al României, și Inácio Lula da Silva (fost președinte al Braziliei) la Sâo Paolo, în 2003, ”înfrățiți” cu o ”strângere de mână”.

Din acest punct de vedere apare ca fiind mai mult decât logică o întrebare: acționând în acest fel – simboluri, ritualuri, strângeri secrete de mână – înseamnă că Masoneria atribuie propriilor adepți privilegii secrete aparte, în afară de idealurile sociale de frăție pe care le susține? Conform celor susținute de James Anderson s-ar părea că nu.În textul Constituției redactate de către acesta este spus clar că secretele (oriunde ar fi fost păstrate) s-au pierdut pentru totdeauna, adăugând că multe au fost distruse prin ardere, *de frică să nu fie redescoperite*.În mod evident se poate deduce că trebuiau să existe diferențe între Masoneria de dinainte, respectiv de după 1688; cea de dinainte de 1688 era deținătoarea unor secrete care nu mai apăreau în cadrul Masoneriei moderne, reînnoite.Atunci când erau invitați să se afilieze, candidaților li se spunea că erau admiși în *misterele și privilegiile Masoneriei antice*, ceea ce în realitate nu se întâmpla.Erau introduși în activitățile, în ”rutina” (și poate, ”privilegiile”) Masoneriei moderne.Anumite ritualuri și ceremonii s-au păstrat (sau au fost ”inventate” și introduse altele), dar aspectele autentice care făceau din ”frăție” o asociație secretă (cu semne, simboluri și cuvinte proprii de recunoaștere) au trecut în uitare.Și atunci, ce evenimente dramatice au avut loc în Anglia anului 1688 care au dus la schimbări atât de drastice? Anderson face referire la ”revoluție” și tocmai de la această întâmplare vor începe cercetările.

Din 1603 și până în 1688, monarhia regală engleză a fost reprezentată de Casa Regală Stuart.Mai înainte, cei din familia Stuart au domnit în Scoția timp de 232 de ani (din 1371), începând cu regele Robert al II-lea, nepot al lui Robert Bruce [pentru cei care

doresc să ”citească printre rânduri”, se poate avea în vedere filmul ”Braveheart” - cu Mel Gibson în rolul principal, respectiv lupta de la Bannockburn (24 iunie 1314) și Cavalerii Templari – nota traducerii în limba română].Atunci când (în 1603) regina Elizabeth I Tudor a murit fără a lăsa nici un moștenitor la tron, regele James al IV-lea al Scoției (persoana cu gradul de rudenie cel mai apropiat de Elizabeth I) a fost invitat la Londra unde a obținut și a doua coroană, devenind rege cu numele de James I.Lui James I i-a urmat la tron fiul acestuia (care în 1625 a adoptat numele de Charles I al Angliei) dar care a avut un destin nefericit.Ca urmare a incitării parlamentarilor rebeli de către Oliver Cromwell, respectiv ca urmare a *Războiului Civil*, Charles I a fost detronat și judecat în 1649.A urmat o perioadă de *commonwealth* pe durata căreia fiul legitim al lui Charles I a fost ales (la 1 ianuarie 1651), la Scone – în Perthshire, rege al scoțienilor cu numele de Charles al II-lea. După un an, trupele lui Cromwell au învins în mod categoric armata lui Charles al II-lea la Worcester (în Anglia) constrângându-l pe suveran să-și găsească adăpost în Franța.Din acest punct, având ”spațiu liber”, Cromwell a decis să guverneze cu o *mână de fier* și cu ajutorul Curții Marțiale.Pentru aceasta, în 1653 a stabilit un *Protectorat* și a dizolvat Parlamentul (pentru a nu avea amestec în operațiunile militare și politice).

În 1660, Charles al II-lea și-a recuperat coroanele regale (scoțiană și engleză) dar și tronul de la Londra.Monarh cu simțul diplomației și persoană populară, Charles al II-lea a murit fără a avea un moștenitor legitim pentru tron; în 1685, tronul a fost preluat de fratele acestuia – ducele de York, care va domni cu numele de James al II-lea al Angliei (și James al VII-lea al Scoției).Bazându-se pe consilieri capabili și apreciați (precum Samuel Pepys, funcționar în cadrul Marinei), James al II-lea a decis să readucă flota engleză la faima ei de odinioară (mai ales că pe durata domniei absolutiste a lui Cromwell respectivei flote nu i-a fost acordată o prea mare importanță).În 1664, în calitate de *Duce de York*, James al II-lea și-a impus propriul titlu nobiliar ca nume al unui teritoriu american care peste timp va deveni orașul New York (1).Cu toată experiența și faima dobândite, nici James al II-lea nu a fost o persoană foarte norocoasă.Asaltat în continuu de către pretențiile la tron ale nepotului ilegitim – ducele de Monmouth, James al II-lea a devenit obsedat de inițiativele constante ale inamicilor săi atavici: olandezii.Atât regele Charles al II-lea (în 1665) cât și James al II-lea (al VII-lea al Scoției) au declarat război Olandei, conflictul dobândind dimensiuni din ce în ce mai mari, până spre 1688.

La vremea respectivă, în Anglia aveau loc tulburări profunde de natură religioasă.Cauza principală o constituiau evenimentele provocate de către *Quakers* și *Presbiterieni* a căror popularitate (mai ales în zonele rurale, țărănești) era în creștere, în dauna Bisericii Anglicane.Anglia a fost considerată o națiune catolică până cu puțin timp în urmă, fiind catolici circa 7% din întreaga populație (2).Pe lângă aceștia se mai aflau (printre alte grupuri religioase) și evrei; dar, pe durata domniei lui Charles al II-lea, toate grupările religioase au fost tratate cu toleranță.Domnia lui Charles al II-lea a adus o perioadă de liniște pentru toate grupările religioase și ideologice, imediat după perioada dură a *Protectoratului* lui Cromwell.Păcat că în timpul domniei lui James al II-lea, miniștrii anglicani ai acestuia nu au arătat aceeași toleranță, ajungând să exercite presiuni puternice (cu repercusiuni pe plan economic și social) asupra celor care nu intenționau să se conformeze doctrinei Bisericii Anglicane.

Astfel, James al II-lea, în calitate de *Custode al Regatului*, a luat o hotărâre importantă: înainte de orice decizie luată de Parlament sau Biserică, poporul și-ar fi impus punctul de vedere.La 4 aprilie 1687 a fost emisă *Declarația libertății de conștiință* prin care se recunoștea tuturor dreptul la libertate și toleranță religioasă: «*Conștiința nu poate*

fi constrânsă şi nici poporul nu poate fi forţat în ceea ce priveşte religia.Constrângerea şi forţarea au fost, întotdeauna, contrare concepţiilor noastre, dar credem că sunt contrare şi intereselor guvernului care ar sărăci văzându-şi încetinite afacerile şi comerţul, ar duce la depopularea zonelor rurale şi la descurajarea relaţiilor cu celelalte naţiuni.Fără a se ajunge (în cele din urmă) scopurile stabilite.Noi – pentru binele tuturor supuşilor noştri (care au dreptul să trăiască în seninătate şi linişte) dar şi pentru mărirea comerţului, pentru încurajarea relaţiilor cu cei străini – ne-am gândit şi am decis, în virtutea prerogativelor noastre de suverani, să emitem această declaraţie de toleranţă ... prin care facem cunoscut iubiţilor noştri supuşi voinţa noastră ca fiecărui să-i fie recunoscută libertatea să-l întâlnească şi să-l slujească pe Dumnezeu după propria decizie şi după propriul crez» (3).

Era unul dintre actele publice cele mai inspirate şi liberale emise vreodată de un suveran, dar era prea mult ca prelaţii anglicani să poată suporta: un rege îşi permitea să garanteze supuşilor libertatea religioasă! James al II-lea punea în cumpănă supremaţia Bisericii Anglicane aşezând-o (la egalitate) cu Biserica Catolică.De partea lui, regele James al II-lea era încă supărat pe modul în care Biserica Anglicană l-a abandonat pe tatăl acestuia (Charles I) în seama criminalilor fără religie, dar şi pe rapiditatea cu care episcopii s-au adaptat fără să se împotrivească la închiderea tuturor bisericilor (închidere dorită de Cromwell).James al II-lea nu era nici un anglican conformist şi nici nu a fost cunoscut ca un presbiterian convins, după cum s-a întâmplat cu străbunicul lui (James I).Prin promulgarea acestui act liberal era anulat, chiar dacă în parte, un alt document – aşa numitele *Test Acts* (din 1673 şi 1678) – în care era stabilit clar că cel (cei) care deţineau funcţii şi ranguri publice trebuiau să împărtăşească credinţa Bisericii Anglicane.Acţiunea lui se contrapunea privilegiilor Bisericii Anglicane, în afară de a fi o piedică în calea activităţii Parlamentului din moment ce mulţimea de rând putea să aibă o opţiune asupra căreia Parlamentul nu putea să aibă nici un control.

După destul de mult timp (în 1828-1829), în Anglia, *Test Acts* au fost abrogate în favoarea catolicilor (singurele excepţii le constituiau funcţiile de *suveran* şi *lord cancelar*).În 1858, respectivul document a fost abrogat în privinţa evreilor, iar în Scoţia acelaşi document a fost anulat complet în 1889.În prezent, în Anglia, toate religiile (creştine sau nu) au aceeaşi posibilitate de afirmare, după cum a intuit şi dorit (cu mai bine de 300 de ani înainte) regele James al II-lea (al VII-lea al Scoţiei).În mod evident, James al II-lea a fost o persoană înaintea vremurilor în care trăia.Aprecierea câştigată de el din partea nivelului de jos al societăţii, curajul pe care l-a demonstrat luptând în Franţa şi Flandra, sarcina asumată de revitalizare a flotei engleze, nu i-au fost de ajutor în 1688.Din cauza liberalismului demonstrat referitor la problemele religioase au apărut mulţi inamici şi desfăşurarea evenimentelor îi pregătea succesorul.

= Succesorul =

Dar ce legături au toate acestea cu Masoneria? Concret foarte multe pentru că atunci când regele James al II-lea şi-a găsit adăpost în Franţa (în cadrul exilului din 1688), tradiţia masonică scoţiană s-a mutat împreună cu el, la fel după cum au procedat susţinătorii şi aliaţii masonici ai acestuia.Din aceste motive, adeziunea la ritualul de 33 de grade masonice este numită afilierea la *Ritul Scoţian* (chiar dacă, după cum se va vedea, este

vorba despre un Rit Scoțian revăzut), rit care cuprinde alte ritualuri, diverse de cele practicate de cele trei grade din cadrul *Artei Masoneriei Libere Engleze*.Pentru cunoașterea faptelor istoriei secolului al XVII-lea, care țin de conținutul materialului de față, va trebui reluată narațiunea privitoare la regele James al II-lea.

Marele Maestru Bartolomeu Constantin Săvoiu (în stânga) și IPS Teofan (în prezent mitropolitul Moldovei și Bucovinei).Despre ce ar putea discuta cei doi în cadrul unei loje?

Din căsătoria cu prima lui soție – Anne Hyde of Clarendon, regele James al II-lea a avut două fete; din căsătoria cu a doua soție – nobila italiană Maria d'Este di Modena, a avut un băiat, frate vitreg cu cele două fete (din căsătoria anterioară).Prima dintre fiice – Maria, a devenit soția lui Wilhelm de Orange (Orania) (*statolder*), vicerege al Țărilor de Jos.Exista speranța că în urma acestei căsătorii ar fi putut înceta fricțiunile existente de mult timp între Anglia și Olanda, mai ales în ceea ce privește transportul și comerțul internațional dar, după cum au arătat evenimentele succesive, această căsătorie nu a dat rezultatele dorite.Profitând de situația politică gravă din Anglia din cauza tensiunilor religioase, Wilhelm a fructificat ”din zbor” oportunitatea de monopolizare a comerțului blocând importurile și exporturile englezilor și pentru a face acest lucru (susținut în secret de către Biserica Anglicană) a decis să acționeze în forță.Între timp, Parlamentul, din ce în ce mai ranchiunos față de rege, nu i-a dat posibilitatea lui James al II-lea să dețină o armată puternică, chiar și pe timp de pace, fapt care a favorizat atacul lui Wilhelm de Orange.Ceea ce a urmat pe scară mare (în acest tablou strict localizat de evenimente) este atât de intens și extraordinar încât poate stârni invidia unui film de Hollywood.

La 5 noiembrie 1688, Wilhelm debarca pe pământ englez la Torbay (în sud-vest) însoțit de o flotă consistentă de nave și peste 6000 de oameni.Imediat după au început și represaliile împotriva familiei regale.La 21 decembrie, a doua soție a regelui (Maria d'Este di Modena), travestită în spălătoreasă italiană, împreună cu fiul lor (prințul de Wales) a plecat din Londra pe durata nopții.Escortată în cea mai mare taină de către un grup de soldați înarmați și călătorind fără să iasă prea mult în evidență, această parte din familia regală s-a îmbarcat pe o mică navă care a acostat (în cele din urmă) în portul Calais din Franța.De aici au plecat mesageri către regele Louis (Ludovic) al XIV-lea (vărul Mariei d'Este di Modena) care a trimis imediat o escortă pentru protecție.După ce a ajuns la Paris și a fost primită de rege, Maria d'Este di Modena a primit ca reședință castelul Saint Germain-en-Laye [acest castel a fost reședința Mariei Stuart (regină a Scoției între 1542 și 1587) înainte de a deveni regină a Franței (în 1559)].

Între timp, la Londra, regele James al II-lea a primit un ultimatum de la ginerele său, Wilhelm de Orange.Dacă regele nu ar fi renunțat la coroana Angliei, ar fi trebuit să țină cont de pericolele la care s-ar fi putut expune familia lui.Regele nu știa că familia (cu fiul lui) au ajuns deja în Franța.Forțat de împrejurări și în condiții de inferioritate, regele James al II-lea a fost autorul unui gest disperat aruncând *Marele Sigiliu al Angliei* (simbolul constituțional al monarhiei engleze) în valurile Tamisei (4).După aceste întâmplări a plecat și el către Franța, castelul Stuart de la Saint Germain-en-Laye devenind, din acel moment, reședința lui primară.

Luând act de plecarea regelui, *Camera Lorzilor* din Parlament a stabilit că, cu

toate că a fugit, regele nu a abdicat și din punct de vedere legal, continua să fie reprezentant al poporului său.Tronul nu era ”vacant” chiar dacă, din punct de vedere ”tehnic”, nu era ocupat de nimeni.Ca soluție a fost aleasă *regența* în baza unui administrator al statului (ales anume), ca o modalitate optimă de conducere a statului până când regele James al II-lea ar fi murit.Wilhelm a lăsat să se înțeleagă de la început că nu avea nici o intenție să primească funcția de ”regent” și nici nu dorea să împartă conducerea regatului cu oricine altcineva.Declarațiile lui Wilhelm au fost atât de convingătoare încât imediat a apărut spectrul unui război și mulți erau convinși că acesta ar fi putut prelua coroana Angliei fără prea multe remușcări sau preambuluri.După o întâlnire cu ”năbădăi” între *Camera Lorzilor* și *Camera Comunelor* s-a ajuns la concluzia că poate, în cele din urmă, tronul putea fi considerat vacant (5).

Cu sprijinul părții anglicane a aristocrației (6), Wilhelm a decis să convoace la Westminster un ”parlament” ilegal la 26 decembrie 1688.Politicienii prezenți au fost obligați să voteze pentru o schimbare dinastică, fapt care a avut loc chiar dacă s-a încercat împiedicarea acestei situații.Succesiv, presa a făcut cunoscut că «*Parlamentul reunit nu a avut cum să se exprime în deplină libertate pentru că soldații lui Wilhelm erau prezenți la interiorul Parlamentului și în jurul palatului de la Westminster*» (7).Narațiunea jurnalistică ilustra destul de bine efectul pe care l-a avut asupra structurii monarhice decizia obligată a unui Parlament, îngrădit și supravegheat de militari: «*Regele James al II-lea plecase iar Wilhelm, ajutat de garda olandeză, era stăpânul absolut la Westminster pentru a amenința și împiedica pe cei care, cu orice mijloace, ar fi putut constitui o piedică pentru planurile sale de cucerire [...].Acțiunea amenințătoare și coercitivă a lui Wilhelm a fructificat un vot de majoritate determinat de o singură preferință ”pentru” între două dintre cele mai importante părți opuse din istoria parlamentară [...].În zilele de azi sunt guverne care și-au dat demisia în cazul unei majorități de un singur vot asupra opoziției. În acest caz, a fost suficientă majoritatea acordată de un singur vot pentru a justifica o adevărată revoluție care a implicat principiul fundamental al ”primului născut”, acela pe care se bazează toată structura noastră socială!*».

Nu toți cei care se aflau în rândurile Bisericii Anglicane au fost împotriva regelui James al II-lea.Printre susținători se putea conta pe arhiepiscopul Sancroft de Canterbury, episcopii de Bath și Wells, Ely, Gloucester, Norwich, Peterborough, Worcester, Chichester și Chester.Când s-a ajuns la îndepărtarea regelui James al II-lea, reprezentanții clerului (enumerați mai sus) au rămas fără prerogative și fără putere.În parte, istoria a fost contrafăcută lăsându-se să se înțeleagă că regele James al II-lea a fost detronat pentru că ar fi fost catolic.În realitate, regele a fost detronat pentru a asigura putere decizională unui Parlament controlat de către o supremație anglicană și nu ales în mod democratic, prin voința poporului.

Nici pentru Wilhelm treburile nu au fost atât de simple după cum le vedea în planurile lui.A fost încoronat cu numele de Wilhelm al III-lea, cu condiția ca soția lui – Maria (fiica lui James al II-lea) să aibă aceleași drepturi regale ca regina Maria (soția lui James al II-lea), fără să fie recunoscută (după cum era practica acelor vremuri) doar ca *regină consortă*.Respectiva clauză a fost acceptată iar perioada a fost caracterizată de domnia cuplului Wilhelm și Maria de Orange.Simultan (anul 1689) a fost introdusă o nouă ”normă-garanție” - *Bill of Rights* (Drepturile Cetățenilor) prin care se stabilea că începând cu acel moment, regele Angliei ar fi trebuit să conducă în acord cu Parlamentul, respectiv că deputații ar fi fost aleși de către popor.În realitate, alegerea membrilor Parlamentului nu se desfășura în mod democratic.De fapt, dreptul de vot era garantat doar la un număr res-

trâns de proprietari de pământ cu venituri foarte mari, *Camera Comunelor* fiind un organism ale cărui trăsături erau destul de diferite de cele care ar fi trebuit să caracterizeze un organ popular.Principiul exprimat prin *Bill of Rights* este valabil și în prezent, regina Elizabeth a II-a domnind cu consensul guvernului englez, în cadrul unei monarhii parlamentare diferită de monarhiile constituționale (legiferate de o constituție populară, democrată) care pot fi întâlnite în alte țări ale Europei.Deoarece regina Maria (soția lui Wilhelm) era o protestantă devotată, unul dintre motivele aprobării actului din 1689 îl constituia preocuparea miniștrilor anglicani privitoare la raporturile prietenești dintre Wilhelm de Orange și Biserica Catolică (a Romei).Olanda era o provincie septentrională și cea mai importantă din grupul de state al Țărilor de Jos care, la o vreme, au făcut parte din Sacrul Imperiu Roman.

Era un fapt cunoscut că majoritatea armatei lui Wilhelm era formată din mercenari în solda Papatului.Atunci când regele Louis al XIV-lea s-a opus apariției unui imperiu catolic (și regele James al II-lea i s-a aliat), papa a fost explicit anunțând că atunci când Wilhelm de Orange ar fi urcat pe tronul Angliei, Franța rebelă nu ar fi avut nici un sprijin, devenind mai slabă și mai vulnerabilă.La 23 septembrie 2001, în ziarul *Daily Mail* a apărut un articol istoric interesant intitulat *Wilhelm de Orange sponsorizat de către Papat* în care, bazându-se pe documente descoperite de curând în arhivele vaticane, se revela faptul că papa Inocențiu al XI-lea l-ar fi ajutat financiar pe Wilhelm cu suma de 150.000 de scuzi, echivalentul a circa 3,5 milioane de lire sterline din prezent.Această știre a stârnit mirare (a făcut ”valuri”) mai ales în Irlanda de Nord unde se credea dintotdeauna că Wilhelm de Orange (care a împiedicat reîntronarea lui James al II-lea Stuart în timpul bătăliei de la Boyne – 1690) s-ar fi aflat la conducerea unei armate de religie protestantă (8).În fața acestor declarații, Cecil Kilpatrick, arhivist al *Ordinului de Orange* a trebuit să admită existența unor probe compromițătoare în ceea ce privește acordurile secrete dintre Papat și Wilhelm de Orange.A mai afirmat că în anii '30 ai secolului XX, la Stortmont (sediul Parlamentului din Irlanda de Nord) a fost găsit un tablou în care erau pictați papa Inocențiu al XI-lea și Wilhelm; prima reacția a fost: «*Trebuie să scăpăm imediat de tablou!*».

Față de presupusele cuceriri pe care susținătorii lui Wilhelm le atribuie acțiunii *revoluției glorioase* (după cum a fost botezată), reprezentanții Whigs au decis că ei fiind cei care au facilitat instaurarea pe tronul Angliei a lui Wilhelm de Orange, politica curentă dusă de aceștia le dădea dreptul să impună suveranului (în viitor) anumite restricții.Cu toate protestele violente ale susținătorilor lui Stuart (reuniți în partidul Tory) de pe băncile Parlamentului, cei din Whigs și-au impus imediat propriile puncte de vedere.*Bill of Rights* și *Declaration of Rights* (Declarația Drepturilor) stabileau că Parlamentul își conserva dreptul absolut asupra monarhiei, a justiției și poporului.Pe lângă acestea, un suveran ar fi comis un act ilegal dacă ar fi decis de unul singur să aducă amendamente sau să anuleze orice lege a Parlamentului.Astfel, chiar dacă la început Wilhelm de Orange a făcut demonstrația unei anumite autorități, politicienii au reușit să păstreze comanda garantându-i suveranitatea dar cu condițiile impuse de ei.Toate aceste măsuri, corelate cu religia protestantă a Mariei de Orange, au limitat foarte mult scopurile și interesele poporului, mai ales că la moartea prematură a moștenitorului tronului (petrecută în 1694) a apărut dilema inevitabilă a succesiunii.Pentru a-și reafirma și întări poziția de dominare supremă a Parlamentului anglican asupra monarhiei, tot în cursul domniei lui Wilhelm (în 1701), Parlamentul a aprobat *Act of Settlement*, document care asigura tronul doar suveranului (și numai lui) de religie protestantă (valabil și în prezent), document aprobat în *Camera Co-*

munelor cu o majoritate de 1 – un – vot (118 împotriva 117).Un document precedent (*Act of Abjuration* – prin care se impunea tuturor funcționarilor publici să-l renege pe James al II-lea) a fost aprobat tot cu o diferență de un vot (193 împotriva 192), demonstrând că nu se poate vorbi de majoritate în legiferarea acelor acte care ar fi ”ghidat” activitatea monarhiei engleze.

= Religia și *Marile Lumini* =

Binecunoscutul *Ordin de Orange* a fost fondat în 1795 în urma acțiunilor încununate de succes ale lui Wilhelm de Orange, dar și a contrastelor permanente dintre catolicii și protestanții din Irlanda de Nord.Ordinul este prezentat adeseori ca *Loja Masonică din Ulster* dar nu este așa.Natura autentică a acestei formări poate furniza un exemplu despre felul în care o atitudine religioasă ”potrivnică” poate fi înlocuită cu un ”context masonic”.*Ordinul de Orange* are, încă de la apariție, un aspect pseudomasonic, stabilind că pot fi membri doar creștinii protestanți.Nimic de acest fel și nici o altă ”cerință religioasă” nu constituie o regulă în Masonerie.În Masonerie sunt primiți ca adepți credincioși ai tuturor religiilor (chiar și atei) iar *Creatorul* nu este definit în termeni religioși: este numit cu titlul de *Mare Arhitect al Universului*.Cele trei *Mari Lumini* ale Masoneriei (numitul ”aranjament” fără de care nu se poate deschide activitatea nici unei loje) cuprind un volum al *Legii Sacre* care poate fi Biblia, Coranul, Torah, Veda sau Zend-Avesta, în funcție de educația religioasă dominantă printre membrii lojei.Sunt acceptate toate respectivele cărți pentru că reflectă credința în ceva superior, într-o formă superioară de autoritate, oricare ar fi numele cu care este definită.Ca un fapt particular, la interiorul unei loje, discuțiile de ordin religios nu sunt admise.

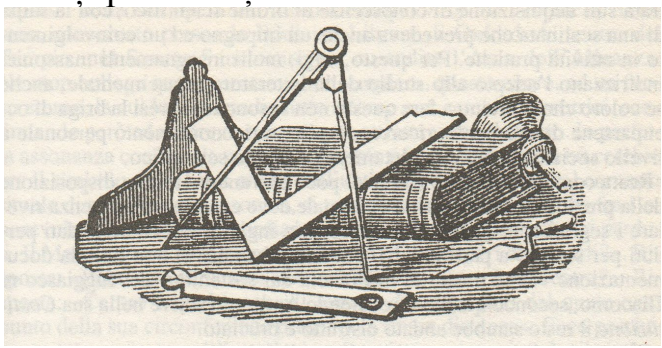

Celelalte *Mari Lumini* ale Masoneriei sunt *echerul* și *compasul* care reprezintă *psihicul*, respectiv *spiritul*.Felul în care aceste obiecte simbolice sunt aranjate la interiorul unei loje operative (de exemplu, cu compasul căruia i se văd unul, amândouă sau nici un vârf în raport cu echerul) arată gradul de profunzime al întâlnirilor care au loc.Cele trei *Mari Lumini* împreună formează și denotă dimensiunea dezvoltării spirituale a masonului la interiorul contextului de ”conștiință divină” dobândită, iar loja este înțeleasă ca un fel de punte de legătură dintre lumea materială și cea spirituală.După felul cum se prezintă la exterior o lojă masonică se intuiește imediat că în Masonerie există aluzii la secrete care trec dincolo de aspectul superficial revelat.Ierarhia masonică este gata să afirme că asociația nu constituie o religie – și, de fapt, Masoneria nu este o religie – ci o intenție a altceva: conștientizarea aspectului divin și recunoașterea diferenței dintre lumea materială și lumea spirituală.

Dacă aspectul religios nu trebuie luat în considerare, există cu certitudine un aspect spiritual de care trebuie ținut cont: ideea de ”lume, lumi” este de clară derivație cabalistică.Nu întâmplător, nivelele diverse pe care adeptul le dobândește de-a lungul căii de iluminare interioară sunt asemănate (în mod simbolic) cu *Scara lui Jacob*, cea descrisă în *Geneză* referitor la visul respectivului patriarh (9).O scenă ”cântată” și reprezentată

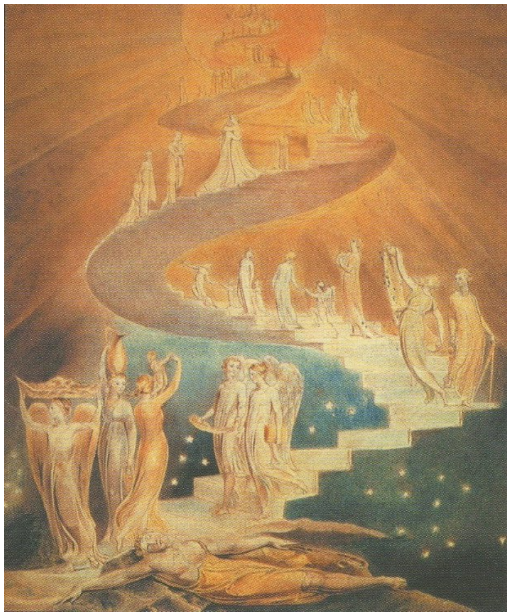

de multe ori în epoca georgiană, de către poetul și artistul roza-crucian William Blake (născut în 1757) sub forma unei imagini masonice clasice – o scară luminoasă în spirală (vezi și imaginea alăturată).Tot lui Blake se datorează și reprezentarea grafică cea mai cunoscută a *Marelui Arhitect al Universului* din Masonerie – *The Ancient of the Days* – dotat cu compasul creator (imaginea de mai jos).Ca o definiție finală, noțiunea masonică de ”scară” cuprinde 7 trepte corespunzătoare a 7 nivele de cunoaștere (”conștiință”) fiecare dintre ele putând fi atribuit fiecărui din cei 7 oficiali ai unei loje (10).

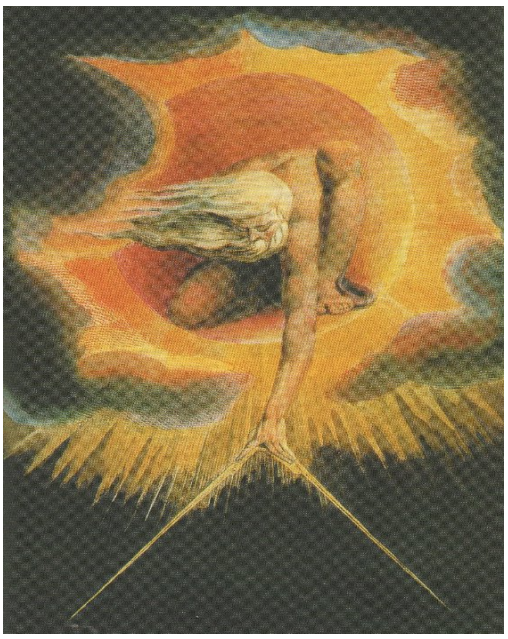

Dacă în prezent, într-o lojă modernă, drumul spiritual de dezvoltare al unui mason este o călătorie alegorică și simbolică în căutarea propriei evoluții interioare, în vremea lui Stuart, activitatea era concentrată (în principal) pe cunoștințe de ordin științific, de ”urcare a unei scări” care prevedea și implicarea în activități practice.De aceea astăzi, multe indicații masonice îndrumă către studierea de către adept a literaturii Renașterii, chiar dacă cei care au decis să devină masoni nu au catadicsit să se ocupe direct de aceste detalii, căutând (mai degrabă) o recunoaștere personală la nivel social decât o completare a educației științifice.Rămâne faptul că acel ”puțin” de care se dispune din prețioasa literatură a Renașterii trebuie studiat fără a se revela secretele și, din cele susținute de Masoneria engleză, ele s-au pierdut pentru totdeauna începând cu 1688.Chiar dacă nu toată documentația a fost dusă în Franța de susținătorii regelui James al II-lea, din cele scrise de reverendul Anderson în Constituția lui, restul s-a pierdut sau s-a (a fost) distrus.

Oamenii de știință și intelectuali ai timpului, personaje precum sir Christopher Wren (născut în 1632) și sir Isaac Newton (născut în 1642), și-au adus contribuția lor cu informațiile pe care le aveau la dispoziție.Au știut perfect că tradiția masonică era legată de înțelepciunea filosofică a Cabalei (tradiția evreiască antică a iluminării spirituale bazată pe existența lumilor materiale și spirituale, distincte între ele), la fel după cum au intuit că era corelată cu cultura suveranilor biblici, respectiv știind despre existența unei școli de gândire profundă apărută cu mult timp înainte de întemeierea Imperiului Roman.Acești cărturari străluciți au început cercetarea tehnologiilor babiloniene antice, au studiat filosofia lui Pitagora și a lui Platon, misterele Egiptului Antic și s-au ”cufundat” complet în studierea istoriei antice dincolo de orice ”limite” (poate prea ”strâmte”) impuse de către textele biblice.Cu toate descoperirile lor științifice și-au dat seama că trăiau în ”umbra” regelui Solomon, definit de Newton ca «*cel mai mare filosof care a existat vreodată*» (11). Newton înțelegea Templul lui Solomon ca o prefigurare a viitorului umanității și făcând referire la marii maeștri și înțelepți ai Antichității, i-a scris o scrisoare lui Robert Boyle (coleg cu Newton la *Royal Society*) în care puncta: «*Există lucruri pe care doar ei le puteau înțelege*».

Newton era convins că dimensiunile și geometria Templului lui Solomon conțineau indicii care trebuiau interpretate de-a lungul ”scării timpului” (12).Se pare că Newton s-ar fi bazat pe această matematică ocultă în calculele care l-au dus la dezvoltarea teoriei universale a atracției gravitaționale (13).Conform părerii lui, ”templul” era reprezentarea perfectă a microcosmosului existenței, concepte exprimate în lucrarea *Description of the Temple of Solomon*, păstrată la Bodleian Library din Oxford.La centrul templului, în *Sancta Sanctorum* s-ar fi păstrat *Arca Alianței*.Newton asemăna acest centru vital al templului, această ”inimă”, cu un foc etern a cărui lumină se răspândește în jur în cercuri concentrice, dar care continuă să fie atrasă constant spre centru.În perfectă armonie cu această asemănare, un punct situat la interiorul unui cerc constituia simbolul luminii în Egiptul Antic.În context masonic se face referire la o conversație între onorabilul *Maestru* și *Gardian* referitor la misterele pierdute.*Maestrul* pune următoarea întrebare: «*Cum crezi că le vei găsi?*». Răspuns: «*Țintind către centru!*». Întrebare: «*Dar ce este un centru?*». Răspuns: «*Centrul este acel loc de la interiorul unui cerc față de care orice punct aflat pe circumferință se află la egală distanță*».Iată de ce, după cum s-a precizat în introducere, descoperim că reprezentarea unui punct la interiorul unui cerc este unul din simbolurile cele mai importante din tradiția masonică.

Chiar dacă conceptul de ”Templu al lui Solomon” constituie, și în prezent, focalizarea principală a Masoneriei moderne (cu documente masonice mult mai vechi decât lasă să se înțeleagă Constituția lui Anderson) este evident că măreția înțelepciunii regelui biblic ar fi rezultat dintr-o tradiție de cunoștiințe și mai veche.Dar ceea ce se cunoaște cu certitudine este faptul că majoritatea documentelor masonice de origine engleză, existente înainte de Revoluția de la 1688, au părăsit Anglia ca urmare a îndepărtării de la tron a Casei Regale Stuart, reprezentată (în acest caz) de regele James al II-lea.Ipoteză comunicată în mod clar (în 1723) de către reverendul mason James Anderson a cărui Constituție formează baza importantă de dezvoltare a Masoneriei, din acel moment spre timpurile moderne.Ca un răspuns la întrebarea *Ce este Masoneria?*, s-ar putea spune că, în mod sigur, nu mai este la fel cu cea de odinioară.

Note:

1 – Prin actul de fondare a orașului (actual) New York, care inițial se numea New Amsterdam.Numele a fost schimbat în 1664 atunci când regele James al II-lea a ”sustras” teritoriul olandezilor.

2 – Sir Charles Petrie, *The Stuarts*, London, Eyre and Spottiswoode, 1937, cap. 8, pag. 336.

3 – *Declarația libertății de conștiință* din 1687 este reprodusă integral în lucrarea principelui Michael of Albany intitulată *The Forgotten Monarchy of Scotland*, Shaftesbury, Element Books 1998 și London, Crysalis Vega, 2002, *Appendix II*, pag. 348-350.

4 – Idem, cap. 10, pag. 147, 148.

5 – O prezentare a acestor evenimente apare în lucrarea marchizului de Ruvigny și Raineval, *The Jacobite Peerage, Baronetage, Knightage and Grants of Honour*, editată în 1921, retipărită în facsimil la Londra în 1974 de către Charles Skilton, *Appendix II*.

6 – La Westminster acționau două grupări politice opuse, ambele desemnate cu un nume pe care și l-au atribuit reciproc una alteia.Era vorba de *Whigs* – țărani scoțieni și *Tories* – bandiți irlandezi.Cei din urmă apărau descendența regală a dinastiei regale Stuart în timp ce Whigs apărau interesele marilor latifundiari și ale aristocraților.

7 – Din *Nineteenth Century Review*, Londra, septembrie 1897.

8 – Detaliile referitoare la descoperirea din Vatican, respectiv la intrigile Papatului care a susținut invadarea olandeză, au fost făcute cunoscute de către ziariștii italieni Rita Monaldi și Francesco Sorti.
9 – *Geneza 28:12*.
10 – W Kirk MacNulty, *Freemasonry*, London, Thames and Hudson, 2003, pag. 23.
11 – Michael White, *Isaac Newton, the Last Sorcerer*, London, Fourth Estate, 1997, cap. 7, pag. 159.
12 – Detaliile și dimensiunile Templului lui Solomon apar în Vechiul Testament, în *Regi 6-7* și *Cronici 3-4*.
13 – Michael White, *Isaac Newton, the Last Sorcerer*, cit., cap. 7, pag. 159.

Capitolul 2 - « Origini masonice »

= Semne secrete =

În sens strict operativ, masonii sunt ”maiștri ai construcțiilor”, dar este evident că termenul de ”Masonerie” nu este ușor de înțeles.În mod sigur nu lipsesc interpretările și de cele mai multe ori, adepții acestei societăți nu sunt de acord între ei.Metoda cea mai bună pentru apropierea de rădăcina termenului o formează dicționarele etimologice, cele neutre, care nu au nici un interes decât cel filologic și nici nu tind să ofere descrieri cu o anumită particularitate.Unul din primele și cele mai celebre dicționare de acest fel a fost publicat în 1721 – *Dicționarul Etimologic Universal* al lui Nathan Bailey.A fost editat exact cu doi ani înainte de Constituția redactată de reverendul Anderson și, fapt foarte interesant, noțiunea ”Masonerie” nu apare (și nu va apare nici în ediția revizuită din 1736). Scriitori precum John Hamill (din 1986, bibliotecar și *Curator* al ”Marii Loji Unite a Angliei”) cred că termenul *francmason – freemason* – a apărut prin ”restrângerea” cuvântului *maistru tăietor de piatră – freestone mason*, un expert în tăierea pietrelor care nu lasă schije (ca de exemplu, calcarul sau cele de origine nisipoasă, arenară), ușor de tăiat (1).Ca o ipoteză plauzibilă, această definiție pare să nu se alinieze cu teoria masonică cea mai difuzată care înțelege prefixul *free – liber* mai mult ca referire la o realitate ”speculativă” decât ”operativă”, care ar exclude imaginea concretă a unui tăietor de pietre (pietrar).

Oricare ar fi aceasta, definiția de ”maistru tăietor de piatră” ne poate întoarce în timp cel puțin până în anul 1375; iar epitaful de pe piatra de mormânt a unui pietrar (de pe lângă biserica St. Giles, în Sidbury) amintește de «*John Stone, maistru tăietor de piatră*». Se povestește că respectivul ar fi fost tatăl sculptorului Nicholas Stone care, în 1619, a devenit ”director” (*maistru de lucrări*) la ordinele arhitectului Inigo Jones la realizarea *Banqueting House* (Whitehall, Londra).Printre operele considerate ca fiind realizate de către Nicholas Stone (originar din Devonshire, 1586-1647) trebuie amintite poarta de la *St. Mary Hall* (Oxford), mormântul poetului John Donne din catedrala St. Paul și numeroase morminte, printre care cel al vicontelui Dorchester (abația din Westminster).În 1625, Nicholas Stone a fost numit ”Mai(e)stru Mason” al Palatului de Windsor de către regele Charles I.În redactarea Constituției sale, reverendul Anderson a unit cu o cratimă cuvintele *free* și *mason* respectând procedura în uz în mod obișnuit, în vremurile trecute (două cuvinte despărțite sau unite de o cratimă), fapt care ar explica absența termenului din vechile dicționare.

O altă folosire antică a termenului este datată în anul 1435, când «*John Wode*, *maistru, negocia un contract pentru realizarea turnului abației din St. Edmundsbury, în maniera și arta tipică a masoneriei libere*» (2).În aceeași ordine de idei, Biblioteca Mondială de la Oxford puncta că în epoca tăietorilor de pietre, asociațiile acestora – gildele – asigurau libertatea (”free”) membrilor locali să poată călători și să încheie noi contracte, implicit să găsească lucrări noi de executat.Atunci când ajungeau într-o locație nouă, acești prelucrători semnalau gradul de învățătură (pricepere) prin folosirea semnelor secrete care puteau fi înțelese doar de cei care efectuau același tip de muncă și care cunoșteau aceeași artă.Această explicație dă sens și lămurește din ce motive erau utilizate semne, simboluri și parole secrete pentru semnalarea propriului grad de experiență, respectiv pentru a fi angajați în activități adaptate propriului nivel profesional.

În mod sigur, masonii din zilele de azi nu mai sunt ”mai(e)ștri tăietori de piatră” și nu ar mai trebui să existe necesitatea apelării la semne și parole secrete.Pe de altă parte, este destul de clar că începând cu a doua jumătate a secolului al XVII-lea, gildele masonice au trecut și la primirea de adepți ”non-operativi” (3), ca de exemplu funcționari ai administrației care trebuiau să cunoască semnele, simbolurile și parolele din moment ce-și desfășurau activitatea împreună cu ”maeștrii” lucrători.Din cele spuse până acum dar și din cele declarate de structurile masonice, s-ar părea că organizarea acestei asociații ar deriva din metodele utilizate de către muncitorii specializați ai gildelor medievale.

= Documente antice =

Cele mai vechi documente masonice conservate în Anglia sunt datate în anul 1390, respectiv 1450.Primul, intitulat *Regius Manuscript*, este un pergament conservat în prezent la British Museum și conține un poem destul de lung, în versuri (4).În 1757 a apărut o copie facsimilă în contul Royal Library, cu însemnele heraldice ale regelui George al II-lea; textul original este prezentat de un anume Halliwell-Phillips în cadrul Societății Anticarilor, în 1838.Succesiv, au fost executate diverse copii având titlul *The Early History of Freemasonry in England*. În document nu se face nici o mențiune la regele Solomon, dar se citează matematicianul Euclid (circa 300 î.H.), documentul terminându-se cu o prezentare a regelui Aethelstan (894-939 d.H.) din Mercia și a perceptelor acestuia referitoare la *Maeștri* masoni și la *Ucenici*.

În mod sigur, mai interesant și mai bogat în informații decât *Regius Manuscript* este așa numitul *Matthew Cooke Manuscript*, din secolul al XV-lea, prezent în catalogul British Museum (5).Realizat de un anume Matthew Cooke, a fost publicat la Londra (în 1891) și se consideră ca a fost elaborat (ca o-

rigine) în Anglia centrală.Cele două părți care compun acest manuscris – cunoscute drept *Istoria* și *Documentele antice* – au stat la baza *Regulilor generale* ale Masoneriei (reguli enunțate în 1720), fiind utilizate și ca bibliografie de referință de către reverendul Anderson (după numai trei ani) la redactarea Constituției masonice.

După o introducere similară cu o rugăciune, documentul începe să prezinte cele *Șapte Arte Libere* (imaginea de pe pagina anterioară prezintă patru din aceste ”arte”): gramatica, retorica, dialectica, aritmetica, geometria, muzica și astronomia.După aceea continuă făcând cunoscut că științele care constituie ”osatura” Masoneriei își au originea în stirpea lui Lamech: fii Jabal, Jubal, Tubalcain și sora lor, Naamâh (*Geneza 4:19-22*).Biblicul Tubalcain este ”studiat” la gradul al treilea al ”artei masonice” (gradul de *Maestru*) în activitatea lui de instructor în prelucrarea metalelor și acest fapt (din punct de vedere istoric – cronologic), ne trimite înapoi în timp cu cel puțin 2000 de ani față de epoca lui Solomon (adică în jur de 3500 î.H.), când Tôbalkin (*vulcanul*), fiu al lui Akalem (Lamech), era un principe din sudul Mesopotamiei.Lamech era al patrulea grad de descendență după Enoch (Henôkh), fiu al lui Cain și Kish, și în text se narează că aceste personaje ar fi transcris științele antice pe pietrele nemuritoare.Aceste pietre erau speciale și aveau câteva particularități: una (numită *marbyll*) era rezistentă la foc în timp ce cealaltă rocă [numită *latres* – laterit(ă)], era rezistentă la acțiunea apei.

Într-un fragment al acestui text, aceste roci au denumirea de *pile*, fapt care i-a determinat pe (traducători) comentatori să aducă în discuție ideea de ”pilaștri”.O traducere analoagă este făcută de ediția engleză din secolul al XIX-lea a scrierilor istoricului evreu Josephus Flavius (secolul I d.H.) care prezintă o versiune similară a aceloraşi întâmplări în *Antichități judaice* (6).Această traducere a fost criticată mult de către cei din domeniu din cauza imperfecțiunilor numeroase, una dintre acestea fiind utilizarea termenilor de ”piatră” și ”cărămidă” pentru explicarea termenilor ”marbyll”, respectiv ”latres”.În mod identic, nu este explicat destul de bine cuvântul ”pilastru” care, în mod normal, duce cititorul cu gândul la două coloane aflate într-o zonă fără vreo referință geografică.Dat fiind faptul că Lamech și ”neamurile” lui au trăit înainte de potopul biblic, aceste pietre misterioase sunt cunoscute drept *Pilaştri ante-potop*.

În realitate, în ebraica antică există două cuvinte distincte care, în versiunea engleză a Vechiului Testament sunt traduse (fără nici o diferențiere) prin ”pilastru”.Este vorba de *ammud* și *mazzebah* (7).Primul indică o formă asemănătoare cu o ”coloană arhitectonică”, fie cu o ”coloană de fum”; al doilea are o semnificație diferită referindu-se fie la o ”placă comemorativă” (sau ”funerară”), fie la un ”altar de piatră”.Deseori se face referință la piatra (roca) pe care Jacob a utilizat-o ca pernă pe care să-și sprijine capul, în acest caz vorbindu-se de *mazzebah din Beth-el* (*Geneza 28:18*).”Pietrele ante-potop” citate în *Matthew Cooke Manuscript* erau indicate corect (înainte de eroarea grosolană de traducere) drept *mazzebah* din *marbyll* și *latres*.Referitor la *marbyll*, gândul ne poate duce la un tip de marmură (sau rocă cristalină); a doua denumire – *latres* – poate fi o variantă a formei *later*, indicând o formă de laterit(ă)?!, un amestec roșu argilos din oxizi de fier și aluminiu folosit la construirea cărămizilor pentru pavarea străzilor.Problema reiese din faptul că natura acestei *latres* este destul de obscură, chiar dacă primele tradiții masonice se referă la acest material ca la un metal (8).

Cele *Șapte Arte Libere* (*artes liberales*) erau ramuri ale cunoașterii studiate în școlile medievale, denumirea având în componență cuvântul latin *liber* – care înseamnă liber.(Acest cuvânt ar putea sta la originea prefixului *free* – liber, în cazul *Freemasonry* – Masonerie liberă, dar aceasta nu este sursa adevărată a denumirii, după cum se va vedea

în capitolul 7).Cele *Șapte Arte Libere* erau studiate nu numai pentru a-i da elevului o pregătire practică care să-i servească pentru a trăi, ci mai degrabă pentru mărirea conștiinței de sine (respectiv a implicării) în studiul științelor filosofice.Acestea au fost ”definite” (una câte una) de cărturarul benedictin Rabano Mauro, arhiepiscop de Mainz și abate de Fulda (cel mai celebru loc de studii din Imperiul Franc din vremea lui Carol cel Mare).Rabano era considerat omul cel mai înțelept al timpului său și se pare că nu prea avea rivali în cunoașterea scripturilor, a canoanelor legislative și a liturghiei (9).Printre multele și importantele scrieri ale lui Rabano trebuie amintită *Viața sfintei Maria Magdalena* (10).

Cele *Șapte Arte Libere* erau înțelese, de fapt, ca drumuri (”cărări”) de-a lungul cărora se putea continua calea adeptului către iluminare și în mod particular, găsirea acelor noțiuni subtile care erau *cheile justiției*, respectiv ale *armoniei*.La gradul al doilea al evoluției masonice (acela de *Tovarăș*) se ia la cunoștință de existența a 7 trepte (sau niveluri) de-a lungul traiectoriei ascendente care conduce la camera centrală a Templului lui Solomon.Există multe aspecte importante în călătoria către înțelepciune și unul dintre acestea face aluzie la cunoașterea celor *Șapte Arte Libere*.Respectivele constituie quintesența adevărului și după cum afirma Platon, aceste arte formează treptele către cunoașterea totului universal.Tabloul intitulat *Alegoria Artelor Libere* al pictorului italian Biagio d'Antonio, în imaginea alăturată (circa 1445-1510, Florența), prezintă tocmai cele șapte niveluri (amintind de conceptul exprimat de lucrarea lui William Blake – *Scara lui Jacob*), cu studioși și filosofi care-și schimbă impresii în cadrul fiecărei arte, în timp ce la bază (la început), se află *Poarta cunoașterii*.

Matthew Cooke Manuscript își continuă povestirea cu istoria biblică a lui Noe și face cunoscut că după potop, pietrele *marbyll* și *latres* au fost găsite de Hermes și de filosoful grec Pitagora.Din punct de vedere istoric este o afirmație care nu are sens dacă ținem cont de perioada de timp care-l separă pe Noe de Pitagora (circa 3000 de ani). [Poate că toată această învălmășeală de date și situații, denumiri și evenimente nu are rolul decât să atribuie o anumită autenticitate și credibilitate organizării masonice, mai ales dacă se ține cont de originea *creștinismului* și a *masoneriei*, respectiv de locul de unde ”au plecat” aceste două tendințe: Orientul Mijlociu și, imediat după, din granițele Imperiului Roman – nota traducerii în limba română].Din cele ce se cunosc, respectivul manuscris a fost elaborat în jurul anului 1450, cu două secole înainte ca arhiepiscopul Ussher din Armagh să realizeze prima cronologie biblică, asemenea anomalii fiind frecvente și obișnuite în documentele vremii.Dar asta nu justifică modul naiv și ingenuu în care astăzi este prezentată (verbal) această istorie.

O altă versiune a faptelor îl separă pe Hermes de mișcarea filosofică pitagoreică.La început a fost venerat Hermes Trismegistus (Hermes de *trei ori măreț*) în calitate de fondator al alchimiei și al geometriei sacre, din al cărui nume derivă termenul (familia de cuvinte) *hermetic*, *hermetism*; dar a fost și persoana care ar fi transcris conținutul respectivelor pietre pe plăcuțe de smarald.După aceea în timp, respectivele plăcuțe ar fi trecut în mâinile lui Pitagora.Nu se știe până la ce limită evenimentele legate de rudele și strămoșii lui Lamech au un miez de adevăr, dar se știe cu siguranță că în secolul I d.H., respectivele plăcuțe (”table”, ”tăblițe”) de smarald au fost găsite de Apollonius din Tyana, sacerdote

al templului dedicat lui Asclepios.Începând cu acest moment, mulți gânditori și filosofi au putut să vadă respectivele tăblițe.Presupusele traduceri parțiale existente încep de pe la anul 700 d.H., datorită și contribuției filosofului arab Jabir Ibn Hayyan, căruia i se atribuie și meritul de a fi scris despre școala lui Pitagora (*Ta'ifat Fthaghurus*).Înspre vremurile moderne, unul dintre cercetătorii de seamă al respectivelor tăblițe de smarald a fost sir Isaac Newton, atât de implicat și de atras de studierea textelor ermetice antice încât, pe durata unei lecturi a lordului Keynes (la *Royal Society*, în 1942), Newton a fost numit (de către respectivul lord) drept «*ultimul dintre magi, ultimul dintre babilonieni și dintre sumerieni*» (11).[Încep să se prefigureze *originile* multor concepții din prezent – nota traducerii în limba română].Din păcate, Newton nu a putut utiliza pentru studiile lui multitudinea de tăblițe cu scriere cuneiformă descoperite în timpurile succesive, astfel că eforturile lui de a produce o cronologie corectă a întâmplărilor antice au fost, în mare parte, în zadar.

Lui Newton i se datorează și traducerea textului *Corpus Hermeticum* (atribuit lui Hermes Trismegistus) din colecția prețioasă a prințului florentin Cosimo de Medici.După cum se știe, Newton era interesat în mod aparte de o teorie unitară a legilor universului (așa numita *Prisca Sapientia*) la care se referea ca la un punct de referință (o ”ramă”) a cosmosului.Ținând cont de aforismul hermetic «*Precum sus* (în cer) *așa și jos* (și pe pământ)», Newton a înțeles ideea că armonia proporțiilor terestre nu constituie decât o reflectare a proporțiilor universului.De la cele mai mici celule și până la cele mai mari și îndepărtate galaxii, primează o lege geometrică care se regăsește peste tot, acest concept fiind intuit din cele mai vechi timpuri de către mințile gânditorilor.

Continuând în cadrul temei definită de ”înțelepciunea lui Lamech”, *Matthew Cooke Manuscript* face referire la geometria lui Euclid, chiar dacă se confundă viața acestuia cu cea a lui Avraam (”înaintaș” cu circa 1700 de ani).Se aduce în discuție faptul că (în Egiptul Antic) *Geometria* și *Masoneria* erau sinonime cu arta ocultă superioară, precizându-se că acea înțelepciune a fost preluată și de către evrei de-a lungul celor 400 de ani de captivitate petrecuți în Egipt, înainte ca Moise să-i ”treacă” Marea Roșie conducându-i către ”țara promisă” și ”pământul făgăduinței” (circa 1360 î.H.).Succesiv, aceste *arte* ar fi cunoscut o dezvoltare în Fenicia și Judeea, ajungând până la regele Solomon, contribuind la înțelepciunea acestuia și a ”brațului său operativ” - Hiram – trimis la Jerusalim de către regele cetății feniciene Tyr.

Din acest punct, textul manuscrisului face un salt temporal destul de mare deoarece, în același paragraf în care se vorbește despre Solomon se citește: «*Și de aici, această minunată știință a trecut în Franța*».Povestirea continuă amintind că regele Franței (Carol al II-lea, circa 885 d.H.), înainte de a urca pe tron, a fost un mason.După această scurtă menționare, textul ”zboară” în Anglia, la un sfânt al secolului al III-lea (St. Albano) căruia îi urmează (la fel după cum este prezentat în *Regius Manuscript*), un alt salt, de data aceasta în secolul al X-lea, la regele Aethelstan și la consiliul lui de francmasoni! Printre toate aceste informații nu trebuie uitat că *Matthew Cooke Manuscript* este susținut de ideea centrală că Masoneria a fost instituită pentru prima dată atunci când 40.000 de adepți și inițiați (mai existau și 40.000 de uciși !!! - nota traducerii în limba română) s-au reunit în negura timpului pentru a ridica *Turnul Babel* la Shinar (istoric vorbind, cel mai mare ziggurat al Babiloniei).Însărcinările masonice (se spune în text) au fost stabilite de către regele Nimrod din Babel (*vânătorul* de care se vorbește în *Geneza 10:8-10*) când a stabilit să trimită 3000 de adepți masoni pentru construirea cetății Ninive, în Assiria (la nord de Mesopotamia).Ne aflăm, din nou, în fața unei anomalii de datare deoarece ar exista circa 2000 de ani între figura biblică a lui Nimrod și apariția cetății Ninive.

Autentică sau nu, această povestire în care se amestecă evenimente și date inexacte reprezintă (totuși) un colaj de narațiuni în care filosofia și matematica se întrețes cu practicile hermetice, totul amestecat cu referințe masonice, dar fără o aprofundare a acestui din urmă detaliu.Pe cât este considerat un document în favoarea Masoneriei *speculative* (în antiteză cu cea *operativă* a vechilor tăietori de pietre), acest manuscris nu face decât să susțină o anume asemănare dintre structura în care erau organizați lucrătorii în gilde și modul de activitate al adepților la interiorul unei loje a ”frăției”.

= *Antici* și *Moderni* =

Istoria documentată a Masoneriei în forma recunoscută astăzi își are originea în 1717, exact la trei ani după ce George, *Mare Elector* de Hanovra (din Germania) a fost invitat de către politicienii englezi de la Westminster să primească coroana Angliei, alegându-și numele de George I și dând startul Dinastiei de Hanovra (imediat după Casa Stuart și ”inter-regatul” lui Wilhelm de Orange).La 24 iunie al aceluiași an a fost fondată *Marea Lojă* a Angliei în care convergeau patru loji londoneze (fiecare având propriul loc de întrunire): la *The Goose and Gridiron*, loja *St. Paul Churchyard*; la *The Crown*, loja *Lincoln's Inn Fields*; la *The Rummer and Grapes*, loja *Channel Row* și la *The Apple Tree*, respectiv loja *Covent Garden* (12).

O imagine a tavernei ”The Goose and Gridiron”, înainte de a fi demolată în 1870, este prezentă în imaginea alăturată.

La moartea lui Wilhelm de Orange (care a avut loc în 1702), conducerea regatului a trecut ”în mâinile” cumnatei sale – Anna.Dar, dat fiind faptul că din căsătoria Annei cu principele George al Danemarcei nu a rezultat nici un moștenitor, alegerea pentru succesiune s-a îndreptat către Sofia de Hanovra, fiica lui Frederick al V-lea, *Elector* al *Palatinatului* de pe Rin.Soția lui Frederick al V-lea era Elizabeth Stuart [una din fiicele regelui James I (al VI-lea al Scoției)].Este interesant de reținut că în Biblioteca Vaticană există o miniatură la *Cronica* lui G. Villani care-l reprezintă pe imperatorul Frederick al II-lea intrând în Jerusalim.Otto de Habsburg (și cei din familia lui) avea (deține) și titlul de *Rege al Jerusalimului* – nota traducerii în limba română.Neținând cont de gradul de rudenie cu Casa Stuart, scoțienii s-au opus propunerii de a avea un suveran de origine germană și au făcut-o într-un mod atât de violent încât Parlamentul englez a fost constrâns să adopte limitări severe în comerțul și schimburile pe care le avea cu Scoția.

În 1705, Parlamentul englez a aprobat un amendament numit *Allien Act* (13) prin care s-a impus scoțienilor să o accepte pe Sofia ca regină; altfel, toate schimburile comerciale (și de orice natură) dintre nordul și sudul țării ar fi încetat.Exportul de cărbune, in și animale din Scoția către Anglia ar fi fost prohibit și nici din Anglia nu ar mai fi plecat nici o marfă către Scoția.Dar nu era de ajuns.Cu scopul de a da o mai mare putere Parlamentului de la Westminster dincolo de linia de graniță, prin *Act of Union* a fost dizolvat Parlamentul scoțian (care-și avea sediul la Edinburgh).În 1714, la moartea reginei Anna,

marea majoritate a scoțienilor ar fi preferat ca pe tron să se afle fiul fostului rege detronat, James.Scoțienii, neputând să-și impună punctul de vedere și la invitația adresată (dar refuzată) prințesei Sofia să primească coroana, în locul acesteia a venit fiul ei – George von Brunswick.Ca urmare a dizolvării Parlamentului scoțian, toate vechile ordine cavalerești ale Scoției au fost abolite (respectiv absorbite de către ”establishmentul” britanic).Printre ordinele scoțiene se afla și *The Most Ancient and the Most Noble Order of the Thistle* (corespondent al britanicului *Order of the Garter*) și, desigur, Masoneria scoțiană.Ca urmare, Masoneria britanică s-a înviorat, favorizată și de patronajul Casei de Hanovra, care continuă și în prezent, cu Edward, duce de Kent, în calitate de *Mare Maestru*.

Imaginea alăturată reprezintă însemnele heraldice ale lui Edward, duce de Kent.

Între timp, prin unirea celor patru loji în una singură (încă din 1717), John (al II-lea duce de Montagu) a fost ales, în 1721, *Mare Maestru*.Pe frontispiciul Constituției lui Anderson este reprezentat tocmai Montagu transmițând *Sulul Constituției* și compasul succesorului său, Philip (duce de Wharton), în ”Anul Domnului” - 1723.

O mică dar necesară paranteză trebuie făcută pentru explicarea utilizării anumitor ”cronologii”.În ceea ce privește numărătoarea anilor, *Calendarul Thelemic* asociat gândirii lui Aleister Crowley își începe numărătoarea anilor din *1904 EV* (Era Vulgară) – anul în care Crowley a ”primit” *Liber AL Vel Legis*. Fiecare ”an thelemic” începe la 20 martie (din calendarul civil).*Ritul Antic şi Primitiv de Memphis Misraïm* a adoptat calendarul egiptean, începând numărătoarea anilor cu 1292 î.H., anul urcării pe tron al lui Ramses al II-lea *cel Mare*.Anul este calculat adunându-se 1292 la anul curent astfel că, 2013 devine anul 3305 al *Luminii Egiptene*.Calendarul masonic tradițional este folosit în prezent de întreaga Masonerie.În timp ce se folosesc noțiunile de *î.H., î.e.n. - înainte de Hristos, înaintea erei noastre*, *d.H., e.n. - după Hristos, era noastră* (fiind folosită și noțiunea de *Eră Vulgară*), anul masonic este definit făcându-se uz de noțiunile *A. L. - Anul Luminii* (și, destul de rar, *Era Masonică*).Pentru a cunoaște un A.L., la anul obișnuit se adaugă exact 4004 ani.Un anume Winter scria în 1937, în *Bulletin des Ateliers Superieurs*, că un prelat anglican (apreciat de Cromwell pentru știința lui) – James Ussher (născut la Dublin în 1580 și îngropat la Westminster la dorința aceluiași Cromwell), a scris diverse lucrări printre care și *Annales Veteris et novi Testamenti* (1650-1654) care conține o cronologie biblică faimoasă, aceasta ajungând până în anul 4004 î.H. - anul creării lumii, a începuturilor *Genezei*.În cele din urmă, *Calendarul Templar* se calculează începând cu anul înființării Ordinului Templar, anul 2013 fiind anul *Ordinis 895*.

Considerând că vechile arhive masonice de dinainte de 1688 au fost pierdute, Anderson a creionat regulile, organizarea și activitatea lojelor, așa cum au fost aprobate de către ducele Montagu.Constituția lui Anderson din 1723 cuprinde lista cu funcțiile pe care le definește drept «*moşteniri vechi ale lojelor de peste mări şi cele ale Angliei, Scoţiei şi Irlandei*» dar nu se știe de unde a făcut rost de aceste informații.În 1738, același Anderson și-a revăzut Constituția incluzând o ”istorie” (bogată în imagini), de la el sau de la altul, dar detaliată a Masoneriei engleze, al cărei început este recunoscut într-o reuniune a adepților francmasoni care a avut loc la York (în 926 d.H.) din dorința prințului Edwin (14).

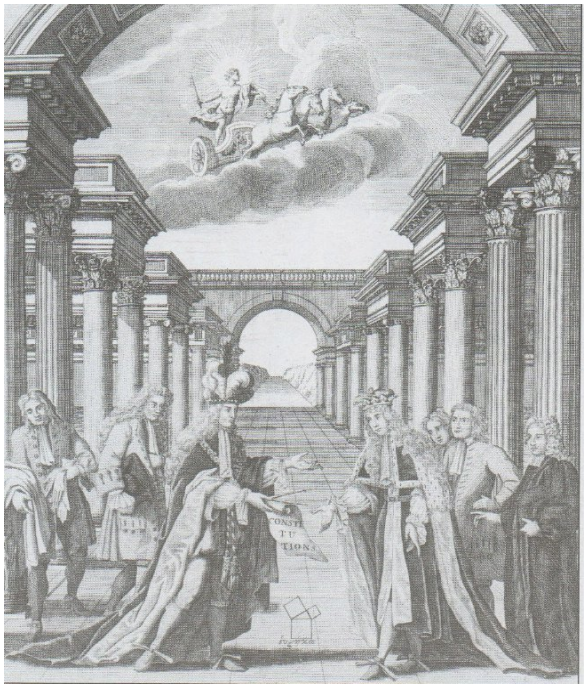

Frontispiciul Constituției lui Anderson din 1723.

Pentru a da o mai mare greutate istoriei inventate despre apariția Masoneriei engleze, Anderson îl acuza de neglijență pe precedentul Mare Maestru – sir Christopher Wren – decedat (ce coincidență!) tocmai în 1723, anul publicării Constituției.Wren contesta ipoteza lui Anderson conform căreia nu ar fi existat nici o *Mare Lojă* (și deci, nici un *Mare Maestru*) mai înainte de 1717; Wren însuși susținea că este doar ultimul dintre *supremi*, înaintea lui fiind mulți alții.Și atunci apare întrebarea: din ce motive Anderson se afla ”la cuțite” cu Wren? Motivul fundamental îl constituie faptul că Wren a fost un reprezentant de seamă la interiorul ”frăției” (de matrice Stuart) dorită de regele Charles al II-lea și ale cărei arhive Anderson susținea că au fost pierdute pentru totdeauna.În momentul în care tronul Angliei a fost preluat de către *Electorul* de Hanovra din Germania, Anderson (poate!?) a simțit necesitatea să reinventeze o nouă istorie a Masoneriei engleze.Nimeni mai bine ca el nu ar fi putut duce la bun sfârșit un astfel de proiect dacă ținem seama de imaginația care-i ghida pana de scris.

În 1768 s-a decis construirea ”cartierului general” al *Marii Loje* din Londra.Locul ideal a fost identificat în Great Queen Street și la 23 mai 1776 a fost pusă prima piatră la ceea ce ar fi devenit ”Casa masonică” - edificiu care încorpora mitica *Freemason's Tavern* cu scopul de a menține încă vie cea mai pură dintre tradiții.La reeditarea Constituției lui Anderson (care a avut loc în 1784), noul sediu apare pe frontispiciul lucrării.În

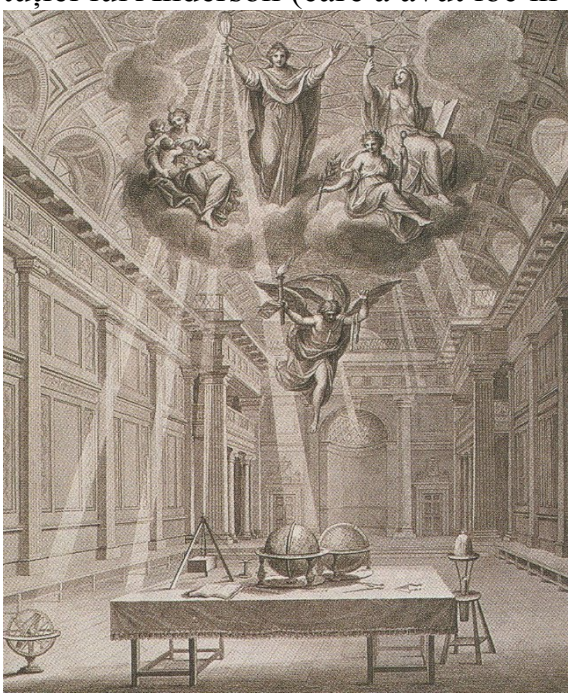

cadrul reprezentării, *Adevărul* ține o oglindă cu care iluminează sala cea mare, în jurul acestuia aflându-se alte virtuți apreciate de către Masonerie.Sala actuală a ”frăției” (mai mare decât cea anterioară, situată tot în Great Queen Street) a fost realizată între 1927 și 1933.În vreme ce se succedau revizuirile continue ale Constituției lui Anderson, în 1751 a fost înființată o altă *Mare Lojă*.Numele ales era de *Antici*, în antiteză cu numele precedentei *Mari Loje* (care între timp număra deja peste 200 de adepți) care-și alesese numele de *Moderni*.Numele complet al celei de-a doua *Mari Loje* era *Antica și Onorabila Frăție a Masoneriei Libere și Acceptate*.În timp ce *Modernii* aveau reprezentat în emblema lor sigiliul heraldic al vechii *Companii* a gildei masonice, *Anticii* aveau emblema împărțită în patru părți, în fiecare parte fiind reprezentat un leu, un bou, un om și o acvilă, adică ”cele patru creaturi vii” din ”Cartea lui Ezechiel” din Vechiul Testament (15). *Imaginea de mai sus reprezintă frontispiciul Constituției lui Anderson din 1784*.

Aceste creaturi vizionare sunt cunoscute în cercurile astrologice cu numele de *Tetramorfã*, reprezentând constelațiile Leului, Taurului, Vărsătorului, respectiv a Scorpio-

nului.”Constituția” *Marii Loje* a *Anticilor* (numită *Ahiman Rezon* – cu sensul fundamental de *Frate Principe*) a fost pregătită de artistul irlandez (și mason) Laurence Dermott care a devenit *Mare Secretar* al lojei și unul dintre protagoniștii *Ritualului Arcului Regal* despre care se va discuta mai încolo (16).*Imaginea alăturată se află pe fațada unei biserici din Roma, Italia.Exact aceleași patru ”creaturi”, folosite de această dată de Biserică*.Revendicând cea mai autentică tradiție scoțiano-irlandeză (menținută de reprezentanții celor două națiuni prin *Ritualul Arcului Regal*), *Anticii* noii *Mari Loje* au intrat în competiție cu *Modernii* din cealaltă *Mare Lojă*, reușind să imprime o vastă difuzare (și prin faptul că printre aliați s-au aflat și ofițeri ai armatei engleze, capabili să transfere dincolo de hotarele Angliei principiile crezului masonic).În 1727, la inițiativa *Marii Loje* a *Modernilor*, a fost înființat un fond de asistență și caritate.După un acest prim act, de-a lungul anilor a urmat un program de intervenții benefice, ca de exemplu realizarea unei școli pentru băieți (construită pe baza fondurilor donate în mod voluntar) la Londra, în 1788.

Datorită faptului că aceste inițiative au fost foarte apreciate, la un an de zile după, *Marea Lojă* a *Anticilor* înființa un fond pentru ajutorarea copiilor nevoiași.Cele două *Mari Loje* se aflau în competiție nu numai în ceea ce privește vechimea și autenticitatea ritualului propriu, ci și pe planul ”relațiilor publice”, respectiv al ”transparenței sociale”.Ulterior, pentru a se complica lucrurile și mai mult, în 1761 (la York), a fost înființată *Marea Lojă* a întregii Anglii.În 1778, o schismă la interiorul *Marii Loje* a *Modernilor* a dus la formarea *Marii Loji Meridionale* a fluviului Trent.De-a lungul unei perioade de timp mai mică de un secol, situația a devenit atât de încurcată încât a fost necesară o scurtă ”încetare a focului”.La 25 noiembrie 1813, la Kensington Palace, *Marii Maeștri* ai diverselor loje subscriau la acordul de unire.În acest fel apărea o comunitate formată din lojele *Anticilor* și cele ale *Modernilor*, unite într-un singur grup – *Marea Lojă Unită a Angliei* – activă și în prezent.

= Maeștrii antici =

Legenda lui Hiram Abiff și a construcției Templului lui Solomon (”obiectul” celui de-al treilea grad în Masoneria modernă) au apărut pentru prima dată (nu mai înainte de 1730) în cadrul unui tratat scris de masonul londonez Samuel Pritchard, intitulat *Masonry Dissected* (17).Apariția acestora la interiorul respectivei lucrări arată că ”legenda” și ”construcția” ar fi făcut parte din ritualul *Marii Loje*, chiar dacă Anderson nu a menționat acest lucru în 1723.Cercetătorul englez Thomas Paine (1723-1809) afirmă că Pritchard ar fi jurat solemn în fața primarului Londrei că lucrarea lui, *Masonry Dissected*, era o *copie, fidelă în orice detaliu*, dar păcat că nu a specificat ce anume a copiat! Paine a fost celebru pentru lucrările *Common Sense*, *Age of Reason* și *The Rights of Man*, pe lângă faptul că a fost un participant activ la Revoluția Americană.Legenda lui Hiram va fi tratată pe larg în

capitolul 8, acum fiind luată în considerare o altă sursă a originilor Masoneriei, așa cum a fost difuzat imediat după fondarea ”Marii Loje Unite a Angliei”.

În 1802, ziaristul portughez Joseph Hippolyte da Costa a fost întemnițat de către Inchiziția catolică în baza unui decret papal, cu acuzația că ar fi fost mason.După ce a reușit să evadeze, în 1820 a scris și publicat un studiu intitulat *Istoria artizanilor dionisiaci* prin care trasa o paralelă între inițierea masonică și inițierea (în uz) în cadrul *Misterelor Orfeice* (pentru alte informații despre Masoneria portugheză se poate vedea capitolul 5). În povestirea acestuia, Hiram Abiff ar fi fost adeptul unei societăți secrete antice, apărută în jurul anului 1000 î.H. - *Artizanii dionisiaci* – la puțin timp înainte de construirea Templului lui Solomon (18).Adepții acestei secte își aveau denumirea după numele zeului grec Dionysos (Bachus pentru latini) fiind asociați cu un alt grup, numit *Ionicii* – constructori ai Templului zeiței Diana din Efes.Ajunși la Jerusalim, *Artizanii lui Dionysos* ar fi adoptat numele de *Fii lui Solomon*, folosind ca semn distinctiv celebra stea cu șase vârfuri (două triunghiuri intersectate, unul cu vârful în jos și celălalt cu vârful în sus).Era vorba de maeștri în arta geometriei sacre și ai filosofiei ermetice.

În aparență, nu există motive care să contexte existența acestor maeștri.Mișcarea acestora a fost citată și de geograful grec Strabon (secolul I d.H.) care nota că respectivii au adoptat denumirea după zeul Dionysos – considerat inventatorul teatrului.Oricum ar fi, dacă artizanul lui Solomon – Hiram – s-a alăturat acestei mișcări, este o altă treabă. Faptul nu ar fi fost imposibil dacă respectiva sectă ar fi avut o ”ramură” și în Fenicia, dar nu apare nici o legătură cu Hiram, în nici un alt document descoperit înainte de tratatul din 1820.

O altă teorie, diversă dar la fel de interesantă, care se adaugă la ceea ce s-ar putea defini drept *pedigree*-ul Masoneriei, vine din partea unui colegiu de arhitecți – *Maeștrii Comancini* – care în epoca medievală își aveau ”baza” în zona lacului Como.Conexiunea dintre această gildă de arhitecți și Masonerie a fost scoasă în evidență de către Lucy Baxter (pseudonimul lui Leader Scott) în lucrarea intitulată *The Cathedral Builders* publicată în 1899.Tema unei posibile legături dintre *Maeștrii Comancini* și Masonerie a fost reluată într-o altă carte, apărută în foileton în revista masonică oficială *The Builder*, în 1910. Din documentele și mărturiile istorice ale arhitecților din Lombardia aflăm că *Maeștrii Comancini* se bucurau de un mare prestigiu, aducându-și o contribuție importantă la concepția, respectiv stilul arhitecturii italiene în perioada dintre anii 800 și 1000 d.H.Totuși, se pare că nu există nici o legătură care să-i poată apropia de mișcarea masonică engleză (sau de istoria acesteia).Leader Scott (citat deseori cu privire la acest argument) se pare că nu a afirmat nimic de existența unei astfel de ”conexiuni”.După ce a luat în considerare această eventuală ipoteză, scria: «*Nu există nici o probă sigură că ”Maeștrii Comancini” ar fi fost originea autentică a ceea ce ar fi dat naștere Masoneriei moderne*» (19).

= Cheia =

Rezultatul care se obține din revederea posibilelor origini, respectiv a istoriei Masoneriei engleze de după 1688, pare un întreg fără substanță.Preluând datele (din punct de vedere cronologic), ”afacerea” începe cu figura făurarului biblic Tubalcain din Mesopotamia (circa 3500 î.H.) și cu înțelepciunea lui Lamech, trece pe la Hermes Trismegistus (zeul Thot al vechilor egipteni), pe la filosoful grec Pitagora și pe la școala lui.Narațiunea

își continuă dezvoltarea cu regele Nimrod al Babilonului (cel care ar fi definit rangurile masonice, circa 3000 î.H.), ”alunecând” peste 1000 de ani până în timpul lui Avraam, după aceea în vremea grecului Euclid (circa 330 î.H.), până în Egipt.Istoria își reia startul din Egiptul lui Moise (circa 1360î.H.) către Israel, în mod particular în perioada când în ”țara făgăduinței” au ajuns *Artizanii dionisiaci* și personajul Hiram din Tyr (circa 950 î.H.).De aici se face un salt în Anglia (cu St. Albano, circa 260 d.H.), în Franța (cu regele Carol al II-lea – circa 850 d.H.), din nou în Anglia, prin figura principelui Edwin de York (926 d.H.), terminându-se cu regele Aethelstan (930 d.H.).

La urmă apare în cadru și ”ghinionistul” Isaac Newton care încearcă cu disperare și în zadar să pună toate acestea într-o ordine, să obțină ceva plauzibil din această încrengătură de informații.Și, ca o ”cireașă în vârful tortului”, apare reverendul James Anderson (marele responsabil al acestei mari confuzii) care, cu candoare, afirmă cu nu există nici un document istoric demn de încredere, acuzându-l de gravele pierderi pe abia decedatul sir Christopher Wren! Dacă istoria lui Tubalcain, Nimrod, Aethelstan și a tuturor celorlalte personaje este adevărată sau nu, nu are importanță și nici nu pare să aibă consecințe grave.După toate, din povestire reiese o ”substanță istorică” evidentă, formată din lucruri și oameni concreți, din artizani care-și exercită activitatea, din constructori și arhitecți. Cronologic, ultimul din această ”substanță istorică” este regele Aethelstan împreună cu maeștrii lui.Pe urmă, parcă dintr-o dată, după 800 de ani, apare o societate caritabilă fondată de un grup de nobili și de oameni de afaceri care intenționează să-i ajute pe ”băieții și fetele” nevoiașilor, un grup de spirite nobile care, de cele mai multe ori aveau ca loc de întâlnire o tavernă.Între timp, se pare că nu s-a întâmplat nimic în afară de faptul că din când în când, etapele succesive ale ”frăției” susțineau că au primit semnele secrete și cuvintele de recunoaștere de la organizația precedentă.

Pare ceva putred în toate acestea, chiar foarte putred.Este prea puțin probabil ca reprezentanții celei mai înalte nobilimi a vremii să se adune într-o societate care avea ca loc de întâlnire (sediu) o tavernă.Și, este și mai puțin probabil că prințul Edward (duce de Kent) și principele August (duce de Sussex) – fii ai regelui George al III-lea, și-au asumat rolurile de *Mare Maestru* (al lojei *Anticilor*, respectiv al *Modernilor*) dacă Masoneria s-ar fi limitat la a fi numai un fel de confraternitate de oameni bineintenționați care doreau să activeze pe planul filantropiei.James Anderson susține că mărturiile cele mai importante din trecutul masonic s-au pierdut după căderea Casei de Stuart.Poate fi o afirmație care dă posibilitatea să se întrevadă cursul real al evenimentelor.Să facem o recapitulare.Regele George I era fiul principesei Sofia de Hanovra.Sofia era fiica lui Frederick al V-lea, *Elector* al *Palatinatului* de pe Rin; soția lui Frederick al V-lea a fost Elizabeth Stuart, una din fiicele regelui James I (VI).John Wilkins, capelan al *Palatinatului*, a fost cel care pe la jumătatea secolului al XVII-lea, a pus bazele unui grup de oameni de știință care, pe parcurs, va avea denumirea de *Royal Society*, asociație care l-a avut ca președinte pe sir Isaac Newton.Din grupul de fondatori a făcut parte și distinsul profesor de astronomie, sir Christopher Wren.

În calitatea lui de nepot al lui Frederick al V-lea și al Elizabeth, regele George I al Angliei era conștient de vechile tradiții masonice păstrate pe linia maternă a familiei, dar acest aspect nu a fost luat în considerare în educația lui (făcută în stil ”hanovrian”).Același lucru s-ar putea spune și despre succesorii lui, conștienți de această moștenire, dar fără să știe prea multe detalii.Unica lor sursă de informații nu putea să fie decât Christopher Wren care din pură întâmplare, a murit tocmai în 1723, anul redactării primei Constituții sub semnătura lui Anderson.Ceea ce în realitate Anderson îi reproșa lui Wren, învinu-

indu-l de haosul care domnea în Masoneria engleză, nu era faptul că Wren ar fi fost responsabil de pierderea a ceva, ci mai degrabă că Wren nu a fost fidel (loial) Casei de Hanovra.Wren a fost loial Casei de Stuart.Anderson era conştient că Wren, în calitate de cofondator al *Royal Society*, ar fi ştiut toate secretele pe care cei din comunitatea hanovriană ar fi trebuit ulterior să le afle.Moartea lui Wren a intervenit înainte ca acesta să poată divulga ceea ce cunoaşte.

Note:

1 – John Hamill, *The Craft*, London, Crucible, 1986, cap. 2, pag. 27, 28.
2 – *Oxford Compact English Dictionary*, Oxford, Oxford University Press, 1971, paragraful *Freemasonry*.
3 – David Stevenson, *The Origins of Freemasonry*, Cambridge, Cambridge University Press, 1988, *Introducere*, pag. 1.
4 – Acest document este catalogat MS N.17 în registrul British Museum.Este cunoscut şi cu denumirea de *Halliwell Manuscript* şi în catalogul Royal Library este citat cu titlul *Constitutiones Artis Geometrie Secundum Euclidem*.
5 – Acest document este catalogat *Additional* MS 23/198.
6 – Flavius Josephus, *Antiquities of the Jews*, traducere prin grija lui William Whinston, London, Milner & Sowerby, 1870, cartea I, cap. 2, 3.
7 – James Hastings (prin grija lui), *Dictionary of the Bible*, Edinburgh, T & T Clark, 1909, paragraful *Pillars*.
8 – Manly P. Hall, *The Secret Teachings of All Ages*, Los Angeles, CA, Philosophical Research Society, 1989, cap. CLXXIII.
9 – *The Catholic Encyclopedia*, New York, Robert Appleton, 1910, volumul XII, paragraful *Rabanus Maurus*.
10 – Laurence Gardner, *The Magdalene Legacy*, London, Thorsons-Element/HarperCollins, 2005.
11 – Geoffrey Keynes, *Newton the Man*, în *The Royal Society Newton Trecentennary Celebrations*, Cambridge, Cambridge University Press, 1947, pag. 27.
12 – John Hamill, *The Craft*, cit., cap. 2, pag. 40.
13 – Gordon Donaldson & R. S. Morpeth, *A Dictionary of Scottish History*, Edinburgh, John Donald, 1977, paragraful *Anne*.
14 – John Hamill, *The Craft*, cit., cap. 1, pag. 16.
15 – *Ezechiel 1:10*.
16 – O bună prezentare a mişcării *Anticilor*, respectiv *Modernilor*, apare în lucrarea lui Bernard E. Jones, *Freemason's Book of the Royal Arch*, London, Harrap, 1957, capitolele 4 şi 5, pag. 52-68.
17 – David Stevenson, *The Origins of Freemasonry*, cit., cap. 6, pag. 144.
18 – Michael Howard, *The Occult Conspiracy*, London, Rider, 1989, cap. 1, pag. 16.
19 – H. L. Haywood, *Freemasonry and the Comancine Masters – Part VI*, în *The Builder*, National Masonic Research Society, octombrie 1923, vol. IX, n. 10.

Capitolul 3 - « Royal Society »

= Tranziția =

Documente scrise lasă de înțeles că primul mason care a acționat la sud de granița scoțiană a fost omul de stat sir Robert Moray.Ridicat la rangul de *Cavaler* de către regele Charles I, prieten bun cu regele Charles al II-lea, Moray a fost inițiat în Masonerie în 1641, la New Castle (1).În acea perioadă, Masoneria era o parte integrantă a stilului adoptat de Casa de Stuart, la fel de adevărat fiind că deja în 1601, regele James al VI-lea al Scoției a devenit adept al lojei din Scone, exact cu doi ani înainte de a se prezenta la Londra pentru a primi coroana (unită) cu numele de James I al Angliei.Fiul și nepotul acestuia – Charles I, respectiv Charles al II-lea, au devenit, și ei, patronatori ai asociației.

Dintr-un anume punct de vedere, inițierea lui Moray nu poate fi identificată drept o afiliere engleză datorită faptului că loja care l-a primit era (dacă se poate spune) o ”ramură mobilă” a lojei din Edinburgh, iar Moray era scoțian.După aceea, în octombrie 1646, a fost rândul lui Elias Ashmole (fondatorul *Ashmolean Museum* din Oxford) să fie primit în cadrul lojei din Warrington (Lancashire), istoria identificând în acesta prima persoană afiliată la un ritual de natură engleză.În jurnalul lui, Ashmole i-a notat pe cei care au fost prezenți la inițierea lui în rit și, din cele subliniate de *Curatorul* ”Marii Loji Unite a Angliei”, cei șapte membri care l-au inițiat au fost admiși în societate înaintea lui (2).Iată unul din motivele pentru care este greșit de susținut că Masoneria engleză a luat ființă în momentul în care patru gentilomi s-au reunit în jurul unei mese dintr-o tavernă, într-o seară a anului 1717.

Interesul pe care Ashmole îl avea față de magia hermetică nu este amintit, de regulă, în lucrările care prezintă viața acestuia, din moment ce figura unui alchimist (destul de activ) pare să nu fi fost cea mai bună ”carte de vizită” care să ateste primul mason englez autentic.*Ashmolean Museum* nu s-a prea ”cramponat” de această ”subtilitate” făcând cunoscut că fondatorul acestui muzeu, folosindu-se de pseudonimul James Hasolle, a tipărit o primă carte despre alchimie: *Fasciculus chemicus* (3).Faptul că Ashmole a fost, fie *Heraldul* de Windsor (*herald* – în Evul Mediu era persoana oficială de la curtea regală sau feudală care trebuia să facă publice deciziile sau legile adoptate de conducător sau de către autoritățile locale), fie trezorier al *Colegiului Heraldic*, garantau o apreciere în plus din partea unei societăți masonice idealizate, chiar dacă în timpul *Restaurației* cele două funcții nu aveau o prea mare importanță.O altă lucrare a acestuia, *Theatrum chemicum Britannicum* (publicată în 1652) a avut o importanță primară pentru mișcarea roza-cruciană, fiind un fel de culegere de texte alchimice engleze, devenind (în scurt timp) o sursă de referințe biografice în materie de ”manuscrise greu de găsit”.

Nu există nici o îndoială că tendințele masonice *speculative* au trecut în Anglia din Scoția când coroanele celor două țări au fost unificate, în 1603; la fel, nu există nici o îndoială că din punct de vedere *operativ*, *Asociația Masonică* din Londra avea deja, din 1472, propriile însemne heraldice.La fel de interesant este faptul că în 1655, numele acestei asociații a fost schimbat în *Compania Masonilor* din Londra.Din acest punct de vedere se pare că noțiunea de *francmasonerie* a asumat o conotație nouă, corelată cu o atitudine majoritar *speculativă* decât strict *operativă*.Dar, încă o dată, nu se explică de ce acest cuvânt nu a apărut la interiorul nici unui dicționar etimologic (cel puțin până la înce-

putul secolului al XVIII-lea), sugerând existențe unei gilde operative care intenționa să stabilească niște diferențe, fie între proprii membri, fie în raport cu lojile *speculative*.

După cum s-a prezentat anterior, este evident că până în 1723, lumea masonică engleză s-a aflat într-o profundă stare confuzională, creată de o țesătură de legende, fără nici o coeziune între ele.Motivul pentru care personalități (ilustre în alte domenii) nu au reușit să găsească un punct comun la interiorul mișcării masonice l-a constituit faptul că aceștia nu au încercat să recunoască realitatea faptelor.Pentru a găsi ceea ce lipsea, ar fi fost suficient să înceapă să caute, dar Anderson și ai lui nu au făcut niciodată acest lucru, mai ales că aceasta părea să fie și dorința clasei politice dominante în acea perioadă de timp.Această atitudine de negare a început în 1715 când James Francis Eduard Stuart, fiul regelui exilat – James al II-lea (VII), a încercat să recupereze cele două coroane (ale Angliei și Scoției) care s-ar fi cuvenit, de drept, familiei.Imediat după încoronarea lui George I, James Francis a fost proclamat (și aclamat) ca rege cu numele de James al VII-lea al Scoției de către grupurile care susțineau Casa de Stuart din orașele Aberdeen, Brechin, Dundee, Montrose, Perth, St. Andrews și Edinburgh.

După aceea, tânăra ”mlădiță regală”, îmbarcat (ă) la Dunquerque, a debarcat în Scoția, în septembrie 1715, desfășurându-și propriile însemne la Braemar.Oamenii loiali acestuia au asediat cetățile Perth și Inverness (ocupate de către trupele de Hanovra), nereușind să cucerească castelele de la Sterling, respectiv Edinburgh, înaintarea lor fiind oprită la Sherriffmuir.Pătrunderea dincolo de graniță nu a avut un caracter ”agresiv”, fiind destul de ”blândă”, astfel că la 14 noiembrie 1715, James Francis a fost înfrânt la Preston (în Lancashire), fiind nevoit să se întoarcă în exilul francez.Față de începutul impetuos și plin de entuziasm, această campanie s-a caracterizat prin una din cele mai proaste organizări din istorie; cu toate acestea, nu avea să fie nici ultima ”tresărire” a Casei de Stuart în tentativa ei de redobândire a conducerii, poporul discutând dacă trebuie să-și arate loialitatea Casei de Stuart sau Casei de Hanovra.

Variantă latină a numelui James este *Jacobus* și încă din timpul exilului regelui James al II-lea, susținătorii acestuia au început să fie numiți cu apelativul *Jacobiți*.Înainte de 1688, atât Masoneria engleză cât și cea scoțiană au avut o influență jacobită.Organizarea de după 1717, realizată prin contribuția lui Anderson (respectiv a adepților acestuia), a imprimat Masoneriei un caracter hanovrian, asociația devenind un fel de Masonerie hibridă, fără rădăcini.Dat fiind faptul că orice informație sau tradiție își avea rădăcinile în ceea ce a fost asociația la început, acestea nu puteau fi acceptate de linia ”nouă” și ”dură” a Masoneriei hanovriene, decisă și constrânsă să-și renege orice rădăcină scoțiană.Ca urmare, la noul stil masonic englez al vremii nu au aderat decât masoni dezorientați, debusolați de șubrezenia structurii, respectiv (mai ales) de lipsa cronică a tradițiilor istorice.Introducerea noilor obiective, de caritate și filantropie, cu o clară influență moralizatoare, a reușit să dea un nou impuls organizației.Revenind la anul 1738, dat fiind că sir Christopher Wren era un mason de ”stil vechi”, deja decedat, a apărut oportună denigrarea lui cu scopul de a elibera terenul, în mod definitiv, de orice detaliu preexistent.

= Erezia =

În ce anume consta ”vechea școală” masonică a lui Christopher Wren? O anumită opinie se poate forma numai dacă ținem cont de persoanele cu care acesta s-a întâlnit:

regele Charles al II-lea, sir Robert Moray și Elias Ashmole, toți masoni; dar ce anume îi unea pe aceștia? ”Pasiunea” comună era *Royal Society* de pe lângă *Gresham College* din Londra.*Royal Society* a fost și este o academie științifică al cărui scop îl constituie studiul filosofiei naturale.Masonii aveau același obiectiv și ritualurile practicate în prezent îl invită pe adept să se «*dedice studiului Artelor Libere, științelor, punând în valoare toate posibilitățile și aptitudinile disponibile*».Chiar dacă Masoneria este o societate discretă (nu secretă), asta nu înseamnă că toate secretele trebuie să fie considerate ca fiind ceva prețios pentru cineva din afara lojilor.Ceremonialurile și ritualurile tuturor lojelor sunt scrise, fiind repetitive.Sunt considerate secrete doar semnele, atingerile, cuvintele de ordine și de recunoaștere, diverse pentru fiecare grad, în baza cărora adepții se pot recunoaște între ei. În publicarea ritualurilor, gesturile și cuvintele nu sunt divulgate constituind unica (**oare**!? - întrebare retorică din partea traducerii în limba română) formă de secret din Masonerie.

Artele Libere la care s-a făcut referire nu sunt studiate sau discutate la interiorul unei loje, dar întotdeauna se face aluzie la ele.La fel se întâmplă cu științele (cele la care se face referire la discuțiile din lojă) și cu disciplinele filosofiei naturale.Este vorba de alegorii, de întâlniri simbolice prin care se încearcă atragerea conștiinței adeptului printr-o iluminare interioară (spirituală și filosofică), fără a avea noțiuni – să le numim ”practice”. Lecturile din cadrul întâlnirilor urmează un canon rigid și repetitiv, nefiind moderate de către ”experți” sau ”profesioniști” într-un anumit domeniu și nici nu urmează o structurare în funcție de progresul fiecăruia în cadrul asociației.Întâlnirile sunt caracterizate de rigiditate, mai întotdeauna sunt identice între ele, cu aceleași cuvinte repetate de fiecare dată.În prezent, ceea ce ”se cere” este un joc al părților implicate, recitarea unui rol, o copiere a procedurilor operative active în lojele trecutului ori de câte ori erau aduse argumente noi în discuția comunității.Masoneria actuală are rolul de ”catalizator”, de ”tot” care conține corpul inițiativelor cumulative și progresive de dezvoltare.O unică ”datorie” într-o lojă modernă constă în memorarea (mecanică) a câtorva texte scrise.

În cadrul întâlnirilor de la interiorul unei loje (cunoscute drept ”întâlniri private”) din jurul unei mese (”masa sărbătorii”), regula dă posibilitatea oricărui adept să-și exprime ”propria părere despre argumentele introduse cu ocazia lecturii”.Scuza o constituie faptul că acest ”privilegiu” dă posibilitatea adeptului să ”aprofundeze propria căutare de-a lungul căilor ascunse ale naturii și științei”.În decursul celor 20 de ani petrecuți de autor ca adept al unei loje, nu a avut loc o astfel de ”consfătuire” și nici nu a avut ocazia să discute despre natură sau știință.Dimpotrivă, dacă vreunul dintre adepți ar fi descoperit o lege universală în stare să modifice ceea ce deja se cunoștea, să zguduie totul din temelii (modificând chiar cursul istoriei), aceasta nu ar modifica cu nimic, nici măcar cu o virgulă, felul în care se derulează activitatea în loje.

Conceptele de bază au fost stabilite în 1816 prin actul de revizuire al ”Marii Loji Unite a Angliei”.Cel mai recent principiu în ritualul modern al *Artei* stabilește că Pământul se rotește în jurul axei proprii, respectiv în jurul Soarelui, care se află în centru.Chiar dacă o afirmație de acest fel (care îl are în vedere pe candidatul la gradul al doilea, care trebuie s-o prezinte lojei și să răspundă la întrebările relative), în zilele de zi apare ca fiind o naivitate, raportându-ne la 1641, anul când sir Robert Moray a fost primit în Masonerie, este evident că era vorba de un concept decisiv, de avangardă, în antiteză cu ideile și concepțiile vremii.Adoptarea unei condiții masonice corespunzătoare acestui nivel de cunoștiințe însemna, de cele mai multe ori, o ignorare a propriei integrități, oricine putând fi acuzat de erezie.Pentru ca cineva să aibă posibilitatea să avanseze la interiorul unei astfel de societăți, trebuia să aibă o minte deschisă, chiar eretică din punct de vedere științific.

Iată de ce Masoneria era o ”frăție” foarte selectivă care cerea solidaritate, discreție și identitate de intenții.Cu alte cuvinte, Masoneria autentică, în forma ei necoruptă, era un mod liber de studiere a *Artelor Libere*, a științei și filosofiei naturii.

= *Colegiul Invizibil* =

În secolul al XVII-lea, activitatea principală a științei era concentrată, predominant, pe filosofia naturală.Chiar dacă chimia, aflată la început, putea fi inclusă în acest context, era o știință prea puțin apreciată, fiind practicată (de cele mai multe ori) de către asistenți ai alchimiștilor – practicanți abili ai vechilor discipline și aflați mereu în ”atenția” și ”vizorul” Bisericii.Scoția era deținătoarea unei îndelungate tradiții hermetice care, cel puțin până în vremea regelui James al IV-lea (al Scoției, 1488-1513), era recunoscută și susținută de către curtea regală.Din momentul în care lojele masonice au început să fie implicate în experimentele științifice, alchimia a început să exercite o influență notabilă asupra activităților din loje (4).Unul dintre cei mai împătimiți colecționari de manuscrise alchimice era lordul Balcarres, a cărui fiică s-a căsătorit cu sir Robert Moray.La rândul lui, Moray îl proteja (ca un veritabil *Mecena*) pe cel mai celebru alchimist al secolului al XVII-lea, Ireneu Filaletul – Eirenaeus Philaletes (pseudonimul lui George Starkey, născut Stirk, Bermuda 1628-Anglia 1665 – nota traducerii în limba română) – mentorul lui Robert Boyle și al altor membri ai *Royal Society* (nu este greșit dacă se susține că respectiva societate ar fi avut și un ... ”caracter masonic”).

Chiar dacă elementele inovative ale Renașterii au contribuit la apariția unei multitudini de academii, respectiv de interese creatoare înlăturând (chiar dacă în parte) rigiditatea și superstițiile religioase, făcând loc unei renașteri a filosofiei și a literaturii clasice, situația din Anglia nu era dintre cele mai bune, putându-se spune că s-a intrat într-o ”comă profundă” pe durata perioadei lui Cromwell.Ca urmare a loviturii militare de stat și a executării (în 1649) regelui Charles I, Cromwell – soldat țărănos și necizelat – a devenit atât de puternic încât, începând cu 1653, a reușit să impună legea marțială ca metodă normală de guvernare.După ce a dizolvat Parlamentul și s-a proclamat *Lord Protector*, Cromwell a asumat puteri mai mari decât predecesorii săi.Și-a continuat activitatea trecând la distrugerea Bisericii Anglicane.Din ordinul lui, *Book of Common Prayer* a fost interzisă, suspendându-se inclusiv sărbătorile de Crăciun, respectiv Paște.Dictatura lui s-a dovedit cea mai severă și rigidă dintre toate domniile precedente, directivele lui puritane fiind în vigoare destul de mult timp.Jocurile, întrecerile sportive și orice fel de divertisment au fost interzise.Cine nu se supunea risca să fie întemnițat și chiar torturat.Au fost sechestrate case, s-au introdus taxe ca măsuri represive (vezi și *Peter's Pence*, *Window Tax* care se plăteau, nu neapărat în acea perioadă – nota traducerii în limba română), universitățile au devenit inaccesibile pentru mulți, au fost închise teatre și taverne, a fost limitată libertatea de expresie, adulterul a fost considerat un păcat capital iar mamele copiilor ilegitimi au fost încarcerate.Nimeni nu se putea considera în siguranță nici la interiorul propriei case și orice membru al familiei (împotriva propriei voințe) putea fi obligat să spioneze și să denunțe contribuind, în acest fel, la crearea și perpetuarea unui regim puternic și de temut, care se baza doar pe forță și control militar absolut.

Acesta era mediul social și cultural care i-a determinat pe doi studenți universitari, Christopher Wren și Robert Boyle, în calitate de ”pionieri” ai unei activități acade-

mice subversive, să pună bazele, treptat, unei organizații științifice care va deveni una din cele mai celebre academii.Totul începe la jumătatea secolului al XVII-lea, la Universitatea din Oxford, în perioada în care prestigioasa școală se afla în recesiune.

O imagine a vechiului oraş Oxford.

Pentru că orașul a fost capitala Angliei monarhice pe durata *Războiului Civil*, pentru a mai atenua din starea de agitație a spiritelor, Cromwell s-a autonumit rector al acestei universități.Străzile orașului, odinioară animate de vocile studenților, acum erau goale simțindu-se peste tot o atmosferă apăsătoare. Materii precum astronomia și matematica erau considerate ”demonice” fiind interzise de către *comisarii* (*poporului* !!!, *europeni*!!!, ce va urma? - întrebare din partea traducerii în limba română) de *credință puritană*.Educația școlară, și în particular cea universitară, erau încetinite deoarece oamenii educați (studenții) erau considerați cea mai mare amenințare la adresa regimului.Și totuși, în acea atmosferă totalitară, exista o persoană care se detașa de ceilalți colegi de la Universitate, un preot cu idei inovatoare – John Wilkins.Acesta era conducătorul independent al *Wadham College*, un viitor episcop căruia îi plăcea să-și dedice timpul studierii înțelepciunii antice.La Oxford, Wilkins ținea un curs secret de filosofie, reunind studenții în miez de noapte în casa unui farmacist local, pentru a putea discuta despre argumente prohibite.În realitate, Wilkins era un tip straniu deoarece, chiar dacă era soțul sorei lui Cromwell – Robina, nu pierdea ocazia de a-și face cunoscut, în mod public, opiniile contradictorii la adresa dictaturii cumnatului său.Familia lui Cromwell era o încrengătură de ”orientări” ciudate, Elizabeth (una din surori) fiind o susținătoare a monarhiei Stuart (5).

În 1648, imediat după ce a preluat *Wadham College*, Wilkins a tipărit o carte controversată cu titlul *Mathematicall Magick*, considerată de către puritani o lucrare - ”în întregime” satanică.Pentru un preot era de neconceput pronunțarea cuvântului *magie*, mai ales când la aceasta se adăuga *numerologia*, considerată cea mai rea dintre aberațiile demonice.Printre cei care frecventau cercul secret al lui Wilkins (care va deveni cunoscut cu numele de *Colegiul Invizibil*) se aflau Christopher Wren, Robert Boyle (fiul contelui de Cork), anatomistul William Petty și studentul (cu reale capacități inginerești) Robert Hooke.La aceștia se adăugau teologul Seth Ward (o persoană cu mult înaintea vremurilor sale, care a încurajat interesul lui Wren pentru astrologie), matematicianul și criptograful John Wallis, medicul Thomas Willis.Termenul de ”invizibil” aplicat grupului a fost utilizat pentru prima dată într-o scrisoare redactată de Boyle (6), fiind un adjectiv de uz comun pentru ”camuflarea” reuniunilor (cercurilor) roza-cruciene.În Scoția, mișcarea roza-crucia-nă era aliată în mod deschis cu cea a Masoneriei, numele celor două societăți devenind sinonime într-o compunere metrică din Perth, publicată în 1638 la Edinburgh: «*Pentru că noi suntem frați ai Roza-Crucii / Cuvânt masonic și clarviziune avem ...*» (7).

Pentru a-și îndeplini obiectivele științifice stabilite, grupul știa ce trebuie să facă pentru a deschide ”porțile cunoașterii”.Membrii grupului știau că pentru a duce știința și medicina dincolo de zidurile strâmte ale universității, trebuiau să redescopere vechile secrete alchimice ale marilor maeștri medievali ai artei hermetice.Printre iluștrii alchimiști ai vremii se afla și Thomas Vaughan (fratele poetului Henry Vaughan) care se inspira în mod deschis din scrierile lui Eirenaeus Philaletes.Scrierile lui Eirenaeus pe tema hermetismului

chimic erau la fel de întortocheate ca cele ale alchimiștilor trecutului, dar ceea ce aducea o notă de importanță scrierilor sale era disponibilitatea lui pentru opiniile prietenilor și colaboratorilor.Contrar opiniei generale conform căreia alchimia era disciplina care putea ajuta la transformarea oricărui metal în aur cu ajutorul ”Pietrei Filosofale”, Eirenaeus susținea deschis că însăși respectiva ”piatră” era din aur, dar nu «*era aur comun*».Era numită ”piatră” din cauza naturii ei solide și pentru rezistența la foc, iar în aparență era «*ca o pulbere fină*» (8).La fel de celebrul alchimist francez Nicholas Flamel s-a exprimat în 1416 în același fel, referindu-se la ”Piatra Filosofală” ca la o «*pulbere fină de aur, care e o piatră*».

Un alt detaliu (la fel de însemnat) intriga comunitatea de la Oxford.Prin tradiție, ”Piatra Filosofală” era asociată cu anularea forței de gravitație, fapt care constituia una din temele principale în cadrul investigațiilor științifice.Într-un document vechi intitulat *Iter Alexandri ad Paradisium* se făcea referire la faptul că respectiva ”piatră” ar fi redat tinerețea persoanelor îmbătrânite și, chiar dacă masa (cantitatea) de ”piatră” așezată pe talerul unei balanțe era destul de consistentă, o pană așezată pe talerul opus ar fi fost mult mai grea (9).Studioșii nu reușeau să înțeleagă din ce motive profesorii lor nu îi încurajau în studierea acestor discipline.Textele din manualele vremii erau depășite și în marea majoritate a școlilor și aulelor se studiau noțiuni depășite.În studiul fenomenelor cerești încă se mai foloseau scrierile lui Ptolemeu din Alexandria (secolul II) prin care se susținea ideea Pământului fix, ca centru al universului.În domeniul filosofiei nu aveau rival scrierile lui Aristotel.Referitor la structura atomilor nu se studia nimic; unica concesie o constituia ideea că materia era compusă din combinația variabilă a patru elemente: pământ, apă, aer și foc.Nu era nevoie de prea multă știință pentru a vedea că alchimia veritabilă nu era o ”apucătură” medievală a unor minți bolnave.În același fel, era ușor de sesizat că numerologia și geometria se adaptau cu principiile oculte ale hermetismului alchimic.Matematica era lăsată deoparte deoarece profesorii nu doreau ca elevii să capete noțiuni care ar fi putut avea finalizări de ordin practic, respectiv aplicativ.

John Wilkins și-a dat seama foarte repede că în grupul creat de el se regăseau cele mai strălucite minți ale tinerimii britanice, minți care nu și-ar fi găsit strălucirea închise în săli de studii întunecate.S-a decis că era mai oportun să ”se iasă la lumină” cu scopul de a transforma vechea filosofie naturală într-o știință nouă, acreditată.La început era nevoie să se impună prin promovarea de legi naturale care să zdruncine din temelii ideile acceptate până în acel moment.Christopher Wren și Robert Hooke erau fascinați de stele și dedicați studiului astronomiei astfel că cei doi vor deveni cei mai renumiți astronomi ai vremii, după Galileo Galilei.Scopul lor primar îl constituia o modalitate nouă de studiu, în stare să demoleze și să înlocuiască, o dată pentru totdeauna, metodele obtuze și învechite aflate în uz până în acel moment.

Anul 1657 părea că a început sub auspicii bune.Christopher Wren (avea doar 27 de ani) a fost numit profesor de astronomie la *Gresham College* (din Bishopgate).Privită cu mare suspiciune la Oxford, astronomia era recunoscută ca disciplină oficială de studiu la *Gresham*, cu toate posibilele probleme disciplinare prevăzute de guvernul academic oficial.Fondatorul respectivului colegiu, sir Thomas Gresham (reprezentant al Casei Tudor în orașul Anvers) declarase (pe bună dreptate) la începutul secolului al XVII-lea că nu mai mult de 10 gânditori și studioși din Europa erau gata să accepte ca fiind adevărată teoria heliocentrică propusă de astronomul polon Nicholaus Copernic! (10).Fondat în 1597, *Gresham College* a susținut încă de la început idei de avangardă.Fiica lui sir Thomas Gresham a fost căsătorită cu Nathaniel, unul din frații *Marelui Maestru* (din acea perioadă) al

Roza-Crucii, sir Francis Bacon.

După una din lecțiile lui Wren, membrii unei asociații filosofice cu sediul la Londra le-au făcut cunoscut colegilor lor de la Oxford că viața în capitală devenise din ce în ce mai periculoasă.Oamenii lui Cromwell i-au surprins de mai multe ori în cursul întâlnirilor lor, împrăștiindu-i și obligându-i să trăiască în nesiguranță, temători pentru propria lor viață.De mai multe ori s-au reunit clandestin la taverna *Bull's Head* (în Cheapside) dar, prin numirea lui Wren la *Gresham College*, lucrurile ar fi putut să ia o altă turnură. Noua filosofie era constrânsă, de prea mult timp, să existe într-o lume dominată de teamă. Venise momentul unei rupturi definitive și de așezare a noii științe la locul meritat în cadrul academiilor și aulelor.Prin studierea cărților care au fost aduse din întreaga Europă, noii oameni de știință au aflat de existența teoremelor enunțate de către gânditorii antici, enunțuri clare nu prin ele însele (așa cum credea – postulându-le – știința convențională) ci demonstrabile printr-o înșiruire logică de argumente.Au aflat că multe probleme puteau fi abordate și exprimate prin utilizarea simbolurilor și formulelor; mai mult decât atât, puteau fi rezolvate datorită aplicațiilor algebrice.Și-au dat seama că astronomi precum Galilei sau Copernic au făcut descoperirile lor referitoare la Terra, Soare și Sistemul Solar fără ajutorul vreunui ”profesor oficial”.Respectivele descoperiri au furnizat un cadru complet divers referitor la dinamica corpurilor celeste cunoscute, răsturnând bazele pe care au fost clădite învățămintele promovate de școala oficială.

Sir Francis Bacon (1561-1626), Mare Maestru al Roza-Crucii.

În urma entuziasmului declanșat de ultimele evenimente, Robert Boyle (în acea perioadă era profesor de geometrie, și el, la *Gresham College*) reinventa telescopul folosind anumite lentile create de el, descoperind nu numai alinierea stelelor din constelația Orion, ci fiind și primul astronom care a făcut referire la petele solare, a calculat fazele lui Jupiter, respectiv perioada de rotație a planetei Marte.

În tot acest conglomerat de întâmplări și situații ieșea în evidență figura unică a fondatorului, John Wilkins – o persoană mult mai respectată decât mulți alții.Wilkins își terminase studiile religioase înainte de 1645, dar lucrarea lui – *Mathematicall Magick* – avea miros de ”sulf”, în antiteză cu dogmele Bisericii.Mult mai straniu pentru întregul lui grup (ținând cont, printre altele, de gradul de rudenie cu familia lui Cromwell) era faptul că Wilkins a fost capelanul lui Charles Louis (1617-1680) – devenit *Elector* al *Palatinatului* de pe Rin în 1648, [fiu al lui Frederick al V-lea și al Elizabeth Stuart – cei doi din urmă vor deveni, pentru o scurtă perioadă de timp, rege și regină a(l) Boemiei (11)], dușman neînduplecat al *Lordului Protector* Cromwell.Mai mult decât atât, *Palatinatul* Rinului era favorabil (în mod deschis) practicării alchimiei.Din punctul de vedere al Inchiziției catolice, adepții mișcării Roza-Crucii erau niște eretici și ”traficanți ai ocultului”.Reîntorcându-ne în timp în vremea reginei Elizabeth I, unul dintre consilierii acesteia a fost John Dee, roza-crucian celebru (12), prieten al filosofului hermetic Robert Fludd – unul din artizanii traducerii (din greacă în engleză) a *Bibliei regelui Jacob*.Din punct de vedere practic, roza-crucienii nu erau decât niște persoane dornice să aprofundeze misterul *Rosi-Crucis*, simbolul enigmatic al marii iluminări (vezi capitolul 13).

Un aspect intrigant dar interesant din Masoneria de după 1723 constă în faptul că, în timp ce Euclid este amintit (cu o datare incorectă) printre foștii membri iluștri, nu se face nici o referire la John Dee.Tocmai lui Dee se datorează celebra prefață la traducerea operei *Euclid* – cea mai importantă scriere dedicată geometriei sacre, Dee invocând reîntoarcerea la arta euclidiană.Este evident că James Anderson cunoștea această lucrare destul de bine, mai ales dacă ținem cont că a făcut deseori referire la această lucrare.Vorbind despre perioada lui August (secolul I d.H.), Dee scria: « *(...) în acele zile s-a născut venerabilul nostru maestru*».De partea lui, vorbind tot despre perioada împăratului August, Anderson afirma: « *(...) în epoca în care se năștea marele arhitect al Bisericii*». La fel cum ignora interesele hermetice ale lui Elias Ashmole, noua Masonerie (de origine hanovriană) a decis să nu acorde nici o atenție figurii lui John Dee, chiar dacă a 47-a propoziție a primei *Cărți a lui Euclid* (Teorema lui Pitagora) apare ca reprezentare grafică pe frontispiciul Constituției lui Anderson din 1723 (adoptată dintotdeauna de Masonerie ca simbol al perfecțiunii absolute).Motivul acestei evidente (dar și dorită) omisiuni îl reprezintă legătura lui Dee cu roza-crucienii, afilierea la această societate secretă constituind o anatemă a ”revăzutei” și ”noii” Masonerii a epocii georgiene.

În lucrarea *Mathematicall Magick* a lui John Wilkins se face o referire directă la mormântul fratelui Rosenkreutz, la fel după cum este prezentat cu minuțiozitate în ”manifestul mișcării”, datat 1614-1615, intitulat *Fama Fraternitatis* (document care includea și *Confessio Fraternitatis*).Aceste documente erau scrieri germane în care se anunța venirea unei noi ere, de ”eliberare hermetică”, ”iluminată”, în care o parte din secretele universale ar fi fost făcute cunoscute tuturor.Scrierea lui Wilkins a fost influențată de o altă lucrare – a lui Robert Fludd, intitulată *Utriusque Geomi Historia* (publicată în *Palatinat* în anul 1619).Dar Wilkins îl citează deseori pe ultimul cancelar al casei de Stuart, sir Francis Bacon, indicat ca *Mare Maestru* al *Ordinului Roza-Crucii*.Ideea unei confraternități solide și unice de oameni de știință pare să-i fi aparținut lui Bacon, inspirându-l pe Wilkins în fondarea unui club de studioși oxfordieni într-un moment în care cercetarea hermetică, favorizată în *Palatinat*, a suferit o oarecare încetineală din cauza *Războiului de 30 de ani* (care a afectat toată Europa, între 1618 și 1648).

Antagonismul aparent al personalității lui Wilkins continuă să fie o necunoscută. Cu scopul protejării supraviețuirii grupului său ocult, Wilkins a stabilit încă de la început o serie de reguli masonice: se putea discuta despre orice temă sau argument, dar nu erau admise politica și religia.Cu toate acestea, Biblia a devenit un obiect de studii continue și profunde, mai ales privind aspectele cronologice și astronomice din vremurile biblice, începând cu lecția pe care Wren a ținut-o la *Gresham College*, în 1657.Această lecție – axată pe tirania din vremurile culturale ale antichității greco-romane, ale căror descoperiri ideologice și științifice continuau să fie temelia pe care se baza cunoașterea secolului al XVII-lea – s-a revelat a fi un fel de manifest pentru ceea ce ar fi devenit destinul grupului de cercetare.

Robert Boyle, educat la Eton, cu toată genialitatea sa științifică, nu era destul de versat în științele matematice.Astfel, era un fapt obișnuit ca prietenul Robert Hooke să-l ajute atunci când era vorba de calcule și experimente.Ambii erau atrași de puterea înmagazinată în corpurile supuse presiunii; în timp ce Boyle se concentra pe studiul pompelor pneumatice, Hooke studia arcurile.Pe durata experimentelor comune, cei doi au descoperit formule matematice importante referitoare la dinamica aerului comprimat, respectiv acțiunea arcurilor.Aceste concepte s-au păstrat în lumea științifică cu numele de *Legea lui Boyle* (Mariotte), respectiv *Legea lui Hooke*, două dintre cele mai importante desco-

periri ale celei care putea fi considerată o nouă știință, a cărei importanță este recunoscută și în prezent.

= Un statut regal =

Între timp, începând cu 1660, intențiile roza-cruciene ale *grupului invizibil* puteau să iasă la lumina zilei, datorită și domniei lui Charles al II-lea.Dintr-o dată, într-un mod indiferent față de opiniile clericale, aceste idealuri și-au găsit aprobarea printr-un statut regal al Casei de Stuart, datat 1662, prin care se recunoștea apariția unei noi societăți științifice, *Royal Society*.Motto-ul acestei societăți, *Nullis in verba* (care într-o traducere liberă ar însemna *în cuvânt nu e nimic*, *nu crede în ceea ce transmite un cuvânt*) era un aforism adoptat deja de Francis Bacon.(Respectivul aforism ar putea avea mai multe semnificații, una dintre ele net religioasă.Așa cum textele Bisericii se deschideau cu *La început a fost Cuvântul*, mesajul transmis ar putea fi interpretat – eronat sau nu!!!, ca o invitație de a nu crede chiar tot ce se spune – nota traducerii în limba română).Statutul noii organizații a fost pus la punct de două personalități foarte influente, masonul scoțian sir Robert Moray și președintele *Gresham College* – Wilhelm, viconte de Brouncker, ambii apropiați ai regelui.Moray a avut inițiativa aducerii la cunoștiința regelui de existența ”frăției”, regele putându-i acorda ”înalt patronaj” și ”protecție”.

Fiind ministru în Franța pe lângă Richelieu, sir Moray se bucura de o mare influență și trecere, fie la curte, fie în cercurile guvernamentale; la fel, aceeași considerație o aveau pentru el și cei din Casa de Stuart.În acea perioadă s-au unit grupului persoane ca Elias Ashmole și John Evelyn.Vicontele de Brouncker, chiar dacă nu era un om de știință, a fost ales primul președinte al societății, iar Robert Hooke a fost numit primul *curator* (administrator, secretar).La 20 mai 1663 au fost primiți alți 150 de membri într-o societate în care, numărul membrilor va crește în timp.

Antica Frăție a Roza-Crucii a fost inaugurată în îndepărtatul 1317 de un strămoș al Casei de Stuart, Robert Bruce.După 11 generații, organizația [de origine templară (13)] trecea în ”moștenirea” lui Charles al II-lea.Nu este nici o coincidență că primii masoni englezi recunoscuți, adică sir Robert Moray și Elias Ashmole, se aflau printre fondatorii *Royal Society*, dar erau filiați și la mișcarea roza-cruciană.Noua filosofie propagată de *Royal Society* (după cum profetizase Wren) avea o puternică amprentă roza-cruciană și din acest motiv, una din primele teme de studiu a fost alchimia hermetică.Mătușa dinspre tată a regelui Charles al II-lea [Elizabeth, fiica regelui James I (VI)] s-a căsătorit cu Frederick al V-lea, *Elector* al *Palatinatului* în 1613.Nu constituie o surpriză că cei din Casa de Stuart (ținând cont de legătura de rudenie cu *Palatinatul*, respectiv de implicarea capelanului roza-crucian John Wilkins) au fost mai mult decât mulțumiți, chiar bucuroși, să accepte ”patronajul” *Royal Society.*

Prin această acțiune, regele Charles al II-lea dădea o continuitate *Frăției Roza-Crucii*, reprimind (pentru onoarea propriei Case și familii) rolul de *Mare Maestru*.Pentru a nu exista nici o îndoială că *Royal Society* ar fi fost de natură roza-cruciană, istoricul acestei societăți (Thomas Sprat) nu a ezitat să includă pe coperta lucrării sale (datată 1667), *History of the Royal Society*, o ilustrație mai mult decât elocventă (vezi imaginea de pe pagina următoare).Desenată de John Evelyn și transpusă în practică de către Venceslao Hollar, desenul reprezintă bustul regelui Charles al II-lea încadrat de două personaje:

de o parte vicontele de Brouncker, de cealaltă parte Francis Bacon (chiar dacă acesta era decedat de ceva timp, în 1626).Pe fundal, destul de vizibil, apare *Îngerul Fama* (același din *Fama Fraternitatis*, manifestul roza-crucian din 1614), pe lângă un număr de cărți și obiecte de natură masonică (14).

Prin reunirea tuturor, în cadrul *Gresham College* cu colegul Christopher Wren, fondatorii au devenit foarte curând o ”mină plutitoare”, o amenințare serioasă (dar și educată) pentru ”establishment”, conducere, educație, mediul social și religios.

Coperta lucrării ”History of the Royal Society of London” realizată de Thomas Sprat în 1667.

Parcă în ciuda tuturor, mișcarea a fost primită, în general, ca o ”gură de aer proaspăt”, întărită și de protecția excelentă și binevoitoare acordată de regele Charles al II-lea.Începând din acel moment a devenit posibil accesul la prețioasele arhive masonice ale tradiției regilor din Scoția.

Note:

1 – Robert Lomas, *Invisible College*, London, Headline, 2002, cap. 5, pag. 85.
2 – John Hamil, *The Craft*, cit., cap. 2, pag. 30, 31.
3 – C. H. Josten, *Elias Ashmole*, Oxford, Ashmolean Museum and the Museum of the History of Science, 1985, pag. 3.
4 – David Stevenson, *The Origins of Freemasonry*, cit., cap. 5, pag. 86, 87.
5 – Barbara J. Shapiro, *John Wilkins 1614-1672*, Berkeley, CA, University of California Press, 1969, cap. 4, pag. 113, 114.
6 – Frances A. Yates – *The Rosicrucian Enlightenment*, St. Alban, Paladin, 1975, cap. 13, pag. 223.
7 – David Stevenson, *The Origins of Freemasonry*, cit., cap. 5, pag. 102.
8 – Cele două lucrări principale ale lui Eirenaeus Philaletes sunt *Introitus apertus ad occlusum regis palatium*, Amsterdam, Musaeum Hermeticum, 1667 și *Tres tractatus de metallorum transmutatione*, Amsterdam, Musaeum Hermeticum, 1668.
9 – Roger Sherman Loomis, *The Grail: From Celtic Myth to Christian Symbolism*, Cardiff, University of Wales Press, 1963, cap. 13, pag. 212, 213.
10 – Richard Chartres, David Vermont, *A Brief History of Gresham College*, London, Gresham College, 1997, pag. 7.
11 – Frances A. Yates, *The Rosicrucian Enlightenment*, cit., cap.13, pag. 223.
12 – Benjamin Wooley, *The Queen's Conjuror*, London, HarperCollins, 2001, epilog, pag. 325.
13 – Prințul Michael of Albany, *The Forgotten Monarchy of Scotland*, Shaftesbury, Element Books, 1988, cap. 5, pag. 65.A se vedea și Keith B. Jackson, *Beyond the Cratf*, London, Lewis Masonic, 1980, pag. 61.
14 – Un facsimil al ediției lui Thomas Sprat a fost publicat în 1959 prin grija casei de editură Routledge din Londra.

Capitolul 4 - « Moștenire de invenții »

= Mișcarea georgiană =

Înainte ca reverendul Anderson să anunțe dispariția arhivelor antice și a documentelor masonice, cu puțin timp înainte (în 1718), cineva s-a gândit să aducă la cunoștiință acest fapt.George Payne, mason și *Mare Maestru*, a solicitat tuturor ”fraților” să adune toate volumele și documentele vechi cu scopul de a «*cunoaște uzanțele din vremea anticilor*».Ca răspuns la cererea acestuia s-a înțeles că multe manuscrise nu mai existau, au fost distruse, au dispărut, o ”pierdere neplăcută”.Același Anderson, într-o revizuire a Constituției sale, citează câteva exemple afirmând că «*documentele scrise de Nicholas Stone, păstrător al arhivei lui Inigo Jones, au fost arse prea rapid de anumiți frați grijulii pentru ca acestea să nu ajungă în mâinile cui nu trebuie*».Această problemă a fost scoasă în evidență destul de recent, în una din publicațiile masonice – *Freemasonry Today* – în acest fel: «*Se poate imagina existența unei forme de ritual la apogeu în cadrul Masoneriei Acceptate înainte de 1717, dar de loc pe placul celor care au reînnoit mișcarea în anii succesivi?*» (1).Ei bine, răspunsul la această întrebare este *da*.

«*De azi înainte, Casa Regală de Saxa Coburg Gotha va asuma numele de Windsor*», *proclama regele George al V-lea în 1917*.

Totul indică faptul că înainte de ”era hanovriană”, Masoneria *speculativă* nu era o organizație eficace, după cum ar fi devenit începând cu 1717, prin apariția ”cercurilor” și ”cluburilor”.Era vorba de discipline tehnice sau științifice care cereau calificare și experiență, noțiuni străine marii majorități a populației și care nu erau pe placul nou apărutei *Mari Loje* londoneze.În realitate, este dificil de conceput ce anume îi ținea împreună pe noii ”frați” masoni în afară de celebrarea ritualurilor în camerele rezervate ale localurilor în care se întâlneau.În baza ideilor de binefacere și filantropie răspândite în jur, este sigur că aceștia au pus bazele *Box Club*, un alt mijloc de a cimenta, între ei, relațiile de ajutor reciproc.Aceste ”înființări” făceau parte din tradiția vechilor gilde ale comercianților, obișnuiți să realizeze un fel de fond comun pentru ajutorarea membrilor nevoiași.Această atitudine, de întrajutorare, este (în prezent), una din activitățile cele mai cunoscute ale Masoneriei.

Neținând cont de noul curs urmat de ”frații” masoni, *Royal Society* a dominat în ”epoca hanovriană” și a continuat să facă acest lucru și după moartea reginei Victoria, până în timpul domniei lui Edward de Saxa Coburg Gotha (casa dinastică de origine a prințului Albert, soțul reginei Victoria).În 1917, respectiva casă dinastică a trebuit să-și schimbe denumirea.În 1910, la urcarea pe tronul Angliei a lui George al V-lea (nepotul reginei Victoria), situația politică a vremii era destul de instabilă: criza constituțională izbucnită pe timpul domniei precedentului ”cap încoronat”, agitațiile din Irlanda, spectrul primului război mondial – evenimente care în imaginația multora lăsau să se vadă că Germania

ar fi avut o ”a cincea coloană” în inima Angliei.Astfel, în scurt timp, noua dinastie regală (familie de comercianți și oameni de afaceri cu rădăcini profunde în stirpea de Hanovra), inclusiv lordul amiral Louis Battenberg, s-au văzut în centrul atenției opiniei publice, regele George al V-lea fiind constrâns să modifice numele propriei familii dinastice din *Saxa Coburg Gotha* în *Windsor* (o aluzie la castelul din Berkshire).Simultan, lordul Louis și-a schimbat numele din *Battenberg de Hessa* în unul cu ”sonorități” anglo-saxone, pe placul poporului englez: lord *Mountbatten*.

Royal Society a trecut glorioasă și intactă prin aceste evenimente continuând să fie, și în prezent, una din instituțiile științifice cele mai prestigioase.Lucrurile erau pe cale să se schimbe după 1688, respectiv după 1714, când entuziasmul fondatorilor va fi temperat de un regim auster.

= Perioada *Gresham College* =

Modul de viață și vremurile engleze pe durata primilor ani ai *Royal Society* sunt amintite de notițele a două persoane celebre: John Evelyn – persoană cultă, avocat, bogat, realizatorul *Sigiliului Regal* (2), respectiv Samuel Pepys – care avea să devină secretar al Amiralității (3).Cei doi au proiectat împreună *Spitalul Marinei* din Greenwich, unul din exemplele reprezentative ale arhitecturii din perioada de restabilire (”reașezare”) a monarhiei.Chiar dacă nu este cunoscut la fel de mult ca scrierile celor de mai sus, și jurnalul lui Robert Hooke conține multe informații privitoare la perioada respectivă de timp (4).În scrierile lui, la data de 15 februarie 1665, Pepys amintește că s-a aflat la *Gresham College* unde s-a întâlnit cu Robert Boyle, Christopher Wren și alți membri ai *Royal Society*, nemulțumiți de faptul că trebuiau, încă, să înțeleagă lumea înconjurătoare prin prisma ideilor lui Ptolemeu și Aristotel.Începând cu 1664, Pepys a devenit un vizitator frecvent al *Colegiului* și chiar dacă nu a primit o educație în care să predomine fizica și matematica, s-a implicat în discuțiile de acolo.Mai presus de toate îl entuziasmează dotarea laboratoarelor (pline de telescoape, microscoape, termometre, balanțe, diverse instrumente) fapt care îl determină să treacă la achiziționarea de instrumentar specific, util pentru Marină.

Din punct de vedere profesional, Pepys a găsit în Robert Hooke un aliat unic în felul său, un geniu care studia mecanica, arcurile, curelele de transmisie, scripeții, mereu gata să inventeze câte ceva: un fel de sonar pentru măsurarea adâncimii apei, un fel de clopot pentru scufundarea sub apă, un barometru marin, instrumente utile pentru Marina engleză renăscută.Nu întotdeauna faptele urmau cursul firesc în activitatea vulcanicului Hooke, mai ales când decidea să facă demonstrații publice ale experimentelor sale.În unul din aceste experimente, când intenționa să facă studii ale respirației, Hooke a cerut să fie închis la interiorul unui recipient din care, treptat, era extras aerul.Din cauza vidului care începea să se formeze la interior, asistenții nu au reușit să intervină la timp și, când au reușit eliberarea lui Hooke (pe jumătate asfixiat), leziunile suferite de acesta la nivelul nasului și urechilor au fost permanente (5).

Cu toate micile incidente, după 11 ani teribili și întunecați de opresiune puritană, Londra a revenit la ceea ce a fost odinioară.Regele Charles al II-lea era pe placul tuturor, era un om în armonie cu timpurile lui și dorea ca țara să se reîntoarcă la viață.Una din primele lui inițiative s-a referit la libertăți, permițând ca o anumită stare de voioșie să fie predominantă în spiritul națiunii.Au fost redeschise teatre și taverne în timp ce în acade-

mii și instituțiile de studiu se impunea un nou mod de a face știință.Interesul arătat de *Royal Society* față de alchimie a fost încurajat puternic de către Henry More de la Cambridge (adept al filosofiei lui Platon), respectiv de eleva acestuia – Anne, vicontesă Conway de Ragley Hall, susținătoarea unui grup de intelectuali reuniți în *Clubul Hartlib* (6), care îi avea printre membri pe Robert Boyle și medicul William Petty.

Toți erau de acord în recunoașterea faptului că alchimia medievală, după felul cum era prezentată (identificabilă, dintr-un anumit punct de vedere, cu transformarea metalului ordinar în aur) nu era decât o ”mască de fațadă” pe care adepții o propuneau împotriva amestecului lumii externe.Alchimia, spuneau ei, era o îngemănare de arte practice și spirituale care-și avea rădăcinile în metalurgia practicată de ”fierarii” (”metaliștii”!) antici.Ca și John Wilkins, Robert Boyle (care conform uzanțelor vremii, trebuia să obțină o diplomă de absolvire dar a refuzat) era pentru amici și pentru cei care-l cunoșteau o adevărată necunoscută.Tatăl lui era considerat unul dintre cei mai bogați oameni din Anglia, fiul nu avea nevoie de nimic (în ceea ce privește siguranța traiului) și totuși, s-au văzut puțini tineri, la fel de bogați ca Boyle, care să muncească atât de mult și de intens ca acesta.Plecând de la această ”imagine profesională”, Boyle era supus mai mult ca oricare șicanărilor clerului, devenind (pentru Biserică) o persoană suspectă, mai ales din cauza cercetărilor în domeniul ocultului.Episcopul local știa perfect că Boyle avea în casă un laborator alchimic, dotat corespunzător pentru experimente, dând dispoziții ca acesta să fie supravegheat permanent.

Persoană atentă și scrupuloasă, Boyle nu reușea să scape de probleme și situații delicate.Și-a dat perfect seama că marea majoritate a textelor alchimice erau prea încâlcite pentru a-l ajuta în cercetările lui, dar nu a încetat să citească și să studieze pentru o finalitate a cercetărilor.Nu este sigur dacă Boyle a reușit sau nu să sintetizeze ”Piatra Filosofală”, dar se știe cu siguranță că a fost prezent atunci când un călugăr vienez susținu că a reușit să obțină o ”pulbere misterioasă” descoperită în mânăstirea lui (7).Într-o prezentare făcută cunoscută în cadrul unei adunări a *Royal Society*, Boyle a pus accentul pe calitatea pulberii de contracarare a forței de gravitație (un atribut care, se pare – din cele susținute de autor !!! – că a fost demonstrat în laboratoarele științifice în ultimii ani).

”Afacerea” cu descoperirea pulberii la Viena face cunoscut un episod analog, în care a fost implicat John Dee, care afirmă că a dat peste o astfel de pulbere la dărâmarea abației din Glastonbury (8).Boyle a încercat să ajungă la o sursă naturală orientală a respectivei pulberi, fără a mai fi nevoie să încerce să o fabrice.Și acest fapt, din câte se pare, este un lucru realizabil în vremurile actuale.În tratatul (referitor la studiile întreprinse de el pe această temă) *Philosophical Transactions*, prezentat la *Royal Society*, Boyle a ținut să precizeze că scopul cercetării lui nu este acela «*de a obține aur, ci medicamente pentru binele umanității*».[În aceste vremuri dominate de tehnologie, noțiunile conexe cu alchimia ar putea părea desuete și acoperite de ”praful timpului”.Cei interesați pot vedea și volumul al doilea (din cele patru) al seriei lui Radu Cinamar, *12 zile – O inițiere secretă* – nota traducerii în limba română].Considerând importanța continuă și (s-ar putea spune) obsesivă a ”pulberii” în istoria cercetărilor Roza-Crucii (un tip de pulbere de aur pe care fizicienii o definesc drept ”materie exotică” - cu sensul de ”stranie”) se poate subînțelege că despre ea este vorba atunci când se caută elementele lipsă din povestirile antice, ca de exemplu, cea privitoare la regele Aethelstan în legătură cu ”antecedentele” masonice.Datorită anumitor indicații secrete referitoare la respectiva ”pulbere”, Dee o asociază cu activitatea lui San Dunstano (924 d.H.-988 d.H., sărbătorit la 19 mai), abate din secolul al X-lea al abației din Glastonbury, aproape de curtea regelui Aethelstan.Este de la sine înțeles

că respectiva ”pulbere” ar fi putut fi un ingredient important și în ritualurile desfășurate în Templul lui Solomon.

În încercarea de a oferi o imagine publică ”revăzută” a *Royal Society* în ”epoca hanovriană”, cercetările alchimice ale lui Boyle au fost lăsate strategic deoparte și numai spre timpurile moderne au fost scoase la lumină și reconsiderate.Chiar dacă Boyle a devenit faimos (mai ales) prin legea care-i poartă numele – *Legea lui Boyle* – privitoare la volumul corpurilor gazoase și prin studiile referitoare la elasticitatea aerului, au fost puțini cei care au recunoscut că munca neobosită și căutările continue ale genialului cercetător (dar și bogat) erau alimentate doar de dorința de a înțelege funcționarea naturii și de descoperire a marilor secrete alchimice.

În aceleași zile, în cadrul *Royal Society* erau admiși membri reprezentanți ai diferitelor ramuri culturale și filosofice cu scopul (conștient) că prin sclipirea creativă a cunoașterii se putea ajunge la o abundență de rezultate, și pe tărâm tehnico-științific.La urma urmelor, muzica se baza pe principii matematice, la fel cum se întâmpla cu arhitectura, respectiv poezia care folosea scrierea metrică.Acestea erau doar o parte din aspectele de odinioară ale glorioaselor și onoratelor *Arte Libere*.Tocmai de aceea s-a decis acceptarea de membri fără o pregătire științifică, dar cu talent imaginativ și creativ, precum poeții Abraham Cowley și Edmund Waller, dramaturgul John Dryden și anticarul John Aubrey.

Această inițiativă care în scurt timp a devenit o practică obișnuită, a fost puternic criticată de filosoful francez Voltaire (1694-1778) care, făcând o comparație cu *Académie Française* scria că *Royal Society* era prost condusă, fiind nevoie de regului.Ceea ce Voltaire nu reușea să înțeleagă era că această procedură dădea rezultate optime.Modul de desfășurare al activităților, în afara constrângerilor formale impuse de către ”canoanele academice”, a dat posibilitatea tuturor adepților să desfășoare cercetări libere, exprimându-se cel mai bine și cu seninătate fără reguli frustrante care dimpotrivă, constituiau una din problemele instituției franceze apărate de Voltaire.

= Dispute între *frați* =

Departe de a se fi ascuns în aulele prăfuite ale *Gresham College* sau în vreun laborator întunecat și plin de fum, lumea fondatorilor ”frăției științifice” își manifesta entuziasmul oriunde era posibil, făcând din fiecare moment al vieții o ocazie pentru discuții și dezbateri.Era o agitație continuă de personaje pitorești, cercetători distrați care participau la discuții febrile în cafenele, taverne sau alte locuri de întâlnire.Londra începea să se prezinte animată și plină de culori, după cum se întâmplase odinioară la Oxford.O lume pitorească și plină de medici și negustori, afaceriști, doamne rafinate, vânzători ambulanți, aglomerau străzile strâmte fiind necesară o atenție sporită la trecerea carelor și trăsurilor, străduțe pe care florărese tinere ofereau produse parfumate, cerșetori care cereau de pomană umblând încoace și-ncolo, prostituate care-și exercitau meseria lor.

Chiar dacă erau colegi și deseori lucrau împreună la proiecte comune de cercetare, nu se poate spune că era doar înțelegere între membrii *Royal Society*, că armonia ar fi fost garantată pentru totdeauna.În realitate, disputele erau la ordinea zilei: unele dintre ele, aprinse și de scurtă durată, altele, mai puțin ”înflăcărate” dar care se prelungeau ani întregi. Într-o zi, botanistul Hans Sloane (ale cărui manuscrise ar fi format, în 1753, partea consistentă a materialului conservat la British Museum) a fost surprins de către președin-

te strâmbându-se la cei care, fiind prezenți la o mică adunare, nu erau de acord cu cele ce se discutau; profesorul de medicină John Woodward a fost pe cale să participe la un duel tocmai pe treptele de la *Gresham College* din cauza unui adept care i-a întrerupt prelegerea.

La interiorul materialului lui Sloane se află *Manuscrisul 3848*.Respectivul document, datat 1646, este păstrat la British Library fiind un text masonic constitutiv redactat cu 77 de ani înainte de Constituția lui Anderson (9), unul dintre documentele anterioare anului 1688 și pe care Anderson îl considera pierdut.*Manuscrisul 3323* este și el un text masonic, la fel ca *Manuscrisul 3329* (ambele din colecția Sloane), amândouă fiind datate către finele secolului al XVII-lea.Documentul cel mai important este *Manuscrisul 3848* din moment ce celelalte par să derive din acesta.Față de manuscrisele despre care s-a discutat (*Regius*, respectiv *Cooke*), conținutul *Manuscrisului 3848* revelează (cu preponderență) rădăcini scoțiene (10) tratând printre alte lucruri, tematica cuvintelor secrete ale ”fraților” masoni, ritualurile acestora dar și semnele de recunoaștere.

Se știe că în cazul dezbaterilor care aveau loc la *Royal Society* erau discutate argumente diverse, au fost făcute descoperiri și observații care cu trecerea timpului, au fost uitate.Este cazul unui cronometru marin inventat de Robert Hooke în 1622, instrument util pentru determinarea longitudinii.Ei bine, după un secol, acest argument este tratat de către un lemnar din Yorkshire (un anume John Harrison) care a obținut rezultatele lui fără a fi la curent cu studiile precedente ale lui Hooke – studii care au revenit în actualitate în 1950 prin găsirea unui manuscris de-al lui Hooke în cadrul bibliotecii *Trinity College* din Cambridge (11).

Alteori aveau loc situații în care membrii Royal Society se ajutau unul pe celălalt în cadrul experimentelor.Lui Christopher Wren i s-a cerut, odată, să realizeze un experiment privitor la incubarea ouălelor de găină dar, din anumite motive uitase.Când trebuia să aibă loc experimentul public, Hooke s-a ridicat în picioare garantând ”pe cuvânt de onoare” că Wren a făcut experiența, dar în cadru privat, neajungându-se, ”încă, la faza de concluzii”.Intervenția lui Hooke i-a dat posibilitatea și timp lui Wren să-și pregătească cele necesare cu calm.Cea mai importantă problemă era o chestiune fără legătură cu lumea științifică, fiind vorba de recompensa pe care Hooke o percepea (primea) în calitate de *curator* al societății, ceilalți membri acționând fără să fie recompensați, cu titlu gratuit. Datorită activității lui la interiorul organizației, trebuia să știe despre experimente și descoperiri, trebuia să le supravegheze desfășurarea, eventual dând proiectele altor membri pentru a le duce la îndeplinire, în baza cunoștințelor lor științifice.Această stare de lucruri l-au adus deseori în situația de coordonator al experimentelor, deci având și el o anumită contribuție.Curând a ieșit la suprafață o dilemă: cine era inventatorul autentic căruia trebuia să-i fie atribuită descoperirea, cine trebuia să primească laudele pentru un nou experiment reușit?

În februarie 1665, jurnalul lui Samuel Pepys prezintă o întrunire de la *Royal Society* în care Hooke (la acea perioadă avea 30 de ani) ținea o dizertație despre comete, afirmând (cu calcule precise) că era vorba despre corpuri cerești cu o mișcare periodică.Tot în acea vreme, în apropierea colegiului (la Shoreditch) trăia un puștan de nouă ani – Edmund Halley – cel care peste ani va deveni unul dintre cei mai celebri astronomi (în afară de faptul că a fost astronomul Curții Regale).Halley a devenit celebru în 1704 prin anunțul făcut (în deplină cunoștință de cauză) despre periodicitatea cometelor, afirmație pe care Hooke a făcut-o cu mulți ani înainte, după cum reiese din jurnalul lui Pepys.În lucrarea datată 1665 și dedicată studiilor făcute în domeniul microscopiei (*Micrographia*), Hooke

discuta despre compoziția benzilor concentrice colorate (ale luminii descompuse) care apar în jurul unei zone centrale a unui strat subțire de aer situat între două foițe transparente de mică, presate între ele.Prin studiile privitoare la lungimea de undă a luminii, Hooke a reușit să determine că inelele observabile erau rezultatul fenomenului de interferență a luminii, care se produce atunci când distanța dintre suprafețele de separație are același ordin de mărime cu lungimea de undă a luminii incidente.Pe când se întâmplau toate acestea, un student tânăr și eminent își perfecționa studiile la Cambridge.Era Isaac Newton.Peste o perioadă de timp, Newton va relua acest tip de studii și experimente prin ceea ce azi se cunosc drept *Inelele lui Newton* (12).

Înainte ca geniul lui Newton să-și facă apariția în cadrul *Royal Society*, Hooke începuse să se ocupe de studiul gravitației.Imprimând unui pendul o mișcare de oscilație, observă că, cu cât era mai mare amplitudinea oscilației inițiale, era nevoie de un timp mai mare pentru ca pendulul să se oprească.Dar din ce cauză se oprea pendulul și în virtutea cărei forțe misterioase, amplitudinea devenea din ce în ce mai mică, până la oprire? Evident, răspunsul era gravitația (subiect pe care Hooke l-a studiat cu pasiune, fascinat de faptul că toate obiectele de pe Pământ erau supuse căderii, iar în spațiu, corpurile cerești erau suspendate pe locul lor etern.Trebuiau să existe legi științifice care determinau natura și acțiunea gravitației pe Pământ, fără legătură cu celelalte corpuri cerești.

Micrographia este unul dintre cele mai remarcabile texte științifice care au fost publicate, fiind în același timp textul cel mai avangardist privitor la observațiile microscopice și cercetările biologice.Dar nu se limitează doar la observațiile microscopice; se tratează despre observațiile asupra lunii și stelelor cu telescopul, se discută despre inventarea termometrului, a barometrului, a anemometrului și higrometrului (pentru măsurarea imidității), concepute tot de Hooke.Se face distincție între căldură și combustie observând că focul se stinge când oxigenul (aerul) devine din ce în ce mai puțin, indiferent de aportul caloric al substanței care arde (ceea ce în vremurile de azi se cunoaște cu numele de *carburant* – substanța care arde, *comburant* – substanța care întreține arderea – nota traducerii în limba română).Asemenea considerații științifice au fost făcute pentru orice fel de argument observându-se că cercetarea științifică se întrepătrundea, în mod vag, cu contextul filosofic, respectiv cu aproximarea, empirismul care au caracterizat cercetarea științifică până în acel moment.

Acesta era în câteva cuvinte, scenariul științific operativ în care acționa ”frăția” roza-cruciană în Anglia.Încă nu venise momentul maximei apoteoze, dar cel mai mare cercetător (dintre toți cei de acolo) se pregătea să apară.O va face în 1672.

= Focul și epidemia =

În timp ce Samuel Pepys era ocupat cu readucerea Marinei engleze la gloria de odinioară, de dinainte de declinul din timpul epocii lui Cromwell, John Evelyn și regele Charles al II-lea aveau în vedere un plan de îmbunătățire a organizării Londrei.Pentru toți devenise o preocupare creșterea criminalității dar și mirosurile care împânzeau străzile Londrei.În mod aluziv, proiectul a primit numele de *Fumifugium*.Politicienii în schimb, datorită caselor splendide pe care le aveau în afara Londrei, nu au fost nici implicați și nici interesați de problemă, de gradul de organizare al orașului.Fructificând totul în favoarea propriilor interese, proiectul a luat sfârșit înainte de a începe.Privind retrospectiv, ar fi fost

suficient să se ia în considerare o parte din măsurile prevăzute pentru a evita marile dezastre care s-ar fi declanșat în scurt timp.

Sărăcia extremă provocată de anii teribili ai *Protectoratului* nu s-a modificat deloc, existând orașe și zone în condiții de decadență și abandonare, în antiteză cu reședințele luxoase din afara orașelor construite de cei din aristocrația Whig cu banii publici.A urmat vara toridă a anului 1665 care a adus cu ea ciuma bubonică.Pepys nota în jurnalul său despre primele avertismente care au început să apară în iunie, la Drury Lane (Londra), când pe porțile caselor au apărut cruci mari și roșii însoțite de textul «*Dumnezeu să aibă milă de noi*».Deja în august, în fiecare săptămână, victimele se numărau cu miile.S-a calculat că numai la Londra au fost circa 70.000 de morți, aproximativ 15% din populația rezidentă.Regele Charles al II-lea a încercat să intervină cu o altă tentativă de salvare a orașului.Prevăzător și din punct de vedere al problemelor ambientale, și-a dat seama că orașului (dacă ar fi avut parte de o altă vară secetoasă) i-ar fi fost de ajuns o furtună mai puternică, cu descărcări electrice, pentru a incendia casele mici și dărăpănate (din lemn), aliniate una lângă alta pe străzi mici și înguste.Din aceste motive, a stabilit împreună cu cei din administrația publică un plan de dărâmare și incendiere a caselor celor mai periculoase și în zonele cele mai sensibile, plan dotat cu precauții și studiat pe îndelete.

St. Paul's cathedral, London, 1675, by Sir Christopher Wren (1632–1723)

Noua catedrală St. Paul, reconstruită de Christopher Wren după incendiul londonez (Encyclopaedia Britannica, ediția 1961, vol. IV).

Nici de această dată recomandările regelui nu au fost ascultate, administrația considerând că nu era necesar să-și asume precauții operative pentru eventuala prevenire a daunelor în oraș.La 1 septembrie 1666, Pepys îl atenționează pe regele Charles al II-lea, respectiv pe fratele acestuia (ducele de York) de incendiul devastant.Recomandările regelui nu mai aveau nici un sens, incendiul propagându-se cu viteză mare. Între timp, Pepys reușise să-l găsească pe primarul orașului care dându-și seama de greșeala făcută, încerca să fugă prin Canning Street.În timpul incendiului, prin flăcări și fum, regele Charles al II-lea a devenit director al operațiunilor amestecat printre soldați și pompieri.Fratele regelui (ducele de York) încerca să izoleze zonele incendiate pentru a evita răspândirea ulterioară a incendiului și deci, alte daune.În acea zi, circa 100.000 de cetățeni londonezi au rămas fără case (13).Datorită unor împrejurări benefice, *Gresham College* și importanta bibliotecă au scăpat de incendiu dar subvențiile pentru *Royal Society* au fost micșorate.Pentru a permite continuarea activităților comerciale și de afaceri (contribuind la menținerea activității economice în oraș), *Gresham College* a înlocuit, temporar, Bursa.Activitățile de cercetare, misterele alchimice și esoterice, au fost lăsate deoparte în așteptarea unor vremuri mai bune.

Ca o amintire-avertisment a incendiului londonez pentru generațiile următoare, Robert Hooke a proiectat și executat un monument sub formă de coloană, cu o înălțime mai mare de 60 de metri, în stil doric (cea mai înaltă construcție din lume de acest tip), pentru a fi instalat în Fish Hill Street, alături de locul în care a izbucnit incendiul și unde s-au păstrat câteva resturi, amintire și avertisment pentru vizitatori.Pentru a nu face un lu-

de două ori, Hooke a îmbinat construcția respectivei coloane cu utilitatea științifică.La interiorul coloanei s-a realizat și o scară în spirală care ducea către vârful monumentului, unde a fost amplasat un telescop pentru observarea cerului nocturn (14).

Monumentul din secolul al XVII-lea din Fish Hill Street, înălțat pentru comemorarea incendiului londonez.

Prin acțiunea incendiului au dispărut elemente din vremea lui Chaucer și Shakespeare, vechea biserică St. Paul, Bursa Regală, Palatul Corporațiilor, Vama, Oficiul Poștelor, pe lângă alte 87 de biserici și clădiri (sedii a 44 de companii importante).Circa patru cincimi din traiectul urban al orașului (ca valoare, corespunzător la o zecime din produsul intern brut al acelei perioade) au fost distruse.Dezastrul a constituit și ”rampa de lansare” pentru o mulțime de arhitecți și proiectanți abili, cel mai reprezentativ fiind Christopher Wren de la *Royal Society* (care va colabora cu Hooke pentru refacerea orașului).În decembrie, după îndepărtarea resturilor din oraș, Wren și Hooke și-au început munca titanică măsurând străzile, semnalând locurile pentru construcție cu pietre mari înfipte în pământ.

Act of Rebuilding a fost aprobat în februarie 1667, în absența regelui.Prin acest act se stabileau noile dimensiuni pentru lărgimea străzilor, care clădiri trebuiau construite din cărămidă sau piatră, cu ce fel de acoperiș (antiploaie sau terasat), cu balcoane sau *bow windows*, cu împodobiri (ornamente) sau fără.În timp ce Wren se ocupa de partea complexă a muncii arhitectonice, Hooke a fost numit ”supervizor șef” primind atribuțiuni pentru realizarea Colegiului Regal, a Ordinului Medicilor, Montague House și Bethlehem Hospital.A lucrat și pentru companii (respectiv consorții) contribuind la realizarea Christ's Hospital School și Bridewell.Bazându-se pe elemente de mecanică (pârghii, tiranți, scripeți, greutăți și contragreutăți), în clădirea care urma să adăpostească Ordinul Medicilor a propus, pentru prima dată, fereastra culisată de tip ”ghilotină”.

În timp ce Hooke era ocupat până peste cap cu problemele specifice, prietenul și tovarășul lui (avea doar 34 de ani), ”supervizorul general al lucrărilor” - Christopher Wren – era și el ocupat cu problemele de reconstrucție: părea o temă imposibilă refacerea edificiilor grandioase, distruse de incendiu, în măreția și complexitatea lor.Pentru Wren nimic nu părea irealizabil: multe din cele create atunci au rezistat de-a lungul timpurilor, fiind distruse (în parte) de bombardamentele germane din timpul celui de-al doilea război mondial.Totuși, capodopera lui rămâne Catedrala St. Paul, fiind necesar de amintit că Wren a reconstruit 51 de biserici din cele 87 de clădiri distruse de incendiu.Pe parcursul apariției noilor clădiri și edificii, în fiecare parte a orașului, Wren își aducea contribuția la o altă capodoperă, noua clădire a Bursei.În ziua inaugurării, *Royal Society* își reîncepea activitatea la *Gresham College*.Munca lui Wren a continuat cu o serie de intervenții la marginea orașului – spitalul din Chelsea, St. Clement Danes, Strand și o zonă vastă, St. James unde, ulterior, va fi construit clubul *Royal Society* (în prezent, multe societăți și organizații își au sediul în zona St. James; printre ele se află și Rothschild – nota traducerii în limba română).

Dacă este adevărat că Masoneria are în centrul atenției discipline precum geometria, arhitectura, construcția, tăierea și prelucrarea pietrei (și alte discipline similare) -

conform tradiției seculare care pleacă de la Hiram Abiff, trece pe la principele Edwin, regele Aethelstan, etc – nu a existat în tradiția masonică (poate nici în cazul regelui Solomon) un alt adept care să fi realizat atâtea lucruri pentru faima asociației câte a făcut sir Christopher Wren în anii fervoarei constructive pentru Londra.În fața tuturor acestor evidențe, reverendul James Anderson (cel care a scris Constituția pe care se va baza mișcarea masonică modernă) a avut curajul să scrie că unul dintre ”artizanii” decadenței Masoneriei ar fi fost tocmai Wren! (”Tradiție” care s-a perpetuat și în timpurile moderne când handicapații, retardații, lichelele, gușații și cocoșații, impostorii și trădătorii, lașii și impertinenții dau din coate făcându-și loc, ca ”păduchele în frunte” - nota traducerii în limba română).Cu puțin timp în urmă, bibliotecarul și curatorul (din prezent) al ”Marii Loji Unite a Angliei” a avut ocazia să se exprime o dată pentru totdeauna referitor la această afirmație complet incorectă (15).

= Gravitatea servită ”de-a gata” =

Una din întâmplările care a avut o influență ulterioară în activitatea *Royal Society* a fost primirea, în calitate de membru, a lui Isaac Newton.Încă de la început, relațiile acestuia cu Hooke au fost destul de tensionate.Mai întâi au fost câteva controverse referitoare la difracția luminii iar mai apoi, la fel ca alți membri, Newton nu era de acord ca Hooke să primească vreo recompensă pentru activitatea desfășurată (în calitate de cercetător).După o perioadă de câteva luni, Newton intenționa să părăsească grupul dar, secretarul asociației – Henry Oldenburg, presimțind talentul lui Newton, a reușit să-l facă să-și schimbe ideea, chiar dacă mulți dintre cei afiliați nu aveau aceeași opinie.Un alt moment delicat l-a constituit citirea unei dizertații a lui Newton (în 1675), numită *Discurs despre culoare*, în care se făceau cunoscute câteva observații originale.Respectivul text nu a fost pe placul lui Hooke care l-a acuzat pe Newton de fals deoarece, toate acele observații apăruseră deja în lucrarea lui Hooke (*Micrographia*).Cu această ocazie, secretarul Oldenburg s-a opus lui Hooke rugându-l pe acesta să-și prezinte contestațiile conform regulilor interne.Prin moartea lui Oldenburg (în 1678), Hooke obținu postul de secretar, fapt care nu putea fi pe placul lui Newton.

Fiind o persoană cu un talent extraordinar (la fel ca Boyle, Wilkins, Ashmole), Newton era și un alchimist pasionat.Spiritul lui curios și întreprinzător nu avea egal între colegii lui.Începând traducerea (destul de dificilă) din limba greacă a *Tăbliței de Smarald* ale lui Hermes, Newton și-a adus aminte din perioada studiilor că noțiunea greco-punică ”phoenix” însemna și ”roșu aprins”; astfel, din acel moment înainte, fiecare particularitate a decorațiunilor interioare a adoptat această culoare: mobilierul, zugrăveala, draperiile, pernele, prosoapele, păturile, etc.La moartea lui Newton, în actele de inventar ale obiectelor rămase, roșul era unica culoare care apărea în documente (16).

Din punct de vedere al concepțiilor religioase, Newton era un arian – o formă de creștinism primitiv care respingea conceptul de *Sfântă Treime* (17).Unul din primele și importantele lui studii se referea la structura regatelor antice, fiind convins de supremația tradițiilor evreiești (mai ales din punctul de vedere al numerologiei, respectiv al cunoașterii divine).Chiar dacă era o persoană religioasă, profund cunoscător al religiilor, Newton nu a dorit să devină sacerdote, afirmând fără nici o părere de rău că redactarea Noului Testament a fost contrafăcută de Biserică pentru a-și atinge propriile scopuri în privința domi-

naţiei şi puterii.

Într-o zi de ianuarie a anului 1684, în jurul unei mese din taverna *Garaway's* (din Cornhill) erau adunaţi: Robert Hooke, Newton, Wren şi jovialul Edmund Halley care în calitate de absolvent *ad honorem* la Oxford, a devenit membru al *Royal Society* la patru ani după Newton (1676).Obiectul discuţiei animate îl constituia ”armonia celestă”, relaţia de interacţiune dintre corpurile care se mişcau în cer, în acord cu ”muzica sferelor” - conform şcolii pitagoreice.Pe parcursul discuţiei apăruse o întrebare: ce anume, ce forţă misterioasă menţinea corpurile suspendate în neant de-a lungul orbitelor în jurul Soarelui? Din ce motiv nu au tendinţa ”să cadă”? O parte a corespondenţei dintre Hooke şi Newton (între anii 1677 şi 1680) demonstrează cu o anumită claritate că Hooke se ocupa deja de chestiunea gravităţii intuind o lege universală bazată pe principiul inversului pătratului distanţei (forţa de atracţie dintre două corpuri este invers proporţională cu pătratul distanţei); Newton răspunse că nu este prea interesat de cercetarea acestui argument.În acea zi de ianuarie, subiectul discuţiei (gravitaţia) a fost reluat şi în timp ce Wren şi Halley erau de acord cu ipoteza lui Hooke, Newton avea opinii diferite; totul rămase în acest fel.

În 1685, protectorul (*Mecena*) lui Hooke, regele Charles al II-lea a murit şi în cadrul lucrării *Principia Mathematica* (din 1687) Newton relua tocmai ipoteza cu inversul pătratului distanţei – ipoteză ”servită” de Hooke pe un ”platou de argint”.Descoperirea celebrei *Legi a gravitaţiei* (fără nici o referire la contribuţia lui Hooke) i-a asigurat lui Newton un loc de prim plan în istoria ştiinţei.Dar cum multe persoane se întrebau cum a reuşit Newton să ajungă la această descoperire, în 1752 (la 25 de ani după moartea lui Newton), un anticar – William Stukeley – i-a ”mulţumit” pe toţi punând în circulaţie istoria cu mărul căzut în capul lui Newton, aceeaşi ”păţanie” care (şi în zilele de azi) este prezentată elevilor şi studenţilor (18).

În practică, diferenţa dintre Hooke şi Newton (dar şi dintre Hooke şi Halley) o constituia faptul că Hooke avea o intuiţie genială, rareori reuşind să finalizeze o cercetare; ceilalţi doi îşi concretizau munca de cercetare ajungând la concluzii.Nu se poate trece cu vederea peste descoperirile lui Hooke, iar tratatul acestuia – *Micrographia* – este considerat (din punct de vedere al perioadei în care a fost redactat) unul dintre cele mai importante texte ştiinţifice scrise vreodată.Ideile privitoare la periodicitatea cometelor, legea gravitaţiei, au avut aceeaşi soartă ca a altei descoperiri: cronometrul marin.Cu alte cuvinte, se poate susţine că intuirea unor anumiţi parametri ai legii îi revine lui Hooke, dar este la fel de sigur că formularea sub o formă ştiinţifică a acesteia se datorează şi genialităţii lui Newton.

= Geniul celor puţini =

Reconstruirea Londrei a durat încă 42 de ani, timp în care Newton a fost ales preşedinte al *Royal Sociey* (în 1703).În 1673, Christopher Wren a fost înnobilat cu rangul de *Cavaler* de către regele Charles al II-lea; Newton a primit şi el acelaşi titlu nobiliar în 1705, în timpul reginei Anna.În registrele istorice ale Masoneriei engleze este amintită data de 18 mai 1691 ca zi în care, în decursul unei reuniuni somptuoase a ”fraţilor” în catedrala St. Paul, sir Christopher Wren a fost afiliat la asociaţie.Nu este specificată loja de referinţă, dar ar fi putut fi loja care se aduna la *Goose and Gridiron* (numită în acest fel doar de puţin timp).Wren a fost înscris ca *Maestru* al lojei, dar poate că nu este decât un mit

(19).Wren era un susținător al fracțiunii Tory, un jacobit cunoscut și mason de mult timp. Mai mult ca sigur că nu s-ar fi alăturat unei loje de matrice Whig pentru a-i deveni *Maestru*.Mult ”trâmbițata” întâlnire nu a avut loc niciodată pentru simplul motiv că St. Paul nu mai exista, sau mai bine încă nu exista.Vechea biserică a fost distrusă de incendiu.Lucrările de reconstrucție au reînceput abia în 1675 și băncile de lemn pentru enoriași au fost așezate în biserica terminată abia în 1708.În perioada probabilei ”mari reuniuni”, singurele persoane active erau maiștrii șefi și muncitorii constructori care reconstruiau orașul.În mai 1691, Wren era ocupat la Richmond cu lucrările de extindere a palatului Hampton Court, lucrări comisionate de regina Maria (20).

Prin terminarea catedralei St. Paul s-au închis lucrările de reconstrucție.În locul unui oraș vechi, strâmt și sufocant, apărea un oraș elegant, cu un profil inedit marcat de turnuri, cupole și clopotnițe.Lipsa prietenilor apropiați și a rudelor lui Wren a umbrit (întrucâtva) triumful acestuia de urbanist și arhitect șef al noilor vremuri.Rămas văduv de două ori, fără să se mai recăsătorească, Wren a trebuit să se obișnuiască și cu ideea morții unicei fiice, Jane.Robert Hooke, cu care împărțea deseori bucuria de a fi dat Londrei o nouă înfățișare, a murit în 1703 (în același an a decedat și Samuel Pepys).Robert Boyle decedase în 1691; John Evelyn s-a stins în 1706.Regelui Charles al II-lea i-a urmat la tron fratele acestuia, James care, în 1688, a fost detronat de cei din Whig în favoarea principelui Wilhelm (și a soției Maria).

Casa Regală de Stuart, una din dinastiile regale europene cele mai longevive, a ajuns la capătul ”călătoriei regale”.Aceeași soartă a avut-o și moștenirea spirituală a Ordinului Roza-Crucii, respectiv contextul filosofic care a inspirat și alimentat oamenii de știință reuniți la *Gresham College*.Franța și Italia se iveau la orizont ca posibile destinații. Primul discurs istoric al lui Wren la *Gresham College* (care a dat startul amalgamului care i-a unit și ținut împreună pe cei din grupul fondator de la *Royal Society*) a avut loc în 1657.Acum, vizitele în cafenelele și teatrele la modă s-au rărit; cei care i-au fost amici și tovarăși de discuții decedaseră.Aceleași baruri frecventate de noile generații păreau diverse de vremurile de odinioară.S-au transformat în locuri de afaceri și întâlniri pentru operatorii de pe piața comercial-financiară.Pe măsură ce orașul își revenea după reconstrucție, timpurile glorioase în care a trăit Wren dispăreau în negura amintirilor.O perioadă glorioasă și bogată în descoperiri științifice era improbabil să mai apară în activitatea *Royal Society*.În timp ce Anglia înainta rapid către ceea ce va deveni era revoluției industriale, toți și-au dat seama că pasul către progres nu ar fi fost posibil fără invențiile și descoperirile, proiectele și cercetările (irepetabile, în orice moment istoric) realizate de geniul celor puțini.

Note:

1 – Este vorba despre articolul intitulat *Nicholas Stone and the Mystery of ”Acception”*, de Matthew Scanlan, vice-administrator la biblioteca și muzeul *Freemasons Hall* din Londra, apărut în revista *Freemasonry Today*, Bury, St. Edmunds, nr. 12, iulie 2001.

2 – Jurnalul lui Evelyn a fost publicat prin grija lui Guy de la Bédoyère cu titlul *The Diary of John Evelyn*, Woolbridge, Boydell Press, 1995.

3 – *The Concise Pepys*, prin grija lui Tom Griffith, Ware, Wordsworth, 1997.

4 – *The Diary of Robert Hooke*, prin grija lui Henry W. Robinson, Londra, Taylor & Francis, 1935.

5 – Există numeroase cărți dedicate celor din *Royal Society*.Referitor la Robert Hooke, o biografie completă (în afară de jurnalul acestuia) a realizat-o Stephen Inwood, cu titlul

The Man Who Knew Too Much, London, MacMillan, 2002.
6 – Michael White, *Isaac Newton, the Last Sorcerer*, cit., cap. 7, pag. 138, 139.
7 – Michael Hunter, *Robert Boyle, Scrupulosity and Science*, Woodbridge, Boydell Press, 2000, cap. 5, pag. 108, 109.
8 – Benjamin Wooley, *The Queen's Conjuror*, cit., cap.8, pag. 190, 191.
9 – John Hamil, *The Craft*, cit., cap. 2, pag. 30.
10 – David Stevenson, *The Origins of Freemasonry*, cit., cap. 6, pag. 137.
11 – Un text referitor la activitatea lui John Harrison este lucrarea lui Dava Sobel intitulată *Longitude*, London, Fourth Estate, 1995.
12 – Richard Nichols, *Robert Hooke and the Royal Society*, Lewes, Book Guide, 1995, cap. 5, pag. 31, 32.
13 – *The Diary of Samuel Pepys* este cea mai bună sursă de informații disponibilă despre incendiul londonez.
14 – Acest monument este atribuit, deseori, lui Christopher Wren; în realitate, proiectul lui Wren se referea la o coloană netedă, cu dimensiuni diferite.A se vedea și Margaret Espinasse, *Robert Hooke*, London, W. Heinemann, 1954, cap. 5, pag. 96, 97.
15 – John Hamill, *The Craft*, cit., cap. 1, pag. 17.
16 – Michael White, *Isaac Newton, the Last Sorcerer*, cit., cap. 5, pag. 97.
17 – Idem, cap. 7, pag. 149, 150.Pentru o privire completă referitoare la credințele lui Newton se poate studia Frank E. Manuel, *The Religion of Isaac Newton*, Oxford, Clarendon Press, 1974; pentru informații privitoare la activitatea de alchimist se poate vedea cartea lui Betty J. T. Dobbs, *The Foundations of Newton Alchemy*, Cambridge, Cambridge University Press, 1974.
18 – William Stukeley, *Memoirs of Sir Isaac Newton's Life* (prin grija lui Hastings A. White), London, Taylor & Francis, 1936, pag. 19, 20.
19 – David Stevenson, *The Origins of Freemasonry*, cit., cap. 9, pag. 223.
20 – Reconstrucția catedralei St. Paul, respectiv activitatea intensă a lui Wren între 1666 și 1708 sunt descrise detaliat în cartea lui Adrian Tinniswood, *His Invention So Fertile*, London, Jonathan Cape, 2001, cap. 9, pag. 164 și cap. 17, pag. 348.

Capitolul 5 - « Puterea și politica »

= Constructori și albine =

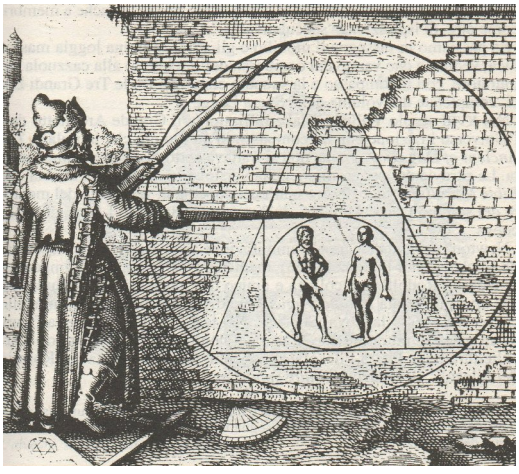

Masoneria este descrisă, în prezent, de o atitudine mai mult *speculativă* decât *operativă*, dar sensul termenului *speculativ* (față de *non-operativ*) este destul de vag.”Frații” masoni utilizează semne, strângeri de mână și expresii în cod moștenite din practica masonică medievală; *Marile Lumini* și instrumentele operative din loje includ ustensilele folosite în proiectare, respectiv construcție: compasul, echerul, rigla (calibrată la dimensiunea de 60 cm), firul cu greutate, etc.Toate acestea sunt departe de adevărata acti-

Geometria sacră a ”Pietrei Filosofale”

vitate (în termeni simbolici, cel puțin activitatea lojelor din prezent) a vechilor maeștri constructori, mai ales și în ceea ce privește aspectul alegoric al alinierii, al corectitudinii și al perfecțiunii morale pe care adeptul trebuie să le dezvolte – caracteristici proprii unei ”construcții perfecte”.Termenul de *speculativ* a început să fie folosit în terminologia masonică la începutul secolului al XVIII-lea.Prima citare, oarecum oficială, apare într-o scrisoare redactată de *Marele Maestru* al primei *Mari Loje* londoneze (adresată unui ”frate”), datată 12 iulie 1757.Termenul apăruse încă din 1703 într-o publicație masonică, fiind folosit în mod specific și precis: «*Câțiva frați de geniu înțeleg partea speculativă a arhitecturii, a artei de a construi.Dar, numai o mică parte, pentru că marea majoritate înțelege partea constructivă, operativă, a arhitecturii ca pe un act practic, mecanic, fără a ține cont de aspectul matematic sau speculativ*» (1).

În termeni arhitectonici, o clădire, înainte de a fi realizată și de a avea o formă fizică, este o entitate speculativă (ceva ”imaginar”).Această capacitate trebuie atribuită arhitectului și mai puțin constructorului.În aceste condiții, în timp ce arhitectul inventează și proiectează – se poate spune fără să fie ”constrâns de materie”, acesta trebuie să cunoască toate posibilitățile aplicative și operative, să țină cont nu numai de cunoașterea profundă a caracteristicilor materialelor folosite în construcție, ci și de aspectele specifice de rezistență, puncte și momente critice, etc.Adevăratul constructor nu este decât arhitectul (în sensul propriu al cuvântului) echivalat cu *Ființa Supremă* a Masoneriei, cel care este definit *Marele Arhitect al Universului*, la fel după cum Hiram a fost arhitectul care a gândit Templul lui Solomon.Din punct de vedere istoric, arhitecții și maiștrii șefi au fost deseori și constructori (care au contribuit în mod practic la o construcție, cu propriile lor mâini), acționând ca supraveghetori, maiștri de șantier sau directori de lucrări.Din acest punct de vedere, conceptul de Masonerie *speculativă* nu este rezultatul simbolismului mișcării moderne.

Este un fapt cunoscut că încă din 1620, când membrii *operativi* erau acceptați în cadrul *Companiei Masonice de Caritate* din City-ul londonez, intrarea nu era refuzată nici membrilor de inspirație *speculativă* (2).Mobilierul și dotarea unei loje masonice cuprind compasul de arhitect și mistria de zidar (compasul și echerul fiind parte integrantă din cele *Trei Mari Lumini*) la care se adaugă un volum al ”Legii Sacre”.În secolul al XVIII-lea, William Blake îl reprezenta pe Marele Arhitect al Universului cu un compas în mână, într-un tablou intitulat *The Ancient of Days*, dar nu era o imagine inedită.Aceeași reprezentare apare în versiunea franceză a Bibliei – *Bible Moralisée* din 1245, în enciclopedia *Il Tesoretto* a lui Brunetto Latini (mentorul lui Dante Alighieri).Newton, la rândul lui, era un mare admirator al alchimistului roza-crucian Michael Mair (născut în 1566), medic la curtea împăratului german Rudolf al II-lea, prieten al englezului Robert Fludd.Lucrarea lui Mair intitulată *Atlanta Fugiens* a devenit unul din textele de referință păstrate la *Royal Society* (3).În respectivul text, Mair introduce figura unui maestru constructor care folosește compasul pentru prezentarea arhitecturii ”Pietrei Filosofale”, la fel cum este descrisă în *Rozariul Filosofilor* (4) – *Rosarium Philosophorum*: «*înconjoară bărbatul și femeia cu un cerc; în afara acestuia trasează un pătrat și în afara pătratului un triunghi.Desenează un alt cerc în jurul acestui triunghi și vei avea piatra filosofilor*».

Drept simbol pentru orașul Londra reconstruit după marele incendiu, Christopher Wren a ales pasărea Phoenix – pasărea mistică care a renăscut din propria cenușă către o nouă viață.Marea imagine sculptată care împodobește intrarea meridională a catedralei St. Paul a fost realizată de sculptorul danez Caius Cibber, același artist care a sculptat imaginea masonică ce a fost fixată la baza coloanei comemorative a incendiului.În imagi-

nea de la baza coloanei este reprezentată Londra sub forma unei femei înfrânte, îmbătrânită prematur (5), ținând în mână o spadă (fotografia alăturată).Alături de ea se află *Solicitudinea* și orășeni în spatele cărora se distinge orașul în flăcări.În partea dreaptă a imaginii se disting frații masoni care reconstruiesc, *Invidia* fiind închisă într-o mică nișă.Scena este supravegheată de către *Pacea* și *Deplinătatea* care privesc din înalt; regele Charles al II-lea (în veștminte romane antice) înaintează însoțit de către *Justiție*, *Victorie* și *Putere*.La centrul imaginii se află *Știința Naturală*, însoțită de *Libertate* și *Arhitectură* cu simbolurile specifice: echerul și compasul (6).Între figura alegorică a *Londrei* și a *Științei Naturale* apare un stup de albine.

Albinele nu sunt numai creaturi biblice asociate de cele mai multe ori cu figura regelui Solomon; stupul este și unul din simbolurile Masoneriei făcând analogie la activitatea frenetică din interiorul lojei.Fagurii din stup, realizați sub formă hexagonală perfectă, erau considerați de către cărturarii antici drept manifestare a perfecțiunii divine în natură, albinele fiind asociate deseori cu știința și înțelepciunea, la fel după cum este prezentat în *Proverbele lui Solomon* (24:13-14): «*Fiule, hrănește-te cu miere pentru că e bună ... Astfel, știința și înțelepciunea se vor așeza în sufletul tău*.Din punct de vedere geometric, un hexagon se poate desena împărțind circumferința unui cerc în șase părți perfect egale prin folosirea razei cercului respectiv.Această figură geometrică se poate observa și sub forma anumitor celule organice.Drept consecință, albinelor le-a fost asociată cunoașterea (înnăscută) geometriei mistice, pe lângă extraordinara capacitate de fructificare a spațiului în cel mai bun mod posibil.

Stupul, simbol al Masoneriei.

Sigiliul lui Solomon (compus din două triunghiuri suprapuse închise într-un cerc) poate forma un hexagon; hexagrama reprezintă, în mod simbolic, *unitatea* dar și *armonia* contrariilor: bărbatul și femeia, focul și apa, cald și rece, aerul și pământul, etc.Albinele au fost folosite ca simboluri pentru dinastia regală Stuart, fiind încrustate și pe obiectele jacobite de cristal, ca semn de recunoaștere.Pentru anticii suverani merovingieni ai poporului Francilor [(451-751) (7)], regele Solomon reprezenta modelul de regalitate terenă, albina fiind considerată o viețuitoare sacră.Atunci când în 1653 a fost descoperit mormântul regelui Childeric I (secolul al V-lea), pe mantaua aurită care se găsea în mormânt, se aflau peste 300 de albine de aur.Napoleon Bonaparte a dorit să aibă (și el) albine pe mantie, la încoronarea din 1804, revendicând descendența din James Rohan-Stuart, fiul natural (recunoscut în 1677) al lui Charles al II-lea al Angliei și Scoției și al Margheritei, ducesă de Rohan.În cadrul Masoneriei, stupul este folosit ca emblemă a activității și a aju-

torului solidar și reciproc.

= Noua întemeiere =

Imediat după decesul lui Christopher Wren (petrecut în 1723), majoritarii din Masoneria hanovriană au încercat să caute o descendență credibilă pentru ceea ce intenționau să facă din Masoneria lor *non-operativă*.Virtuți precum toleranța și bunăvoința au fost confirmate drept obiective prioritare ale adeptului, se precizau semne și strângeri de mână convenționale împreună cu stabilirea unei comunități conștientă de problemele sociale.Prea puțină asemănare între noul stil care se forța să copie importanța științifică și arhitectonică a mișcării precedente, chiar dacă făcea uz de viziunea metaforică a reconstruirii simbolice a Templului lui Solomon.Cu ajutorul alegoriei și simbolismului se puteau

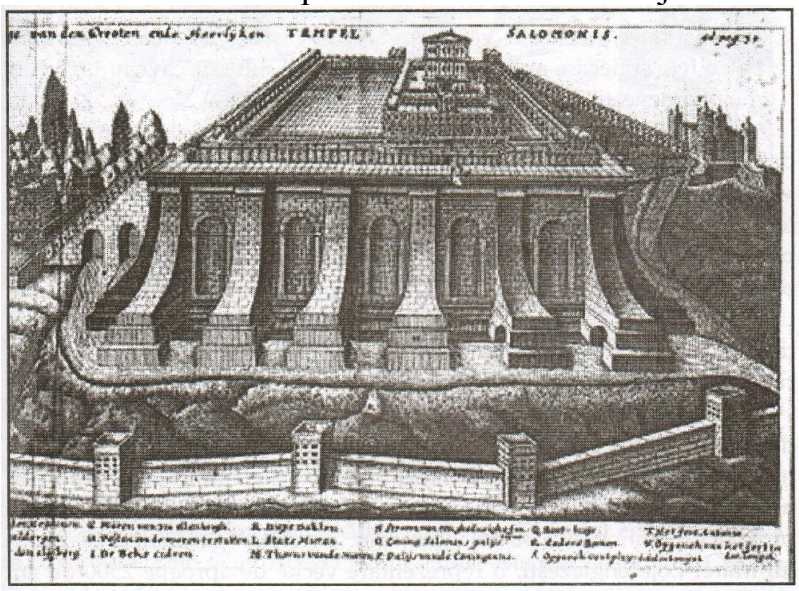

reutiliza metodele Masoneriei hiramice, putându-se folosi la reconstruirea unei culturi în cadrul *Operei*. Pentru realizarea acestor deziderate exista necesitatea reîntoarcerii la modurile și criteriile folosite pentru guvernarea gildelor sau corporațiilor antice.Se pare că încă de la început au existat fricțiuni între prima *Mare Lojă* și gildele comercianților (cu care se încerca ajungerea la acorduri), respectivele disensiuni fiind rezolvate imediat (8).Obstacolul a fost trecut prin implicarea înaltei nobilimi, în particular prin afilierea lui John, al doilea duce de Montagu (care în 1721 a primit funcția de *Mare Maestru)*; acestuia i-a urmat Philip, duce de Wharton, ales la 17 ianuarie 1723. *Imaginea de mai sus reprezintă o schiță a modelului Templului lui Solomon, după macheta executată de rabinul Jacob Judah Aryeh Leon, care s-a bazat pe ”descrierile Bibliei evreiești, ale lui Josephus Flavius și ale literaturii rabinice”* - fotografia a fost preluată din lucrarea ”Masonerie și Judaism” de Cornel-Dan Niculae, Ed. Carpathia Rex, 2008. Începând cu această dată au început să apară documentele scrise referitoare la fiecare întrunire a lojelor.A fost aprobată Constituția redactată de reverendul Anderson și s-a stabilit că o lojă se putea numi *regulară* (adică legitimă și recunoscută) dacă avea ”girul” unui Mare Maestru sau al unui alt reprezentant oficial.Astfel, în contradicție cu pompoasele și lăudatele obiective de libertate și deschidere socială, primele mișcări organizatorice ale unei fraternități care se dorea fondată pe egalitatea dintre cei afiliați negau de drept libertatea prin impunerea unui fel de ierarhie internă de tip dictatorial! În mod analog, aceeași situație avea loc la interiorul *Royal Society*, din ce în ce mai închistată și birocratizată de stilul dominant al erei georgiene.

Chiar dacă a urcat pe tronul Angliei în 1714, regele George I nu avea deloc încredere în supușii săi care, într-o perioadă de timp puțin mai mare de jumătate de secol, au contribuit la îndepărtarea a doi suverani și au trimis la eșafod pe regina Scoției. Din acest motiv a preferat să se bizuie pe încrederea miniștrilor germani și datorită faptului că

nu cunoștea limba engleză, își vedea de treburile regale din sediul ”detașat” la Hanovra, lăsând în mâinile primului ministru englez Robert Walpole frâiele Guvernului de la Westminster.În 1727, lui George I i-a urmat fiul acestuia, cu numele de George al II-lea, care a ”cucerit” o bună parte din antipatia poporului englez.După zece ani, Frederick (primul fiu al lui George al II-lea) a fost inițiat în Masonerie la Kew, făcându-se în așa fel încât *Marea Lojă* să se poată lăuda cu un membru regal (9).Contribuția acestuia la Masonerie poate fi considerată nulă.Aflat în conflict deschis cu tatăl său, la un moment dat Frederick îmbrățișează cauză jacobită după ce în 1745, prin Charles Edward Stuart (cunoscut drept Bonnie Prince Charlie), pretențiile Casei de Stuart au revenit în forță.Din cauza *Războiului Civil* și a izbucnirii simultane a războiului de succesiune în Austria (1740-1748), în această perioadă nu s-au înregistrat activități importante la interiorul lojelor masonice și întreaga mișcare masonică acuză o ”relaxare” formidabilă.Aceasta este istoria făcută cunoscută în mod oficial.În realitate, faptele sunt altele pentru că lojele nu au fost niciodată mai active ca pe durata acestei perioade istorice.

= Alianțe diverse =

S-a scris destul de mult despre tentativa lui Charles Edward Stuart de a recăpăta coroana regală care i-a fost sustrasă strămoșului acestuia [regele James al II-lea (al VII-lea a Scoției)] încât este inutil de reluat aceste fapte.Poate doar din prisma aspectelor și particularităților în care au fost implicate activitățile Masoneriei.În ciuda începutului bun al campaniei de ”recucerire” (septembrie 1745) a jacobiților, a câtorva victorii ale trupelor scoțiene (împotriva trupelor lui Wilhelm, duce de Cumberland și fiu al regelui George al II-lea), evenimentele pentru susținerea cauzei Casei de Stuart au luat o întorsătură negativă culminând cu bătălia de la Culloden Moor, din 16 aprilie 1746.După această luptă, tânărul pretendent s-a refugiat pe insula Skye însoțit de tânăra lui amantă, Flora Macdonald (dar acestea sunt fapte pentru *Ştirile de la ora 5* – nota traducerii în limba română).Pe perioada cât au avut loc aceste întâmplări, lojele masonice (în virtutea votului de menținere a secretului) au fost identificate drept locuri ideale pentru planificarea operațiunilor de spionaj, în favoarea unei părți sau alteia.Cu toate regulile severe impuse de *Marea Lojă* pentru înființarea unei noi loje, respectiv de considerare a acestora ca fiind *regulare*, atât la Londra cât și în alte părți au luat ființă loje lipsite de ”binecuvântarea” oficială.Nu se înțelege din ce motive, dacă cei din Whig au acaparat *Marea Lojă* londoneză, trebuiau să considere ca fiind *iregulare* lojele care aveau o orientare politică diversă, în favoarea celor din Tory; acest tip de loje au apărut, cu precădere, în Wales și în partea occidentală a Angliei. Foarte curând, lojele masonice de tip Tory și Whig s-au transformat în lăcașuri de spioni și agenți, fiecare dintre ele încercând să se înfiltreze în cealaltă parte pentru a obține informații.

Chiar dacă cea mai mare parte a familiilor care s-au impus după 1688 erau partizane Whig, existau și multe familii cu vechi tradiții de partea celor din Tory (Tories) care continuau să ofere ajutor Casei de Stuart (care nu s-a lăsat influențată de rezultatul bătăliei de la Culloden Mor).Chiar și după aceste evenimente dramatice, curente și tendințe jacobite erau destul de active în Northumbria, Midlands, până spre partea meridională a insulei.Tot teritoriul era înțesat cu puncte ale activității jacobite, existând loje masonice favorabile celor din Tory în toate marile orașe: Londra, Liverpool, Preston, Norwich, Bris-

tol și Manchester.Peste tot, principele Charles Edward Stuart se putea bucura de ospitalitatea și sprijinul marilor nobili și aristocrați.Printre cei mai importanți aliați putea conta pe abația din Stoneleigh (sediul baronal al familiei Leighs din Warwick), Marbury Hall, Cheshire [reședința strămoșească a lui James, conte de Barrymore, reprezentant al Wigan în Parlament și lider al jacobiților englezi (10)], Malpas Hall, Cheshire (partea din proprietatea unui apropiat al familiei Stuart, Richard Minshull) și Blythefield Hall, în Staffordshire (sediul familiei Bagot).La Londra, Charles era oaspete în Essex Street, în locuința lady Anne Primrose (văduva lui Hugh, al treilea conte de Primrose, un strămoș al lordului Rosebery).La declanșarea evenimentelor din 1745, lady Anne a fost una din persoanele care s-a alăturat cauzei jacobite.Când Flora Macdonald a fost întemnițată la Londra, influenta lady Anne (inclusiv pe partea economică) a contribuit la eliberarea acesteia din închisoare.Una din vizitele importante făcute de principe în reședința lady Anne (între 16 și 22 septembrie 1750) este semnalată în documentul *Stuart Papers at Windsor* (11).

În 1752, Charles Edward Stuart s-a aflat la Westbrook House, în Goldaming (Surrey) la reședința lui Eleanor Oglethorpe (12), sora lui James Oglethorpe (reprezentant al coroanei engleze și unul din fondatorii statului american Georgia, respectiv al orașului Savannah).Eleanor acționa în favoarea jacobiților alături de celebrul agent secret jacobit, doctorul Samuel Johnson, dar și alături de William King (proprietarul St. Mary Hall din Oxford).Alți susținători ai principelui Stuart erau contele de Cornbury, contele de Derwenwater, lorzii de Chesterfield, Bath, Sandwich și Pultney, ducii de Somerset, Westmorland, Beaufort (13).Ca un fapt surprinzător, unul dintre susținătorii acestuia era și Frederick, principe de Wales (fiul regelui George al II-lea).În mod sigur, Frederick a avut un rol decisiv (manevrat de lady Anne) în succesul eliberării Florei Macdonald (14).

Pe teritoriul geografic al Wales (care conținea și ținuturile limitrofe Shropshire și Cheshire) existau cel puțin trei loje jacobite la care erau afiliate marea parte a nobililor și persoanelor înstărite din regiune.La sud se aflau *Avocații Mării* din Carmarthen [al căror ”cartier general” era loja masonică *Red Lion*, situată în Market Street (15)].În partea centrală se afla un grup de nobili Tory al *Montgomeryshire Club* (în Twenty-Seven); ”activiștii” din nord acționau prin loja masonică Tory numită *Cercul Trandafirului Alb* (16). Acest ultim grup era condus de sir Watkin Williams Wynn, lord și reprezentant al Parlamentului în Denbighshire.Cercul își avea ”sediul” la reședința lui Watkin (în Winnstay); după decesul lui Watkin, reuniunile s-au ținut la reședința văduvei (soția celui decedat) la Llangedwyn Hall, în apropiere de Oswestry.

În 1747 a fost realizată o reședință la Berse Drelincourt (în apropiere de Wrexham) pentru Mary, văduva lui Peter Drelincourt (de la Armagh), reședință destinată să devină o școală masonică de caritate, adaptată să găzduiască și să educe fiii nobilimii jacobite născuți în exil.Din punct de vedere tehnic, din motive evidente de securitate, școala a fost înregistrată în mod public drept orfelinat.Primirile însă, erau controlate în mod foarte strict.”Directoarea operațiunilor” era, încă o dată, neobosita Anne Primrose (fiica lui Mary).Stilul în care acționau lojele apropiate de tendințele politice din Tory (ca de exemplu, nucleul *Avocaților Mării* sau nucleul *Cercului Trandafirului Alb*) era destul de apropiat de stilul care în 1751 a inspirat fondarea *Marii Loje Antice*, ca o contrapunere a *Marii Loje* londoneze a *Modernilor*.În 1760, Robert Jones (din Glamorgan) a devenit *Mare Maestru* a Masoneriei din Wales.Era membru al lojei *One Ton* (din Noble Street, Londra) dar și al lojei *Black Lion* [din Jockey Field (17)].Prieten apropiat al activistului politic John Wilkes, Jones frecventa și alte loje Tory din Londra, precum cele care se reuneau la *Antwerp Tavern*, *Turk's Head*, *The Shakespeare*.Înainte de Jones, funcția de *Mare Maestru* al Ma-

soneriei galeze a fost deținută (începând din 1754) de sir Edward Mansell (din Trimsaran), respectiv David Gwynne (din Talaris).*Imaginea alăturată prezintă o convocare a membrilor lojei "The Globe"*.

Faptele care urmează (preluate din *Transactions of the Antiquarian Society* și din *Gentlemen's Magazine and Historical Review* londoneze din 1755) pot constitui o probă a rivalității existente la acea vreme între diferitele loje rivale.Nereușind să se infiltreze în loja Tory *Red Lion* (din Market Street), în perioada în care se știa că ar fi avut loc alegeri noi, cei din Whig s-au gândit să înființeze o lojă nouă, *Greyhound* (în Bridge Street).În scurt timp s-au stârnit animozitățile, s-au folosit cuvinte și expresii "demne" de statutul de nobil.Uciderea bărbierului de la *Red Lion* a dus la scandal generalizat prin implicarea de forțe combatante (adepte ale ambelor fracțiuni) venite din afara orașului.În vreme ce membrii Tory au ocupat castelul, cei din fracțiunea Whig au ocupat palatul orășenesc. Citind într-o cronică a vremii, «*în scurt timp, întregul oraș era cuprins de flăcări, fum și zgomote*» (18).Un alt paragraf face cunoscut că «*lumea era înarmată cu puști, spade, bastoane și alte arme periculoase; peste tot aveau loc scandaluri, se amenințau, se asaltau, se băteau, erau distruse porți, existau răniți și au fost și destui morți*» (19).

La sfârșitul evenimentelor violente, reprezentanții lojelor adverse au recurs la căile legale pentru a le fi recunoscute drepturile.Cam asta ar fi situația Masoneriei între anii 1740 și 1750, în perioada când prima *Mare Lojă* londoneză a pierdut 72 din cei 271 de înscriși (chiar dacă acest lucru nu apare în documentele oficiale).William (al cincilea lord Byron, strămoș al celebrului poet) a fost ales *Mare Maestru* în 1747, dar nu a fost prezent în lojă decât în momentul predării succesiunii, în 1752 (20).Drept urmare, asasinarea unui vecin (William Chatworth) într-un duel cu săbiile a făcut ca Masoneria să fie ținta unui val de opinii negative (acel duel a avut loc în taverna *Star and Garter*, în Pall Mall, Londra).Nu numai cei afiliați la *Marea Lojă*, ci și membrii celorlalte loje aflate în legătură cu aceasta nu erau mulțumiți de felul în care decurgeau evenimentele.Preocuparea acestora a crescut în 1768 când Parlamentul a făcut cunoscut *Bill of Incorporation* (Act de Încorporare), mulți considerându-l o lovitură la adresa asociației, un act guvernativ care nu lua în considerare, în mod public și în fața opiniei publice, faptele săvârșite de asociație pe planul asistenței și carității.Despre aceste situații, Horace Walpole, conte de Oxford și fiul lui Robert (fostul prim ministru), îi scria unui apropiat: «*Astăzi, reputația de care se bucură francmasonii în țară a ajuns la nivelul limită, până în punctul în care cred că persecuția acestora ar putea fi apropiată*».La interiorul cercurilor masonice, motivul în baza căruia se încerca explicarea conflictului dur apărut între lojele *Anticilor* și *Modernilor* (în secolul al XVIII-lea) îl constituie faptul că membrii primei loje amintite (fiind irlandezi și fiindu-le interzisă înscrierea într-o lojă londoneză) s-au organizat pe cont propriu.Dar ca întotdeauna, adevărul ascunde ceva mult mai profund decât această ipoteză.Că erau englezi, scoțieni, irlandezi sau galezi, unirea acestora (într-o lojă sau alta) era "teritoriul" (feuda) unui partid politic.În timp ce *Anticii* erau de partea Case de Stuart (implicit pentru cei din Tory), *Modernii* erau pro-Whig, favorabili (la rândul lor) reînnoirilor aduse coroanei regale de către Casa de Hanovra.

Principele Frederick a murit în 1751, înaintea tatălui său.După nouă ani, cînd a decedat și regele George al II-lea, la tronul Angliei a urmat fiul cel mai mare al lui Frederick (și neport al lui George al II-lea) adoptând numele de George al III-lea (ca un mic detaliu, soția lui George al III-lea a devenit Sophia Charlotte, fiica lui Charles (Carol, Karl) – duce de Mecklenburg-Strelitz – din *Bloodline of Holy Graal*, Laurence Gardner, 1996 – nota traducerii în limba română).Ca urmare a unei întâlniri care a avut loc la *Horn Tavern* din Londra, la trei dintre frații suveranului nou ales – ducii de Gloucester, York și Cumberland – le-a fost recunoscut titlul ilegitim de *Mari Maeştri* ai primei *Mari Loje* (21).Această strategie anormală a dat posibilitatea lojei să-și asigure prezența și sprijinul casei regale, oferind în același timp în exterior imaginea unui organism radios, cu temelii mult mai sigure și solide decât era în realitate.Începând cu acest moment se configura un scenariu masonic cu o netă influență hanovriană, care continuă și în zilele de astăzi.Vorbind din punct de vedere al activității masonice, evenimentul istoric cel mai important a fost *Războiul American de Independență* (1775-1783) din moment ce persoane însemnate care au participat la el (de exemplu, G. Washington, John Hancock, Benjamin Franklin și alții) erau membri ai ”frăției”.

Dar cum este posibil ca aceste personaje ilustre, afiliate la o societate care era influențată puternic (se poate spune chiar ”subjugată”) de autoritatea regală, să înceapă războiului împotriva colonialismului propagat de aceeași casă regală? Acest aspect mai mult decât fascinant al istoriei moderne de dincolo de ocean merită o carte întreagă.Referitor la acest subiect, vor exista alte detalii ceva mai încolo.Aspectul cel mai important de care trebuie ținut cont este că Tory *Antici* și *Modernii* Whig se aflau în conflict, ajungând să se propage acest fapt pe tărâm politic.Către finele secolului al XVIII-lea existau două fracțiuni diverse ale Masoneriei și, în mod sigur, relațiile de amiciție dintre ramura Tory și revoluționarii americani trec dincolo de cele făcute cunoscute de orice text istoric.

În 1782, principele Henry, duce de Cumberland, a fost ales *Mare Maestru* la Londra și patronajul său regal (chiar dacă era formal) a adus o notă în plus la cauza lojei *Modernilor*.În acest moment, un alt personaj important făcea să se discute despre el în capitala Angliei.Era vorba despre Thomas Dunkerley, fiul ilegitim al regelui George al II-lea.Născut în 1724, de la vârsta de 10 ani s-a aflat în Marina Militară britanică; descendența sa regală a fost recunoscută și făcută publică când devenise deja adult, la 40 de ani. Afiliat la Masonerie în 1754, Dunkerley fondase câteva loje pe navele pe care și-a prestat serviciul.Când i-a fost recunoscută descendența regală nu mai călătorea pe mări; i-a fost garantat un venit destul de consistent, i-a fost atribuită reședința de la Hampton Court și a devenit *Mare Maestru Provincial* al asociației în multe regiuni (22).

Când ducele de Cumberland a murit (în 1790), funcția de *Mare Maestru* a fost preluată de către prințul de Wales (George Augustus Frederick), viitorul rege George al IV-lea, o funcție mai mult formală delegând pe alții pentru rolul de prezență și execuție.În 1791, Dunkerley a decis să introducă în Masoneria engleză gradele înalte dintr-un presupus *Ordin al Cavalerilor Templari*.Astfel a organizat *Marele și Supremul Conclav Regal* la care l-a invitat pe prințul Edward (duce de Kent și fiul al regelui George al III-lea) în calitate de patronator al *Ordinului* (momentul primirii prințului ar fi trebuit să coincidă cu ”activarea” numitelor ”grade templare”).Dunkerley a murit în 1795 și nimeni nu a știut

niciodată ce anume era, în realitate *Marele și Supremul Conclav Regal*.După câte se pare, totul se reducea la persoana (respectiv la o inițiativă a) lui Dunkerley, asistat (poate) de sora unui prieten care în anumite scrisori apare sub numele de *lady Patroness*.La nivel regional, un număr discret de loje au decis numirea lui Thomas Perkins (lord Rancliffe) în calitate de *Mare Maestru* și continuator al activității lui Dunkerley.În 11 ani de *regență*, lordul Rancliffe a participat doar la o întâlnire (23), cu una mai mult decât cele la care a participat ducele de Kent!

= O dispensă regală =

În această perioadă și în cea succesivă *Revoluției Franceze* (1789-1799), un concept inovativ de a vota a fost propus de către scriitorul Thomas Payne în lucrarea *Drepturile Omului*.Acesta susținea cu o convingere puternică dreptul absolut al poporului să-și aleagă și să-și voteze propriul guvern.Fapt grav pentru monarhie.În 1792, fiind acuzat de trădare, Payne a fost nevoit să-și stabilească ”adăpostul” la Calais.La acea vreme, în fiecare oraș englez exista câte un *Constitutional Information Club*, mai bine zis o ”frăție”. În 1793, la Edinburgh a avut loc o primă adunare a delegaților poporului și ca răspuns la cererile de condiții mai bune pentru muncitori, guvernul i-a deportat în colonii pe liderii implicați.Simultan, în Anglia apărea o atitudine ostilă față de francezi și americani, acuzați că ar fi stat la baza unei mișcări de frondă împotriva monarhiei hanovriene.

Pentru contracararea turbulențelor sociale, la inițiativa primului ministru William Pitt (cel ”tânăr”), în 1794, Parlamentul a decis să abroge documentul cunoscut sub numele de *Habeas Corpus* printr-o decizie care dădea posibilitatea reținerii în închisoare a oricărei persoane, fără a fi nevoie de un proces.În 1797 a urmat un alt act – *Unlawful Oaths Act* – prin care același Pitt acorda libertate spionilor guvernamentali să se infiltreze în toate mișcările și organizațiile suspectate de promovarea ideilor subversive sau de revoltă împotriva Westminster, având autorizarea guvernamentală să-i aresteze pe suspecți, fără nici o posibilitate să se apere (în baza acestui act au fost arestați martirii de la Tolpuddle, din Dorset, în 1834, acuzați de curtea din Dorchester de ”sentimente de rebeliune și lipsă de loialitate”).

Nici mediul din Marina Militară nu a scăpat de această ”purga”.Marea majoritate a marinarilor era înrolată cu forța, trăind în condiții teribile și plătiți extrem de prost. Când personalul flotei staționată la Nore (în apropiere de Sheerness) au demonstrat invocând condiții umane și favorabile (două mese pe zi în loc de una), reprezentanții protestatarilor au fost spânzurați fără a fi judecați (24).În această situație, poziția Angliei era problematică, chiar dificilă.Franța cucerise Țările de Jos și controla puternica flotă olandeză. Prin alianță cu flota spaniolă, Franța putea să-și exercite influența și asupra flotei spaniole.Ca și cum nu ar fi fost de ajuns, Pitt continua din ”rău în mai rău” limitând drepturile la opinie, de exprimare, de scriere și de manifestare a oricărui dezacord față de activitatea guvernului.În 1797, trupele germane au ocupat Ilanda, scânteia decisivă pentru revoluția violentă din anul succesiv (care a dus la arestarea și executarea liderului de seamă al acestei mișcări, lord Edward Fitzgerald).În 1799, Pitt a decis să introducă *Unlawful Societes Act*, o măsură prin care se interzicea grupurilor sau organizațiilor să se reunească în întâlniri publice pe teritoriul englez.Reuniunile oamenilor liberi organizate în cluburi sau societăți pentru a discuta despre afaceri și extinderea acelor afaceri au fost interzise putân-

du-se folosi acuzația de conspirație la adresa guvernului.Aceasta semnifică, în conținutul noului act legislativ, că era avută în vedere orice societate care avea întâlniri secrete, inclusiv Masoneria.Ținând cont de înaltul patronaj regal, Pitt a fost constrâns să ”închidă un ochi”, să facă o excepție pentru *Marea Lojă*, astfel că ”frăția” a fost unica societate care nu a trebuit să se supună acestei legi (25).

= Perioada ducelui de Sussex =

Unul din frații ducelui de Kent a fost prințul August, duce de Sussex care, în ciuda originii sale hanovriene, a fost căsătorit de două ori cu reprezentante ale familiilor jacobite.Prima dată s-a căsătorit la 4 aprilie 1793 cu lady Augusta Murray (fiica celui de-al patrulea conte de Dunmore).Căsătoria a fost anulată în mod formal începând cu anul următor deoarece nu a primit aprobarea regelui George al III-lea (căsătoria încălca prevederile *Royal Marriages Act* adoptat în 1772).La destui ani după acest eveniment (la 2 mai 1831), prințul August s-a căsătorit cu lady Celia Saunders, fiica celui de-al doilea conte de Arran.Chiar dacă cea de-a doua soție avea titlul de ducesă de Inverness, nici această a doua căsătorie nu a fost pe placul coroanei regale, fiind pasibilă de consecințele prevăzute de lege (26).Dar în 1793 (anul primei căsătorii), prințul August renunțase formal la dreptul de succesiune la coroana britanică, putând să decidă (în mod liber) ceea ce avea să facă fără a ține cont de legi restrictive.În 1812, prințul August a fost ales *Mare Maestru* al *Marelui și Supremului Conclav Regal*; în anul următor, prin unirea dintre lojele *Anticilor* și *Modernilor*, August a fost invitat să preia funcția de *Mare Maestru* al *Marii Loje Unite* – în care nu erau recunoscute gradele supreme din *Conclav*, situație care l-a pus pe August într-o postură dificilă.Prin acceptarea funcției stătea să izbucnească un alt scandal.Ca o adăugare (în sens negativ) la situația de mai sus (și ca urmare a unor discuții aprinse despre cine avea autoritatea supremă asupra masonilor din Franța), prințul August era văzut ca un posibil șef al *Conciliului Superior Francez* masonic în Anglia (27).Eventuala funcție i-ar fi sporit foarte mult prestigiul pentru că, față de pseudo *Conclavul* proclamat de Dunkerley, era vorba despre tradiții templare cu rădăcini adânci și solide în ritul practicat de dinastia exilată Stuart; printre altele, această funcție i-ar fi garantat, și în Anglia, același grad.

Deranjat de faptul că familia regală britanică (prin implicarea ei) i-a distrus prima căsătorie, prințul August a devenit un simpatizant al Casei de Stuart (și nu al celei de Hanovra, din care provenea) acceptând funcția oferită.O altă problemă apăruse din faptul că August ar fi trebuit să-și ”țină gura” față de masonii englezi, astfel că dăduse dispoziții secretariatului său să continue operațiunile și tratativele.Cel care a primit dispozițiile a fost Joseph Hippolyte da Costa, mason portughez care a scris destul de multe despre secta antică a *Artizanilor dionisiaci* și care a intrat în atenția autorităților papale datorită intervenției câtorva ”prieteni” englezi.În realitate, respectiva dispoziție era ceva de ”fațadă” și fără conținut deoarece orice mișcare a ducelui (August) era cunoscută.Din această situație încurcată și plină de tensiuni, de *Mari Consilii* și *Conclave Supreme*, apare figura unui alt intrigant, un personaj cu nume aparent comun dar reprezentant al clasei nobiliare.Este citat prima dată pentru prima dată în 1845 în *Statutele Templului*, în care se fac referire la un *Mare Conclav* în Scoția anului 1808 unde, «*un anume domn Alexander Deuchar a fost ales reprezentant al Templarilor în orașul Edinburgh*».Era vorba despre statutele unui

pseudo-conclav din Scoția, cu efecte deloc de neglijat pentru relațiile existente între Masoneria engleză și cea irlandeză, înainte și după unirea lojelor *Antice* cu cele *Moderne*.

Alexander Deuchar era un gravor care intuise posibilitatea instaurării unui *Conciliu Templar Francez* în Anglia cu mult timp înainte ca funcția de conducător suprem al organizației să-i fie oferită ducelui August.Acordurile secrete au început încă din 1804 prin actul de formare al *Conciliului Francez*.Cu ajutorul unui anume Müller (ofițer al Armatei Regale și prieten cu fratele ducelui August – prințul Edward, duce de Kent), Deuchar s-a gândit să realizeze o înțelegere cu prințul Edward cu scopul de a obține un *Act de Dispensă*, un document care să-i dea posibilitatea stabilirii unei autorități templare antijacobită în Scoția.Un frate de-al lui Deuchar, David, ofițer în timpul *Războiului Peninsulei* (Anglia împotriva Franței, în Portugalia, 1808-1814), pe timpul campaniei din Leira, a sustras o cruce templară din una din capelele castelului Tomar cu scopul de a o da fratelui său, să-și îndeplinească scopul dorit.În trecut, cei din familia Deuchar au contribuit în mod onorabil și cu fidelitate la cauza Casei de Stuart, încă din timpul bătăliei de la Bannockburn astfel că din acel moment, apariția pe câmpurile de bătălie a reprezentanților familiei Deuchar era privită cu admirație și respect.Începâd cu 1745, ”steaua” familiei Deuchar a început să apună, Alexander Deuchar devenind un susținător al Casei de Hanovra.

Simțind oportunitatea întemeierii unei instituții de natură hanovriană în Scoția, ducele de Kent a acceptat cererea lui Deuchar punând bazele unui organism numit *Conclavul Scoțian* cu Deuchar în calitate de *Mare Maestru*.Ducele de Kent susținu că și în acest caz trebuie să se respecte ”regulile masonice” dorind să obțină rolul de *Mare Patronator Regal* al noului stabilit *Conclav* «*în acea parte a Angliei numită Scoția*».Deloc surprinzător, după puțin timp le-a fost permis membrilor influenți ai Whig să se afilieze noului *Conclav*.Ducele de Leads (care nu avea nici un ”antecedent templar”) a fost admis în 1848 devenind (la câteva luni de la înscriere) *Cancelar* al *Marelui Priorat*.Un alt admis a fost episcopul de Edinburgh (28).*Marele Conclav Scoțian* a fost constituit în 1811 fiind admise și loje cu tradiție templară, dar irlandeze.În 1826, *Mare Maestru* al lojelor irlandeze în Scoția era Robert Martin care nu dorea să aibă de a face nici cu trimișii lui Deuchar, nici cu trimișii ducelui de Kent.La 18 decembrie 1827, *Conclavul* este declarat nul de către lojele din Dublin.În respectivul document declarativ se somau toate lojele templare care s-au alăturat, în mod imoral, protectoratului de Hanovra în Scoția să-și ”revadă” atitudinea față de Robert Martin.În acuzarea *Conclavului* lui Deuchar, documentul ”fraților” irlandezi afirma: «*Toți vechii sir cavaleri știu că ducele de Kent nu are nici o autoritate să facă așa ceva, la fel cum nu avea nici Deuchar*» (29).

Prin aceste întâmplări se completează în practică, de-a lungul a circa un secol, ceea ce va constitui noua orientare a Masoneriei engleze, maturată în perioada regilor George.În mărturiile din această perioadă par să se distingă puțin din idealurile simbolice și caritabile care au înnobilat gândirea ”fraților” și ai primilor asociați care se întâlneau în taverne la începutul secolului al XVIII-lea.Neținând cont de neplăcerile și de discuțiile interminabile de la interiorul lojelor, secolul poate fi caracterizat prin consolidarea bazelor puterii și a marilor titluri.Ici și colo apar referințe despre evoluția unui ritual care s-a adăugat la gradele diverse [de exemplu, prima menționare la ”coloanele” Templului lui Solomon – Jachin și Boaz – a fost făcută în 1762 (30)].Până spre începutul secolului al XIX-lea nu pare să se vadă nimic care să conducă la organizarea din prezent a lojelor masonice.Ceremonialul de bază a fost stabilit în 1816 iar definirea idealurilor filosofice, a conceptelor etice, este un produs al perioadei victoriene.Astfel, în ciuda faptului că

marea majoritate a adepților masoni este convinsă că aparține unei lumi elitiste, moștenitoare a misterelor antice, nu există mai nimic care să poată (în vreun fel anume) conduce către trecut, cu excepția formulărilor teoretice ale asociației.Această observație nu se dorește o critică ireverentă la adresa Masoneriei, ci simpla recunoaștere a faptului că originea istorică ale aspectelor determinante ale ”frăției” nu și-a găsit calea justă care să o conducă spre actualitatea prezentului.

Note:

1 – Richard Neve, *The City and Country Purchaser and Builder's Dictionary: or the Complete Builder's Guide*, London, Philomath, 1703, pag. 143.
2 – Bernard E. Jones, *Freemason's Guide and Compendium*, Harrap, 1950, pag. 152 și notele paginilor 147-161.
3 – Michael White, *Isaac Newton, the Last Sorcerer*, cit., cap. 6, pag. 121.
4 – Această lucrare a fost publicată inițial ca *Partea a II-a* a *De Alchemia Opuscula complura veterum philosophorum*, Frankfurt, 1550.
5 – Adrian Gilbert, în lucrarea lui *The New Jerusalem*, London, Bantam, 2002, cap. 12, pag. 222, sugerează (poate în mod corect) că această reprezentare la feminin a Londrei face aluzie la căderea Jerusalimului: «*Cum stă singur orașul care odată era plin de lume / Parcă e o ”văduvă” / A fost cel mai mare între națiuni, principe al provinciilor, acum a devenit tributar!*». (*Lamentări 1:1*).
6 – Ivi, cap. 12, pag. 227-237 pentru clarificări ulterioare privitor la geometria relativă a acestei imagini, a contextului ei general.
7 – A se vedea Gregorio din Tours, *Storia dei Franchi*, Milano, Fondazione Lorenzo Valla, 1981.Textul oferă istoria scrisă de un contemporan al începuturilor monarhiei merovingiene.Pentru tratarea restului istoriei merovingiene se poate vedea J. M. Wallace-Hadrill, *The Long Haired Kings*, London, Methuen, 1962.O genealogie completă a dinastiei regilor merovingieni este prezentată în Laurence Gardner, *Bloodline of Holy Grail*, London, Thorsons-Element/HarperCollins, 2002, pag. 335-337.
8 – John Hamill, *The Craft*, cit., cap. 1, pag. 20, 21.
9 – Ivi, cap. 3, pag. 44, 45.
10 – Donald Nichols, *The Welsh Jacobite*, în *Transactions of the Honourable Society of Cymmrodorion*, London, 1948, pag. 472.
11 – Sir Charles Petrie, *The Jacobite Movement – The Last Phase*, London, Eyre & Spottiswoode, 1950, cap. 16, pag. 416.
12 – Fitzroy Maclean, *Bonnie Prince Charlie*, London, Weidenfeld and Nicolson, 1988, cap. 19, pag. 332.
13 – Andrew Lang, *Prince Charles Edward Stuart*, London, Longmans, 1903, cap. 5, pag. 336.
14 – Ivi, cap. 4, pag. 310.
15 – G. Roberts, *Aspects of Welsh History*, Cardiff, University of Walles Press, 1969, pag. 63-68.A se vedea și F. Jones, *Taliaris* în *Archaeologica Cambrensis*, CXVII, 1968, pag. 157-171.
16 – J. P. Jenkins (Clare College), *Jacobites and Freemasons in Eighteenth-Century Wales*, în *The Welsh History Review*, Aberystwyth, University of Wales, vol. VII, nr. 4, decembrie 1977, pag. 393.
17 – George Rudé, *Wilkes and Liberty*, Oxford, Oxford University Press, 1972, pag. 178, 179.

18 – A. G. Prys-Jones, *The Story of Carmarthenshire*, Swansea, Christopher Davies, 1959, vol. II, cap. 32, pag. 309.
19 – Sir John E. Lloyd, *A History of Carmarthenshire*, London, London Carmarthen Society, 1939, pag. 40.
20 – John Hamill, *The Craft*, cit., cap. 3, pag. 46.
21 – Ivi, cap. 3, pag. 47.
22 – Brig A. F. C. Jackson, *Rose Croix*, London, Lewis Masonic, 1980, cap. 12, pag. 111.
23 – Ivi, cap. 12, pag. 116.
24 – Prince Michael of Albany, *The Forgotten Monarchy of Scotland*, cit., cap. 17, pag. 253.
25 – John Hamill, *The Craft*, cit., cap. 3, pag. 49, 50.
26 – *Burke's Peerage, Baronetage and Knightage*, London, Burke's Peerage, 1970 la noțiunea *The Royal Lineage: Kings of England: George III*.
27 – Brig Jackson, *Rose Croix*, cit., cap. 14, pag 148, 149.
28 – Prince Michael of Albany, *The Forgotten Monarchy of Scotland*, cit., cap. 16, pag. 243.
29 – George S. Draffen, *Pour La Foy – A Short History of the Great Priory of Scotland*, 1949, facsimil pe Cd-Rom, Edinburgh, Grand Lodge of Scotland, cap. 5, pag. 44.
30 – John Hamill, *The Craft*, cit., cap. 4, pag. 65.

Capitolul 6 - « Cucerirea imperială »

= Regatele celtice =

Chiar dacă titulatura de *Mare Maestru* al Masoneriei din Wales exista de la jumătatea secolului al XVIII-lea, pe acest teritoriu nu s-au pus bazele unei *Mare Loje*.Acest fapt nu s-a întâmplat în Irlanda și Scoția, unde s-au format *Mari Loje* independente de ”Marea Lojă Unită a Angliei”, respectivele loje continuând să fie autonome și în zilele de azi.”Marea Lojă a Irlandei” s-a format în 1725 în timp ce *Marea Lojă* a ”Masoneriei Antice Libere și Acceptate” a Scoției s-a înființat în 1736.Mărturii care atestă prezența mișcării masonice în Irlanda sunt datate în secolul al XVII-lea (fiind prezente la sediul general al asociației din Dublin).Într-un articol apărut în *Dublin Weekly* (26 iunie 1725), se anunța că Richard, conte de Rosse, a fost ales *Mare Maestru* al Irlandei, susținându-se că înainte de această dată nu se putea vorbi de o istorie a lojelor masonice irlandeze (1).Față de ceea ce se întâmpla în Anglia, primirea femeilor (în Irlanda) într-o lojă masonică nu era interzisă.Una din ”surorile” destul de active a fost Elizabeth St. Leger (născută în 1693), sora celui de-al patrulea conte de Doneraile [din County Cork (2)].Inițiată în perioada anului 1715, un tablou o prezintă la Elizabeth la vârstă adultă, cu șorțul și însemnele masonice (3).După contele de Rosse, *Mare Maestru* al *Marii Loje* a Irlandei a fost numit, în 1731, James, nobil din Kingston.Tatăl acestuia a fost un jacobit care l-a urmat pe regele James Stuart în exil.După reîntoarcerea tatălui în Irlanda, în 1693, respectivul și-a asumat rolul de a recruta susținători pentru cauza Casei de Stuart.

Prima referință istorică privitoare la prezența unei Masonerii irlandeze se află în dizertația unei teze universitare a unui student al *Trinity College* din Dublin (datată 1688), în care se spunea că un nou colegiu ar fi apărut prin grija ”fraților” din Masonerie (4).

Elizabeth St. Leger

Legea introdusă de Wilhelm de Orange (*Billy Windmills*, destinată tocmai supușilor irlandezi), era deosebit de dură față de locuitorii Irlandei, indiferent de religia acestora (protestanți sau catolici), mai ales în ceea ce privește exportul către Anglia (1699) al lânii produsă pe Insulă.Mulți s-au întrebat din ce motive protestanții din Irlanda nu au fost tratați altfel și luați în considerare de către monarhia vremii (ținând cont, mai ales, de ”proba de fidelitate” arătată prin bătălia de la Boyne), cu toate că soția lui Wilhelm, regina Maria, era (și ea) protestantă.

În realitate, motivul era simplu.În momentul votării, regina era moartă de 5 ani; Wilhelm de Orange nu era prea interesat de soarta Angliei și Irlandei, ci mai degrabă de destinele Olandei (țara natală a acestuia), implicată în dispute (inclusiv comerciale) cu Franța.Nici față de Scoția (țară în care tradiția templară era mai veche decât în Anglia), Wilhelm nu arăta o oarecare simpatie, chiar dacă era vorba de o națiune cu credință protestantă, care avea și o biserică națională proprie.

Scoțienii au fost excomunicați și desconsiderați ca popor de când regele scoțian Robert Bruce s-a răsculat împotriva regelui Angliei – Edward – care era catolic.Din acest punct de vedere, cu toate că avea un comportament anti-protestant fățiș, regele Wilhelm este considerat de mulți un adevărat reprezentant al protestantismului.Detronarea regelui James al II-lea din decembrie 1688 (exilat voluntar în Franța) nu le-a rămas indiferentă scoțienilor, aceștia fiind marcați de pierderea monarhiei dinastice; au loc primele mișcări de revoltă în favoarea reinstaurării lui James al II-lea.La 27 iulie 1689, vicontele Graham de Cloverhouse (cunoscut mai bine cu numele de *Bonnie Dundee*) a condus o armată de *highlanderi* împotriva trupelor lui Wilhelm, în bătălia de la Killiecrankie (în apropiere de Perth).Scoțienii și-au adjudecat victoria dar *Dundee* a fost rănit mortal, fără să se poată bucura de numirea de ”general” venită din partea regelui.După câteva săptămâni, *highlanderii* nu au mai fost așa de norocoși, fiind înfrânți în bătălia de la Dunkeld.Călugărul benedictin Augustin Calmet (1672-1757) a lăsat posterității descrierea unui fapt destul de intrigant.Acesta nota că în timpul bătăliei de la Killiecrankie (care a dus la moartea lui *Dundee*), vicontele Graham avea pe ținuta lui crucea, respectiv avea la brâu (o eșarfă lungă, în general din mătase, înnodată la nivelul taliei, cu capetele atârnând) însemnele de *Mare Prior* al Ordinului Cavalerilor Templari, un ordin pre-masonic care, conform opiniei multora din istoricii oficiali, și-ar fi încetat existența în 1307 (5).

Încă de la începutul domniei lui, Wilhelm a dat dispoziție ca toți conducătorii din *Highland* să realizeze un pact de onoare și de alianță cu acesta, dar marea majoritate s-a dovedit reticentă.Dintotdeauna suveranii scoțieni au jurat credință patriei și nu invers. În încercarea de forțare a celor reticenți, de a da o lecție clanurilor ”dizidente”, lui sir John Dalrymple (secretar scoțian de stat) i-a fost dată misiunea să pună în practică o acțiune de forță față de un clan, ales la întâmplare, care să servească drept avertisment pentru celelalte clanuri.A fost ales clanul Macdonald din Glencoe, unul din clanurile care nu a respectat termenul de scadență pentru semnarea tratatului (prima zi a anului 1692).Conducătorul respectivului clan, MacIan, s-a deplasat la 30 decembrie la Fort William pentru a oficializa declarația de fidelitate față de coroană; datorită faptului că nu era prezent nici un repre-

zentant oficial, festivitatea a fost amânată cu o săptămână, pentru 6 ianuarie.Față de celelalte clanuri scoțiene, Macdonald nu avea o organizare militară interioară, fiind considerați o ”pradă ușoară”.Locurile de baștină se aflau printre culmile montane din Glencoe, un ținut periculos (o capcană naturală), o adevărată fortăreață naturală dificil de cucerit.La 1 februarie, Dalrymple a trimis două companii din Regimentul de la Argyll, la ordinele lui Robert Campbell (din Glenlyon), cu scopul precis de exterminare completă a clanului. Ajunși la fața locului, cu motivul unei ”misiuni de pace, de cercetare”, soldații au fost primiți cu ospitalitate de către localnici.În dimineața rece de 13 februarie a început carnagiul. Soldații i-au ucis pe toți cei pe care îi întâlneau, omorând (fără deosebire) femei, bărbați, copii și bătrâni.După cum era de așteptat, acțiunea de intimidare a avut efectul invers celui dorit.În loc să se lase intimidați de demonstrația de cruzime, clanurile scoțiene nu au făcut altceva decât să-și întărească solidaritatea, confirmând fidelitatea pentru Casa de Stuart.Reuniți într-o confederație pro-jacobită, clanurile s-au declarat, în mod deschis, împotriva olandezului și a guvernului acestuia (În capitolul care urmează, în care se va trata despre istoria seculară a templarismului și a Masoneriei scoțiene, se vor aprofunda aceste fapte).

Marea Lojă masonică a Scoției a luat ființă la o scurtă perioadă după cea engleză, respectiv cea irlandeză.Unul din motive l-ar putea constitui *scopul* (finalitatea) ”frăției” scoțiene, care avea un număr destul de mare de loje independente de la care trebuia obținut consimțământul.Din cele 100 de loje invitate la întâlnirea de întemeiere, numai 33 de loje au răspuns trimițându-și reprezentanții.Celelalte două treimi nu erau de acord cu ideea centrală de stabilire a unui corp de reguli comune.Astfel, *Marea Lojă* din Edinburgh nu a putut să-și exercite influența (după cum s-a întâmplat cu lojele engleze), lojele scoțiene având posibilitatea să-și mențină propriile proceduri și ritualuri.În mod clar, și după această dată, orice lojă nouă apărută după 1736 a putut să se bucure de aceste privilegii (6).Situația s-a păstrat până în zilele de astăzi și chiar dacă toate lojele scoțiene sunt afiliate la *Marea Lojă* a Scoției, fiecare continuă să aibă propriile practici, moduri de acțiune diverse, fără a fi nevoie să fie legate printr-o ritualistică unică și standardizată.*Marea Lojă* a Scoției susține că este unica din lume care poate proba concret o conexiune internă directă între Masoneria *operativă* și cea *speculativă*.

Fără îndoială, mărturiile masonice scoțiene sunt cele mai vechi și în prezent, în lucrările lojelor, se face uz de ciocanul de lemn de către *Maestru*, respectiv de către *Gardieni*.Este un fapt cunoscut că reverendul James Anderson (1680-1739), cel care în 1723 a redactat Constituția *Marii Loje* a Angliei, s-a născut într-o familie scoțiană cu ”antecedente” masonice.Tatăl reverendului era afiliat al lojei din Aberdeen dar, neexistând mărturii, nu se poate spune dacă fiul a fost sau nu a fost afiliat.Masoneria scoțiană a secolului al XVIII-lea i-a avut ca membri pe Robert Burns (poet), Robert Adam (arhitect), sir Walter Scott (scriitor) și John Paul Jones (din Kirkcudbright) – fondatorul Marinei Americane.

= Edictul Romei =

La jumătatea secolului al XVIII-lea, *Marele Maestru* de Wales frecventa loja londoneză care-și ținea întrunirile la taverna *Turk's Head* din Greek Street (Soho).Era vorba despre o lojă a *Anticei și Onorabilei Frăție a Masoneriei Libere și Acceptate* (în practică, o lojă a *Anticilor*) care, în 1751, a format o *Mare Lojă*.Primul *Secretar General* a fost

artistul irlandez (și negustor de vinuri) Laurence (Lawrence) Dermott, inițiat într-o lojă din Dublin cu 10 ani mai înainte.În 1756, când Dermott a publicat *Constituția Anticilor*, acesta a contribuit la organizarea noilor loje într-un mod mai democratic (7), respectiv lăsa de înțeles că prima *Mare Lojă* (cea a *Modernilor*) nu avea o tradiție masonică.Spre deosebire de *Moderni*, *Marele Maestru* al *Anticilor* nu dispunea de o autoritate independentă și decisivă față de lojele deja existente sau cele în formare.Fiecare act, fiecare decizie trebuia ratificat (ă) de consensul majorității.*Imaginea de mai sus prezintă ”paginile de gardă” ale Ahiman Rezon, Constituția ”Anticilor”* - fotografia a fost preluată din lucrarea ”Masonerie și Judaism” de Cornel-Dan Niculae, Ed. Carpathia Rex, 2008.

Atestate ”la purtător” au început să apară în cadrul regimentelor militare dându-se posibilitatea înființării de noi loje în locurile în care erau încartiruite trupele, atât între granițe, cât și în afara acestora.Această măsură a dat posibilitatea *Marii Loji a Anticilor* să se mărească și să se răspândească mai repede decât *Marea Lojă a Modernilor* care, neputând accepta o astfel de situație, era plină de contraste și fricțiuni.La fel ca *Marea Lojă a Întregii Anglii* (cu sediul la York), loja *Anticilor* era diferită de loja *Modernilor* deoarece adeptul nu era limitat la cele 3 grade ale Masoneriei engleze tradiționale.*Anticii* și afiliații din York dispuneau de un ”capitol” (în sensul de conexiune, punct comun) pentru desfășurarea *Arcului Regal*, respectiv de o structură organizatorică similară cu unitățile interne ale Ordinului Cavalerilor Templari.Desfășurarea evenimentelor a dus la închiderea definitivă a lojei din York în 1792, lojele *Anticilor* și *Modernilor* fuzionând la 27 martie 1813.

În momentul ”uniunii”, Edward s-a retras lăsând locul lui August, care a fost recunoscut unicul și singurul *Mare Maestru* al ”Marii Loje Unite a Angliei” (8).Lojele afiliate la una dintre cele două tendințe (*antică* sau *modernă*) au primit următoarea ordine: *Loja Anticilor* a primit numărul *1*, cea a *Modernilor* numărul *2*; lojele rămase au fost numerotate alternativ.*Marele Loje Provinciale* au fost desemnate să gestioneze activitățile regionale; între timp, Constituția a fost revizuită fiind prezentată într-o nouă versiune, datată 1819.După decesul lui August, Thomas Dundas (conte de Zetland sau Shetland) a deținut funcția de *Mare Maestru* timp de 27 de ani.Pe durata acestei perioade, clădirea Masoneriei (situată pe Great Queen Street din Londra) a fost mărită și restructurată.Lui Dundas i-a urmat George Robinson, lord Ripon (fiul lui Frederick, conte de Grey și prim ministru Whig între 1830 și 1834).În 1874, George și-a dat demisia din funcția de *Mare Maestru*, a trecut la catolicism și a plecat spre India cu titlul de vice-rege (9).

Încă din momentul în care Anderson publicase Constituția, Biserica Catolică a adoptat o poziție strict contrară mișcării masonice.Referitor la această atitudine, declarațiile Vaticanului sunt destul de numeroase, numai în secolul al XIX-lea numărându-se circa 10 comunicate (10).Prima scriere referitoare la Masonerie are titlul *In Eminenti* (a fost

redactată în 1738, în timpul papei Clement al XII-lea).Masoneria a fost caracterizată ”coruptă și depravată” și se decreta ca aceasta «*să fie condamnată și interzisă, pentru totdeauna, în eternitate, în virtutea prezentului act*».Se adăuga că este vorba despre o asociație periculoasă și care trebuia condamnată de către autoritățile ecleziastice, membrii Masoneriei «*complotând pentru răsturnarea ordinii religioase, politice și sociale pe care se bazează instituțiile creștine*».Clement concluziona: «*Noi dorim și cerem ca atât episcopii, prelații și clericii locali, ca și inchizitorii de erezii, să vegheze și să cerceteze, promovând procese împotriva transgresorilor, de orice stare, grad, condiție, ordin de demnitate ar fi, să-i persecute și să-i pedepsească cu corecții severe pe toți cei care sunt suspecți de erezie*».

În fotografia de mai sus se află patriarhul ortodox Athenagoras și papa Paul al VI-lea, în data de 5 ianuarie 1964, la Jerusalim.Doi ”frați”!!!

Ca urmare a celor susținute de acest edict, catolicii au fost amenințați *ipso facto* cu excomunicarea, fiind împiedicați să se asocieze, dar și să promoveze mișcarea masonică (11).În 1864, după alte documente catolice, a venit rândul papei Pius al IX-lea să condamne Masoneria printr-o scriere enciclică numită *Quanta cura*.Sunt cenzurate și condamnate toate acele societăți care «*nu fac distincție între religia adevărată și religiile false*».Venind dinspre înalta ierarhie catolică, se poate afirma cu ușurință că acest document nu este decât o ”copie” a ceea ce dorise să facă Biserica Anglicană, când l-a amenințat cu duritate pe James al II-lea (care și-a manifestat deschis toleranța religioasă susținând că fiecare persoană era liberă să-și aleagă propriul crez religios).În contextul acestei enciclici, papa Pius al IX-lea afirma că aceste organizații îndrăznesc să susțină ca «*libertatea de conștiință și cea religioasă constituie un drept al persoanei ... Acestea (organizațiile) nu se gândesc și nu iau în considerare că afirmații ca acestea pot fi invitații la erezie*».

Aceiași doi ”frați”.Athenagoras e mai ”tare”, salută cu mâna la ”pept”. Vorbe care sunt în antiteză cu faptele. [G. Galeazzi și F. Pinotti, în cartea *Vaticanul mason* (Edizioni Piemme Spa, Milano, 2013), în capitolul al III-lea, notează că «*(...) încă din prima jumătate a secolului al XIX-lea, papatul s-a adresat bancherilor Rothschild pentru a obține, cu împrumut, banii necesari propriilor nevoi și tot acestor bancheri, de-a lungul timpului, le-a fost încredințată* (spre gestionare) *o parte consistentă din averea Vaticanului.În 1905, bancherii masoni erau deja considerați ”gardienii” tezaurului papal.Și în prezent, afacerile financiare ale Vaticanului ar face parte dintr-un sistem care îi are ca protagoniști pe Rothschild și restul lumii financiare*» - nota traducerii în limba română].

În toată această agitație, faptul straniu este că Masoneria, la fel ca societățile, organizațiile și cluburile similare, nu era (și nici nu este) o religie și nici o instituție cu scop religios.De aceea este deschisă tuturor.Adevărata problemă care dădea bătăi de cap Bisericii era faptul că Masoneria, în mod divers față de celelalte asociații similare, era încon-

jurată de o aură de discreție, membrii acesteia fiind ”legați” prin jurământ de tăcere.Acest fapt era contrar doctrinei ”confesionale” a Bisericii, care-i obliga pe credincioși să se spovedească preotului.Pe scurt, Masoneria era un mediu la interiorul căruia Biserica își pierdea autoritatea fapt care, după cum își dădea seama chiar ea (Biserica), avea loc și în alte aspecte ale vieții.Într-o enciclică succesivă a papei Leon la XIII-lea, acest concept este reluat.Chiar dacă documentele anterioare declaraseră cu claritate că religia nu se putea concilia cu Masoneria, enciclica *Humanum genus* era și mai dură, susținând că Masoneria era împotriva religiei.Vorbind despre «*această organizație puternică și destul de răspândită care se numește Masonerie*», papa scria: «*Fără să mai țină secrete intențiile lor, masonii se ridică acum, fără respect, împotriva lui însuși Dumnezeu.Aceștia planifică distrugerea ”Sfintei Biserici” și o fac în mod public și deschis, prin aceste fapte intenționând să îndepărteze națiunile de Creștinism (...).Noi vă rugăm și vă implorăm, frați venerabili, să vă atașați efortului nostru în acțiunea de eradicare a acestei plăgi teribile și nebunești*».

Pentru a înțelege mai bine aspectul religios la interiorul Masoneriei, trebuie revăzut ce declara (încă din 1723) Constituția, care definea cu claritate această poziție: «*Despre Dumnezeu și religie. Un adept mason este obligat de la sine să se supună legii morale; dacă intenționează să se dedice perfecționării ”Artei”, nu va fi nici un ateu orb și nici o persoană libertină fără crez religios.Dar, chiar dacă în vremurile trecute frații trebuiau să practice religia care era în vigoare în națiunile unde trăiau, oricare ar fi fost aceasta, astăzi se pare că este mai bine să li se acorde dreptul să urmeze acea formă a religiei care li se potrivește, lăsând ca fiecare să aibă propria opinie; aceasta nu-i împiedică să fie oameni puri, adevărați, cinstiți și de onoare, oricare ar fi denumirea sau convingerea religioasă care poate face distincția dintre ei*».Chiar dacă în prezent, definițiile de ”ateu orb” și ”libertin fără crez religios” au fost înlocuite cu o variantă modernă a limbajului, această premiză de fond continuă să prevaleze la interiorul Masoneriei, care este o asociație tolerantă, dar nu este (în nici într-un caz) o instituție religioasă.

= Documente pierdute =

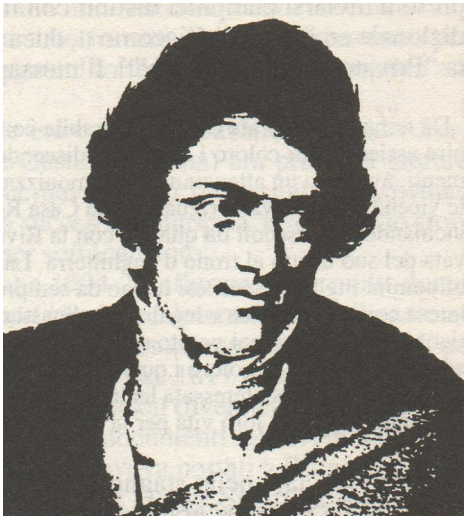

În 1874, după ”abdicarea” lui George (lord Ripon), ”Marea Lojă Unită a Angliei” își îndeplinea o altă dorință atunci când Albert Edward (cel care va deveni regele Edward al VII-lea) a acceptat funcția de *Mare Maestru*, fapt care a adus o anumită însemnătate mișcării masonice: «*Fără îndoială, se poate numi ”antică” pentru că există din timpuri imemorabile.De fiecare dată, suveranii au fost patroni și promotori ai ”Artei”* (12) *și nu s-au simțit înjosiți dacă, în loc de sceptru, au luat mistria participând la misterele și reuniunile noastre*».Constrâns să-și dea demisia din funcția de *Mare Maestru* atunci când, în 1901, a urcat pe tronul Angliei, Edward a continuat să fie un ”protector al ordinului” (13).Pe durata celor 26 de ani cât s-a aflat la conducerea Masoneriei, aceasta a dobândit o anumită importanță internațională.Acest aspect a fost pus în evidență, mai ales, cu ocazia jubileului reginei-mamă, Victoria. *Imaginea de mai sus îl prezintă pe Charles Benedict James Stuart, al IV-lea conte de Albany, într-un tablou de*

Michele Cammarano, anul 1868.

Pentru sărbătorirea acestui eveniment dar și pentru a face o recapitulare a situației *Marilor Loje* aflate pe întregul teritoriu al Imperiului Britanic (asupra cărora *loja-mamă* continua să-și exercite suveranitatea masonică), Edward a decis în 1897 să sărbătorească *Jubileul Marii Loje*, ocazie cu care a afiliat alți doi membri iluștri: fratele său – Albert (duce de Connaught) și fiul Albert (duce de Clarence).În imaginea de mai jos, Edward, prinț de Wales, a condus *Jubileul Victorian* în cadrul ”Marii Loji Unite din Anglia”, în 1897.

De o bună bucată de timp s-au realizat lucruri importante pe calea îndepărtării oricărei eventuale opoziții din partea Casei Regale de Stuart căreia i se datora, începând cu 1688, răspândirea tradițiilor masonice în Franța și în alte părți ale Europei.Încă din 1733, la puțin timp după înființarea primei *Mari Loje* londoneze, existau mărturii despre ”gradele Écossais” (scoțiene), respectiv despre prezența *Marilor Maeștri* scoțieni care se întâlneau în cadrul lojei de la *Devil's Tavern*, în *Temple Bar* din Londra (14).Pe atât de surprinzător, în epoca victoriană, *Cercul Trandafirului Alb* (jacobit) a fost revitalizat de către Bertram, al cincilea conte de Ashburnham.Printre cei care l-au ajutat în această acțiune s-au aflat Melville Henri Massue (marchiz de Ruvigny), Henry Jenner (autoritate recunoscută în domeniul limbilor celtice), Herbert Vivian (scriitor) și politicianul Stuart Erskine.

În lucrarea *Jacobite Peerage*, scrisă de Melville de Ruvigny, se povestește că în toamna anului 1886, mai multe persoane importante din grup au început să-și trimită pamflete scrise pe foi de hârtie care aveau pe ele un trandafir alb (emblema tradițională a lui James al II-lea, duce de York), sigilându-le cu mențiunea ”privat și confidențial” (15). Mesajul era următorul: «*Un lucru dorit de mult timp se pare că a fost încercarea de revenire a tuturor celor care, prin descendență ereditară sau unitate de sentimente, au avut o atitudine în armonie cu acea parte a Istoriei și a evenimentelor în care a fost implicată Casa Regală de Stuart.Sunt pe cale să se împlinească două secole de când, prin Revoluția de la 1688, Casa Regală de Stuart a fost lipsită de dreptul ei la tronul Angliei.Loialitatea cavalerească pe care atâția nobili englezi și scoțieni au arătat-o dintotdeauna acestei Case, înțeleasă de către aceștia ca dinastie conducătoare autentică și legală, nu a fost recunoscută niciodată și nu a putut fi răsplătită niciodată cu acel respect și acea onoare din partea celor care, cu intensă afecțiune, admiră și respectă loialitatea dezinteresată a acelor nobili (femei și bărbați) care, de-a lungul timpului și-au dat viața pentru apărarea unei Cauze Juste*».

Provocarea lansată în acest fel a constituit motivul unei serii de răspunsuri cărora, imediat, le-au urmat o multitudine de programe pentru reîntoarcerea grandioasă a Casei de Stuart, unul din aceste programe fiind avut în vedere în cursul unei expoziții londoneze.De peste tot din Anglia au început să apară mărturii și documente; în acest timp, organizatorii se puneau de acord pentru expunerea celor adunate la New Gallery, în 1899, cu ocazia bicentenarului exilului forțat al Casei de Stuart.În 1887, preparativele erau deja în desfășurare și după doi ani, expoziția a avut loc, dar nu sub ”auspiciile” *Cercului Trandafirului Alb* (după cum se dorea).În urma unor manevre strategice făcute de secretariatul

curții regale, locul *Cercului Trandafirului Alb* a fost luat de ”patronajul” reginei Victoria. Pentru a-l mulțumi pe lordul Ashburnham (conducătorul recunoscut al *Cercului Trandafirului Alb*), regina i-a recunoscut președinția de onoare a expoziției; tot ea și-a rezervat dreptul de a-i exclude de la recunoașterea oficială pe Ruvigny, Erskine, Vivian și Jenner. Această decizie se pare că l-a afectat cel mai mult pe Henry Jenner care, în calitate de administrator al *Secțiunii Manuscrisuri* de la British Museum, a depus eforturi serioase pentru adunarea vechilor documente (și mărturii) și prezentarea acestora în cadrul expoziției. Din cele cunoscute, multe din aceste documente nu s-au mai întors la proprietarii de drept.

Și în Franța, la inițiativa Annei, ducesă de Roxburghe (și damă de companie a reginei), cu susținerea Mariei (văduvă regentă a ținutului Caithness), respectiv a altor femei de rang nobil, s-a lansat inițiativa organizării unui eveniment, concomitent cu cel londonez, dar cu desfășurare în Scoția.Printre invitați se afla Charles Benedict Stuart, al IV-lea conte de Albany (descendent al principelui Charles Edward), aflat în Italia.Nobilul a acceptat invitația dar a fost găsit decedat, mort în circumstanțe ambigue, fapt care a lansat ipoteza asasinatului (16).Varianta oficială a fost că Charles Benedict Stuart a căzut de pe cal, dar preotul TorquatoArmellini (iezuit, din Roma) era gata să jure că rănile prezente nu coincideau cu cauza morții.De fapt, la autopsia succesivă, s-a văzut că nobilul ghinionist a decedat sufocat (17).Ediția 1904-1921 a *Jacobite Peerage* afirmă că multe documente referitoare la istoria Casei de Stuart (care practic s-au volatilizat după închiderea marii expoziții londoneze) nu erau singurele mărturii dispărute în epoca hanovriană.În 1817 (pe durata domniei lui George al III-lea), un anume doctor Robert Watson a devenit celebru pentru faptul că a adunat o mulțime de documente privitoare la dinastia Stuart.Acele documente, duse de Watson la Roma pentru a fi predate cardinalului Henry Stuart (fratele mai tânăr al lui Bonnie Prince Charlie) contra sumei de 23.000 de lire sterline (circa o mie de lire din prezent), pentru catalogare, au fost furate și duse la Londra.

După o perioadă de timp, Watson a primit o răscumpărare *ex gratia* din partea Parlamentului de la Westminster, însoțită de câteva rânduri pentru ”inițiativa spontană” de donare a colecției de documente.Profund tulburat, Watson și-a reclamat dreptul la proprietate, dar în 1838 a fost găsit mort: ipoteza – sinucidere.Din acel moment, acele documente nu au mai apărut în public și nici nu se știe ce soartă au avut.Ca urmare a expoziției care s-a dovedit un fiasco pentru Ruvigny, Vivian și Erskine, aceștia au fondat *Liga Jacobită Legitimă a Angliei și Irlandei*.În 1892, în timp ce cei trei încercau să depună o coroană la statuia regelui Charles I (din Londra, Charing Cross), la inițiativa reginei (pentru a împiedica ceremonia neautorizată) s-a decis o desfășurare discretă a forțelor de poliție.Herbert Vivian a trăit mult timp în străinătate în calitate de corespondent al unor publicații ca *Morning Post*, *Daily Telegraph* și *Daily Express*.Henry Jenner, apărătorul fără protecție al tradiției și culturii celtice, a publicat *Handbook of the Cornish Language* și, devenind *bard* al *Gorsedd Bretonul*, și-a petrecut restul vieții promovând cultura și artele din Britania antică.Lordul Ashburnham și marchizul Ruvigny au abandonat scena politică dedicându-se cavalerismului și heraldicii.În 1908, Ruvigny a fost ales *Mare Maestru* al *Ordinului Stuart al Regatului lui Solomon* (un fel de continuare a *The Most Ancient and the Most Noble ordre of the Thistle* – echivalentul ordinului englez al *Jartierei*), titlu care nu i-a fost recunoscut de coroana engleză.La nivel internațional, această mișcare s-a asociat cu alte organizații similare, precum *Cavalerii Protectori ai Sf. Mormânt* și *Ordinul Sangréal* [un ordin dinastic al Casei Regale de Stuart fondat în 1689 (18)].

În timpul domniei reginei Victoria – *Regina et Imperatrix* – a crescut foarte mult interesul pentru Masonerie.În Londra, numărul lojelor active s-a mărit de la 100 la 382, un fapt analog petrecându-se și cu numărul lojelor din provincie.La finele secolului al XIX-lea, în toată lumea (inclusiv domeniile coroanei regale britanice) numărul lojelor masonice de sorginte engleză era de circa 2543 loje (19).Asociații și cluburi apăreau în mod spontan în rândul clasei medio-burgheze a erei victoriene, Masoneria deținând rolul de maximă influență, cu atât mai mult cu cât în această perioadă apar lojele mari, bogate, se construiesc clădiri cu amprentă masonică (destul de frumoase) în cele mai mari și importante orașe ale Angliei.Chiar dacă în perioada *Jubileului Marii Loje*, Leopold (cel mai tânăr ”vlăstar” regal) nu era încă afiliat la Masonerie, după scurt timp decide să adere la această asociație.În acest fel, Masoneria a devenit, din ce în ce mai mult, o instituție regală.

În întreaga țară, masonii (parcă pentru a da o anumită greutate definiției lor) au devenit personaje ilustre, binefăcători, filantropi, cei care construiesc biserici, inaugurează teatre și evenimente, astfel încât asociația a devenit centrul activității mondene a înaltei societăți, cu desfășurări (respectiv ținută) publice.În 1877, așezarea pietrei de temelie la construcția *Memorial Shakespeare Theatre* din Stratford-on-Avon, a avut loc în cadrul unei ceremonii masonice la care a participat și lordul William of Leigh, *Mare Maestru Provincial* din Warwickshire (20).Cu ceremonii similare au fost inaugurate catedrala din Truro, dar și *York Institute*, în 1883 (21).Catedrala din Truro a fost prima construcție de acest fel inaugurată în Anglia, după *Reforma* protestantă din secolul al XVI-lea.De asemenea, prințul Edward a fost prezent la așezarea pietrei de temelie în cadrul ceremoniilor masonice publice pentru catedralele din Rochester, Peterborough și Liverpool.

Această perioadă este caracterizată și de apariția primelor publicații masonice: în 1869 – *The Freemason*, iar în 1875 – *The Freemason's Chronicle*.În acele vremuri, a face parte din ”frăție” nu constituia un motiv de stânjeneală ci, dimpotrivă, era privit ca un semn de distincție, de apreciere socială, ajungându-se ca asociații care nu aveau nimic în comun cu Masoneria să se simtă orgolioase pentru faptul că inaugurarea (și funcționarea) a primit ”girul” Masoneriei.De exemplu, *Clubul Sălbaticilor* (o adunătură-confraternitate de scriitori, artiști, etc. ai realității boemei londoneze) a fost recunoscută că ”frăție” (la 18 ianuarie 1877) printr-o ceremonie în care actorul sir Henry Irving a fost recunoscut ca *Trezorier* (22).

Atunci când masonii francezi se deplasează în Anglia se simt stingheriți de fala și luxul lojelor masonice britanice, neputând să apeleze prea mult la buzunarele celorlalți *frères* pentru a mai reduce din acest handicap.Încă din vremea *Revoluției Franceze* (1789-1799), această refulare a prerogativelor sociale a devenit o amintire îndepărtată pentru aristocrația franceză, respectiv pentru clasa burgheză franceză de nivel mediu.Cu atât mai mult cu cât fiind republicani, francezii nu erau prea încântați de imaginea monarhiei.Din aceste motive, dar și dintr-o ușoară invidie, publicația masonică oficială franceză *Le Monde Maçonnique* începu o campanie furibundă împotriva snobismului Masoneriei engleze, acuzată că acordă o importanță prea mare formelor arhitectonice și catedralelor luxoase decât să se concentreze (după cum ar fi trebuit, prin statut) pe o ”arhitectură morală” mai exemplară.În perfectă armonie cu această atitudine, *Marele Orient al Franței* (prin

declarațiile conducătorilor acestuia) afirma că ”Marea Lojă Unită a Angliei” este ca un corp fără suflet.Din paginile publicației *The Freemason* se răspunde în versuri afirmându-se că Masoneria engleză este (*de departe*) cea mai solidă (cu baze puternice) față de Masoneria franceză, acuzată de a fi excesiv de ”mistică și esoterică”.

În realitate, diferențele sunt destul de evidente.Sistemul franco-scoțian se baza pe tradiții cu un puternic caracter antic, în timp ce sistemul englez (mai ”recent” din punct de vedere cronologic) a avut nevoie de nevoie de două secole pentru a-și ”afunda rădăcinile și pentru a-și găsi drumul”.După realizarea acestui fapt, sistemul britanic a preferat să se orienteze către renașterea unui fel de filantropie feudală, un scenariu cu aristocrați și nobili înclinați către binefacere, un fel de regat al lui Robin Hood în care pentru a-i ajuta pe cei săraci nu mai era necesar să se fure de la bogați, mai ales că cei bogați erau cei care acționau, din proprie inițiativă.

Nu era Masonerie în stare pură și nici nu se putea trece cu vederea peste validitatea principiului etic.Acest fapt stătea la baza contestațiilor ”fraților” francezi, subliniindu-se aspectul fals al unei mărinimii caritabile, care inaugurează catedrale și evenimente, trecându-se cu vederea, în realitate, necesitățile poporului.În loc să contribuie prin acțiunea proprie la îmbunătățirea condițiilor de sănătate, educație, de trai, ale poporului, Masoneria engleză nu urmărea decât să mărească bunăstarea propriilor membri asociați. Și nu se poate spune că nu aveau dreptate.Cam la fel se întâmplă în prezent în ceea ce privește asigurările sau cooperativele de credit: cine are resursele să-și susțină cheltuiala unei polițe, primește în schimb toate beneficiile care rezultă din acest fapt.Pentru ”frații” Masoneriei franceze acest fapt părea ca o blasfemie mai ales că, înainte de a se considera masoni, erau cetățeni, toți egali între ei.

De partea lor, în Constituția asociației lor, ”frații” englezi nu au făcut altceva decât să dea continuitate inițiativelor pe calea tradiției de solidaritate ale primelor gilde de comercianți, crescute și dezvoltate în loje care au dus la ”Marea Lojă Unită a Angliei”, fapt care nu poate fi catalogat ca o proastă funcționare a sistemului.În cele din urmă, din moment ce Masoneria franceză nu se simțea capabilă să rivalizeze (ca bogăție și organizare) cu cea britanică, declarând că nu este nici o asociație dedicată asistenței publice, era un avantaj pentru Masoneria britanică de a-și consolida puterea dar și orgoliul.Este de la sine înțeles că de câte ori apăreau motive de discuție, mișcarea londoneză încerca să speculeze orice detaliu pentru a avea câștig de cauză, dar și pentru a avea ultimul cuvânt.

Pe durata erei victoriene, acest fel de a fi al mișcării masonice engleze a cunoscut și o parte mai puțin strălucitoare, care a dus la o profundă împărțire socială.Chiar dacă în Anglia (ca imperiu) erau concentrate mare parte din bogățiile lumii iar țara era conducătoarea Europei, sărăcia răspândită între muncitori era o realitate concretă, condițiile de lucru și trai ale muncitorilor fiind printre cele mai rele de pe continentul european.Pentru zile de muncă lungi și teribile, muncitorul primea un salariu de mizerie; condițiile de protecția a muncii erau trecute cu vederea iar locurile de muncă nu îndeplineau nici cea mai mică normă igienică.Apar suburbiile, orășelele săracilor, iar fructificarea mâinii de lucru prost plătită a fost una din cheile succesului financiar al Angliei pe toate piețele lumii.Rata mortalității datorate sărăciei, hipotermiei, disperării psihice, era destul de mare și dacă cineva nu avea norocul să se nască în clasa medie, să facă o muncă bine retribuită, speranța de viață (după vârsta de cincizeci de ani) era redusă.

Cam acestea erau, în principal, problemele Masoneriei victoriene.O realitate care, chiar dacă se ascundea în spatele unui sistem aparent de inițiative caritabile, nu arăta decât snobism.O realitate susținută de Casa Regală de Hanovra, aceeași care deținea con-

trolul statului – coroana.Dacă la acest punct al istoriei engleze se poate discuta de diviziune, Masoneria se poate așeza pe partea pozitivă deoarece este văzută ca o asociație importantă, chiar dacă stârnește invidie și comentarii.Omul poate nu dorește să devină un ”frate mason” sau să se afilieze; ceea ce poate dori mai mult este aspirația către un rang social datorită căruia să fie posibilă afilierea.

= Perioada recentă =

În 1901, când Edward a urcat pe tronul Angliei adoptând numele de Edward al VII-lea, funcția de *Mare Maestru* a fost preluată de fratele acestuia, ducele de Connaught (timp de 38 de ani).Începând cu 1910, lojele provinciale încep să-și arate nemulțumirea acuzându-l pe *Marele Maestru* de o slabă participare, cu o slabă influență în cadrul lucrărilor *Marii Loje* sau ale *Consiliului* londonez în ceea ce privește programul general de activități.Cu alte cuvinte, ”guvernul” lojelor adopta o politică prea ”centralizată”.Pentru a se pune capăt nemulțumirilor se stabilește crearea unui comitet de anchetă a cărui activitate nici nu începe din cauza izbucnirii războiului (1914).În 1916 s-a ajuns la concluzia că pe viitor vor trebui modificate procedurile electorale, cu un număr de alegători (reprezentanți ai lojelor de provincie) egal cu numărul de alegători din partea lojei londoneze centrale [situația actuală (23)].

În 1919, după terminarea războiului, profitându-se de cumpărarea de terenuri adiacente sediului Masoneriei, se lansează proiectul pentru construcția unei noi reședințe. Construcția va începe în 1927, sub auspiciile ducelui de Connaught, și va dura circa 6 ani. Inaugurarea oficială a fost făcută de prințul de Wales (viitorul rege Edward al VIII-lea și duce de Windsor), de ducele de York (viitorul rege George al VI-lea) și principele George (viitorul duce de Kent).În 1939, ducele de Connaught va demisiona, funcția de *Mare Maestru* fiind preluată de ducele de Kent (decedat de timpuriu în serviciul RAF).I-a urmat Henric (conte de Harewood), *Mare Maestru* pe durata bombardamentului Londrei.Acestuia din urmă i-a urmat Edward (duce de Devonshire, în 1947) și Laurent (duce de Scarborough, în 1952).

În prezent, după două mari și teribile războaie, după o serie de *Mari Maeștri* care și-au exercitat funcția timp de puțini ani, *Marea Lojă* londoneză pare că și-a găsit o anume stabilitate chiar dacă, încă o dată, problema eternă a religiei iese iar la suprafață.După marea apreciere de care s-a bucurat UGLE în era victoriană, loja a cunoscut un moment când această apreciere a scăzut către zero.”Lovitura” a constituit-o publicarea (în 1951) unei lucrări – *Darknes Visible* – prin grija lui Walton Hannah, un ministru anglican trecut imediat la catolicism.Cartea (din care face parte respectiva lucrare) poartă numele de *Revelații și interpretăti referitoare la Masonerie*, fiind o încrengătură de extravaganțe speculative și religioase, dar care a avut un mare impact asupra opiniei publice.Această acțiune a obligat înaltele foruri ale Masoneriei să emită un comunicat oficial (în 1962).Încă o dată se precizează că Masoneria nu este o religie, nu este nici un surogat și nici un înlocuitor al religiei, dar nici o mișcare contrară religiei.Complexul teoretic are în vedere figura unei ”ființe supreme”, dar nu este un sistem religios doar din acest punct de vedere, garantându-se libertatea totală de gândire și de cult tuturor adepților.

Edward, ducele de Kent, actualul Mare Maestru al UGLE

Nu există un ”Dumnezeu al Masoneriei” și masonii cred în ceea ce vor. *Marele Arhitect al Universului* este o figură emblematică și simbolică a *Creației* și înțelegerea acestei noțiuni poate diferi în funcție de atitudinea fiecărui mason.Printre altele, Masoneria nu are nici o intenție să creeze rupturi sau să îndepărteze oamenii de religie, și nici să conspire împotriva mișcărilor și crezurilor religioase.Se poate spune că este vorba de practici care respectă eticheta ritualurilor consolidate prin tradiție, dar acestea nu au nici o legătură cu adevărata esență a ceea ce este dezbătut sau realizat la interiorul unei loje masonice autentice.Cu puțin timp în urmă a intrat în discuție o altă problemă, cea referitoare la pedepsele corporale prevăzute de regulile și obligațiile *Artei*.În relație cu lumea profană (neafiliată), această problemă a ridicat multe semne de întrebare deoarece pedepsele prevăzute pentru cei care fac cunoscute secretele lojei sunt exprimate în mod simbolic de fraze de genul «*ca inima să-mi fie însemnată și să mor*» (24).Declarația oficială a episcopului Herbert a definit acest fel de lucruri ”adevărate barbarii”, absurde și fără logică în contextul în care sunt aplicate, cerând chiar abolirea acestora.

Masoneria a reacționat susținând că problema pedepselor (reale sau simbolice) există doar ca formă de ”aducere aminte” a tradiției consolidate de-a lungul istoriei, ecouri ale unui trecut foarte îndepărtat.Pentru a da un semn de bunăvoință, s-a acceptat o ”variațiune permisă” datorită căreia la interiorul fiecărei loje se poate alege soluția care se preferă și care este cea mai adecvată.Cu această declarație de bune intenții, problema pedepselor și-a mai atenuat din asperități.

Retragerea din 1967 a lordului Scarborough a coincis cu aniversarea a 250 de ani de la fondarea primei *Mari Loje* a Angliei astfel că, în luna iunie a aceluiași an, Edward, duce de Kent (nepot al regelui George al V-lea și văr al Reginei Elizabeth II) a preluat funcția de *Mare Maestru* în cadrul unei ceremonii oficiale care a avut loc la Royal Albert Hall.Încă o dată, la conducerea Masoneriei engleze se află un alt *Mare Maestru* de ”viță regală”.În prezent, Edward menține această funcție și este improbabil (ținându-se cont de determinarea și loialitatea constantă a actualei dinastii britanice față de Masonerie) că în viitorul apropiat ar putea avea loc modificări ”de la traseu”.Oricum, ca în orice situație, orice este posibil.

Aportul adus de duce la cauza masonică este destul de important.De când asociația se află sub conducerea lui, acel *No comment* care de regulă însoțea atitudinea Masoneriei în raport cu criticile sau cu publicul, s-a transformat într-un *Limited comment*.Rămâne faptul că practica și ritualul masonic, în spatele ușilor închise, vor fi întotdeauna cauzele problemelor referitoare la revelarea detaliilor secrete.Lojele masonice au simbolurile lor, respectiv semne aflate peste tot în țară, multe dintre aceste însemne devenind aproape banale.Palatul din Londra al Masoneriei este un loc aproape public, deschis vizitatorilor, în timp ce reviste și cărți de profil sunt disponibile în biblioteca internă.Adevărata problemă o reprezintă faptul că marea majoritate a oamenilor este atrasă de mistere – mai ales cele cu tendințe sinistre, cu fundal de conspirație – și este destul de ușor de imaginat existența acestora acolo unde, de fapt, nu este nimic.

Masoneria continuă să fie învăluită cu o aură de mister și chiar dacă multe detalii sunt cunoscute, continuă să se creadă că nu s-a spus adevărul în totalitate și că există, încă alte detalii care trebuie cunoscute sau descoperite.Ca urmare, sunt destul de mulți cei care au de spus propria opinie despre Masonerie.Și totuși, în lume nu există societăți care să nu-și țină adunările în spatele ușilor închise; prin aceasta ar trebui acuzate de ascunderea ”secretelor” cabalistice? În mai multe din cazuri, poate!, dar de cele mai multe ori este vorba de *privacy*. Ritualul masonic este cunoscut, este publicat fiind disponibil tuturor.Nu

sunt secrete (în sens propriu) nici activitățile desfășurate în loje.Este vorba, la modul cel mai simplu, de activități ”private”.

Note:

1 – Heron J. Lepper, Philip Crossle, *History of the Grand Lodge of Free and Accepted Masons of Ireland*, Dublin, 1925, pag. 147, nota 1.
2 – *Burke's Peerage, Baronage and Knightage*, London, Burke's Peerage, ediția din 1840, la noțiunea *Doneraile*.
3 – *The Transactions of the Quatuor Coronati Research Lodge in London*, nr. 2076, United Grand Lodge, vol. 8, 1895, pag. 16-23, lasă de înțeles că acest tablou făcea parte din colecția privată a lady Castletown.Cineva a încercat, în mod inutil, să demonstreze că Elizabeth nu ar fi fost afiliată decât după 1734, după înființarea *Marii Loje*.Documentele istorice ale familiei atestă alt lucru.Oricare ar fi adevărul, are prea puțină importanță; ceea ce are importanță este faptul că era vorba despre o afiliată, adică o femeie-mason, ceva divers de tradiția consolidată prin care nu se acceptau femei în organizație.
4 – David Stevenson, *The Origins of Freemasonry*, cit., cap. IX, pag. 230, nota 34.
5 – Michael Baigent, Richard Leigh, *The Temple and the Lodge*, London, Corgi, 1990, cap. XI, pag. 228, 229 (tradusă și în limba italiană cu titlul *Origini e storia della Massoneria*, Roma, Newton & Compton, 2004).
6 – *Marea Lojă a Masoneriei Libere și Acceptate* a Scoției, adresă web http://www.grandlodgeofscotland.com
7 – John Hamill, *The Craft*, cit., cap. 3, pag. 51.
8 – Ivi, cap. 3, pag. 54.
9 – *The Catholic Encyclopedia*, vol. XIII, la secțiunea *Marquess of Ripon*.
10 – Clement al XII-lea, *In Eminenti*, 28 aprilie 1738; Benedict al XIV-lea, *Providas*, 18 mai 1751; Pius al VII-lea, *Ecclesiam*, 13 septembrie 1821; Leon al XII-lea, *Quo graviora*, 13 martie 1825; Pius al VIII-lea, *Traditi*, 21 mai 1829; Gregorie al XVI-lea, *Mirari*, 15 august 1832; Pius al IX-lea, *Qui pluribus*, 9 noiembrie 1846; Pius al IX-lea, *Quibus quantisque malis*, 20 aprilie1849; Pius al IX-lea, *Quanta cura*, 8 decembrie 1864; Pius al IX-lea, *Multiplices inter*, 25 septembrie 1865; Pius al IX-lea, *Apostolicae Sedis*, 12 octombrie 1869; Pius al IX-lea, *Etsi multa*, 21 noiembrie 1873; Leon al XIII-lea, *Humanum genus*, 20 aprilie 1884; Leon al XIII-lea, *Preclara*, 20 iunie 1894; Leon al XIII-lea, *Etsi nos*, 15 februarie1882; Leon al XIII-lea, *Ab Apostolici*, 15 octombrie 1890; Leon al XIII-lea, *Annum ingressi*, 18 martie 1902.
11 – *The Catholic Encyclopedia*, cit., vol. IX, la secțiunea *Masonry.*
12 – În versiunea americană, cuvântul *Suverani* a fost înlocuit cu *Cei mai mari și iluștri oameni ai fiecărei perioade*.
13 – John Hamill, *The Craft*, cit., cap. 3, pag. 57.
14 – Brig A. F. C. Jackson, *Rose Croix*, London Lewis Masonic, 1980, cap. 5, pag. 5.
15 – Melville Henri Massue, al nouălea marchiz de Ruvigny și Raineval, *The Jacobite Peerage, Baronetage, Knightage and Grants of Honour* (1921), London, Charles Skilton, 1974, introducere, pag. IX – XXI.
16 – Prince Michael of Albany, *The Forgotten Monarchy of Scotland*, cit., cap. 18, pag. 274.
17 – Armoises, madame Olivier des, *Un rapport sur la mort etrange du 4-ième Comte d' Albanie, le Prince Charles Benoit Stuart à Monsieur le Ministre des Affaires Etrangères à Paris*, Paris, 1898.

18 – Melville Henri Massue, al nouălea marchiz de Ruvigny și Raineval, *The Jacobite Peerage, Baronetage, Knightage and Grants of Honour*, cit., introducere, pag. IX – XXI și nota.
19 – John Lane, *Masonic Record 1717 – 1894*, London, United Grand Lodge of England, 1895; de văzut și S. Pope, *The Development of Freemasonry in England and Wales*, London, Ars Quatuor Coronatorum, 1956, pag. 129-131.
20 – O a doua piatră de temelie a fost așezată și la reconstruirea teatrului din Stratford (în 1929) tot printr-o ceremonie masonică, cu participarea *Marelui Maestru Provincial* lord Ampthill, din *The Freemason*, 6 iulie 1929, pag. 13, 16.
21 – Ivi, 29 mai 1880, pag. 238-241; 21 iulie 1883, pag. 370-372.
22 – Ivi, 22 ianuarie 1887, pag. 38, 39.
23 – John Hamill, *The Craft*, cit., cap. 3, pag. 57, 58.
24 – Penalizările simbolice aplicate în caz de nerespectare a obligațiilor sunt de tipul «*să mi se taie gâtul, să mi se ciopârțească limba şi corpul meu să fie îngropat în nisipurile profunde ale mării*».

Partea a II-a

Capitolul 7 - « Cavalerii Templului »

= Fiii lui Solomon =

Scurta istorie a Masoneriei moderne care a fost prezentată în prima parte oferă fundalul necesar pentru aflarea aspectelor diverse, cu scopul de a realiza o cunoaștere precisă și aprofundată a posibilelor origini, respectiv a naturii adevărate ale acestei mișcări. De-a lungul acestui proces de cunoaștere, cititorul își va putea forma o opinie personală despre Masonerie, rândurile de față putând constitui o prezentare a evenimentelor (s-ar putea spune, ”de culise”).Să începem luând în considerare cuvântul *francmason* (”freemason”).După cum deja s-a văzut, nici instituția masonică nu-i cunoaște adevărata origine, chiar dacă există o multitudine de ipoteze.În capitolul al II-lea s-a făcut referire la o abreviere a expresiei *maestru tăietor de piatră liber* – în legătură cu cei care știau să prelucreze piatra și erau liberi să circule pentru a-și găsi de lucru, respectiv cu referire la cele *Șapte Arte Libere* (mai ales la cuvântul ”liber” - *free*).Plecând de la un punct de vedere strict fizic, o altă ipoteză o poate reprezenta figura arhitectului (cel care proiectează – imaginează – o construcție) fiind ”liber” în sensul că poate realiza ceea ce dorește din piatră; s-ar mai putea face o referire la primul grad masonic, acela de *Ucenic*: că s-a născut ”liber” - asta dacă se admite că în timpurile moderne ”născut liber” ar mai putea avea vreo importanță.Sunt opinii care tind să insiste pe conceptul de constructori și lucrători în piatră, vechii ”lucrători liberi”, în contextul condițiilor sociale din respectivele burguri și sătucuri.Oricum ar fi, nici una din aceste explicații nu este prea convingătoare și este clar că până la finele secolului al XVIII-lea, termenul era folosit, mai ales, ca o uniune a două cuvinte: *liber* și *constructor* (lucrător) – *freemason*.

Ținând cont de aceste supoziții se poate observa o turnură interesantă în studierea altor termeni masonici, având în vedere și faptul că se pot realiza conexiuni curioase cu adevărata origine a cuvântului *Masonerie*.Gardianul unei loje este numit *Custode* -

tyler.Termen care s-ar putea asocia cu ideea unui acoperiș din țigle, dar apare lesne de înțeles că este o asociere ”forțată”, care nu reflectă funcția custodelui.Înarmat cu o sabie mare, *Custodele* este cel care taie, care îndepărtează.În acest sens, cuvântul *tyler* ar putea deriva din francezul *tailleur*, iar din acesta cuvântul englez *tailor – croitor* (1).Ajustări de exprimare bazate pe asocieri fonetice pentru crearea de neologisme sunt caracteristice limbii engleze.Un alt exemplu, dar mai banal.În jargonul jocului de tenis, pentru semnalarea unui punctaj rămas la ”zero”, se folosește cuvântul *love* (”dragoste”), termen care în aparență nu are nici o tangență cu situația dată, dar care dobândește o altă credibilitate dacă se ia în considerare cuvântul francez din care derivă – *l'oeuf – ou* – care este rotund ca un ”zero”.Și numele câtorva familii au urmat un același traseu.De exemplu, *Sinclair* – nume cu o conotație particulară în lumea masonică – își are originea în *St. Clair – Sfânta Lumină*.În terminologia masonică, prezența unei santinele dată de figura *Gardianului* înseamnă că loja este ”păzită în mod adecvat”, adică este ”bine protejată”.

În aceeași ordine de idei va trebui considerat și termenul masonic (dar și semn de recunoaștere) *due guard*.Și în acest caz, originea este franceză trimițând cu gândul la gestul făcut din depărtare pentru a fi recunoscut, acel *geste du garde*, care abreviat a devenit *du garde*.În mod similar, produsul atelierelor din Nimes – *serge de Nimes* – a devenit în engleză *denim* (2), obținut prin contracția *de Nimes*.În urma acestor intuiții, autorul a descoperit că termenul masonic ”timid” (*cowan* – referitor la o persoană slab specializată) derivă din francezul *couenne – nu știu*, *ignorăm*; termenul *francmason – freemason* are o formă de interpretare fonetică analogă, derivând din francezul *frère maçon – frate mason*, după cum se face cunoscut în scrierile propedeutice ale literaturii de origine hughenotă (3).În ceea ce privește terminologia modernă, acest fapt se întâmplă și în prezent, mai ales când este prezentă matricea lingvistică franceză: un exemplu edificator este prezentat de o lucrare din 1991 dedicată ”frăției masonice”, a reprezentării acesteia în opera lui Mozart numită *Flautul fermecat*: titlul aceste cărți este *Mozart – frère maçon* (4).

Din moment ce cuvântul englez *freemason* nu apare decât în secolul al XIV-lea, este mai mult decât evident că folosirea de către limba franceză a respectivului termen era la apogeu.Dar, pentru că tradiția masonică are origini scoțiene (din punct de vedere cronologic, înaintea celor engleze), înseamnă că și înainte de a fi scoțiană, originea acesteia era franceză, sau că modelul asociației trebuia să fi avut la bază vreo organizare franceză.Ținând cont de faptul că în acea epocă încă nu existau gilde ale meșterilor tăietori de piatră, chestiunea se reduce la a verifica dacă, dimpotrivă, în Franța existau deja.De fapt, răspunsul este ”da”, printre mărturiile cele mai importante fiind prezența *Fiilor lui Solomon*, asociația celor care au realizat catedrala Notre Dame din Chartres.Alte frății masonice ale vremii includeau *Les Fils du Père Soubise* și *Les Fils du Maitre Jacques* (5).Cea mai bună mărturie a activității desfășurate de gildele masonice la Chartres o poate oferi ferestrele cu vitralii ale acestei catedrale.În cadrul unei ferestre, gildele au inclus instrumentele ”frăției” lor (echer, compas, etc), obiecte destinate să devină *Marile Lumini* și *Instrumentele de Lucru* ale Masoneriei.

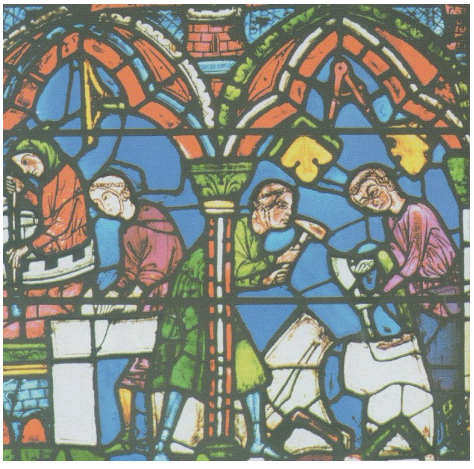

Nivela și compasul aflate pe vitraliul unei ferestre a catedralei din Chartres (secolul XII), numită ”fereastra masonică”.

În mod mai mult decât evident, nici o altă organizație nu ar putea aduce în atenție Templul lui Solomon

(sursa originară cea mai importantă a tradiției masonice moderne) decât o gildă numită *Fiii lui Solomon* (din secolul al XII-lea d.H.).Situația devine și mai intrigantă în momentul în care se descoperă că această congregație de ”lucrători-frați” (prezentă la realizarea multor catedrale gotice ale vremii) se afla sub protecția lui St. Bernard (1090-1153), abatele cistercian de Clairvaux (Chiaravalle).Încă din 1128, acesta a fost patronatorul și protectorul *Ordinului Cavalerilor lui Hristos și ai Templului lui Solomon*, mai cunoscut cu numele de Ordinul Cavalerilor Templari.Există chiar un manuscris important din secolul al XIV-lea în care este prezentată imaginea lui St. Bernard în intenția de redactare a *Capitolului* lojei Clairvaux.Imaginea de mai jos îl prezintă pe St. Bernard în cadrul Lojei Capitolare a abației din Clairvaux, în secolul al XII-lea.

= Legături scoțiene =

După reîntoarcerea în Europa a Cavalerilor Templari (în 1127), încărcați cu o importantă colecție de documente antice, se spune că St. Bernard ar fi început să traducă textele referitoare la geometria sacră a regelui Solomon, sub a cărui conducere maestrul mason Hiram ar fi stabilit gradele de dezvoltare și evoluție a adepților.În ritualul masonic modern, Hiram (un arhitect trimis la curtea lui Solomon de către regele orașului Tyr) este chemat cu numele de Hiram Abiff (chiar dacă Biblia îl amintește doar cu primul nume, *1 Regi 5*).În al treilea grad operativ al lojei se amintește că Hiram a fost asasinat de câțiva ucenici tineri cărora, chiar sub amenințare, nu le-a făcut cunoscute secretele gradului.Din nou, luând în considerare terminologia de origine franceză, Hiram Abiff ar deriva din *Hiram à Biffe*, care ar însemna ”Hiram a fost eliminat” (6).

În Evul Mediu timpuriu, pe durata cruciadelor au fost înființate multe ordine cavalerești, printre care și *L'Ordre de Sion* (*Ordinul de Sion* – întemeiat în timpul primei cruciade-1099, de către conducătorul acesteia, Godefroi de Bouillon), *Cavalerii Protectori ai Sf. Mormânt* și mai sus numiții *Cavaleri Templari*.După ce i-a înfrânt în Palestina pe turcii selgiucizi (care au cucerit Palestina înfrângând califatul arab preexistent), Godefroi a fost proclamat *Rege al Jerusalimului* (revedeți cele spuse despre Habsburgi !!!) *și apărător al Sfântului Mormânt*.După această victorie, Godefroi a murit în 1100 iar funcția acestuia a fost preluată de fratele lui mai tânăr, Baldovin de Boulogne (care a domnit între 1100 și 1118).Din sursele oficiale, Ordinul Cavalerilor Templari ar fi fost întemeiat chiar în 1118.Respectivul ordin ar fi fost format de un grup de nouă cavaleri francezi care dedicându-se carității, sărăciei și supunerii, au făcut un jurământ prin care s-au declarat protectori ai ”Pământului Sfânt”.

Istoricul francez Guillaume de Tyr (circa 1130-1186) scria către 1180 că rolul Ordinului Templar era de apărare a pelerinilor care mergeau către ”Pământul Sfânt”.Dar, ținând cont de vastitatea teritoriului, de dimensiunea sarcinii asumate, dar și de faptul că acționau pe un teritoriu cu condiții vitrege (sociale, climaterice, religioase, etc), este de neconceput că numai nouă cavaleri ar fi putut să îndeplinească misiunea fără a avea alți adepți, cel puțin până în 1127 (anul revenirii acestora în Europa).De fapt, Cavalerii Templari existau de mai mulți ani față de cele susținute de datele canonice, fiind fondat de Hu-

go de Payns (unele surse Payens), văr și vasal al contelui de Champagne.Din cele făcute cunoscute de Fulcherius Carnotensis (Chartres, 1058-Palestina, după 1127, autor al unei istorii a Jerusalimului între 1095 și 1127, *Gesta Francorum Iherusalem Peregrimantium*), rolul acestor cavaleri nu era de apărare a drumurilor străbătute de pelerini.Era vorba de ”crema” diplomației regale, cei care tratau și încheiau alianțe cu musulmanii, astfel că, în 1114, episcopul de Chartres a început să-i numească *Milice du Christ – Soldați ai lui Hristos*.

În acea perioadă, Cavalerii Templari erau deja instalați în palatul regal al lui Baldovin din Jerusalim (situat în moscheea El-Aqsa, pe locul vechiului Templu al lui Solomon).De fiecare dată când regele pleca spre zona numită *Turnul lui David*, ”templul” rămânea în mâinile Cavalerilor Templari.Sub fundația moscheii se afla un complex de galerii și incinte, rămase intacte (cel puțin teoretic) încă din vremurile biblice unde, din cele susținute de St. Bernard, s-ar fi aflat păstrate documentele originale ale textelor care au stat la baza Vechiului Testament.Ca importanță, a doua persoană după Hugo de Payns era nobilul flamand Godefroi Saint Omer; un alt reprezentant de seamă era André de Montbard, nobil la curtea burgundă.În 1120, Foulques (sau Foulque), conte de Anjou (tatăl lui Godefroi al V-lea *cel Frumos*, numit și *Plantagenetul*, care în 1129 s-a căsătorit cu Matilde – fiica lui Henri I al Angliei) a devenit membru al Ordinului Cavalerilor Templari, urmat în 1124 de însuși contele de Champagne. *Imaginea prezintă inițierea unui Cavaler Templar*

Ținând cont de condiția socială a fiecăruia este evident că acest corp de cavaleri nu era format din oameni săraci și cu atât mai mult, nu s-ar fi implicat în apărarea coloanelor de pelerini (mulți dintre ei săraci) care băteau drumurile către ”Pământul Sfânt”.Activitatea de asistență era desfășurată, încă de la început, de *Ordinul Spitalicesc al Sf. Ioan de Jerusalim*.Cavalerii Templari, selecționați, formau un ordin unic și special, care a făcut un jurământ de credință, dar nu regelui și conducătorului propriu, ci lui St. Bernard de Clairvaux.În acest moment al istoriei apare prima legătură a Ordinului Cavalerilor Templari cu Scoția.Atât regele David I al Scoției (1124-1153) cât și sora acestuia – Maria, erau înrudiți prin legături de căsătorie cu familia flamandă a lui Godefroi de Bouillon (7).Existau deci, legături strânse de rudenie care-i uneau pe David I, Hugo de Payns și casa regală a regatului cruciaților din Jerusalim.În momentul urcării pe tron a lui David I, Biserica Celtică (tradițională în Scoția) se afla într-o stare de decădere astfel că, reprezentanții mai bătrâni au decis că este mai bine să supraviețuiască sub protecția ordinului cistercian influent al lui St. Bernard.Catolicismul se răspândise peste tot în Europa Occidentală și nici Scoția nu a reușit să se sustragă puternicei influențe a catolicismului, chiar dacă religia catolică nu stătea la baza credinței istorice și tradiționale a națiunii scoțiene.

Catolicismul a fost introdus de prințesa moștenitoare saxonă Margaret Atheling care, în 1066, l-a urmat pe Wilhelm de Normandia în cucerirea Angliei.Margaret a fost

crescută la curtea bunicului ei, regele Ștefan al Ungariei, și și-a petrecut o bună parte din viață în anturajul unchiului ei, ”sfântul” Edward Confesorul (Islip, Oxfordshire, înainte de 1000-Westminster, 1066, sărbătorit de calendarul catolic în 13 octombrie).Căsătorindu-se cu Malcolm Canmore (1058-1093), Margaret a devenit regină a Scoției având intenția precisă de schimbare a tot ceea ce nu era în conformitate cu obiceiurile ei, respectiv cu tradițiile în care a fost crescută, chiar cu riscul de a arunca Scoția în haos.Chiar dacă la 150 de ani de la moartea ei Margaret a fost ”sanctificată” de către Biserica Catolică, se poate spune că ea a fost (mai degrabă) un necaz pentru Scoția, contribuind la distrugerea definitivă a Bisericii Celtice.*Ordinul Cistercian*, bogat și puternic, nu era dependent de Biserica Romei, putând să asigure asistență și protecție.În prezent, vechea biserică templară din Dull se află pe un teren din proprietatea cistercienilor, teren moștenit de la *Ordinul Celtic*.În 1203 s-a fondat la Iona (locul unde misiunea irlandeză a Sfintei Colomba a fost distrus de către norvegieni în anul 807) o nouă mănăstire cisterciană și după o perioadă de timp, toate vechile abații celtice de pe teritoriul scoțian s-au transformat în centre cisterciene (8).Tocmai pe durata domniei lui David I, Cavalerii Templari s-au aflat pentru prima dată în Scoția, în timp ce în 1128, Hugo de Payns a stabilit un sediu pentru Ordinul Templar în South Esk (9).După numai două secole s-a stabilit în Scoția o adevărată ”mișcare templară” în adevăratul sens al cuvântului și din acel moment cuvântul *francmason – frère maçon* și-a făcut intrarea în limbajul cotidian.

= Un ordin suveran =

O dată cu anul 1127, cercetările întreprinse de templari în tainețele Templului din Jerusalim s-au terminat, cavalerii putându-se întoarce în Franța cu un tezaur care va deveni o legendă.Temându-se că autoritățile Vaticanului ar fi putut sechestra prețioasa încărcătură, St. Bernard scria: «*Toată munca a fost îndeplinită în mod exemplar fără ajutorul nostru, cavalerii călătorind prin Franța și Burgundia la adăpostul protecției asigurate de contele de Champagne, care a luat toate precauțiile necesare ca să nu aibă loc interferențe, fie de ordin public, fie de ordin ecleziastic*» (10).În vremurile moderne, pe la 1860, exploratorul englez sir Charles Warren a avut posibilitatea să conducă niște săpături arheologice la baza marelui *Templu al Muntelui* (11).Echipa de arheologi condusă de Warren a scos la lumină o serie de puțuri verticale conectate cu galerii laterale săpate în rocă, reușind să individueze fundațiile originare și construcțiile succesive.Continuând cercetarea în roca calcaroasă au descoperit un adevărat labirint de coridoare ventilate și pasaje secrete.De-a lungul acestor tunele s-au evidențiat camere mari utilizate de post de depozite, respectiv de cisterne pentru păstrarea apei potabile (12).Pe durata lucrărilor s-au descoperit și fundațiile originale ale Templului lui Solomon.Zidurile de susținere aflate la nivelul cel mai de jos erau încă întregi și tehnica cu care au fost construite era net diferită de tehnica folosită pentru construirea celui de-al doilea templu (din vremea lui Zorobabel), respectiv construcțiile succesive ale perioadelor asmoneene și irodiene, adăugate peste vechile zidiri.Pe la 1894, în timp ce o parte din ingineri ai geniului civil britanic încercau să schițeze o hartă detaliată a galerilor subterane, condițiile politice problematice și raporturile din ce în ce mai dificile cu musulmanii au determinat întreruperea lucrărilor.Oricum, săpăturile și-au îndeplinit o parte din scopuri în cadrul proiectului de cercetare din 1894: găsirea unei cruci templare din secolul al XII-lea, a unei spade templare fragmentată și a

altor obiecte din acea perioadă (13).

Ca o consecință a importanței crescânde a Cavalerilor Templari în decursul secolului al XII-lea, în ianuarie 1128 (în localitatea Troyes) a avut loc un conciliu condus de cardinalul catolic al Franței.Cu această ocazie le-a fost recunoscută Cavalerilor Templari condiția de apartenență la un *Ordin Suveran*, în timp ce cartierul lor general din Jerusalim devenea, din toate punctele de vedere, sediul guvernului politic și militar al orașului.Sub protectoratul și sub bunele auspicii ale lui St. Bernard, Cavalerii Templari au fost recunoscuți ca parte a Ordinului Cistercian, conduși de Hugo de Payns.Ascensiunea rapidă și influența din ce în ce mai mare a Cavalerilor Templari își măresc importanța, datorită și implicării în toate afacerile importante ale Europei respectivei perioade, atât din punct de vedere politic, cât și din punct de vedere diplomatic și economic.Nici Orientul Mijlociu nu a fost lăsat deoparte.Proprietățile achiziționate se regăseau din Palestina până în Britannia. În lucrarea *The Anglo-Saxon Chronicle*, se consemnează cu Hugo de Payns, *Mare Maestru* al Templarilor i-a făcut o vizită în Normandia regelui Henri I al Angliei: «*Regele l-a primit cu mari onoruri, făcându-i cadou un tezaur din aur și argint*» (14).Regele Spaniei, Alphons de Aragon, a cedat o treime din regatul său Templarilor și în fapt, și restul creștinătății conducătoare a Europei se afla la ”picioarele lor”.

Recunoscut în urma *Conciliului de la Troyes* în calitate de patron și protector al Ordinului Cavalerilor Templari, Bernard de Clairvaux și-a asumat responsabilitatea redactării Constituției Ordinului (numită în termeni comuni *Regulă*) (15).La *Regulă* era adăugată o cerere destinată *Marelui Maestru*, cu titlul *Laudă Noului Ordin*, prin care se făcea cunoscut fără echivoc, că adepții ar fi avut calitatea de călugări-războinici (16), în timp ce versiunea tradusă a geometriei sacre a regelui Solomon a fost inclusă în dotarea Ordinului.

În 1128, o bisericuță la care era anexat un mic petec de teren au fost donate Ordinului în localitatea Holborn (Londra); în 1161, Cavalerii Templari și-au construit o biserică rotundă în Fleet Street. După modificări diverse de-a lungul timpului, biserica a ajuns până în zilele de azi purtând denumirea de *Temple* sau *Biserica Templarilor*.Începând cu secolul al XIV-lea, sediul cartierului general al Cavalerilor Templari din Londra s-a aflat la *Temple Bar*, prin două așezăminte: *Inner Temple* și *Middle Temple*.

Biserica circulară a Cavalerilor Templari din Londra, secolul al XII-lea

În 1139, papa Inocențiu al II-lea (cistercian și el) garanta Ordinului suspendarea (la nivel internațional) oricărei obligații față de orice autoritate, cu excepția Vaticanului. Datorită celor stabilite prin bula papală *Omne Datum Optimum*, templarii nu mai trebuiau să dea socoteală nimănui – fie că era vorba de regi, cardinali sau guverne – fiind scutiți și de la plata oricărui fel de taxă sau impozit.La acest prim act, în 1144 i-a urmat un altul, semnat de către papa Celestin al II-lea, intitulat *Milites Templi*; la un an după aceasta i-a urmat bula papală semnată de către papa Eugen al II-lea – *Militia Dei* – care, în afară de a întări cele enunțate anterior, cimenta drepturile și privilegiile recunoscute ulterior Cavalerilor Templari care, în calitate de proprietari de terenuri vaste, erau îndreptățiți să pretindă taxe și impozite.Cu trecerea timpului, *Regula* a început să se arate ca fiind neadaptată la toate activitățile Ordinului militar, în toate domeniile în care acesta acționa.Asta fără a ține cont că marea majoritate a adepților nu era în stare să citească și să scrie în latină.Astfel, diverse aspecte ale *Regulei* au fost revăzute și rectificate, fiind publicate în franceză în

anul 1165 (17).

= Secretul regal =

Printre documentele pe care Hugo de Payns și ceilalți Cavaleri Templari le-au adus de la Jerusalim se aflau câteva care, în cursul revoltei din Judeea (66-77 d.H.) împotriva dominației romane, din precauție, au fost ascunse la loc sigur.Conținutul acelor documente era considerat destul de exploziv, în stare să îngenuncheze doctrina Bisericii de la Roma, respectiv interpretarea Noului Testament.Din acest motiv, Cavalerii Templari au refuzat să poarte pe veștmintele lor crucea latină clasică, preferând o cruce roșie cu brațele egale – denumită *Croix Patée* – devenită emblema lor din 1146 și care, în timp, se va transforma în crucea de Malta cu opt vârfuri.În toate cazurile, emblema trebuia să aibă un aspect octogonal, să poată fi conținută la interiorul unui cerc pentru a focaliza atenția în centrul acesteia, adică la punctul de la centrul cercului.

Printre manuscrisele găsite în locuri diverse față de fundația templului se aflau scrieri din Orient, câteva din lucrările salvate din incendiul Bibliotecii din Alexandria (petrecut în 391 d.H.).Erau scrieri ale comunității eseniene de dinainte de timpurile lui Hristos, volume de opere ale filosofilor și gânditorilor greci și arabi destinate interzicerii de către Biserică.Se mai aflau multe volume de numerologie, geometrie, arhitectură și muzică, scrieri referitoare la metalurgie, la prelucrarea metalelor și ale aliajelor din metale (18). Ca un tot, se poate spune că Templarii s-au întors în Europa aducând cu ei, ca o moștenire prețioasă, cunoașterea completă a câteva milenii de studii și cercetări ale umanității.Aceste cunoștințe (unele dintre ele fiind inedite și de avangardă) au permis (printre altele) Templarilor să inventeze plata cu cecuri și să instaureze pe întregul continent, prima rețea bancară eficientă cunoscută în istorie, bazată pe echivalarea dintre valoarea intrinsecă a unui metal prețios și reprezentarea acelei valori printr-o bucată de hârtie.Datorită băncii, dar mai ales a donațiilor importante și consistente, Ordinul Cavalerilor Templari a devenit în cel mai scurt timp organizația financiară cea mai puternică din întreaga istorie.În timp relativ scurt, Templarii s-au transformat în finanțatori și bancheri ai suveranilor, ai guvernelor din întreaga Europă și din Levant (Orient).

În vremea în care Robert Bruce era încoronat rege al scoțienilor (către 1306), influența internațională a Cavalerilor Templari începea să fie amenințată de acțiunile papei Clement al V-lea care în anii care au urmat, a făcut tot ceea ce este posibil pentru eliminarea în totalitate a puternicului Ordin.În această ”afacere”, o sursă forte de inspirație a fost regele Franței Filip al IV-lea *cel Frumos*, pe care resursele templarilor l-ar fi scutit de multe probleme.Un alt ajutor pentru ”cauza Bisericii” a venit din partea lui Edward al II-lea *Plantagenetul*, rege al Angliei (1307-1327) – ginere al lui Filip al IV-lea și adversar al lui Robert Bruce.

În 1947, când au fost descoperite Manuscrisele de la Marea Moartă (Qumrân) și după ce s-a tradus unul dintre aceste documente (1956, *Sulul de cupru* – în care se făcea referire la alte bogății ale Jerusalimului) s-a aflat că în afară de o mare cantitate de materiale prețioase (de orice natură), a fost îngropat și un «*tezaur de o valoare inimaginabilă*». Anumite ritualuri ale Masoneriei franceze din Evul Mediu susțin că păstrarea și conservarea acestui tezaur era o responsabilitate specifică și precisă a *Ordinului Templar al Cavalerilor St.Andrew*, fondat de Baldovin al II-lea (de Bourg), care și-a început domnia în

1118.Acești cavaleri erau numiți și *Principi păstrători ai Secretului Regal*.În această citare apare pentru prima dată în istorie noțiunea de ”secret” referitoare la ”protecție” și ”păstrare” din partea unui ordin cavaleresc anume constituit (19).Din punctul de vedere al tradiției scoțiene, *Cavalerii St. Andrew* ar fi urmașii direcți ai magilor samariteni, considerați adevărații strămoși ai Masoneriei *speculative*.O istorie care ne întoarce în timp până la *Garda Templului* din Jerusalim, în 586 î. H.În timpul domniei regelui Iosia, sacerdotul Hilkiah ar fi creat această gardă specială anume, prevăzând că Templul din Jerusalim va fi distrus de către armata babiloniană condusă de către Nabucodonosor.Hilkiah, slujitor al zeului Anath, se bucura de faimă și prestigiu pentru că a redescoperit *Cartea Legii* memoriei ebraice (20).Căpitan al gărzii ar fi fost Ieremia (fiu al sacerdotului), cunoscut mai ales pentru profeții (*Ieremia 1:1*).La conducerea gărzii alese, misiunea lui era de a ascunde la loc sigur, ferit de orice pericol, *Arca Alianței* și împreună cu ea, tezaurele inestimabile ale ebraismului, pentru a nu fi prădate de către invadatorii babilonieni.

= Persecuțiile =

Istoria tristă a hărțuirii Ordinului Cavalerilor Templari constituie subiectul tratat de multe lucrări, dar autorul crede, spre beneficiul cititorului care încă nu știe, că este utilă o scurtă sinteză a faptelor.Către anul 1306, Ordinul Templar devenise atât de puternic încât stârnise ambițiile regelui Filip al IV-lea al Franței, care-i supraveghea pe Templari cu o anumită atenție.Era dator acestora și ar fi fost de ajuns câteva manevre ale ale Templarilor, ca ”amuzament”, și Filip al IV-lea ar fi intrat în faliment.Pe de altă parte, Filip al IV-lea se temea de politica și esoterismul acestora pe care le considera mai importante și mai dezvoltate decât ale lui.Până în acel moment, Templarii au acționat fără să aibă parte de nici un amestec din partea papei, dar Filip conspira împotriva lor și avea intenția să modifice starea de lucruri.Ca urmare a unui document al Vaticanului care interzicea impunerea de taxe clerului, Filip a conspirat pentru capturarea și eliminarea papei Bonifaciu al VIII-lea. Succesorul acestuia, Benedict al XI-lea, a fost eliminat, asasinat de către Guillaume de Nogaret (21), avocat la curtea franceză.Ca urmare a mașinațiunilor lui Filip al IV-lea, în 1305, a fost înscăunat pe tronul papal un protejat al regelui, Bertrand de Got, arhiepiscop de Bordeaux, care a devenit papă cu numele de Clement al V-lea.Cu certitudinea că se putea baza pe sprijinul unui papă francez, controlat chiar de el, Filip al IV-lea s-a simțit suficient de sigur și protejat să înceapă, în mod deschis, acțiunea de hărțuire a Templarilor. Dintre toate acuzațiile, cea mai gravă era aceea de erezie (22), din moment ce era un fapt cunoscut că Templarii nu împărtășeau doctrina nașterii lui Hristos dintr-o fecioară și nu recunoșteau nici *Reînvierea* lui Hristos.Un alt fapt destul de cunoscut era că ambasadorii Templarilor în zonele îndepărtate întrețineau relații amicale, de schimburi economice și de opinii cu gnosticii, musulmanii și evreii.Cu sprijinul papei, Filip al IV-lea începu persecutarea Templarilor în regatul propriu, cu scopul precis de distrugere definitivă a acestora.

Vineri, 13 octombrie 1307, răzbunarea suveranului s-a concretizat cu o vânătoare a Templarilor pe teritoriul întregului regat al Franței din acea perioadă.Cei capturați au fost închiși, interogați, torturați, condamnați și arși de vii.Martori cumpărați se prezentau la procese pentru a confirma acuzațiile împotriva Ordinului și cu ajutorul torturii erau obținute confesiuni ”bizare”: Templarii erau acuzați de practici religioase blasfemice, de necromanție, avorturi, blasfemie, magie neagră, etc.Dacă vreunui Cavaler Templar îi era

”sustrasă” o confesiune, prin orice mijloace, sărmanul era condamnat și dispărea fără a lăsa nici cea mai mică urmă.Cu toate eforturile lui, regele nu a reușit să intre în posesia tezaurului templar, acesta fiind de negăsit.Reprezentanții regelui au căutat peste tot în regiunile Champagne și Languedocue, fără nici un rezultat.De fapt, o mare parte a tezaurului a fost ascunsă în criptele secrete ale *Casei Capitolare* a Ordinului, din Paris.Un tablou păstrat în palatul din Versailles prezintă *Capitolul Templar* din Paris (unde apare și *Arca Alianței*).

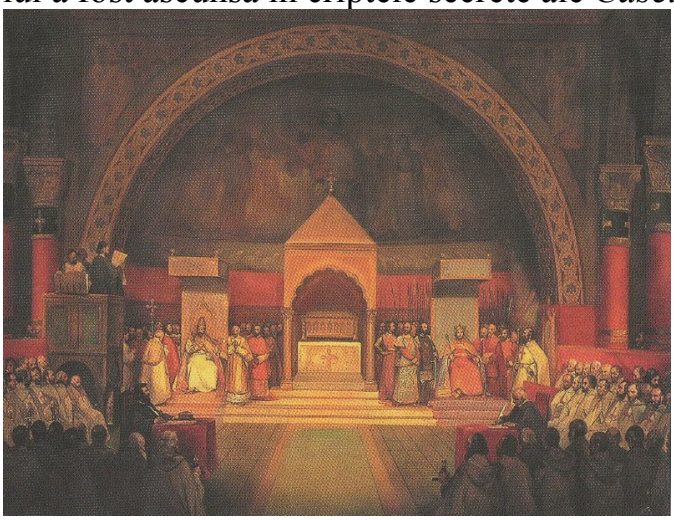

François-Marius Granet, ”Cavalerii Templari în Casa Capitolară din Paris”, 22 aprilie 1147, castelul Versailles, 1844.

În secolul al XIV-lea, cea mai mare parte a familiilor aristocrației franceze avea reprezentanți la interiorul Bisericii: dacă nu episcopi, atunci conducători ai diverselor congregații din componența Bisericii sau preoți mai importanți, împrăștiați prin diferite ordine ecleziastice.Capelanul reședinței *La Buzadière* era unul dintre acești nobili. Atunci când a început (din partea Bisericii) arestarea Templarilor, biserica respectivei reședințe a asigurat adăpostul a șapte Cavaleri Templari.Aflând cu puțin timp înainte de planurile Inchiziției și de răzbunarea pe care Filip al IV-lea era pe cale să o înceapă, oameni de încredere i-au anunțat pe conducătorii Ordinului.Plecați spre Paris, cei șapte cavaleri (ajutați și de alți camarazi) au ajuns în portul St. Malô cu scopul de a duce mai departe în Europa vestea celor întâmplate.Respectivii cavaleri se numeau Gastone de la Pièrre Phoebus, Guidone de Montanor, Gentile de Foligno, Henri de Montfort, Louis de Grimoard, Pièrre Yorick de Rivault și Cèsare Minvielle (23).

În acea perioadă, *Mare Maestru* al Ordinului era Jacques de Molay.Fiind perfect conștient că papa era doar o ”păpușă” condusă de voința regelui Franței, de Molay a reușit (în timp util) să pună la adăpost toate bunurile Ordinului transferându-le de la Paris către o flotă de 18 nave ancorate în portul La Rochelle.O parte dintre nave a plecat către Scoția, iar cealaltă parte a plecat spre Portugalia.Filip al IV-lea nu a știut de aceste evenimente, continuând să-i persecute pe Templarii din Europa.După ce tezaurul și tradiția templară au ajuns la loc sigur, de Molay și ceilalți reprezentanți ai Ordinului au decis să nu fugă, să rămână în Franța, continuându-și activitatea lor.Un aspect important era înștiințarea (cu exactitate) tuturor cavalerilor răspândiți prin Europa de ceea ce se întâmpla, protejându-i (în același timp) de persecuția în desfășurare.Au fost trimiși curieri, chiar dacă de cele mai multe ori ajungeau prea târziu, doar pentru a constata capturarea și judecarea camarazilor lor.

Cavaleri Templari au fost arestați și în Anglia; acest lucru nu s-a întâmplat în Scoția, unde autoritatea papală nu era recunoscută.Această consecință se datorează faptului că în timpul regelui Robert Bruce, el și întreaga lui națiune au fost excomunicați pentru că s-au răsculat împotriva regelui catolic al Angliei, Edward al II-lea (24).De la început, Edward al II-lea a șovăit în arestarea Cavalerilor Templari, dar în calitate de ginere al lui Filip al IV-lea se afla într-o situație dificilă, trebuind să țină cont și de dispozițiile Inchiziției.Astfel, și Templarii din Anglia au fost arestați, proprietățile confiscate de către coroană, fiind trecute mai apoi la *Ordinul Spitalicesc al Sf. Ioan de Jerusalim*.În Scoția, lucrurile s-au petrecut în mod divers din moment ce națiunea a încheiat un pact de solida-

ritate cu Ordinul, încă de când regele David I i-a garantat lui Hugo de Payns și cavalerilor terenurile zonei Ballantradoch, în apropiere de Firth of Forth (în prezent ”sat al Templului”).Un alt lucru care trebuie amintit este că (în acea perioadă) nu existau bariere lingvistice între Scoția și Franța.De fapt, cele două națiuni erau apropiate prin schimburile comerciale fructuoase, dar și de o alianță militară antică, realizată cu destule sute de ani înainte, așa-numita *Auld Alliance* (25).Respectivul tratat, redactat cu scopuri de apărare dar și de atac, a fost încheiat în 807 de către împăratul Carol cel Mare al Francilor și regele Eochaid al IV-lea al Scoției.În virtutea acestui acord a fost aleasă *Garda Scoțiană* (*La Garde Écossais*) ca protecție pe lângă Casa Regală de Valois, încă din timpul dinastiei capețiene (căreia îi aparținea și regele Filip al IV-lea).

Un rol important l-a avut *Garda Scoțiană* în bătăliile susținute de către Jeanne d'Arc (mai ales la asediul orașului Orléans) împotriva englezilor, în 1429.Prințesa Maria Stuart (fiica lui James al V-lea și a Mariei de Lorena), devenită regină a Scoției, prin căsătoria cu cel care a devenit Francis al II-lea al Franței, în baza respectivului acord a devenit și regină a francezilor.(Francis al II-lea era fiul cel mai mare al lui Henry al II-lea al Franței și al Caterinei de Medici – nota traducerii în limba română).

= Roza-Cruce =

Partea flotei templare franceze care a debarcat în Scoția a fost însoțită de circa 50 de Cavaleri Templari care au debarcat în zona promontoriului Kintyre.La 24 iunie 1313, aflând de arderea pe rug a *Marelui Maestru* Jacques de Molay, respectivii templari au aprobat *Regula Ordinului* (o revedere a Constituției din 1307) și l-au numit pe Pièrre d'Aumont *Mare Maestru* în Scoția (26).Pe insula Islay, dar și la Kilmartin, se pot găsi numeroase morminte templare pe ale căror lespezi sunt reprezentați câțiva dintre cavalerii ajunși în Scoția cu flota templară.La adăpostul protecției asigurate de regele Robert Bruce și de către clerul acestuia (excomunicați de Vatican), Ordinul s-a reconstituit într-o Biserică cu o ierarhie complet independentă de Roma.Biserica Templară dispunea de clerici, preoți, episcopi, dar nu avea cardinali și papă.Pentru eventualitatea unui conflict cu Anglia, Templarii au început pregătirea armatei scoțiene în tacticile de război (experiență dezvoltată de-a lungul cruciadelor).Între timp, o parte din tezaurul acestora a fost folosit în Irlanda pentru producerea de arme (27).

Într-o adunare a Inchiziției care a avut loc în 1309, episcopului William Lamberton din St. Andrews, la cererea explicită a edictului papei Clement al V-lea, respectiv la cererea regelui Edward al II-lea al Angliei, i s-a cerut să denunțe toată mișcarea templară scoțiană.În decembrie (același an), la *Casa Templară* din Holyrood, William Lamberton a făcut un pact, contrar celor ce i s-au cerut.Acordul încheiat prevedea cedarea către Ordin a sanctuarelor din întreaga țară în schimbul prestațiilor oferite de cavaleri, angajați ca maeștri de arme și strategie ai armatei scoțiene, după cum se va vedea cu un aport decisiv.Regele Edward al II-lea era îndreptățit să se plângă la Vatican de activitățile subversive scoțiene și de pe teritoriul Irlandei (de unde Scoția primea arme de cea mai bună calitate).În 1312, papa a excomunicat Ordinul încă o dată.A rămas în analele istoriei judecarea de către trimisul papal John de Soleure a doi cavaleri din *comanderia* Holyrood.Era vorba de Walter de Clifton (institutor de Ballantradoch) și William de Middleton, ambii ținuți în arest la domiciliu în cadrul *Casei Templare* pe durata vizitei delegatului papal.Motivul

unei atât de restrânse prezențe templare îl constituia faptul că ceilalți Templari erau implicați în mod activ, în armata regelui Robert Bruce (28).

Dacă reprezentanții Casei Regale a Plantageneților au avut făcute planuri în ceea ce privește regatul Scoției, aceste proiecte au fost întrerupte după venirea Templarilor în Scoția și după dezastruoasa bătălie de la Bannockburn, din 1314.Respectiva luptă a avut loc la doar trei luni după arderea pe rug a *Marelui Maestru* Templar Jacques de Molay, pentru că a refuzat să dezvăluie secretele Ordinului reprezentanților regelui Filip al IV-lea al Franței (29).După triumful de la Bannockburn, Templarii au început să facă parte din *Garda Regală* a Scoției, în calitate de corp special de protecție al palatului și familiei regale.Cu trecerea timpului, Ordinul a fost susținut în mod continuu de către suveranii succesivi.Cavalerilor Templari le-au fost concese vaste proprietăți de teren (mai ales în Lothians și în jurul cetății Aberdeen), Ordinul devenind proprietar și de bunuri imobiliare în zonele Ayr, Lorn și Argyll.

Anul 1317 rămâne o dată importantă pentru continuitatea Ordinului pe pământul Scoției.Mulți cavaleri au murit în bătălia de la Bannockburn și ca urmare a reducerii numărului de Templari, ”coroana” s-a gândit să împrospăteze membrii Ordinului cu ”frați” francmasoni.Regele Scoției a primit titlul ereditar de *Mare Maestru Superior* și din acest moment, funcția ar fi revenit tuturor succesorilor lui, cu titlul de *Conte* sau *Principe de St. Germain*.Lui Bruce îi este atribuită și constituirea unui nou ordin, pe care s-a gândit să-l numească *Roza-Cruce* (30).Bula papală prin care se excomunica întreaga națiune scoțiană nu putea să dureze pentru totdeauna, astfel că, în 1323, aceasta a fost revocată cu recunoașterea de către papa Ioan al XXII-lea a legitimității tronului Scoției, respectiv a lui Robert Bruce în calitate de rege al Scoției.În virtutea acestui nou act există autori care sunt de părere că începând cu acel moment, Templarii au fost interzișI în Scoția, dar nu a fost așa.Trucul a fost simplu: Robert Bruce a stabilit ca Ordinul să aibă un alt nume.”Confrații” lui din Roza-Cruce erau cei care s-au comportat eroic în lupta de la Bannockburn împotriva englezilor și aceleași persoane ar fi putut asigura protecție și cea mai bună acoperire ”foștilor” Templari.

În această perioadă de prezență templară forte în sistemul național scoțian a luat avânt dezvoltarea băncilor scoțiene, acestea consolidându-se datorită experienței pe care Ordinul Templar și-a format-o în gestionarea resurselor financiare la nivel internațional.Această bogăție considerabilă a constituit unul dintre motivele atenției speciale acordate de Anglia Scoției (31).Pe durata unui banchet care a avut loc la Paris în prezența regelui James al V-lea al Scoției (1513-1542), respectiv a consoartei acestuia – Magdalena a Franței, cei peste 300 de invitați au putut admira o cupă din aur pur având pe ea încrustată emblema heraldică a națiunii scoțiene.Coroana scoțiană (îmbogățită cu pietre prețioase, unele dintre ele fiind din fluviul Tay) este realizată cu aur din exploatările locale și, în prezent, tradiția exploatării aurului este perpetuată de cel puțin două mine active în Perthshire (32).

În termeni de Masonerie *Antică*, *Ordinul Regal* (care în Scoția s-a agregat cu cel al Roza-Crucii) ar fi *Heredom* (”muntele sfânt”) *de Kilwinning* (în Ayrshire), fondat (după toate probabilitățile) de regele David I și pentru care, James Stuart (al V-lea High Steward, decedat în 1309) a fost *Mare Maestru*.Din acest motiv, gradul masonic actual (paralel) de *Cavaler al Roza-Crucii* se spune că ar deriva din însăși constituirea asociației (cel puțin din punct de vedere teoretic).*Marele Ordin Roza-Crucian de St. Germain*, oficializat, apare în 1688, în perioada exilului din Franța a ordinelor cavalerești ale Casei Regale de Stuart.Ca urmare, la 18 iunie 1692 la Paris, regele James al II-lea (VII) ar fi format *Ordinul Nobil al Gărzii de St. Germain*.Gradul de *Heredom de Kilwinning*, respectiv de

Cavaler al Roza-Crucii există și în prezent în cadrul *Ordinului Regal* al Scoției.Trecând peste cele întâmplate, ordinul a decis să apară în mod oficial abia în 1730, la taverna *Thistle and Crown* din Chandos Street, Londra (33), adoptând un statut recunoscut mai târziu în timp (la 22 iulie 1750).Imediat după aceea a fost redactat un document în care se făcea referire la o ”înfrățire” cu o lojă din Haga (inițiativă întărită cu actul redactat la Edinburgh în 1753), pentru a se ajunge (în iulie 1776) la *Marea Lojă a Ordinului*. Începând din acel moment, regele Scoției obținea titlul ereditar de *Mare Maestru* și locul acestuia (împodobit cu catifea roșie, deasupra aflându-se o reproducere a coroanei deschise a regelui James al IV-lea) va rămâne vacant cu ocazia tuturor întâlnirilor.

= Constructorii de catedrale =

Nu se poate închide prima parte a istoriei templare fără a readuce în discuție aspectele strict operative legate (în mod concret) de nașterea Masoneriei.De fapt, este vorba despre tezaurul cultural și științific transmis de geometria sacră a lui Solomon (noțiuni traduse prin grija lui St. Bernard), împreună cu alte informații oculte ale tradiției hermetice, cunoștințe pe care Cavalerii Templari le-au adus cu ei la întoarcerea în Europa din Jerusalim.Rândurile care urmează fac o scurtă analiză a proiectului care a condus la realizarea impresionantelor catedrale *Notre Dame* pe teritoriul francez.

Aceste construcții gigantice au fost realizate cu contribuția gildelor de zidari și constructori (grupurile de ”frères maçons”) în calitate de *Fiii ai lui Solomon*.În plin secol al XIV-lea, când Inchiziția punea în aplicare persecuțiile împotriva Cavalerilor Templari, și gildele de constructori erau expuse riscului.Componenții acestora erau cei care transpuneau în practică principiile *Artei* cu ajutorul cunoștințelor vechi și privilegiate, printr-un sistem ierarhic rigid, diferențiat pe grade de cunoaștere și experiență.În principal, existau trei grade: *Ucenic*, *Calfă* și *Maestru*, aceleași (prime grade) ca și în Masoneria contemporană.Gildele diverse ale constructorilor mai erau cunoscute și cu denumirea de *Compagnons de Devoirs* (camarazi de nevoie, de datorie – ca lucru ce trebuia îndeplinit) (34).În perioada în care Templarii erau nevoiți să se ascundă de oamenii regelui Filip al IV-lea și adepții acestor gilde e constructori trebuiau să fie atenți pentru a nu suferi atacurile Inchiziției.Dar, tocmai procesele verbale redactate de Inchiziție după interogatoriile aplicate reprezentanților acestor corporații speciale au facilitat obținerea de informații importante referitoare la numitul ”al treilea grad”.

Așezate strategic pe întreg teritoriul Franței, ca o oglindire pe Pământ a *Constelației Fecioarei* (35) (poate o concretizare a expresiei *Precum în cer așa și pe Pământ* – nota traducerii în limba română), aceste catedrale magnifice continuă (și în prezent) să fie obiect de admirație pentru arhitecți, muncitori dar și vizitatori.Arhitectura este fenomenală și față de tonele de piatră bogat ornate folosite la construcție, prima impresie este de ceva incredibil, ușor și eteric în același timp.Acești coloși din piatră au fost construiți în același interval de timp, chiar dacă pentru diverse catedrale a fost nevoie chiar de o sută de ani până la terminarea completă a lucrărilor.*Notre Dame* din Paris a fost începută în 1163; cea din Chartres în 1194; cea din Reims în 1211 și cea din Amiens în 1221.Aceleiași perioade îi aparțin catedralele din Bayeux, Abbeville, Rouen, Laon, Evreux și Étampes.Cea mai discutată este catedrala *Notre Dame* din Chartres, construită pe un loc sacru.Se pare că în acest loc curenții telurici subterani au o amplitudine maximă, mai ales că zona era

cunoscută ca ”deosebită” încă din timpul druizilor.

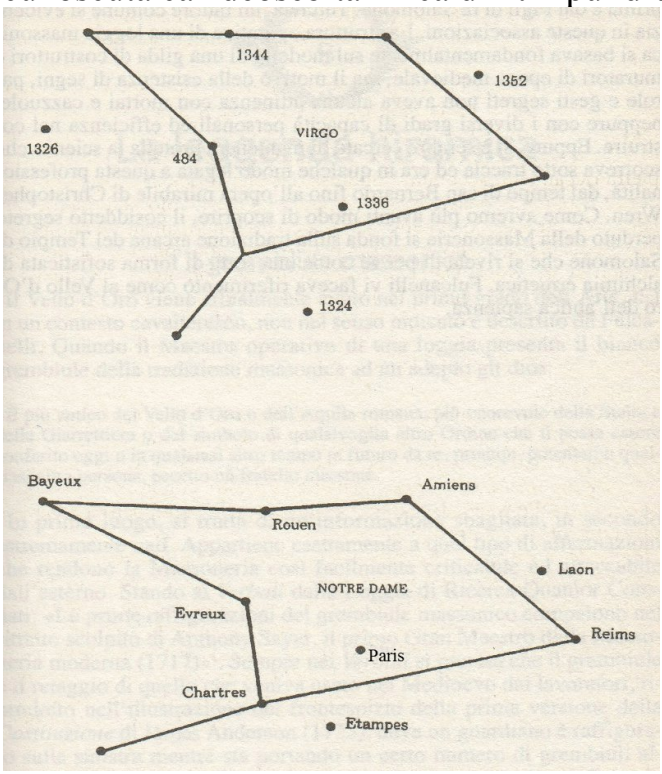

Imaginea constelației Fecioarei (sus) și situarea diverselor catedrale Notre Dame pe teritoriul francez (partea de jos a imaginii).

Venerarea locului unde este construită catedrala din Chartres transcende timpul, fiind poate unica și singura catedrală în ale cărei cripte nu este îngropat vreun rege, episcop, cardinal sau orice altă ”față bisericească”.Înainte de creștinism, locul era deja folosit ca un sanctuar dedicat (după cum era tradiția) *Marii Mame* – Terra, frecventat de pelerini cu mult înainte de apariția lui Isus. Altarul original era deasupra așa-numitei *Grote a Druizilor*, unde se păstra un dolmen antic (36) și unde se credea că ar fi fost *pântecul Mamei Terra*.

Stilul de construcție al acestei catedrale este unic, în sensul că bolta (susținută de arce și alte elemente de arhitectură) este menținută la locul ei de echilibrul dintre greutatea acoperișului și reacțiunea exercitată de elementele de susținere.Decorate cu reprezentări preluate din natura organică, despre aceste construcții se spune că aparțin stilului gotic, un termen derivat din *Langue Argotique*, după cum a explicat în secolul al XIX-lea alchimistul francez Fulcanelli, ultimul păstrător al limbajului transmutării alchimice (37).

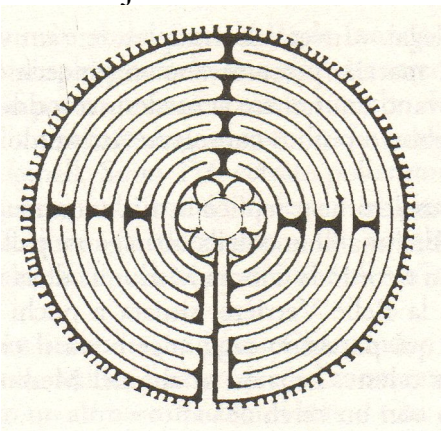

Labirint situat pe pardoseala catedralei din Chartres (din Javier Sierra, ”La ruta prohibida”, 2007, Il Caduceo SRL Literary Agency and Antonia Kerrigan Agencia Literaria)

Royal Society dorită de regele Charles al II-lea este o derivare directă a *Fiilor regelui Solomon*.Tradiția acestora a trecut la Cavalerii Templari (cu două secole mai înainte de perioada lui Robert Bruce), la cavalerii lui Bruce, la Ordinul Roza-Crucii, existând un factor comun în toate aceste organizații.Structura operativă a unei loje masonice se bazează, în principal, pe modelul unor gilde masonice de meșteri constructori din perioada medievală, dar existența semnelor, a cuvintelor și a gesturilor secrete nu avea nici o legătură cu mortarul și mistriile, și nici cu gradele diverse ale capacității și eficienței personale din procesul construirii.S-a încercat dintotdeauna protejarea științei de fundal (de bază) care în vreun fel sau altul era legată de această profesiune, din timpul lui St. Bernard și până la realizările lui sir Christopher Wren.După cum se va vedea în continuare, așa-numitul *secret pierdut* al Masoneriei se bazează pe tradiția arcană (ocultă) a Templului lui Solomon care se revelează ca o formă sofisticată a alchimiei hermetice.Fulcanelli făcea referire la aceasta ca la «*un văl* (lână) *de aur a înțelepciunii antice*».

Note:

1 – *The Oxford Concise English Dictionary* (prin grija lui Della Thomson), Oxford, Oxford University Press, 1995, la noțiunea *Tailor.*

2 – Aplicația acestor variațiuni lingvistice bazate pe asemănarea fonetică a anumitor cuvinte din vocabularul masonic este analizată cu mare atenție de John Robinson, *Born in Blood*, London, Guild Publishing, 1989, cap. 17, pag. 224-234.
3 – J. Parnell McCarter, *Reformed Historical Studies on the Enlightenment Era and its Aftermath – A Teacher's Manual*, Jenison, MI, Historicism Research Foundation, Puritan's Home School Curriculum, cap. 3, pag. 20, 56 și sumar.
4 – Jacques Henry, *Mozart Frère Maçon – La symbolique maçonnique dans l'oeuvre de Mozart*, Éditions Alinea, Aix-en-Provence, 1991.
5 – Louis Charpentier, *The Mysteries of Chartres Cathedral*, Wellingborough, Research Into Lost Knowledge Organization and Thorsons, 1992, cap. 18, pag. 144-151.
6 – John Robinson, *Born in Blood*, cit., cap. 17, pag. 227.
7 – Regele David I al Scoției s-a căsătorit cu Maud de Lens, în timp ce Maria s-a căsătorit cu Eustachie al III-lea, conte de Boulogne (fratele lui Godefroi de Bouillon).
8 – Prințul Michael of Albany, *The Forgotten Monarchy of Scotland*, cit., cap. 3, pag. 31, 32.
9 – J. S. M. Ward, *Freemasonry and the Ancient Gods*, London, Simpkin Marshall, 1926, cap. 13, pag. 300.
10 – Louis Charpentier, *The Mysteries of Chartres Cathedral*, cit., cap. 8, pag. 69.
11 – Palestine Exploration Fund, 2 Hinde Mews, Marylebone Lane, London, W1U 2AA.
12 – Leen and Kathleen Ritmeyer, *Secrets of Jerusalem's Temple Mont*, Washington DC, Biblical Archaeological Society, 1998, cap. 5, pag. 83.
13 – În prezent, aceste obiecte sunt deținute de arhivarul Templarilor scoțieni, Robert Brydon, la Roslin, lângă Edinburgh.A se vedea și Christopher Knight, Robert Lomas, *The Hiram Key*, London, Century, 1996, cap. 13, pag. 267.
14 – Michael Swanton (traducere prin grija lui), *The Anglo-Saxon Chronicle*, London, J. M. Dent, 1997, Peterborough MS (E) 1128, pag. 259.
15 – *Regula* din textul latin este propusă tradusă în lucrarea lui Malcolm Barber, Keith Bate, *The Templars*, Manchester, Manchester University Press, 2002, pag. 31-54.
16 – Acest document a apărut tradus în lucrarea lui Conrad Greenia, *Bernard de Clairvaux Treatises*, Kalamazoo, MI, Cistercian Publications, 1977, vol. III, pag. 127-145.
17 – Malcolm Barber, Keith Bate, *The Templars*, cit., pag. 67-73.
18 – Prințul Michael of Albany, *The Forgotten Monarchy of Scotland*, cit., cap. 5, pag. 61.
19 – Brig A. C. F. Jackson, *Rose Croix*, cit., Appendix III, pag. 250.
20 – *2 Regi 22:8* ; *2 Cronici 34:15*
21 – *The Catholic Encyclopedia*, volumul II, la secțiunea *Benedict XI*, respectiv volumul XIV, la secțiunea *Toulouse*.
22 – Cuvântul *erezie* este definit ca o *credință* (sau *practică*) contrară doctrinei Bisericii; în realitate, cuvântul provine din limba greacă – *hairesis* – și înseamnă *alegere*.A acuza pe cineva de erezie înseamnă de a-l învinovăți că nu a făcut o alegere justă.
23 – Prințul Michael of Albany, *The Forgotten Monarchy of Scotland*, cit., cap. 5, pag. 61, 62.
24 – Excomunicarea Scoției ca națiune nu va înceta decât în 1323.Încetarea excomunicării vine după victoria obținută de Robert Bruce (în 1314, la Bannockburn) împotriva lui Edward al II-lea, respectiv după proclamarea Constituției scoțiene (*Declaration of Abroath*) din 1320.Ca urmare, în 1328, *Tratatul de la Northampton*, ar fi recunoscut independența și suveranitatea lui Robert Bruce.
25 – Alianța franco-scoțiană *Auld Alliance* este unul din acordurile dintre state cel mai

vechi din Europa, în baza căruia (până la abrogarea lui din 1906), francezii puteau intra în Scoția în calitate de cetățeni scoțieni și reciproc.
26 – J. S. M. Ward, *Freemasonry and the Ancient Gods*, cit., cap. 13, pag. 303.
27 – Începând din 1314, Edward Bruce (fratele lui Robert Bruce) a devenit rege al Irlandei, titlu pe care l-a deținut până la moarte (petrecută în 1318).
28 – J. S. M. Ward, *Freemasonry and the Ancient Gods*, cit., cap. 13, pag. 300.
29 – Jacques de Molay, *Mare Maestru* al Cavalerilor Templari, a fost ars pe rug la 18 martie 1314.
30 – Keith B. Jackson, *Beyond the Craft*, cit., pag. 61.
31 – Prințul Michael of Albany, *The Forgotten Monarchy of Scotland*, cit., cap. 8, pag. 125, 126.
32 – *The Mail on Sunday*, 20 iunie 1997.
33 – R. F. Gould, *Gould's History of Freemasonry*, London, Caxton, 1933, introducere.
34 – Louis Charpentier, *The Mysteries of the Chartres Cathedral*, cit, cap. 18, pag. 145.
35 – Proiectul de construcție al *Notre Dame* se baza pe *Liniile Ley* – linii telurice (energetice, de forță) ale Pământului, aflate în acele puncte ale suprafeței terestre unde energiile sunt amplificate de caverne, izvoare sau cursuri de ape subterane (o posibilă legătură cu noțiunea de *cavitate rezonantă* – nota traducerii în limba română).
36 – De obicei, un dolmen este constituit din două blocuri verticale pe care se sprijinea un alt bloc orizontal (ca în cazul Stonehenge).În vremurile preistorice, dolmenele erau utilizate ca niște rezonatoare gigantice cu scopul de a captura (eventual amplifica) forța vitală a curenților telurici ai Terrei.
37 – Mary Sworder (prin grija), *Fulcanelli: Master Alchimist: Le Mystère des Cathédrales*, Albuquerque, NM, Brotherhood of Life, 1986, cap. 3, pag. 42.

Capitolul 8 - « Legenda hiramică »

= Șorțul masonic =

Vălul (lâna) *de aur* este citat în primul grad al *Artei*, în context cavaleresc, nu în sensul indicat și descris de Fulcanelli.Atunci când *Maestrul* operativ al unei loje prezintă unui adept șorțul alb al tradiției masonice, spune: «*Este mai vechi decât "Vălul de aur" sau "Acvila" romană, mai respectat decât "Steaua" și "Jartiera" sau simbolul oricărui alt ordin care poate să-ți fie acordat în prezent sau în oricare alt timp viitor de vreun rege, principe, împărat sau orice altă persoană, cu excepția unui frate mason*».În primul rând, este vorba de o informație greșită iar în al doilea rând, este extrem de naivă.Este una din afirmațiile care fac din Masonerie asociația ușor de atacat și de criticat de către lumea exterioară.Din *Verbalele* lojei de cercetare Quatuor Coronati, rezultă că «*Prima reprezentare a șorțului masonic apare într-o sculptură (în piatră) a lui Anthony Sayer, primul Mare Maestru al Masoneriei moderne (1717)*» (1).Tot în *Verbale* se menționează că șorțul este o continuare în timp (o "moștenire") a accesoriului folosit în Evul Mediu de către lucrători, fiind reprodus pe frontispiciul primei Constituții a lui James Anderson (1723) în care o persoană (în partea stângă a imaginii) duce pe braț câteva șorțuri către sala de reuniune (vezi imaginea de mai jos).

Este vorba de șorțuri de dimensiuni mari și nu de șorțuri mici, ca cele folosite în

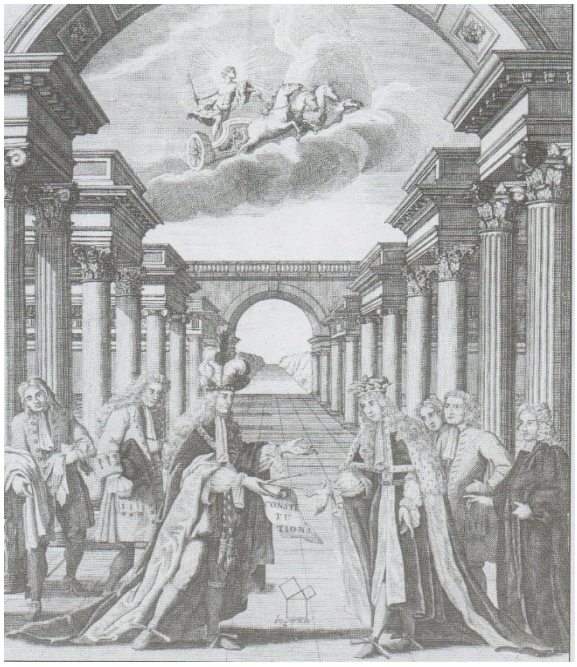

prezent.În text se afirmă că din 1731, șorțul a fost scurtat până la genunchi, adoptându-se o formă triunghiulară, cu vârful în jos.Din 1764, diverși masoni au început să-l poarte cu vârful triunghiului în sus, pliat peste marginea superioară, pentru a-i convinge pe cei prezenți că «*între ei nu se află un mason operativ*».Textul continuă afirmând simplu că din 1784, dimensiunile șorțului au fost corectate, uzanță pe care masonii irlandezi o adoptaseră de ceva timp.Dacă presupusa noblețe a șorțului (după cum este descris în primul grad) însemna odată, legături (și amintiri) cu nobilimea, la finele secolului al XVII-lea, această tradiție se pare că și-a pierdut din importanță, poate și din cauza slabei compatibilități a Masoneriei cu acel gen de activități (ale clasei nobile).Astfel, a început moda decorării șorțului masonic cu orice fel de însemne: steme oficiale, cordoane, șnururi, noduri, aplicații aurite, broderii, etc., nimic care să facă referire la simbolurile muncii, fapt care (la un moment dat) a făcut ca șorțul masonic să fie considerat un *simbol-status* al nivelului social, permițând diferențierea clasei burgheze medii sau a clasei înalte care (în acele vremuri) își puteau permite să fie înscrise într-o asociație de rangul Masoneriei.

Șorțul masonic este un accesoriu care ar avea circa 200, 300 de ani de istorie. Afirmația că «*este mai vechi decât "Vălul de Aur"*» este ridicolă.*Ordinul Ilustru al Vălului de Aur* (cel mai înalt ordin al curții regale a Spaniei) a fost creat la 10 ianuarie 1429 de Filip *cel Bun* de Burgundia (1396-1467).Susținându-se că «*este mai respectat decât "Steaua" sau "Jartiera"*», iar este ridicol.*Order of the Garter*, ordin important al curții regale a Angliei, a fost creat în 1348 de către regele Edward al III-lea.La fel ca marea parte a obiectelor și instrumentelor legate de ritualistica masonică, data introducerii în uz a șorțului este (relativ) recentă.Este o invenție a perioadei georgiene, un element succesiv anului 1717 în tentativa de copiere a unei asociații care a ales calea exilului, o asociație ale cărei reguli și norme (în felul stabilit de Anderson) s-au pierdut prin instaurarea "establishmentului" hanovrian.Din punct de vedere practic, șorțul poate fi considerat un element de vestimentație (de recunoscut instantaneu) nefiind cel mai vechi și mai demn de respect decât celelalte elemente principale care sunt folosite de ritualistica de bază a lojelor masonice.

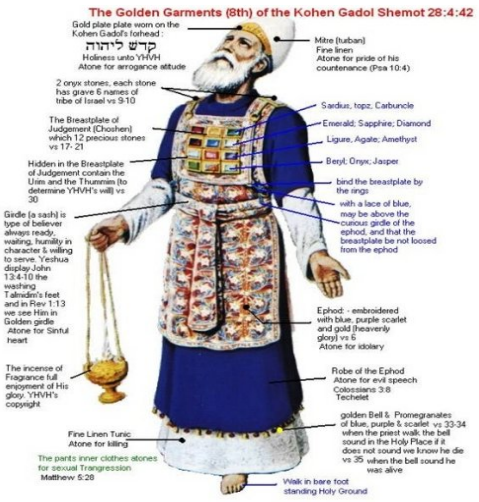

Totuși, ar putea exista o modalitate de legătură între un simbol antic (relevant) și șorțul masonic; cei care au redactat dinamica ritualurilor se pare că nu au remarcat acest lucru.În perioada Vechiului Testament, *Marele Sacerdot* obișnuia să poarte un șorț aparte, peste care se afla o bijuterie cu anumite particularități, realizată din pietre prețioase: ephodul (2).Era vorba despre un fel de tunică îmbrăcată de sacerdoții leviți care păzeau Arca Alianței; când se plia partea superioară, semăna cu un șorț țesut din in (3).În *Samuel 6:13-15*, se spune că David (tatăl viitorului rege Solomon) avea ephodul peste straiele de in și dansa lângă Arcă.

= Fiul ”văduvei” =

Nu există o altă parte a ritualului masonic mai cunoscută masonilor decât cea referitoare la legenda lui Hiram Abiff, chiar dacă pentru necunoscători (*profani*) detaliile istoriei nu sunt prea clare.Povestirea hiramică este dezvoltată la admiterea în cadrul gradului al III-lea al scării masonice, fiind o condiție a obținerii calității de *Maestru*.Adeptul participă la ceremonie având rolul lui Hiram și chiar dacă este vorba de o situație în care este implicat un personaj biblic, nu se poate spune că respectiva situație este cunoscută de toată lumea.În Vechiul Testament, în cadrul primei cărți a *Regilor 7:13-14*, Hiram este prezentat ca fiu al unei văduve din tribul Neftali; tatăl, defunct, era o persoană din cetatea Tyr-ului.Hiram a devenit maistru-șef la construcția Templului lui Solomon din Jerusalim, fiind prezentat ca un «*lucrător abil în prelucrarea bronzului, şi el era un om pregătit şi ştiutor, care putea să facă orice din bronz.Şi el a venit la regele Solomon şi a făcut toată munca lui*» (cuvântul ”știutor” ar putea însemna ”expert”, o persoană care ”cunoaște”).

Cu toată aparenta generalizare din *1 Regi 7*, munca pe care trebuia să o îndeplinească Hiram este bine specificată: două coloane din bronz cu capiteluri (tot din bronz); un fel de cadă imensă din bronz, boi, lei, heruvimi și alte figuri din bronz; rodii, zece care din bronz, palmieri, lopeți și vase «*totul din bronz*».Pe lângă acestea apar descrierile unui altar, a unei tăvi de pâine, unui candelabru, unei cădelnițe și a altor obiecte de acest fel, realizate din aur.În *2 Cronici 2:14*, Hiram reapare în textul unei scrisori din partea regelui Huram al Tyrului care-l prezintă pe Hiram regelui Solomon.Scrisoarea laudă posibilitățile și capacitățile formidabile, inegalabile, ale maistrului-șef: «*este un om priceput în lucrarea aurului şi argintului, a bronzului şi fierului, a purpurei, în amestecul şi extragerea culorilor* (roșu aprins, violet)*; ştie să sculpteze şi să deseneze orice lucru îi este propus ...*».[O importantă sursă de purpură, pentru culoarea roșu aprins (*scarlat*) era cochilia unei moluște marine din familia gastropodelor, robustă, rugoasă și dotată cu spini (4)].Pe scurt, Hiram este prezentat ca un artizan capabil să realizeze orice lucru, să prelucreze materialele decorative, devenind în acest fel primul maistru autentic al regelui Solomon. Trebuie ținut cont de faptul că ar putea exista o eroare în textul biblic referitor la termenul ”bronz”.Poate că traducerea nu este destul de exactă și în locul bronzului (aliaj compus din cupru și zinc) ar trebui ținut cont de ”ceva similar cu bronzul”, ”ca bronzul” (5).Josephus Flavius (în *Antichități judaice*) nu insistă prea mult pe aptitudinile lui Hiram, limitându-se să afirme doar că «*el era abil în orice fel de muncă, în toate activităţile manuale care erau necesare pentru realizarea templului*» (6).În descrierea obiectelor realizate de acesta pentru templu este inclusă și o pereche de coloane de bronz destinată intrării în templu, cea din partea dreaptă numindu-se *Jachin*, iar cea din partea stângă fiind numită *Boaz*.Restul enumerării este la fel ca în Biblie și din ambele texte pare destul de clar că arhitectul șef al construcției a fost Solomon, lui Hiram revenindu-i rolul de punere în practică.

Referindu-se la multitudinea de erori de traducere tipice fiecărei versiuni biblice, Albert Mackey, în lucrarea intitulată *Encyclopedia of Freemasonry* (7), lansează ipoteza că textul *2 Cronici* al Vechiului Testament a fost înțeles greșit și tradus ca atare.Referindu-se la abilitatea lui Hiram (în prelucrarea metalelor), în textul biblic original nu se aduce în discuție priceperea acestuia în prelucrarea pietrei și a traverselor, folosindu-se echivalența *piatră = piatră prețioasă*, respectiv *traversă = lemn = sculptură* (8).Nu exis-

tă nici o referire la faptul că Hiram ar fi fost vreun maestru în prelucrarea pietrei și nici la faptul că ar fi participat în mod activ (și decisiv) la realizarea Templului lui Solomon, după cum este transmis la interiorul Masoneriei.Studierea atentă a ceea ce este scris în *1 Regi* lasă de înțeles o altă situație.Se spune că Solomon a avut nevoie de 13 ani pentru construirea templului său: în versetele 1-12 se descriu aspectele cele mai importante precum edificiile componente, intrarea, curtea interioară; numai la versetul 13, când opera este completă, Solomon intră în contact și colaborează cu Hiram din cetatea Tyrului.Se poate deduce că acesta nu era nici un arhitect și nici un maestru mason; apare doar ca un artizan priceput, un șef decorator al tuturor celor necesare pentru împodobirea clădirii Templului.

Regele Solomon, constructor al Templului (xilografie de Julius Schnoor von Carolsfeld, 1794-1872)

Moartea lui Hiram nu este amintită în textul biblic, nici în primul și nici în al doilea grad masonic, ci devine partea centrală și importantă în obținerea gradului al III-lea.Numele acestuia apare în Constituția lui Anderson din 1723, chiar dacă nu este povestită moartea lui Hiram.Numele lui Hiram este menționat (chiar dacă în trecere) într-o lucrare masonică obscură, numită *Manuscrisul lui Graham*, datat 1726 (9) și în lucrarea lui Samuel Pritchard din 1730, denumită *Masonry Dissected*.Hiram reapare din nou în ediția revăzută a Constituției lui Anderson din 1738.Se știe în mod sigur că al treilea grad al *Artei* masonice nu a fost introdus mai devreme de 1724, iar figura lui Hiram nu apare de-a lungul întregului deceniu.Aceste observații sugerează că istoria asasinării lui Hiram, una din legendele importante care a contribuit la crearea unui climat de ocult și mister în jurul practicilor și activităților Masoneriei, nu ar fi mai veche de 267 de ani.

= Moartea constructorului =

Persoana care a contribuit în mod concret la ”lansarea” lui Hiram în prima linie a tradiției masonice a fost reverendul francez Jean Theophilus Desaguliers, *Mare Maestru* al *Marii Loje* a Angliei (între 1719 și 1722), dar și autor al așa-numitelor *Reguli generale* ale Constituției din 1723.Membru al *Royal Society*, Desaguliers a fost un eminent filosof, om de știință și a inventat planetariul.Înainte de introducerea lui Hiram pe scena masonică, figura cea mai importantă adaptată să reprezinte activitatea constructivă din cadrul unei loje era patriarhul Noe, constructorul arcăi.Istoria lui Noe este legată de cea a celor trei fii ai săi: Sem, Cam și Jafet.Se spune că la moartea lui Noe, cei trei s-au dus la mormântul acestuia în încercarea de dezgropare a unui secret care ar fi fost înhumat o dată cu el; spre surprinderea acestora, nu au găsit decât corpul tatălui (10).Când au încercat să-l scoată afară din mormânt prinzându-l de un deget de la picior, cadavrul a recăzut.Când au încercat să-l scoată prinzându-l de încheietura mâinii, s-a întâmplat la fel.La fel a fost și în ca-

zul încercării de a-l ridica apucându-l de umeri.În cele din urmă au reușit prinzându-l (”agățându-l”) în cinci puncte, cunoscute în Masonerie drept *Cele 5 puncte ale Frăției*, ca un fel de îmbrățișare: picior cu picior, genunchi cu genunchi, piept cu piept, obraz cu obraz și o mână pe spatele celuilalt.Strania legendă povestește că unul dintre frați ar fi spus «*În acest os încă este măduvă*»; ceilalți ar fi răspuns «*Și totuși este un os uscat*».După aceasta au decis să boteze acest eveniment cu un cuvânt fără logică și semnificație, *Mahabyn*.

Oricare ar fi fost scopul inițial al acestor întâmplări stranii, lipseau elementele care să-i mărească importanța și astfel cu timpul, au fost adăugate alte particularități, a trădării, asasinatului, martirajului și răzbunării.Datorită acestor adăugiri și îmbogățiri, Desaguliers putea dispune de o istorie mai captivantă, chiar dacă trebuia luată în calcul schimbarea protagonistului cu un personaj apropiat construcției arhitectonice, nu ca în cazul lui Noe (apropiat de ideea de ”construcție”, dar din lemn).Astfel, legenda lui Noe a fost înlocuită cu cea a lui Hiram Abiff, iar loc de desfășurare era șantierul Templului lui Solomon.

Pe scurt, povestea lui Hiram narează despre doi ucenici constructori, Jubela și Jubelo care, după terminarea construcției Templului lui Solomon au decis să afle secretele *Artei* și să devină ”maeștri masoni”.La cererea lor, Hiram a refuzat să le dezvăluie tainele: Jubela l-a lovit cu o riglă lungă de 60 de centimetri, iar Jubelo l-a lovit cu un echer. Hiram nu reușește să scape de agresorii lui pentru că porțile Templului (unde s-a petrecut evenimentul) sunt închise.La acest punct intră în acțiune un al treilea rival, Jubelum care îi adresează aceeași întrebare.Primind același răspuns ca și ceilalți doi, Jubelum l-a lovit pe Hiram cu un ciocan, în frunte, omorându-l.Cei trei ascund cadavrul într-un colț îndepărtat al Templului, acoperindu-l cu pământ de pe șantier.Având remușcări, l-au îngropat pe o colină, printr-o înmormântare demnă și au însemnat locul plantând o ramură de salcâm.A doua zi, absența nejustificată a lui Hiram a stârnit atenția celorlalți lucrători din Templu. Doisprezece adepți constructori se apropie de regele Solomon și-i spun că știu ce s-ar fi întâmplat.Ca un prim lucru, fac apelul și se constată lipsa celor trei, Jubelo, Jubela și Jubelum.Imediat începe căutarea, cu cei 12 care se împart în patru grupe, pentru a-l căuta peste tot: la nord, la sud, la est și la vest.Din pură întâmplare, pentru a nu se prăvăli de pe colină, unul din cei trei căutători care s-au îndreptat spre vest, s-a prins de ramura de salcâm, descoperind locul unde era îngropat Hiram.Între timp, asasinii au fost găsiți, capturați și ținuți captivi.Solomon îi judecă, îi condamnă și aplică sentința, trimițând pe cineva să recupereze cadavrul lui Hiram.

La acest punct se inseră istoria preexistentă a lui Noe, Solomon cerând oamenilor să caute mormântul lui Hiram pentru a descoperi marele lui secret.Se aduce aminte că secretul poate fi cunoscut doar de cel care cunoaște ”cuvântul-cheie” care (se speră) l-ar fi însoțit pe Hiram în mormânt.Reîntorși la locul unde se afla ramura de salcâm, după ce au îndepărtat pământul care acoperea cadavrul, trimișii lui Solomon au început să verifice hainele lui Hiram pentru a găsi ceea ce căutau.Înștiințându-l pe Solomon de toate aceste operațiuni, i-au spus că nu au găsit nici un secret.Regele ordonă să fie dezgropat corpul lui Hiram și primul cuvânt pronunțat de unul dintre cei care participau la acțiune ar fi devenit cuvântul masonic de ordine în locul celui care s-a pierdut.Referindu-se la acest episod, în prezent este un fapt comun discutarea despre *cuvântul masonului* sau *cuvânt al masonilor*: la începuturile literaturii de dinainte de secolul al XVIII-lea, noțiunea nu implica nici atribut posesiv și nici plural; era vorba doar de un cuvânt masonic, nimic mai mult.Este organizată o procesiune către mormânt unde adepții încearcă să scoată cadavrul lui Hiram cu prinderile (”strângerile de mână”) ale primului, respectiv al celui de-al doilea grad, ca-

re se dovedesc ineficace.

La unison, constructorii ar fi exclamat: «*O Doamne, Dumnezeul meu, nu există nici un ajutor pentru fiul văduvei?*».Maestrul ritualului prinde mâna lui Hiram cu ”strângerea Maestrului” (numită și ”labă de leu”) și ridică corpul cu ajutorul celor *5 Puncte ale Frăției*.Cu cadavrul lui Hiram deasupra, acesta pronunță cuvântul masonic înlocuitor – *Mahabyn* – ca în cazul legendei lui Noe (11).În prezent, cuvântul este șoptit la urechea adeptului celui de-al treilea grad care, în dinamica acțiunii, joacă rolul lui Hiram.

= Timpul și Fecioara =

Cele 5 puncte ale Frăției fac referire la aspecte cu ajutorul cărora adeptul poate menține un secret, poate ajuta și sfătui ceilalți ”frați”, poate servi (într-un mod mai bun) interesele asociației.Intenții lăudabile care în realitate, nu au nici o relevanță practică în modul cum sunt prezentate.Dacă Hiram este mort, acesta nu poate fi readus la viață prin resuscitare: este un cadavru și așa rămâne.În continuarea narațiunii se povestește că după ce a fost dezgropat din mormântul de pe colină, este reînhumat din nou la interiorul Templului unde, în amintirea acestuia, este ridicat un monument: o femeie tânără plânge deasupra unei coloane înjumătățite (semn al neterminării Templului).Tânăra răsfoiește o carte cu sfaturile lui Hiram; în mâna stângă are o urnă care conține cenușa lui Hiram, iar în mâna dreaptă o ramură de salcâm.În spatele ei, ca un bătrân cu barbă, se află Timpul care privește mângâind părul desfăcut al fetei.Cu toată inexactitatea desenului din imaginea alăturată (cunoscut în Masonerie cu numele de *Odihna fratelui*), se poate spune că reprezintă o imagine evocativă fiind folosită o perioadă, în cimitire, pentru a distinge (imediat) mormântul unui tovarăș al ”frăției”.

Chiar dacă Masoneria nu este o societate secretă ci mai simplu, o societate care depozitează secrete, misteriosul cuvânt *Mahabyn* (chiar dacă a fost făcut public spre timpurile moderne) a fost un punct al magicului secret masonic până spre jumătatea secolului al XVIII-lea.Fără îndoială, Hiram Abiff este personajul cel mai profund respectat al tradiției masonice, chiar dacă nu era mason și chiar dacă (poate) nu se numea Abiff.Acțiunea, respectiv etica masonică ale acestuia sunt recunoscute de către toți ”frații” din lume, fără să aibă nici un fundament la nivel istoric.De-a lungul timpului au existat multe tentative de justificare a legendei hiramice încercându-se ”legarea” acesteia de ceva mult mai solid din punct de vedere istoric și religios.De exemplu, s-au încercat paralelisme cu mitul egiptean al lui Osiris, cu alungarea lui Adam din paradisul terestru, cu moartea și învierea lui Isus, cu asasinarea lui Thomas Becket, cu arderea pe rug a *Marelui Maestru* templar Jacques de Molay, chiar și cu executarea regelui englez Charles al II-lea.La o privire mai atentă, există puține puncte de legătură cu fiecare din aceste episoade, iar atunci când aceste părți comune există, sunt rare, prea puțin convingătoare, încercând să li se atribuie o anume conotație hiramică de bază (12).Făcând abstracție de Isus, celelalte personaje nu sunt venerate la nivel internațional și nici nu se bucură de vreo apreciere deosebită din partea mișcărilor sau asociații-

lor de calibru mondial.La fel ca Jacques de Molay, și Hiram Abiff a fost ucis pentru că a refuzat să dezvăluie neiniţiaţilor secretele lui.Hiram a preferat să moară decât să-și încalce jurământul - «*o demonstraţie de forţă şi integritate rar întâlnite*» - dar față de întâmplarea *Marelui Maestru* ars pe rug, istoria lui Hiram este o invenţie, nefiind constructivă din punct de vedere al experienţei vieţii trăite.

În cele din urmă, legenda se încheie cu angajamentul tovarășilor lui să-l asiste și după moarte, în acest scop trebuind să fie ales un candidat: « *(...) ne îndreptăm privirea către binecuvântata nemurire (...) să vină implacabilul tiran al Morţii: îl primim ca pe un mesager trimis de-al nostru Suprem Mare Maestru pentru a transforma, în noi, ceea ce este imperfect în ceea ce este perfect, pentru a ajunge în glorioasa Lojă din ceruri unde se află Supremul Arhitect al Universului*».Masoneria nu este o religie, în sensul că nu are aspectul formal al unei religii; dar este de la sine înțeles că, cu atitudini și noțiuni de tipul celor prezentate, este dificil de afirmat că nu se bazează, măcar în parte, pe principii religioase.Sf. Pavel ar fi fost fericit să-și pronunțe căința atunci când predica mesajul lui de nemurire!

= Maestrul *Artei* =

Cercetătorii Masoneriei au cheltuit destul de mult timp și au dat dovadă de multă naivitate în tentativa de a reuși să descopere, chiar dacă prin urme mici, originea posibilă a mitului hiramic.Orice efort a fost sortit eșecului (13).Singurul lucru sigur este că legenda mormântului lui Hiram se trage dintr-o tradiție precedentă, o istorie care-i privea pe fiii lui Noe, chiar dacă dezgroparea patriarhului e doar invenție pură.În realitate, pare mai mult decât evident că cele două povestiri tind să fie reprezentarea simbolică a unui alt fapt, precum descoperirea unui ”cineva” sau a ”ceva” care se află la interiorul celei mai vechi tradiții masonice.Dacă se încearcă reconsiderarea manuscrisului pre-hiramic în care se povestește despre mormântul lui Noe, faptele încep să se clarifice.

În același document biblic se află și povestea lui Bezaleel, cel care a construit *Arca Alianţei* (la poalele muntelui Horeb, în Sinai) dorită de Moise.Este interesant de remarcat că și pentru acest artizan, Vechiul Testament folosește cuvinte de mare precizie, la fel ca și în cazul lui Hiram.În *Exodul 31:1-5*, vorbindu-se despre Bezaleel, aflăm: «*Şi Domnul, vorbindu-i lui Moise, spuse: ”Vezi, l-am chemat pe Bezaleel, fiul lui Uri din tribul lui Juda.Şi l-am acoperit cu duhul lui Dumnezeu în înţelegere şi înţelepciune, în cunoaştere şi în toate abilităţile omului, pentru a face muncile cu pricepere, să prelucreze aurul, argintul şi bronzul.Şi în arta tăierii pietrei, a prelucrării ei, în sculptură şi în toate muncile omului”*».Pe lângă faptul că a realizat *Arca Alianţei* (*Exodul 37:1-9*), tot Bezaleel a construit cele necesare pentru instalarea Tabernacolului în mijlocul deșertului, o listă lungă de lucruri și accesorii care amintesc de cele scrise în *1 Regi 9* referitoare la Hiram. În mod curios, Tabernacolul are aceleași dimensiuni – inclusiv pătratul *Sancta Sanctorum* destinat să găzduiască *Arca* – care vor apare și la Templul lui Solomon.Tot în *Exod* se descoperă că Bezaleel este implicat și în realizarea veștmântului Sacerdotului Suprem, mai ales a acoperământului pentru piept (sau șorț), ephod (14) – vezi imaginea din partea de jos a paginii 92.

În acest punct pare mai mult decât evident că modelul care a inspirat figura lui Hiram nu a fost Noe, ci primul maestru al *Artei*, ”fratele” Bezaleel.Lămurit acest lucru,

apare imediat o anomalie aparentă.Tabernacolul (în ebraică *Mishkan* – loc de reședință), în realitate, era ceva enorm.Pereții perimetrului erau realizați cu plăci înalte de 4 metri și groase de 69 cm.La interior se aflau 4 duzini de planșe largi, cu părțile terminale în unghi, cu dimensiunile în raport de 3:1 [dimensiunile de 13,7x4,6 metri (15)].Tot acest spațiu era acoperit cu o țesătură grea de in și cu piei de capră, în timp ce (la interior), acoperit cu țesături se afla sanctuarul – spațiu destinat conservării *Arcăi* [o suprafață de circa 50 m² (16)].Toată această construcție (mai degrabă un edificiu susținut de traverse decât un simplu cort) se afla într-un spațiu numit ”curtea reședinței”, de dimensiuni corespunzătoare (pentru o idee aproximativă se poate avea în vedere mărimea unei piscine olimpice, de circa 45,6x22,8 metri).Întregul spațiu era înconjurat de 60 de stâlpi de lemn cu baze de bronz, înveliți cu o țesătură lungă de circa 137 metri și înaltă de aproximativ 2,28 metri. Ținând cont de acest gabarit, greutate și dimensiuni, transportul întregului ansamblu nu era un lucru ușor.Și totuși, israeliții l-au luat cu el după ce au părăsit ținutul Sinaiului.Ansamblul reapare din nou în *Cartea lui Jov 18:1*, când este ridicat la Shiloh după bătălia de la Jerichon, respectiv este citat în *1 Regi 8:4*, unde se spune că se afla la Jerusalim când Solomon a inaugurat marele Templu.

Dar apare o altă întrebare: bine, bine, Tabernacolul și *Arca Alianței* au fost duse la Jerusalim.Dar ce s-a întâmplat cu restul? Altarul de aur, tava pentru pâine, candelabrele și toate elementele structurii pe care evreii nu le-au dus cu ei în deșertul Sinai? În *1 Regi 8:4* se precizează că Solomon avea cu el «*toate vasele sacre care se aflau în Tabernacol*». Atunci, din ce motiv i-a cerut lui Hiram să facă altele? Poate că Hiram a realizat coloanele Boaz și Jachin, poate și cada imensă de bronz, heruvimii, respectiv carele Templului, dar este mai mult decât sigur că nu a realizat tot ceea ce i se atribuie în mod normal.Revenind la *Manuscrisul Graham*, se notează că include o referință extra-biblică la Bezaleel, în care se spune că doi principi tineri i-au cerut informații și instrucțiuni.La cererea acestora, Bezaleel le răspunde că le poate vorbi dacă cei doi promit să nu reveleze nimănui secretele lui.Cei doi au jurat în mod solemn, fiind inițiați și instruiți de către maestru.După moartea lui, mulți susțineau că secretele acestuia au fost îngropate o dată cu el dar, în realitate, au fost salvate și păstrate datorită transmiterii lor celor doi principi (17).

Pe la 1730, nobilul Jean Desaguliers și James Anderson au încercat să amalgameze povestea biblică a lui Hiram din Tyr cu narațiunile despre Bezaleel și Noe.Făcând astfel, au creat o legendă compozită care avea la centru figura lui Hiram Abiff.Dar din ce motive au încercat să inventeze o istorie nouă? Fiecare din cele două este frumoasă în felul ei.De ce trebuia construită o nouă situație, care să-i încurce și mai mult pe ”frații” masoni care nu au auzit niciodată vorbindu-se de presupusul maestru constructor? Și din ce motiv trebuia trecută în plan secund figura autentică și legitimă a lui Bezaleel (prezentată în textul biblic) dacă nu pentru a continua, în mod deliberat intenția lor, adevăratul scop al ”mixajului”.Dacă acesta ar fi fost scopul, este de la sine înțeles că cercetătorii originilor, cei care își puneau întrebări, cu greu ar fi putut întrezări direcția justă (după cum s-a întâmplat după 267 de ani), ocupați fiind cu descurcarea țelor din misterul profund al lui Hiram Abiff.

Un sacerdot cu ephod, sculptură prezentă în una din capitalele europene.Trebuie remarcată expresia ”preotului”, întărită de ceea ce are pe cap!

Faptul că atât Anderson cât și Desaguliers erau amândoi protestanți convinși

(presbiterian, respectiv calvinist) ar putea avea o legătură cu strategia de inițiere în gradul al III-lea, în zilele în care *Marea Lojă a Modernilor* era în conflict cu loja rivală a *Anticilor*.Poate că în istoria lui Moise și a lui Bezaleel se aflau particularități apropiate de tradiția urmată de *Antici* și tocmai din acest motiv s-a încercat distragerea atenției de către ”curentul” *Modernilor*.După cum se va vedea mai departe, în capitolul 20, poate că acesta este motivul, dar vom mai discuta.

= Planșele de studiu =

După ce s-a examinat cu atenție conținutul celui de-al treilea grad masonic (corespunzător gradului de *Maestru*), este bine de făcut o scurtă prezentare a primelor două grade: primul – *Ucenic*, al doilea – *Calfă*.În afară de ceremoniile rituale precum deschiderea și închiderea porților lojei, de desfășurarea propriu-zisă a ritulului de inițiere a adeptului, fiecare grad este descris și explicat în mod amplu cu ajutorul unor planșe sinoptice (numite planșe de studiu), elemente de sinteză sau colaje rezumative.În funcție de lojă, desenele puteau să difere, existând cazuri de planșe mai decorate și altele mai puțin bogate în decorațiuni dar care în cele din urmă, duceau către aceleași teme individuale.Primele exemple ale acestor instrumente auxiliare au apărut spre finele secolului al XVIII-lea, având o lejeră dezvoltare spre începutul secolului al XIX-lea.În afară de a avea rol în învățare și îndoctrinare, acele planșe foloseau și ca elemente decorative la interiorul lojelor.

Planșa primului grad masonic

Atunci când adeptul intră pentru prima dată într-o lojă, masonul ucenic este asemănat cu o ”piatră neșlefuită”, cu o ”cărămidă neprelucrată” (mai pe românește, e un ”bolovan” ☺!).Tocmai la acest nivel, din perspectiva admiterii în «*misterele și privilegiile anticei ”frății”*», se induce o anumită stare de excitație psihică.Trecerea prin cele trei grade se termină cu misterioasa (aproape iritantă) legendă hiramică și, dezvoltându-se *Capitolul Arcului Regal*, reapare acea stare de stimulare psihică, de această dată pentru o realitate diversă.Scopul primului grad este de a-l introduce pe ”frate” în conștientizarea psihicului său, în timp ce treptat începe să se obișnuiască cu organizarea lojei.Cei șapte oficianți fac referire la cele șapte nivele ale conștiinței: *maestrul de ceremonie*, *supraintendenții* – cel bătrân și cel tânăr, *diaconii* – cel bătrân și cel tânăr, *custodele* și garda (*gardianul*) internă. Cele trei coloane care apar figurate pe planșa de sinteză a gradului întâi reprezintă agenții principali care acționează prin cele șapte nivele de conștientizare.Prima coloană (cea în stil corintian) face referire la *exuberanță* și *creativitate*.A doua coloană (cea în stil doric) se referă la *pasivitate*, *reflecție* și la *natura tradițională* (cu sens de *conservator*).A treia coloană (în stil ionic) indică *echilibrul* (18).

Pardoseala în pătrate de șah (albe și negre, ca în lojele veritabile) reprezintă contactul la nivel cu pământul (cu lumea fizică), în timp ce coloanele indică psihicul (sau sufletul), la momentul când se află la jumătatea drumului care-l va duce către poarta ceru-

rilor.În panoul de sinteză, a patra dimensiune este indicată ca fiind *Gloria* care se află în centru, simbol al divinității spiritului.Planșa sinoptică a primului grad inițiatic conține și alte simboluri: *compasul*, ale cărui vârfuri indică axa est-vest (direcția de aliniere a conștiinței); *scara lui Jacob*, care duce către înalt cu ajutorul a trei trepte principale: *credința*, *speranța* și *caritatea* (pe rând, fiecare din aceste trepte este asociată cu starea de progres). La simbolismul scării se asociază ”Cartea Legii Sacre” și obișnuita imagine cu un punct la interiorul unui cerc.Nu lipsesc obiectele muncii ucenicului: ciocanul, rigla și dalta.O parte a ceremonialului de inițiere adeptul o petrece ținut în întuneric, legat la ochi, fără nici un fel de lucruri asupra lui (brățări, podoabe, ceas, etc), semnificație a stării de sărăcie și inactivitate.Brațul drept, partea stângă a pieptului (pentru distingerea sexului) și genunchiul sunt descoperite; numai piciorul drept este încălțat – simbol al condiției ”nici îmbrăcat, nici dezbrăcat, nici încălțat nici descălțat”, atenția trebuind să fie îndreptată spre conceptul de umilință profundă.Înainte de a fi pe deplin acceptat, gardianul așează la pieptul inițiatului un obiect greu și contondent, îi leagă de gât o funie obligându-l să meargă în acest fel (condus de funie).Toate acestea fac parte din solemnitatea ceremoniei, țin de obligativitatea respectării de către ucenic a angajamentelor asumate față de ”frăție”, amintindu-i-se pedepsele în cazul unei posibile încălcări a promisiunilor și angajamentelor acceptate atunci când a fost primit ca ucenic.

După îndepărtarea eșarfei de pe ochi – fiind readus la lumină, candidatului îi sunt prezentate cele trei *Mari Lumini* (cartea cu ”Legea Sacră”, echerul și compasul), respectiv *Micile Lumini* (Soarele, Luna și *Maestrul* lojei).Pe planșă apar adesea ”bijuteriile lojei”: firul cu plumb la un capăt, mistria, etc.Referitor la această serie de obiecte există destule interpretări: de exemplu, intenția de continuare de-a lungul gradelor prin mersul rectiliniu și modificarea bruscă a direcției în unghi drept – orice acțiune trebuie ”inspirată” și ”condusă” de dorința de ”înțelegere” și ”cunoaștere”, prin ”perfecțiune” și ”disciplină absolută”.Candidatului i se vorbește despre amiciție, solidaritate și uniune în cadrul ”frăției”, scopuri care se îndeplinesc cu ajutorul ”temperării”, ”puterii”, ”prudenței” și ”justiției”, culminând cu semne, strângeri de mână și cuvinte caracteristice gradului.

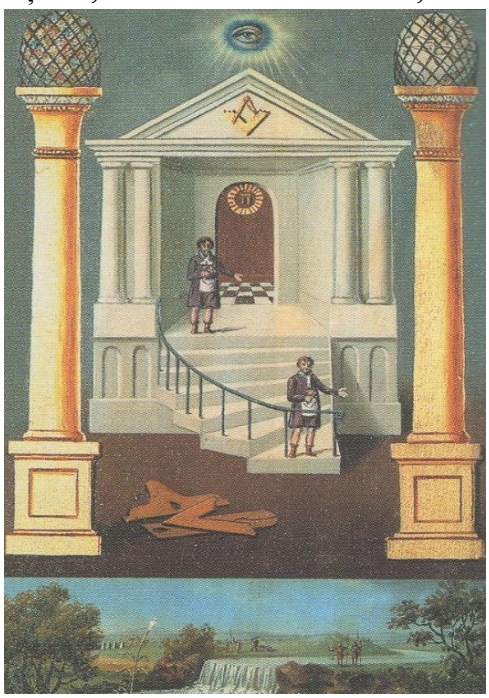

Fiind vorba de un traiect al progresului, cadrul sinoptic care caracterizează gradul al doilea reprezintă o continuitate a gradului precedent.*Scara lui Jacob* devine un urcuș în spirală (sau curbiliniu) iar candidatul este asemănat cu un spic de grâu (a se vedea și simbolistica ciocanului, a secerei, a spicelor de grâu – nota traducerii în limba română).La acest nivel, adeptul trebuie să fie în stare să-și conducă propria personalitate, dar trebuie și să fie gata să urce către stadii noi și elevate ale conștiinței (19).Direcția scării pleacă de la est către vest, în realitate indicând ceva mult mai complex – mișcarea corpului fizic care cu ajutorul spiritului, tinde către divinitate, traversând cele șapte nivele ale conștiinței (vezi și ideea celor *Șapte Arte Libere*).Instrumentele operative ale gradului sunt *cumpăna* (nivela) – simbol al justiției, *firul cu plumb* (simbol al carității) și *echerul* (simbol al adevărului). *Planșa gradului al doilea*

Efortul conceptual este concentrat pe ideea de moralitate și toate instrumentele au rolul de așezare a *ego*-ului fiecăruia în analiză cu un criteriu absolut.Gradul este o ale-

gorie și la cele ce se întâmplau pe durata construcției Templului lui Solomon, atunci când meșteșugarii *Artei* urcau scara către camera intermediară pentru a fi plătiți.Imaginea ține de ideea ”plății juste” ca urmare a unei munci efectuate în ”mod just”, fiind recunoscut acest lucru celui care a depus efortul.Simbolul camerei intermediare este litera ”G” (inițiala divinității) sau un ochi care vede totul.În planșa de studiu a gradului al doilea apar și coloanele Templului lui Solomon, Boaz – *întemeiere*, *fondare* și Jachin – *în forță*, destinate susținerii globului terestru și a bolții celeste (simbol al universalității Masoneriei).Cei doi pilaștri, împreună, reprezintă conceptul global de *stabilitate*.În cursul inițierii în gradul al II-lea, adeptului îi este amintit că pilaștrii Templului sunt goi la interior putând fi utilizați ca depozite pentru tezaurele masonice; inițiatul realizează un pas înainte dobândind informațiile legate de geometria sacră euclidiană.Și în acest caz, ceremonia se închide fiindu-i prezentate adeptului noi semne, strângeri de mână și cuvinte secrete, tipice nivelului la care se află.

Până în acest punct, parcursul inițiatico-masonic este destul de însemnat.Multe informații privesc activitățile și protocolul desfășurării adunărilor în lojă, în timp ce alte aspecte se referă la conștiința spirituală și la dorința de realizare a virtuții morale și a caritații.Printre activitățile caracteristice gradului al II-lea se află lectura de texte și instrucțiuni operative, anumite pasaje din Vechiul Testament, respectiv pasaje dedicate *Artelor Libere*.Din mai multe puncte de vedere, acest tip de norme (urmate la interiorul lojei) apar ca fiind ingenue și superficiale, fragmentele biblice fiind (în general) interpretări subiective ale anumitor evenimente.Cu toate acestea se intuiește un fel de ”anticipare” pentru că adeptul trebuie să ajungă al nivelul al treilea al parcursului inițiatic.Tot ceea ce a fost construit și prezentat până acum avea ca scop acest obiectiv, gradul de *Maestru* fiind cel care aduce cu sine revelarea marilor secrete masonice.Și totuși (în mod paradoxal) la acest nivel, totul ”alunecă” studiindu-se legenda construită și falsificată a morții lui Hiram.

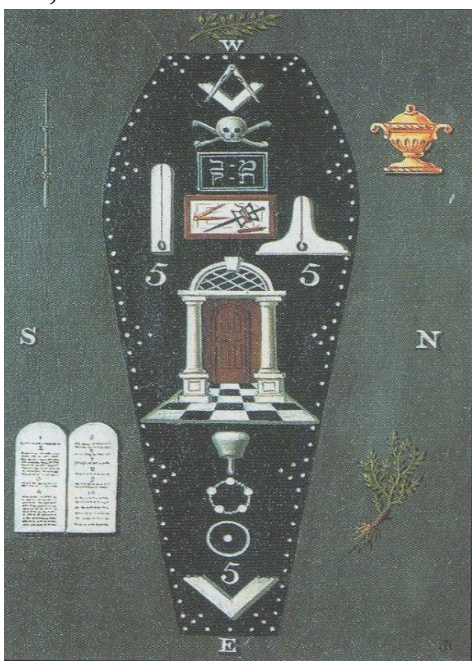

Dacă într-adevăr gradul al III-lea ascunde un mare și covârșitor mister, în aceste condiții este destinat să rămână dincolo de înțelegerea umană.De multe ori s-a spus că «*este dificil de înțeles și interpretat gradul cu titlul de ”Maestru” deoarece ritualul descrie un proces psihologic care se întâmplă de foarte puține ori în contextul societății noastre*» (20).Dar dacă aceiași maeștri ai *Artei*, pregătiți îndelung și cu intensitate, în timp și cu dăruire pe baza unei ucenicii clădite pe descoperirile celor de dinainte, nu sunt în stare se sesizeze esența gradului, înseamnă că există ceva care nu funcționează.Motivul pentru care la acest nivel, este propusă legenda exemplară (dar dificil de înțeles) a morții lui Hiram Abiff este ușor de intuit.Fapt realizat cu deosebită perspicacitate (înainte ca această practică să devină operantă) de către Isaac Newton care, profund implicat în căutarea marelui secret filosofal, scria: «*O persoană poate imagina lucruri care sunt false, dar le poate înțelege doar pe cele care sunt adevărate*»! *Imaginea prezintă planșa gradului al treilea*.

Note:

1 – Ars Quatuor Coronatorum, *The Transactions of Quatuor Coronati Lodge Nº 2076*, United Grand Lodge of England, vol. 74, 1961, pag. 133-137.

2 – Josephus Flavius, *Antichități judaice*, cartea III, cap. VII: 5.A se vedea și *1 Samuel 2: 18*.
3 – James Hastings, *Dictionary of the Bible*, Edinburgh, T & T, 1909, la secțiunea *Dress-item: Apron*.
4 – Werner Keller, *The Bible as History*, London, Hodder & Stoughton, 1956, pag. 72.
5 – James Hastings, *Dictionary of the Bible*, cit., la secțiunea *Brass*.
6 – Josephus Flavius, *Antichități judaice*, cartea VII, cap. III: 4.
7 – Albert Mackey, *Encyclopedia of Freemasonry* (facsimil al ediției din 1909), Kila, MT, Kessinger, 2003.
8 – Cuvintele sunt *Baabanim* și *Vebagneisim*.
9 – Acest document este datat 14 octombrie 1726, este scris de un nu prea bine identificat Thomas Graham și este intitulat *The Whole Institutions of Free Masonry Opened and Proved by the Best Tradition and Still Some Reference to Scripture*.
10 – Alex Horne, *King's Solomon Temple in the Masonic Tradition*, London, Aquarian Press, 1971, cap. 14, pag. 341.
11 – Referitor la remarcile «*Osul are măduvă*» și «*Miros*», alte interpretări posibile ale expresiei *Mahabyn* ar putea fi «*Ce anume?*», «*Constructorul*» sau interpretarea catehismului masonic irlandez care vorbește de *Matchpin*.A se vedea și David Stevenson, *The Origins of the Freemasonry*, cit., cap. 6, pag. 149.
12 – Pentru detalii referitoare la diversele interpretări, a se vedea și Manly P. Hall, *The Secret Teachings of All Ages*, Los Angeles, CA, Philosophical Research Society, 1989, pag. LXXVII, la paragraful *Hiramic Legend*.
13 – Alex Horne, *King's Solomon Temple in the Masonic Tradition*, cit., cap. 14, pag. 280, 345.
14 – *Ephod*-ul este amintit, de multe ori, în *Exodul*.
15 – În Biblie, toate măsurile sunt date în cubiți, o unitate de măsură destul de imprecisă care, în limite destul de mari, era distanța dintre cot și vârful degetului.Era o măsură variabilă între 46 și 56 de cm.La interiorul acestui interval se aflau diversele măsuri ale ”cubiților” utilizate în Antichitate; egiptean, ebraic și al popoarelor sumeriene.Anumite variațiuni erau cubitul regal, cubitul sacru și cubitul angelic.Pentru prezentarea de mai sus s-a adoptat valoarea minimă a cubitului, cea de 46 cm.(Ținând cont de definiția cubitului, ca ”distanța dintre cot și vârful degetelor”, denumirea de cubit poate aminti de numele unui os din componența antebrațului, *radius* și *cubitus* – sau *ulna* – nota traducerii în limba română).
16 – S-a notat că traducerea folosește termenul de ”planșe”, ”panouri” care la fel de bine, ar putea fi înlocuite cu alte sinonime, cu toate că termenul ebraic antic care apare în text, din punct de vedere tehnic, este destul de obscur, fiind destul de greu de stabilit validitatea folosirii acestor noțiuni. Se poate vedea, printre altele, și James Hastings, *Dictionary of the Bible*, cit., la secțiunea *Tabernacle*.
17 – Alex Horne, *King's Solomon Temple in the Masonic Tradition*, cit., cap. 14, pag. 340.
18 – W. K. MacNulty, *Freemasonry*, London, Thames & Hudson, 2003, pag. 16.
19 – Ivi, pag. 22, 23.
20 – Ivi, pag. 28.

Capitolul 9 - « Tranziția »

= Primele gilde =

După ce ne-am convins de consistența slabă a legendei hiramice care încununează parcursul de inițiere masonică a adeptului, ar deveni interesant de descoperit ce anume exista, în practica lojelor, înainte de introducerea acestei legende și înainte de deceniul al treilea al secolului al XVIII-lea.Ce anume ar fi putut atrage persoane de calibrul lui Elias Ashmole sau Christopher Wren? Tocmai din acest motiv este necesar de separat, ”starea” adoptată de Masonerie sub tutela Casei de Hanovra, față de ”starea” pe care o avea cu mult mai înainte.Atunci când James Anderson a făcut referire la Wren și la afilierea acestuia la *Marea Lojă*, pare să sugereze că cel din urmă a fost mason din ”modă”, ca ”adaptare”.Dincolo de observațiile mai mult sau mai puțin precise, ceea ce contează este trasarea unei delimitări între ceea ce Masoneria ”este”, respectiv ”era” odată.

În vremurile antice, Cavalerii Templari vorbeau ei înșiși ca despre ”frați masoni” - frère maçons – tradiția rămânând la interiorul Masoneriei franceze și în zilele de astăzi astfel că, atunci când se vorbește de Masoneria franceză se discută despre ***franc maçon***.Conceptul conform căruia Masoneria *speculativă* ar fi derivată din corporațiile sau gildele de constructori și dăltuitori, de lucrători în piatră, ale Evului Mediu ca o congregație a *Fiilor lui Solomon* este corect, dar până la un anumit nivel.La vremea respectivă, în insulele britanice nu existau gilde de acest fel și chiar dacă structurarea în loje este introdusă în Scoția de Cavalerii Templari încă din 1307, asta nu înseamnă că aceiași cavaleri ar fi fost ”frați masoni”, *operativi* sau *speculativi*.

Lojele și întregul aparat masonic au început să fie adoptate în Scoția în secolul XV, când lucrătorii corporațiilor au fost încadrați la interiorul unui document regal, chiar dacă era vorba despre gilde de comercianți, respectiv ale altor meșteșugari, nu neapărat legate de domeniul construcțiilor și al prelucrării pietrei.De instituții cu tentă ”filosofică” nici nu se putea discuta.În 1474, regele James al III-lea recunoștea gildele țesătorilor, pielarilor, fierarilor (prelucrători ai metalelor), sticlarilor, pictorilor, constructorilor de arcuri, tapițerilor, constructorilor de țigle, constructorilor de valize, cufere și coșuri, dogarilor.În 1483 s-au adăugat gildele lucrătorilor cu ciocanul (lăcătuși, fabricanți de cuțite și armuri), șelarilor (fabricanților de șei), respectiv măcelarilor.Ulterior, regele James al IV-lea a adăugat la listă corporația bărbierilor și a chirurgilor și începând cu 1530, succesorul lui (James al V-lea) a mărit lista introducând și recunoscând corporațiile brutarilor, pălărierilor și potcovarilor.În același timp, *Capitolele Templare* se dezvoltau în paralel, dar independent de corporațiile profesionale.

= Dincolo de sigiliul regal =

În 1312, după ce și în Anglia catolică a început persecuția Cavalerilor Templari, toate pământurile și proprietățile lor au fost confiscate trecând în proprietatea *Ordinului Spitalicesc al Sf. Ioan de Jerusalim* (a se vedea ”dincolo” de rânduri).În realitate, începând cu 1317, Templarii continuau să fie activi în Scoția prin *Frăția Roza-Crucii*.O pro-

blemă o constituia multitudinea de bunuri și imobile care trebuiau administrate.Documentul papei Clement al V-lea era destul de clar și impunea trecerea acestor proprietăți și bunuri sub tutela *Ordinului Spitalicesc*.Chiar dacă bula papală nu avea efect în Scoția din cauza excomunicării, cavalerii scoțieni ai *Ordinului Spitalicesc* au acordat o acoperire perfectă ”verilor” Templari în gestionarea intereselor și proprietăților.

La nord de linia de graniță dintre Anglia și Scoția, administrațiile celor două ordine gemene au avut, timp îndelungat, o colaborare neoficială până în momentul în care, un document al regelui James al IV-lea al Scoției (datat 19 octombrie 1488) a rezolvat starea de fapte.Posesiunile aflate pe teritoriul scoțian rămâneau proprietatea templarilor, urmând să fie gestionate din acel moment de William Knollis, reprezentant al *Ordinului Spitalicesc* la Torphichen, în partea occidentală a Lothian.La 18 iunie 1488, Knollis a fost promovat trezorier de același suveran, instalându-se cu titlul de *Guvernator* în *Castelul Negru*, în apropiere de Bowness (Firth of Forth).După trei ani (la 10 ianuarie 1491), pentru rezultatele sale, Knollis a primit un loc în Parlamentul scoțian, unde a deținut titlul de lord St. John.

Ordinul Spitalicesc al Cavalerilor Sf. Ioan de Jerusalim a fost înființat în Palestina cu puțin timp înainte de Ordinul Templar, sub conducerea *Marelui Maestru* Raimond Dupuy și și-a asumat sarcina de ajutorare (din punct de vedere medical, al bunăstării) a pelerinilor dezmoșteniți, respectiv a familiilor victimelor cruciadelor.Spitalul din Jerusalim al acestora exista încă de dinainte de începerea cruciadelor, fiind fondat în 1050 de un nobil francez – *Sf. Gérard*.În 1530, *Ordinul Spitalicesc* va trece printr-o schimbare modificându-și numele în *Ordinul Cavalerilor de Malta*, mai ales că din 1291 au părăsit Palestina.Pentru a se face diferențierea dintre crucea roșie cu opt vârfuri care forma emblema Templarilor, *Cavalerii de Malta* aveau pe piept o cruce albă (o ramură succesivă a acestui ordin a luat ființă în 1888, origine a *Britain's St, John Ambulance Association*).În afara unui simbol divers, cavalerii celor două ordine îmbrăcau tunici care îi deosebeau imediat: tunica albă a cistercienilor (pentru Templari) și tunica neagră a *Benedictinilor* (pentru *Ordinul Spitalicesc*).

Fără a se ține cont de cele stabilite înainte, în 1560, cele *Trei Stări* ale Parlamentului scoțian (1) au decretat că orice ordin cavaleresc care ar fi plătit tribut papei, ar fi rămas (prin confiscare) fără bunuri și proprietăți.În mod natural, *Cavalerii Ordinului Spitalicesc* sufereau din plin rigoarea noului document.Ca o recompensă pentru felul în care au dejucat această stare de necesitate, Maria de Scoția s-a gândit să-i garanteze (cu titlu ereditar) lui James Sandilands, lord St. John, posesiunile baroniei Torphichen.Cu puțin timp înainte, regele Henric al VIII-lea Tudor al Angliei a luat cu asalt întreaga structură a Bisericii de la Roma anulând (din proprie inițiativă) influența acesteia asupra tuturor bisericilor din regat.Chiar dacă frații și călugării din ordinele respective nu făceau parte integrantă din structura ecleziastică a Vaticanului, Henric al VIII-lea a dat ordin de distrugere a mănăstirilor, abațiilor și bisericilor, arderea bibliotecilor (care se aflau în incinta acestor așezăminte – vezi și Umberto Eco, *Numele Trandafirului* – nota traducerii în limba română), provocând daune materiale și culturale fără precedent istoriei și tradițiilor britanice.În această acțiune agresivă de curățire, Henric viza și ordinele cavalerești care, într-un fel sau altul, erau legate (în măsură diferită) de mănăstiri, interzicându-le de pe regatul propriu. Răspunsul Templarilor nu s-a lăsat așteptat, aceștia scufundându-i nava-amiral *Mary Rose* în largul zonei Spithead (2).

În 1560, Templarii au trecut sub conducerea lui David Seton, rudă cu lordul George Seton.Maria (sora lordului George) a fost una din cele ”4 Marii” care în 1548 au

însoțit-o pe Maria Stuart în Franța (și tot cu ea s-au întors în Scoția, în 1561).Cu scopul de a salva, încă o dată, bunurile și posesiunile templare de trecerea sub jurisdicția *Ordinului Spitalicesc*, Seton s-a gândit să dea o nouă identitate Templarilor din Scoția: *Ordinul Cavalerilor Templari ai Sf. Anton* (3).În *Registrul Sigiliului Regal al Scoției* se precizează că începând cu 1590 se numărau cel puțin două concesiuni teritoriale din partea regelui James al VI-lea pentru Templarii Sf. Anton, concesiuni realizate cu condiția ca pe unul din aceste teritorii Ordinul să realizeze un spital.Pe celălalt teritoriu, garantat în 1593, ar fi trebuit să se construiască o capelă, o mănăstire și spitalul din Leith.Spitalul (terminat în 1614) a fost realizat pentru asistența săracilor și nevoiașilor, a fost numit *Spitalul regelui James* și avea stema heraldică a respectivului rege.În aceeași perioadă, proprietățile templare din zona Edinburgh-ului care aparțineau *Ordinului Sf. Anton* au fost transferate de același rege James către *Biserica Secesionistă a Sf. Anton* din Leith, cu scopul de susținere a structurii spitalicești care îi purta numele. *Sigiliul Cavalerilor Templari ai Sf. Anton din Leith*

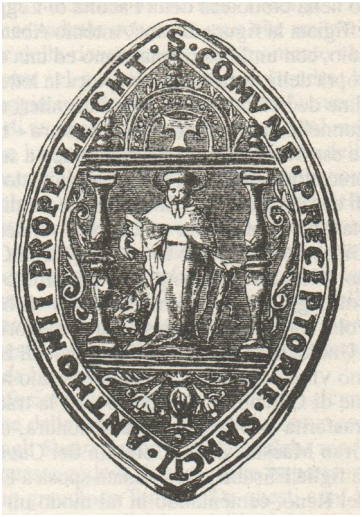

Chiar dacă în rândul opiniei publice s-a răspândit ideea că Templarii și-au încetat existența după 1300, *Registrul Sigiliului Regal al Scoției* arată o cu totul altă stare de fapte (4).Sigiliul original al *Ordinului Cavalerilor Templari ai Sf. Anton* a ajuns până în prezent, fiind conservat de Biblioteca Facultății de Drept din Edinburgh (5).Pe respectivul sigiliu apare figura lui Sf. Anton (circa 300 d.H.) cu straiele specifice vremii, cu o carte în mână și un clopoțel în jurul gâtului.Deasupra acestuia se află litera ”T” - *Tau* – emblema Ordinului dedicat sfântului, pe care cavalerii o purtau (în albastru) deasupra veștmintelor negre (6).Mănăstirea (circa 99 de metri lungime de-a lungul axei est-vest) a fost construită puțin mai la sud de Leith, spre stânga față de abația Wynd (în afara Kirkgate), unde templarii dispuneau și de o capelă, cimitir și grădini.Toate bunurile și terenurile care aparțineau stabilimentului au fost recunoscute Ordinului de către regele James al VI-lea pe durata unei adunări ecleziastice care a avut loc la Leith în 1614.Casa templară și spitalul au fost demolate în 1822 și locul este cunoscut în prezent ca «*zona unde odată se înălța biserica și comenduirea Sf. Anton*».

În 1603, cu unsprezece ani înainte ca spitalul din Leith să dobândească numele regelui, James al VI-lea (rege al scoțienilor) a devenit rege al Angliei, adoptând numele de James I.Astfel, tradiția templară scoțiană s-a transferat la curtea regală de la Londra, împreună cu titlul ereditar de *Mare Maestru de St. Germain al Cavalerilor Roza-Crucii*.În 1613, fiica acestuia (Elizabeth) s-a căsătorit cu Frederick al V-lea al *Palatinatului* Rinului, întărind în acest fel o legătură roza-cruciană cu ”frăția” din Heidelberg.În acest punct, în 1660, vremurile erau mature pentru ca nepotul lui James I (urcat pe tronul Angliei cu numele de Charles al II-lea) să devină protectorul instituției (dorită de Christopher Wren) pentru promovarea educației teoretice și practice în științele fizico-matematice (cu sediul la *Gresham College*).Imediat după (în 1662 și 1663), regele Charles al II-lea și-a dat acordul și binecuvântarea astfel că londoneza *Royal Society* (fondată pentru dezvoltarea și studiul științelor naturale) a putut fi inaugurată în mod oficial (7).Unul din scopurile inițiale ale grupului l-a constituit analizarea și studierea cu atenție a ideilor, respectiv a lucrărilor maestrului roza-crucian Francis Bacon.Din acest motiv, imaginea lui Bacon apare pe reprezentarea inaugurală a *Royal Society* [vezi și imaginea de la pagina 40 a acestei traduceri (8)].

În baza documentelor masonice ale erei hanovriene și după cum s-a tratat în paginile precedente, rezultă că sir Christopher Wren ar fi fost inițiat în Masonerie la 18 mai 1691, în cursul unei ceremonii care a avut loc în catedrala St. Paul; păcat că în acei ani, din catedrală nu existau decât ruinele sau (în cel mai bun caz), schelele pentru reconstrucție, din moment ce respectiva catedrală a fost distrusă în incendiul londonez.În realitate, începând cu 1660, loja neoficială a lui Wren a fost chiar *Royal Society*, un așezământ de origine roza-cruciană bazat pe modelul lojelor scoțiene anterioare cu mult timp anului 1688, anul detronării Casei Regale de Stuart de pe tronul Angliei.În mod concret, nu exista nici o legătură între membrii *Royal Society* care se dedicau studiului științelor fizice, matematice și ale filosofiei naturale (total nemulțumiți de modul în care a fost reformată asociația în 1717) și adepții masoni care se adunau în taverne și hanuri.În Masoneria de origine hanovriană, totul trebuia revăzut, dacă nu chiar reinventat și tocmai în acest context al incertitudinii a fost elaborată legenda hiramică.

Pe durata acestei perioade de confuzie și de agitație, diverse evenimente și resturi de informații despre tradiția masonică scoțiană (condusă de Casa Regală Stuart) au fost (într-un mod sau altul) adunate de către Wren și colegii lui; printre acestea, istoria regelui Solomon și a Templului său se bucurau de o atenția aparte.Începând cu acei ani, istoria lui Solomon (și a Templului său) au ocupat centrul – focarul – activității masonice esoterice, dar nu în modul în care i-ar fi putut interesa pe Wren, Newton & Co.Noul ”establishment” masonic nu cunoștea mai nimic despre aspectele științifice, respectiv alchimice legate de contrucția Templului.Ca o compensare, majoritarii din *Marea Lojă* și-au inbentat propria mitologie.

Fostul președinte al *Royal Society* (sir Isaac Newton) era interesat de istoria regelui Solomon și a stabilit cu precizie dimensiunile reale și caracteristicile Templului, bazându-se pe cele scrise în Biblie (în *1 Regi*), susținând că Solomon realizase lucrarea lui sub inspirație divină.Newton era convins că geometria sacră nu era doar o ”contribuție” la un proiect al unei construcții, ci era și un fel de legătură de-a lungul timpului între evenimentele istoriei umanității și o bună parte din viața lui a încercat cu toată puterea intelectului său să copie măreția și înțelepciunea regelui Vechiului Testament, figură care i-a servit ca inspirație (9).Împreună cu Robert Boyle și cu ceilalți membri ai *Royal Society*, Newton era conștient că marele secret al lui Solomon, respectiv al artizanilor biblici precum Tubalcain, Bezaleel și Hiram era un fel de știință alchimică, puternică și unitară, care se baza pe celebra dar puțin cunoscuta substanță din care era compusă ”Piatra Filosofală”. Newton a scris destul de mult despre sanctuarul care adăpostea *Arca Alianței*, susținând că putea să nu fie vorba de un loc terestru precum *Sancta Sanctorum* de la interiorul Templului din Jerusalim, dimensiunile liniare fiind diverse.Și-a făcut cunoscut conceptul conform căruia «*prin forța inevitabilului, expresia cantitativă a superiorității a luat în stăpânire sfântul sfinților*» (10).Ce anume dorea să specifice cu această afirmație nu este destul de clar dar, fiindcă *Sancta Sanctorum* era locul de formă pătrată destinat să adăpostească *Arca Alianței*, este evident că *Sancta Sanctorum* era însăși *Arca* și, după cum apare în *Apocalipsa 11:19*, era destinată să fie păstrată în *Templul Cerurilor* (11).

În studiile corelate cu acest argument, Newton era interesat în mod deosebit de un tratat al unui alchimist anonim, procurat de Ezechiel Foxcroft (membru al *King's Co-*

llege din Cambridge).Foxcroft era traducătorul în engleză al operei lui Johann Valentin Andreae, cu titlul *Ceremonia căsătoriei alchimice* (1690), un document roza-crucian aflat în legătură cu manifestele frăției, celebrele *Fama Fraternitatis* (1614), respectiv *Confessio Fraternitatis* (1615), toate scrise în limba germană și cunoscute ca *Manifeste* ale Roza-Crucii.Textul procurat de Foxcroft se numea *Manna – Discuție despre natura Alchimiei* (12).În 1675, Newton a făcut câteva adnotări pe marginea textului, printre care și aceasta: «*Această filosofie, când speculativă, când activă, nu se regăsește numai în cartea naturii ci și în scrierile sacre, precum în Geneză, Iov, Psalmi, Isaia și altele.În cunoașterea acestei filosofii, Dumnezeu a făcut din regele Solomon cel mai mare filosof al tuturor timpurilor* (13).(Pentru ușurința înțelegerii anumitor aspecte se poate utiliza analogia *manna = mană*, ca în expresia *mană cerească* – nota traducerii în limba română).

În lucrarea *Noua Atlantidă* (scrisă de Bacon în 1623 dar publicată după patru ani), Bacon face referire la *Casa lui Solomon*, discutând despre conceptul lui de stat ideal. În această concepție (trebuie ținut cont că anticipă cu circa un secol revoluția industrială), viziunea viitorului, respectiv a progresului tehnologic propuse de Bacon, stârnesc mirarea printr-o anume *ante-vedere* (clarviziune).Vorbește de călătorii aeriene, de submarine, de motoare (surse de propulsie), rachete, furnizând cercetătorilor și studioșilor de la *Royal Society* o listă lungă cu teme de cercetare, respectiv proiecte noi care pot fi catalogate cu ușurință ca incredibile.Pentru Bacon, aceste proiecte vizionare erau *Bogățiile lui Solomon*, descriind fiecare lucru ca și cum ar fi existat în realitate, unica problemă stând în încercarea de a le redescoperi (folosindu-se și de mijloacele specifice epocii).În mediile roza-cruciene, când se făcea aluzie la *Casa lui Solomon* se făcea referire la *Templul Roza-Crucii* (14).Referitor la roza-crucianism, este interesant de semnalat că de-a lungul istoriei nu a existat o societate secretă numită *Roza-Cruce* sau persoane *Roza-Cruciene* (15).Roza-crucianismul era doar o vastă și indefinită tradiție filosofică.Existau persoane care puteau fi definite *roza-cruciene* (printre care și mulți din cei care au frecventat *Royal Society*), putându-se vorbi, într-un mod sau altul, de o *mișcare roza-cruciană*, neexistând o organizație formată (o societate constituită).Era vorba de un mit utopic capabil de dezvoltarea unui ideal și pentru a cărui îndeplinire au fost făcute multe descoperiri importante în istoria umanității.Fără ”forța de tracțiune” a acestui ideal (pe care Bacon l-a susținut întreaga viață) oamenii de știință nu ar fi știut să-și orienteze propriile energii, ce să facă pentru a realiza descoperirile și ca o consecință, nu ar fi reușit să-și atingă niciodată obiectivele și nici să-și realizeze descoperirile intelectuale.Din acest punct de vedere se poate spune că *Manifestele* Roza-Crucii ar trebui înțelese ca o anunțare programatică a unei iluminări pe cale de îndeplinire.

Ar fi incorect de susținut (după cum au făcut-o multe persoane) că după 1717, Masoneria de origine hanovriană s-a dezvoltat la interiorul Roza-Crucii.Unicul lucru pe care l-a încercat Masoneria *modernă* a fost să copie și, între anumite limite a reușit acest lucru.Masoneria *modernă* își adapteză apropierea esoterică față de religie cu o atitudine cu puternice accente etice, axându-se pe filantropie; același lucru se poate spune și despre câteva aspecte ale mișcării roza-cruciene, dar asemănările se termină aici.Față de filosofia Roza-Crucii, Masoneria engleză nu a fost încântată de reforme sau progresul artelor și științelor, nici din punct de vedere practic al descoperirilor științifice, nici din punct de vedere al filosofiei naturale.În schimb, acestea au constituit motivele care au dus la fructificarea fluxurilor de energie lansate în primii ani ai *Royal Society* de către Christopher Wren și colegii lui.Faptul că Wren a fost sau nu mason are prea puțină importanță.Figura acestuia concentra ceea ce, în concepția lui Anderson (teoreticianul noii Masonerii), ar fi

putut reprezenta fratele mason perfect.

La fel ca și Newton, Wren era entuziasmat de magia matematică pe care o considera inclusă în Templul lui Solomon.Nu este de mirare că mișcarea masonică hanovriană, prin figura lui Desaguliers (care în 1719 a fost ales *Mare Maestru* al Lojei *Modernilor*) a adoptat noțiunea de ”Templu al lui Solomon”.În calitate de membru al *Royal Society*, Wren a fost întotdeauna la curent cu progresele în cercetările și studiile efectuate la interiorul societății, informațiile fiind publicate în așa-numitele *Verbale*.Legenda lui Solomon era un subiect demn de atenție și nu degeaba (începând cu 1724) a devenit un aspect fundamental al dinamicii masonice, transformându-se în gradul al treilea al inițierii masonice. O inițiativă fără sorți de izbândă chiar de la început pentru că în loc de a da o continuitate firească celor două grade anterioare, introducând în nivelul al treilea noile orizonturi deschise de cercetările lui Newton și ale colegilor lui, formularea gradului al treilea s-a fixat pe legenda inventată și manipulată a lui Hiram Abiff, anulând orice posibilitate de aducere la zi și îmbunătățire.

Un al treilea grad, adecvat, exista deja.Era ceva destul de vechi, care s-a dezvoltat independent de *Arta* masonică, fapt cunoscut prin mărturiile scoțiene datate 1590 (Stirling).Laurence Dermott, *Mare Secretar* al Lojei *Anticilor*, a fost cel care a făcut cunoscut *Modernilor* că știa de existența unui nou grad care a evoluat în formă independentă față de ”frăție” și care din cele susținute de el, putea fi considerat «*rădăcina, inima și măduva Francmasoneriei*», dar despre care oficial nu se știa mai nimic.Destul de târziu în timp (abia în 1772), *Anticii* l-au inclus ca aspect formal în cadrul ritualisticii lor.De partea ei, loja *Modernilor* a cunoscut modificări abia în 1813, o dată cu fuziunea celor două tendințe, când mulți inițiați au cerut o adecvare a gradului al treilea printr-o perspectivă mai bună față de legenda puțin convingătoare a lui Hiram (susținută cu ardoare până în acel moment de către majoritatea *Modernilor*).Acest *capitol* – adăugare purta numele de *Arcul Regal*, ceva mult mai consistent decât gradul al treilea care exista atunci, Dermott având dreptate când a vorbit despre acesta, chiar și în mod aluziv.Ținând cont că mult timp s-a proclamat că nu pot exista mai mult de trei grade, respectiv de faptul că schimbarea ”politicii” i-ar fi demotivat pe mulți, era prea târziu pentru introducerea unei modificări.Ca urmare a fost luată în considerare adăugarea *Capitolului Arcului Regal* ca o mărire a gradului al treilea, acordând ”frăției” un ultim obiectiv de îndeplinit.Despre *Arcul Regal* se va discuta mai târziu, la un nivel în care Bezaleel va avea întâietate asupra lui Hiram, va apare și termenul corelat de *mannă* care după cum s-a văzut, apărea în titlul misteriosului manuscris alchimic deținut de Isaac Newton.

= Statuturi și documente =

Faptul că în 1641, sir Robert Moray a fost inițiat într-o lojă masonică, respectiv că în 1646, Elias Ashmole a fost și el inițiat demonstrează că, în paralel cu activitatea Templarilor și roza-crucienilor, exista în Anglia o formă de Masonerie activă din vremea dinastiei Stuart.Pentru aceasta, câteva rânduri din jurnalul lui Ashmole sunt mai mult decât elocvente: «*1646, 16 octombrie, 4:30 pm. Am fost inițiat în Masonerie la Warrington, în Lancashire, de către colonelul Henry Maiwaring din Karincham (Cheshire)*».Dacă nu apare ca fiind stranie citarea lui Moray ca prim inițiat pe teritoriul englez (urmat după aceea de Ashmole), altfel stau lucrurile în cazul lui Mainwaring, despre a cărui inițiere nu se

găsesc mărturii în celelalte documentele istoriei masonice.Din cele cunoscute, Mainwaring era socrul lui Ashmole și după câte se știe, a fost primit în Masonerie în aceeași zi (16).Este posibil ca loja din Warrington să fi dat posibilitatea unor astfel de inițieri, putând fi o ”lojă ocazională” sau ”temporară” care în anumite limite, putea exista doar pentru o singură zi, neexistând prea multe documente referitoare la această lojă.

Cu cinci ani înainte, sir Robert Moray a fost inițiat la Newcastle în cadrul unei loje militare cu reședința la Edinburgh, unde se aflau departamentele administrative ale armatei scoțiene.Chiar dacă *inițiatul*, respectiv *asociația* aveau origini scoțiene, această primă inițiere este recunoscută ca prima inițiere din istoria Masoneriei engleze, mai ales că evenimentul a avut loc pe teritoriu englez.La fel se poate presupune despre celebrarea legată de afilierea lui Ashmole, neexistând nici o mărturie documentară despre cei șapte membri care în octombrie 1646 formau loja din Warrington.În mod normal, militarii care spre jumătatea secolului al XVII-lea se afiliau la lojele masonice de câmp, nu erau ”frați” *operativi*.Se pare că dinainte de 1590, chiar dacă lojele masonice erau organizate (din punct de vedere *operativ*) precum gildele, putea să existe posibilitatea admiterii la interiorul lor de adepți *non-operativi*.Cu toate că linia de demarcație dintre *operativ* și *speculativ* este destul de neclară, această diferențiere exista în mediul masonic de tradiție scoțiană.

Printre familiile cele mai importante ale acelei perioade se afla și St. Clair, care a ajuns în Scoția în secolul XI (înainte de 1066 – anul cuceririi Angliei de către normanzi), astfel că în 1057, respectiva familie primise baronia de Rosslyn (câțiva kilometri mai la sud de Edinburgh), de la suveranul Malcolm III Canmore.Un sir William de St. Clair, șerif de Edinburgh, a fost colaborator apropiat al regelui Alexandru al III-lea (1249-1286).În timpul regelui James al II-lea al Scoției (1437-1460), numele de St. Clair s-a transformat în Sinclair și William Sinclair, conte de Caithness (mare amiral scoțian) a fost recunoscut (în 1441) de către rege ”patron” și ”protector” ereditar al masonilor scoțieni.Documentul acelei investituri, cu semnătura suveranului, respectiv documentația de ”protector” ereditar, sunt păstrate în cadrul *Marii Loje* a Scoției, după cum a fost înregistrat de *Marele Secretar* al lojei, Alex Lawrie, în 1804 (17).William Sinclair era un *Cavaler* al *Ordinului Vălului de Aur*, respectiv *Cavaler* al *Cochiliei St. James* [*Ordinul Santiago de Compostela* (18)], ordin fondat în secolul al XII-lea, cu puternice conexiuni templare.

În 1583, William Schaw (proprietar de terenuri în Aberdeen) a fost numit de regele James al IV-lea să facă un recensământ al *fraților* masoni din Aberdeen și din regiunile limitrofe.În 1598, după ce a fost numit de către regele James al IV-lea *Maestru* al *Operei*, Schaw a tipărit primul din celebrele *Statute* în care se precizau îndatoririle *fraților* către loje, respectiv către populație.Schaw și asistentul acestuia (James Boswell) au fost afiliați în 1598, fiind considerați primii masoni *non-operativi* din istoria masonică.Din acel moment au început să apară lojele mici, trebuind amintite (printre primele) cele din Aitchinson, Edinburgh și Haddington.În 1599 a apărut al doilea *Statut* al lui Schaw, identificându-se alte loje: Kilwinning, Edinburgh (alta), Stirling și St. Andrews (19).La interiorul acestor *Statute* se făcea aluzie, pentru prima dată, la o formă secretă de cunoaștere esoterică îmbinată cu *Arta* masonică, cu adepții instruiți în practicarea *Artei memoriei*.Loja din Kilwinning este considerată ”mama” lojelor scoțiene, cu toate că cele mai vechi documente afirmă că prima lojă a fost fondată la Aitchinson (în Midlothian), la 8 ianuarie 1598.Documentele lojei *St. Mary's Chapel* din Edinburgh (care în cursul numerotării a primit numărul ”1”) atestă înființarea acesteia la 31 iulie 1599.Numărul ”2” a fost atribuit de Schaw lojei din Kilwinning; acest fapt i-a nemulțumit pe afiliații acestei loje până într-acolo încât nu au luat în considerare al doilea *Statut* al lui Schaw în registrele și *Verbalele* lor (20).În

afara cercurilor direct interesate, termenul de *frammason* (mason liber) nu prea era folosit în Scoția, chiar dacă apare ocazional în registrele secolului al XVII-lea.Documentele din 1674 ale lojei *Melrose* fac referire la primirea unui nou adept numindu-l *frie mason*.

Încă din 1600, lojele scoțiene active au adoptat o anumită organizare și structură (mai ”liberale”), respectiv semnale și ritualuri distincte.Pe e altă parte, prin răspândirea *Statutelor* lui Schaw au fost adoptate elemente noi de terminologie, regăsindu-se *Maeștri ai Artei*, *Ucenici* și prezentarea regulilor referitoare la câți *Maeștri* pot fi prezenți la interiorul unei loje. După munca intensă de redactare a *Statutelor*, Schaw se aștepta la verificarea (ulterioară, normală) din partea regelui, dar ”aprobarea” funcționării nu era un lucru necesar și iminent.Unul din motive îl constituia scutirea lojelor masonice de orice fel de autorizații sau permise din partea autorităților locale competente.Printre altele, se stabilea că reprezentanți ai Casei Regale (în speță, regele James) ar fi contribuit la menținerea familiei Sinclair din Rosslyn în calitate de ”patronatoare” a Masoneriei scoțiene.William Sinclair își menținea poziția lui, fiindu-i recunoscut și dreptul de judecare (și rezolvare) a proceselor judiciare.În 1602 a murit Schaw și în anul următor, regele James a fost chemat la Londra pentru a fi înscăunat suveran al Angliei și Scoției.

În 1617, William Sinclair s-a transferat în Irlanda lăsând domeniile de la Rosslyn și Pentland fratelui său, magistrat (având același nume – William) care, devenit *Cavaler* în acel an a preluat și funcția de șerif de Edinburgh.Un document emis de Sinclair și datat 1628 are o importanță deosebită deoarece, în afară de a fi aplicat de frații masoni, era valabil și pentru cei care utilizând ciocanele, se ocupau de prelucrarea metalelor (artizani, fierari, lăcătuși, etc).În acest moment și în acest context, importanța acordată cuvântului ”piatră” începe să se atenueze, în timp ce geometria și utilizarea instrumentelor geometrice deveneau factorii determinanți în constituirea unei loje.Sub același stindard se aflau corporații de meșteșugari precum cele ale sticlarilor, ale celor care produceau țigle, ale tuturor artizanilor care în desfășurarea meseriei lor trebuiau să folosească «*echerul, rigla și compasul conform principiilor geometriei*» (21).Trecerea către Masoneria *speculativă* începea să facă primii pași și datorită unui act semnat de către regele James al VI-lea (în 1592) care reglementa activitatea ”frăției” din Dundee, sir William Sinclair a avut oportunitatea să creeze un context masonic în care partea predominantă era deținută de arta geometriei sacre (nu neapărat corelată cu construcția și prelucrarea pietrelor).

Dacă ”frații” masoni ai lojelor din Fife (Lothian), Stirling, Dundee și alte localități au fost de acord să semneze documentul elaborat de Sinclair, afiliații lojei din Kilwinning nu au acceptat noua convenție propusă.Printre altele, refuzul se datora și nemulțumirii de a avea, ca identificare, numărul ”2”.În 1628, James Murray (succesor al lui Schaw la titlul de *Maestru* al *Artei*) i-a cerut lui Sinclair să se întâlnească la Rosslyn pentru rezolvarea chestiunii, dar fără nici un rezultat.Cele două fracțiuni și-au continuat disputa până în 1631, când Sinclair a obținut acordul definitiv al regelui Charles I.Cu acea ocazie, Murray s-a grăbit să se întâlnească cu regele pentru a-și garanta poziția personală (după cum se întâmplase cu Sinclair), dar discuția a degenerat.În cele din urmă s-a ajuns să se spună că cele două funcții – *Maestru al Artei* și *Patronator al Masoneriei* – erau demnități stabilite de către rege, cu obligații și drepturi nu prea bine clarificate.Chestiunea ar fi trebuit să se rezolve între cele două părți implicate, fiecare acționând pentru impunerea propriilor decizii și a propriei influențe în cadrul organizațiilor și adunărilor.

În 1634, funcția lui Murray a fost preluată de Anthony Alexander care utilizând o stratagemă, s-a gândit să se afilieze lojei *St. Mary's Chapel*, dobândind influența puternică a altor grupuri masonice în acțiunea împotriva lordului Sinclair.Alexander și-a extins

autoritatea proprie, implicându-l și pe regele Charles I într-o dispută cu propriul cancelar, fără a se stabili cine să fie persoana cu autoritate finală, decisivă, la interiorul lojelor scoțiene.Nici după decesul lui Sinclair și al lui Alexander, succesorii acestora nu au reușit să rezolve problema.*Războiul Civil* a întrerupt conflictul între fracțiunile rivale și a făcut ca problema masonică să devină una din ultimele preocupări ale regelui Charles I.Pe toată durata perioadei lui Cromwell s-a lăsat liniștea peste disputa masonică.

După *Restaurația* regelui Charles al II-lea (în 1660), suveranul a decis că disputa trebuia reglementată de către autoritatea sa.Noii maeștri ai geometriei sacre nu mai erau masonii operativi, ci tinerii reprezentanți ai mediului academic de la *Royal Society*, apăruți după perioada cenușie a *Protectoratului*, cu un interes profund pentru discipline ca matematica, fizica, astronomia, alchimia.Era perioada lui Christopher Wren, Robert Boyle, Robert Hooke.Încă de la înființarea ei, sir Robert Moray l-a convins pe regele Charles al II-lea să aprobe funcționarea *Royal Society* ca o instituție regală, acesta numindu-l pe fratele lui Robert Moray (sir Willam Moray din Dreghorn) supervizor al activităților desfășurate dincolo de frontiera cu Scoția (William Moray era ajutat în activitatea lui de către sir John Veitch din Dawyck).Treptat, cei doi au devenit responsabili cu verificarea oricărui fel de activitate, de la cea comercială la traficul economic, de la cea urbană la cea de construcții. Rezolvarea finală a conflictului de mai înainte s-a realizat în virtutea unei schimbări radicale.În această perioadă, fără a fi nevoie de ratificarea vreunui act oficial, Masoneria *speculativă* începea să câștige teritoriu, după cum se întâmplase în lojele londoneze.În 1736 a fost înființată *Marea Lojă* a Scoției, cu un descendent omonim al lui William Sinclair în calitate de *Mare Maestru*.

= Arta memoriei =

Perioada de aproximativ o sută de ani de relativă ”liniște masonică” a contribuit la propagarea unei unde de *neoplatonism* care s-a răspândit în Anglia dar și pe întregul continent european.*Mișcarea neoplatoniană* a apărut în 250 î.H., ca formă de sincretism între filosofia lui Platon și misticismul (cu influențe orientale al) lui Plotin.Conceptul de bază susținea că intelectul uman nu avea legătură cu lumea materială și că spiritualitatea fiecărui individ era cu atât mai puternică cu cât acesta era mai detașat de partea materială a lumii.Perioada *Renașterii* a însemnat nu numai reaprinderea interesului pentru disciplinele clasice precum arhitectura, ci și o revigorare a atenției acordate înțelepciunii filosofiei antice, esoterismului, magiei, alchimiei, respectiv astrologiei.În același timp, religia începea să fie observată în mod critic, punându-se bazele unor noi branșe teologice.O nouă eră de gândire, cercetare și experimentare.Dacă *Renașterea* a dus la revitalizarea valorilor artistice, perioada care a urmat a pus accentul pe revigorarea valorilor morale și spirituale ale omului, respectiv pe apariția unei dorințe puternice de cunoaștere a lumii și a fenomenelor naturale.

În acest context de fervoare și frământări a început să apară conceptul de *secret*, *ocult*, asociat cu lumea închisă a lojelor masonice.Studiile esoterice aveau în vedere domenii secrete precum forțele misterioase și oculte ale naturii, dar și enigme ale universului.Cei pasionați au început să studieze pe cont propriu, în privat, sau formând grupuri de studiu care au devenit rivale și competitive, utilizând concluzii și noțiuni considerate *private*, *secrete* și ca atare, trebuiau menținute astfel la interiorul grupu-lui, -rilor.Și chiar da-

că nu se ajungea la nici o conluzie, toate cele întâmplate trebuiau să rămâne secrete! Multe grupuri s-au creat în mijlocul cluburilor și asociațiilor deja existente, precum corporațiile comercianților și a constructorilor: apăreau lojele masonice.Dacă unele aspecte ale cunoașterii erau unice și particulare (după cum ”unică și particulară” era abilitatea unui artizan specializat), era normal ca aceste aspecte să fie ținute secrete, ca informații exclusiv la dispoziția grupului sau a lojelor.Ceea ce a distins încă de la început acțiunile și activitatea *Royal Society* a fost faptul că cele descoperite nu au fost înțelese ca ceva *ocult* și închis, ci ca un produs care trebuia divulgat, făcut cunoscut publicului.

Trebuind să păstreze și să conserve cu rigurozitate secretele lor (oricare ar fi fost acestea, chiar dacă erau lucruri de mică valoare), membrii congregațiilor și ai asociațiilor au adoptat obiceiul de a schimba semne și simboluri, ca o expresie a recunoașterii reciproce.Cu cât ”intimitatea” era mai profundă, cu atât creștea importanța secretului păstrat și a valorii lui potențiale.Printre categoriile de simboluri preferate se aflau, fără îndoială, hieroglifele Egiptului Antic, considerate ca ideale deoarece, chiar în aparenta lor simplitate, erau bogate în valențe mistice și misterioase.Înainte ca descoperirea din 1799 a blocului

de granit (Rashid, 1,14m x 0,72m, cu inscripții în greacă, demotică și hieroglife) să contribuie la descifrarea hieroglifelor, acestea erau un mister care le atribuia statutul de simboluri magice, fapt pentru care au fost utilizate frecvent.Nu întâmplător, când se vorbește despre Masonerie, se realizează legătura cu elemente egiptene antice.În realitate, în descrierile constructorilor antici de pe valea Nilului nu apare nici o referire la ceva care ar putea fi înțeles ca ”masonic”.

Wedjat,”ochiul lui Horus”

Variatele societăți secrete care s-au succedat de-a lungul timpului nu au fost continuatoarele (păstrătoarele) înțelepciunii egiptene, limitându-se să copie simbolismul, semnele disponibile, adaptate perfect scopului dorit.La fel se poate spune despre toate semnele și simbolurile culturilor antice, precum civilizația celtică (bogată în simbologii, adoptate imediat ca semne distinctive), fără a uita de formele particulare precum *pentacolul*.În formă destul de conștientă (pe filiera Greciei Antice) s-a moștenit din partea Egiptului *gândirea hermetică* care a dat semnificație la multe elemente de simbologie.Cuvântul *alchimie* derivă din noțiunile arabe *al* și *khame* (obscuritate), *alkhame* fiind definită ca știința care împrăștia tenebrele, obscuritatea (sau invers), capabilă să aducă iluminarea în percepția intuitivă.Ochiul atoatevăzător – devenit rapid simbol masonic – a fost asociat la început de către alchimiști cu obscuritatea (cu neantul), cu capacitatea celui care acționează de a vedea prin tenebre, să perceapă ordinea care se ascunde în spatele haosului aparent. Acest simbol a cunoscut multe modificări, *Ochiul lui Horus* (așa-numitul *Wedjat*), la interiorul unui triunghi (numit câteodată și *Ochiul lui Dumnezeu*) fiind preluat și de religia creștină.

William Schaw a menționat printre altele, că în Masoneria scoțiană putea exista posibilitatea practicării *Arta memoriei*.În lucrarea intitulată *The Origins of Freemasonry*, David Stevenson (profesor de *Istorie scoțiană* în cadrul Universității St. Andrews), scria că persoanele scoțiene importante ale epocii lui Schaw erau interesate de studiul hermetismului, respectiv că regele James al VI-lea a susținut, personal, activitatea alchimistului italian Giovanni Damiano (22).Acest interes către științele oculte a crescut după căsătoria fiicei regelui (Elizabeth) cu *Electorul Palatinatului*, adăugându-se filonul mișcării roza-

cruciene la interiorul curentului dominant de gândire din Scoția.[O mică paranteză.Cei interesați de aprofundarea subiectului hermetism – Roza-Cruce – societăți secrete – tendințe pot avea în vedere și lucrarea *The Talisman: Sacred Cities, Secret Faith*, de Graham Hancock și Robert Bauval, 2004.În legătură cu rândurile de mai sus, iată un fragment: «*Alchimistul german Michael Maier (1568-1622), gânditor roza-crucian renumit, a poposit în ținuturile Angliei.Aici s-a întâlnit cu sir William Paddy, medicul personal al regelui James I.Nu se poate spune cu certitudine dacă Maier s-a întâlnit cu regele, dar un mesaj păstrat în Arhivele Scoțiene de Stat din Edinburgh arată că James I nu era străin de mișcarea roza-cruciană.În jurul unui trandafir mare sunt scrise cuvintele:"Salutări lui James, pentru mult timp rege al Angliei.Datorită protecției dumneavoastră sincere, trandafirul poate fi plin de bucurie"*», preluat de cei doi autori din Christopher McIntosh, *The Rosicrucians*, Samuel Weiser, York Beach, Maine, pag. 33].

Arta memoriei era o tehnică particulară dezvoltată încă din vremea Greciei Antice.La ea au apelat avocați și oratori publici ca instrument util pentru memorarea discursurilor lungi; se cunoaște că tehnica a fost utilizată de Shakespeare și de actori ai perioadei Tudor pentru a-și aminti ce anume trebuie să recite.Funcționează în același fel în care, în prezent, un orator sau un conferențiar fac apel la "slides" sau proiectoare de imagini pe un ecran unde, fiecărei secvențe care apare pe ecran, vorbitorul îi asociază un context de idei ce trebuie prezentate, evitând să divagheze de la subiect.Cel care în perioada Tudor a Angliei a ridicat această tehnică la apogeul ei a fost filosoful italian Giulio Camillo (1479-1544).Lucrarea acestuia, *Il teatro di Memoria* a devenit un reper, ales ca model de către *Globe*, marele teatru londonez care a fost construit în așa fel încât toate elementele interioare (dispunerea lojelor, scaunelor, intrărilor, accesoriilor, etc) constituiau un mecanism mnemonic pentru actorii de la curtea elisabetană.O copie a lucrării lui Camillo, intitulată *L'idea del Teatro* era păstrată în biblioteca consilierului astrologic al reginei, celebrul John Dee (23).[O altă paranteză.Din cele prezentate de Leo Lyon Zagami în volumul I al *Confesiunilor unui Iluminat*, capitolul VI – *James Bond și rădăcinile spionajului*, «*John Dee ar fi fost primul agent al istoriei care a utilizat titulatura "007" ca un cod personal de recunoaștere*» - nota traducerii în limba română].Se spune că datorită alegerii anumite a imaginilor aluzive, a ornamentelor dislocate la interiorul lui *Globe*, oricine «*ar fi fost în stare să discute despre orice argument la fel de fluent ca Cicero*» (24).Un alt reprezentant de seamă al *Artei memoriei* a fost Giordano Bruno care între 1583 și 1585 a locuit în Anglia, fiind posibilă exercitarea unei anumite influențe din partea acestuia asupra lui Willam Schaw.

Arta memoriei avea o importanță aparte în cadrul "frăției", mai ales prin aplicarea acesteia în domeniul construcțiilor, învățarea acestei arte fiind considerată ca firească de cei care se dedicau acestei profesiuni.În prezent, ca o consecință directă a acestui fapt, unul din aspectele primare ale ritualisticii unei loje îl constituie abilitatea de a memora (respectiv reda) detaliile referitoare la planșele de studiu ale diverselor grade inițiatice.Capacitatea de a memora (ca de altfel înțelegerea diverselor pasaje inițiatice prevăzute pentru fiecare grad în parte) era considerată importantă la interiorul unei loje.Modul în care acționează sistemul mnemonic este identic cu structura internă a unei construcții perfecte.Vizualizarea imaginilor, a secvenței de încăperi care compun construcția, coridoarele, scările, trebuie să devină pentru "fratele" mason ceva firesc; astfel, el trebuie să-și dezvolte o metodă care să-l ducă din încăpere în încăpere, să viziteze mental fiecare element al edificiului.După ce metoda a fost găsită și memorată, aceasta rămâne pentru totdeauna o constantă, putând fi aplicată oricărei construcții, oricât de diverse ar fi între ele.După ce au fost

memorate pasajele unei situații (respectiv aspectele care compun o temă în cadrul oratoriei), este suficientă anexarea (în mod mental) fiecărei idei (frază) la interiorul unei încăperi. Drumul progresiv la interiorul edificiului va face posibilă comunicarea celor memorate.Pe măsură ce trece prin diversele încăperi (corespunzătoare momentelor diferite, argumentelor din discursul său), oratorul își amintește ceea ce trebuie să spună (cu ajutorul parcursului mental preconstruit).Poate fără să ne dăm seama, același proces mental ne însoțește atunci când ne mișcăm la interiorul unui oraș (fie că este drumul de acasă la școală, fie de acasă la locul de muncă, etc).Unghiurile dintre străzi, intersecțiile, casele, indicatoarele, diversele puncte de referință sunt elemente care ne devin familiare, putând să le atribuim (după dorință) o anumită semnificație, direct proporțională cu regularitatea cu care se prezintă în viața noastră.

Renașterea *neoplatonismului* secolului al XVII-lea nu ar fi avut succes fără prezența arhitectului roman Vitruviu (secolul I î.H.) (25), admirat apoi și de Leonardo da Vinci.Influența lui Vitruviu a fost determinantă pentru derularea evenimentelor masonice ale secolului al XVII-lea pentru că ideea lui de arhitect transfera direct concepția de ”frăție corporatistă operativă” la o Masonerie la fel de operativă.În cel mai autentic context, ”fratele mason” era un ”constructor operativ”.Noile tendințe apărute o dată cu secolul al XVIII-lea (moda cercurilor, a cluburilor și asociațiilor) au dat Masoneriei o caracteristică *speculativă*, *reflexivă*, adeptul nefiind nici constructor și nici arhitect.Din vremurile îndepărtate ale lui Iuliu Cezar, Vitruviu scria în primul volum al operei sale, *De Architectura*: « *... arhitectul ar trebui să aibă cunoștiințe în cele mai diverse domenii ale cunoașterii, în multe discipline, pentru că în funcție de judecata lui (felul de a raționa) sunt realizate lucrările artizanilor celorlalte meșteșuguri*».Continuând, punctualiza că adevăratul arhitect era cel care se descurcă cu roca (piatra) la fel cum știe să se folosească de instrumentele de desen.El trebuia să știe teoria dar și practica, pentru că în virtutea experienței sale (și nu a constructorului) un edificiu avea durabilitate: «*Arhitectul trebuie să fie cult, abil la desen, să aibă noțiuni de geometrie, să cunoască istorie, să-i fi ascultat cu atenție pe filosofi, să fie atras de muzică, să nu treacă cu vederea medicina și fizica, să țină cont de opiniile legiuitorilor (oamenilor legii) și ale juriștilor, să-i placă astronomia și teoria mișcării aștrilor*».

Ceea ce marele arhitect Vitruviu a scris cu circa circa 1600 de ani mai înainte s-a împlinit cu Christopher Wren, profesor de astronomie și unul dintre cei mai iluștri arhitecți ai erei Stuart.Wren s-a ivit ca o sinteză a masonului ideal (din punct de vedere operativ).Desaguliers, Anderson și toți ceilalți erau deplin conștienți de acest fapt, dar Wren a decedat fără a se reuni cu ei prin solidaritatea ”frăției”, atitudine care nu i-a fost iertată. Chiar dacă Wren a fost ales *Mare Maestru* al Angliei, a preferat să se țină departe de tendințele *speculative* ale cercurilor, cluburilor și asociațiilor care din punctul lui de vedere, umbreau realitatea masonică.Ca urmare, Anderson nu a ezitat să-l acuze de ”afundarea” ”frăției”, împiedicându-i progresul din cauza maniei lui de a ține secretele ascunse.La o privire mai de aproape, cel mai mare secret al acestui om nu era deloc un secret.El era doar manifestarea vie a omului ideal teoretizat de Vitruviu și această calitate, chiar dacă s-ar fi dorit, nu era un patrimoniu care s-ar fi putut împărți cu altcineva.

Note:

1 – Parlamentul scoțian era alcătuit din trei categorii de reprezentanți: baroni, cetățeni și nobili, numindu-se al celor *Trei Stări*.

2 – Michael of Albany, *The Forgotten History of Scotland*, cit., cap. 6, pag. 94.

3 – Abatele Sf. Anton a contribuit la răspândirea creștinismului în Egipt, în jur de 300 d.H.
4 – Birourile *Registrului General al Scoției* se află la New Register House, 3 West Register Street, Edinburgh, EH1 3YT.
5 – Adresa bibliotecii Facultății de Drept din cadrul Universității scoțiene este următoarea: Advocates Library, Parliament House, Edinburgh, EH1 1RF.
6 – Sigiliul din secolul al XVII-lea al *Ordinului Cavalerilor Templari și ai Canonicilor Sf. Anton* se poate găsi pe http://www.graal.co.uk/affiliates.html
7 – Adresa actuală a *Royal Society* este 6-9 Carlton House Terrace, London, SW1 5AG.
8 – Thomas Sprat, *History of the Royal Society*, London, J. Allestry and the *Royal Society*, 1667.
9 – Michael White, *Isaac Newton, the Last Sorcerer*, cit., cap. 7, pag. 158-162.
10 – Frank E. Manuel, *The Religion of Isaac Newton – The Freemantle Lectures 1973*, Oxford, Clarendon Press, 1974, cap. 4, pag. 93, 94.
11 – Considerații și teorii propuse de Newton referitoare la ideea că Templul lui Solomon ar fi fost un model de microcosmos sunt discutate în lucrarea lui Betty J. T. Dobbs, *The Janus Face of Genius: the Role of Alchemy in Newton's Thought*, Cambridge, Cambridge University Press, 1991.
12 – MS 33 (SL44/R19) al *Colecției de manuscrise Keynes*, Cambridge, King's College Library.
13 – Michael White, *Isaac Newton, the Last Sorcerer*, cit, cap. 7, pag. 140.
14 – Frances A. Yates, *The Rosicrucian Enlightenment*, St. Albans, Paladin, 1975, cap. 9, pag. 165, 166.
15 – Ivi, cap. 15, pag. 250.
16 – John Hamill, *The Craft*, cit., cap. 2, pag. 30, 31.
17 – A se vedea și Alex Lawrie, *History of Freemasonry*, London, Longmann & Rees, 1804.
18 – Templarii care în prezent sunt admiși în cadrul acestui ordin trebuia să se prezinte îmbrăcați ca pelerinii care vizitează sanctuarul de la Compostela, purtând pe laterală, la șold, o cochilie, numită *a lui Santiago* (în spaniolă – *Santiago de Compostela*; în italiană – *Sant' Jacopo* sau *San Giacomo di Compostela*; în engleză – *St. James of Compostela*).
19 – David Stevenson, *The Origins of Freemasonry*, cit., introducere, pag. 8.
20 – Ivi, cap. 3, pag. 47.
21 – Ivi, cap. 4, pag. 59.
22 – Ivi, cap. 5, pag. 86.
23 – Subiectul lucrării referitoare la teatrul lui Camillo a fost discutat pe larg în cartea lui Frances A. Yates, *Theatre of the World*, Chicago, Chicago University Press, 1969.
24 – Frances A. Yates, *The Art of Memory*, Chicago, Chicago University Press, 1966, pag. 130, 131.
25 – Este vorba de Marcus Vitruvius Pollone, autor al tratatului *De Architectura*.

Capitolul 10 - « Rosslyn »

= Moștenirea Sinclair =

De-a lungul secolelor al XII-lea și al XIII-lea, pe durata domniei lui David I,

Malcolm al IV-lea și Wilhelm *Leul*, politica scoțiană de atribuire a teritoriilor către coloniștii flamanzi a cunoscut o fază ascendentă.Națiunea se dezvolta rapid, flamanzii erau pricepuți și abili în comerț, agricultură, în organizarea dezvoltării urbane.Multe din vechile familii scoțiene care aveau o descendență normandă, în realitate erau originare din Flandra, fapte probate și de existența emblemelor heraldice flamande în cadrul *caselor* (familiilor) Balliol, Bruce, Comyn, Douglas, Lindsay, Fleming, Hay, Graham și multe altele (1).Manipularea și revizuirea registrelor nobiliare scoțiene (efectuate de englezi în epoca victoriană) a dus la apariția ideii că aceste familii ar fi fost de origine normandă.

După ce au cucerit Neustria (partea septentrională a Franței), normanzii (populație cu origini vikinge) au cucerit Anglia în 1066.Prin căsătoria cu Giselle (fiica regelui francez Charles al III-lea, 893-922), Rollon *Vikingul* a devenit conducător al Neustriei (un alt nume prin care era cunoscută Normandia).Wilhelm *Cuceritorul*, descendent al lui Rollon *Vikingul* a fost cel care a dus la îndeplinire invadarea Angliei, în detrimentul Casei de Wessex; trebuie ținut cont că respectiva invazie nu a afectat și teritoriul Scoției.Trecerea normanzilor din Anglia către Scoția a avut un caracter pașnic, aceasta făcându-se cu consensul monarhiei scoțiene.Printre familiile ilustre (de origine normandă) ale Scoției medievale se afla și St. Clair, care a obținut (cu titlu ereditar) calitatea de înaltă ”patronatoare” a Masoneriei scoțiene, prin William Sinclair (ales primul *Mare Maestru* al ”frăției”, în 1736).Reîntorcându-ne în timp, în secolul XI, Henri de St. Clair [din St. Clair-sur-Elle, aproape de Marea Mânecii (2)], a fost un cruciat care l-a însoțit pe Godefroi de Bouillon în cruciadă; după aproape două secole, un descendent omonim al acestuia – Henri de St. Clair – a fost comandantul grupului de Cavaleri Templari care a participat la bătălia de la Bannockburn, din 1314.Familia St. Clair (devenită între timp Sinclair, conți de Caithness) avea o dublă origine vikingă: prima prin intermediul ducilor de Normandia, a doua prin conexiunea cu conții insulelor Orcade.După perioada de persecuție împotriva Cavalerilor Templari, St. Clair au devenit ambasadori ai Scoției, atât în Anglia cât și în Franța.Henri de St. Clair (fiul lui Henri *Cruciatul*) a devenit consilier regal; sora acestuia (Richilde) s-a căsătorit cu un membru al familiei Chaumont [înrudită cu familia lui Hugo de Payns, primul *Mare Maestru* al *Ordinului Cavalerilor Templari* (3)].

Legătura strânsă dintre St. Clair și Ordinul Templar este mai mult decât evidentă la Roslin, în apropiere de Ballantradoch (centrul originar al acestui ordin în Scoția).La câțiva kilometri spre sud față de orașul Edinburgh se află fascinanta capelă Rosslyn, din secolul al XV-lea.La prima vedere apare ca o catedrală gotică în miniatură, cu arcurile ascuțite și vârfurile care tind către înalt.Văzută mai de aproape, cu atenție, această construcție se revelează ca fiind un amestec de stiluri: nordic, celtic și gotic.La vremea respectivă, orașul familiei St. Clair din Midlothian se numea Roslin, chiar dacă denumirea capelei a fost cea tradițională: Rosslyn.În perioada celtică, locul se numea Ross Lyn, cu referire la promontoriul stâncos (Ross) de pe care cădea o cascadă (Lyn).O altă opinie, exprimată în 1916 de către *Royal Celtic Society*, susținea că denumirea ar fi putut avea originea în *pădurea* (ross) *lacului* (lyn).Cele două opțiuni sunt importante în funcție de importanța acordată ascendentului irlandez, respectiv galez, asupra dialectului scoțian care se vorbea în acea vreme (4).În ceea ce privește Rosslyn, respectiv familia de St. Clair, autoritatea recunoscută este preotul Richard Augustine Hay, canonic al St. Génévième din Paris, *Prior* al St. Piermont.Acesta a tipărit în 1690 o lucrare în trei volume intitulată *The Genealogie of the Sainteclairs of Rosslyn* (5).Lucrarea a fost retipărită în 1835 și fiind bazată în întregime pe documente din arhiva familiei, este considerată cea mai importantă și de încredere.

Familia St. Clair a primit baronia de Rosslyn de la regele Malcolm al III-lea

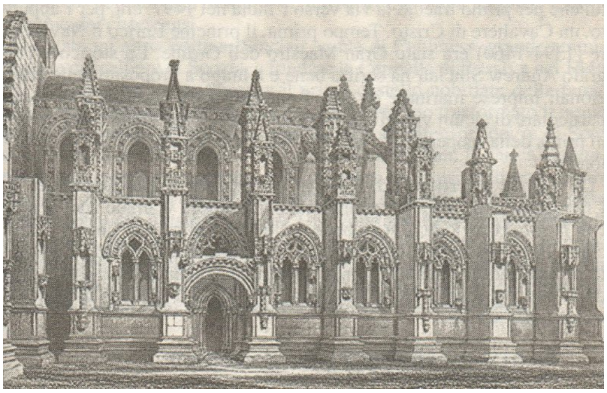

Canmore (în 1057); în secolul succesiv familia și-a înălțat aici propriul castel (și reședință).În 1304, la mică distanță de prima reședință, a fost realizat un alt castel, într-o zonă strategică.Există zvonuri conform cărora în criptele secrete ale acestui castel ar fi păstrate părți ale tezaurului adus în Europa de către Cavalerii Templari după terminarea cruciadelor, fragmente care au scăpat de ”atenția” acordată de Inchiziția Bisericii Catolice (6). *Capela din Rosslyn*

În prezent castelul este redus la stadiul de ruină (chiar dacă există zone locuibile); odinioară, fortăreața era ridicată pe un promontoriu stâncos pe apele fluviului West Esk.Ținând cont de faptul că poziția strategică îl așeza pe zona obligatorie de trecere către Edinburgh, castelul a fost deseori ținta atacurilor engleze.Dacă la aceasta se adaugă și poziția pro-Stuart a Sinclair, castelul a fost distrus aproape în întregime de către tunurile generalului Monk, în cursul *Războiului Civil*.În 1307, atunci când flota templară (cu încărcătura ei) a părăsit coastele atlantice continentale, o parte din nave s-au oprit în Scoția, Irlanda și insulele occidentale; navele rămase au plecat către Portugalia, unde Templarii nu au fost persecutați, fuzionând cu un alt ordin, *Ordinul Cavalerilor lui Hristos*.Navigatorul portughez Vasco da Gama, cel care a trasat (pentru prima dată, în 1497) ruta de navigație către India, a fost un *Cavaler al lui Hristos*.Cu ceva timp înainte, principele Henric *Navigatorul* (1394-1460) a fost *Mare Maestru* al respectivului ordin.Istoricul și biograful Andrew Sinclair a scris destul de mult despre capacitățile excepționale de navigatori ale strămoșilor lui, dar și despre câteva călătorii transoceanice făcute în 1398, cu multe decenii înainte de ”descoperirea” oficială a Americii de către Cristofor Columb (7).

După ce ținutul Rosslyn a trecut în proprietatea St. Clair, aproape toți membrii importanți ai familiei au fost îngropați aici.Singura excepție o constituie Rosabelle, soția baronului Henri *Cruciatul*.Înecată în largul coastei, Rosabelle a fost evocată mult mai târziu (în secolul al XIX-lea) de către sir Walter Scott în balada *Bocetul ultimului menestrel*: «*... Și toți Sinclair sunt îngropați aici / Cu cărți, cu lumânări și dangăt de clopot / Prin grotele mării răsună, / Și vântul mai duce încă / Plânsul stins al frumoasei Rosabelle*».În scurt timp, baronii de St. Clair au devenit una din familiile importante ale nobilimii scoțiene, fiind considerați aliați și susținători fideli ai regelui.În secolul al XIII-lea, sir Wiliam de St. Clair (șerif de Edinburgh și judecător de Galloway) era și șerif de Lothian, Linlithgow și Dumfries.Fidelitatea acordată de către aceștia casei regale a făcut ca regele Alexander al III-lea să-i aleagă printre puținii protectori ai coroanei regale a Scoției.În 1329, după decesul lui Robert Bruce, un succesiv William de St. Clair a plecat către Jerusalim ducând cu el, într-un scrin micuț de argint, inima lui Bruce, pentru a fi îngropată în Orient (8).Alături de St. Clair, în călătoria către Orient s-au aflat sir James Douglas și alți doi cavaleri.Ajunși în Andaluzia (în sudul Spaniei), grupul a fost atacat de mauri.Fără a avea vreo șansă de scăpare, cei patru au acceptat o luptă disperată care le-a adus moartea.Impresionați de curajul nobil al acelor cavaleri, maurii au retrimis în Scoția micul scrin de argint cu inima lui Robert Bruce.Inima lui Bruce și-a regăsit tihna în abația de la Melrose, plină de tradiții cisterciene, respectiv templare.

Un alt William Sinclair, conte de Caithness, amiral și cancelar al Scoției a fost cel care a pus bazele capelei de la Rosslyn (în 1446) pe locul unde odinioară se afla primul castel nobiliar al familiei.Datorită faptului că regele James al II-lea i-a acordat lui William

funcția ereditară de ”patron” și ”protector” al masonilor scoțieni, cel din urmă a putut să recurgă cu ușurință la serviciile celor mai pricepuți și abili meșteșugari și constructori (pe lângă artizanii cei mai cunoscuți din Europa) ai acelor vremuri.După realizarea fundației, în 1450, au început lucrările de construcție; acestea au fost terminate în 1486 de către fiul lui William, Oliver Sinclair.Capela ar fi trebuit să facă parte dintr-o biserică mai mare, carea nu a fost construită, temeliile distingându-se și în prezent.

= Misterul capelei =

În ciuda vârstei respectabile, capela Rosslyn este utilizată cu regularitate și în prezent, chiar dacă de-a lungul anilor (deseori) a fost obiectul lucrărilor de restaurare și conservare.Construcția are o lungime de 21 de metri, o lățime de 10,7 metri și o înălțime de 13,4 metri.Sute de sculpturi decorează pereții și tavanul capelei.Imaginile sculptate se inspiră din cultura biblică, cu simbolism strict masonic: spade, compasuri, mistrii, echere, ciocane, oferind multe aluzii la Templul lui Solomon.În întregul și complexitatea ei, capela constituie un ansamblu stimulant și enigmatic.Trecând peste evidenta inspirație esoterică de origini judaice, influxul creștin este bine delimitat de un vast sortiment de sculpturi. Printre acestea se află indicii și conexiuni cu lumea islamului, totul fiind înconjurat de o ”ramă păgână” formată din șerpi, dragoni și frunze.Peste tot, în mijlocul amestecului de frunze care decorează arcurile și coloanele, apare figura *Omului Verde* – simbol ancestral al forțelor elementare ale vieții și al ciclului vieții.Fiecare imagine este înfășurată într-o dezvoltare excesivă de fructe, ierburi, frunze, flori, frunze de viță de vie și ramuri ale arborilor ciudați din paradisul terestru.Puțin câte puțin, capela Rosslyn apare ca cea mai curioasă, extravagantă, preocupantă și decorată biserică din întreaga Anglie, chiar dacă fiecare din sculpturi ar putea fi considerată o operă de artă în sine.Fiecare sculptură pare să aibă un scop precis, făcând legătura cu sculptura succesivă și chiar dacă totul pare ambiguu, dificil de interpretat, este imposibil să nu se observe armonia magică care sălășluiește în fiecare colț.Robert Brydon, arhivist al Rosslyn, a descris capela ca o «*carte alegorică de istorie*» (9).

Capela Rosslyn, prin stilul ei, nu poate fi asemănată cu nici o altă biserică.Chiar dacă a fost întemeiată ca lăcaș religios, nu a fost folosită pentru scopuri religioase (în sens canonic).A fost construită de oameni creștini pe un teren considerat sacru, o porțiune de pământ dedicată St. Mathew (lângă la fel de faimosul izvor al St. Mathew), dar nu conține nici o imagine a Sf. Fecioare, a lui Isus sau a apostolilor.În mod cu totul straniu apare reprezentarea unui eveniment care nu este inclus în Testamente: episodul cu vălul Veronicăi. Legenda spune că Veronica, impresionată de calvarul de pe *Via Crucis*, s-ar fi aplecat să șteargă chipul lui Isus.După ce i-a șters chipul a remarcat că pe respectiva năframă ar fi rămas întipărit chipul lui Isus, numele Veronica derivând din *Vera Icon* – imagine autentică.Dintre personajele Vechiului Testament poate fi recunoscut Moise, sculptat în apropierea unei ferestre, dotat cu coarne, după cum l-a imaginat Michelangelo (1475-1564) când l-a sculptat în ansamblul statuar care împodobește mormântul papei Iuliu al II-lea (10).Încă din timpurile anticei tradiții mesopotamiene, folosirea coarnelor (ca simbol) semnala că purtătorul acestora se află în legătură cu divinitatea.Mai spre zilele noastre, simbolul coarnelor (sau al aripilor mici) a devenit ornament al persoanelor de rang regal, respectiv al marilor războinici, fiind atașate pe căștile vikingilor (11) sau ale regilor merovingieni din

secolul al V-lea [precum Clodovec, regele francilor (12)].

Un alt personaj al Vechiului Testament reprezentat în apropierea nișei unei ferestre este sacerdotul Melchisedec, regele-sacerdot al Salemului.După ce Avraam și oamenii lui i-au învins pe suveranii locali rebeli, Melchisedec a fost primul care i-a oferit acestuia cupa de împărtășanie [în actul consacrării pâinii și vinului (*Geneza 14:18-20*)].La șase luni după reînviere (*Epistola către evrei 3:1* și *5:6*), Noul Testament lasă de înțeles inițierea lui Isus în *Ordinul lui Melchisedec*.În fragmentele de sul găsite la Qumrân (*Documentul principelui Melchizedek*) se afirmă că acesta și arhanghelul Mihail erau una și aceeași persoană, fiind numit *Celestul*, dar și *Principe al Luminii* (13).În reprezentarea de la Rosslyn, Melchisedec ține în mână o cupă; într-o primă reprezentare cunoscută a acestuia (aceea din catedrala din Chartres - realizată de ”frații” din *Fiii lui Solomon*), în cupa pe care o ține Melchisedec în mână se află o piatră (o rocă) despre care se crede că ar fi ”Piatra Filosofală” sau *Mannă* (14).Cele două personaje, Moise și Melchisedec sunt unite prin același simbolism.Scrierile biblice (*Exodul 16:33*) povestesc că Moise a așezat *manna* la interiorul unei cupe de aur, după care a așezat-o la interiorul a ceea ce este *Arca Alianței*.Într-un ritual masonic al *Arcului Regal* (datat 1744), Moise este indicat ca primul *Mare Maestru* (15) biblic, motiv pentru care *Arca Alianței* (construită cu grijă, în cele mai mici detalii de către artizanul Bezaleel) se află în prezent în partea superioară a emblemei heraldice a *Marii Loje* [(imaginea de mai sus) – Autorul nu se ”obosește” să explice prezența copitelor la cei doi ”înaripați”. Poate i se cere prea mult !!! - nota traducerii în limba română].

Treptele scării care duce către cripta mică a capelei din Rosslyn au suferit trecerea timpului, în prezent fiind înlocuite (pentru motive de siguranță).Se spune că odată ar fi existat și o mică sobiță – godin (neștiindu-se cu precizie la ce ar fi putut folosi).S-au lansat diverse ipoteze în ceea ce privește micul spațiu subteran: că în loc de criptă pentru păstrarea relicvelor (16) ar fi fost un fel de birou administrativ pentru uzul constructorilor, dar nu pare așa ținând cont că spațiul este umed, strâmt și incomod.Și chiar dacă acesta ar fi fost rostul acestei cripte, nu se explică din ce motive a continuat să fie frecventată și vizitată după terminarea lucrărilor și după plecarea constructorilor de la capelă.Dincolo de spațiul criptei (închisă în piatra de construcție) se află o altă cameră (la fel, sub nivelul suprafației).Surse diverse susțin că aici s-ar afla păstrate relicvele prețioase ale Rosslyn, dar și însemnele heraldice ale baronilor de Rosslyn, așezate în incintă în timpul construcției, înainte de închiderea ermetică.În mai sus citatul *Bocetul ultimului menestrel*, sir Walter Scott dă câteva detalii: «*Părea înfocată acea mândră capelă, / Unde cei mari din Roslin zac în morminte; / fiecare baron înfășurat în straie de zibelină, / având alături propria-i panoplie*».Multe zvonuri au legat împreună capela de Rosslyn și Templul lui Solomon. Mai mult decât atât, capela este cunoscută și cu numele de *Capela Sf. Graal*.Tradiția conform căreia la interiorul micului edificiu s-ar ascunde un tezaur antic și prețios este veche, dar nu se știe despre ce anume ar fi vorba.Prea puținul care se cunoaște este că Maria de Guise (soția regelui James al V-lea) a fost înștiințată de ”ceva” de nepotul lui William Sinclair, promițând că ar fi rămas fidelă secretului încredințat, fără să-l spună nimănui.

Alte opinii lasă de înțeles că atât *Sf. Graal* cât și *Arca Alianței* s-ar afla păstrate tocmai la Rosslyn; alții preferă să se axeze pe ideea unui manuscris secret scris de Isus iar

alții (poate mai realiști) iau în considerare varianta unui pergament adus de Cavalerii Templari de la Jerusalim (17).Toată această ”nebuloasă” de opinii și păreri a făcut ca micuța capelă din Rosslyn să devină un loc ideal pentru vânătorii de comori, chiar dacă problematica poate avea un fundal mai mult teoretic și literar decât practic.Au existat și lucrări de restaurare a capelei dar nu s-a acordat nici o concesiune pentru excavări.Superficialitatea cu care s-au executat acțiunile de restaurare a constrâns *Asociația Amicilor Rosslyn* să aducă proiectul și calitatea intervenției în atenția autorităților statale care se ocupă cu protejarea istoriei și patrimoniului Scoției.În 1992, Andrew Sinclair, membru fondator al *Churchill College* din Cambridge, a făcut cunoscut că a primit (cu ceva timp în urmă) o autorizație pentru o campanie de săpături de cercetare (18).La început, întreaga suprafață a capelei a fost scanată cu un sonar.Din aceste prime cercetări s-au semnalat câteva cavități subterane, radarul indicând prezența materialelor metalice (probabil armurile celor care erau îngropați) dar și a ceva ce putea fi un vas (o incintă) metalic (ă).Sub pardoseală au fost semnalate resturile unei fundații pentru o biserică cruciformă (care nu a fost realizată).Se distingeau căi de acces și incinte secrete.După îndepărtarea a câteva lespezi de pardoseală, înaintarea s-a dovedit imposibilă fără alte excavări ulterioare, de mari proporții. Ca urmare, s-a decis cercetarea acestor cavități cu microcamere video prin găuri făcute cu mașini de găurit, dar fără nici o șansă.Tentativa nu a reușit din cauza prafului care se infiltra în camerele video obstrucționând vederea.Alte tentative nu au ajuns la rezultatele dorite, astfel că lucrările de cercetare au fost suspendate.

Printre misterele care gravitează în jurul Rosslyn merită amintită legenda uciderii unui ucenic constructor, povestire aproape identică cu cea a lui Hiram Abiff.Unui maestru mason i-a fost cerut din partea protectorului său să realizeze o coloană, surprinzătoare din toate punctele de vedere.Decât să lucreze pe baza unui model, maestrul a preferat să se deplaseze în teren (într-un ținut îndepărtat) pentru a vedea cu ochii lui coloana originală pe care o visase.La întoarcere el a descoperit că unul din ucenicii lui a sculptat o coloană de o rară frumusețe și măiestrie, mai frumoasă decât cea care îi apăruse în vis. Într-un acces de furie, maestrul și-a ucis ucenicul cu un ciocan.Așa numita *Coloană a ucenicului* este și în prezent, una din curiozitățile capelei Rosslyn, fiind elementul artistic cel mai important din întregul complex.

Adevărată sau nu, povestioara este utilă în temperarea elanului vreunui ucenic prea avântat, de a se dedica unei acțiuni dincolo de propriile posibilități (după cum a făcut ucenicul din legendă).Ucenicilor nu le era permis să poarte barbă.Se spune că unul dintre numeroasele chipuri sculptate la interiorul capelei ar fi avut barbă, îndepărtată imediat cu dalta de vreun maestru.Un alt detaliu care nu face decât să adauge un pic de mister și curiozitate la istorioară.Chiar dacă acel chip ar fi fost reprezentarea vreunui ucenic (lucru dificil de crezut), identitatea respectivului (admițând că ar fi existat cu adevărat) nu este cunoscută.Celebra coloană, având doi dragoni la bază, a fost asociată de multe ori cu *Yggdrasil* – copacul lumii din mitologia nordică: arborele vieții (19), axă a lumii cu rădăcinile în Infern, trunchiul la nivelul Terrei și coroana în Cer.

= Adevărul și Templul =

Unul din secretele deținute de capela Rosslyn este semnalat la interiorul unei inscripții dorite de William Sinclair, fondator și arhitect al construcției.Niven Sinclair, un

alt urmaș al ilustrei familii, a scris mult despre aceasta.Chiar dacă întreaga capelă este considerată un fragment de istorie sculptat în piatră, printre scenele cu îngeri decăzuți, exemplare de animale, chipuri ale *Omului Verde* și reprezentări ale Templului lui Solomon, cornuri ale abundenței și dragoni încleștați în jurul coloanelor, în întreaga construcție există doar o inscripție.Este scrisă în latină, în stil longobard și este poziționată în partea meridională a capelei: «*Forte est vinu; fortior est Rex; fortiores sunt mulieres' sup on vincit veritas – Tare este vinul, dar mai puternic este Regele; mai puternice sunt femeile dar deasupra tuturor se află tăria* (puterea) *adevărului*».

Inscripția lui Zorobabel dorită de William Sinclair (pentru a o citi este suficient de înclinat capul spre stânga, cu circa 45°, citirea începând din colțul din stânga, jos – nota traducerii în limba română).

Din cele ce se știu despre William Sinclair este sigur (la fel ca Newton, după destui ani) că era un cunoscător profund al povestirilor biblice, fiind fascinat de tradiții și legende.Creștin prin credință (cel puțin așa se pare), punctul lui de vedere (în rezonanță cu gândirea templară) nu îmbrățișa doctrina standardizată.Umplând capela până la saturație cu reprezentări de animale și vegetație (în loc de imagini cu sfinți și apostoli), apare evident că William arăta un respect mai mare lui Dumnezeu și Naturii.

În doctrina tradițională judeo-creștină (derivată din cea ebraică), Natura (inclusiv Soarele și stelele) era văzută ca servitoare a lui Jehova – ființa supremă care a creat totul (20): «*Cerurile să cânte gloria lui Dumnezeu slăvind opera acestuia*» (*Psalmi 19:1*).În contextul acestei culturi religioase, Dumnezeu se afla dincolo de Natură și în virtutea procesului de evoluare a acestui concept de gândire, vechea și autentica armonie dintre Natură și Om s-a dezintegrat.În schimb, în tradițiile civilizațiilor mesopotamiene, cananeene și egiptene, inefabilul și inexplicabilul divin se manifestă prin Natură, în aceasta fiind incluse și înglobate Divinitatea și Umanitatea.Concept care a fost anulat în timp de toți cei care au preferat să îmbrățișeze o atitudine de supunere și reverență în loc de armonie și libertate.Raportul dintre Umanitate și lumea fenomenologică a dispărut pentru totdeauna, Umanitatea pierzându-și integritatea.

Natura (de genul feminin) a fost venerată întotdeauna ca o mamă binefăcătoare dar la un moment dat, mama a fost înlocuită cu o societate masculină care într-o ființă de sex masculin a început să-și recunoască zeul suprem, o ființă îndepărtată, invizibilă, solitară, al cărei nume nu putea fi pronunțat și nici șoptit.În vremea regelui Solomon, sacerdotul suprem era unicul care putea să pronunțe numele divin și aceasta se întâmpla doar o dată pe an, în ziua numită a ”ispășirii”.Acesta putea să pronunțe numele sacru doar la interiorul *Sancta Sanctorum* (partea cea mai sacră a Templului) și în aceste condiții o făcea doar șoptind, departe de auzul tuturor participanților (21).De-a lungul descendenței biblice a lui Avraam, puterea lui Jehova era temută peste măsură, conceptul puterii acestuia devenind atât de terifiant încât se credea că trece dincolo de orice lucru, material sau spiritual. Dumnezeu nu mai exista în contextul Naturii, el însuși fiind un artizan al creației lui.Henri Frankfort, cercetător al civilizațiilor orientale, scriind în anii '40 ai secolului trecut pentru Universitatea din Chicago, sintetiza această gândire prin următoarele cuvinte: «... *legătu-*

ra antică dintre Umanitate și Natură a fost distrusă, a dispărut.Cei care au început să-l slujească pe Jehova au abandonat bogăția, deplinătatea și satisfacția intimă de a trăi o viață care se mișca în armonie perfectă cu marile cicluri ale Terrei și ale cerurilor» (22).

În mod sigur, William Sinclair nu împărtășea în nici un fel această convingere judeo-creștină.El credea că Dumnezeu (*Tatăl*) și Natura (*Mama*) co-existau.Ba chiar mai mult, formau un *Tot* și omul (împreună cu vegetația și lumea animală) era o parte din această grandioasă Unitate.Venerarea Naturii de către druizi nu înlocuia venerarea lui Dumnezeu (de origine judeo-creștină).Cele două entități erau considerate separat pentru că, plecând de la ipoteza că rolul feminin al Naturii era înțeles doar la nivel simbolic, rolul masculin al lui Dumnezeu (în contextul Unității) a fost manipulat cu scopul de a da impresia că Dumnezeu s-ar fi asemănat cu o persoană, o figură divină capabilă să creeze lucrurile.Și atunci, ce legătură poate exista între o inscripție care scoate în evidență «*adevărul deasupra tuturor*» lucrurilor, cioplită în piatra unei biserici, și capela (pe care William Sinclair îi plăcea să o numească *Capela Pădurii*) Rosslyn? În primul rând poate fi un avertisment pentru credincioșii convinși, amintindu-le că și în scrierile biblice sacre, *Adevărul* se află deasupra tuturor lucrurilor (fie din punct de vedere doctrinal, fie din punct de vedere al interpretării acestuia).De fapt, inscripția are o derivație biblică.În al doilea rând, este un citat cu accente masonice clare.

În vremea lui sir William Sinclair, activitatea Inchiziției era în plină desfășurare, aceasta arzând (deci distrugând iremediabil) documentele scrise și volumele considerate eretice.Altceva era cioplirea unei fraze, un avertisment în piatră la interiorul unei capele. Eventualii acuzatori ecleziastici nu ar fi îndrăznit să ordone distrugerea acesteia.Punctul de vedere al lui Sinclair referitor la opinia clericală nu era greșit în totalitate.Registrele presbiteriului din Dalkeith subliniază că reverendul William Knox din Cockpen (fratele presbiterianului reformist John Knox) a fost certat cu asprime pentru că «*l-a botezat pe proprietarul și baronul de Rosling în capela strămoșească*».Opinia oficială a Bisericii era că «*Rosslyn era o casă a idolatriei și nu era un loc unde se putea învăța cuvântul divin, unde nu se puteau ține slujbe religioase*»! În afară de aceasta, omnipotenta și omiprezenta Biserică a Romei a repetat de multe ori familiei Sinclair că în capela lor se practică idolatria, declarând că până la data de 17 august 1572, altarul capelei trebuia demolat.Vicleanul William Sinclair a avut câștig de cauză.Puteau să distrugă altarul dar inscripția secretă ar fi rămas neatinsă, poate (probabil) neînțelegându-se sensul și nici scopul acesteia.

Fraza scrisă în piatră de William Sinclair reia versetele 3 și 4 din cartea *Esdra* a Vechiului Testament (23).Momentul istoric la care face referire această frază este localizat în secolul al VI-lea î.H., în vremea principelui Zorobabel al lui Juda, cel care ar fi trebuit să reconstruiască Templul din Jerusalim după reîntoarcerea poporului evreu din robia babiloniană.*Ritualul Arcului Regal* face referire tocmai la acest aspect al istoriei evreilor.După distrugerea (de către Nabucodonosor) primului Templu ridicat de către regele Solomon, se povestește că Zorobabel (prezentat în *Evanghelia lui Matei 1:12-14* ca un strămoș al lui Isus !) a obținut permisiunea din partea regelui persan Darius de a reconstrui Templul, un ”al doilea”.După obținerea permisiunii s-a iscat o discuție violentă (!?!) între Zorobabel și alți doi sacerdoți pentru a stabili care dintre ei ar fi cel mai înțelept.În baza unui fel de competiție, prin prezentarea (în opinia fiecăruia) celui mai puternic și influent lucru, regele (în calitate de judecător) ar fi decis cine este cel mai înțelept dintre ei.(Deci, dacă Zorobabel este considerat strămoș al lui Isus, respectiv se ia de ”hățuri” cu alți doi sacerdoți, înseamnă că Isus nu avea origini atât de umile după cum se spune – nota traducerii în limba română).

Primul dintre ei a scris că vinul este cel mai puternic dintre lucruri pentru că îl face pe om să uite de sine; al doilea era de părere că cel mai puternic ar fi fost regele, deoarece stăpânea peste toate ființele umane.Al treilea – Zorobabel – adăugă că cea mai tare era femeia, pentru că datorită ei se năşteau regii care plantau viile din care se putea extrage vinul (a se ține cont de asemănarea *vin = sânge* – nota traducerii în limba română).Dar a adăugat că deasupra tuturor se află *Adevărul*, «*care stăpânea orice lucru*» (*1Esdra 4:41*).

O mică paranteză.Referitor la *Putere – Regalitate – Femeie – Vin – Adevăr,* o altă lucrare a lui Laurence Gardner, *Bloodline of Holy Grail*, Shaftesbury, Element Books, 1996, publică o imagine interesantă (imaginea alăturată), o pictură a lui Peter Robson.La baza imaginii, vulpea (simbol al ”establishmentului” Bisericii Romei) amenință *via* cu linia de sânge a *Sf. Graal*.La o aprofundare dintr-un anumit punct de vedere, cele prezentate până acum ar putea fi interpretate astfel: «*Adevărul constă în faptul că Femeia naşte Regele care plantează Via din care se va face Vinul* (linie de sânge, urmaşi)».Atunci chiar că TOTUL are o altă logică !!! - nota traducerii în limba română.

Revenind la lucrarea de față, cei chemați să judece cele exprimate au fost de acord exclamând «*Adevărul este mare!*», regele Darius cerându-i lui Zorobabel să-şi exprime o dorință.Zorobabel i-a amintit de promisiunea făcută şi despre dorința lui cea mai arzătoare de a reconstrui Templul din Jerusalim.

După ce Wilhelm de Orange a debarcat în Anglia primind coroana engleză uzurpată familiei Stuart, la 11 decembrie 1688 capela a început să fie distrusă sistematic de către susținătorii acestuia.Capela a rămas abandonată până în 1736 când James Sinclair a dispus instalarea sticlei la ferestrele capelei şi a refăcut pardoseala.Capela va reintra în circuitul ecleziastic abia în 1861, fiind reinaugurată şi reconsacrată la 22 aprilie 1862 de către episcopul de Edinburgh în persoană.În ciuda daunelor subite de-a lungul timpului, până în 1954 capela a reuşit să treacă cu bine peste asalturile cele mai dramatice.În luna mai a acelui an, Departamentul Bunurilor Arhitectonice din cadrul Ministerului Muncii a anunțat că întreaga clădire va fi curățată complet, utilizându-se noi materiale protectoare la exterior şi un gel special pe bază de siliciu, magneziu şi fluor la interior.Nimic mai distrugător pentru că s-a contribuit la ceea ce în ultimii ani poate fi considerată o tragedie pentru capelă: eroziuni ale cavităților, rotunjiri ale muchiilor de piatră, din lucioasă piatra a devenit rugoasă, cu apariția de găuri şi fisuri enorme (acolo unde erau doar mici intrânduri).Anii '50 au fost anii experimentărilor ştiințifice ale multor materiale plastice şi sintetice, mai ales în domeniul construcțiilor.Gelul utilizat era un fel de ciment semilichid.Presupusa protecție a fost aplicată peste tot la interior, deasupra folosindu-se un strat ulterior de vopsea rezistentă la aer şi apă.

Rezultatul a fost un dezastru pentru că din acel moment, structura capelei a început să absoarbă umiditatea, neputând să ”respire” şi să realizeze schimbul de umiditate cu mediul exterior.Din moment ce condensarea aerului a devenit din ce în ce mai evidentă, au apărut primele pete de umezeală şi mucegai.Capela Rosslyn, vechea *Capelă a Pădurii*, distrusă pentru totdeauna, suferise ultimul poate definitivul atac.Ca remediu parțial, în 1995, au fost lansate proiecte pentru a se salva ceea ce se mai putea salva.Începând cu acel

an, capela este înconjurată cu schele (pentru restructurări și reparații) și prelate curate care să apere părțile vitale de ploaie și de posibilele infiltrații.În 1997 au fost efectuate reparații externe la zidurile de perimetru, la părți de acoperiș, contraforturi și la canalele de scurgere a apei de ploaie.Cu toate discuțiile și dezbaterile, problema umidității nu a fost rezolvată.Se pare că nimeni nu este în stare să facă ceea ce trebuie făcut și cu fiecare an care trece, acest prețios monument arhitectonic este supus acțiunii elementelor naturii.

= Sinclair în America =

Ghizii care însoțesc vizitatorii la interiorul capelei Rosslyn atrag atenția că printre formele de vegetație care sunt sculptate aici, câteva sunt interesante (24): «*Se găsesc sculpturi ale plantelor* (porumb și cactus) *caracteristice Lumii Noi, reprezentarea acestora putând să anticipe data descoperirii oficiale a Americii (de către Columb) cu cel puțin un secol*».Se știe din surse sigure că o parte din strămoșii nordici ai lui Sinclair au explorat Oceanul Atlantic începând cu secolul al X-lea, astfel că în cartea lui Hauk intitulată *Legenda eroică islandeză* (*Saga islandeză*, copia rămasă e datată 1320) se povestește că Leif Ericsson, după ce a traversat Atlanticul, a debarcat în *Vineland cea Bună* (în 999 d.H.).Sub conducerea lui Henri Sinclair, pescari ai insulelor Orcade, ar fi ajuns în ținuturi îndepărtate încă din secolul al XIV-lea.În povestirile lor de călătorie se vorbește de un loc îndepărtat numit Estotiland unde se cultiva grâul și de unde se exportau piei de animale și sulf în Groenlanda.Poate că Estotiland era ținutul care ar fi primit numele de Noua Scoție, în Canada.Aceiași pescari temerari vorbeau despre un ținut aflat mai la sud, numit Drogio.Băștinașii din Drogio erau complet goi, mângâiați de vânturi calde, iar dincolo de mare existau populații foarte rafinate.Pământul lor era bogat în aur, aveau orașe mari cu temple minunate dedicate zeităților lor.Aceste povestiri au fost confirmate de călători care se întorceau din Caraibe, de pe coastele Floridei și ale Mexicului (ținutul aztecilor).Total indiferentă la aceste mărturii importante, marea majoritate a cercetătorilor continuă să susțină că imperiul aztec a venit în contact cu civilizație europeană începând doar cu 1519, când conqistadorul Hernando Cortez a pășit în Lumea Nouă.

Din 1391, șeful flotei lui Henri Sinclair a fost venețianul Antonio Zeno (25).Zeno era membru al unei vechi familii venețiene care încă din secolul al VIII-lea, a furnizat amirali abili și oameni ai mării.Înainte ca Sinclair și Zeno să realizeze traversarea atlantică, Henri a făcut un acord cu fiica Elizabeth și soțul acesteia – lordul John Drummond. Tratatul a fost semnat la Rosslyn la 13 mai 1396 și prevedea dreptul celor doi soți să pretindă ținuturile norvegiene în cazul în care tatăl Henri (și împreună cu el, fiii de sex masculin) nu s-ar fi întors din expediția de peste ocean (26).Cele 12 nave, echipate cu circa 100 de marinari (unii dintre ei aflați la a doua călătorie de acest fel), au ridicat ancora în mai 1398.Primul port în care s-au oprit a fost Cape Blomindon, în golful Fundy, pe teritoriul Noii Scoții.Și astăzi, indienii Micmac își amintesc legenda navelor și a marelui zeu alb pe care-l numeau Glooscap, care le-a vorbit strămoșilor despre stele și despre cum să pescuiască cu plase.După ce s-a întors la Veneția, Antonio Zeno a scris în jurnalul lui despre locurile pe care le-a văzut, povestind despre ”fluviile de rocă lichidă” care curgeau în mare, despre contactul dintre cele două forțe (apa și focul) care eliberau nori de fum și aburi.Noua Scoție este bogată în cărbune aici putându-se găsi roci de pe care curge un fel de cărbune lichid identic cu asfaltul, reziduuri uleioase ale subsolului care izvorăsc la

baza muntelui Cape Smokey.În 1849, la Louisburg (în apropiere de Cape Breton), a fost descoperită o variantă primitivă a unui tun venețian folosit de frații Zeno, variantă deja depășită de modelul utilizat în timpul călătoriei lui Columb.

De pe coastele Noii Scoții, Sinclair și-a continuat călătoria spre sud, mărturii ale itinerarului acestuia putându-se găsi la Rhode Island, în Massachusetts.La Westford, unde a murit un marinar de-al lui Henri, se găsește încă piatra de mormânt inscripționată.Sculptată în blocul de piatră de circa doi metri se distinge efigia unui cavaler din secolul al XIV-lea cu coif, cămașă de zale și o mantie lungă.Spada are caracteristicile secolului al XIV-lea, este ruptă (indicând înhumarea cavalerului înpreună cu spada sa), iar scutul are însemnele heraldice din Pentland.La Newport (în Rhode Island) au rămas ruinele (destul de bine conservate) unui turn de factură medievală.Construcția acestuia (de formă octogonală, închisă într-un cerc, cu opt arcuri împrejur) se bazează în mod clar pe modelul bisericilor templare.Resturi similare se pot observa în zona capelei Orphir (în insulele Orcade), din secolul al XII-lea.Arhitectura ruinelor din Newport este de origine scoțiană, același desen repetându-se în biserica St. Clair din Costorphine, unde este îngropată fiica lui Sinclair.Atestarea Rhode Island nu a fost făcută decât în 1636 dar fondarea acestei așezări nu este cazuală.În arhivele publice din Londra se află un document datat cu patru ani mai înainte care descrie ”un turn rotund” aflat la Newport.Respectivul turn ar fi fost utilizat pe post de garnizoană de soldații lui sir Edmund Plouden, colonizatorul acelor teritorii.

La cincizeci de ani după călătoria lui Sinclair s-a născut Cristofor Columb, cel care a dat startul ”oficial” în marile expediții navale.Pe când se afla în Portugalia a devenit un *Cavaler al lui Hristos* (afiliat al Ordinului Templar reorganizat), la fel cum au fost contemporanii și rivalii lui de aventuri oceanice: Vasco da Gama, Bartolomeo Diaz și Fernando Magellan.Columb era și membru al *Ordinului Semilunii* (fondat de către regele Renato de Anjou), cunoscut și ca *Ordin al Navei*.*Cavalerii Semilunii* cunoșteau destule detalii referitoare la mare și la navigație dar au fost condamnați de Biserica Romei pentru că au insistat afirmând că Pământul este rotund!(Este interesant de remarcat că anumite ”zvonuri” îi atribuie papei Inocențiu al VIII-lea Cybo paternitatea lui Cristofor Columb – nota traducerii în limba română).Datorită lui John Drummond și al celor ca el, Columb a știut perfect că nu se îndreaptă spre Asia (după cum se știe – și crede – în prezent), ci spre un alt tărâm.La interiorul grupurilor care ”gravitau” în jurul Cavalerilor Templari, hărțile transoceanice ale Lumii Noi circulau în mod liber.Despre Columb se poate spune cu certitudine că ar fi avut posibilitatea să consulte *Mapamondul* (care a fost completat în 1492), exact în anul în care a decis să înceapă aventura oceanică.Acest instrument pentru navigația nautică a fost pus la punct de cartograful Martin Behaim din Nürenberg, un comerciant destul de activ, partener de afaceri cu un anume John Affonso Escorcio, aproape sigur un alt nume utilizat de către John Drummond [al cărui bunic omonim a fost contemporan cu expediția lui Sinclair din 1398 (27)].

John Drummond era rudă cu conții Drummond din Perth, documente vechi atestând prezența acestuia în anturajul suveranilor Ferdinand și Isabella ai Spaniei când Columb a primit înaltul patronaj al acestora pentru călătoria din 1492.Atât Columb cât și Drummond au locuit pentru o perioadă de timp pe insula Madeira unde tatăl lui John Drummond (John *Scoțianul*), s-a stabilit încă din 1419 împreună cu tatăl vitreg al navigatorului genovez Cristofor Columb – Bartolomeo Perestrello.Tatăl lui John *Scoțianul* a fost sir John Drummond din Stobhall, judecător al Scoției.Sora lui – Anabella, a fost soția regelui Robert al III-lea al Scoției.Soția lui sir John a fost Elizabeth Sinclair al cărei nepot (William Sinclair) a fost întemeietorul și constructorul capelei Rosslyn.Traseele cunoscute ale

navigației maritime efectuate (înainte de prima călătorie a lui Columb) de Henri Sinclair de Rosslyn, conte al insulelor Orcade, reprezintă material de studiu.Oricum, este probabil – dacă nu chiar sigur – că descoperirile lui Columb nu s-ar fi putut realiza fără rezultatul călătoriilor transoceanice efectuate de Sinclair, cu un secol înainte de călătoria genovezului.

Note:

1 – Lectura indicată privitoare la heraldica medievală a marilor familii flamande și scoțiene este lucrarea lui Beryl Platts, *Scotish Hazard*, London, Proctor Press, 1985 (partea I), 1990 (partea a II-a).

2 – Sir Ian Moncrieffe, *The Highland Clans*, London, Barrie & Jenkins, 1982, pag. 219.Se poate avea în vedere și G. W. S. Barrow, *The Kingdom of Scots*, London, Edward Arnold, 1973, cap. 11, pag. 318.

3 – O prezentare genealogică detaliată a familiei Sinclair între secolele al VII-lea și al XIV-lea apare în lucrarea lui Laurence Gardner, *Bloodline of Holy Grail*, Shaftesbury, Element Books, 1996, *Appendix V*, pag. 427-431.

4 – *Rhind Lectures* din 1916 ale *Societății Anticarilor* din Scoția au fost publicate sub auspiciile *Royal Celtic Society* și ale Universității din Edinburgh de către William J. Watson cu titlul *The History of Celtic Place Names of Scotland*, London, William Blackwood, 1926.

5 – Richard Augustine Hay, *The Genealogie of the Sainteclairs of Rosslyn* (prin grija lui R. L. D. Cooper, traducere J. Wade), Edinburgh, Grand Lodge of Scotland, 2002.

6 – *Knights Templar and Freemasonry*, broșură editată prin grija *Asociației Amicilor Rosslyn*, 1993.

7 – Andrew Sinclair, *The Sword and the Grail*, New York, NY, 1992, capitolele 9-11, pag. 108-150.

8 – Michael Baigent, Richard Leigh, *The Temple and the Lodge*, London, Corgi, 1990.

9 – Robert Brydon, *Rosslyn and Western Mystery Tradition*, Roslin, Rosslyn Chapel Trust, 2003, introducere.

10 – O fotografie a statuii lui Moise de Michelangelo este inclusă în lucrarea lui Laurence Gardner, *Genesis of the Grail Kings*, London, Transworld/Bantam, 1999.

11 – Termenul englez *viking* derivă din *wiking*, alfabetul latin neavând literele ”w” și ”u”, ci doar ”v”.Silaba *wi* înseamnă *războinic*, *belicos*.Astfel, *vikingii* erau *wi-kings* – regi războinici.A se vedea și *Oxford Compact English Dictionary*, noțiunile *Vikings* și *Wi*.

12 – Hargrave Jenings, *The Rosicrucians – Their Rites and Mysteries*, London, Routledge, 1887, cap. 12, pag. 107.

13 – Geza Vermes, *The Complete Dead Sea Scrolls in English*, London, Penguin, 1998, pag. 85.

14 – O imagine a statuii lui Melchisedec din Chartres este inclusă în lucrarea lui Laurence Gardner, *The Magdalene Legacy.*

15 – Robert Brydon, *Rosslyn and the Western Mystery Tradition*, cit.

16 – Philip Coppens, *The Stone Puzzle of Rosslyn Chapel*, Enkuizen, NL, Frontier, 2004, cap. 8, pag. 77.

17 – Christopher Knights, Robert Lomas, *The Hiram Key*, London, Century, 1996, cap. 15, pag. 307.

18 – Andrew Sinclair, *The Sword and the Grail*, cit., cap. 7, pag. 86-88.

19 – Tim Walace Murphy, Marilyn Hopkins, *Rosslyn*, Shaftesbury, Element Books, 1999,

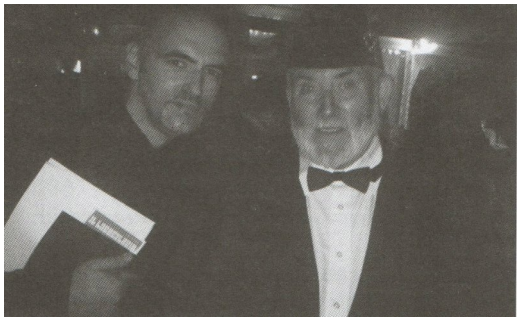

cap. 1, pag. 17.
20 – Henri și H. A. Frankfort, *Before Philosophy*, London, Penguin, 1951, pag. 240-248.
21 – Robert Graves, *The White Goddess*, London, Faber & Faber, 1961, cap. 16, pag. 286, 287.
22 – Henri Frankfort, *Kingship and the Gods*, Chicago, Chicago University Press, 1948, epilog, pag. 343.
Imaginea îi prezintă pe Leo Lyon Zagami și sir Ian Sinclair, Mare Prior Internațional al Scottish Knights Templar
23 – Traducere prin grija sir Lancelot C. L. Brenton, *The Septuagint*, London, Samuel Bagster, 1851.
24 – *The Hystoric Enigma: Rosslyn Chapel*, ghid al capelei Rosslyn pentru uzul turiștilor din Roslin, *Asociația Amicilor Rosslyn*, s.d.
25 – Sir Ian Moncrieffe, *The Highland Clans*, cit., pag. 220.
26 – Andrew Sinclair, *The Sword and the Grail*, cit., cap. 7, pag. 77,78.
27 – Înlănțuirea completă a evenimentelor care i-au avut ca protagoniști pe Columb, Drummond și Sinclair este povestită de Ian F. Brown în *The Sinclair/Columbus Connection - The Drummonds of Medira and Christopher Columbus*, ediție specială a *Genealogiei Sinclair*, extrasă din *Glasgow and West of Scotland Family History*, buletin informativ de primăvară, Glasgow, 1993, pag. 4-9.

Capitolul 11 - « O știință misterioasă »

= Loja transferabilă =

Tradiția masonică a familiei Sinclair de Rosslyn îmbrățișează două culturi, distincte dar interconectate între ele, acea a gildelor constructorilor și a prelucrătorilor pietrei, respectiv a Francmasoneriei.Compoziția și arhitectura capelei Rosslyn reprezintă un compendiu al primei culturi, iar decorațiile care se află la interior sunt un exemplu clar al celei de-a doua culturi.Din câte s-a observat, capela secolului al XV-lea este bogată în imagini sculptate care reprezintă un număr mare de obiecte, instrumente și simboluri, destinate să devină parte a iconografiei în tradiția lojelor masonice, aceleași obiecte și instrumente (ale *Artei*) sintetizate împreună în planșele sinoptice rezumative, planșe de educare și exercitare mnemonică pentru aspiranții la diferitele grade.S-a afirmat deseori că o modalitate anterioară acestor planșe de sinteză ar fi fost țesături desfășurate pe pardoseala lojei.Poate că a fost așa, dar nu este corectă susținerea faptului că planșele de sinteză au înlocuit țesăturile, chiar dacă aceste planșe sinoptice erau așezate pe pardoseală pentru ca fiecare să le poată utiliza, după dorință, în cursul ritualurilor oficiale.Mai degrabă obiecte cu istorii paralele decât una înlocuitoarea alteia.

Chiar dacă termenul de ”lojă” era utilizat pentru indicarea unei adunări masonice convocate, de cele mai multe ori se face referire la loc, la felul sălii destinate să găzduiască adunarea.Chiar dacă de cele mai multe ori o lojă are un sediu fizic propriu, aceasta poate exista și fără a avea sediul respectiv.Multe adunări masonice aveau loc la interiorul încăperilor simple, fără să fie adaptate scopului propus, în spatele sau în una din sălile superioare din cadrul unui han sau taverne, decorată (ornată) pentru acea ocazie.Aceste în-

căperi trebuiau prevăzute, respectiv decorate cu cele necesare, dotate cu draperii și mobilierul cerut.La terminarea întâlnirii totul trebuia să dispară, încăperea trebuia lăsată în ordine, fără nimic care să facă referire la respectiva adunare, punându-se bazele a ceea ce se poate defini ca *lojă portabilă*.Una din obligațiile *Custodelui* era aceea de a marca cu creta (pe pardoseală) conturul ideal al lojei, perimetru denumit *pătrat alungit*.Câteodată era adoptată forma aceasta, alteori se apela la un paralelogram (numit *parallelipipedion*), la interiorul cărora se așezau simbolurile diverse ale ”frăției”.În mod evident, după terminarea ceremoniilor, totul trebuia strâns.

O dată cu trecerea timpului, această practică incomodă a fost înlocuită desenându-se pe pânze de mari dimensiuni (sau pe covoare) întreaga organizare și conținutul unei loje, astfel că la terminarea ceremoniei era suficient să se plieze stofa (sau covorul) pe care erau reproduse desenele.Pe măsură ce s-a răspândit această modalitate, la desenele originare au început să fie adăugate o multitudine de alte simboluri masonice, confecționându-se țesături specifice pentru diversele grade și nivele ale inițierii în *Artă*.S-a întâmplat ca artizanii care au realizat respectivele țesături să intre în competiție între ei, devenind din ce în ce mai ambițioși, fapt datorită căruia au început să apară adevărate opere de artă, dar care nu aveau aproape nici o legătură cu scopul inițial pentru care au fost comandate.Au existat cazuri când aceste țesături masonice erau atât de frumoase și prețioase încât nu au fost utilizate (nici desfășurate pe pardoseală) de frică să nu fie distruse călcând peste ele. Astfel, au fost agățate pe pereți, ca niște însemne heraldice.Dar unde era loja? Loja era agățată de perete!

Din moment ce nu se putea sta la interiorul unei *loje* agățată de perete, aceasta era considerată operativă, activă, atâta timp cât țesătura masonică era desfășurată.Ținând cont că existau țesături diverse pentru fiecare grad, era imposibil ca toată țesătura să fie desfășurată simultan și în mod continuu.Nu trebuia pierdut din vedere aspectul transportului, chiar dacă în multe cazuri era un spațiu din proprietatea ”frăției”.Trebuia ținut cont și de dimensiunile acestor țesături, gabaritul mare impunând anumite norme de manevrare.Pentru a nu le expune pe pardoseală, evitând să fie agățate pe perete, practica cea mai răspândită consta în așezarea acestor țesături pe planșe susținute de cavaleți, de unde și termenul de *planșe de cavalet*. *Imaginea reprezintă Conferința Internațională a Riturilor, conform principiului Mesei Rotunde de Alfred di Prizio, 1986*

După ce totul a fost așezat ca la un bazar (sau expoziție), deasupra figurilor desenate pe țesături se așezau obiectele necesare ritualului de îndeplinit.Această metodă de prezentare a unei loje a deviat de la obiectivul original deoarece loja era luată în considerare în funcție de calitatea și cantitatea obiectelor care se aflau pe țesătura de pe cavaleți. Un exemplu vizual în acest sens este oferit de frontispiciul reeditării (1784) Constituției lui Anderson (vezi a doua imagine de pe pagina 26 a traducerii).În cazul lojelor de mici dimensiuni, această desfășurare de detalii era deranjantă, trebuind să se țină cont de transport și de continua reașezare.

Ca urmare, la un moment dat s-a decis reîntoarcerea ”la origini”; de această

dată, conceptele, ideile și obiectele au început să fie desenate pe planșe de lemn, numitele *panouri sinoptice*.Era vorba de panouri de mici dimensiuni, ușor de folosit în orice poziție (agățate pe perete, așezate pe cavaleți).Folosirea acestor planșe a dus la sintetizarea (pictată pe un suport) caracteristicilor unei loje, stil folosit și în prezent.Folosirea simultană a țesăturilor și planșelor masonice a continuat destul timp, cererea de țesături neîncetând doar pentru că au apărut planșele sinoptice.În prezent există loje care nu dispun de un sediu fix și stabil.Adesea se utilizează spații a căror pardoseală trebuie acoperită cu cele prevăzute pentru lojă (o țesătură, un covor, cu pătrate albe și negre, dispuse sub forma tablei de șah).Trebuie ținut cont și de faptul că pentru gradul al treilea, trebuia dispus pe pardoseală o țesătură neagră, de forma unui sicriu, care să simuleze mormântul în care a fost îngropat Hiram Abiff.Nu au fost definite reguli, standarde, pentru realizarea țesăturilor și planșelor masonice; unicul lucru care era cerut era ca acestea să servească funcțiilor corespunzătoare gradului (gradelor) reprezentate.Această situație a dus la variații destul de consistente în reprezentări, tema de fond fiind respectată mereu.Existau situații când planșele foloseau scopului indicat; alteori trebuiau modificate sau îmbunătățite, adăugându-se elemente referitoare la tema discutată în cadrul întâlnirii.Necesitatea de a ușura modificarea a dus la realizarea planșelor din ceară, putând fi prelucrate cu ușurință, la fel cum erau realizate calendarele antice pe care maeștrii constructori își notau ceea ce aveau de făcut, zilele de muncă ale ucenicilor și calfelor.

În epoca victoriană, când aspectul artistic al accesoriilor din loje era atât de important încât și șorțurile erau obiectul creației artistice, planșele masonice s-au transformat într-un fel de ”cărți”, cu foile suprapuse.Primul panou (frontispiciul) era dedicat primului grad; întorcând ”pagina” apărea planșa gradului al doilea, analog pentru gradul al treilea. În 1813, când loja *Anticilor* s-a unit cu loja *Modernilor* punându-se bazele ”Marii Loje Unite a Angliei”, s-a pus problema unei *Loje a Reconcilierii*, cu scopul de a reglementa o formă standardizată și unică a ritualurilor (fapt petrecut după trei ani).În 1823 a fost ratificată *Loja Emulatoare a Dezvoltării*, pentru a da posibilitatea ”fraților” care au obținut gradul de *Maestru* să dobândească pregătirea necesară pentru obținerea gradului succesiv, de *Maestru Venerabil*.Loja unită se întrunea la Freemason's Hall din Londra și masonului care reușea să celebreze un ritual în perfectă armonie cu indicațiile standardizate apărute din strădaniile *Lojei de Emulare*, fără erori sau lipsuri, era un fapt obișnuit să i se dea (ca premiu și recunoștiință) o cutie de chibrituri din argint.Proba se poate să fi fost destul de severă dacă pe întreg anul 1897 au fost donate doar 340 de cutii.Există opinia că planșele de studiu cele mai frumoase și mai bine lucrate au fost tocmai cele folosite în cadrul *Lojei de Emulare* (1).

= Sulul din Kirkwall =

Dintre țesăturile sau covoarele masonice cele mai renumite nu se poate trece cu vederea *Sulul din Kirkwall*, numit în acest fel deoarece mulți îl consideră un covor masonic care să poată fi desfășurat pe pardoseală; alții susțin că ar fi apărut ca o țesătură decorativă care să fie agățată pe perete.Oricare ar fi fost scopul pentru care a fost realizat, este cel mai vechi obiect de acest fel care a ajuns până în prezent și chiar dacă nu este unica țesătură de acest fel, este unică prin felul ei.Această țesătură groasă de in (cu dimensiunile de 5,6 m x 17, m) este agățată pe pereții *Lojei Kirkwall Kilwinning N.° 38* din Kirkwall,

insulele Orcade (sau Orkney), domeniu al familiei Sinclair.Din diferite puncte de vedere, această țesătură este pentru Masonerie ceea ce este *Linţoliul Sacru* (păstrat în Domul din Torino) pentru Biserică; proveniența este contestată și dezbătută, originea este necunoscută, iar vechimea presupusă este obiectul discuțiilor aprinse dintre diferitele școli de idei și gândire care doresc să-și impună propria datare.Ca și în cazul *Linţoliului*, și în cazul acestui sul, analizele științifice și-au exprimat o părere și o dată.Și în acest caz există persoane care contestă, fără un minim de rațiune, acest fel de ”aproximări” - adică, cercetări.

Nu există nici o mărturie, nici un document care să precizeze din ce motive și când a intrat acest sul în posesia lojei din Kirkwall.Totodată, există motive întemeiate pentru a se considera că a ajuns direct din castelul de la Kirkwall.Construit în secolul al XIV-lea de către lordul Henry Sinclair, castelul din Kirkwall a suferit daune grave, fiind utilizat puțin până spre anii 1600 și a fost demolat definitiv în 1865.Un prim document referitor la sul a fost publicat la o scurtă perioadă de timp prin grija lui George W. Speth, fondatorul lojei de cercetare *Quatuor Coronati* din Londra.Sursele de informare au fost puține.Unicul lucru cert era că aproximativ cu un secol înainte (pe la 1786), un covor (sau o țesătură) masonic (ă) a fost folosit (ă) pentru celebrarea ritualurilor în lojă, dar nu este clar dacă este vorba sau nu de acest sul.Nici în lucrarea despre istoria lojei din Kirkwall nu se înaintează vreo ipoteză concluzivă hazardată.Această țesătură, era poate, *Sulul din Kirkwall*? În 2001, Andrew Sinclair a anunțat că datorită intermedierii unui inspector al *Criminal Investigation Department* din districtul septentrional, s-a reușit trimiterea de mici eșantioane din sul Departamentului de Spectrometrie de Masă al Universității din Oxford (2).Sulul este format din două porțiuni laterale înguste atașate la o parte centrală prin coasere: eșantioanele pentru analiză au fost preluate de la partea inferioară a celor două fâșii laterale. Dacă analizele acestor eșantioane nu a relevat date satisfăcătoare, cercetările (datarea prin tehnica carbonului radioactiv) efectuate asupra unui eșantion prelevat din partea centrală au prezentat o datare corespunzătoare secolului al XV-lea, perioadă în care a fost construită capela din Rosslyn.

La aflarea acestei vești, un număr mare de istorici și anticari au declarat că acest lucru este imposibil.Contestația se bazează, în principal, pe faptul că un desen similar cu stema lojei *Anticilor* apare într-o zonă a sulului; din punctul de vedere al acestora, ținând cont că respectiva lojă a fost întemeiată în 1751, sulul nu putea avea o datare anterioară, cu atât mai mult, de două secole.Acest fapt este echivalent cu afirmația că dacă «*loja Modernilor este datată în 1717, Masoneria nu a existat înainte de această dată*». Acest gen de argumentări este o probă (destul de concludentă) a dificultății arătată de istorici (și cei implicați) în recunoașterea posibilității ca Francmasoneria să aibă rădăcini mult mai avansate în timp decât cele cunoscute prin activitățile de la taverna *Goose and Gridiron*, că era vorba de o instituție promovată de Casa Stuart (lucru admis și de Anderson), înainte ca ”reînnoirea” adusă de Casa de Hanovra să o restructureze, respectiv să o reformeze complet.(Fără a fi părtinitori, ci în interesul unei informări echidistante, iată opinia lui René Guénon: «*Anul 1717 nu marchează începuturile Masoneriei, ci a decăderii ei, ceea ce este alt lucru*» - nota traducerii în limba română).

Folosind o analogie adaptată timpurilor moderne, se poate spune că o parte din conflictul jacobit al secolului al XVIII-lea ar continua și în prezent între Casele de Hanovra și Stuart, obiectul disputei fiind proveniența și originile autentice ale *Sulului din Kirkwall*.O altă temă a dezbaterii înfocate se referă la părțile laterale atașate părții centrale a sulului.Pentru mulți, acestea nu ar fi cusute în părțile laterale ale secțiunii principale, ci sunt niște spații, niște semne accentuate de trecerea timpului datorită plierii sulului când

acesta era pus la păstrare.Această ipoteză este destul de ”slabă” deoarece, neexistând nici o îndoitură similară pe partea orizontală, se ipotiza că sulul era îndoit doar pe flancuri și așezat la păstrare pe întreaga lungime, fără nici o altă îndoitură.Fapt improbabil, chiar imposibil, putându-se rezolva o dată pentru totdeauna analizându-se partea din spate a sulului.Chiar dacă secțiunile laterale apar ca fiind făcute din același material ca partea centrală, discuțiile continuă, anumiți cercetători susținând eventualitatea că părțile laterale ar fi fost adăugate ulterior, ca o completare a părții centrale mai mari.

Se consideră că desenul naiv (care apare pe sul) a fost executat cu culori pe bază de ulei (nici un expert putându-se pronunța cu certitudine), putând fi vorba de culori tempera sau de orice alt tip.Dacă se admite că stofa este datată în secolul al XV-lea iar desenul a fost trasat în secolul al XVIII-lea, înseamnă că un oarecare a ținut în casă o bucată de stofă (țesătură) de dimensiuni mari, pliată, timp de circa trei sute de ani.Suntem iarăși în fața unei variante imposibile, unica metodă (indicată) pentru determinarea vârstei acestui obiect fiind cea folosită pentru datarea tablourilor.În acest sens, ceea ce trebuie datat științific nu este materialul, ci desenul, pentru că din structura și componentele organice ale pigmenților se poate ajunge la o datare mai mult sau mai puțin corectă, respectiv sigură. Dar, din câte se pare, datarea acestui obiect este puțin interesantă; misterul și fascinația emanate de către sul sunt cele care domină.În numele lor, se preferă neasumarea nici unei inițiative decisive care să permită rezolvarea problemei, pentru toți și pentru totdeauna.

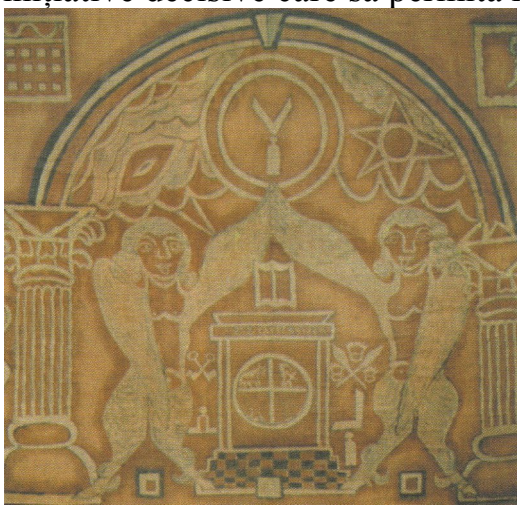

În descrierea lui Speth, datată 1897 (3), se susține că fâșia din stânga privitorului ar reprezenta peregrinările poporului evreu din Mesopotamia în Egipt, prin Canaan, cu fluviile Tigru și Eufrat desenate în partea de jos, respectiv Nilul prezent la partea superioară.Fășia dreaptă ar prezenta exodul evreilor din Egipt, deșertul Sinai cu figurile lui Moise și Joshua și ajungerea în ”țara promisă”.În această secțiune ar fi prezente *Arca Alianței*, *manna* și *vițelul de aur* fabricat la poalele muntelui Horeb.Secțiunile laterale ar trebui ”citite” de sus în jos, invers față de segmentele care compun partea centrală, mai mare.

Imaginea prezintă un fragment al Sulului din Kirkwall, în care se vede Arca Alianței.

Prezentarea scenelor începe cu Adam și Eva în grădina Edenului și se termină cu simboluri masonice reprezentate în partea de jos.La partea centrală se află Tabernacului cu *Sancta Sanctorum*, respectiv *Arca Alianței* (vezi imaginea de mai sus).Multe reprezentări sunt aspecte comune ale tradiției masonice scoțiene iar alte inscripții sunt prezentate în codificare masonică.Este vorba de detalii care pot constitui subiectul unor analize aprofundate, inclusiv al unei alte cercetări pentru o datare corectă.Atitudinea actuală, linia oficială adoptată față de acest sul, este cea a lipsei de acțiune, de a lăsa *Sulul din Kirkwall* agățat pe un perete în plină acțiune a razelor solare, spunându-se (probabil) că «*e mai bine să stea liniștit în misterioasa lui solitudine*».

= Filosofia aurului =

Imaginile pitorești prezentate pe *Sulul din Kirkwall* ne aduc înapoi în timp, în

epoca sinaitică a lui Moise și Bezaleel, a *mannei*, a *vițelului de aur* și a *Arcăi Alianței*. Chiar dacă studiul analitic al *Exodului* evreilor trece dincolo de limitele de analiză ale Masoneriei contemporane, era o temă de mare importanță și interes în vremea când a fost realizată țesătura, având o semnificație profundă pentru oameni iluștri precum Newton, Robert Boyle și ceilalți adepți ai *Royal Society* din acea vreme.Ca o adăugare, căutările acestora erau orientate spre figura sacerdotului Melchisedec, către enigma ”Pietrei Filosofale” și antica tradiție alchimică ca parte decisivă a culturii Roza-Crucii înainte de revoluția de la 1688, respectiv a reorganizării consecutive de după ”refondarea” mișcării masonice din 1717.

Dat fiind faptul că se încearcă regăsirea secretelor pierdute ale ”frăției”, ajunși la acest punct al prezentării a venit momentul unei scurte sinteze.Pentru a reuși trebuie urmată dinamica unei serii de întrebări importante:

- cu ce a fost realizată *Arca Alianței*? (4);
- cu ce a fost obținut *vițelul de aur*? (5);
- cu ce era asociată ”Piatra Filosofală”?
- care este argumentul fundamental tratat de alchimie?
- ce a dus în dar regina din Saba regelui Solomon? (6);
- despre ce anume se spune că Solomon avea din abundență? (7);
- despre ce anume trata manuscrisul lui Newton intitulat *Manna*? Pentru orice întrebare, răspunsul este același: aurul! Această constatare începe să traseze scenariul cel mai misterios și mai intrigant decât orice alt argument atribuit Masoneriei moderne.În acest punct al raționamentului pare dificil de intuit ce legătură există între aur și principiile ”frăției”, dar cititorul nu trebuie să se grăbească cu concluziile, urmând o altă serie de întrebări:

- ce anume i-a prezentat Melchisedec lui Avraam? (8);
- cum era descrisă *manna* în Vechiul Testament? (9);
- cum era numită dinastia regelui Solomon? (10);
- ce anume se afla pe masa sacră din Templul lui Solomon? (11);
- cu ce a răspuns Solomon regelui Huram în schimbul aurului pe care i l-a trimis? (12);
- cu ce anume asemăna Isus sfințenia corpului său? (13).

Și la acest set de întrebări, răspunsul este unul singur: pâine! (Dinastia regelui Solomon era numită *Casa Pâinii*).Din acest punct de vedere se pare că pâinea avea aceeași valoare ca aurul, ținând cont că Solomon și-a plătit datoria față de Huram (care i-a dat aur) cu pâine.În Vechiul Testament, în *Cartea lui Iov* (*28:5-6*), se citește: «*Din pământ, din el crește pâinea; înăuntru și dedesupt ea se revoltă și se agită ca focul.Pietrele pe care le germinează sunt zafirul și pulberea de aur*».”Pulberea de aur” (ca și ”focul” citat de Iov) apare în *Exodul 32:20* când Moise, luând *vițelul de aur* pe care Aaron și poporul l-au realizat în absența lui, «*l-a ars în flăcări făcându-l pulbere*».Atât Nicholas Flamel cât și Eirenaeus Philaletes (un mentor deja citat al *Royal Society*) descriau ”Piatra Filosofală” ca o ”pulbere de aur”.Robert Boyle nota în scrierile sale că această substanță misterioasă și ”exotică” ar avea calități extraordinare, fapt pe deplin confirmat de către vechile texte alexandriene.Aceeași substanță (”pâinea”) pe care au mâncat-o israeliții la poalele muntelui Horeb – numită de către aceștia *mannă*, în manuscrisul de alchimie al lui Newton (intitulat *Manna*) era asociată cu aurul și cu ”Piatra Filosofală”.Poate că *manna* a fost ceva mult mai important pentru tradiția și cultura ebraică dacă este adevărat că însuși Moise a decis

să umple o cupă pentru a o păstra în *Arca Alianței* (14).

Toate cele de mai înainte lasă de înțeles că unul dintre marile secrete pierdute ale vechii ”frății” masonice putea fi ceva care avea legătură cu știința și utilizarea acestor două substanțe venerate, o știință cunoscută de Cavalerii Templari, uitată și trecută în obscuritate.În acest context, o mărturie antică referitoare la Moise capătă o altă semnificație. Este vorba de un basorelief din cadrul complexului templului din Karnak al faraonului Thutmosis al III-lea (circa 1500 î.H.).În cadrul listei lungi care prezintă tezaurele din metal ale Egiptului, apar și obiecte sub formă de con, etichetate ca *muncă îndemânatică* [la fel cum Biblia identifica activitățile în care Bezaleel și Hiram erau maeștri neîntrecuți (15)].Se face specificarea că acele obiecte erau făcute «*unul din argint și treizeci din aur*» dar inscripția care le desemnează vorbește simplu despre «*pîine albă*» (16).

= Noe și arca =

Un alt personaj de seamă care se regăsește în tradiția ritualisticii masonice, chiar dacă nu i-a fost destinat nici un grad, este patriarhul Noe.Apare doar în gradul cunoscut ca *Arcul Regal al Marinei* a cărui primă mărturie sigură vine din partea lojei din Bath (1790). În 1816, acest nivel a intrat într-o ramură a Masoneriei numită a *Mărcii*, un grad ”lateral” destul de popular, în afara *Artei*, accesibil doar nivelului de *Maestru*.*Masoneria Mărcii* s-a format bazându-se pe ideea că maeștrii șefi medievali au stabilit o serie de mărci private (de semne particulare) de recunoaștere, datorită cărora era posibilă distingerea muncii lor de a celorlalți.Principiul esențial al acestei ramuri masonice este că educația și onestitatea erau, de la sine, adevăratele recompense pentru munca desfășurată, înșelăciunea și frauda nefiind necesare (17).Calificarea necesară ”fraților” pentru a candida la *Arcul Regal al Marinei* constă în faptul că aceștia trebuiau să dețină deja gradul de *Maestru* al *Masoneriei Mărcii* (18).

Gradul trata istoria lui Noe și a Potopului Universal, așa cum este narată în *Geneza 6-9*.Esența ritualului consta în acceptarea unui nou început, a unei reînceperi adoptând un nou stil de viață, a unui nou mod de a vedea lucrurile lumii.Datorită lui Noe și fiilor lui (care au construit arca pentru înfruntarea Potopului) este prezentă aceeași temă a *construcției* (ca și în cazul Templului lui Solomon), chiar dacă în cadrul ritului nu ocupă o poziție predominantă.Ideea de bază este că judecata umană (cu sensul de rațiune) nu se poate asemăna cu judecata divină, doar dacă nu este inspirată de către cea din urmă.Din acest punct de vedere trebuie interpretată căutarea fiilor patriarhului care s-au îndreptat către mormântul acestuia pentru a readuce la lumină secretele pe care bătrânul le-a luat cu el în mormânt.

Termenul de ”arcă” poate duce la confuzii deoarece în Vechiul Testament apare, fie pentru a indica ambarcațiunea construită de Noe, fie incinta care constituia *Arca Alianței* a lui Moise.În definiția prezentată de Oxford World Library, cuvântul ”arca” ar fi în realitate o formă puțin utilizată din limba greacă, indicând cuvântul actual ”arc” - echivalentul latinescului ”arca” - coș sau cutie de mari dimensiuni.Dacă la interiorul recipientului (coș, cutie, etc) era păstrat ceva secret, cu origini obscure, primea numele de ”arcan”; misterul profund era un ”arcanum” (”arcana” în forma de plural), la fel ca în alchimie sau cărțile de Tarot.Un depozit care trebuie să păstreze documente este o ”ar(c)hivă”, în timp ce un obiect cu o vechime foarte mare este numit ”arhaic”, ”arheologia” ocupându-se de

cu studiul și analiza obiectelor antice.Cuvântul ebraic biblic pentru ”arcă” apare în traducerea canonică a *Bibliei 70* [(19), din secolul al III-lea d.H.], fiind corespunzător lui ”ăron”, înțeles în acest caz ca o cutie voluminoasă sau cufăr (după cum este propus în *Geneza 50:26*) sau cutie încăpătoare [după cum apare în *2 Regii 12:10* (20)].Dar ”arca” era identificată adesea și ca ceva care plutea sau se mișca unduindu-se pe valuri (precum ”navele” lui Noe și Moise) astfel că, și în prezent, nava amiral a Marinei Engleze (este a cincea navă care poartă acest nume) se numește *Ark Royal*.

După cum este cunoscut, multe din narațiunile incluse în *Geneza* (precum cea a lui Adam și Eva, cea privitoare la Arca lui Noe, a Potopului și a Turnului lui Babel) derivă din scrieri originale, redactate cu mult timp înaintea textului biblic (datat, circa, secolul VI î.H.).Apărute în mileniul al treilea înaintea erei noastre, aceste istorii erau păstrate în marile biblioteci din Ninive și Babilon, fiind redescoperite și reinterpretate de sacerdoții evrei pe durata captivității poporului lor în Babilon (începând cu 586 î.H.).Narațiunea Potopului Universal, eveniment despre care se dispune de informații foarte vechi, este o povestire intrigantă paralelă cu narațiunea mesopotamică și cea ebraică.Dacă se confruntă istoria biblică cu cea mesopotamică se observă imediat o multitudine de asemănări.Diferența cea mai evidentă se regăsește în modificarea perioadei de timp (realizată de către cronicarul biblic) pentru a prezenta figura ”retușată” a lui Noe ca erou autentic al acestei epopei a Antichității.Faptele prezentate de *Geneză* sunt o ”prelucrare” a unor întâmplări mai vechi petrecute între Tigru și Eufrat, în care se povestește că un singur om a salvat rasa umană și speciile de animale (respectiv vegetale) datorită capacității de prevedere a acestuia.

Mai precis, versiunea completă a istoriei Potopului este aceea care apare în doisprezece texte care compun celebra *Epopee a lui Ghilgameș* (21).Întreaga lucrare este alcătuită din circa douăzeci de mii de tăblițe cu caractere cuneiforme, descoperite la jumătatea secolului al XIX-lea printre ruinele cetății assiriene Ninive.Acestor descoperiri le-au urmat altele, în ”flux continuu”.Aceste tăblițe povestesc despre aventurile mitice ale lui Ghilgameș (rege al cetății Uruk în 2650 î.H.) care a întreprins o călătorie periculoasă pentru a-l întâlni pe Uta-Napishtim [rege al cetății Shuruppak, decedat de mult timp la vremea respectivului Potop (22)].De aici începe o povestire care la rândul ei, reia o istorie mai veche, aceea a lui Uta-Napishtim din epoca sumeriană.Tăblițele principale ale epopeii se pot data în jurul anului 2000 î.H., dar se știe cu certitudine că întâmplările povestite sunt mult mai vechi, putând fi datate, fără exagerare, în jurul anului 3000 î.H. (23).O altă asemănare cu *Geneza* se referă la escala ambarcației după ce s-a oprit ploaia.În timp ce Uta-Napishtim se oprește pe muntele Nisir, arca lui Noe o face pe muntele Ararat (*Geneza 8:4*).Lanțul munților Ararat [care înseamnă *vârf ridicat* (24)] se află mai la nord față de ținutul Mesopotamiei și în cartea ebraică a *Jubileelor 5:26* se spune că arca s-a oprit pe Ararat, lângă muntele Lubar (25).

În cantitatea de material pe care se poate conta se află și un text intitulat *Potopul*, descoperit în situl arheologic de la Nippur (26).Aproape fără nici o legătură cu filonul principal al aventurilor lui Ghilgameș (textul este scris în accadiană), acest poem sumerian face referire doar la perioada Potopului și atunci când vorbește de Uta-Napishtim îl numește Zi-u-sudra.Este vorba de versiunea cea mai veche dintre aceste narațiuni (diferită de povestirea biblică) în aceasta găsindu-se un detaliu de mare importanță care ne îndepărtează de ideea de ”cupluri de ființe vii” pe care le asociem cu Noe ori de câte ori se discută despre acesta.În această antică și originală lucrare, Zi-u-sudra nu salvează ”cupluri de ființe vii”, ci ”semințe ale vieții” (27).Zi-u-sudra duce cu el pe arcă doar câteva

animale, un bou, câteva oi și câteva păsări și nu o face pentru a salva speciile vii, ci pentru a-și asigura necesarul de provizii.Textul precizează foarte bine modul în care Zi-u-sudra și-a dus la îndeplinire acțiunea lui: și-a construit o ambarcație plutitoare cât mai etanșă pentru a putea «*aduna și păstra semințele vitale ale oricărei creaturi vii*» (28).Din nou, cuvântul cheie este ”sămânță” (ca în *Epopeea lui Ghilgameș*), ambarcațiunea lui Zi-u-sudra (primul Noe al lumii) nefiind o grădină zoologică plutitoare pentru salvarea tuturor creaturilor vii, ci un fel de navă-clinică în care se putea păstra, în condiții de totală securitate, sămânța vitală a rasei umane și cea a celorlalte ființe (plante și animale).

Imaginea de mai sus îi prezintă pe Noe și fiii lui în timp ce construiesc arca (gravură în lemn de Julius Schnoor von Carolsfeld, 1794-1872)

O importanță particulară o are observarea modului în care ritualul *Arcului Regal al Marinei*, chiar dacă se bazează pe legenda lui Noe, trece dincolo de aceasta susținând că se bazează pe o tradiție masonică antică care s-ar situa în practică, pe o poziție distinctă, distanțată de cea a filonului principal care este studiat în loje.La fel ca și Moise și Bezaleel, Noe asumă o poziție importantă în contextul masonic, dar se pare că deține cheia de acces către ceva mult mai important decât ar fi fost celebrat vreodată de ritualistica masonică de după ”reforma” din 1717.Figuri precum Moise, Noe, Nimrod (despre care s-a spus că era cel care stabilea gradele și îndatoririle), respectiv Tubalcain (marele lăcătuș și artizan al *Genezei*) dețineau un loc de onoare la interiorul mișcării masonice pre-hanovriene, orientată mai degrabă către o tendință științifico-filosofică.Fără un motiv anume, aceste personaje au fost lăsate deoparte de către noua organizare masonică.Narațiuni precum cea a Potopului, respectiv a Turnului Babel (cum sunt citate în *Matthew Cooke Manuscript*), chiar dacă prezentau conexiuni cu misterele antice și cu științele trecutului, au cedat în mod inexorabil locul altor povestiri, precum cea a construirii Templului din Jerusalim de către Solomon.Mulți ”frați” masoni (și nu numai ei) sunt conștienți că odată, ”frăția” a avut de a face cu ceva mult mai concret și mai substanțial dacă ținem cont de faptul că primele semne ale roza-crucianismului au avut legături cu evoluția științifică din perioada Stuart.Desigur, nu era vorba de Hiram Abiff, al cărui nume nici măcar nu era citat în vremea regelui George al II-lea (1727-1760), ci de aspecte importante ale înțelepciunii antice, păstrate de-a lungul timpului și readuse în atenția lumii după întoarcerea Cavalerilor Templari în Europa, în 1127.Se bănuiește că unul din aceste aspecte ale științelor antice se referea la aur, o știință care-și avea rădăcinile pe pământul Egiptului.

Privind dintr-un alt punct de vedere, este evident că povestea lui Noe dobândește o conotație strict științifică (prin noțiuni precum *mannă* sau ”Piatra Filosofală”), fără legături cu alchimia sau fizica, ci cu biologia bazată pe ingineria genetică.Ca atare, merită să fie pusă o altă întrebare! Reîntorcându-ne la *Sulul din Kirkwall* (fără îndoială) de origine masonică, din ce motiv partea centrală a panoului din mijloc este dedicată figurii Evei, prima femeie? Eva nu ar trebui să aibă nici o legătură cu Masoneria! Sau are?

În vremea antichității mesopotamiene (Mesopotamia însemnând *ținutul dintre două fluvii*), Canaan-ul și Egiptul nu erau ținuturi uscate și nisipoase după cum se prezintă astăzi.Teritoriul vast de dincolo de Marea Mediterană, învecinat cu Canaan și Egipt, era străbătut de trei fluvii însemnate: la vest Nilul (care curgea spre nord), la este Tigrul și Eufratul (acesta din urmă îndreptându-se spre sud, către Golful Persic).La finele ultimei Ere Glaciare (circa 10.000 î.H.), acest teritoriu al Orientului Mijlociu era predispus la irigații, cu precădere de-a lungul câmpiilor fluviale și în zona Deltei Nilului.Această zonă ar putea fi considerată *leagănul civilizației umane* (atât din punct de vedere al unei vaste aplicări a tehnicilor agricole, cât și al dezvoltării culturale) care va intra în istorie cu numele de civilizația *Semilunii fertile*.În anii '20 ai secolului XX, când exploratorul englez sir Charles Leonard Wooley a început săpăturile arheologice în cadrul expediției sale, acesta a fost surprins să descopere sol roditor și o secțiune argiloasă consistentă sub stratul superficial de nisip.

Potopul este indicat de către Vechiul Testament ca un act de pedepsire din partea lui Dumnezeu, un fel de ”răzbunare” împotriva umanității.Chiar dacă nu fac referire la un singur zeu ci la mai mulți zei, tăblițele mesopotamice originale (din care s-a inspirat și narațiunea biblică) prezintă aceeași situație.Se adaugă, printre altele că în timp ce ploile cădeau măturând totul în cale, *semințele vieții* au fost puse la adăpost într-un fel de clinică genetică plutitoare.Un text accadic din 1460 î.H. (intitulat *Epopeea lui Atra-hasis*) lansează ipoteza experimentelor de fertilizare *in vitro*, făcând referire la ”mame-surogat”, numite *creatoare ale destinului* (29).Cercetătoarea care se ocupa cu proiectul genetic se numea Nîn-Kharsag, incinta în care aveau loc experimentele era numită *Casa lui Shimtî* (de la cuvântul sumerian *shimtî – suflu vital*, o asemănare stranie cu românescul *simț* – nota traducerii în limba română), laboratorul aflându-se la interiorul *E-Gal* (*Marea Casă*).Narațiunea face cunoscut că în cursul experimentelor realizate cu forme umane de viață, Nîn-Kharsag încerca să realizeze teste de fertilizare încrucișată la animale, dar și în regnul vegetal, fiind deosebit de abilă în încrucișarea diferitelor sortimente de semințe.Nîn-Kharsag era indicată ca *Doamna Vieții*, emblema acesteia (prezentă atât pe tăblițe cât și pe sigiliile cilindrice) fiind un uter simbolic, asemănător cu litera grecească omega – Ω (30).Divinitatea era numită *Cea care construiește*, *cea care dă formă*, *Doamna embrionului*; într-o altă compoziție intitulată *Enki și Ordinea Lumii*, respectiva zeitate era numită *Moașa Pământului*: «*Nîn-Kharsag, unica și cea măreață / încordează uterul / Nîn-Kharsag, Marea Mamă, începe nașterea*» (31).

După Potopul care a acoperit pământul cu un strat de noroi, câmpurile au fost replantate și recultivate, au reapărut turmele de oi și vaci – animale domestice cărora zeitățile din *Casa Shimtî* le-au acordat întâietate în procesul de reînnoire a vieții pe planetă. Din cele prezentate de o tăbliță [recompusă cu multă răbdare din 17 fragmente (32)], problemele creșterii animalelor și ale agriculturii au trecut sub supravegherea lui Ashnan, respectiv a fratelui său, Lahar [ei înșiși produse genetice ale *camerei de creație* (33)].Celor doi le-a revenit sarcina educării omului în agricultură și păstorit, în cultivarea câmpului și creșterea turmelor (34).În perioada lui Newton și Wren, președintele *Collège de Beauvais* (profesorul Charles Rollin, 1661-1741), a tipărit o lucrare gigantică (compusă din mai multe volume) în care povestea istoria lumii antice, descriind cum «*au fost inventate, dez-*

voltate și perpetuate artele și științele».Punctul de vedere al respectivului profesor lămurește un argument important: un respect și o mai mare înțelegere arătate de știința acelei perioade față de culturile trecutului, de descoperirile acestuia.Rollin afirma: «*Cu cât ne apropiem mai mult prin studiu de civilizațiile care în antichitate au fost locuite de fiii lui Noe, cu atât devine mai sigură și perfectă arta și știința lor ... De aceea, cred că de fiecare dată când omul încearcă să revadă această artă și această știință, trebuie să se simtă obligat din punct de vedere moral să se reîntoarcă în trecut, la sursa originară din care a izvorât fiecare lucru, fiecare înțelegere*».

Într-un articol important apărut recent în publicația *Scientific American* s-a tratat despre câteva tăblițe mesopotamiene, scrise cu caractere cuneiforme, referitoare la studierea genetică a semințelor.Examinând cu seriozitate intervențiile și activitățile desfășurate de Nîn-Kharsag, autorul scria: «*Dacă se compară genomurile principalelor specii de cereale cunoscute, se evidențiază încrucișări genetice care nu pot fi puse la îndoială, fapt care arată că încă din Antichitate omul era în stare să le determine dezvoltarea și evoluția*»; mai apoi continua: «*În momentul în care strămoșii noștri au început să domesticească aceste plante, au creat semințe pe care noi le cunoaștem și fructificăm în prezent printr-un proces similar cu cultivarea selecționată.Aceștia au fost capabili să acționeze selectiv în cadrul speciilor sălbatice încrucișând între ele speciile care aveau caracteristicile dorite, ca de exemplu spice cu mai multe boabe, sau spice de mari dimensiuni ... fiind o certitudine că modificarea genetică a cerealelor a urmat un parcurs selectiv controlat de intuiția omului, început (fără îndoială) în vremurile preistorice*» (35).Ce se mai poate spune? Știința modernă a întărit cele afirmate de Charles Rollin, acesta intuind ceea ce textele antice povestesc de mai bine de 4000 de ani.Modificarea genetică nu este un produs al erei moderne, ci (mai degrabă) una din cele mai vechi științe practicate de către om.Circa 99% dintre semințele cunoscute și aflate în uz în prezent au ca bază de plecare nu mai mult de 24 de specii diverse de plante, dezvoltate pe planeta noastră încă din cele mai vechi timpuri.În acord cu cele prezentate până acum, profesorul Daniel Zohary, de la Universitatea Ebraică din Jerusalim (cercetător independent al *Patrick Foundation*) a declarat că studierea ADN-ului atestă că încrucișarea genetică dintre specii, selecționarea și domesticirea activă din partea omului a vegetalelor utile acestuia, au început în perioada în care tăblițele susțin că acționa Nîn-Kharsag (36).Această știință nu a fost aplicată doar la regnul vegetal ci și la cel animal, și chiar la oameni.

Figura Evei se află pe poziție centrală în cadrul *Sulului din Kirkwall* tocmai pentru că aceasta a deținut un rol decisiv și determinant în acest fel de cercetări, fapt destul de bine cunoscut de către cercetătorii și naturaliștii perioadei pre-hanovriene.Pe de altă parte, Eva înseamnă *viață*; după cum s-a văzut, Nîn-Kharsag era numită *Doamna Vieții* (37).Textele amintesc că la începutul cercetărilor ei, Nîn-Kharsag a dat viață unei clone, un copil implantat, creat și alimentat dintr-un embrion de laborator.Experimentul a fost realizat utilizând un ovul prelevat de la o altă femeie și fertilizat cu celule reproducătoare preluate de la *Enki – marele Suveran* al zonei.Fiul născut din acest experiment a fost numit *Adâma* [*muritorul*, *terestrul* (38)], creat anume ca legătură între zei și umanitate (39).În sudul Mesopotamiei, la Eridu, acesta a primit în custodie un templu, devenind primul sacerdot al Umanității și al lumii.Tăblițele care prezintă istoria lui *Adâma* (sau *Adâpa*) au fost descoperite pentru prima dată împreună cu tăblițele referitoare la *Enûma Elish* printre ruinele bibliotecii care a aparținut regelui Assurbanipal [668-631 î.H. (40)].Ulterior, povestirea a fost găsită în arhivele faraonului Amenhotep al III-lea (care a domnit în Egipt în jurul anului 1400 î.H.), susținându-se că *Adâma* era o persoană puternică (*Hu-Mannan*), dotat

cu capacități deosebite de control, dar și cu caracteristice regale.

Urmând indicațiile primului assirolog al istoriei, englezul sir Henry Creswicke Rawlinson (care în cursul campaniei arheologice din 1845 a descoperit ruinele bibliotecii regelui Assurbanipal), sir Austen Henry Layard a descoperit (pe durata campaniei dintre 1848 și 1876) primele tăblițe ale ciclului *Enûma Elish*.Textul acesta a fost publicat în 1876 de către George Smith (de la British Museum) cu titlul *Povestirea caldeeană a Genezei*. Alte tăblițe și fragmente care povesteau aceeași narațiune au fost găsite în Ashur, Kish și Uruk (orașe din actualul Iraq), descoperindu-se cu ajutorul datelor bibliografice că în realitate, aceea nu era decât o versiune succesivă a unui text mult mai vechi, scris într-o limbă arhaică.O tăbliță, denumită *Tăblița lui Adâpa* (41), precizează că *Adâpa* fiind de origini divine, era născut din sămânță divină (42).Asta înseamnă că importanța atribuită lui Adam nu rezultă din faptul că a fost primul om pe pământ, ci de faptul că a fost prima ființă realizată prin inginerie genetică de către regii-preoți ai ținutului *Eden*-ului.*Khâwa* (Eva biblică) a fost realizată folosindu-se aceeași inginerie genetică, tot prin acțiunea lui Nîn-Kharsag; dat fiind faptul că genealogiile divine și regale urmau linia matriarhală de sânge (din cauza ADN-ului mitocondrial), Eva a devenit *Doamna Vieții – Nîn-Khâwa*.

Imaginea alăturată îi prezintă pe Nîn-Kharsag și Enki în Casa Shimtî, preluare de pe un sigiliu cilindric sumerian.

Numele Evei apare în *Geneză* (*3:20*) cu semnificația de «*mamă a tuturor celor vii*», termen care este reluat și repetat în lucrarea *Antichități judaice* a istoricului Josephus Flavius: «*Acum, în limba ebraică o femeie este numită ”issa” (ea – om); dar adevăratul ei nume este Eva, care înseamnă mamă a tuturor celor vii*» (43).În ebraică, *Eva* este reprezentat de *Hawah* (similar cu termenul sumerian *Khâwa*, cu aceeași pronunție), rădăcina verbală a derivației fiind *hayah* [*a trăi* (44)].Eva era o *Nîn-tî* (*Doamnă a Vieții*, același supranume deținut odinioară de Nîn-Kharsag.Cuvântul sumerian *tî* (ca în *Nîn-tî*) implica noțiunea de *creare a vieții*.Dar exista un alt cuvânt sumerian, *ti*, care însemna *coastă* (45).Iată că atunci când titlul lui Nîn-Kharsag, de *Nîn-tî - Doamnă a Vieții*, a fost preluat de fiica Eva, compilatorii Vechiului Testament l-au tradus corect, dar cu referire la ”coastă”, dezvoltându-se povestea Evei (*Geneza 2:21-23*, generată dintr-o ”coastă a lui Adam”) care are nimic în comun cu cele prezentate de scrierile antice.

Cunoașterea acestei vechi (dar destul de avansată din punct de vedere tehnologic) practici a ingineriei genetice, apare ca unul din aspectele pierdute și apoi redescoperite de către știința umană, fiind unul dintre secretele cele mai prețioase ale anticei Francmasonerii.Dar mai sunt încă multe de spus dacă se tratează un aspect adus în discuție, misterul biblico-masonic ale celui mai prețios metal – aurul.

Note:

1 – Imagini reușite ale planșelor și tablourilor *Lojei de Emulație* pot fi văzute în secțiunea dedicată acestora de către pagina de internet a Marii Loje din British Columbia: http://freemasonry.bcy.ca .

2 – Andrew Sinclair, *The Secret Scroll*, London, Birlinn, 2002, cap. 15, pag. 203/205.

3 – George William Speth, *The Kirkwall Scroll*, în *Ars Quatuor Coronatorum*, vol. 10, London, Quatuor Coronati Lodge, 1897.

4 – *Exodul 37:2-15*.
5 – Ivi, *32:2-4*.
6 – *Regii 10:10-11*.
7 – Ivi, *10:14-21*.
8 – *Geneza 14:18*.În cadrul celebrării împărtășaniei petrecute în cursul *Ultimei Cine*, Melchisedec i-a prezentat lui Avraam *pâinea și vinul alianței*.
9 – *Exodul 16:15*.
10 – Solomon era fiul regelui David din Betleem.În ebraică, *Bet-le-hem* însemna *Casa Pâinii*, David fiind un reprezentant al *Casei* (dinastiei) *Pâinii*.A se vedea și John Hastings (prin grija lui), *Dictionary of the Bible*, Edinburgh, T & T, 1909, la noțiunea *Betlehem*.
11 – *Regii 7:48*.
12 – *Biblia 70 – 3 Regii 5:7* și *10:11* confirmă că regele Huram al Tyr-ului îi furnizase lui Solomon aur, provenit din minele de la Ophir, în apropiere de Saba, cerând ca Solomon să-i dea, în compensare, pentru aceasta, pentru toate favorurile și pentru toate muncile efectuate, «*pâine pentru casa lui*».
13 – *Matei 26:26*.
14 – *Epistola către evrei 9:4*.
15 – *Exodul 31:3-4* și *Regii 7:14*.
16 – Vorbind despre Bezaleel și *Arca Alianței*, basorelieful egiptean este menționat de Imannuel Velikovsky în lucrarea *Ages of Chaos*, London, Sidgwik & Jackson, 1952, cap. 4, pag. 160.
17 – Keith B. Jackson, *Beyond the Craft*, London, Lewis Masonic, 1980, pag. 13-16.
18 – Ivi, pag. 18.
19 – Varianta originală a Vechiului Testament a fost scrisă în ebraică, o limbă care nu are vocale, ci doar consoane.În jurul anului 270 d.H., a început să se răspândească în paralel o versiune în greacă în favoarea evreilor eleniști care vorbeau această limbă.Această versiune a devenit cunoscută ca *Septuaginta* (din cuvântul latin *septuaginta* – șaptezeci) din cauza faptului că la traducere au contribuit 72 înțelepți și învățați (de aici și cele «*72 de nume ale lui Dumnezeu ?!* - nota traducerii în limba română).După câteva secole a apărut versiunea latină numită *Vulgata* (pentru *uz comun*, pentru *vulg*) redactată de Sf. Ieronim (San Gerolamo) pentru uzul Bisericii Creștine (versiune care includea și Noul Testament). Ca urmare a unei revizuiri a textului ebraic original al Vechiului Testament de către *Școala Masoretică* (circa 900 d.H.) a apărut o nouă versiune pe care se bazează edițiile biblice ale Vechiului Testament.Versiunea antică și originală a *Septuagintei* (tradusă prin cererea expresă a regelui James) a fost utilizată în ediția din 1611 a Bibliei, așa-numita *ediție engleză autorizată*.
20 – John Hastings, *Dictionary of the Bible*, cit., la noțiunea *Ark*.
21 – Această epopee se intitulează *Sa nagba imurur – Cel care a văzut orice lucru*.A se vedea și Leonard Cottrell, *The Land of Shinar*, London, Souvenir Press, 1965, pag. 42.
22 – Utanapishtim, rege al Shurupak, a domnit în jurul anului 4000 î.H.
23 – Alexander Heidel, *The Gilgamesh Epic and Old Testament Parallels*, Chicago, IL, University of Chicago Press, 1949, cap. 1, pag. 15.
24 – Peter Lemesurier, *The Great Pyramid Decoded*, Shaftesbury, Element Books, 1977, cap. 9, pag. 261.
25 – Reverendul George H. Schodde (prin grija lui), *The Book of Jubilees*, Oberlin, OH, E. J. Goodrich, 1888.
26 – Samuel Noah Kramer, *History Begins at Sumer*, London, Thames and Hudson, 1958,

pag. 214, 260.
27 – Alexander Heidel, *The Gilgamesh Epic and Old Testament Parallels*, cit., cap. 2, pag. 105.
28 – *Epopeea lui Ghilgameș*, tăblița XI:19-31.
29 – *Epopeea lui Atra-hasis*, fragment al tăbliței a IV-a, coloana 4.
30 – Ivi, pag. 107.
31 – Thorkild Jacobsen, *The Treasures of Darkness – A History of Mesopotamian Religion*, New Haven, CT, Yale University Press, 1976, cap. 4, pag. 108.
32 – Samuel Noah Kramer, *Sumerian Mythology*, New York, Harper Bros, 1961, cap. 2, pag. 53 și cap. 5, pag. 115, nota 53.
33 – Ivi, pag. 164, 165.
34 – Povestirea lui Nîn-Kharsag, a Potopului și a altor câteva episoade din Vechiul Testament, narate în forma lor originală din textele mesopotamiene apar în lucrarea lui Laurence Gardner, *Genesis of the Grail Kings*, London, Transworld/Bantam Books, 1999.
35 – *Tapping Crop's Genetic Wealth*, din *Scientific American*, august 2004, pag. 28-33.
36 – *The Patrick Foundation*, P.O. Box 72, Cirenchester, Gloucestershire, GL7 6YG.
37 – Povestirea expediției arheologice a lui sir Wooley în Iraq (în contul British Museum și al Universității din Pennsylvania) a fost prezentată de același Wooley în cartea *Ur of the Chaldees*, London, Ernest Benn, 1929.
38 – E. A. Speiser (prin grija lui), *The Anchor Bible – Genesis* (traducere din textul ebraic), Garden City, NY, Doubleday, 1964, cap. 2, pag. 16.
39 – Georges Roux, *Ancient Iraq*, London, G. Allen & Unwin, cap. 7, pag. 95.
40 – Textul *Enûma Elish* are ca frază introductivă «*Când în înălțimi ...*» și a fost compus în urmă cu circa 3500 de ani.A se vedea și Alexander Heidel, *The Babylonian Genesis*, Chicago, IL, University of Chicago Press, 1942, cap. 1, pag. 14.
41 – *Tăblița lui Adâpa*, fragmentul 4.
42 – Alexander Heidel, *The Babylonian Genesis*, cit., *Appendix*, pag. 152, 153 și nota 23.
43 – Josephus Flavius, *Antichități judaice*, cartea 1, 1:2.
44 – Robert Alter (traducere prin grija lui), *Genesis*, New York, NY, W. W. Norton, 1996, cap. 3, pag. 15.
45 – Samuel Noah Kramer, *History Begins at Sumer*, cit., pag. 210.

Capitolul 12 - « Templul luminii »

= Coloane și obeliscuri =

În consens cu obiceiul egiptean de a dispune coloane mari la intrarea templelor, Hiram din Tyr s-a gândit să facă același lucru la intrarea Templului lui Solomon din Ierusalim.Cei doi pilaștri din bronz concepuți de către acesta sunt o parte a elementelor principale ale Masoneriei, numindu-se *Boaz* și *Jachin* (*1 Regii 7:21*, *2 Cronici 3:17*).*Boaz* era numele unui strămoș al regelui David (tatăl lui Solomon), însemnând (în ebraică) «*în forță*».*Jachin* este o derivare a unui termen fenician, însemnând «*el va fi*» (1).În cadrul tradiției masonice, cele două noțiuni sunt folosite împreună, având semnificația (incorectă dar uzuală) «*Prin forță voi fonda (această casă a mea care să dureze în eternitate)*».Ca atare, noțiunea de ”casă” va trebui înțeleasă ca ”legătură”, ”descendență davidiană” decât ca

”templu”.

În *2 Regii 25:13* se povestește că în 586 î.H., regele Nabucodonosor a doborât pilaștrii de bronz, le-a îndepărtat capitelurile și i-a dus în Babilonia.Când romanii epocii pre-evanghelice dețineau controlul asupra Jerusalimului, au cucerit Egiptul, condus în acea perioadă de regina Cleopatra a VII-a și de fiul el (ultimul reprezentant al faraonilor ptolemeici).Începând cu 27 î.H., imperatorul roman Augustus a făcut din Egipt o proprietate personală (2), orientându-și atenția și spre obeliscuri (3).După mutarea obeliscurilor de la Heliopolis și Karnak, Augustus și-a transferat câteva în palatul din Alexandria, trimițând și la Roma câteva exemplare.La rândul lui, imperatorul Caligula a mutat obeliscurile alexandriene în capitala imperiului, în 37 d.H.Această practică a fost continuată de imperatorii romani succesivi, de la Domițian (81-96) și Adrian (117-138) până la Constanțiu (fiul lui Constantin zis *cel Mare*) care în 355 a ridicat un obelisc în zona Laterano (din Roma).În această perioadă, cel puțin cincizeci de obeliscuri au fost aduse de peste tot din Egipt: de la Heliopolis, Teba (Luxor), Karnak, Memphis, Sais, Tanis și Assuan.În prezent se mai pot număra 13 obeliscuri la Roma, unul la Florența, unul la Urbino și unul la Constantinopole, adus în oraș de către împăratul Teodosie în anul 390 d.H.Mutarea masivă a obeliscurilor din Egipt a continuat astfel că treizeci de exemplare sunt împrăștiate ici și colo prin diverse țări; în prezent, numai patru din obeliscurile ridicate de către faraoni se mai află pe pozițiile inițiale.

În vremurile de azi, obeliscurile egiptene acoperă o suprafață mare de teritoriu. Se pot întâlni la Cesareea, în Israel; în Catania și la New York; în Franța se găsesc două exemplare, unul la Paris și unul la Arles; un obelisc se află la Londra și unul la Wimborne, în Dorset.Obeliscuri ”moderne” pot fi întâlnite în Washington DC, *Brandywine Monument* (în Pennsylvania), monumentul dedicat ducelui de Wellington la Dublin (respectiv în orașul lui Wellington, în Somerset).În fața acestei ”cereri de obeliscuri”, Egiptul se poate consola cu ideea că cel mai vechi obelisc dintre toate (ridicat de faraonul Senusret I în jurul anului 1950 î.H., cu circa un mileniu înainte de Solomon) este păstrat în situl de la Heliopolis.Cel mai înalt dintre acestea se află în piața *San Giovanni în Laterano* (4) din Roma, Italia.Fiind destul de greu, a fost tăiat în bucăți de circa 4 metri pentru a putea fi transportat; cu toate acestea rămâne unul dintre cele mai înalte ”ace”, comparativ cu cel de la Londra, respectiv New York, cu dimensiuni egale cu circa două treimi din dimensiunea acestuia (5).La capătul opus al ”clasamentului” (și cel mai mic) se află obeliscul *Kingston Lacy Monument* (6) pe care apare inscripționat numele reginei Cleopatra.

Dar ce legătură ar putea exista între obeliscuri și Masonerie? La această întrebare ar exista cel puțin trei răspunsuri.Primul este deja subînțeles: obeliscurile sunt rezultatele muncii anticilor ”frați” masoni.Al doilea răspuns ține cont de ”hieroglife” (7).Cu excepția a puține obeliscuri, marea majoritate este decorată cu semne și simboluri gata să fie utilizate în calitate de coduri secrete, încă dinainte de a li se cunoaște adevărata semnificație. Comparativ cu obiectele de dimensiuni reduse care puteau fi deplasate ușor și depozitate în muzee, obeliscurile se aflau în locuri deschise, în centrul pieței, împodobind timp de secole marile orașe și metropole.Începând cu sfârșitul secolului al XVI-lea, numărul grupurilor oculte și esoterice care au început să se folosească de hieroglife (cu semnificație încă necunoscută) a crescut mult astfel încât, papa Sixtus al V-lea s-a simțit stânjenit permițând ca în oraș să se afle atâtea obeliscuri.Gândindu-se că a găsit o rezolvare, papa a ordonat să fie tăiat vârful obeliscurilor, înlocuindu-le cu cruci creștine (sau cu alte simboluri), modificări care există și în prezent.În 1587, când același Sixtus al V-lea a ordonat transferarea obeliscului care (în prezent) se află în piața *San Pietro* (terenul Vaticanului),

operațiune pe care Michelangelo a refuzat să o execute considerând-o prea riscantă, înainte de începerea operațiunilor s-a celebrat o exorcizare în cazul în care vreun demon s-ar fi putut ”trezi” din somnul milenar.

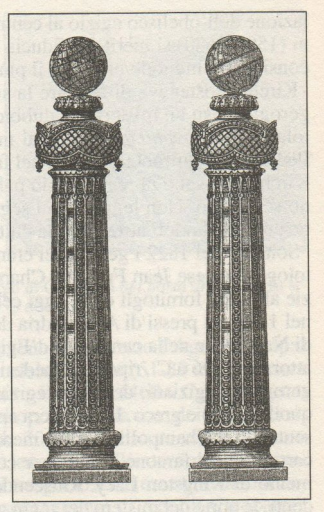

Boaz și Jachin, cele două coloane ale tradiției masonice

În Anglia, pasiunea pentru hieroglife nu a cunoscut o dezvoltare atât de explozivă, poate și pentru că toți cei interesați de mister s-au deplasat, măcar o dată, la Roma.Cunoașterea hieroglifelor în Anglia a fost făcută posibilă de lucrarea preotului iezuit Athanasius Kircher, intitulată *Lingua Ægyptiaca Restituta* (8).Kircher a fost profesor de matematică la Colegiul Iezuit din Roma și a colaborat cu arhitectul Bernini pentru instalarea obeliscului egiptean în centrul pieței (9).Gian Lorenzo Bernini (1598-1680) și-a atras încrederea papilor Paul al V-lea, respectiv Urban al VIII-lea, fiind considerat în mod unanim cel mai important sculptor al secolului al XVII-lea.Kircher susținea că presupusa lui înțelegere a semnelor hieroglifice se baza pe o misterioasă (dar îndoielnică) lucrare în greaca antică, intitulată *Hieroglyphica*, scrisă în secolul al V-lea de către magul Horapollo Nilotul (10).Nici Horapollo și nici Kircher nu aveau nici cea mai vagă idee referitoare la cele scrise (și susținute) de ei.Ei nu citeau semnele egiptene, ci le interpretau în mod liber, filtrându-le prin cultura vremurilor fiecăruia.

Hieroglifele au fost descifrate în cele din urmă în 1822, de către egiptologul francez Jean François Champollion, reușită datorată celebrei *Rosetta Stone*, descoperită în 1799 lângă Alexandria de către locotenentul Bouchard, în cadrul campaniei lui Napoleon din Egipt (11).Referitor la Napoleon trebuie făcută o mică paranteză.La 12 august 1799, cu trei zile înainte de aniversarea a treizeci de ani, *tânărul și neastâmpăratul* general Bonaparte a dorit să petreacă o noapte, singur, în *Camera Regelui* din piramida lui Keops.Aventura lui Bonaparte a luat sfârșit în zorii zilei următoare când generalul, palid și absent, a decis să parcurgă de-a îndărătelea coridoarele înguste ale piramidei pentru a ieși afară. «*Dacă v-aș povesti nu m-ați crede niciodată!*».Și nu a povestit cele întâmplate nici biografului său, Emmanuel de Las Cases pe durata exilului de pe insula Sf. Elena – nota traducerii în limba română; din Javier Sierra, *La ruta prohibida*, 2007, Il Caduceo SRL Literary Agency & Antonia Kerrigan Agencia Literaria, capitolul *Despre egipteni și masoni*, subcapitolul *Mașina resuscitării*.

Rosetta Stone, piatra neagră de bazalt datată circa 196 î.H., are același text scris în trei limbi diferite: hieroglife egiptene, egipteană demotică (modul curent de scriere) și greacă.Bucata de rocă a ajuns în Anglia în 1801 oferindu-i șansa lui Champollion, respectiv medicului Thomas Young să confrunte ”cartușul” (12) faraonului Ptolemeu al V-lea cu cel al Cleopatrei a VII-a (de pe monumentul din Kingston Lacy).Reușind să identifice simbolurile corespondente, calea către misterele hieroglifelor a devenit ușor de străbătut. Compararea succesivă a celor trei limbaje sculptate pe *Rosetta Stone* a permis îndepărtarea oricărei îndoieli: hieroglifele și-au dezvăluit misterul.Piatra de bazalt (înaltă aproximativ 114,5 cm) este păstrată la British Museum începând cu anul 1802.

Ca urmare a campaniei lui Napoleon, mulți cercetători, oameni de știință, învățați, dar și simpli curioși s-au simțit atrași și fascinați de misterioasa civilizație antică, astfel că, trei dintre obeliscurile care i-au impresionat pe observatorii continentali (europeni) nu au întârziat să fie ”conectate” cu activitatea Masoneriei, luând calea Europei.Primul (dintr-un grup de două ridicate de faraonul Ramses al II-lea, circa 1279 î.H.) a ajuns în

1833 de la Luxor direct la Paris, prin grija aceluiași Champollion.La 22 octombrie 1836, obeliscul a fost ridicat în *Place de la Concorde* (13).Un al doilea obelisc a străbătut fluviul Tamisa din Londra la 12 septembrie 1878.În mod ”romantic”, monumentul a fost botezat *Acul Cleopatrei*, chiar dacă preceda existența celebrei regine (51-30 î.H.) cu un mileniu.

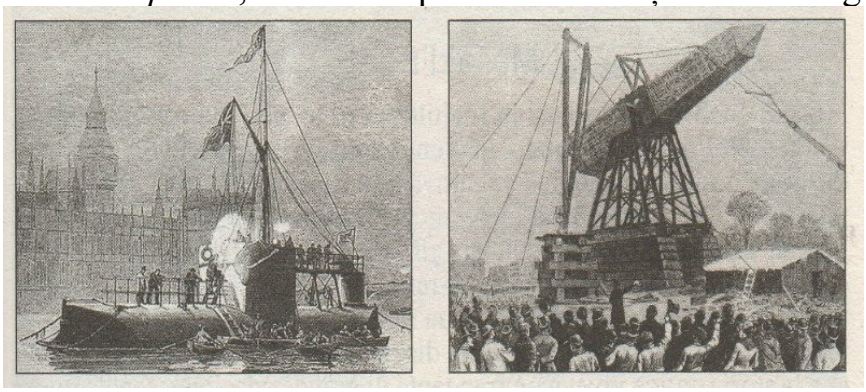

Ridicat de către faraonul Thutmosis al III-lea (aproximativ 1468 î.H.), obeliscul provenea din *Templul Soarelui* din Heliopolis, fiind unul dintre cele două monumente dorite de către imperatorul Augustus în 12 î.H. Înalt de 20,88 metri și cântărind 186 de tone, monumentul a părăsit Alexandria la interiorul unui container conceput special pentru acel transport (care a primit indicativul *Cleopatra* și de aici, denumirea de *Acul Cleopatrei*).În Golful Biscaya, din cauza vântului puternic, containerul de transport s-a desprins de nava tractoare.Prețioasa încărcătură a rămas în voia stihiilor mării până când un vas cu aburi din Glasgow l-a interceptat ducându-l la destinație.

*Imaginea din stânga prezintă transportul ”Acului Cleopatrei” pe Tamisa iar imaginea din dreapta prezintă ridicarea obeliscului din New York.*Cei interesați de obeliscuri, de semnificația acestora plecând de la *erezii*, trecând pe la *Roza-Crucis*, pe la *Vanitatea victoriană*, pe la *Acele Mamei Terra*, pe la *Diana și zeul încornorat*, pe la *Magicienii Zorilor Aurii*, pot consulta lucrarea lui Peter Tompkins, *The Magic of Obelisks*, 1981 – nota traducerii în limba română.

Legătura masonică cu faraonul Thutmosis al III-lea rezultă din faptul că hieroglifele din Karnak, prezentând informațiile legate de *pâinea albă de aur*, fac referire tocmai la acest faraon.Inscripția respectivă nu a fost descoperită și interpretată decât în 1800, fiind evident că multe din inscripțiile care împodobeau *Acul Cleopatrei* erau apropiate de simbolismul roza-crucian din timpul lui sir Francis Bacon.”Frații” Masoneriei londoneze din era victoriană s-au interesat în mod direct de originalul lui Thutmosis (vechi de peste trei mii de ani) abia în 1878.

După trei ani, al doilea obelisc din ”cuplul” lui Thutmosis, a luat calea către New York.Acesta a fost botezat tot *Acul Cleopatrei* fiind ridicat printr-o ceremonie pompoasă în Central Park, la 22 februarie 1881.Chiar dacă în prezent, multe din aceste obeliscuri, erodate de către agenții atmosferici, nu mai exercită aceeași fascinație și emoție vizuală ca altădată, ele continuă să fie obiect al discuțiilor, multe aflate în legătură cu simbolismul masonic (14).

= Moise al Egiptului =

Sfârșitul erei victoriene din Anglia a fost o perioadă de cercetări intense mai ales atunci când, în plină declanșare a Revoluției Industriale, mulți romantici își doreau o reîntoarcere binemeritată la *Perioada de Aur* (sună a *Epocă de Aur* – nota traducerii în limba română).Romanele și marile legende se aflau la apogeu, oamenii fiind impresionați de scrierile lordului Alfred Tennyson sau de tablourile școlii pre-raffaelite.Mitologia greacă și

romană au devenit populare și în momentul în care arheologia cunoștea o dezvoltare explozivă, ca disciplină de cercetări și studii, istoria antică a reintrat în atenția publicului (mai ales istoria biblică, respectiv egipteană).Pentru a face față cererilor de documente, editorii Milner & Sowerby din Londra s-au gândit să publice (pentru prima dată în limba engleză) lucrările istoricului evreu al secolului I – Joseph Ben Matityahu – Josephus Flavius: *Antichități judaice* și *Războaie judaice*, însoțite de scrieri de mică anvergură ale acestuia, printre care și *Contra Apionem*.

Ultima lucrare are o anumită importanță făcând cunoscute publicului larg scrierile lui Manethos, preot greco-egiptean din Heliopolis, reprezentant și consilier al faraonului Ptolemeu I (305-281 î.H.).Până către anii '70 ai secolului al XIX-lea, ceea ce se știa despre Moise era doar ceea ce se putea citi din textul biblic în care, în Vechiul Testament (*Exodul 11:3*), se spune: «*Moise era foarte apreciat în țara Egiptului de către servitorii faraonului și de către popor*».*Istoria Egiptului – Ægyptiaca* – scrisă de Manethos, mai adaugă câteva detalii.Printre acestea și faptul că Moise era unul din sacerdoții din Heliopolis (15).La acest detaliu, Josephus Flavius adaugă că l-a ”văzut” pe Moise în calitate de comandant al unei armate egiptene în războiul împotriva Etiopienilor (16).Ca o susținere a celor afirmate de Manethos, în *Exodul 2:19*, Moise era numit *egipteanul*.Era doar o poreclă sau între Moise și faraonul Thutmosis exista vreo legătură de rudenie? Ipotezele lui Sigmund Freud, respectiv ale lui James Henry Breasted (de la Universitatea din Chicago), enunțate către finele anilor '30 ai secolului al XX-lea, par să contribuie la consolidarea unui răspuns afirmativ.În 1934, după ce James Henry Breasted a făcut cercetări îndelungate asupra numelui ”Moise”, acesta a afirmat că respectivul nume deriva din cuvântul grecesc *Mosis* – cu referire la *legătură* sau *linie de sânge* (17).Thutmosis ar însemna *urmaș al lui Thot*; Amenmosis – *urmaș al lui Amen* (Amon).Parcurgând aceeași linie etimologică, Freud (evreu și mason) a demonstrat că Moise nu ar avea nici o legătură cu tradiția evreiască, numele acestuia trebuind să fie *Mosheh* [o derivare a verbului *a desena* (18)].În acord cu cele susținute de Manethos, profesorul Georg Steindorff [profesor de egiptologie la Universitatea din Leipzig (19)] îl prezintă pe Moise ca urmaș al unei dinastii nobiliare egiptene, un descendent pe *linie de sânge* al lui Thutmosis.

Revenind pentru scurt timp la acest faraon, se descoperă că orașul Heliopolis [numit inițial On, după cum apare în *Geneza 41:45* (20), cu referire la lumina zeului Soare] era un centru al *Frăției Albe*, adică a maeștrilor artizani aflați în subordinea lui Thutmosis al III-lea.*Supremul Consiliu* din Karnak era compus din 39 de membri (21).În acest loc au fost înălțate la ordinele lui Thutmosis nouă obeliscuri, frăția trăgându-și numele din ”conexiunea” apropiată cu o misterioasă pulbere albă.Această confraternitate ocultă de sacerdoți s-a transformat cu timpul în mai cunoscuta grupare a *Terapeuților*, grup care ar fi exercitat o influență notabilă asupra comunității din Qumran (lângă Jerusalim), unde în 1947 s-au descoperit *Manuscrisele de la Marea Moartă* (22).Începând cu perioada reginei Cleopatra, această comunitate a început să fie cunoscută cu numele de *esseni*, din grecescul *essenti* care însemna *terapeuți*, *medici*.Acest fapt este confirmat de Josephus Flavius în *Războaie judaice*, precizând că este vorba despre persoane «*abile în arta dificilă a vindecării*» (23).

Biblia face cunoscut (descoperirile arheologice confirmând acest lucru) că patriarhii israeliți și evreii antici foloseau ca locuri de venerare și sacrificiu pietre – altar.Două exemple sunt cele construite de Noe (*Geneza 8:20*), respectiv Avraam (*Geneza 22:9*). Moise ar fi fost cel care a introdus conceptul de *templu* pentru celebrarea ritualurilor atunci când, plecat din Egipt, i-a cerut lui Bezaleel realizarea tabernacolului care să fie fo-

losit de către popor în Sinai.

= Puterea lui Tchãm =

Al treilea motiv pentru care obeliscurilor li se atribuia o calitate specială consta în faptul că erau o legătură către o veche știință filosofică.Această ”conexiune” a fost descoperită abia în anii '50 ai secolului XX ca urmare a instalării de către Air Force a unui sistem sofisticat de radio-navigație, de joasă frecvență, în Pacificul de Sud.Toate obeliscurile aduse din Egipt au fost ridicate pe baze sau podiumuri ornate cu statui sau fântâni. Chiar dacă unele obeliscuri aveau funcția de monumente comemorative, marea majoritate a acestora avea scopul reprezentării unui obiect care, afundându-și rădăcinile în pământ, se lansa către înalt.Pentru a avea o stabilitate cât mai mare, aceștia erau introduși în fundații îngropate.Baza de susținere mai înaltă de doi metri a obeliscului faraonului Semusret din Heliopolis nu trebuie să ne inducă în eroare.Labib Habachi, responsabil al antichităților egiptene, preciza că obeliscul a fost ridicat de la nivelul pământului și așezat pe un piedestal în anii '50 (prin contribuția unei echipe de ingineri germani de la Societatea Krupp din Essen) pentru a evita ca inundările permanente din partea Nilului să erodeze baza respectivului obelisc (24).În porțiunile în care blocurile fundației de susținere erau vizibile, acestea erau realizate din același material ca obeliscul, pentru a evita contactul direct dintre obelisc și pământ.

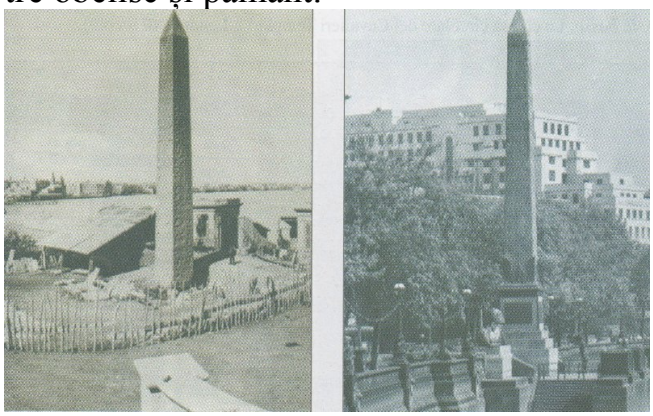

Cercetările desfășurate în perioada victoriană (precum cele efectuate de Amelia Edward) povestesc și explică în ce fel vechile obeliscuri egiptene se îmbinau armonios cu arhitectura modernă a orașelor europene.Imaginile alăturate prezintă felul în care se găsea *Acul Cleopatrei* (american), comparativ cu ”geamănul” lui (în partea dreaptă a imaginii, ridicat la Londra pe o bază de susținere).Similare cu vechile obeliscuri egiptene (cu secțiune pătrată) sunt turnurile rotunjite și ascuțite din Irlanda.Există șaizeci și patru de turnuri rotunde, putând fi considerate un element arhitectonic specific doar Irlandei, situate, printre altele, în Cashel, Kilmacduagh, Clondalkin, Devenish, Kells și Glendalough.Fiecare turn era ridicat în apropierea unei mănăstiri unde călugării practicau o agricultură bazată pe rotația culturilor.Fiecare turn era aliniat cu o stea în timpul solstițiului de iarnă.Marea majoritate erau construite pe rocă arenară sau travertin, demonstrând evidente caracteristici paramagnetice (nu aveau funcție electrostatică, ci erau zone cu magnetism puternic).Aceeași situație este caracteristică obeliscurilor egiptene (realizate de obicei din granit roșu), asociate în mod direct cu muncile agricole care aveau loc în apropierea templelor.După cum s-a arătat în capitolul precedent, Egiptul se afla în avangarda ingineriei biologice și a încrucișării semințelor pe teritoriul *Semilunii fertile* și față de alte științe, producția de hrană era în interacțiune cu sănătatea și medicina.

Philip Callahan, proiectantul sistemului japonez de navigație aeriană, este de părere că adevăratul secret al obeliscurilor și al turnurilor rotunde poate fi dezvăluit cu ușurință construind un model la scară din carton; cu ajutorul a mici experimente se poate de-

termina utilizarea ca antenă magnetică (25).Din acest punct de vedere, modelul s-ar comporta ca un superconductor care, față de un conductor normal, nu reține nici un potențial voltaj și nici un câmp magnetic indus.Ar fi vorba de un izolant perfect, sensibil (în același timp) la câmpurile magnetice de valori mici, gata să răspundă la solicitările forțelor magnetice extrem de mici.Acest fapt ar avea efectul atragerii radiațiilor cosmice mărind magnetismul propriu al Pământului, îmbogățind terenul înconjurător (dedicat anume agriculturii).Teste de laborator au demonstrat că folosirea în cultivarea plantelor a machetelor realizate din carton sau a obeliscurilor în miniatură, dă rezultate mai bune față de cultivarea plantelor fără utilizarea acestui procedeu (26).

Motivul pentru care turnurile rotunde din Irlanda se aseamănă atât de mult cu obeliscurile trebuie căutat în originea istorică și culturală comună.Primul eveniment a avut loc în 1360 î.H., când Niul, principe al Sciției (27) și guvernator suprem al Capaciront (Pi-HaHerut – Goshen? - în zona Mării Roșii) s-a căsătorit cu fiica faraonului Smenkhkare (28) [care în lista completată de Manethos apare cu numele de Achencheres (29)].Datorită acestei uniuni, fiica faraonului a devenit prințesă a Sciției cu numele de Scota (*conducătoare a oamenilor*).Pentru o mai mare precizie, numele faraonului era Smenkh-Ka-Ra [*sufletul lui Ra este viguros* (30)].Ținând cont că Ra era *Zeul Soarelui* al *Casei Luminii* din Heliopolis – numită și On (31), Smenkh-Ka-Ra putea fi numit și Smenkh-Ka-On, cu aceiași terminație fonetică din care derivă și numele ebraic de Aaron.În vechile cronici irlandeze se spune că în baza acestei căsătorii, «*Niul și Aaron au încheiat o alianță și au devenit prieteni*» (32).Legendele continuă afirmând că Gaedheal (Gael – fiul cuplului regal) s-a născut în Egipt «*în timpul în care Moise a început să se poarte ca un conducător pentru fiii lui Israel*» (33).Dar, pentru că Moise (redenumit Moses – *urmaș regal*) era fratele lui Aaron (după cum prezintă Vechiul Testament în *Exodul 4:14*), începând cu deceniul al III-lea al secolului XX, datorită studiilor și cercetărilor efectuate de Freud, respectiv Breasted, mulți cercetători au început să ia în considerare varianta că Moise ar putea fi identificat cu faraonul Akhenaton (34), descendent direct al lui Thutmosis al III-lea.

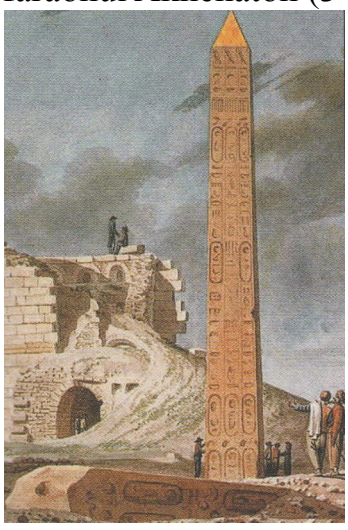

O a doua prințesă care a contribuit la ”conexiunea” irlandezo-egipteană, a fost fiica faraonului Nechao (Necanebo, 610-595 î.H.).Tânăra s-a căsătorit cu prințul Galamh al Sciției.Prin căsătoria acestora s-a născut Eire-Ahmon, vechiul patriarh al regilor scoți ai Irlandei (o ramură a nobilimii care a devenit fondatoarea Scoției).

Obelisc egiptean la Luxor

Revenind la proprietățile paramagnetice ale obeliscurilor, se pare că în timpurile îndepărtate ale faraonului Thutmosis al III-lea (circa 1450 î.H.), Egiptul era în posesia unei forme de tehnologie, deja necunoscută egiptenilor secolului al VI-lea Î.H., respectiv irlandezilor de mai târziu.”Ceva” care timp de circa șapte sute și cincizeci de ani, a început să ”dispară” treptat.La început, partea terminală a obeliscurilor – *piramidion* – era acoperit cu o substanță numită *tchãm*.În secolul al IV-lea, Sf. Efraim din Antiohia, descria acea substanță drept un fel de *cupru alb* (35).În 1924, scriind despre *tchãm*, sir Ernest A.Wallis Budge (cercetător al Antichității egiptene în cadrul British Museum) confirmă că nu s-au mai găsit urme din acel material, prețiosul element fiind îndepărtat după dinastia a XVIII-a a lui Thutmosis și Akhenaton, atunci când aspecte ale culturii tradiționale au fost lăsate deoparte de un regim mai puțin iluminat (36).Cunoscut încă din Antichitate ca un compus format din aur și *ambră* (37), descoperirile științei

Turn rotund din Glendalough, Irlanda

moderne au recunoscut compoziția elementului *tchãm* ca o formă de aur similară cu sticla.[Ar trebui explicat termenul de *ambră*.În limba greacă, respectiva substanță se numește *elektron*, fiind un aliaj de aur și argint (circa 20%) cules din nisipul câtorva fluvii din Asia Mică.Numele de *elektron* derivă de la culoarea acestui aliaj, asemănătoare ambrei galbene – nota traducerii în limba română].Puțin mai încolo se va discuta despre acest aliaj – *aur sticlos* – pe moment fiind suficient de știut că deține caracteristici superconductoare fiind în stare să înmagazineze unde luminoase cu energie înaltă.Substanțele aparținătoare acestui grup de tranziție (mai ales dacă sunt prelucrate sub formă de vârf de piramidă sau con) prezintă capacitatea de a fi sensibile la undele radio, la fel cum o lentilă este capabilă

să direcționeze și să focalizeze lumina făcând-o mai strălucitoare.Folosite în cadrul unei structuri sub formă de obelisc (care funcționează ca o antenă paramagnetică), radiațiile cosmice pot fi individuate și amplificate de prezența elementului *tchãm*, putând fi înmagazinate sub formă de energie electromagnetică.La fel cum știința din prezent încearcă să realizeze structuri supraconductoare pentru captarea, înmagazinarea și distribuirea energiei sub formă de unde luminoase, se pare că în Antichitate, acest proces făcea parte dintr-o tehnologie similară, pusă în aplicare în locurile unde se înălțau obeliscurile, pentru îmbunătățirea producției agricole.

Modelul unui turn miniatură realizat din carton

= Casa aurului =

Ritualul masonic din 1744 al *Sfântului Arc Regal* îl consideră pe Moise ca prim *Mare Maestru* biblic.Din cele mai îndepărtate timpuri, Moise era considerat unul dintre cei mai înțelepți și iluștri păstrători (gardieni – *argus*) ai cunoașterii hermetice adusă din Egipt. Pliniu cel Bătrân (23-79 d.H.) vorbește despre Moise ca despre un magician puternic, iar lucrarea ebraică *Midrash* îl descrie ca un vrăjitor formidabil.Un tratat din secolul al III-lea intitulat *Alchimia domestică a lui Moise*, îl menționează pe acesta în calitate de *Maestru* al *Artei Regale*, titulatură conform căreia va fi venerat de călugărul grec Zosimos, în secolul succesiv.În secolul al VIII-lea, filosoful arab Jãbir Ibn Hayyãn, scria că Moise posedase *știința divină*, același lucru fiind susținut și de faimosul *Kitãb al-fihrist* (catalog) al lui Ibn-al-Nadîm.Moise este menționat ca discipol al lui Hermes în lucrarea *Turba Philosophorum*, un text latin din secolul al XII-lea, tradus din surse arabe și evreiești foarte vechi (38).

Cercetătorii europeni și asiatici au cheltuit fluvii de cerneală întrebându-se cum a reușit Moise să ardă *vițelul de aur* prin foc, obținând o pulbere, din moment ce este bine știut că aurul, fiind un metal, nu arde, ci se topește? Problema a apărut pentru prima dată în secolul al XII-lea în comentariul biblic *Mirq-raot G'dolot* al evreului hispanic Abraham Ibn Esra (39), transmutarea aurului începând să fie cunoscută ca *arta hermetică mozaică*

(*mozaic* având sensul de evreiesc).Mai târziu în timp, în lucrarea *Alchemica* a filosofului german Johann Kunckel (de la *Académie Royale*), dezbaterea referitoare la *viţelul de aur* a continuat, acelaşi lucru făcând şi Olars Borrichius în două lucrări datate 1668 şi 1675.Tot în 1668, Johannes Helveticus declara că transformarea de către Moise a *viţelului de aur* constituia «*minunea cea mai rară şi fără comparaţie*»; aceeaşi părere o avea şi Georges Wolfgang Wedel (1645-1671) care făcea comentarii identice în lucrarea *De Moses Chemico* (*Moise alchimistul*).În 1742, abatele Lenglet de Fresnoy concluziona după studii şi meditaţii îndelungate în *Histoire de la philosophie hermetique*: «*Moise a crescut şi a fost educat în toate ştiinţele egiptenilor, inclusiv cele mai secrete şi în acelaşi timp cele mai esenţiale, printre care, de exemplu, transmutarea metalelor (...).Aceasta era numită de către egipteni "Arta Sacră", "Ştiinţa Divină"*».Marea majoritate a persoanelor este interesată de episodul cu *viţelul de aur* mai mult din punct de vedere religios decât din punct de vedere ştiinţific.

Doctrina judeo-creştină se concentrează pe un fapt important, distrugerea unui idol, a unei imagini cioplite, o anatemă a credinţei evreieşti în acel moment important al evoluţiei istorice.Problema intrigantă constă în faptul că Moise nu a distrus idolul, ci l-a transformat urmând un proces care a sfidat cercetătorii şi pe cei interesaţi timp de milenii, pentru că în aparenţă era ceva imposibil de realizat.Un proces alchimic care a început cu o statuie de aur, cu ajutorul focului şi s-a terminat având ca rezultat o pulbere fină, exact ceea ce şcolile ermetice şi învăţăturile lui Flamel, Philaletes, Fludd, Boyle şi Newton susţineau că ar fi "Piatra Filosofală" - o pulbere. *Moise arde "viţelul de aur" la poalele muntelui Horeb, xilografie de Julius Schnoor von Carolsfeld, 1794-1872* Dar de ce respectiva pulbere a fost înghiţită de popor la îndemnul lui Moise? Poate pentru că era vorba de aceeaşi *pâine albă* obţinută din aur la care se face referire în basorelieful din Karnak dedicat faraonului Thutmosis al III-lea, aceeaşi substanţă misterioasă pe baza căreia *Frăţia Albă* şi-a întemeiat colegiul hermetic cunoscut cu numele de *Terapeuţi*.

Să trecem acum la entuziasmul gânditorilor erei victoriene, respectiv ai erei eduardiene în încercarea acestora de a ajunge la o soluţie în privinţa *viţelului de aur*, un aspect în stare să cimenteze legături între personaje carismatice precum Moise şi faraonul Thutmosis (şi cu el, întreaga cultură şi tradiţie egipteană).În paginile care urmează, cititorul va va afla despre rezumatul unei descoperiri arheologice efectuată la începutul secolului XIX [despre care autorul a discutat îndelung într-o altă lucrare (40)], determinantă pentru înţelegerea mişcării masonice.Este vorba de un eveniment important care merită reamintit, nu numai pentru cei care nu au citit respectiva lucrare a autorului, ci şi pentru că reprezintă una din revelaţiile biblice cele mai interesante.Pentru o cât mai bună încadrare în contextul masonic a celor ce veţi citi, trebuie să ne întoarcem la planşa sinoptică a gradului I, respectiv la ritualul care trebuie urmat pentru a ajunge şi trece de acest grad.

Pe panoul primului grad, la baza scării, în faţa celor *Trei Mari Lumini* ale "frăţiei" (*Echerul*, *Compasul* şi *Cartea Sacră*) se poate observa desenul unui cerc cu un punct la mijloc – Θ.Acelaşi motiv este prezentat mult mai vizibil pe planşa de sinteză a gradului al III-lea, în partea de jos a acesteia.În cadrul tuturor celor trei grade se vorbeşte despre

necesitatea găsirii unei lumini, a unei străluciri, o clară referire simbolică la iluminarea prin propriul progres personal.Poate nu este întâmplător faptul că în textele (de la *Ashmolean Museum*) referitoare la hieroglifele egiptene se afirmă cu certitudine că simbolul respectiv ar fi ideograma (reprezentarea simbolică) a *Luminii* (41), un simbol etern care apare cu insistență.

După transferarea și înălțarea obeliscurilor egiptene din Londra, respectiv New York, arheologia a cunoscut o nouă serie de ”linii-ghid” devenind tema principală a anumitor asociații și fundații de cercetare.Una dintre acestea a fost *Egypt Exploration Fund*, cu sediul la Londra, și unul dintre primii (entuziast, dar și competent) reprezentanți ai acesteia a fost sir W. M. Flinders Petrie (1853-1942).Datorită descoperirilor acestuia, British Museum a reușit să pună bazele *Departamentului de Antichități Egiptene și Sudaneze*, iar în 1892, *Petrie Museum* era inaugurat pentru cercetătorii și studenții de la University College din Londra.În acea perioadă, peninsula Sinai era practic necunoscută, puțin explorată.Este vorba de acel teritoriu arid și nisipos situat între delta Nilului și fluviul Jordan. Acesta a fost ținutul străbătut de către evrei după ce au plecat din Egipt, pentru a ajunge în ”țara promisă”, sub conducerea lui Moise și apoi a lui Joshua (după cum este prezentat în detaliu în cuprinsul Vechiului Testament, în *Exodul*, *Levitic* și *Numere*).După ce a obținut toate permisele necesare săpăturilor, Petrie și echipa lui de colaboratori au început explorarea peninsulei în ianuarie 1904.

Încă din secolul al IV-lea, un ordin al călugărilor greci a fondat la poalele unui munte la sud de Sinai o mănăstire dedicată Sf. Ecaterina, botezând locul *Gebel Musa - Muntele lui Moise*.Era vorba de o concluzie greșită din moment ce acea identificare nu corespundea cu descrierea biblică a muntelui Horeb.În *Exod* se descrie cu o anumită precizie traseul efectuat de către Moise și poporul său: plecarea din Goshen, trecerea Mării Roșii în direcția ținutului Midian.Urmând acest traseu prin regiunea deșertică Shur, muntele lui Moise apare cu cei opt sute de metri înălțime, cu un platou de rocă arenară care formează *Platforma Paran*.În prezent, acest loc este cunoscut cu numele de *Serâbît-El-Khâdim – Proeminența gardienilor*, fiind tocmai locul de unde, în 1904, au început săpăturile arheologice ale lui Petrie și ale echipei sale.Aceștia nu se așteptau la mari descoperiri în acel loc, dar nu mică le-a fost mirarea când după ce au ajuns în vârful muntelui, se aflau în pragul unei descoperiri importante.Construit pe o lungime de aproximativ șaptezeci de metri, extinzându-se de la cariera de piatră, au descoperit ruinele unui templu antic cu inscripții care-l datau în perioada celei de-a IV-a dinastii a faraonului Snefru [circa 2600 î.H. (42)].

Petrie scria: «*Aproape întregul complex era îngropat și nu știam deloc despre ce ar putea fi vorba.Am descoperit doar după ce am eliberat locul de nisip*» (43).Arheologii nu ar fi fost mirați dacă ar fi descoperit vreun altar evreiesc sau alte semne tipice ale tradiției ritualistice și religioase din acel loc, dar ceea ce descopereau încetul cu încetul era ceva divers, pentru că un templu egiptean avea o importanță și mai mare.Dedicat zeiței Hathor, se pare că templul a încetat să mai fie folosit în jurul secolului al XII-lea când Egiptul s-a precipitat către declinul ireversibil declanșat de elementele externe, culminând cu elenismul și cu dinastia Ptolemeică.Templul a fost utilizat pe deplin încă dinainte de ridicarea piramidelor de la Gizeh (2600 î.H.), menținându-și activitatea în vremea faraonilor Tutankhamon, respectiv Ramses *cel Mare*.Marea dilemă are alta: ce căuta un templu atât de mare și de important pe culmea unui munte izolat, departe la sute de kilometri de centrul puterii?

Construcția a fost realizată folosindu-se blocuri de rocă din cariera muntelui.

Structural, templul era format dintr-o serie de camere, atriumuri, curți interioare, mici intrânduri, nișe, înconjurate cu un zid perimetral.Cele mai importante camere erau *Sala lui Hathor*, sanctuarul, mormintele regilor și curtea de la intrare.Peste tot se găseau pilaștri, blocuri de piatră, coloane, care aminteau de suveranii egipteni din vremurile apuse.O importanță deosebită era atribuită faraonului Thutmosis al III-lea, ale cărui efigii apăreau într-un număr mai mare decât al celorlalți.Petrie scria: «*Cred că nu există nici un alt monument pentru care să ne pară atât de rău că nu l-am putut descoperi în cele mai bune condiții*».Partea cea mai internă a templului era realizată din rocă puțin prelucrată, anumite părți plate fiind șlefuite cu atenție.La centru se afla un pilastru dedicat lui Amenemhet al III-lea (1841-1797 î.H.).Apăreau și efigii ale lui Khenemsu (responsabil al curții faraonului și al tezaurului acestuia), respectiv ale secretarului acestuia – Ameny-senb – cel care ducea sigiliul.La interiorul carierei de piatră, Petrie a descoperit un bloc de rocă arenară dedicat lui Ramses I (pe care apărea imaginea acestuia, considerat dintotdeauna de către egiptologi ca un opozant de seamă al cultului monoteist al zeului Aton – proclamat de faraonul Akhenaton), care se proclama «*conducător al tuturor funcțiilor zeului Aton*» (44).A fost descoperit și capul unei statui a mamei lui Akhenaton, regina Tiye, cu însemnele personale (numitul *cartuș*) încastrat în coroana regală.

În curțile și incintele templului, Petrie a descoperit un număr mare de vase rectangulare din piatră, de bazine circulare (tot din piatră), împreună cu un număr mare de mici altare sub formă de rafturi, cu suprafețele prelucrate.Au mai fost descoperite plăci rotunde, diverse obiecte, platouri, vase din alabastru, cupe (dintre care, multe având forma unei flori de lotus).Peste tot se găseau mici bucăți din pastă de sticlă, coșuri dar și niște baghete realizate dintr-un material necunoscut.Către intrare au fost descoperite două pietre conice, una cu 15 cm înălțime, cealaltă cu 22,5 cm înălțime.Arheologii erau profund impresionați de această descoperire.Parcă nefiind de ajuns, au descoperit creuzete și scule folosite în topitorii, în același loc unde au descoperit o mare cantitate de pulbere fină și impalpabilă, identică cu cenușa de culoare albă.În mod divers față de cenușa care se găsea cam peste tot printre ruine, acea pulbere albă era intactă.Petrie notă că a luat puțină pulbere cu degetele, lăsând-o să fie luată de vânt și gândindu-se că nu a mai văzut niciodată o pulbere de oase similară cu aceea (45).

De-a lungul acestor descoperiri interesante au găsit un simbol hieroglific misterios care părea că face referire la pulbere.În timp, s-a aflat că respectiva hieroglifă a fost deja observată în Egipt de către filologul german Karl Richard Lepsius (în 1845) fiind menționat și de Champollion (care nu a reușit să o traducă).Chiar cu ajutorul analizei încrucișate, ținându-se cont de celelalte simboluri (un procedeu de studiu care a continuat de-a lungul deceniului al V-lea al secolului XX), unicul lucru pe care cercetătorii au reușit să-l facă era o listă lungă cu ceea ce nu ar fi putut însemna acea hieroglifă, nereușind să se exprime privitor la ceea ce ar putea reprezenta acea hieroglifă.Se bănuia că imaginea reprezenta forma unei pietre considerată foarte prețioasă și maximul rezultat obținut de egiptologi a fost că substanța misterioasă trebuia să fi fost «*un produs mineral foarte apreciat*» (46).

Printre alte motive ale mirării lui Petrie și ale echipei de arheologi se aflau numeroase referințe la *pâine*, descoperite peste tot.Din ce motiv, o pulbere ar fi trebuit descrisă ca o ”piatră” și ce legătură avea cu ”pâinea”? În acest punct a intrat în joc o altă substanță asociată sanctuarului misterios din Serâbît-El-Khâdim: aurul! Pe una din lespezile descoperite la interiorul carierei de piatră, este reprezentat faraonul Thutmosis al IV-lea alături de zeița Hathor.În fața regelui se află două tăblițe ornate cu flori de lotus, în timp

ce în spatele acestuia se vede un om (o persoană) care duce niște obiecte de formă conică, numite *pâine albă*, aceeași denumire care apare inscripționată în templul celuilalt Thutmosis, din Karnak.Pe o altă bucată de rocă este reprezentat personajul masonic Ankhib în intenția de a oferii două lipii (bucăți de pâine) regelui.Imaginea cea mai interesantă îi prezintă pe Hathor și Amenhotep al III-lea.Marea zeiță, dotată cu coarnele și discul solar caracteristice, ține în mână un colier, în timp ce cu cealaltă mână pare să-i ofere faraonului simbolul vieții și al puterii (47).În spatele ei se află trezorierul Sobekhotep care ține în mâna, la vedere, o lipie conică de *pâine albă*.Sobekhotep este descris ca fiind cel care «*prezintă nobila și prețioasa piatră majestății sale*» (48).Printre altele, se menționează că el este «*apropiat al suveranului*», dar și «*Mărețul care guvernează secretele Casei de Aur*».Petrie și colaboratorii lui nu au găsit nici un fel de aur la interiorul templului și ce altceva ar fi putut descoperi din moment ce în Sinai nu au existat exploatări ale aurului, ci doar de cupru și turcoaz.

Ținând cont de cele comunicate în *Exod*, *Arca Alianței* (cu capacul de aur) ar fi fost construită în acest loc, fapt care ar putea fi confirmat de prezența numeroaselor referiri la aur întâlnite în decorațiunile templului.Păcat doar că minele de aur cele mai apropiate s-ar afla dincolo de Marea Roșia (în Nubbia, respectiv ținutul Kush).Cu toate acestea există o mărturie referitoare la prelucarea aurului în Sinai.În vremurile de demult, egiptenii numeau peninsula Sinai cu termenul de *Bia*, la British Museum fiind conservat un bloc de piatră din Regatul de Mijloc referitor la trezorierul Si-Hathor.Pe acel bloc de piatră se află cuvintele acestuia: «*De mic am avut posibilitatea să vizitez Bia și i-am văzut pe cei Măreți spălând aurul*» (49).Încă o dată, aceasta nu face decât să confirme inscripțiile templului referitoare la utilizarea acestui metal de către cei numiți *Măreți*.

Poate fără ca Petrie (cu atât mai puțin orice alt cercetător sau om de știință) să știe, Eirenaeus Philaletes (unul din mentorii de la *Royal Society*) a știut să răspundă încă din 1667 la întrebările legate de pulbere, respectiv piatră.În celebrul său tratat alchimic - *Secretele revelate* – explica adevărata natură a ”Pietrei Filosofale”, precizând că era făcută din aur, scopul artei alchimice fiind acela de perfecționare a acestui proces: «*Piatra noastră nu este altceva decât aur redus la gradul maxim de puritate și alcătuire subtilă ... Acest aur, înnobilat în cele din urmă, este ultimul scop al Naturii*» (50).Într-o altă lucrare intitulată *Scurt ghid al Rubinului Celest*, același Eirenaeus, scria: «*Este numită piatră în virtutea stării ei de agregare (a naturii ei fine, solide); rezistă la acțiunea focului la fel cum fac și celelalte pietre.În aparență este similară cu aurul, de cel mai pur între cei puri; este solidă și incombustibilă ca o piatră, dar aparența ei este a unei pulberi subtile și impalpabile*» (51).

Vestigiile de la Serâbît-El-Khâdim care ar putea avea o importanță particulară referitoare la *piatră*, sunt două blocuri rotunde corespunzătoare perioadei lui Thutmosis al III-lea, respectiv Amenhotep al III-lea.Pe prima se observă imaginea suveranului alături de zeul Amon-Ra și inscripția «*Prezentarea pâinii albe care dă viață*».Pe al doilea bloc se observă faraonul care oferă *piatra* zeului Sopdu, împreună cu inscripția: «*El dă aurul recompensei, motiv de bucurie pentru gură*».Simbolul final care caracterizează secretul misterios al *Casei de Aur* a fost descoperit de Petrie în partea rezervată regilor.Este emblema faraonică a lui Ra – *Zeul Soare* – venerat la Heliopolis, același semn care apare pe planșele masonice ale gradelor, ideograma tradițională care simbolizează *Lumina* – un punct la interiorul unui cerc – ʘ.

Note:

1 – James Hastings (prin grija lui), *Dictionary of the Bible*, Edinburgh, T & T, 1909, la secțiunea *Pillars*.

2 – Peter A. Clayton, *Chronicles of Pharaos*, London, Thames and Hudson, 1994, pag. 217.

3 – Cuvântul ”obelisc” derivă din grecescul ”obeliskos”, care înseamnă ”țeapă”, ”țepușă”. Obeliscurile sunt monumente cu secțiune pătrată, au patru fețe și patru muchii, sunt înalte și fusiforme, terminându-se la vârf cu ”piramidionul”.

4 – Acest obelisc are 37 de metri înălțime, baza inclusă (la început avea doar 36 de metri), și cântărește circa 455 de tone.

5 – Cel mai înalt obelisc despre care se cunosc date nu a fost înălțat niciodată, găsindu-se în carieră la Assuan, abandonat de către arhitecții egipteni din cauza crăpăturilor și a imperfecțiunilor rocii.

6 – Acest monument are doar 6,7 metri înălțime și cântărește 6 tone.În această clasificare specială trebuie inclus și obeliscul-altar al lui Amenhotep al II-lea (1,8 metri), conservat în cadrul muzeului Universității din Durham.

7 – David Stevenson, *The Origins of Freemasonry*, cit., cap. 5, pag. 79.

8 – O prezentare fidelă a vieții și a perioadei lui Kircher se găsește în lucrarea Paulei Finden, *Athanasius Kircher: The Man Who Knew Everything*, London, Routledge, 2003.

9 – *The Catholic Encyclopedia*, vol. VIII, la secțiunea *Athanasius Kircher.*

10 – Această lucrare este disponibilă în traducere engleză (de către G. Boas) cu titlul *The Hieroglyphics of Horapollo*, NJ, Princeton University Press, 1993.

11 – *The Rosetta Stone* s-a dovedit fundamentală în procesul de descifrare a hieroglifelor.

12 – *Cartușul* era o inscripție hieroglifică ornamentală, de formă ovală, care conținea numele unui rege (unei zeități).

13 – Pentru a se afla mai multe nu doar despre soarta acestui obelisc, ci și despre deplasarea celorlalte obeliscuri, se poate vedea lucrarea lui Burn Dibner, *Moving the Obelisks*, New York, NY, Burndy Library, 1950.

14 – Michael Howard, *The Occult Conspiracy*, London, Rider, 1989, cap. 1, pag. 10.

15 – Josephus Flavius, *Contra Apionem*, I:26-27.

16 – Josephus Flavius, *Antichități judaice*, cartea a II-a, 10:2.

17 – James Henry Breasted, *The Dawn of Consciousness*, New York, NY, Charles Scribner's Sons, 1934, pag. 350.A se vedea și Ahmed Osman, *Moses – Pharaoh of Egypt*, London, Grafton/Collins, 1990, cap. 6, pag. 66.

18 – Sigmund Freud, *Mosè e il monoteismo*, Torino, Boringhieri, 1979.

19 – Sir W. M. Flinders Petrie, *Research in Sinai*, London, John Murray, 1906, cap. 14, pag. 200.

20 – *The Oxford Concordance Bible*, Oxford, Oxford University Press, secțiunea *ON*.

21 – Spencer H. Lewis, *The Mystical Life of Jesus*, San José, CA, Ancient and Mystical Order Rosae Crucis, 1982, cap. 11, pag. 191, 192.

22 – Barbara Thiering, *Jesus, the Man*, London, Transworld/Doubleday, 1992, cap. 9, pag. 51, 55.

23 – Josephus Flavius, *Războaiele judaice*, cartea a II-a, VIII:6.

24 – Labib Habachi, *The Obelisks of Egypt*, London, J. M. Dent, 1978, cap. 3, pag. 49.

25 – Philip S. Callahan, *Paramagnetism*, Metairie, LA, Acres, 1995, cap. 7, pag. 61-72.

26 – Philip S. Callahan, *Ancient Mysteries*, Modern Vision, Austin TX, Acres, 2001, cap. 3 și 4, pag. 26-52.

27 – Sciția era o regiune vastă învecinată cu Marea Neagră.
28 – Geoffrey Keating, *The History of Ireland*, 1640, retipărită (prin grija D. Comin, respectiv a reverendului P. S. Dinneen) la Londra de Irish Texts Society, 1902-1914, vol. II, pag. 20-21.
29 – Numele a fost trunchiat de către Eusebius (secolul IV) din ”Cesarea” în ”Chencheres” și transformat în registrele istorice irlandeze în ”Cincris”.A se vedea și Clive Carpenter, *The Guiness Book of Kings, Rulers and Statesmen*, Enfield, Guiness Superlative, 1978, pag. 68.
30 – Peter A. Clayton, *Chronicles of Pharaos*, cit., pag. 120.
31 – Sir Ernest A. Wallis Budge (prin grija lui), *The Book of the Dead*, New York, NY, University Books, 1960, pag. 201.
32 – Geoffrey Keating, *The History of Ireland*, cit., vol II, pag. 17.
33 – Ivi, vol. I, pag. 233.
34 – A se vedea, în mod particular, Ahmed Osman, *Strager în the Valley of Kings*, London, Souvenir Press, 1987, dar și cealaltă lucrare a autorului, *Moses – Pharaoh of Egypt*.
35 – Labib Habachi, *The Obelisks of Egypt*, cit., cap. 3, pag. 48.
36 – Sir Ernest A. Wallis Budge, *Cleopatra's Needle and the Other Egyptian Obelisks*, 1926, retipărită la New York, NY, Dover Publications, 1990, pag. 26-38.
37 – Pierre Lacau, *L'Or dans l'architecture égyptienne*, în *Annales du Service des Antiquités de l'Égypte*, Cairo, 1956, nr. 53, pag. 241-247.
38 – Raphael Patai, *The Jewish Alchemists*, Princeton, NJ, Princeton University Press, 1994, cap. 2, pag. 30-40.
39 – Ivi, cap. 11, pag. 150.
40 – Laurence Gardner, *Lost Secred of the Sacred Ark*, London, HarperThorsonsElement, 2003.
41 – Alan Gardiner, *Egyptian Grammar*, Oxford, Griffith Institute, Ashmolean Museum, 1957, 24:32.
42 – Sir W. M. Flinders Petrie, *Researches in Sinai*, cit., cap. 6, pag. 72.
43 – Ivi, pag. 85.
44 – Kenneth Anderson Kitchen, *Ramesside Inscriptions*, Oxford, Basil H. Blackwell, 1975, pag. 1.
45 – Sir W. M. Flinders Petrie, *Research in Sinai*, cit., cap. 7, pag. 101.
46 – Jaroslav Cerny (prin grija lui), *The Inscriptions of Sinai*, London, Egypt Exploration Society, 1955, vol. II, cap. 1, pag. 9.
47 – Ivi, pag. 119.
48 – Ivi, pag. 205.
49 – Sir Ernest A. Wallis Budge, *Hieroglyphic Texts from Egyptian Stelae*, London, British Museum, partea I, 1911, piatra 569.Această serie a continuat să fie editată ajungându-se la ediția XII, M. L. Brierbier, 1999.
50 – Eirenaeus Philaletes, *Introitus apertus ad occlusum regis palatium*, Amsterdam, Museum Hermeticum, 1667.
51 – Eirenaeus Philaletes, *Tres tractatus de metallorum transformatione*, Amsterdam, Museaum Hermeticum, 1667.

Capitolul 13 - « Cuvântul pierdut »

= Căutarea =

Dacă dorim să descriem pe scurt ce anume este Masoneria, s-ar putea asemăna cu o cercetare, o căutare, identică cu căutarea *Sf. Graal* sau a *Lânii de Aur*.În acest caz, obiectul cercetării nu îl constituie căutarea unei relicve sacre, ci a unui cuvânt secret, o cheie mistică pentru descifrarea secretelor antice.Tradiția masonică face cunoscut că personaje precum Noe, Moise, Solomon, Hiram al Tyr-ului, dar și alți maeștri ai trecutului, cunoșteau acel cuvânt, fiind considerați păstrătorii, gardienii secretelor.S-a văzut puțin mai înainte că un cuvânt fără un sens aparent (din cuprinsul manuscrisului *Sloane*) a fost introdus în uzul Masoneriei abia în 1720, ca urmare a pierderii sau uitării vechiului cuvânt secret.După ceva timp, prin revizuirea catehismului masonic, s-a propus ca alternativă cuvântul *Machbenah*.Era vorba de o tentativă de corectare bazată pe o asemănare fonetică, chiar dacă (în sine) este un termen fără nici o semnificație, în nici o limbă cunoscută.În ritualurile din prezent ale lojelor moderne, ”domnește” o stare de incertitudine și ca atare, chiar dacă se vorbește despre un ”cuvânt”, pentru evitarea confuziei, se preferă menținerea și utilizarea ambelor cuvinte, ca și cum ar fi fost doar unul singur: *Mahabyn* sau *Machbenah*. Pentru scopul lucrării de față, cele două cuvinte nu au nici o relevanță, ceea ce interesează fiind găsirea cuvântului masonic original sau depistarea originii și a posibilelor legături.

Conceptul de cuvânt masonic secret a apărut pentru prima dată în 1638, ca și cum ar fi ceva deja existent, neprecizându-se de când.Citarea apare în oda scoțiană *The Muses' Threnodie*, scrisă de un învățător din Perth, un anume Henry Adamson.Unul din personajele textului (sub forma unui dialog imaginar, ca o lamentare), își asigură interlocutorul care îl ascultă, că podul peste fluviul Tay va fi reconstruit (fiind distrus de către o inundație, în 1621), exclamând cu certitudine: «*Pentru că noi suntem frați ai Roza-Crucii / Cuvânt masonic şi clarviziune avem*».Dacă se ține cont de citarea Roza-Crucii, atunci cuvintele lui Adamson par să se refere la o Masonerie *operativă* decât la una *speculativă*. O altă mențiune referitoare la un ”cuvânt secret” apare în jurnalul unei întâlniri care a avut loc în 1649, la o biserică scoțiană.Reprezentanții bisericii presbiteriene se declarau preocupați de citarea cuvintelor ”a doua vedere” sau ”clarviziune” în cadrul poemului, considerate de către enoriași ca referitoare la ceva ”sinistru” (1).Erau zilele în care era activă rigoarea religioasă puritană, a proceselor pentru vrăjitorie și tot ceea ce nu se regăsea în conținutul canoanelor religioase ale Bisericii era privit cu mare suspiciune.Exista pericolul evident ca declararea (de către ”frații” masoni și roza-crucieni) capacității de vedere a invizibilului să se transforme într-o blasfemie, într-un păcat.

În 1652 circula zvonul că un anume James Ainslie (candidat la o funcție ecleziastică) ar cunoaşte cuvântul masonic secret.Acuzațiile adresate acestuia au devenit atât de serioase, încât au fost transferate din competența Bisericii Scoțiene către Sinodul General.O explicație a ceea ce putea fi ”a doua vedere”, ”clarviziunea” a încercat să o dea, după un an, sir Thomas Urqhart (din Cromarty) care scriind despre cuvântul masonic, vorbea referindu-se la ”identificare” - un sistem de recunoaștere între ”frați” și inițiați.Aceasta ar fi fost ”clarviziunea Frăției”.În 1663, un preot retras din funcție, a comparat existența cuvântului cu un pasaj din Noul Testament: «*Ceea ce se interpune între Hristos şi poporul său*».Convingerea generală înrădăcinată de către Biserică era că dacă exista cu adevărat

un cuvânt secret, trebuia să fie ceva eretic și periculos.Ca urmare, pe baza zvonurilor simple sau a bârfei, masonii erau suspectați de vrăjitorie, fiind acuzați de comunicare cu spiritele.Pentru o perioadă de peste treizeci de ani, nu se pot regăsi decât (aproximativ) o duzină de alte referințe privitoare la existența unui cuvânt masonic (toate referințele fiind de origine scoțiană).Prima exemplificare, citată de către un englez, apare într-un pamflet satiric semnat de Andrew Marvell, intitulat *The Rehearsal Transposed* (din 1672).În acest atac evident împotriva lui Samuel Parker (arhiepiscop de Canterbury), Marvell scrie că «*cei care dispun de cuvântul masonic se recunosc între ei*» (2).O altă referință se află într-un tratat de folclor al lui Robert Kirk.Datat 1691, în acesta se face referire la o scrisoare adresată lui Robert Boyle (de la *Royal Society*) în care se precizează că respectivul cuvânt masonic era, la fel ca tradiția rabinică, în legătură cu cei doi pilaștri ai Templului lui Solomon: *Boaz* și *Jachin* (3).Este adusă în discuție și existența unei anumite strângeri de mână, folosită de către ”frăție”.Începând din 1638, în doar 53 de ani, cuvântul a trecut de la gildele francmasonilor *operativi* la contextul sofisticat al Masoneriei *speculative*.În 1697, un trecător englez prin Scoția, scria: «*Casa de Roslin a dat o seamă de celebri și mari arhitecți, constructori de edificii de-a lungul mai multor generații, aceștia cunoscând (fără nici o îndoială), cuvântul secret al Masoneriei*».Pentru a înțelege mai bine sentimentele nutrite de către Biserică pentru Masonerie (respectiv ”frații” masoni), este bine de văzut contextul general în care a apărut acest sentiment de neîncredere (și frică) generalizată.

= Dincolo de porțile închise =

Renașterea a fost o perioadă de profundă revigorare spirituală în care și persoanele obișnuite se interesau de astronomie și de forțele naturale.Nu era vorba doar de cercetători și oameni de știință, fiind răspândită dorința de a ști ceva.Atenția (cu substrat spiritual) era orientată și către fenomenele supranaturale, existând o pasiune împărtășită de mulți pentru necunoscut, în special pentru disciplinele astrologilor și ale clarvăzătorilor. Putea fi vorba de o chemare a *Marelui Arhitect*? Persoanele se aflau în căutarea unei căi care să le ducă spre Divinitate, speculând orice mijloc care ar fi putut face existența perfectă.De partea ei, Biserica Romei avea un program clar, fiind transformată într-un organ puternic (politic și dogmatic) și pe moment, ”căutarea spirituală” nu părea să fie obiectivul ei prioritar.Dar nu existau oare, instrumentele perfecționării închise în bagajul masonului inițiat (*echerul*, *rigla*, *firul cu plumb*)? Cu ajutorul acestora nu se putea accede la un parcurs mistic și esoteric al cunoașterii? *A construi* nu însemna neapărat folosirea cărămizilor și a mortarului, ci putea fi realizarea unui desen (a unui proiect artistic) ghidat de principiile geometriei sacre.Masonii învățaseră cele spuse de Platon, că Dumnezeu se exprima cu ajutorul geometriei.

În Evul Mediu, celebra *Bible Moralisée* îl descria pe Dumnezeu ca pe un arhitect și în deceniul al treilea al secolului al XVII-lea, filosoful și scriitorul sir Thomas Browne l-a definit pe Dumnezeu drept *Supremul Arhitect al Lumii* (4).În acest mediu, masonii (și împreună cu ei gildele tuturor artizanilor și comercianților) se puteau considera norocoși, putând dispune de asociațiile lor pentru a se întâlni și discuta despre interesele comune.De aceea, surprinderea cu exactitate a trecerii (sau diferenței) dintre *operativ* și *speculativ* la interiorul activității unei loje masonice nu este un lucru ușor de făcut.Fenomenul nu s-a manifestat nici într-o zi și nici într-un an, nu făcea parte dintr-un plan pre-

stabilit, dezvoltându-se câte puțin pe măsură ce se modifica nivelul întâlnirilor de la interiorul lojelor.Mișcarea *speculativă* a Roza-Crucii intra în atenția publicului chiar și fără alte conotații prin care să se diferențieze de *Cavalerii Roza-Crucieni*.În timp ce *Puritanismul* (ca doctrină) împingea într-o direcție, cei care doreau să-și păstreze gândirea activă și lucidă o făceau în direcția opusă.

Marea majoritate a lojelor artizanilor erau creștine.Puteau fi presbiteriene, anglicane sau catolice, dar dorința comună era aceea de a le menține afiliate.Pentru realizarea acestui scop era necesar ca lojele să nu adopte o atitudine doctrinară, acest lucru fiind posibil doar dacă s-ar fi evitat (cu rigurozitate) discutarea despre religie (acesta este rolul pe care mentorul John Wilkins l-a atribuit *Colegiului Invizibil*, structură pe care se va ridica *Royal Society*).Cu toate acestea, religiile antice (care prezentau noțiuni mai vechi decât creștinismul) nu au putut fi trecute cu vederea și destul de curând, membrii lojelor au devenit pasionați de culturile Egiptului Antic, respectiv a Israelului.Era ca și cum în acele tradiții s-ar fi menținut secret ceva foarte important, care a scăpat cuceririi romane, dar nu a fost transmis mai departe.Ce rege a fost mai puternic, mai înțelept și mai mare decât Solomon? Care civilizație a întrecut-o pe cea a Egiptului Antic? *Dumnezeu este reprezentat sub forma ”Marelui Arhitect al Universului”, ilustrație preluată din Bible Moralisée (din 1245)*

În acea vreme nu se știa că, în realitate, civilizație egipteană și-a intonat ”cântecul de lebădă” la finele dinastiei a XVIII-a, aceea a lui Thutmosis al III-lea, în jurul secolului XIV î.H.Era succesivă (cea a Ramsizilor) a dus la depărtarea de dinastiile suverane egiptene precedente, contribuind la aducerea la conducere a reprezentanți din Liban, Nubia, ținutul Kush, Persia, ajungându-se la Ptolemeii greci, respectiv la o serie de regine cu numele *Cleopatra* (începând cu 305 î.H.).În ultima perioadă a faraonilor eleniști (5), zeul Hermes a fost identificat cu Thot și mitologiile lor, separate până în acel moment, au convers în una singură.S-a întâmplat ca multe din tradițiile zeului egiptean să fie încorporate sub emblema lui Hermes, inclusiv arta mistică *al-kham – alchimia* – practicată din vremuri imemorabile de către sacerdoții templelor din Karnak, Memphis și Heliopolis.Centrul operativ al hermetismului a devenit orașul Alexandria, fondat de către macedoneanul Alexandru cel Mare, în 331 î.H.În scurt timp, Alexandria a dobândit faima de centrul cultural cel mai activ și cel mai important al lumii antice.Era un punct de atracție culturală pentru cercetătorii și oamenii de știință, doctori, matematicieni, muzicieni și filosofi, cărora le plăcea să umble peste tot, pentru a aduna documente și informații care să fie păstrate într-un loc sigur.

Într-o tristă zi a anului de grație 391 d.H., o hoardă de creștini exaltați, consuși de episcopul Teophil, s-a îndreptat către *Serapeo* – locul unde era păstrată prestigioasa, extraordinara și unica, biblioteca din Alexandria.Era un fapt arhicunoscut că documentele și înscrisurile păstrate în bibliotecă reprezentau unul din cele mai mari pericole pentru nou apărutul ordin al Bisericii Romei.Astfel, la instigarea împăratului Teodosie, marea colecție a fost incendiată, fiind distrusă complet.Mai mult de jumătate de milion de papirusuri și documente de valoare inestimabilă, în care era sintetizată înțelepciunea minților cele mai rafinate ale Antichității, au fost pierdute pentru totdeauna în mod iremediabil.Ceea ce ar

fi putut să rămână din această moștenire de cunoaștere a constituit, încă de la început, unul din primele obiective pe care Roza-Cruce și Masoneria le-au adoptat pentru îndeplinire.Iată din ce motive, personaje de calibrul lui Robert Boyle și sir Isaac Newton au dedicat mult timp din viața lor căutării și recuperării tradițiilor și istoriei culturilor antice,"vânătorii" de tezaure pe care acestea le puteau conține.În parte, abnegația acestora a fost răsplătită și nu întâmplător, grupul de cercetători din care făceau parte cei doi a ajuns la o serie de descoperiri fără precedent în orice alt moment istoric, chiar dacă era răspândită convingerea că acestea nu au fost decât o "redescoperire", și ceea ce rămânea ocult și pierdut pentru totdeauna trebuia să fie de dimensiuni mult mai mari.

A urmat apoi *Reforma Protestantă* a secolului al XVI-lea care (fără a i se minimiza rezultatele obținute) a lăsat orice lucru fără interes și culoare, îndepărtând cea mai mare parte a mulțimii de la studiu.În Anglia, comparativ cu libertatea din vremurile precedente, mișcările religioase ale *Presbiterienilor* și ale *Puritaniștilor* au arătat o atitudine rigidă și austeră pe întreaga durată a secolului al XVI-lea, regimurile (influențate de aceste tendințe) încurajând foarte puțin curiozitatea și dorința de cunoaștere.Zilele de aniversare și cele ale festivităților erau interzise, fiind catalogate ca "ușuratice" și "frivole"; religia nu mai era deloc o mișcare a bucuriei, dobândind solemnitate și măreție.Nu se putea tolera în nici un fel, orice referire la magie! Iată că lumea a început să-și creeze singură, de la sine, rituri magice, o "păgânitate proprie" (*păgân* înțeles ca ceva divers de *creștin*, fără a fi malefic), din moment ce din ordinele lui Oliver Cromwell au fost închise toate bisericile anglicane, acuzate că ar fi locuri în care s-ar păstra o tradiție impregnată de mister și ocult. Apăreau, astfel, cluburile, asociațiile, confraternitățile și lojele, grupuri de prieteni, de colegi, care se adunau și se recunoșteau reprezentați de o emblemă, o etichetă, un instrument, o simbologie inventată, cu întâlniri celebrate prin ritualuri dedicate sfinților protectori.

Această exigență s-a întâlnit mai ales în Scoția, în gildele și lojele masonice, motivate și la nivel filosofic.Din acest motiv și nu ca un efect al *Reformei*, corporațiile de constructori, fierari, prelucrători ai cuprului, țiglarilor, au decis să nu mai acorde nici o atenție Bisericii.Îmbrăcați cu haine de ceremonie tipice diverselor asociații, membrii acestora celebrau festivitățile antice în mod public, defilând cu tobe și cimpoaie pe străzi pentru a aminti de *Calendimaggio* (prima zi a lunii mai, vechea sărbătoare a primăverii – nota traducerii în limba română), *Corpus Domini* sau orice alt moment care putea constitui motiv de adunare și sărbătorire.Nu este surprinzător că în Anglia erei cromwelliene, Biserica și-a făcut simțită prezența emițând documente și interdicții.Ceremoniile publice (inclusiv reprezentațiile teatrale) au fost interzise.Scuza era că autorul, pretinzând că prezenta o altă persoană, viola și încălca voința lui Dumnezeu care i-a atribuit pe Pământ rolul primit prin naștere.Toate acestea nu au anulat dorința oamenilor de a sărbători, respectiv de a obține cunoștiințe arcane.Mai simplu, cercetarea a devenit mai dificilă, drumul de parcurs mai anevoios făcând ca din acel moment înainte căutarea iluminării să aibă loc în spatele ușilor închise.Apăruseră lojele secrete.

= Secretul pietrei =

Într-un fel sau în altul, cuvântul masonic trebuia să aibă un sens, o semnificație. În ritualurile mutilate și îmbucățite de astăzi (resturi ale ritualurilor antice) se intuiește că

respectivul cuvânt ar fi trebuit să aibă o origine importantă, chiar divină.În 1605 (nu cu mult înainte de poemul lui Adamson), Francis Bacon a scris o lucrate intitulată *The Proficience and Advancement of Learning* în care făcea o distincție precisă între cunoaștere și știință, separând (practic) omul de divin – definit *Lumină a Naturii* (6).Spiritul omului era *Lampa lui Dumnezeu* și din lumina acesteia se putea obține cunoașterea universală (7).În plus, se afirma că adevărata înțelepciune și inspirație puteau fi regăsite numai în lucrurile (noțiunile) cele mai antice și îndepărtate (din punct de vedere al timpului), ori de câte ori s-ar fi dovedit accesibile cunoașterii noastre.Era vorba de ceea ce s-a petrecut la început – *b'rei-shêet* – când Pământul era «*gol și fără formă, tenebrele acopereau fața abisului și spiritul lui "Dumnezeu"* (poate Șabaot – nota traducerii în limba română) *plutea pe suprafața apelor*» (*Geneza 1:1-2*).

Când un candidat, inițiat în primul grad masonic este întrebat care este dorința lui cea mai mare, acesta trebuie să răspundă: «*Lumina*».Toate lucrurile nu se află în lumină, zac în tenebre și, după cum s-a văzut, alchimia este știința care are rolul de a învinge obscuritatea (*al-khame*).La fel ca în manuscrisele descoperite la Qumran (Marea Moartă), se vorbește despre bătălia dintre *Fiii Luminii* și cei ai *Tenebrelor*; tot astfel, pardoseala sub forma tablei de șah a lojelor masonice, se inspiră din acest concept al contrapunerii contrariilor.În mod curios, motivul pătratelor albe și negre (al tablei de șah) amintește de stindardul Cavalerilor Templari – numit *Beauceant*, drapelul lor de luptă.Un document datat 1727 și numit *Manuscrisul Dundee* afirmă că, la fel ca în cazul tacticii unui conflict, pardoseala sub forma tablei de șah (în folosință în cadrul lojelor masonice) «*servește maestrului mason pentru a desena și construi parcursul inițiatic*» (8), cu alte cuvinte, o planșă de sinteză.

Prima ediție a *The Proficience and Advancement of Learning* de Bacon, păstrată la British Museum, conține câteva citări ale *Proverbelor* regelui Solomon privitoare la planul divin: «*Este gloria lui Dumnezeu ascunderea lucrurilor, dar gloria regilor stă în căutarea acestora*» [*Proverbe25:2* (9)].În Noul Testament, în *Evanghelia lui Ioan* (*Ioan 8 :12*) este scrisă această frază atribuită lui Isus: «*Cine mă va urma nu va merge prin tenebre, ci va avea lumina vieții*».Tot referitor la cunoaștere, Albert Pike (din 1864 *Mare Maestru* al Jurisdicției de Sud a *Ritului Scoțian Antic și Acceptat – RSAA*), scria: «*Masoneria și "Frăția" sunt o căutare, o călătorie care trebuie să conducă spre Lumină*».Pe baza acestor considerații se poate deduce că respectivul cuvânt masonic pierdut are o legătură cu *Lumina*, în perfectă armonie cu simbolul pe care l-am întâlnit de multe ori: un punct la interiorul unui cerc – Θ – același simbol găsit în templul lui Moise din Sinai.În acest loc, conducătorul "fugarilor" (a **aleșilor rătăciți** – nota traducerii în limba română) a dispus ridicarea Tabernacolului, a transformat *vițelul de aur* și a inspirat crearea *Arcăi Alianței*. După ce s-a văzut că un cuvânt masonic a avut o importanță fără precedent de-a lungul unui interval de timp atât de mare, este improbabil, chiar imposibil ca acest cuvânt să fie pierdut pentru totdeauna.Totuși, trebuie reținut că nimeni dintre cei care l-au cunoscut nu l-a scris, respectiv că păstrarea acestuia s-a făcut doar la nivel oral, fonetic.De exemplu, *Mahabyn* (după cum era scris în deceniul al doilea al secolului al XVII-lea, când s-a decis folosirea acestuia în calitate de nou cuvânt masonic): adeseori se folosea și termenul de *Mahabone* – cuvânt care nu are nici un sens.

În acest punct este evident că atunci când s-a avut de-a face cu transmiterea unui cuvânt secret, cu semnificație proprie, perpetuarea acestuia în forme sau enunțuri greșite nu ne permite să deducem prea multe despre originea și valoarea acestuia.De aceea, fără a stârni echivocuri și fără a ține seama de forma scrisă, cea mai bună modalitate pen-

tru a ajunge la un rezultat, este încercarea de descoperire a cuvântului pierdut cu ajutorul asemănării fonetice, a sunetelor.Dat fiind că *Mahabyn* apare doar în cazul legendei lui Noe, fiind înlocuit aproape imediat cu un alt cuvânt, analog la nivel fonetic, se poate deduce că *Machbenah* a fost cuvântul propus ca înlocuitor al cuvântului antic (și secret) pierdut.

Să începem cu versiunea *Machbenah*.După cum sunt prezentate parcursul inițiatic și căutarea masonică de către ritualuri, un prim fapt care apare este încercarea de obținere a *iluminării*.Atunci când adeptul primului grad este întrebat în ce direcție dorește să continue, acesta răspunde: «*De la vest țintind către est*».Atunci cînd, imediat după, maestrul de ceremonii îl întreabă de ce a făcut această alegere, adeptul răspunde: «*În căutarea Luminii Masoneriei*», cu o aluzie evidentă la lumina radioasă și iluminantă a Soarelui care se ”naște” la Orient (interesantă și ”asemănarea” cu titulatura de ”lumina de la răsărit” - URSS – bolșevism – ebraism – Masonerie – religie – etc – nota traducerii în limba română).Această aluzie ne duce cu gândul la baza *Scării lui Jacob* care apare pe planșele masonice de sinteză, în care simbolul Soarelui (și al Luminii) apare reprezentat prin imaginea unui punct la interiorul unui cerc.După cum se știe deja din cele prezentate, era vorba de simbolul lui On (Heliopolis), sediul marelui templu solar al Egiptului Antic, dar și emblema lui Ra – Zeul Soarelui.Este interesant de remarcat că în mediul alchimic, acest simbol a devenit cel care indica aurul.

În afară de aceasta, simbologia celor două coloane gigantice (sau pilaștri) care se aflau la intrarea Templului lui Solomon din Jerusalim, face referire la coloanele tipice ale templelor egiptene, dar și la obeliscuri, dedicate deseori lui Ra (10), al cărui centru al culturii se afla la Heliopolis.Aici, pasărea-simbol a *iluminării* era *Pasărea Phoenix*, cunoscută de către egipteni cu numele de *Benu*, o pasăre care a venit de la est ca o manifestare fizică și concretă a lui Ra.La această tradiție (care se poate data în timpul primei dinastii, 3000 î.H.), se poate asocia și piatra *benben*, cu formă piramidală (cuvântul *ben* derivă din forma verbală *weben* care înseamnă ”reînviere”, ”ridicare”).Pe o inscripție, descoperită la Heliopolis și dedicată Zeului-Soare, se putea citi: «*Ubenek em benben – Tu strălucești în benben*» (11).O altă inscripție, dedicată tot Zeului-Soare, care se regăsește în celebrele *Texte ale piramidelor* din secolul al VI-lea î.H., spune: «*Tu răsari ca piatra benben, în cuibul Păsării Phoenix*».Coloanele ridicate la Heliopolis în onoarea faraonului Thutmosis erau un simbol al unității și al unui concept cu numele de *Ma'at* – care se poate traduce prin «*Fundația nivelată este justă*», în practică, ceea ce spune Masoneria despre ea însăși (12).

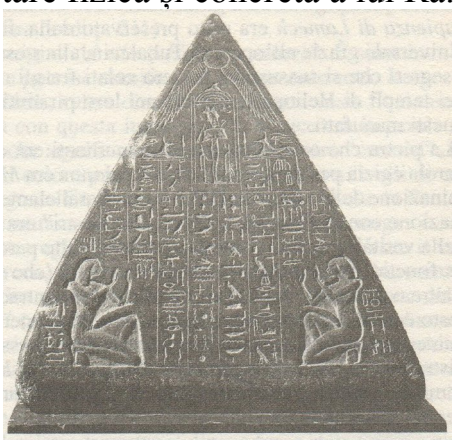

Piramidionul benben pe care apare discul solar înaripat

Conceptul unei judecăți corecte era sinonim al suveranității divine; de aceea, nu este surprinzător faptul că *Ma'at* (prezentată de legendă ca sora lui Thot) era tocmai zeița adevărului și a legii.Atunci când aceasta cântărea adevărul în balanță, acesta era ca o pană, ușoară ca un fulg (13), *Adevărul* fiind identificat cu metalul cel mai nobil: aurul.Așa cum în cadrul vechilor grade masonice se lăsa de înțeles că lucrarea *Știința lui Lamech* a fost salvată de la Potop de către Tubalcain, în aceeași măsură se șoptea că erau multe secrete care se ascundeau printre obeliscurile și coloanele din Heliopolis, mai ales în piramidion (partea finală a acestor construcții).Piatra din care erau construite aceste monumente era numită *Mat* (14), în timp ce cuvântul egiptean pentru pilastru sau coloană este *Meht* (15).

Marea ”iluminare a pietrei” era numită *Mat-Benu*.În paralel (și în asociație cu *Pasărea Phoenix*), ”lumina pilaștrilor” era *Meht-Benu*, iar ”lumina Adevărului” suna precum *Ma'at -Benu*, cuvinte similare din punct de vedere fonetic.În toate cazurile se poate spune că s-a găsit o modalitate destul de convingătoare care să susțină, la nivel fonetic, cuvintele (ca de exemplu citatul *Machbenah*).Aceeași analogie se poate folosi la cuvântul *Mahabyn* (*Ma'at -Ben*), având ca fundal aceeași hieroglifă recurentă, un punct aflat la interiorul unui cerc: Θ.

= Purtătorul de lumină =

În perioada Egiptului Antic, obeliscurile erau cunoscute ca *Tekhenu*; de aici denumirea în limba greacă care are aceeași rădăcină în multe limbi – *Tecnologia, tehnologia*. Prefixul *tecno* face o referire precisă la studiul *Artelor Libere* după cum sunt prezentate în Masonerie; *tecnologia* este o intervenție scrisă sau un tratat care ține de aceste discipline. Referitor la *Lumină* și studiul *Artelor Libere* (apropiate de *Ma'at – Adevăr*), din punct de vedere practic, Masoneria ar fi fost definită și înțeleasă mai bine dacă la interiorul ei ar fi fost adoptată structura templului din Heliopolis și coordonată în contextul ritualisticii Templului lui Solomon din Jerusalim.Aceasta ar fi putut împiedica separarea celor două obeliscuri gemene, unul la Londra și unul la New York, din moment ce era cunoscut (ca și în cazul coloanelor *Boaz* și *Jachin* ale Templului lui Solomon) că ”puterea simbolică” a lui *Mat* (a pietrei) se regăsea în uniunea acestora.În schimb, toate perechile de obeliscuri au avut ghinionul să fie separate și împrăștiate, de-a lungul și de-a latul lumii, ridicate pe piedestale inutile.În prezent, fizica modernă poate obține *tchãm* din aur, iar o pereche de *Tekhenu* (obeliscuri), ridicate la distanță unul de altul, dotați fiecare cu piramidion din *tchãm*, ar putea oferi o demonstrație revelatoare, atât în termeni masonici, cât și științifici de capacitatea lor de a mări atracția radiației cosmice.

Cuvântul *ritual* își trage originea din *ritu* [*Adevăr* sau *roșire* (16)].Este sinonim al lui *Ma'at* și se considera că se putea manifesta (din punct de vedere fizic) sub forma celui mai dorit dintre metale: aurul.În concordață cu cele prezentate, *Phoenix* este un cuvânt de origine greco-punică, care însemna *aur roșu* [(*chermisi – qirmizi*, în românește *cârmâz* – culoare roșie, vie și strălucitoare – nota traducerii în limba română), dar și *fenicio* (*Phoinix – ikos*) – culoarea preferată de Newton până la nivel de obsesie].Istoricul grec Herodot (circa 450 î.H.) scria că *Phoenix* sau *pasărea Benu*, reprezentau «*roșul și culoarea Soarelui la răsărit*».Denumirea grecească a centrului egiptean al cultului Soarelui era Heliopolis; israeliții numeau așezarea folosind termenul de *On*, iar egiptenii denumeau localitatea cu apelativul *Annu* (17) – de aici și derivarea cuvântului latin *Annum* [an (18)].În Mesopotamia accadiană, *Annu* sau *Annum* erau corespondentul lui Ra, în timp ce în Sumer (partea cea mai de sud a Mesopotamiei) era corespondentul marelui zeu ceresc *Anu*.Poate și din acest motiv, discul înaripat al Zeului-Soare se regăsește fie în tradiția religioasă mesopotamică, fie în cea egipteană.

Se spune că fixarea calendarului terestru a fost prerogativa și opera lui *Anu* (19). Un *Annum* se referea la orbita terestră din jurul Soarelui, caz pentru care se utiliza imaginea unui punct la interiorul unui cerc: Θ.Imaginea purta numele de *Sha*, fiind ideograma care indica cele 360° din jurul unui punct, derivată din *Sha-at-am* care, literar, însemna *pasaj*, *trecere*, din moment ce cele 360° defineau tocmai parcursul complet al unei orbite.

(Trebuie menționat că în acea perioadă de referință – 3000î.H. - înțelepții antici știau că Pământul se rotește în jurul Soarelui).Orbita *Luminii* era considerată regatul Zeului-Soare, definită ca *Sha-Ra-On* (Sharon!?).Cel care transmitea *Lumina* (*Luceafărul*) era *Rosa* lui *Sha-Ra-On* (*Sha-R-On*) care ducea *Rosi Crucis*.(*Rosi* era folosit în legătură cu *ritu* – culoarea *roșiatică a Adevărului*, iar *Crucis* se referă la o cupă înțeleasă cu sensul de ”creuzet”).Totul s-ar putea echivala cu sacrul *Vas al Luminii* din Cabală și din acest motiv, ”tehnologia” mistică a Zoharului a fost legată (deseori) de legenda *Sf. Graal* (20).*Purtătorul de Lumină* are nume diverse în funcție de culturile religioase și filosofice; de la *Nîn-kar-shag* la Venus, sub această formă găsind regina din *Cântarea Cântărilor* (atribuită lui Solomon), în *2:1* fiind scris: «*Eu sunt roza lui Sharon ...*» (*Eu sunt Adevărul orbitei Luminii*).

Ținând cont de acest cuvânt – *Sharon* – o problemă (fără posibilitatea de a fi prevăzută) care a implicat Masoneria de după 1667, a fost includerea acestui *Sharon* în contextul *Artei*.Din punct de vedere al dezvoltării culturale, cu precădere în domeniul literaturii, influența *Puritanilor* în Anglia a fost destul de nocivă.La fel cum mișcarea dictatorială a lui Cromwell s-a opus cu forța armelor ”monarhiei” (în particular, Casei Regale Stuart), și scriitorii care aderau la această ”tendință” adoptau (mai mult sau mai puțin) influențe puritane.Ca importanță, un reprezentant al acestei tendințe, a fost poetul londonez John Milton (1608-1674).Retorica puternică, cu accente dogmatice, din lucrarea lui – *Paradisul pierdut* – constituia un atac direct la noua filosofie lansată de Christopher Wren, de toți prietenii și colegii acestuia de la *Royal Society*.Neținând cont de existența lui Copernic, a lui Galilei, a descoperirilor (filosofice) ale acestora, viziunea cosmică propusă de Milton era în perfectă armonie cu credința Bisericii, care continua să susțină că Pământul (și nu Soarele !!!) se află la centru.Narațiunea prezentată în lucrarea lui Milton povestește despre răzvrătirea celestă a lui Satan, despre păcatul trufiei și al îngâmfării care l-au dus la decădere, cauză a creării *Infernului*.În perioada publicării lucrării, discuția despre cuvântul pierdut era la apogeu, cu Biserica și *Puritanii* care susțineau că francmasonii sunt niște ocultiști (dotați cu o a doua vedere – referire la *ochiul diavolului*), în stare să vadă ceea ce nu se putea vedea.Ca și cum nu ar fi fost de ajuns, academicienii roza-crucieni de la *Royal Society* îndrăzneau să afirme că Pământul se mișcă în jurul Soarelui.Un motiv în plus ca masonii și roza-crucienii să fie indicați drept eretici și păgâni, adoratori ai Soarelui!

O imagine falsă care nu era ușor de înlăturat.A fost rândul lui Milton să toarne ”gaz pe foc” referindu-se la Venus ca *Purtător de Lumină – Lucifer*.În Vechiul Testament există un pasaj (extras din *Isaia 14:12*) în care profetul vede căderea regelui Babilonului, exclamând: «*Cum de ai căzut din ceruri, stea a dimineții, fiu al aurorei?*».După cum este mai mult decât evident, în timp ce termenul *fiu al aurorei* era adresat regelui Babilonului, în termeni astronomici, citarea astrului dimineții (de seară) însemna a vorbi despre Venus, care apare la orizont la crepuscul.În latină, *Venus care aduce Lumina* era *Lux-Fer* sau, după cum era scris în mod frecvent, *Lucifer*.Ceea ce Milton a făcut cu poemul lui a fost doar să transforme acest adjectiv de origine feniciană într-un nume propriu (rămânând fidel lui Sf. Ieronim cu a lui *Vulgata*, respectiv *Isaia* – mai sus citat, după cum apare în versiunea modernă).Mai rău este că în *Paradisul pierdut*, Lucifer era un aliat al Satanei (21): «*Oh, Lucifer numit astfel ca aluzie / Oh, stea luminoasă care stă alături de Satana*» (22).(Ar fi interesant de văzut corespondența dintre conjuncția Soare – Venus – Pământ, steaua cu cinci colțuri, ritualurile executate cu anumite ocazii și ... Satan – nota traducerii în limba română).

Înainte de 1667, termenul de *Lucifer – Lux-Fer – Purtătorul de Lumină* nu era

asociat unei entități masculine și, nici măcar unei creaturi satanice.După moartea lui Milton, pentru mult timp, toate dicționarele secolului al XVII-lea au continuat să ofere versiunea corectă a termenului.De exemplu, *Nathan Bailey's Etymological Dictionary*, la noțiunea *Lucifer*, scrie: «*Planeta Venus, stea a dimineții sau a serii, care apare înainte de răsăritul (imediat după apusul) Soarelui*».Ca urmare, prin cele scrise de Milton, din acel moment înainte, masonii nu numai că erau eretici care adorau Soarele, ci și sataniști! (Autorul, respectiv cititorul ar trebui să țină cont de infiltrarea OTO, prin Crowley, David Daniel de Paul – *Druwydion Pendragon*, și a altora în Masonerie – nota traducerii în limba română).Astfel, începând cu 1667, *Lucifer* a devenit un nume alternativ al Satanei, în timp ce asocierea cu Venus – purtătoare a *Luminii* și *Zeiță a Dragostei*, a fost lăsată (treptat) deoparte din cauza îndoctrinării dorite de către Biserică.Dar surprinzător este faptul că la mai mult de trei secole după acele evenimente, punctul de vedere al *Puritanismului* continua (continuă) să fie exprimat cu ajutorul unor recomandări religioase (dure și extreme) care se regăsesc în paginile de internet ale acestora, dar și în publicațiile lor.Mai mult decât atât, se susține că *Puritanismul* este obiectul unei conspirații liberal-masonice la nivel mondial.În realitate, în termeni moderni, este vorba de o atitudine similară cu *vânătoarea de vrăjitoare*, identică cu ”falsitatea” (ghilimelele au fost incluse la traducerea în limba română!) acțiunilor îndreptate împotriva masonilor – identificați ca sataniști și adoratori ai diavolului.Judecând cu obiectivitate, tocmai ei (*Puritaniștii*) sunt cei care întrevăd o conspirație, fiind și cei care alimentează o credință medievală în Satana (23), astfel că, acuzațiile adresate tuturor par se se întoarcă împotriva lor.

Privitor la interpretarea cuvântului *Lucifer*, reaua-credință manifestată în traducerea biblică a *Vulgatei* s-a materializat cu claritate chiar de la început.Cuvântul grec corespunzător latinescului *Lux-Fer* (*Purtător de Lumină*) era *Phos Phoros* (de aici și *fosfor*). Când apare în Noul Testament (*2 Petru1:19*), este tradus ca *stea a dimineții*.Absolut corect.*Lux-Fer* și *Phos Phoros* au o valoare identică indicând pe cel care aduce *Lumina*, în multe dicționare moderne făcându-se referire la *steaua dimineții*.Aceeași *stea a dimineții* era folosită ca termen de comparație, dacă ținem cont de cele scrise în *Apocalipsa 22:16*: « *... eu sunt rădăcină și neam al lui David, strălucitoare stea a dimineții*».Dar termenul original folosit de profetul Isaia nu era corespondentul cuvântului grec *Phos Phoros*, ci cuvântul ebraic *Heylel* care derivă dintr-o formă mult mai veche, *Halal* – care este prezent în Vechiul Testament de 165 de ori.Privitor la semnificație, exemple ale utilizării acestuia se găsesc în *1 Regi 20:11*, *Psalmi 10:3* și *Proverbe 20:14*, fiind tradus cu sensul de ”vanitate”, ”mândrie deșartă”.Ca urmare, versetul 14:12 din *Isaia* nu ar trebui interpretat drept «*Cum de ai căzut din ceruri, stea a dimineții, fiu al aurorei?*», ci «*Cum de ai căzut din ceruri, cu mândrie deșartă, fiu al aurorei?*».Din acest punct de vedere, intenția celui care a scris textul lui *Isaia* a avut în vedere o referire la regele Babilonului, care nu avea nici o legătură cu imaginea lui Venus sau a unui *Purtător de Lumină*.Numai că folosirea de către Milton a cuvântului *Lux-Fer* pleacă de la o sursă înșelătoare (traducerea *Vulgatei*), în toate cazurile fiind vorba de o alegere greșită.(Stimatul autor ar trebui să aibă în vedere înaltele grade masonice deținute și de către *Puritani* – nota traducerii în limba română).

= Hrana divină =

În folclorul complicat al școlilor de mistere ale Egiptului Antic, procesul care

trebuia să ducă inițiatul către iluminarea conștiinței avea o importanță însemnată.Pentru a face mai accesibil acest proces, înțelepții templului obișnuiau să prepare o miraculoasă *pulbere de proiecție*, datorită căreia era posibilă transformarea neștiinței de cea mai joasă speță într-un tezaur al cunoașterii spirituale (24).Această misterioasă *pulbere de proiecție*, produsă de *Frăția din Karnak* din vremea lui Thutmosis al III-lea, era legată în mod direct de *Măreții* templului mozaic din Sinai și în practică, era ceea ce în termeni alchimici se numea ”Piatra Filosofală” (după cum a fost definită de Flamel și Philaletes).S-a văzut deja cum în *Exodul* (cartea a doua a Vechiului Testament), Moise a transformat *vițelul de aur* în pulbere care se putea mânca.În ultima carte a Noului Testament descoperim că *manna* sacră continua să fie utilizată și după 1400 de ani, citind în *Apocalipsa 2:17*: «*Învingătorului, eu îi voi da manna ascunsă şi o pietricică albă, şi pe pietricica albă va fi scris un nume nou pe care nimeni nu-l va cunoaşte, doar cel care o primeşte*».În Noul Testament, în *1 Corinteni 10:13*, când se vorbește despre *mannă* se face referire la hrana spirituală, chiar dacă în *Evanghelia lui Ioan 6:31-41* se spune cu claritate că adevărata pâine este cea euharistică.Este aceea la care se referă Isus în rugăciunea *Tată Nostru* («*dă-Ne nouă astăzi pâinea noastră cea de toate zilele*»), o rugăciune (*Evanghelia lui Matei 6:9-13*, respectiv *Luca 11:2-4*) complet adaptată a unei rugăciuni mult mai veche, de origine egipteană, dedicată zeului Amen (sau Amon).Aceasta începe cu invocarea «*Amen, Amen, care eşti în ceruri*».În rugăciunea creștină *Tatăl Nostru*, cuvântul *amen* se află la sfârșit (la închidere), o tradiție care a fost aplicată la toate celelalte rugăciuni și imnuri sacre.

Cele descrise puțin mai sus reprezintă ceea ce s-a întâmplat cu anumite texte biblice (sau pasaje din acestea).De exemplu, cele *10 Porunci* derivă din confesiunea faraonului la ritualul 125 din *Cartea morților* (25), în timp ce *Psalmii* atribuiți regelui David sunt versiunea evreiască a imnurilor de origine egipteană.Legătura cu originea egipteană este evidentă în toate scrierile profetice biblice, exemple indicative putându-se găsi în *Proverbele lui Solomon*, numite și *cuvintele înțeleptului*, atribuite de către tradiție înțeleptului fiu al lui David.Practic, *Proverbele* reprezintă traducerea literală a scrierilor unui înțelept egiptean antic, Amenemope (26) (texte păstrate în prezent la British Museum).Pas cu pas și verset după verset, *Proverbele* reconduc către scrierea egipteană originală, dar asta nu e tot.A fost verificat că textul atribuit lui Amenemope s-a inspirat dintr-o scriere mult mai veche, intitulată *Înțelepciunea lui Ptah-hotep* (27), redactată cu circa 2000 de ani înainte de Templul lui Solomon (28).

O paralelă interesantă referitor la cele spuse despre *piatra albă* din textul *Apocalipsei* apare într-o traducere din Evul Mediu târziu privitoare la Sf. Graal: este vorba de romanul *Parsifal* al cavalerului bavarez Wolfram von Eschenbach.În introducerea scrierii sale, von Eschenbach (circa 1200 d.H.) face cunoscut că tot ceea ce a scris i-a fost împărtășit de inițiatul în misterele templare *Kyôt Provensalul*: «*La baza acestei pietre, o inscripție revelează numele celor care, bărbați și femei, sunt chemați în căutarea Sf. Graal. Nu este nevoie să încercați să citiți această inscripție căci ea dispare imediat*» (29).Piatra prezentată în această lucrare este ceea ce Kyôt definește drept «*perfecțiune a paradisului terestru*», dotată cu proprietăți vindecătoare și împotriva îmbătrânirii.Era numită *Lapis Exillis*, variantă a *Lapis Elisir* – care nu este altceva decât ”Piatra Filosofală”.Textul continuă: «*Prin puterea acelei pietre, Phoenix arde devenind cenușă şi din acea cenușă ea găsește forța pentru a renaște la o nouă viață.În acest fel, Phoenix se întărește, își schimbă penajul devenind mult mai splendidă și strălucitoare decât a fost mai înainte*» (30).Încă de pe vremea Egiptului Antic, trecând prin tradiția templară, *Phoenix* (pasărea *Benu*) a fost asociată dintotdeauna cu știința arcană a alchimiei.În afară de aceasta, *Phoenix* era

simbolul unui proces științific pentru că ea (la fel ca *viţelul de aur*), era redusă la starea de pulbere cu ajutorul căreia se putea obține marea iluminare.Cu alte cuvinte, *Phoenix* și ”Piatra Filosofală” erau unul și același lucru.

În legenda numită *Iter Alexandri ad Paradisium* – un fel de parabolă în care se narează călătoria lui Alexandru cel Mare în Paradis, piatra apare încă o dată.În varianta originală, Paradisul era regatul lui *Pairi Daize* care, în vechiul dialect avestic (31), era domeniul lui Ahura Mazda, zeul persan al *Luminii*.Miraculoasa *Piatră a Paradisului* este descrisă ca având posibilitatea să redea tinerețea celor bătrâni (32); se spunea că greutatea acesteia era mai mare decât aceeași cantitate de aur și că, cu toate acestea, dacă era așezată pe talgerul unei balanțe, și cea mai ușoară pană ar fi fost mult mai grea! Acest fapt, după cum se va explica cel mai bine în ultimul capitol al acestei lucrări, este în concordanță cu realitatea faptelor.Știința modernă este pe cale să demonstreze că *pulberea de proiecție – mannă* sau ”Piatra Filosofală” poate fi mai grea sau, în funcție de cazuri, mai ușoară decât cantitatea corespondentă de aur din care a fost obținută.Sau, din cele susținute de von Eschenbach, poate să nu aibă greutate, putând să dispară complet.

În textul biblic se vorbește pentru prima dată de *mannă* (care pentru mai vechii sumerieni ai Mesopotamiei era *shem-an-na – ”piatră de foc îndreptată către înalt”*) în *Exodul 16:15*: «*Şi fiii lui Israel, observând cele văzute, spuseră unul către altul: ”Ce anume este?”, pentru că nu ştiau ce este.Şi Moise le spuse: ”Aceasta este pâinea pe care Eternul V-o dă să o mâncaţi”*».În versiunea biblică a *Septuagintei* (cea mai completă dintre versiunile bazate pe textul Vechiului Testament) se vorbește despre *mannă* ca despre *pâine a prezenței* (33).Josephus Flavius (în secolul I) vorbește despre aceasta în lucrarea lui *Antichități judaice*, spunând: «*Evreii numesc această hrană ”mannă”, de la ”man” care în limba lor înseamnă ”Ce este?”*» (34).Deci, dacă în sumeriană *man-na* înseamnă *piatră de foc*, în ebraică devine *man-hu* (*mannă*), transformată în întrebare (35).

Aceeași întrebare apare în *Cartea Egipteană a Morților*, lucrarea completă cea mai veche din lume.Cunoscută și cu titlul de *Papirusul Ani* (numele scribului regal), acest sul ilustrat aparține celei de-a XVIII-a dinastii tebane (a fost achiziționat de către British Museum în 1888) și are o lungime de douăzeci și trei de metri (36).În această lucrare ritualistică, *pâinea prezenței* se numește *hrană tchefau* și faraonul care desfășoară călătoria lungă spre iluminare, la fiecare etapă care trebuie depășită, repetă întotdeauna aceeași întrebare: «*Ce anume este?*».La începutul *Cărții Egiptene a Morților*, un imn dedicat lui Osiris ne introduce imediat în argumentul-cheie al textului, trasând o legătură trainică între cultura heliopolitană și cea mult mai veche, a Sumerului: «*Tu eşti Domnul ale cărui ode sunt cântate în numele lui Anti; tu eşti Principele hranei divine în Anu*».Anti se referă la Antu, soția zeului sumerian Anu.Mai departe în text apare o altă referire, mai mult decât iluminantă: «*Eu vă cunosc şi ştiu numele voastre, cunosc şi numele zeului puternic alături de care aşezaţi hrana voastră celestă.Numele lui este Tekhem* (Tchăm)».

În tradiția egipteană (așa cum este descrisă în templul Horeb din Sinai), cultura hermetică a faraonilor era numită *Casa Aurului*.În cultura succesivă (dar legată genealogic) a Jerusalimului, tradiția paralelă a regilor lui Israel era numită *Casa Pâinii* (*Bet-lehem*).*Aurul* și *Pâinea* sunt același lucru, după cum arată basoreliefurile templului lui Thutmosis al III-lea din Karnak.În mediul științific al *al-khame*, totul se reunește: *Lumina*, *Aurul*, *Pâinea*, *Focul*, *Pasărea Phoenix*, obeliscurile, ”Piatra Filosofală”, *viţelul de aur* și chiar *Arca Alianței* a cărei reprezentare apare în partea de sus a emblemei heraldice a ”Marii Loje Unite a Angliei”. (Bine, bine, dar de ce – 'nea Gardner – îngerii lu' matale ”are” copite? Ar fi fost interesant de văzut, din partea ”lu' matale” ce ”esplicație” dădeai

acestei simbolistici – nota traducerii în limba română !!!).

Note:

1 – David Stevenson, *The Origins of Freemasonry*, cit., cap. 6, pag. 128.
2 – John Hamil, *The Craft*, cit., cap. 2, pag. 36.
3 – Ivi, cap. 6, pag. 133.
4 – Sir Thomas Browne, *Religio Medici and Other Works* (prin grija lui L. C. Martin), Oxford, Clarendon Press, 1964, pag. 16, 294.
5 – În timp ce egiptenii se refereau la monarhiile lor vorbind despre rege, o dată cu dezvoltarea culturii grecești, a început să se vorbească despre *faraon*.Cuvântul își are rădăcina în particula *phare* care înseamnă ”casă mare”.
6 – Francis Bacon, *The Proficience and Advancement of Learning, Divine and Human*, tipărită de către Henri Tomes pentru rege, Londra, 1605, cartea II, V:1.
7 – Ivi, VI:5.
8 – Sands, Donaldson, Murray, Cochran, *The Mason's Confession of Dundee Manuscript 1727*, în *Scots Magazine*, vol. XVII, Edinburgh, martie 1755, pag. 132-137.
9 – G. V. Tudhope, *Bacon, Masonry*, Berkeley, University of California Press, 1954, cap. 2, pag. 8.
10 – Labib Habachi, *The Obelisks of Egypt*, cit., cap. 1, pag. 3.
11 – Ivi, pag. 5.
12 – Christopher Knight, Robert Lomas, *The Hiram Key*, London, Century, 1996, pag. 103-106.
13 – Richard Carlyon, *A Guide to the Gods*, London, Heinemann/Quixote, 1981, pag. 278, 279, la secțiunea *Hu*.
14 – Labib Habachi, *The Obelisks of Egypt*, cit., cap. 2, pag. 13.
15 – Ivi, cap.1, pag. 5.
16 – Kenneth Grant, *The Magical Revival*, London, Skoob Books, 1991, cap. 7, pag. 123.
17 – Pe lângă *Annu* se folosea și *Innu* sau *Innu Mehret*.A se vedea și sir Ernest A. W. Budge, *The Book of the Dead*, pag. 1, 201.A se avea în vedere și Graham Hancock, *Fingerprints of the Gods*, London, William Heinemann, 1995, cap. 41, pag. 360.
18 – Thorkild Jacobsen, *The Treasures of Darkness – A History of Mesopotamian Religion*, New Haven, CT, Yale University Press, 1976, cap. 4, pag. 95.
19 – Sir Charles Leonard Wooley, *The Sumerians*, London, W. W. Norton, 1965, pag. 29.
20 – Privitor la acest subiect, numeroase referințe se pot regăsi în lucrarea lui Shimon bar Yochai, *Zohar* (prin grija rabinului Michael Berg), New York, NY, The Kabbalah Centre, 2003, *Introducere*, pag. XXII-LXXVII.
21 – Elaine Pagels, *The Origin of Satan*, New York, NY, Random House, 1995, cap. 2, pag. 48.
22 – John Milton, *Paradise Lost*, London, Jacob Tonson, 1730, cartea 10, vv. 425-426.
23 – Apariția mitului satanic a fost explicată detaliat în lucrarea lui Laurence Gardner, *Realm of the Ring Lords*, London, HarperCollins/Thorsons-Element, 2003.
24 – Manly P. Hall, *The Secret Teachings of All Ages*, Los Angeles, CA, Philosophical Research Society, 1989, pag. LXXIX.
25 – De exemplu, confesiunea *Nu am ucis!*, a fost schimbată în *Nu ucideți* / *Nu am furat!*, în *Nu fura!* / *Nu am mințit!*, în *Nu depune mărturie mincinoasă!*, și așa mai departe.
26 – James Henry Breasted, *The Dawn of Consciousness*, New York, Charles Scribner's Sons, 1934, pag. 31.

27 – Ivi, pag. 377, 378.
28 – O analiză între *Proverbe* și textul atribuit lui Amenemope este prezentă în lucrarea lui Laurence Gardner, *Genesis of the Grail Kings*, London, Transworld/Bantam, 1999.
29 – R. S. Loomis, *The Grail: From Celtic Myth to Christian Symbolism*, Cardiff, University of Wales Press, 1963, cap. 13, pag. 210.
30 – O bună versiune a textului lui Wolfram von Eschenbach este *Parzival*, prin grija L. Mancinelli, Torino, Einaudi, 1993.
31 – Este vorba de o limbă geamănă și similară cu sanscrita vedică din India.
32 – R. S. Loomis, *The Grail: From Celtic Myth to Christian Symbolism*, cit., cap. 13, pag. 212, 213.
33 – Versiunea *Septuagintei*, *1 Regi (1 Samuel) 21:6*.În această versiune, aceste două paragrafe sunt identice, la fel după cum *2 Samuel* este identică cu *2 Regi*.Versiunea Bibliei regelui James avea doar două ”cărți” a *Regilor*, cea a *Septuagintei* avea patru.
34 – Josephus Flavius, *Antichități judaice*, cartea III, 1:6.
35 – Înainte ca știința modernă a anilor '80 (ai secolului XX) să descopere fenomenul pulberei albe produsă din aur, *manna*, care în timpurile biblice cădea ca o ploaie din cer depozitându-se pe sol (pentru a fi mâncată de ”poporul ales” pe durata călătoriei prin deșertul Sinai) era prezentată ca o secreție rășinoasă a unei plante din familia *Tamaricacee* (Tamarix).Despre bobițele cristalizate produse de către această plantă pomenea, în 1483, Breitenbach, conte de Mainz care afirma (confirmând) că dimineața se puteau găsi acele bobițe în tufele plantei.În 1823, botanistul german G. Ehrenburg a explicat că respectiva plantă reacționează cu acea secreție atunci când este atacată de o insectă minusculă, tipică plantelor din regiunea Sinai.A se avea în vedere și W. Keller, *The Bible as History*, pag. 129-131..Dacă este într-adevăr vorba de bobițe cristalizate, este ușor de imaginat că israeliții, cunoscând fenomenul, nu s-ar fi mirat atât de mult încât să se întrebe unul pe altul «*Ce este?*» (*manna* ?).
36 – Textul complet, datat 1425 î.H., derivă din alte texte și mai vechi, care pot fi datate în al treilea mileniu Î.H. A se vedea și Ernest A. W. Budge (prin grija lui), *The Book of the Dead*, pag. IX, 3.

Partea a III-a

Capitolul 14 - « Anti – Masoneria »

= Reforma =

Pentru a continua acest parcurs de-a lungul istoriei Masoneriei este absolut necesară tratarea cu o mai mare atenție a contextului roza-crucian al secolului al XVII-lea, respectiv trebuie văzut drumul urmat de ordinele esoterice (de origine Stuart) în Franța, imediat după revoluția Whigs din Anglia anului 1688.Acestea ne vor ajuta să înțelegem mai bine (din toate ”încheieturile” sale) Ritul Scoțian pentru a-l distinge de alte Rituri Scoțiene, ”exportate” pe întregul continent european și chiar dincolo de Atlantic, ca urmare a *Războiului American de Independență* (1775-1783), mișcare revoluționară opusă monarhiei engleze hanovriene.În acest fel, va exista oportunitatea de a vedea mișcarea antimasonică din punct de vedere al ”vânătorii de vrăjitoare”, declanșată de *Puritanii* secolu-

lui al XVII-lea.La o privire rapidă pe internet se observă că opoziția față de ”frăție” (în acea perioadă de referință) era de sorginte americană.Acest fapt derivă din diferența profundă a modului în care a evoluat creștinismul în America, față de Anglia și restul Europei, o diversitate structurală care din secolul al XVII-lea a ajuns până în zilele noastre.

Privind retrospectiv în timp, spre secolul al IV-lea d.H., se observă că Biserica Romei a fost deranjată puternic de apariția multor secte creștine: *Arienii*, *Gnosticii* și *Nestorienii*.Într-un fel sau altul, în ciuda persecuțiilor, aceste mișcări (tendințe) nu au dispărut, continând să existe, chiar fără a deține o poziție proeminentă.În general, întreaga Europă a devenit catolică, în insulele britanice fiind dominantă Biserica Celtică, cel puțin până când Sf. Augustin a fost numit episcop de Canterbury (în 601 d.H.) de către Biserica Romei. Din acel moment înainte, marea majoritate a poporului englez a devenit catolică, cu zone de rezistență ale Bisericii Celtice în Wales (sud-vestul Angliei), în Irlanda și în Scoția.Dar era doar o chestiune de timp; rapid, și în aceste zone ”celtice” s-a infiltrat catolicismul cucerind tot mai mulți prozeliți.Momentul de ruptură a avut loc din cauza disputei dintre Vatican, care garanta indulgențe contra cost (inclusiv cu iertarea păcatelor) și adepții unui călugăr, profesor de teologie al Universității Wittenberg (Germania) care pentru a arăta lumii dezaprobarea și protestul lui, într-o zi de octombrie a anului 1517, a bătut în cuie pe poarta bisericii locale un manifest prin care înfiera corupția romană.Acest caz de disociere a provocat împărțirea, pentru totdeauna, a Bisericii Occidentului în două ”trunchiuri”. Acel călugăr era Martin Luther și cei care au aderat la acțiunea lui au devenit cunoscuți ca *Protestanți*.

Nu a fost pură întâmplare că protestul lui Luther a avut atâția adepți în clasa socială înaltă și în rândurile burgheziei medii.De-a lungul timpului, Biserica Romei și-a făcut destui dușmani și mulți dintre aceștia așteptau o ocazie pentru a se depărta de aceasta. Printre cei mai aprigi dușmani se aflau Cavalerii Templari, trădați de Biserică și persecutați de către Inchiziție.Acesta fiind contextul istoric, lui Luther nu i se poate atribui meritul că a știut să ducă după el o vastă mișcare de opinie ci mai degrabă, capacitatea de a se integra cu hotărâre în cadrul ununi curent (tendință) subteran (ă), activ (ă) de mult timp. Gestul lui de sfidare a celor care întrețineau ”afacerea indulgențelor” vândute de către Biserică a dat cale liberă mișcării care a dus la *Reformă*, cu scopul precis de a realiza ceva, o alternativă în afara Vaticanului.De fapt, *Protestanții* au ieșit ”la lumină” sub însemnele Roza-Crucii, un simbol al acesteia fiind introdus în sigiliul personal al lui Martin Luther. *Reforma Protestanților* se detașa de Roma predicând un mod democratic și liber de a fi credincioși, completând astfel idealurile de înnoire susținute de către *Renaștere*.În practică, ceea ce putem considera ca perioadă a *Înaltei Renașteri* (1500-1520), pregătise scenariul ideal pentru protestul lui Luther, de ridicare împotriva corupției și a obtuzității exercitate de către episcopi.Astfel, s-a dezvoltat o perioadă axată pe importanța individului în sine, a omului, un moment istoric în care genii de seamă precum Da Vinci, Michelangelo și Raffaello au reușit să dezvolte armonia artelor clasice, împingându-le către manifestări mai elevate.Un timp al refacerii în care toate învățăturile antice au fost revitalizate printr-o explozie de culori și entuziasm, în căutarea de noi frontiere de depășit de către artă, știință și arhitectură.

În Anglia, o primă consecință firească a *Reformei Luterane* a fost nerecunoașterea autorității papale.În locul papei, Biserica Catolică a Angliei avea o altă referință, regele Henric al VIII-lea al Casei Tudor.Acestui prim pas i-a urmat imediat crearea unei Biserici a Angliei, complet liberă și independentă (așa numita *Biserică Anglicană Protestantă*), realizată cu contribuția curajoasă a fiicei lui Henric al VIII-lea, celebra Elizabeth I, exco-

municată de Vatican în 1570.Prin formidabilul impuls revoluționar al lui John Knox, în

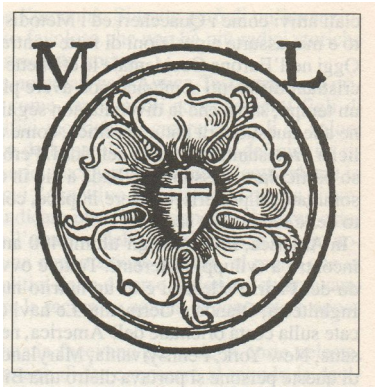

1560 a luat ființă *Biserica Protestantă a Scoției* (Kirk).La nivel popular, ca un fel de concurență, a apărut *Biserica Episcopală a Scoției* (un organism mai apropiat de modelul anglican).În 1562 a venit rândul *Protestanților* francezi – *Hughenoții* – să se revolte împotriva monarhiei catolice.Consecința a fost un război civil (care a durat până în 1598), încadrat de istorie la capitolul ”războaie religioase”.Pe durata acestei perioade istorice, Biblia nu a mai fost un text accesibil.Marea majoritate a cunoștințelor (despre ”Sfintele Scripturi”) pe care le avea lumea proveneau de la diverse slujbe, de la activitățile religioase de duminică și în parte, din rugăciunile tradiției religioase.Au existat diverse tentative de traducere a textului biblic, din latină sau greacă, dar fără prea mulți sorți de reușită.Abia în 1611 a apărut o versiune oficială și autorizată de către regele James I al Angliei (al VI-lea al Scoției).A trebuit să treacă destul de mult timp până când Biblia a devenit o lucrare cunoscută și răspândită; în acest moment, anul 1620, *Părinții Pelerini* au ajuns pentru prima dată pe malurile Americii.

Imaginea de mai sus reprezintă sigiliul lui Martin Luther, cu clare influențe roza-cruciene

Imediat după, în Anglia a urmat o mișcare cu o tentă puritană, de scurtă durată, astfel că, începând cu anii '60 ai secolului al XVII-lea, multe lucruri erau schimbate.În fracțiunea puritană au început să apară controverse, cu mișcări sociale active, precum *Quakers* și *Metodiștii* (entități de mică importanță, care nu au pretins poziții de influență). În Europa Occidentală din prezent, etichetele religioase ale diferitelor grupuri creștine par să nu mai aibă importanță, să nu mai conteze ca odinioară, asta doar dacă diversitatea nu înseamnă și o diferență în ceea ce privește politica, după cum se întâmplă între catolici și *Protestanți* în Irlanda de Nord.În prezent, acest caz particular fiind o excepție, nimeni nu (prea) mai este interesat de ceea ce crede un altul, preferându-se să se trăiască în pace, în toleranță, respectându-se alegerile reciproce.

În America, în ultimii patru sute de ani, această situație a dus la rezultate diferite.Totul a început cu *Părinții Pelerini* și cu *Protestanții* plecați din Anglia, Olanda și Germania.Navele acestora s-au oprit pe coasta orientală a Americii, în zona statelor actuale Massachusetts, New York, Pennsylvania, Maryland și Virginia.Marea majoritate a acestor persoane avea o Biblie, poate abia cumpărată și – sigur – puțin citită.Ca urmare, după ce și-au înființat lăcașurile de cult, în fiecare regiune existau criterii diverse de interpretare a celor scrise.O dată cu trecerea timpului și pe măsură ce expansiunea continentală lua avânt, au apărut o multitudine de grupuri religioase, opuse și în competiție unul cu altul. Pentru fiecare din aceste grupuri, modul propriu de citire și interpretare a Bibliei a devenit un fel de dogmă inalterabilă și reprezentanții cultelor nu ezitau să adopte atitudini profetice și evanghelice, necunoscute de cealaltă parte a oceanului, pe vechiul continent.

În prezent, această situație s-a modificat ușor și tocmai din partea acestor grupuri de opinie religioasă se manifestă un scepticism puternic (și o reticență) față de Masonerie.Cu mentalitatea tipică a strămoșilor lor, *Protestanții* de la 1600, cu ideea fixă a ”vânătorii de vrăjitoare”, mișcarea masonică și toate organismele (instituțiile) care nu sunt conforme cu normele lor, sunt atacate spontan acuzându-le de satanism, ținând cont că cei care aduc acuzațiile cred cu adevărat în existența unei figuri satanice: Antihristul.

Figura Satanei, ca reprezentare a unei creaturi demonice și ispititoare, care acționează pentru distrugerea omului, nu apare în Vechiul Testament.Nu este citat nici în alte texte antice, cel puțin sub forma în care ne este prezentat continuu de către cultura și tradiția creștină (1).Ideea de *Satana* este asemănată cu imaginea unui imperialist diabolic ale cărui hoarde invadează Pământul, amenințând Umanitatea, respectiv puterea lui Dumnezeu.Este vorba de o invenție a erei evanghelice, un mit fabulos care nu are nici o rădăcină istorică.Chiar dacă este nominalizat rar în Vechiul Testament, *Satana* era totdeauna un apelativ pentru fiii umili ai lui Dumnezeu, dispuși la servicii, care aveau sarcina de a crea obstacole cu valoare strategică (2).În ebraică, rădăcina cuvântului este STN, definind un rival, un opozant, un adversar sau un acuzator, echivalentul în limba greacă fiind *diabolos* (de aici și adjectivul *diabolic* și substantivul *diavol*) indicând, și în acest caz, unul care se opune, care creează obstacole, un răzbunător.Înainte de expansiunea erei creștine, această denumire nu avea nici o conotație sinistră, ajungându-se ca în vremurile biblice, opozanții politici ale diverselor fracțiuni să se adreseze unii altora cu termenul de *Satană*, subliniind acțiunea reciprocă de contracarare și opoziție.

În Vechiul Testament, cei care purtau denumirea de *Satană* făceau parte din curtea cerească, fiind îngerii care se ocupau ca lumea să cunoască deciziile (ordinele) cele mai dure și severe ale lui Dumnezeu.În *Cartea lui Iov* (*1:6-12*, *2:1-7*), de exemplu, Dumnezeu trimite de două ori o *Satană* pentru a-l amenința și chinui pe săracul Iov, dar fără a-i face rău (și fără să-l ucidă), instrucțiuni care au fost respectate cu promptitudine.În *Cronici 21:1*, o figură satanică îi sugerează regelui David să facă recensământul poporului lui Israel (fapt menționat și în *Psalmi 109:6*).O *Satană* apare și în *Zaharia 3:1-2* alături de israeliții care, eliberați din captivitatea babiloniană s-au reîntors în Jerusalimul distrus, trebuind să reînceapă fiecare lucru de la început, inclusiv reconstrucția caselor lor.Acestea sunt unicele citări – patru, din cuprinsul Vechiului Testament – și de fiecare dată nu are nici o conotație negativă sau sinistră.

În Noul Testament, este o singură citare care introduce o *Satană* autentică.De cele mai multe ori (destul de numeroase), numirea *Satanei* are doar o valoare simbolică. De exemplu, pe durata *Cinei de Taină*, se spune: «*După care intră "Satana" sub înfățișarea lui Juda Iscariotul, el fiind unul din cei doisprezece*» (3).La un moment dat, sacerdoții îl avertizează pe Isus că efectuează exorcisme, acuzându-l că dacă nu este preot nu poate face acest lucru: « *... și el i-a chemat aproape spunându-le printr-o parabolă: "Care Satană ar putea îndepărta o altă Satană?"*» (4).Alte citări care apar (ca exemplu) în *Faptele Apostolilor* și *Epistole*, conțin referințe de natură destul de obscură (5).În *Apocalipsă* se vorbește despre blasfemii, respectiv despre cei care compun *Sinagoga Satanei* (6), adăugându-se că, după ce a fost îndepărtat din ceruri, *Satana* ar fi fost închis pentru o mie de ani (7).Mențiunea cea mai celebră referitoare la funcția obstrucționistă desfășurată de către *Satana* apare în *Matei 16:23*, când Isus îl acuză pe Petru că este o ... *Satană*.Acest fapt are loc atunci când Petru îi reproșează lui Isus că este prea îndatoritor (amabil): «*Pleacă de lângă mine, Satană, provoci doar scandal.Tu nu ai sensul lucrurilor lui Dumnezeu, ci doar ale oamenilor!*» (8).

Pasajul cel mai celebru al Noului Testament în care apare *Satana* este cel în care figura acestuia este prezentată așa cum este; episodul este narat în *Matei 4:5-11*: «*Atunci*

Satana îl duse către oraşul sfânt, îl aşează pe vârful templului şi arătându-i toate regatele lumii, gloria acestora, spuse: ”Toate acestea ţi le voi da dacă, închinându-te, mă vei adora”».La răspunsul sec şi negativ al lui Isus, « *... atunci diavolul îl lăsă şi iată că îngerii au venit către el servindu-l*» (9).Oricine ar fi fost acest demon ispititor (real sau simbolic), protagonist al pasajului neotestamentar, apare ca un personaj puţin convingător şi fără influenţă, o figură care pare să nu aibă nimic în comun cu imaginea negativă perpetuată dintotdeauna de ”mitologia satanică”.De-a lungul aparițiilor în cadrul textului biblic, nu prezintă (deloc) aspecte teribile şi nici nu este descris fizic.Şi atunci apare întrebarea: de unde a apărut legenda care îl consideră insinuant şi rău, încornorat şi însoţit de tipica putoare de sulf ? [Dacă ţinem cont de mediul în care a acţionat autorul, de studiile (relaţiile) sale, respectiv de arhivele la care a avut succes, este straniu de remarcat că Laurence Gardner nu face nici o referire la ritualul (ritualurile) petrecut la Bonnington Centre 11, Vauxhall Grove, în data de ... 22 septembrie 2001, exact la unsprezece zile de la evenimentele din 11 septembrie 2001.Neştiinţă, rea intenţie sau ”bună-voinţă” ? - nota traducerii în limba română].

= Coarne şi picioare de capră =

Figura ameninţătoare a *Satanei* pe care o transmite mitologia creştină iese la iveală mai ales în Evul Mediu, în perioada dualismului creştin, prin conceptul de două entităţi divine, opuse între ele (10).În funcţie de legendele diverse, *Satana* este când fiul lui Jehovah, când (sub o formă mai sofisticată) aspectul sinistru şi agresiv al lui ”dumnezeu”.În sinteză, conflictul puternic dintre Jehovah şi *Satană* reprezintă antica tradiţie pre-creştină a bătăliei simbolice dintre *Lumină* şi *Întuneric* (după cum deja intuise mistica persană), fără nici o legătură cu imaginea Antihristului.În cadrul iconografiei creştine, *Satana* este un produs al Romei imperiale târzii.La origine, credinţa catolică se baza mai ales, pe tirania exercitată cu iscusinţă de către episcopi asupra poporului şi pentru a uşura şi mai mult acţiunea de supunere psihologică, inventarea figurii unui Antihrist (de înţeles ca un inamic redutabil), nu era numai comodă ci şi necesară. Rolul de opozant feroce i-a revenit *Satanei*, *Diavolului*, cel care fură sufletele celor care în viaţa terestră nu arată obedienţă absolută Bisericii Romei.Această inventare era puternic susţinută de gândirea Sf. Pavel, exprimată în *Epistola către Romani* (din Noul Testament, *13:1-2*): «*Fiecare persoană să fie supusă autorităţii superioare.Pentru că nu există autoritate decât de la Dumnezeu şi autorităţile care există sunt organizate de către Dumnezeu.Astfel că cine rezistă autorităţii se opune voinţei lui Dumnezeu şi cei care se opun îşi vor atrage o pedeapsă*».(Instructiv mod de a gândi, vorbi şi acţiona din partea unui ”sfânt” - nota traducerii în limba română).

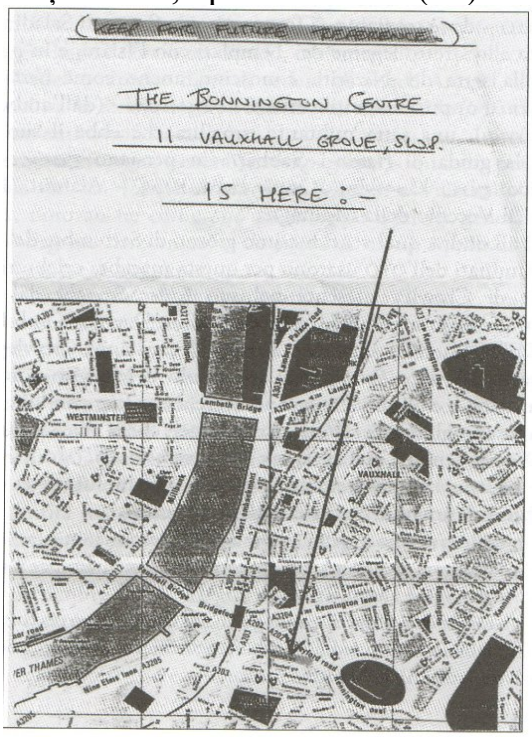

Imaginea prezintă modalitatea de a ajunge la ritualul secret al OTO, pentru ”acţiunea”

sus-menționată

Nu mai rămânea de îndeplinit decât pasul decisiv, de ”definire” a Bisericii ca legătură recunoscută între Dumnezeu și Umanitate.Aceasta s-a făcut rapid, prin instaurarea papatului, cu papa gata să acționeze în calitate de ”vicar” al lui Hristos.Dar, pentru ca această schemă de teroare, de amenințare de netrecut, să aibă un succes deplin, era necesar promovarea conceptului că *Satana* cel diabolic exista dintotdeauna, de la începutul vremurilor, că nu era o altă ipostază a apariției acestuia precedentă lui Adam și Eva (din Eden).Dar exista o problemă, una destul de importantă. *Geneza* nu făcea nici o referire la *Satana*, ci la nesupunerea Evei, tentată de șarpe.Atunci s-a stabilit ca narațiunea să fie rescrisă, pentru urmarea scopului prefixat.Operațiune mai mult decât justificată pentru că textul original era în ebraică, dar și datorită faptului că a avut loc o depărtare a creștinismului de judaism, chiar și de cel liberal adoptat de Isus.După cum s-a spus, în acele vremuri nu exista o traducere a textului biblic accesibilă creștinilor de rând.Evreii aveau versiuni ale Vechiului Testament în ebraică, aramaică și greacă; prima versiune a Bibliei pentru uzul creștinilor (*Vulgata*) exista într-o formă obscură, scrisă în latină, prin traducerea Sf. Ieronim (secolul al IV-lea).Dincolo de marginile Bisericii Romane a Occidentului, ”înfloreau” ramificații și secte (precum cele prezente în Siria și Etiopia) și nu este deloc întâmplător că în aceste regiuni (unde concurența ebraică avea un rol însemnat) au fost create (respectiv adăugate) noi povestiri la textul *Genezei*, care să circule în substratul religios și cultural de origine creștină.

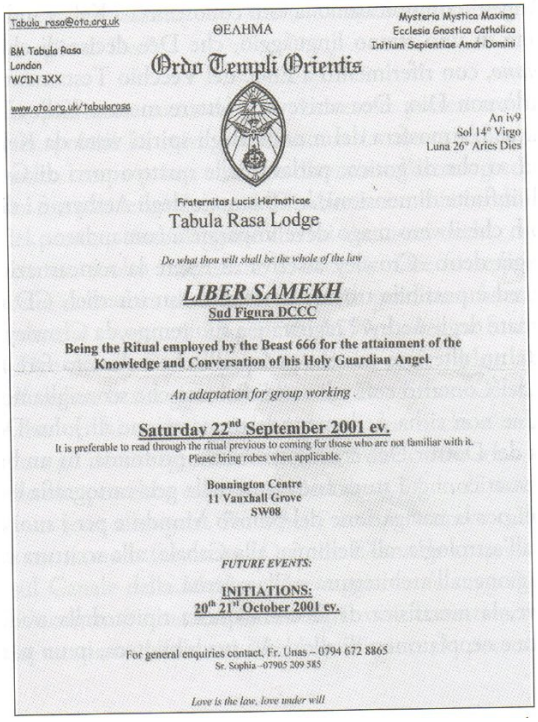
Tabula_rasa@ota.org.uk

BM Tabula Rasa
London
WC1N 3XX

www.ota.org.uk/tabularasa

ΘΕΛΗΜΑ

Ordo Templi Orientis

Mysteria Mystica Maxima
Ecclesia Gnostica Catholica
Initium Sapientiae Amor Domini

An iv9
Sol 14° Virgo
Luna 26° Aries Dies

Fraternitas Lucis Hermaticae

Tabula Rasa Lodge

Do what thou wilt shall be the whole of the law

LIBER SAMEKH

Sud Figura DCCC

Being the Ritual employed by the Beast 666 for the attainment of the Knowledge and Conversation of his Holy Guardian Angel.

An adaptation for group working

Saturday 22nd September 2001 ev.

It is preferable to read through the ritual previous to coming for those who are not familiar with it.
Please bring robes when applicable.

Bonnington Centre
11 Vauxhall Grove
SW08

FUTURE EVENTS:

INITIATIONS:
20th 21st October 2001 ev.

For general enquiries contact, Fr. Unas – 0794 672 8865
Sr. Sophia -07905 209 585

Love is the law, love under will

Imaginea de mai sus prezintă o invitație pentru ritualul din 22 septembrie 2001

Dintre aceste lucrări trebuie amintit un text etiopian intitulat *Cartea lui Adam și Eva* (subtitlul *Lupta lui Adam și Eva împotriva Satanei*), databil în secolul al VI-lea (11).În această lucrare lungă, *Satana* nu apare ca unul din personajele principale, ci se face cunoscut că pe locul unde a fost crucificat Isus a fost îngropat și Adam! Textul de origine siriană, *Cartea Peșterii Tezaurelor*, este un fel de expunere succintă a istoriei Pământului, de la crearea lumii și până la crucificarea lui Isus.Lucrarea este databilă în secolul al IV-lea, dar copia cea mai veche de care se dispune a fost realizată în secolul al VI-lea (12).

Și în acest caz, *Satana* apare ca cel care aduce răul, protagonistul negativ prin excelență, gata pentru a pregăti scenariul (cu tente obscure și sinistre) în care și Inchiziția va avea un cuvânt de spus.În cadrul unui pasaj din lucrare, Adam și Eva sunt descriși la interiorul unei grote mari, în care *Satana* se materializează de paisprezece ori pentru a-i ispiti, dar de fiecare dată intervine cu hotărâre un înger al lui Dumnezeu care îl învinge, punându-l pe fugă.În practică, în carte se susține că ideea *Satanei* era activă nu numai înainte de evrei, ci chiar înainte de Adam și Eva! Un alt text care prezintă concepte similare este *Cartea albinei* (13), o lucrare de factură nestoriană (circa 1222 d.H.), redactată de către episcopul Shelêmon din Basra (Iraq).Titlul cărții este justificat prin faptul că «*adună nectarul divin al esenței din cele două Testamente și din ”Sfintele Scripturi”*», aplicând doctrina creștină scrierilor ebraice tradiționale – care sunt reinterpretate.Dat fiind faptul că *Satana* biblic nu a fost niciodată descris fizic, la origine exista obișnuința de a-l imagina la

fel ca ceilalți îngeri (pe de altă parte, tradiția vorbea despre acesta ca despre un înger căzut din ceruri).Descrierea fizică a acestui ”personaj negativ” (inclusiv trăsăturile de bază ale personalității satanice care s-au perpetuat de-a lungul timpului) a fost făcută abia în 591 d.H., de către papa Grigore I: «*Satana are coarne și copite iar cu puterea lui, poate conduce agenții atmosferici*», spunea ”sfântul părinte” (14).Începând cu acest moment, toate animalele dotate cu coarne (mai ales cerbii și țapii) au fost transformate în creaturi demonice; pe parcurs, la imaginea acestuia s-au adăugat coada, aripile de liliac și o întreagă serie de detalii prezente la satirii mitologiei grecești (în limba greacă, termenul este *satyros* – nota traducerii în limba română).

Și în cazul lui Antihrist (descris de atâtea ori ca o creatură a terorii și a perfidiei) nu apare o figură similară în cadrul Noului Testament.Numele propriu (scris cu litera ”a” minusculă) apare doar în *Epistolele lui Ioan*, fără nici o legătură cu vreun personaj specific.De fapt, este folosit pentru a-i indica pe cei care nu împărtășesc învățăturile lui Isus.În *1 Ioan 2:18*, «*Până acum au murit mulți antihriști*»; în *1 Ioan 2:22*, «*Cine este mincinos, dacă nu cel care neagă că Isus este Hristosul? Acela este antihristul*» (15).În definitiv, nimic nu lasă de înțeles referirea la o creatură demonică; autorul *Epistolelor lui Ioan* afirmă doar că sunt mulți rivali și mulți opozanți ai lui Hristos.În același mod, în vremea *Puritanismului*, era înțeles și utilizat cuvântul *satanist*.Într-un pamflet intitulat *Un loc sigur pentru credincioșii autentici și fideli* (publicat la Londra în 1559 de către John Aylmer, episcop al Londrei), toți cei care nu sunt creștini sunt numiți *sataniști*.Acest cuvânt, la fel ca și *antihrist*, *ateu* sau *necredincios* au intrat în jargonul comun în această perioadă istorică pentru a-i indica pe cei care nu împărtășeau credința în Hristos și cu trecerea secolelor (schimbarea obiceiurilor), aceste ”etichete” au rămas neschimbate (16).

Pe scurt, mitul *Satanei* nu este decât o poveste inventată.A fost elaborată în timpuri cu mult după vremurile biblice, cu scopul precis de a fi un instrument coercitiv și intimidatoriu în folosința episcopilor Bisericii Romei.În lumina acestor considerații este absurd că descendenții celor care au avut curajul să treacă peste cele impuse de Biserica Romei (fiind liberi să dea un curs nou religiei pe pământurile Noii Lumi) cred în aceste lucruri, la destul de multe secole distanță de acel eveniment!

= Demonii lui Taxil =

Aspectul sinistru al întregii situații este că în momentul în care o organizație ca Masoneria începe să creadă că trebuie să răspundă la acuzațiile grave de satanism (și alte asemenea), dintr-o dată, cadrul general se mută dobândind proporții neașteptate.Evident, acuzațiile lansate de cel acuzat în apărarea proprie pun ”gaz pe foc” și schimbul continuu de acuzații, de atacuri și apărare, începe să amenințe din temelii credibilitatea asociației.În mediile masonice, s-a avut în vedere dintotdeauna de a nu se lua în seamă acuzațiile aduse și de a nu răspunde la ele, chiar dacă exista părerea comună că vechile acuzații lăsate fără răspuns ar fi putut constitui bazele pentru atacuri succesive (17).Este adevărat, dar este la fel de adevărat că ignorarea unui răspuns poate lăsa o grămadă de rămășițe.Pentru o perioadă lungă de timp, politica ”frăției” a fost aceea de ignorare a supozițiilor malițioase și a atacurilor ”senzaționale” dar dintr-o dată, această atitudine s-a modificat începând cu anul 1984, răspunsurile prin comunicate oficiale devenind o practică obișnuită.De obicei, scopul real al celor care aduc acuzații nefondate și nejustificate (în orice aspect al vieții so-

ciale s-ar petrece acest fapt) constă, în principal, în atragerea atenției publice asupra acuzatorului.Cel agresat (acuzatul), persoană, grupare sau asociație, se simte (la început) confuz (ă) și derutat (ă) de faptul că propriile motivații și explicații nu au fost înțelese cum trebuie; revenindu-se iar cu explicații și motivații, nu se face altceva decât să se adauge ”alte lemne pe focul polemicii”.Rezultatul este o confuzie generală în care mașinațiuni și minciuni sunt folosite de o parte sau alta în tentativa de a se impune în acest conflict, lucru imposibil din moment ce obiectul disputei nu are nici bază și nici substanță.Între timp, de-a lungul desfășurării polemicii, cel care a făcut ”prima mișcare” are întotdeauna de câștigat, bucurându-se de acea ”publicitate” care a constituit (încă de la început) scopul acțiunilor acuzatoare.

Referitor la acest schimb de replici, puține persoane au fost atât de citate ca Albert Pike, *Mare Maestru* al statului Arkansas și cercetător masonic al secolului al XIX-lea. Citarea continuă a scrierilor acestuia lansează ipoteza suspectă că aceasta s-a făcut fără cunoștiință de cauză, un exemplu tipic fiind interpretarea termenului folosit de către Pike - *purtător de Lumină* – preluat corect din latină prin cuvântul *Lucifer*, de aici rezultând și definirea cercetării masonice ca *luciferică*.Legătura dintre termenul *Lucifer* propus de Pike și *satanism* a fost făcută pentru prima dată către finele secolului al XIX-lea de către un scriitor francez, un anume Marie Joseph Gabriel Antoine Jo(r)gand, mai cunoscut cu pseudonimul Léo Taxil.Acesta era celebru prin înșelăciunile făcute, fiind cunoscut prin golirea plajelor inventând false atacuri ale rechinilor sau prin agitarea universului arheologic elvețian lansând vestea descoperirii unui vechi oraș roman pe fundul unui lac.Taxil s-a distrat trucând imagini pornografice pentru discreditarea preoților, având probleme cu justiția din cauza acuzațiilor de fraudă și plagiat și cu toate acestea, era un ”frate” mason. Oricum, pe cât de mare ar fi fost solidaritatea și frățietatea la interiorul organizației, Taxil a devenit insuportabil și pentru ”tovarășii” lui astfel că, în 1881 a fost expulzat.Când s-a întâmplat acest lucru, Taxil și-ar fi promis că Masoneria ar fi plătit scump această decizie, gândindu-se să pună în practică o glumă.

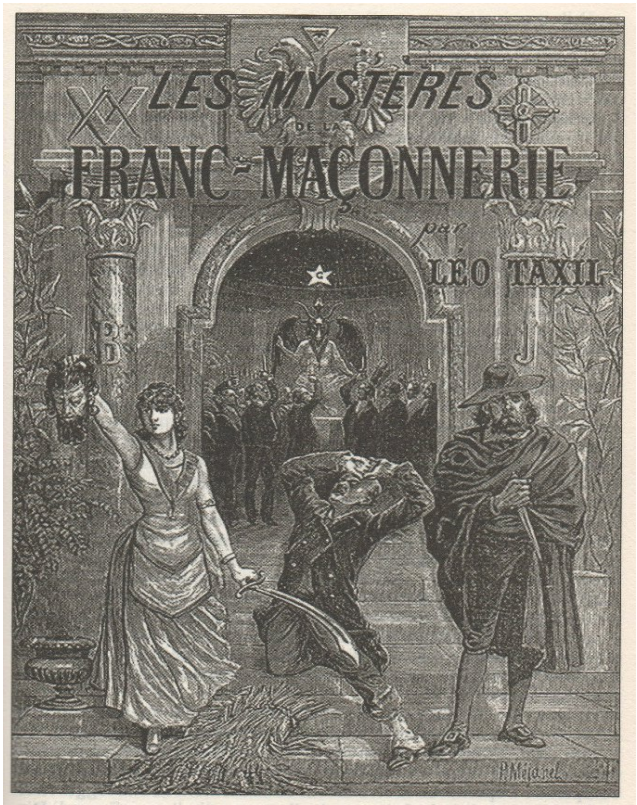

În Franța acelei perioade, din punct de vedere literar, genul gotic (cu accente de oroare) era în vogă.Acesta ar fi constituit ”terenul de acțiune” al lui Taxil, inventând un rit masonic pe care a decis să-l numească *Palladism*.Acest ritual a fost prezentat pentru prima dată în 1891, în cadrul unei lucrări intitulate *Sunt femei în Masonerie?*, afirmând că în Statele Unite, *Palladismul* era condus de către *Marele Maestru* Albert Pike.Descrierea detaliată a acestui ritual, respectiv a *Marii Preotese* care-l oficia, avea o evidentă tentă sexuală, fiind făcut cunoscut în Franța de un anume Phileas Walder (cu ajutorul lui Eliphas Levy – fondatorul *Lojei Lotusului*).Ierarhia catolică a reacționat imediat la acele ”știri” și episcopul de Grenoble (monsignorul Fava) a tipărit o mică broșură, folosind pentru acuzare detalii preluate din lucrarea lui Taxil.

Imaginea prezintă coperta cărții lui Léo Taxil, ”Misterele francmasoneriei”

Ca o reacție imediată, au apărut alte scrieri precum cele semnate de Adolphe Ricoux, respectiv Leon Meurin – episcop iezuit din Mauritius (trebuie remarcat că una din reacțiile Masoneriei este: «*Léo Taxil, fost elev al iezuiților*».Și Weishaupt a trecut pe la iezuiți ... - nota traducerii în limba română).Se vorbea despre Pike în calitate de *Mare Preot* al *Sinagogii Satanei* și polemica a stârnit discuții înfocate încât acestea i-au oferit lui Taxil material pentru publicarea unei alte lucrări, cu titlul *Diavolul în secolul al XIX-lea*.Tipărit sub formă de foileton, în 240 de părți, sub pseudonimul *Docteur Bataille*, textul exagera cultul satanic la interiorul Masoneriei.[Cine dorește să aprofundeze această temă delicată, concluzionând singur cele descoperite, poate căuta detalii despre Keith Shaffer (*vice* al lui David Daniel de Paul), *Lord Gwydion* al *Frăției Satanei*, dar și al II-lea *Supraveghetor* al lojei *Laurel Wreathe n° 149*, http://www.laurelwreathlodge.org/officers.php).În respectiva lucrare se povestea că într-o vineri după-amiază, Albert Pike s-ar fi întâlnit cu un demon care i-ar fi promis că ar putea aduce la interiorul lojei un crocodil înaripat capabil să cânte la pian; se citau texte inventate sugerându-se că ar fi pasaje din ritualurile lui Pike.În Franța au început să apară documente masonice fictive și falsuri conținând imagini, care se informeze populația despre cele ce se întâmplau în Masoneria americană.Inexistentul *Rit Palladin* începuse să facă mulți prozeliți, înființându-se loje în Charleston, Washington, Berlin, Roma, Napoli și Calcutta.După aceea, folosindu-se de adevăratul nume (cu scopul de a corobora totul cu cele publicate în lucrarea misteriosului *Docteur Bataille*), Taxil a publicat un al treilea roman, intitulat *Misterele revelate ale Masoneriei*.

Exista zvonul că în Franța, o poziție de mare influență ar fi fost ocupată de către un demon feminin – *Bitruand* – considerată ”bunica” Antihristului.În câteva cuvinte, o multitudine de întâmplări și minciuni care corelate cu revelațiile unui fost membru al lojei [apărute în lucrarea *Memoriile unui ex-palladin*, sub semnătura ”Dianei Vaughan” (tot Léo Taxil)], au contribuit la completarea ”acțiunilor” lui Taxil.Lucrarea, alcătuită din 24 de părți, făcea cunoscut că la moartea lui Albert Pike, titlul de *Mare Maestru* ar fi fost preluat de către un ”frate” din Roma și pentru a se da o ulterioară credibilitate celor afirmate, erau citați masoni cunoscuți din Franța, Italia și Anglia, membri ai acestei rețele (18).Totul a fost atât de convingător încât *Noua Enciclopedie Ilustrată Larousse* a atribuit două coloane din spațiul tipografic *Palladismului*, respectiv acestui rit.În 1896 (folosindu-se încă de pseudonimul ”Diana Vaughan”), Taxil a anunțat lumea că a descoperit ”cartierul general” al diavolului într-o grotă adâncă din zona Gibraltarului.[Autorul ”uită” să menționeze că și Masoneria a ”pus botul” la cele publicate de Taxil, inexistentei Diana fiindu-i acordată diploma (*patent*) onorifică pentru gradul 33, la 8 aprilie 1894 de către o instituție masonică din cadrul *Federației Masonice Italiene*, respectiv al *Supremului Consiliu* al RSAA, cu sediul la Palermo.Acest episod este citat la paginile 174, 175 al *Satan Francmaçon*.Documentul în chestiune este reprodus la paginile 338, 339 din *Memoriile unui 33°*, autor fiind Domenico Margiotta – nota traducerii în limba română].

În acest punct al situației a venit rândul Bisericii să fie consternată și stânjenită, luând amploare protestul episcopilor care se simțeau păcăliți.Una din cele mai importante cercetări referitoare la scrierile lui Taxil a fost făcută de Arthur E. Waite (1857-1942, mason, membru al *Golden Dawn* și fondator al *Fellowship of Rosy Cross*) de la *Societatea Teosofică* (nu trebuie uitat că după Blavatsky, conducerea *Societății Teosofice* a fost preluată de Annie Besant, gradul 33° al RSAA – nota traducerii în limba română) care a făcut cunoscute toate minciunile celui pe care-l numea *Pala Dium* în lucrarea intitulată *Devil Worship in France, or the Question of Lucifer* (19).Una câte una, mașinațiunile, fraudele, minciunile atestările false și citările fictive ale lui Taxil, au fost demascate, cazul redu-

cându-se la o ”extraordinară înșelătorie literară”.La 26 septembrie 1896, cu ocazia unui congres antimasonic care a avut loc la Trent (în Austria) și mișcarea de opoziție (la Masonerie și la activitatea acesteia) a fost atrasă în înșelătorie.Se răspândise zvonul că ar fi venit ”Diana Vaughan” în persoană, cu o mulțime de probe care să susțină cele făcute publice.După o așteptare în zadar, Charles (Karl) Hacks (colaborator apropiat al lui Taxil) a fost constrâns să admită că respectiva femeie nu exista, fiind o pură fantezie.Cererea ca ”Diana Vaughan” să fie făcută cunoscută (în mod public) a fost înaintată și de ziarul catolic *Universe*, care a primit același răspuns: ”Diana Vaughan” era o invenție.Stânjeneala cea mai mare a revenit Vaticanului, dacă se ia în considerare că acuzațiile false elaborate de Taxil împotriva lui Albert Pike l-au indus pe papa Leon al XIII-lea să emită, la 20 aprilie 1884, enciclica *Humanum Gens*, în care se proclama că Masoneria «*se ridică împotriva lui Dumnezeu*» și «*planifică distrugerea Bisericii*»!

O mică dar necesară paranteză.Autorul susține că Taxil a lansat prima lucrare în 1891.Tot autorul, în rândurile de mai sus, spune că «*cele elaborate de Taxil l-au indus pe papa Leon al XIII-lea să emită, la 20 aprilie 1884, enciclica ...*».Dar ce a fost mai înainte? ”Oul” sau ”găina”?, pățania cu Taxil sau enciclica papei? O mână de ajutor ne-o furnizează Leo Zagami în *Confesiunile unui Iluminat*, volum II al trilogiei, capitolul 6: *Probele existente referitoare la o legătură între Baphomet, satanism și Masonerie – Apologeții Masoneriei și utilizarea excesivă a mistificării taxiliene*:

«*Inițial, din cauza unei cărți pe care a scris-o - ”Iubirile secrete ale papei Pius al IX-lea” - Taxil a fost acuzat de defăimare.La 20 aprilie 1884, papa Leon al XIII-lea publica enciclica ”Humanum Gens”, în care se menționa că rasa umană era (...) separată în două părți distincte și în opoziție între ele, dintre care una tinde cu fermitate către căutarea adevărului și a virtuții, iar cealaltă către o direcție contrară.Prima reprezintă regatul lui Dumnezeu pe Pământ, adică adevărata Biserică a lui Hristos; a doua reprezintă regatul Satanei (...), lăsându-se de înțeles că al doilea regat ar fi condus și susținut de Masonerie.După publicarea acestei enciclici, Taxil a fost supus la o convertire publică (simulată) la catolicism, anunțând intenția de a repara dauna provocată adevăratei credințe.Prima lucrare elaborată de Taxil după convertire a fost o istorie a Masoneriei în patru volume, care conținea atestări false ale unor presupuși martori oculari care ar fi participat la ritualuri satanice.Datorită prietenului Hacks care-i publica lucrările, Taxil a publicat o altă lucrare intitulată ”Diavolul în secolul al XIX-lea” care prezenta o nouă figură - ”Diana Vaughan” - o presupusă descendentă a alchimistului roza-crucian Thomas Vaughan (...)*».

Revenind la textul lucrării de față, ca urmare a presiunii puternice exercitate de opinia publică, la 19 aprilie 1897, Léo Taxil a fost constrâns să se prezinte în cadrul *Societății Geografice* din Paris, pentru a o face cunoscută pe ”Diana Vaughan”.Paradoxal, exista o Diana Vaughan dar care nu avea nici o legătură cu Masoneria.Taxil a împrumutat numele femeii după ce acesta a întâlnit-o la Paris, când aceasta a venit în Europa din Statele Unite.Adevărata Diana Vaughan era agent comercial, făcând publicitate mașinilor de scris *Remington*.În acea zi, Taxil s-a prezentat singur la *Societatea Geografică*.Înainte de începerea întâlnirii, Taxil a cerut ca umbrelele și bastoanele să fie lăsate la garderobă (poate o măsură de precauție privitoare la proprie siguranță).În timp ce întreținea publicul în ”așteptarea” fantomaticei ”Diana Vaughan”, *jmecherul* Taxil a realizat o ultimă farsă, luând bani în avans de la cei prezenți pentru achiziționarea de mașini de scris *Remington* – noutatea de moment! În cele din urmă, Taxil a anunțat că a făcut o mică avere profitând și de idioția catolicilor, adăugând (escortat de Poliție), că «*Palladismul nu mai există! Așa*

cum l-am creat, tot așa l-am distrus!» (20).

Pe cât poate părea de amuzant și distractiv, au existat repercusiuni enorme ale acestei ”afaceri”, pentru că editorii de texte *non-comerciale* (mai ales cărți de esoterism) au continuat să tipărească noi ediții și traduceri ale lucrărilor în care a fost implicată pseudo – Diana Vaughan, omițându-se orice referință la confesiunea făcută în public de Taxil. Pe baza lucrărilor lui Taxil (în special) și a altor scrieri apărute concomitent (cu autori diferiți), antimasonii secolului XX și-au făcut o idee greșită despre activitatea Masoneriei, respectiv despre Albert Pike (sâc!), a cărui statuie de bronz (înaltă de circa trei metri), operă a sculptorului italian Gaetano Trentanove, se află expusă în orașul Washington.Fără nici o îndoială, există și în prezent multe aspecte ale Masoneriei care pot părea naive sau neghioabe, asupra cărora nici măcar masonii nu se pot pune de acord.Cei care conduc asociația știu destul de bine că în orice moment se pot aștepta la critici sau polemici referitoare la misterul care înconjoară lojele și ritualurile.Această situație crează un câmp nou de dezbatere și discuție, pe care unii ”ziariști de asalt” se simt în largul lor înconjurați de mii de ipoteze de comploturi și conspirații.Mai mult decât atât, din moment ce Masoneria are o componentă spirituală, fără a fi religioasă, ”poarta” acuzațiilor este mereu deschisă pentru cei în opinia cărora ”ar trebui” să fie o instituție religioasă, condamnând-o tocmai pentru faptul că nu este.

După cum se întâmplă în toate organizațiile lumii, fie că sunt guvernamentale, instituționale, sindicale, militare sau sociale (”frăția” masonică este ceva divers în cadrul contextului mondial), și la interiorul Masoneriei s-au întâlnit, adesea, comportamente sau atitudini de abuz de funcțiile respective.Cu toate acestea, toate acuzațiile de intenții sau activități subversive nu și-au atins scopul, dovedindu-se nefondate (fiindcă veni vorba de *subversiv*, parcă tot Masoneria se ”lăuda” cu *Revoluția Franceză*, cu cea *Americană*, plus multe altele – nota traducerii în limba română).Faptul că rangurile masonice sunt deținute de oameni influenți și puternici (lidei mondiali mai abili sau mai puțin abili în desfășurarea funcțiilor și activităților lor), nu înseamnă că Masoneria ar avea în mâinile ei controlul unui *Guvern Mondial*.Scopul dorit de către mișcare nu este acesta (!!!), ci acela de stimulare a unei avansări spirituale, filosofice și educative a celui care aderă.Dacă toate acestea duc la efecte pozitive în planul carierei profesionale, cu atât mai bine, cu toate că pentru rezultate profesionale se poate utiliza calea mai simplă, cea tradițională, a învățăturii și a uceniciei.

O ultimă adnotare referitoare la argumentul tratat în acest capitol este mai mult decât importantă pentru a demonstra că atunci când sunt create condițiile, orice extravaganță poate găsi un teren fertil pentru dezvoltare.Este vorba de atitudinea antimasonică a lui Stephen Knight care într-o primă carte [din 1976, intitulată *Jack ”The Ripper”* (21)], sugera implicarea Masoneriei în crimele săvârșite de *Jack Spintecătorul*, pe baza căreia a fost realizat un film, *Murder by Decree*.În 1983, acestei cărți i-a urmat o altă carte (la fel de vândută), intitulată *The Brotherhood* (22), care așeza Masoneria într-o ipostază sinistră! (Ce opinie și-ar putea exprima masonii atunci când ar trebui să explica noțiunea de *Jahbulon*?! - nota traducerii în limba română).În 1985, Stephen Knight a murit la doar treizeci și patru de ani din cauza unei tumori cerebrale, imediat începând comentariile controversate.Mulți se întrebau: «*Cum s-a organizat Masoneria pentru a-l ”reduce la tăcere”?*».În 1990, în cadrul unei transmisiuni radiofonice, un comentator a propus o ipoteză: masonii s-au folosit de o ”rază a morții” pentru a provoca tumoarea în capul lui Knight! Absurdități bune și frumoase care fac din mișcarea antimasonică o asociație care deranjează foarte puțin, cu atât mai mult cu cât pentru ”frăție”, fenomenul antimasonic nu este considerat o

problemă.

Cu toate că cele spuse au încheiat capitolul, ar mai exista două situații care nu au fost luate (poate voit, poate din ”neștiință”) în considerare de autor.Taxil nu a fost de ajutor doar antimasonilor, ci și însăși masonilor pe calea apărării instituției lor.O lucrare interesantă care-l citează pe Taxil ca exemplu al mișcării antimasonice, este *Suferințele și chinurile unui apologet al Masoneriei*, un studiu scris de R. A. Gilbert, fost *Maestru Venerabil* al *Lojei de Cercetare Quatuor Coronati n° 2076* (cea care editează și prestigioasa publicație masonică *Ars Quatuor Coronatorum*) a ”United Grand Lodge of England” prin care se demonstrează cum și în zilele de astăzi, se realizează un uz și (ab)uz continue de mistificările lui Taxil pentru apărarea Masoneriei.Pentru o informare cât mai obiectivă a cititorului, trebuie să luăm în considerare și cele prezentate de partea ”adversă”, adică de Biserică.Referitor la utilizarea constantă a fraudei lui Taxil în apărarea Masoneriei, există un studiu (din care Leo Zagami a publicat un fragment în cadrul primului volum al trilogiei sale), *Introducere în studiul luciferismului masonic*, realizat de către preotul catolic Paolo M. Siano (din Florența):

«*În discursul lui din 19 aprilie 1897 (apărut și în revista Masoneriei Italiene, din 1897), Léo Taxil declară că a inventat ”povestea” Palladismului.Dacă ne limităm la o analiză strict literară a textului discursului său, Taxil nu dezminte deloc cultul lui Lucifer (cu ”Orațiunea către Lucifer” a masonului Proudhon) pe care masonii gradului 30 îl pot studia (inclusiv profanările eucharistice de rigoare), după cum este prezentat în cartea lui, ”Misterele Francmasoneriei” (în care nu apare nici o referire la Palladismul luciferian din succesivele ”creații” taxiliene).Printre altele, în acel discurs din 1897, Taxil lăsa de înțeles că ”diverși masoni”, dar și ”publicații masonice” precum ”La Renaissance Symbolique”, au ”dat crezare” Palladismului.Chiar și ”masoni de grad 33” au crezut în existența Palladismului și au cerut să facă parte.Este clar că începând cu ”dezmințirea pariziană” a lui Taxil (anul 1897), cine ”îndrăznește” să susțină existența și activitatea (din secolul al XIX-lea și până în prezent) a satanismului masonic, este redus la tăcere prin utilizarea termenilor de ”taxilism” sau ”antimasonism patologic”... În acel moment mi-am pus întrebarea: luciferismul masonic a fost de la început și până la sfârșit, o invenție de-a lui Taxil? În fața acestor fapte și situații au simțit nevoia de a studia problema folosindu-mă direct, pe cât posibil, de surse masonice și după o analiză atentă, am ajuns de fiecare dată la aceeași concluzie: cei care cred că luciferismul masonic este o invenție taxiliană sunt (mai degrabă) superficiali și, în fond, mult mai ”taxiliani” (creduli, naivi) decât cei care l-au crezut de la început pe Taxil*».

Cititorul ar trebui să țină cont și de faptul că mulți preoți fac parte din Masonerie, încercând să vadă dincolo de aparențe: «*Singurele personaje cu adevărat periculoase sunt cele care cred că descind din generații de sataniști, al căror bunic le-a spus cu ultima suflare ce anume să facă , sau ceva de acest fel ...*» - Anton Szandor LaVey, într-un interviu publicat în 1999 de Gavin Baddeley, în lucrarea *Lucifer Rissing*, Plexus, Londra.

A doua situație se referă la ”raza morții” (se poate spune că Laurence Gardner nu a auzit de afirmațiile lui Antonie Iorgovan privitor la ”tumoare”, asta e!).Cel puțin până în acest moment, autorul a discutat despre *tehnologia abisală* – alchimie, transmutare, *tchãm* – noțiuni care unui utilizator obișnuit cu ”tableta”, pc-ul sau mobilul i se pot părea ceva ieșit din comun.Sintetizând (într-un fel) noțiunea de *tehnologie abisală*, se poate spune că aceasta utilizează diverse forme de energie.O ”rază a morții” este tot o formă de energie, cu caracteristici proprii, cu forme de utilizare diverse.Réné Guénon părea mai mult decât convins că ceva ”satanic” acționa din umbră, așa numita *contrainițiere* (care se im-

pune puțin câte puțin în aceste vremuri).Suspiciunile marelui autor și inițiat francez nu erau nefondate, ci bazate pe adevăruri teribile pe care (poate), nici el nu a avut curajul să le dezvăluie pe deplin în lucrările sale.

Note:

1 – Elaine Pagels, *The Origin of Satan*, New York, NY, Random House, 1995, cap. 2, pag. 39.
2 – Pentru alte detalii se poate vedea și cartea lui Paul Carus, *The History of Devil* (noțiunea *Israel*), New York, NY, Gramercy Books, 1996, pag. 70, 71.
3 – *Luca 22:3*, *Ioan 13:27*.
4 – *Marcu 3:23*, *Luca 11:18*.
5 – *Faptele Apostolilor 5:3*, *26:18*; *Epistola către Romani 16:20*; *Epistola către Corinteni 5:5*.
6 – *Apocalipsa 2:9*.
7 – Ivi, *12:9*, *20:2*, *20:7*.
8 – A se vedea și *Marcu 8:33*.
9 – A se vedea și *Luca 4:5-13*.
10 – Yuri Stoyanov, *The Hidden Tradition in Europe*, London, Arkana/Penguin, 1994, la secțiunea *Dualism*.
11 – Reverend S. C. Maland (traducere a textului etiopian prin grija lui), *The Book of Adam and Eve*, London, Williams & Norgate, 1882.
12 – Sir Ernest A. Wallis Budge (traducere prin grija lui), *The Book of the Cave of the Treasures*, London, The Religion Tract Society, 1927.
13 – Sir Ernest A. Wallis Budge (traducere a textului sirian prin grija lui), *The Book of the Bee*, Oxford, Clarendon Press, 1886.
14 – Phyllis Siefker, *Santa Claus, Last of the Wild Man*, Jefferson, NC, MacFarland, 1997, cap. 4, pag. 65, 66.
15 – Într-un alt pasaj din *2 Ioan*, scrie: «*Sunt mulți acei ”seducători” veniți în lume, care nu cunosc că Isus Hristos a fost încarnat.Acel ”seducător” este antihristul*».
16 – Leonard R. N. Ashley, *The Complete Book of Devils and Demons*, London, Robson Books, 1997, cap. 1, pag. 15.
17 – Richard Sandbach, *Understanding the Royal Arch*, Hersham, Lewis Masonic, 1992, cap. 1, pag. 1.
18 – Există o ediție completă a acestei lucrări a ”Dianei Vaughan” cu titlul *Mémoires d'une Ex-Palladiste Parfait Initiée, Indépendant Publication Mensuelle.Ceci est un oeuvre de bonne foi*, Paris, A. Pierret, s.d.
19 – O ediție modernă a acestei lucrări a lui Waite este *Devil Worship în France with Diana Vaughan and the Question of modern Palladism*, York Beach, ME, Red Wheel/Weiser, 2003.
20 – Întâlnirea pariziană a fost prezentată de Edmond Frank în *L'Illustration*, Paris, n° 2827, 1 mai 1897.
21 – Stephen Knight, *Jack the Ripper, The Final Solution*, London, HarperCollins, 1979, (reeditare în ediție economică).
22 – Stephen Knight, *The Brotherhood – The Secret World of the Freemasons*, London, 1994, (reeditare în ediție economică).

Capitolul 15 - « Scenariul Tudor »

= Serviciul Secret =

Prima piatră la construcția Shakespeare Memorial Theatre a fost așezată în cursul unei ceremonii masonice publice la Stratford-on-Avon, în 1877.Ritualul a fost celebrat de lordul William Leigh, *Mare Maestru Provincial* din Warwickshire.În anii următori, teatrul a fost locul multor reprezentări ale creațiilor lui Shakespeare, fiind distrus de un incendiu în 1926.Vechea piatră de temelie a fost utilizată la construirea noului teatru (1), ceremonia inaugurală având loc în iulie 1929, sub auspiciile Masoneriei.Cu această ocazie au fost prezenți, în calitate de oaspeți de seamă, sir Arthur Olivier Villiers Russel, lordul Ampthill – *Pro* (2) *Mare Maestru* al ”UGLE”.Cronicile amintesc că pentru acțiunea de așezare a pietrei de temelie a fost folosit un ciocan vechi de patru mii de ani, descoperit în situl arheologic egiptean din Saqqara; cei peste șase sute de masoni prezenți își etalau, cu eleganță, însemnele masonice.William Shakespeare (1564-1616) a trăit în era elisabetană și în prima parte a perioadei dominată de Casa de Stuart, murind cu exact un secol înainte de fondarea *Marii Loje*.Deci, ce fel de legătură putea avea acesta cu mișcarea masonică hanovriană?

Se știe că James I Stuart al Angliei (1603-1625, James al VI-lea pentru scoțieni) a devenit mason cu mult timp înainte de afilierea lui sir Robert Moray (petrecută în 1641), considerat primul mason englez.Trecând cu vederea peste originile scoțiene autentice ale ”frăției”, primele mărturii ilustrate, primele imagini vizuale ale Masoneriei, au fost de origine engleză, începând cu 1598.Toate acestea au avut loc tocmai în perioada shakesperiană, cu puțin timp înainte ca cele două coroane (cea engleză și cea scoțiană) să se unească, recunoscând în James I unicul suveran.Una din primele reprezentări apare în lucrarea intitulată *The Mirrour of Policie*, publicată la Londra de către Adam Islip.Pe copertă apare imaginea unei balanțe (simbol al *Justiției*) și subtitlul *A work no less profitable than necessary for all magistrates and governors of estates and commonweals* (3).Era vorba de o carte dedicată cercetării atente a aspectelor legale din domeniul gestionării teritoriului, a utilității acestora pentru viața publică, deci o temă care nu avea nici o legătură cu construcția sau cu gildele de constructori. Atunci, din ce motiv, pe o pagină apărea imaginea unui mason, cu echer și compas, având la picioare o coroană regală (care indica *Arta Regală*)? Dacă se privește ilustrația (alăturată) cu mai multă atenție, se observă că ceea ce se sprijină pe umărul drept al omului nu este un echer, ci o latură și ipotenuza unui triunghi dreptunghic.Latura care ar trebui să fie perpendiculară pe latura de pe umăr se află pe pământ, la picioarele masonului, această poziție reflectând cea de-a 47-a *Propoziție a lui Euclid* (4), atât de importantă în contextul masonic.Dar era și reprezentarea gradului al treilea, la apogeu în perioada elisabetană.Aceasta însemna că al treilea grad britanic (după cum a fost introdus în deceniul al treilea al secolului al XVIII-lea), se transformase deja într-o alegorie de sine însuși.Această observație este

deosebit de intrigantă pentru că sugerează o activitate intensă, lipsită de naivitate.Sublinia că ritualul *Artei* era, mai ales, o concepție alegorică, aluzivă, cu nimic diferită de tehnica folosită de Shakespeare, în care evenimente aparent banale și superficiale erau utilizate pentru transmiterea de semnificații mult mai profunde pentru cei care aveau urechi de auzit, precum parabolele Noului Testament (5).

Chiar dacă la o privire superficială, includerea principiului lui Copernic (cu Soarele la centrul Universului) în ritualistica lojelor putea fi considerată ”depășită” acum, acceptarea acestei teorii capătă o altă semnificație.Departe de a semnala o înțelegere limitată la nivel științific, este un fapt indubitabil că (la începutul activității *Colegiului Invizibil*) Masoneria în fază incipientă deja susținea știința propusă de Galilei (1564-1642), știință considerată eretică și ofensatoare, fiind introdusă ca principiu de bază (care trebuie înțeles ca rebeliune împotriva cunoașterii dogmatice și preconfecționate), rămânând astfel până în zilele noastre.

În cadrul societății literare (și magice) de la curtea elisabetană, coleg și amic al lui Shakespeare a fost și *Marele Maestru* roza-crucian Francis Bacon (1561-1626).Înnobilat *Cavaler* de către James I, Bacon a fost numit *viconte de St. Albans* pentru a putea deveni avocat al Curții Regale și *Mare Cancelar* al Angliei.În anturajul de prieteni iluștri ai lui Bacon figurau Christopher Marlowe, Edmund Spencer, Ben Johnson, Edward de Were, John Fletcher și Philip Sidney, toți – într-un mod sau altul – apropiați de serviciul secret regal (apărut sub auspiciile reginei Elizabeth în perioada conflictului cu Spania).Conducător al acestui prim serviciu secret (și ambasador în Franța din 1570) a fost numit sir Francis Walshingam, un agent protestant (6).Raportul acestuia privitor la agresivitatea flotei spaniole – *Invincibila Armada* – cu titlul *The Plot for Intelligence out of Spain* (păstrat în prezent printre manuscrisele colecției *Sloane* la British Museum), este considerat ca un prim document de acest fel elaborat de către serviciul secret al unui stat.Încă de la începuturile acestui serviciu secret, Walshingam s-a înconjurat de agenți secreți trimiși să spioneze peste tot.Unul din primii colaboratori a fost astrologul și matematicianul John Dee (1527-1608).La calitățile de *astrolog* și *matematician* se mai pot adăuga cele de geocartograf, alchimist, cabalist, era un expert în religie, scriere cifrată, arhitectură și știință.Dee își semna scrisorile cu două cercuri simbolizând proprii lui ochi (indicând că el reprezintă ochii secreți ai reginei), acoperite cu cifra ”7”, având partea de sus mai alungită (”oo7”). Primind misiunea de a avea în vedere interesele britanice în Polonia, Dee a furnizat informații privitoare la intrigile desfășurate de către Vatican și Spania (7).Cu ceva timp în urmă (în 1562), John Dee a descoperit o lucrare stranie (intitulată *Stenographia*), atribuită lui Johannes Trithemius, abate benedictin din Sponheim (1462-1516), din care a învățat utilizarea de coduri și mijloace de cifrare, cunoștințe pe care le-a făcut disponibile imediat pentru a fi utilizate de către spionii aflați la ordinele lui Walshingam (8).Ca urmare a acestui fapt, a început tradiția de identificare a agenților, respectiv a persoanelor implicate și a locurilor de desfășurare, folosindu-se numerele: Anglia avea indicativul *039*; Olanda – *096*; Germania – *070*; regina Spaniei avea indicativul *055*, în timp ce Maria (regina Scoției) avea numărul *003*.John Dee avea indicativul *007* [același număr pe care-l va adopta James Bond, eroul scrierilor unui alt reprezentant al serviciilor secrete, Ian Fleming (9)].

În afară de activitățile desfășurate în mediul guvernativ și al serviciului secret, Dee era unul din consilierii personali ai reginei Elizabeth, practicând alchimia (cu consimțământul regalității).Dee era cunoscut pentru lucrarea *Liber Mystorium* care, din cauza ”conversațiilor angelice” conținute, este asociată deseori cu o artă antică și pierdută (derivată de la biblicul Enoch și cunoscută ca *magia enochiană*), datorită căreia ar fi fost posi-

bilă comunicarea cu îngerii, putându-se exercita controlul complet asupra acestora, cu scopul îndeplinirii oricărei dorințe.În realitate, lucrarea (păstrată în original la British Museum) nu are nici o legătură cu ”entitățile angelice”, fiind vorba de o înregistrare a discuțiilor referitoare la serviciul secret al Vaticanului și pe care Dee a scris-o în formă criptată, cu ajutorul avocatului (și prietenului) Edward Kelly (10).[1.Despre Ordinul Benedictin și călugării care au făcut parte din acesta, despre *importanța* acțiunilor desfășurate de aceștia, se poate avea în vedere cartea istoricului argentinian Eduardo Roberto Callaey, *El otro imperio cristiano*, 2005, Ediciones Nowtilus S.L. 2.Alte opinii, autorizate, susțin că cea mai importantă lucrare a lui Dee ar fi fost *Monas Hieroglyphica*, o lucrare cu un puternic accent esoteric, publicată în 1564 la doar 37 de ani.Scrisă în doisprezece zile – evident, într-o stare mistică – Dee susține că aceasta ar conține misterele cele mai secrete care ar fi putut revoluționa astronomia, alchimia, matematica, lingvistica, mecanica, optica, magia și ”adepții acesteia” - notele traducerii în limba română].

Cu intenția de a discredita activitatea și raporturile lui Dee, catolicii au început să prezinte scrierile enigmatice ale acestuia ca un fel de manual de vrăjitorie, o ramură a magiei negre care includea contactul, pe baza unui limbaj necunoscut, cu îngerul Uriel.De partea lui, Dee avea un avantaj de pe urma acestor interpretări false, totul fiind în favoarea lui de pe urma presupuselor legături cu forțele supranaturale.După o perioadă de timp, scrierile lui Dee au fost prezentate la o adunare a reprezentanților *Royal Society*, fiind decodificate cu măiestrie de geniul lui Robert Hooke.Cu toate acestea, multe cărți specializate din prezent susțin că mișcările victorioase ale serviciilor secrete britanice (în acțiunile împotriva serviciilor Vaticanului) ar fi fost inspirate de activitatea magului și ocultistului Dee.

La 30 mai 1593, Christopher Marlowe a fost ucis în cursul unei altercații care a avut loc la taverna din Deptford, o suburbie a Londrei unde, printre alții, au fost prezenți Robert Poley, un spion în slujba fiicei lui Walshingam (11).Pe baza raportului întocmit atunci au mai fost prezenți, asistentul lui Poley (Nicholas Skeres) și secretarul Ingram Fritzer.Nu se știe cu exactitate cine a fost ucigașul lui Marlowe și acest subiect este obiectul unor dezbateri continue.Cel care a fost închis a fost Fritzer, dar numai după o lună acesta a fost eliberat prin grațierea acordată de regină.Ceea ce se știe cu certitudine este că duminică 20 mai, Marlowe a fost arestat fiind acuzat de erezie, dar a fost eliberat aproape imediat de *Camera Înstelată* – o comisie judiciară desființată cu rapiditate chiar din vremea acelor fapte misterioase (12).Se pare că uciderea acestuia a fost determinată de motivații de ordin politic, poate pentru a se evita ca anumite secrete de stat importante să fie aflate de serviciile secrete ale celorlalte națiuni.

= Masoneria shakesperiană =

Încercarea de a intra în ”regatul” lui Bacon și al lui Shakespeare a făcut posibilă cunoașterea ”arenei roza-cruciene” nu numai în sens metaforic, ci și în mod concret prin construirea teatrului *Globe* (1599), o construcție a cărei compoziție se putea folosi ca model pentru exercitarea *Artei memoriei*.Mediul masonic (care nu este decât un fel de scenariu, la fel ca în cazul teatrului *Globe*) se baza pe același principiu organizatoric, fiind prevăzute locuri pentru participanți, mobilier și tot ceea ce era necesar pentru funcționarea propriu-zisă a lojei.Din acest motiv, la un moment dat, nu numai activitatea lojei ci și loja

însăși, au început să se transforme în ceva alegoric, extins la scară mult mai mare.În acest context, coloanele *Boaz* și *Jachin* (pilaștrii templului regelui Solomon) asumau caracteristicile și măreția miticelor *Coloane ale lui Hercule*, după cum susținea sir Francis Bacon în lucrarea *Advancement and Proficience of Learning – The Partitions of Sciences* (1605). Bacon a recurs la aceeași ”imagine” și în alte scrieri: *Great Instauration – The Renewal of the Sciences* (1620) și *Sylva Sylvarum – A Natural History* (1626), care conține și lucrarea neterminată *Noua Atlantidă*.Peter Dawkins (de la *Francis Bacon Research Trust*) susținea despre pilastrul din stânga imaginii (de mai jos) că este atribuit Soarelui – *Înțelepciunii*, în timp ce pilastrul din dreapta este dedicat Lunii – *Inteligența*.Coloana solară (iluminată) este inscripționată cu cuvântul *Știința*, deasupra acesteia aflându-se globul terestru (care reprezintă lumea vizibilă – *Mundus Visibilis*), fiind echivalenta coloanei *Jachin* (”stabilitatea”).Pilastrul lunar (aflat în umbră) este inscripționat cu cuvântul *Filosofia*, este dominat de globul care reprezintă lumea invizibilă (*Mundus Intellectualis*), fiind echivalenta coloanei *Boaz* (”forța”).În termeni universitari, coloana Soarelui are numele de *Oxford*, iar cea a Lunii are denumirea de *Cambridge*.În mijlocul acestor coloane se află nava *Argus*, care se deplasează pe o mare asemănătoare cu *Vălul de Aur*; sub imaginea corabiei se află deviza *Multi pertransibunt et augebitur scientia – Mulți se vor perinda și cunoașterea va crește* (13).

Revenind la textul intitulat *The Mirrour of Policie* (care conține imaginea masonului) autorul consideră că nu este o coincidență cauzală faptul că a apărut în 1598, concomitent cu prima lucrare a lui Shakespeare – *Love's Labour's Lost*.Poate la fel de straniu este și faptul că anul apariției Constituției reverendului James Anderson a coincis cu centenarul primei ediții – *First Folio* – ale operelor autorului englez.Din cele susținute de Wilhelm, conte de Pembroke, respectiv Philip (conte de Montgomery), ediția originală din 1623 a *Folio of Comedies, Histories and Tragedies* ale lui Shakespeare ar fi fost dedicată (poate fi spus în termeni masonici) «*celui mai nobil și incomparabil cuplu de ”frați”*».În 1723, prin grija lui Benson Medley, a apărut ediția completă a *Sonetelor shakesperiene*, pe copertă aflându-se un desen cu un compas și un echer, dar și indicarea gradelor masonice elevate (14).Din punct de vedere practic, această ediție (îngrijită de Alexander Pope) a contribuit la cunoașterea Masoneriei de către lumea exterioară.În 1733, simbolurile masonice ale echerului și compasului apăreau în *Appendix*-ul lucrării lui Peter Shaw, cu titlul *The Philosophical Works of Francis Bacon* (15).

În lumina acestor posibile conexiuni dintre Shakespeare și Masonerie, se pot constata și accepta anumite asemănări între scrierile acestuia și ritualistica masonică.De-a lungul drumului pentru obținerea gradelor, când cineva se referă la un cuvânt-cheie, respectivul cuvânt nu trebuie prezentat complet, ci pe bucăți.*Maestrul* care celebrează ritualul cere adeptului să pronunțe cuvântul, avertizându-l că nu o poate face prezentând întregul cuvânt.I se cere să-l pronunțe silabisit, pe bucăți.În actul al V-lea, scena a II-a din *Love's Labour's Lost* este prezentată o scenă identică, personajele fiind trei cupluri care joacă pe tema schimbului unui cuvânt.Biron spune principesei: «*Un cuvânt, dacă permiteți, în se-*

cret»; continuând, Maria îi spune lui Dumain: «*Spune-l*»; în acest timp, Longaville îi sugerează Caterinei: «*Să ne împărțim cuvântul în jumătate*».Privitor la practica masonică a secretelor pierdute, *Maestrul* de ceremonii întreabă: «*În ce fel speri să le regăsești?*»; răspunsul corect este «*Țintind la centru*».În actul II, scena a II-a din *Hamlet*, Poloniu afirmă: «*Eu voi descoperi adevărul ascuns, chiar ascuns zic în centrul pământului*».În actul al IV-lea, scena a VI-a din *Coriolanus*, se face referire la «*oamenii cu șorțuri*».*The Tempest* conține multe referiri la Masonerie în ceea ce-l privește pe Prospero, maestrul care de-a lungul comediei înaintează pe calea obținerii gradelor inițiatice.Acesta este prezentat ca un *optim element* (gradul I), după aceea ca un student pasionat de *Artele Libere* (gradul al II-lea) și în cele din urmă, în actul III, scena a II-a, este ținta unei agresiuni din partea unor ticăloși care intenționează să-l lovească peste cap cu o bucată de lemn pentru a-i fura cărțile (gradul al III-lea).

O reprezentație specială a *The Tempest* a fost oferită la *Globe* de compania teatrală a lui Shakespeare – *The King's Men* – în februarie 1613, în onoarea căsătoriei iminente dintre Elizabeth Stuart și Frederick al V-lea, *Elector* al *Palatinatului* (16).Cei doi au devenit, doar pentru câteva luni (între 1619 și 1620) suverani ai Boemiei, Frederick primind titulatura de rege pentru câteva luni.Regatul acestora, de natură protestantă, a fost distrus de către *Liga Catolică* a *Sacrului Imperiu Roman*, ale cărui forțe, ”înrudite”, au reușit să înfrângă fără nici o dificultate forțele boeme în bătălia de la *Muntele Alb*, în apropiere de Praga (17).Înainte ca John Wilkins să participe la crearea *Colegiului Invizibil* la Oxford, acesta a fost capelan la curtea lui Charles I Louis, principe al *Palatinatului* și urmaș al cuplului Elizabeth – Frederick.Fiul cel mai tânăr al respectivului cuplu (Rupert) a devenit unul din comandanții de încredere ai armatei loiale unchiului său (Charles I), fiind primul care a definit cavaleria aflată la ordinele lui Cromwell drept *Ironside – oamenii de fier.*

= Legătura boemă =

Încă din perioada elisabetană, orașul Praga a devenit un adevărat creuzet al activității roza-cruciene, mai ales începând cu numirea contelui Michael Maier (1566-1622) în calitate de ”alchimist al curții regale” de către împăratul Rudolf al II-lea.În 1612, Maier l-a însoțit la Londra pe principele Frederick al V-lea, înainte ca acesta să se căsătorească cu Elizabeth Stuart.În Anglia, Maier și Shakespeare au avut același editor, Thomas Creede.În acea perioadă, Robert Fludd, John Dee, Edward Kelly, Giordano Bruno și Johannes Kepler au petrecut o parte din timp la Praga, în timp ce Universitatea din Heidelberg (unde *Palatinatul* și-a stabilit castelul de origine) era un centru cultural de prim rang în Europa.Tot în această perioadă a apărut și termenul *Bohémien – boem*, care indica persoane non-convenționale din punct de vedere social, adepte ale unui mod ”filosofic” de acceptare a vieții.

După cum toți cunosc, Giordano Bruno (1548-1600) a fost ars pe rug de Inchiziția catolică doar pentru că era un susținător al teoriei lui Copernic.În deceniul VIII al secolului al XVI-lea, Bruno a petrecut o parte a vieții în Anglia, unde a exercitat o influență destul de mare la curtea reginei Elizabeth a Angliei.Cercetător tenace al învățăturilor vechilor școli de mistere ale Egiptului, Bruno s-a remarcat prin libertatea absolută de gândire, pentru toleranța pe care o arăta față de celelalte religii, dar și pentru înaltul simț filantropic.O caracteristică a gândirii acestuia era asocierea artelor hermetice la idealurile ca-

valeriei și din multe puncte de vedere, putea fi considerat esența omului emergent – educat, cult – ideal către care aspira un frate mason (18).Din acest punct de vedere s-ar putea spune că Giordano Bruno ar putea fi considerat inițiatorul conceptului masonic înțeles în termeni sociali și nu se poate trece cu vederea că înclinația acestuia către studiul dificil al *Artei memoriei* a avut o influență importantă asupra operei succesive a lui William Schaw, cel care a redactat *Statutul* masonic în Scoția.Din punct de vedere shakesperian, Bruno – magul binevoitor – se poate asemăna cu figura lui Prosper, călugărul putând foarte bine să fie modelul viu al inspirației teatrale (19).

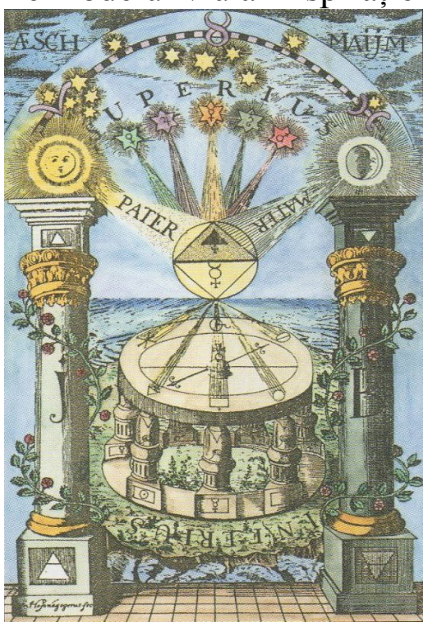

Un alt personaj important al confraternității de boemi adunați la Praga a fost și Johannes Kepler, născut la Württemberg.În 1596, la doar 24 de ani, a publicat volumul *Misterele Cosmografiei* în care postula un model al Sistemului Solar, apărând cu tenacitate teoriile lui Copernic.Adept ”pur sânge” al teoriilor lui Pitagora, Kepler a fost convins că universul era o entitate armonică, creația fiind guvernată doar de scheme geometrice și de numere (20).După ce a analizat datele privitoare la evoluția planetei Marte (adunate de-a lungul a douăzeci de ani de către prietenul și maestrul Tycho Brache – matematician al curții regale de la Praga), Kepler a constatat o discrepanță evidentă între cele susținute de Copernic și observațiile (”pe viu”) ale maestrului său.Această concluzie importantă l-a dus pe Kepler la descoperirea științifică a faptului că planetele Sistemului Solar nu urmează o traiectorie circulară, ci eliptică, noțiuni sintetizate în faimoasele *Legi ale lui Kepler.*
Imagine de natură roza-cruciană în care apar coloanele Boaz și Jachin, împreună cu alte elemente ale simbolisticii masonice.
Respectivele legi au fost incluse în lucrările *Noua Astronomie* și *Armonia Lumii*, publicate în 1609, respectiv 1619.Conform acestor teorii, distanțele dintre planete și Soare, respectiv timpul periodic de tranzit al acestora, puteau fi calculate (o confirmare ulterioară a ipotezei heliocentrice a Sistemului Solar), în ciuda opoziției continue și ferme a clerului Bisericii.

Între timp, Galileo Galilei terminase telescopul său pe baza căruia legile lui Kepler au fost confirmate pe deplin.Ca o demonstrare a acestei ipoteze, Galilei a folosit ca exemplu sateliții planetei Jupiter, deschizând drumul (cu această intuiție) gânditorilor succesivi precum Christopher Wren, Robert Hooke, Edmund Halley și Isaac Newton.Ca o ”recompensă” că a descoperit o parte a secretelor naturii, mama lui Kepler a fost arestată, judecată și condamnată la arderea pe rug cu acuzația de vrăjitorie.Personaje ca Bruno și Kepler reprezentau punctele de forță, avangarda grupului de cercetători ai școlii boeme, deplin încadrată în tradiția masonică a Casei de Stuart (inspiratoare și a grupului format în jurul *Royal Society*).După ce au fost înfrânți de către *Liga Catolică*, Frederick al V-lea și Elizabeth Stuart au plecat în exil în Olanda, stabilindu-și reședința la Haga (21).Tot în acest oraș și-a găsit adăpost și nepotul reginei Elizabeth a Angliei (viitorul rege Charles al II-lea) pe durata *Protectoratului* lui Oliver Cromwell, înainte ca Samuel Pepys să-l readucă în patrie prin actul *Restaurației* din 1660 (22).Perioada petrecută de Charles al II-lea la Haga l-a determinat să se implice imediat, cu pasiune, în studiile alchimice, fiind o plăcere să-i descopere (pe) și să se înconjoare de minți tinere și geniale precum cele a lui Wren, Hooke și Boyle, cercetători capabili să continue operele lui Giordano Bruno și ale lui

Kepler.În acest moment particular al istoriei, roza-crucianismul Stuart și Masoneria elisabetană creșteau alături, aproape unite, menținându-se astfel (în Anglia) până la revoluția dorită de Whig (din 1688), când Casa Regală de Stuart a fost constrânsă să ia calea exilului spre Europa.Atunci când noua Masonerie reformată a Casei de Hanovra s-a impus în 1717, cel mai bun lucru de făcut era o reînnodare a legăturilor, de a salva ceea ce se putea salva, chiar dacă era vorba de puține lucruri.De partea lor, roza-crucienii științifici și-au continuat activitatea la exterior, păstrându-și câteva din semnele antice și simbolurile din vremea lui Francis Bacon și a lui Willam Shakespeare.

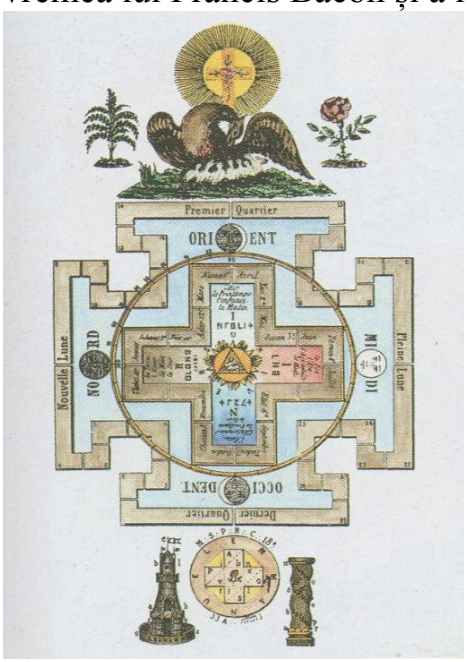

În imaginea alăturată (și în cea de pe pagina anterioară) se pot observa asemănările dintre însemnele roza-cruciene și simbolurile masonice.În imaginea de mai sus, coloanele tradiției roza-cruciene sunt indicate cu *B* și *J*, fiind vorba (în mod evident) de *Boaz* și *Jachin*.Sunt reprezentate Soarele și Luna, dar și *Coloanele lui Hercule* la care făcea referire Bacon.În desenul alăturat, *ochiul atoatevăzător* se află la centru iar coloană care se află la stânga are o inscripție (*Zorobabel*), care amintește de textul lui William Sinclair de la Rosslyn.Coloana din partea dreaptă (*Frumusețea*) amintește de *Coloana Ucenicului* (capodoperă din capela Rosslyn), fiind identificată cu *Raphadon* (”locul de repaus”), un termen particular care apare în gradul al XV-lea al Masoneriei Ritului Scoțian [grad al *Cavalerului Orientului* sau al *Spadei* (23)].

Ținând cont de multitudinea de afinități, există o alta aflată în legătură cu conceptul de *Lumină*.În ultima imagine de pe pagina 26 a acestei traduceri, preluată de pe ediția din 1784 a Constituției lui Anderson, se observă o rază de lumină, reflectată la interiorul unei loje de către o oglindă.Această imagine a fost preluată și dezvoltată de pe coperta lucrării lui Athanasius Kircher, *Ars Magna Lucis et Umbrae*, publicată în 1646.Kircher poate că nu era o somitate în descifrarea hieroglifelor egiptene, dar conceptul lui de ”lumină preluată și reflectată de o oglindă” a dus la concepția de *lampă magică a magului*, transformată mai apoi în *Lanterna magică* (aveți dubii privitoare la noțiunea de *Lanterna Verde* ??? - nota traducerii în limba română).După cum s-a văzut anterior, activitatea lui Kircher (călugăr iezuit !!!, faceți legătura cu benedictinii de mai înainte !!!) a exercitat o influență considerabilă asupra gânditorilor și cercetătorilor de la *Royal Society* (de exemplu, Christiaan Huygens și Isac Newton), cu deosebirea că la fel ca scrierile științifice ale vremii, era înconjurată de un hermetism profund.În ilustrațiile care însoțesc lucrarea lui Kircher (imaginea alăturată), apar multe elemente tipice ale Masoneriei.Se poate descoperi *Caduceul lui Hermes* deasupra căruia se află ochiul care vede tot, alături fiind

o carte a *Legii Sacre* (stânga sus, în dreptul mâinii).Ne aflăm în fața elementelor strict masonice, apărute într-o lucrare cu nouăzeci și doi de ani înainte ca Anderson și colegii lui să le introducă în lucrările lor.Un amănunt interesant oferit de Kircher se referă la *ochiul atoatevăzător*: este adnotarea că în limba arabă, Heliopolis este numit *Ainschems – Ochiul Soarelui*.Deci, punctul aflat la interiorul unui cerc – Θ – nu este doar simbolul *Luminii*, amintind de discul solar, ci și simbol al focului interior.Ochiul ”care vede tot” aflat deasupra *Caduceului* este o reprezentare plină de semnificații.Legătura cu *alkhame* este deja cunoscută, la fel ca obișnuita asociere cu *Ochiul lui Dumnezeu*.Dar există și o legătură ulterioară cu filosofia roza-crucianã.

Caduceul (cei doi șerpi spiralați situați în jurul unei tije verticale) a fost simbol al medicinei încă de pe vremea sectei egiptene a *Terapeuților*, în prezent aflându-se pe însemnele institutelor de medicină și sănătate din lume.În tradiția esoterică, bastonul (tija) de-a lungul căruia se încolăcește un șarpe reprezintă coloana vertebrală și sistemul nervos. La partea superioară, acolo unde Kircher a așezat *ochiul atoatevăzător*, se află centrul vital, glanda pineală – epifiza (24).În tradiția hermetică a școlilor egiptene, procesul de dobândire a iluminării cunoașterii era un act de importanță capitală care se realiza prin pași succesivi, ”regenerându-se” treptat cele treizeci și trei de vertebre ale coloanei vertebrale (25).Iată unul din motivele pentru care *Arta* Masoneriei se bazează pe conceptul de 33 de grade (26).Glanda pineală – epifiza – are dimensiuni mici, formă conică, aflându-se în mijlocul creierului, distinctă față de cele două emisfere și este formată din materie diversă față de materia cerebrală.Având dimensiunile unui bob de grâu, glanda a fost ipotizată de filosoful francez Réné Descartes – *Cartesius* (1596-1650) (27), care a definit-o ca *sediu al Sufletului*, adică punctul crucial în care corpul și mintea se împreunează (28).Această ipoteză reprezenta o reflectare a gândirii filosofilor greci, astfel că în secolul al IV-lea î.H., medicul și anatomistul Herophilos din Alexandria, deja descrisese glanda pineală ca organul care a primit rolul de a regla fluxul de gânduri.Glanda pineală a fost, pentru mult timp, o curiozitate pentru cercetătorii anatomiei pentru că, dacă creierul era compus din două emisfere, această glandă micuță este unică, nu are o ”geamănă” (29).Timp îndelungat a fost numită *Ochiul Înțelepciunii* (sau *al Treilea Ochi*), *chakra* cunoașterii iluminate și a viziunii interioare (30), adică a capacității de a vedea lucrurile cu claritate, cu ajutorul intuiției.Din acest punct de vedere, poate exista (mai mult decât sigur) o analogie cu *ochiul atoatevăzător* și trebuie admis că Kircher a surprins acest fapt în mod perfect.

= Instrumente rafinate =

Reîntorcându-ne la deja citatul manuscris intitulat *The Mirrour of Policies* (1589) (31), traducere a *Le miroir politique* de Guillaume de la Perrière, descoperim că o altă lucrare a aceluiași autor, cu titlul *The Theatre of Fine Devices*, a fost lansată la 9 mai 1593 la Stationer Hall de către Richard Field (născut și el la Stratford-on-Avon), prieten al lui William Shakespeare.Imediat după, anumite versuri enigmatice semnate de Edward de Vere (conte de Oxford) au început să se răspândească la interiorul grupurilor de la curtea regală.Intitulată *Labour and its Reward*, compoziția face aluzie la faptul că știința (cunoașterea) este accesibilă tuturor, fără deosebire de condiția socială: «*Sărmanul zidar care construiește palatele lorzilor, / nu locuiește în ele, pentru că sunt doar pentru nobili. / Modesta lui locuință are pereții din paiantă, / Nu din cărămizi și piatră, ca celelalte*» (32).

Mai înainte, *The Theatre of Fine Devices* a fost înregistrată la Paris în 1539, cu titlul *Le Théâtre des bons engins*, fiind publicată la Lyon în 1545.Traducerea în engleză s-a realizat prin grija poetului Thomas Combe, un alt prieten al lui Shakespeare (căruia marele bard i-a lăsat ca moștenire spada).Dedicată reginei franceze Margareta d'Angoulème de Navarre (33), în lucrare erau incluse o sută de reprezentări emblematice ale magiei și ale calităților morale, ilustrate prin figuri de zei, divinități și personaje precum Hermes și Pitagora, întregul ansamblu având o tentă alchimică și alegorică.Într-una din aceste reprezentări (aluzie la balanța zeiței egiptene *Ma'at*), *Falsitatea* – cântărită – era mai grea decât cea mai ușoară pană.În alte imagini se disting bărbați și femei care țin în mâini chei de dimensiuni mari.

Ținând cont de calitatea publicațiilor lui Richard Field, un fapt destul de intrigant îl constituie calitatea imaginilor care ilustrează exemplele simbolice ale lui Guillaume.Având un conținut simbolic prețios, ilustrațiile nu au nici o importanță artistică.Cu toate acestea, Field a publicat textul în 1614 fără a modifica imaginile, însemnând (poate), că era vorba de o lucrare în care credea.Este suficient de observat că partea grafică cea mai bună (și mai interesantă pentru lucrarea de față) a cărții este cea de pe pagina - copertă, diferită de cea a ediției franceze.Cu douăzeci și șase de ani înainte ca sir Robert Moray să fie inițiat oficial în Masonerie, simbolul tipărit de Field pe coperta cărții este o ”coroană” masonică, cu o ancoră la interior.În *Dedica* originală a lucrării sale, Guillaume asemăna imaginile sale cu hieroglifele egiptene, referindu-se la acestea ca la ”simboluri explicative”.Din interiorul lucrării lui Guillaume, cel puțin o imagine se detașează având legături particulare cu realitatea.Este vorba de reprezentarea (destul de bine făcută pentru a fi recunoscută) a labirintului catedralei din Chartres.

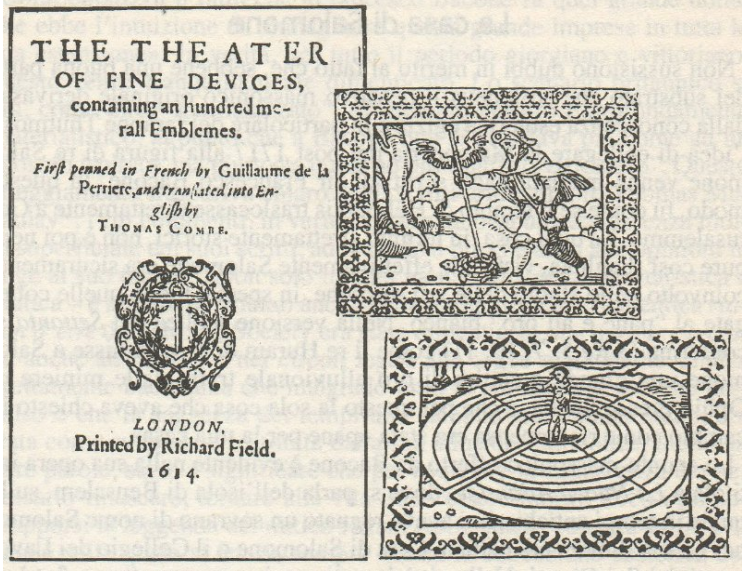
THE THEATER
OF FINE DEVICES,
containing an hundred morall Emblemes.
First penned in French by Guillaume de la Perriere, and translated into English by
THOMAS COMBE.
LONDON,
Printed by Richard Field.
1614.

Imaginea prezintă frontispiciul lucrării ”The Theatre of Fine Devices”

În mijlocul acestui labirint se află o persoană căreia nu i se vede partea de jos a picioarelor, ca și cum aceasta ar fi îngropată în gaura din centrul labirintului.Dacă ne întoarcem pentru un moment la Masonerie, la ritualul referitor la secretul pierdut al ”frăției”, se știe că ”omul se află în centru”.După cum s-a văzut, această imagine se poate conecta direct cu punctul de la centrul unui cerc dar și cu conceptele de *Lumină*, *pâine*, *aur*, ”Piatra Filosofală” și *Arca Alianței*.

= Casa lui Solomon =

Chiar dacă nu există dubii că marea parte a substratului care susținea gândirea masonică originală deriva din cunoașterea esoterică egipteană (în special din vremea faraonului Thutmosis al III-lea), ideea de conectare a Masoneriei de după 1717 cu figura regelui Solomon, a fost furnizată de scrierile lui sir Francis Bacon.Din acest punct de ve-

dere, era ca și cum templul din Heliopolis s-ar fi mutat direct la Jerusalim.Un lucru care din punct de vedere strict istoric, nu ar putea fi greșit, ținând cont că Solomon era implicat efectiv în studiul *artelor mistice*, în special a celor care se refereau la *pâinea* și *aurul alb*. În versiunea *Septuagintei* se confirmă (*3 Regi 5:7*, *10:11*) că regele Huram al Tyr-ului i-a dat lui Solomon o mare cantitate de aur extras din minele de la Ophir (de lângă Sheba) și, pentru aceasta, unicul lucru pe care l-a cerut în schimb a fost «*pâine pentru Casa mea*». ”Legătura” cu Masoneria oferită de Bacon este evidentă în lucrarea intitulată *Noua Atlantidă*, unde se povestește despre insula Bensalem, pe teritoriul căreia, din cele mai vechi timpuri, a guvernat un suveran numit Solomon.Reședința acestuia era numită *Casa lui Solomon* sau *Colegiul Lucrătorilor celor Șase Zile*.Pe insula imaginară existau peșteri profunde și turnuri foarte înalte – utilizate pentru studierea fenomenelor naturale; construcții mari unde oamenii de știință locali încercau să imite comportamentul meteoriților, al vântului, al fulgerului și al ploii; grădini botanice imense și pășuni, unde fiecare specie de animale și insecte putea fi studiată în mediul ei natural.Înțelepții care formau *Colegiul* își confruntau lucrările, cercetările efectuate, după care toți împreună (de acord) decideau ceea ce trebuia publicat, respectiv cercetările care trebuiau aprofundate ulterior.Cu alte cuvinte, era insula utopică a *Royal Society.*

În 1667, Thomas Sprat (istoric al *Society*) și prieten al lui John Wilkins de la *Waldham College* din Oxford, a publicat o lucrare intitulată *History of Royal Society of London*.Introducerea la o ediție succesivă începe cu fraza următoare: «*”Casa lui Solomon”, imaginată de sir Francis Bacon în lucrarea ”Noua Atlantidă”, prefigura în mod profetic organizarea Royal Society (...).Bacon imagina și anticipa triumful noului empirism; în deceniul al IV-lea și al V-lea, o mulțime de studenți cereau înscrierea în școli, universități și lăcașuri dedicate științei și la toată această ”fremătare”, Royal Society a știut să-i acorde un punct de sprijin și un simbol*» (34).Sprat preamărea faptul că «*Sir Francis Bacon a fost acel om important care a avut intuiția să imagineze această mare acțiune în toată întinderea ei*».Adevărul este că de-a lungul perioadei georgiene, respectiv victoriene, acest lucru a fost uitat.Se poate spune că scenariul britanic s-a ”germanizat”, devenind auster și profund materialistic, Bacon nefiind înțeles ca un filosof inspirat, ci (mai degrabă) ca un ”vizionar confuz”.

Această atitudine apărea cu claritate și din scrierile critice ale lordului Thomas Macaulay (35) (ale cărui comentarii se bazau pe o cunoaștere superficială a scrierilor lui Bacon), adaptându-se mai mult decât oricine la opiniile în vogă la vremea respectivă (36). Autentica *raison d'être* a *Royal Society* a fost uitată nu numai în lumea științei utilitare și practice (și – ca o reflectare – în realitatea istorică), ci și la interiorul cercurilor și cluburilor legate de lojele masonice.Ideea strict baconiană că în ciuda tuturor dificultăților cunoașterea a avut întâietate (recunoscându-se înțelepciunea timpurilor apuse) a fost înlocuită cu aluzia simbolică potrivit căreia, pentru a dobândi cunoașterea, era necesară ”renașterea”, ”reîntoarcerea la viață după moarte”.Astfel se suprapune legenda miticului Hiram Abiff, înțeleasă ca istorie originală, pe care s-a bazat dintotdeauna concepția esoterică a mișcării masonice.

Unul din marele secrete dispărute ale *Artei* era tocmai misterul propriei existențe, a motivului de ”a fi”, bazat pe *Arta memoriei*.Ritualuri, celebrări, reprezentări și recitări au fost concepute în așa fel încât să amintească cu ușurință oamenilor marile concepte pe care acestea le simbolizau.Dar, la un anumit nivel, însăși simbolurile au devenit o *finalitate*, negându-se ”fraților” adevăratul motiv al afilierii.Ținându-se cont de aceste observații importante, se poate înțelege cu ușurință din ce motive (în anii recenți ai istoriei ma-

sonice) continuă să se individueze situații de ingenuitate și superficialitate, ca și cum totul ar continua *fragmentat*, în *secțiuni* distincte.Reprezentațiile, ceremonialurile, nu au fost create doar pentru a exista, ci și pentru ceea ce Bacon definea *idolii teatrului* – reprezentări și opere alegorice – microcosmosuri, sinteze ale învățăturilor filosofice și esoterice la care el făcea aluzie.

William Shakespeare a trăit într-o Londra în care activitățile comercianților, ale artizanilor și artiștilor, erau grupate încă în corporații orășenești, de multe ori decisive în stabilirea profilului urbanistic al orașului, respectiv (cel puțin pentru cinci sute de ani) în alegerea ”primului cetățean”.Într-un manuscris al lui Shakespeare în care se vorbește despre o operă care trebuia intitulată *Sir Thomas More*, se află cel puțin trei pagini în care apare clar interesul pentru Masonerie (37).În practică, corporațiile gestionau și controlau toate comenzile și antreprizele activităților legate de buna funcționare a orașului.Excepțiile erau rare, dar atunci când aveau loc erau implicați străini sau muncitori nepregătiți (*turmele* – în jargonul masonic); condiția era că, dacă vreo persoană înscrisă în vreo corporație s-ar fi folosit de muncitori de acest fel, trebuia să-i oblige la păstrarea secretului. Când membrii unei loje (corporație) aflau de un fapt de acest fel, supuneau persoana implicată la un fel de judecată, denumită *mobbing*.

Nu este ceea ce ar însemna acest termen în prezent, ci altceva – despre care vorbește însăși Shakespeare în documentul dedicat lucrării *Sir Thomas More*.Această referire este folosită adesea ca probă a afilierii masonice a lui Shakespeare, dar această probă nu poate avea un caracter definitiv.Din contră, poate demonstra faptul că fiind autor de piese de teatru și poet, Shakespeare era dornic de cunoaștere, respectiv era un cercetător abil.În afară de aceasta, familiaritatea lui cu sir Francis Bacon, referințele multiple care se regăsesc diseminate în toate lucrările lui Shakespeare, fac plauzibilă ipoteza că acesta din urmă era un adept al mișcării roza-cruciene, sub forma aspectelor ei strict masonice.Dacă Shakespeare a fost sau nu mason, nu este un lucru ușor de spus, dar solidaritatea de ”frate” a fost considerată mai importantă, de două ori, în 1877 și în 1929, când *Marii Maeștri* ai Masoneriei au participat la celebrarea oficială a așezării pietrei de temelie la teatrul dedicat memoriei acestuia.

Note:

1 – Acest nou teatru a fost inaugurat în 1932; în 1961 a primit numele de *Royal Shakespeare Theatre* (în 1960, prin activitatea lui Peter Hall, a luat ființă compania stabilă a teatrului shakesperian).

2 – Când *Marele Maestru* al ”United Grand Lodge of England” era un membru al familiei regale, era numit un *Pro Mare Maestru* care continua activitatea în locul acestuia.Nu era vorba de un titlu formal, ci de o funcție operativă autentică.

3 – *Nathan Bailey's Etymological English Dictionary*, 1721.Cuvântul *commonweal* se referă la un ținut geografic comun sau la un ”ținut destinat folosirii de către public, pentru beneficiul public”.

4 – Teorema lui Pitagora.

5 – «*Şi el le spuse tuturor:”Vouă vă este dat să cunoaşteţi misterul Regatului lui Dumnezeu, dar celor care nu înţeleg, le este prezentat cu ajutorul parabolelor”*» (*Marcu 4:11*).

6 – Richard Deacon, *A History of the British Secret Service*, London, Grafton Books, 1982, cap. 1, pag. 23, 24.

7 – Ivi, cap. 2, pag. 34.

8 – Ivi, pag. 40.

9 – Robin Brumby, *Doctor John Dee: The Original 007*, Hemel Hempstead, Academic Board of Dacorum College, 1977, cap. 1, pag. 1.
10 – Richard Deacon, *A History of the British Secret Service*, cit., cap. 2, pag. 43.
11 – Ivi, cap. 2, pag. 51, 52.
12 – A se vedea și *Marlowe Society*: http://www.marlowe-society.org/ .Pe scurt, *Camera Înstelată* elisabetană era o curte de justiție în care erau propuse procesele al căror deznodământ era deja cunoscut.
13 – Peter Dawkins, *Dedication to the Light*, Coventry, *Francis Bacon Research Trust*, 1984, pag. 141, 142.
14 – Pentru informații ulterioare se poate avea în vedere Alfred Dodd, *Shakespeare, Creator of Freemasonry*, London, Rider, 1937.
15 – Francis Bacon, *The Philosophical Works of Francis Bacon*, prin grija lui Peter Shaw, London, J. J. & P. Knapton, 1733.
16 – E. K. Chambers, *William Shakespeare*, Oxford, Clarendon Press, 1930, vol. 2, pag. 343.
17 – Frances A. Yates, *The Rosicrucian Enlightenment*, St. Albans, Paladin, 1975, cap. 2, pag. 51, 52.
18 – Frances A. Yates, *Giordano Bruno and the Hermetic Tradition*, Chicago. IL, University Chicago Press, 1964, cap. 14, pag. 274; cap. 21, pag. 422, 423.
19 – Ivi, cap. 21, pag. 414-416.
20 – Michael White, *Isaac Newton – The Last Sorcerer*, cit., cap. 4, pag. 75, 76.
21 – Frances A. Yates, *The Rosicrucian Enlightenment*, cit., cap. 13, pag. 212, 213.
22 – Samuel Pepys, *The Illustrated Pepys* (prin grija lui R. Latham), London, Penguin, 2000, la paginile jurnalului din 14-25 mai 1660, pag. 25-27.
23 – Philip Coppens, *The Stone Puzzle of Rosslyn Chapel*, Enkuizen, NL, Frontier, 2004, cap. 8, pag. 71.
24 – Yatri, *Unknown Man*, London, Sidgwick & Jackson, 1988, pag. 86.
25 – Coloana vertebrală a omului este formată din 24 de vertebre singulare: 7 – cervicale, 12 – toracice și 5 – lombare, plus secțiunile *sacrum* (formată din 5 vertebre) și *coccis* (cu 4 vertebre), cu un total de 33 de vertebre.
26 – Manly P. Hall, *The Secret Teachings of All Ages*, Los Angeles, CA, Philosophical Research Society, 1989, pag. LXXIX.
27 – Ivi, pag. XIX.Cartesius împarte cu Francis Bacon onoarea de a fi pus bazele filosofiei, respectiv ale științei moderne.Cartesius ”inventat” geometria analitică și a pus bazele opticii.
28 – Serena Roney-Dougal, *Where Science and Magic Meet*, Shaftesbury, Element Books, 1993, cap. 4, pag. 91.
29 – Colin Wilson, John Grant, *The Directory of Possibilities*, Exeter, Webb & Bower, 1981, pag. 144, la secțiunea *Pineal Eye*.
30 – Debbie Shapiro, *The Body Mind Workbook*, Shaftesbury, Element Books, 1990, cap. 3, pag. 49.
31 – O copie este păstrată la British Library, număr de înregistrare 19237, poziție de raft 521 g.i.
32 – Poezia a fost publicată în 1573.A se vedea și J. Thomas Looney (prin grija lui), *Shakespeare Identified*, London, Cecil Palmer, 1920, vol. 1, pag. 572.
33 – Regina Margareta (1492-1549) a fost poetă, dar și autoarea *Heptameron*, 72 de nuvele de ranchiuni și glume în maniera *Decameronului* lui Boccaccio.

34 – Thomas Sprat, *History of Royal Society of London for the Improving of Natural Knowledge*, retipărire a ediției din 1667, London, Routledge & Kegan, 1959.
35 – Lord Macaulay, *Critical and Historical Essays*, London, 1862, vol. 1, retipărit în contul *The Edinburgh Review* în 1937.
36 – Margery Purver, *The Royal Society, Concept and Creation*, London, Routledge & Keegan Paul, 1967, cap. 2, pag. 22, 23.
37 – Albert Mackey, *Encyclopedia of Freemasonry* (ediție în facsimil după cea originală din 1909), Kila, MT, Kessinger, 2003, la secțiunea *Shakespeare*.

Capitolul 16 - « Gilde și tradiții »

= Misterele =

Dificultatea identificării precise a unei date de naștere a Masoneriei rezultă din faptul că nu există un moment exact în care să se fi întâmplat acest lucru.Se dispune de date importante care marchează evenimente care țin de istoria acestei organizații, dar aceasta (în ceea ce privește ultimele trei secole) s-a dezvoltat din mișcări distincte și diverse, legate într-un fel sau altul între ele.O primă consecință a acestui amalgam de concepte diverse este faptul că idealurile în sine au fost ”diluate”, chiar trecute cu vederea.Un exemplu banal: cele două curente principale care au convers către mișcarea masonică ideologică au fost, pe de o parte, cel reprezentat de corporațiile și gildele profesionale, de cealaltă parte, de instituțiile cu caracter științific.Dar nu este neapărat necesar ca un mason să fie un comerciant, un artizan sau un om de știință.Pe de altă parte, fiecare din aceste ”curente” - artistic, academic sau științific – avea o proprie caracteristică (înclinație) filosofică și nu era necesar ca adeptul să fie un filosof.

Atunci când un ”frate ucenic” este inițiat în Masonerie, este admis în cadrul așanumitelor ”privilegii și mistere” ale *Artei*.Privilegiile sunt ușor de identificat, fiind tipice tuturor societăților, cluburilor, institutelor, asociațiilor, corporațiilor, companiilor, etc.Mult mai simplu, sunt acele prerogative, acele facilități, acele posibilități care sunt garantate prin aderarea la grup, precum accesul liber la sediu, la consultarea în liniște a bibliotecii. Misterele, dimpotrivă, reprezintă ceva dificil de încadrat într-o anume categorie.Din punct de vedere masonic, poate fi vorba de înțelegerea simbolurilor, a semnelor și alegoriilor și în parte, acest lucru este adevărat.În nici un caz nu este vorba de chestiuni care se pot regăsi în afara contextului unei loje, din moment ce nu fac parte din viața de zi cu zi.Din acest motiv, voința de a dezvălui natura acestora nu este o dorință care poate stimula o persoană oarecare, care nu face parte din ”frăție”.

Interesul apare doar în momentul în care apare apropierea de Masonerie, devenind afiliați.Și atunci, pentru ce motiv ar deveni importantă introducerea în cunoașterea misterelor? Răspunsul cel mai simplu este că nu e deloc important.Nu este vorba de mistere în accepțiunea tradițională a termenului, nici de aspecte, nici de cunoștințe științifice sau ale filosofiei naturale privitoare doar la ”verbul masonic”.Aceste noțiuni pot fi considerate misterioase (și sigur că sunt) dar nu pot fi învățate.Autorul este convins că se învață mai multe despre știință și filosofia naturală răsfoind o revistă precum *New Scientist*, decât se poate învăța (în aceste domenii) o viață întreagă petrecută frecventând o lojă masonică.Misterele autentice erau acele aspecte ancestrale ale Masoneriei, inerente concep-

ției de bază, inițială, primitivă.Însuși conceptul de ”lojă” este un mister datorită evoluției continue a acesteia.De fapt, la început, lojele erau numite *mistere*.

În capitolul precedent s-a vorbit despre William Shakespeare privitor la gildele corporatiste, respectiv la asociațiile profesionale ale Londrei.Aceste instituții existau deja în 1170 sub formă de grupuri de artizani, comercianți, care s-au unit între ele pentru apărarea drepturilor și a profesionalității lor.În Scoția de exemplu, încă de la apariția acestor grupuri, ele s-au organizat ca adevărate centre ale propagandei comerciale.Dacă cineva avea nevoie de zidari, constructori de acoperișuri sau dulgheri pentru vreun proiect mai important, gildele semnalau acest fapt asociației lor.Se poate spune că erau și societăți de autor reciproc, care urmăreau scopuri comune, un fel de sindicat *ante litteram*.Nu aveau nici un secret de ascuns, cel puțin în sensul tradițional al termenului.Cea mai cunoscută dintre aceste gilde, activă și în prezent, era cea a vânzătorilor de stofe (a vânzătorilor de produse de mercerie).Fondată în 1180, în 1364 a fost recunoscută printr-un decret regal semnat de Edward al II-lea; în 1209, în calitate de responsabil șef, a fost ales primul primar al Londrei, Henry Fitzalwin.Numele complet al societății, care avea ca simbol heraldic un berbec cu coarnele aurite, era *Maestrul, Afiliații, Frații și Surorile Gildei de Frăție a Binecuvântatei Fecioare Maria a Misterului Vânzătorilor de Stofe a orașului Londra* (1).

Pentru început, trebuie observată imediat utilizarea termenilor ca *Maestru*, *Afiliat*, *Frați*, *Frăție*, la fel ca și în cazul Masoneriei.În plus, sunt citate și *Surorile*, ca o diferențiere (destul de importantă) între gildele de comercianți și lojele masonice pe cale de apariție.În timp ce femeile erau membre active ale corporațiilor, ca cea a vânzătorilor de stofe, a țesătorilor, a pălărierilor, a legătorilor și chiar a aurarilor, nu puteau fi membre ale altor gilde, precum cea a țiglarilor, a lăcătușilor (fierarilor) și a zidarilor.Atunci când se căsătoreau cu membri aparținând unei alte gilde, femeile erau constrânse să-și dea demisia din gilda din care (eventual) făceau parte.După orele de muncă, în diversele taverne (sedii ale reuniunilor precum *Apple Tree* sau *Goose and Gridiron*) se întâlneau doar membrii cei mai vârstnici și cei mai importanți.Aceștia se cunoșteau între ei deoarece, maeștrii și adepții eminenți erau și cei care în practică, formau ierarhiile corporațiilor orășenești. Tavernele și localurile erau prin tradiție, locuri de întâlnire, la fel cum erau cafenelele pentru înscrișii asociației *Lloyd*.După o perioadă de timp, reuniunile gildelor au început să fie din ce în ce mai frecvente, locul de întâlnire mutându-se de la nivelul parterului către etajele superioare (sau către zonele mai rezervate), unde începeau să se întrevadă structurile și ceremoniile lojelor, pe schema (deja verificată) a corporațiilor profesionale.O altă particularitate care nu trebuie trecută cu vederea în denumirea gildei vânzătorilor de stofă este folosirea cuvântului *mister.*

Cu toate că din 1066 dinastiile regale britanice descindeau din stirpea normandă culminând (printr-o legătură de căsătorie) cu Stephan, conte de Blois, în regiunea Anjou (începând cu 1154) a început să se configureze cu o forță crescândă noua linie regală de origine franceză, Casa Plantageneților.După numai câțiva ani, în 1161, pe Fleet Street din Londra se stabilea cartierul general al Ordinului Templar (în zona cunoscută în prezent cu numele de *Temple*), de unde a început răspândirea influenței franceze în oraș (2). Din alt punct de vedere, limba franceză se vorbea curent în capitala engleză, astfel că limba engleză a fost influențată și modificată serios prin apariția unei serii de termeni hibrizi, ușor de utilizat, atât de către cetățenii englezi, cât și de cei francezi, cu alte cuvinte s-a ajuns la un optim instrument de comunicare.Originea cuvântului *mister*, după cum suntem obișnuiți să credem, provine din limba greacă și face referire la ceremonii de origine pri-

vată.Dar, dacă ne referim la congregații și gilde de țesători, croitori, comercianți (și alte asociații profesionale), cuvântul *mister* derivă dintr-o transformare a cuvântului francez antic *mestier*, care însemna *activitate*, *ocupație* (3).Deci, *Misterul Vânzătorilor de Stofe* se referea la *activitatea*, *munca* vânzătorilor de stofe.Ca urmare, lojele masonice erau *mistere*, cel puțin sub două aspecte:
1 – loja înțeleasă ca loc în care se celebrau ceremoniile private;
2 – corporații de ”meseriași”, similare cu asociațiile și gildele londoneze în ceea ce privește organizarea, respectiv imitarea stindardelor, a însemnelor heraldice și a insignelor.Acestea erau *misterele* la care avea acces masonul prin actul inițierii.

În afară de mișcarea masonică, un alt grup derivat din așa-numitele *mistere* londoneze a fost *City & Guilds Group*.Începând cu 1858, acest institut a devenit unul dintre cele mai precise puncte naționale de referință pentru școli și orientarea profesională a muncitorilor din Anglia.Aprobată printr-un decret regal în 1900, *City & Guilds International* are în prezent 8500 de centre răspândite în lume, fiind în stare să ofere peste cinci sute de tipuri diverse de calificare profesională (4).

= Sufletul orașului =

La Londra dar mai ales în Scoția, Cavalerii Templari au început să-și facă simțită prezența și influența începând cu secolul al XII-lea.După doar două secole, importanța acestora în Scoția a crescut enorm.Datorită experienței dobândite în Orientul Mijlociu, aceștia au introdus în Anglia noi concepte comerciale și o rețea de sisteme bancare de avangardă, au pus bazele și au încurajat dezvoltarea de școli, spitale, respectiv au activat o formă de contribuție socială care, în timp, se va transforma în primele forme de asigurări. Templarii au introdus din Franța, în Scoția, conceptul medieval al gildelor și corporațiilor (de tipul *Fiilor lui Solomon*), cu întâlniri la interiorul lojelor organizate pe modelul capitolelor cavalerești.Același lucru s-a întâmplat la Londra și chiar dacă aceste corporații nu erau atât de răspândite pe teritoriul englez, s-au dezvoltat treptat transformându-se în centru al economiei naționale, cu centre operative în *Casa Comunelor* și în *Palatul Gildelor*, unde în prezent se află birourile de conducere ale sindicatelor engleze.

Implicațiile filosofice rezultate din perioada lui Bacon s-au extins de la nordul la sudul Angliei și ca urmare a efectelor produse de către *Reformă*, astfel că după 1603 se putea spune că națiunea devenise o ”țară de filosofi”.În cadrul acestui scenariu s-a dezvoltat între timp *Frăția de la Praga* – în general, grupul de boemi – axată pe studii de filosofie naturală, o mișcare de idei care a cunoscut perioada maximă în Anglia în 1662, când regele Charles al II-lea a recunoscut funcționarea *Royal Society*.După doar patru ani, a izbucnit marele incendiu din Londra, fiind necesară o muncă dură (până în 1708) pentru a se vedea rezultatele reconstrucției.A fost și revoluția de la 1688, promovată de Whig și Stuart au intrat în istorie.În programele de reconstruire a Londrei s-au implicat toate corporațiile.Multe dintre acestea au rămas fără nici o bază de referință (sediile lor fiind distruse), răspunzând cu solicitudine la apelul arhitectului șef desemnat pentru lucrările de reconstrucție: Christopher Wren.În această perioadă, maeștrii și afiliații au început să se întâlnească pe ”teritoriile” promiscue ale tavernelor și berăriilor.În doar douăzeci și trei de ani, Londra a cunoscut o serie de evenimente care i-au marcat istoria: epidemia de ciumă, marele incendiu, invazia olandeză și alungarea casei regale.Chiar dacă din 1708 străzile

orașului și-au reluat ritmul de activitate, vechiul suflet al orașului trebuia reanimat.

Poate că Giordano Bruno și Francis Bacon au intuit care era esența problemei. Poate era necesar ca maeștrii și afiliații să-și întoarcă privirile către Egiptul Antic, către regele Solomon, mai bine zis către marea înțelepciune a științei din vremurile trecute.În 1703, sir Isaac Newton a devenit președinte al unei *Royal Society* în declin, încercând să o revitalizeze urmând idealurile lui Bacon și Bruno.Un lucru era mai mult decât sigur: populația nu era interesată că din cauza marelui incendiu, pe o stradă oarecare din Londra, nu mai exista o anume brutărie, după cum încearcă să ne facă să credem cărțile de istorie (oficială).Oricum ar fi fost, populația avea ceva împotriva catolicismului.Toți știau de planurile Vaticanului care, prin Wilhelm de Orange, a complotat la detronarea dinastiei conducătoare din Anglia.Inscripția care apare pe monumentul realizat de Hooke-Wren (din Fish Hill Street) în amintirea marelui incendiu, evidențiază clar care erau adevăratele sentimente ale londonezilor: «*Această coloană a fost aşezată aici ca amintire perpetuă a incendiului teribil (care a distrus vechiul centru al oraşului) pus la cale şi alimentat de reaua credinţă şi maliţiozitatea papatului, la întâi de septembrie al anului Domnului 1666, cu scopul de împlinire a planului oribil de extirpare a religiei protestante şi de suprimare a libertăţii antice a englezilor, introducând domnia papatului şi cu aceasta, sclavia*».

O mică și necesară paranteză.O altă opinie privitoare la detronarea lui James al II-lea o are Diego Marin, făcută cunoscută prin lucrarea *Il segreto degli Illuminati*, 2013, Arnaldo Mondadori Editore SpA, Milano:

«*Naţiunea l-a primit (pe Wilhelm de Orange) ca un erou al Protestantismului şi cu acceptul naţiunii, acesta mărşăluia spre Londra, în timp ce James al II-lea asista la decimarea propriei armate (...).Armata lui James al II-lea era numeric superioară, dar a fost descurajată în acţiunile ei (chiar să atace) după ce John Churchill, prim duce de Marlborough, a abandonat-o subit.Reprezentantul "Conturilor Publice" a făcut cunoscut că Churchill a primit o "mică atenţie" de 60.000 de lire sterline (la acea vreme o mică avere) din partea reprezentanţilor înaltei finanţe olandeze, respectiv spaniole, Solomon de Medina şi Antonio Machado.John Churchill, duce de Marlborough, a fost un strămoş al fostului prim ministru, sir Winston Churchill.Campania militară a lui Wilhelm de Orange a fost finanţată de către bancherii evrei (la fel s-a procedat şi în cazul lui Wilhelm "Cuceritorul", în 1066).În schimbul sprijinului acordat de aceştia, Wilhelm al III-lea (Wilhelm de Orange, 1689-1702) ar fi transferat prerogativele de a emite valută (bani) unui consorţiu cunoscut ca "Governor and Company of the Bank of England".Astfel, Anglia a spus adio la o monedă proprie, liberă de datorii şi dobânzi.Implicarea Angliei în războaie costisitoare împotriva Franţei lui Ludovic al XIV-lea, a dus la mărirea datoriilor financiare ale acesteia.Cu ajutorul agentului William Paterson, Wilhelm al III-lea a convins "Finanţele" să ceară un umprumut de 1,25 milioane de lire sterline de la bancherii evrei, aceiaşi care i-au netezit calea către tronul Angliei.Datoriile crescute ale statului au dus la acceptarea condiţiilor împrumutului:*

1 – numele celor care au contribuit la împrumut trebuia să rămână secret, fiindu-le permisă constituirea unei "Bănci a Angliei";

2 – directorilor respectivei bănci le va fi permis să folosească sistemul aurifer pentru emiterea de bancnote;

3 – le va fi permis să împrumute 10 lire sterline în bancnote pentru fiecare livră de aur depozitată;

4 – le va fi permis să consolideze datoria publică şi să o mărească pe baza taxării directe a persoanelor (...).Înfiinţarea băncii a întâlnit o opoziţie foarte puternică, cei mai înver-

şunaţi fiind bijutierii şi cei care împrumutau mici sume de bani (se temeau de concurenţa exercitată prin "rezerva fracţionară" - emiterea de chitanţe peste valoarea depozitului).

Revenind la rândurile lucrării lui Gardner, în aprilie 1687, regele James al II-lea şi-a exteriorizat gândurile în *Declaraţia pentru libertatea conştiinţei* prin cuvinte care răsună şi astăzi.Referindu-se la ceea ce el defineşte "materie strict religioasă", afirma:

«*Fiind spre binele direct al naţiunii, a fost dintotdeauna contrară înclinaţiei noastre ca aceasta să fie lăsată fără comerţ, depopulând ţinuturile, descurajându-i pe străini.Şi, în cele din urmă, nu se va obţine niciodată rezultatul dorit*» (5).După felul cum a fost folosită cu convingerea că (în cele din urmă) religia nu obţinea niciodată rezultatul dorit, această tendinţă a fost aplicată nu numai de conspiraţia pusă la cale de catolici în dauna coroanei britanice, ci şi de mişcarea *Puritană* a lui Oliver Cromwell care l-a trimis la eşafod pe tatăl lui James, Charles I, respectiv a dat o "mână de ajutor" Inchiziţiei la "vânătoarea de vrăjitoare" şi la persecutarea presupuşilor eretici.Nu exista comunitate umană care ar fi putut înţelege mai bine cuvintele şi sentimentele regelui James al II-lea decât cea care a suferit, pe "propria piele", brutala lovitură de stat, consecutiva ruinare comercială, dar şi a maeştrilor şi a afiliaţilor din gildele orăşeneşti.Atunci când în 1717 întâlnirile au început să fie reglementate prin fondarea *Marii Loje*, pe baza "lecţiei" suferite, Masoneria şi-a expus punctul de vedere clarificând imediat că nu este o mişcare religioasă, interzicând chiar şi dezbaterile pe această temă.Asociaţia trebuia să fie o confraternitate cu scopuri sociale, de binefacere, şi aceasta era mai mult decât suficient.Asta nu înseamnă că în sfera intereselor sale nu existau aspecte spirituale – multe ceremonii şi adunări conţin elemente spirituale – dar nu trebuia avut în vedere nici un cult anume.

La fel cum lordul Thomas Macaulay a încercat să-l ridiculizeze după trei sute de ani pe Francis Bacon folosindu-se de "unitatea de măsură" a epocii victoriene (căreia îi aparţinea lordul), nici pentru noi nu ar fi dificil criticarea Masoneriei acum, la trei sute de ani după înfiinţarea ei.Multe din tradiţiile Masoneriei pot apărea naive şi inocente, şi chiar aşa şi sunt.Anumite ceremonialuri pompoase pot apărea învechite şi bizare dar toate ceremoniile au caracteristici similare, începând cu poruncile judecătorilor englezi folosite la celebrarea încoronării unui nou suveran.Totuşi, fără transmiterea acestor aspecte, probabil că totul ar fi fost pierdut, uitat precum elementele sapienţiale ale filosofiei lui Bacon, recuperabile doar prin "imposibilitatea hiramică" de renaştere din morţi.

= Un cuib de bandiţi =

După perioada de domnie a lui Wilhelm de Orange (şi a consoartei Maria), coroana a fost preluată de regina Anna (sora Mariei) – care a guvernat între 1702 şi 1714. Pentru a se putea clarifica în vreun mod perioada de domnie a acesteia, istoria o include la interiorul perioadei monarhiei Stuart.Dar politica reginei Anna avea prea puţine în comun cu tradiţia familiei, motiv pentru care scoţienii refuză să o recunoască.Maria şi Anna erau fiicele regelui James al II-lea şi ale primei sale soţii – Anne Hyde de Clarendon.După decesul Annei Hyde, James al II-lea s-a căsătorit cu Maria Beatrice d'Este de Modena.Din căsătoria lui James cu a doua soţie s-a născut James Francis Edward Stuart (născut imediat după detronarea soţului), poporul scoţian recunoscând în acesta (şi nu în persoana Annei) suveranul legitim.(În 1683, Anna Stuart – fiica lui James al II-lea, s-a căsătorit cu principele George al Danemarcei – nota traducerii în limba română).

La început, *Protestanții* Bisericii Irlandeze s-au gândit că nu ar avea probleme cu regina Anna; de fapt, regina nu avea în vedere acest lucru, punând la cale un fel de persecuție împotriva catolicilor din Irlanda.Cu o atitudine diversă de a tatălui, respectiv a unchiului, Anna a decis să-i excludă pe catolicii cu drept de vot din orice corporație, instituție sau funcție publică.Le-a împiedicat accesul în școli și universități, le-a interzis să-și desfășoare activitatea de profesori, restrângând drastic posibilitățile de manifestare și muncă.După cum se putea prevedea, această inițiativă s-a dovedit nefastă nu numai pentru catolici, ci și pentru *Protestanți* (marea majoritate a populației Irlandei era catolică) astfel că prin lipsa de activitate și servicii a catolicilor, suferea implicit și cealaltă fracțiune.După ce a introdus *Legile Penale* contrare catolicilor din Irlanda, Anna și-a îndreptat atenția spre *Protestanți* adoptând în 1704, împotriva dizidenților din Ulster, *Irish Test Act*.*Presbiterienilor* și *Reformaților* (adversari ai catolicilor și în prezent) le-a fost interzis accesul la orice formă de activitate, civilă sau militară, aflată sub tutela coroanei.Acestora le era tolerată doar credința anglicană.Următorul pas succesiv al reginei Anna l-a constituit Scoția.Printr-un document oficial s-a adresat Parlamentului scoțian declarându-și deschis intenția de a desființa vechile instituții ale țării.În baza unei dispoziții normative precedente, reacția scoțienilor a fost drastică iar intențiile reginei Anna au fost respinse, fiind considerate ca lipsite de validitate.Era vorba de *Declaration of Abroath* din 1320, Constituția scoțiană redactată după dorința lui Robert Bruce (Robert I al Scoției) care, referitor la monarh, spunea: « *(...) să facă în așa fel încât noi sau regatul nostru să nu fim subjugați regelui Angliei sau englezilor; este datoria noastră de a ne ridica împreună pentru a-l condamna ca inamic al nostru, ca uzurpator al drepturilor sale și ale noastre, pentru a alege rege un alt om, care să fie capabil să ne apere*».

Dat fiind că proiectul Annei prevedea tocmai supunerea regatului scoțian puterii Parlamentului englez de la Westminster, le dădea scoțienilor dreptul legitim de a alege un protector în apărarea suveranității lor.Riposta reginei Anna a fost destul de dură, întărită și de faptul că în baza actului din 1603 prin care cele două coroane au fost unificate, multe ținuturi scoțiene se aflau în proprietatea nobililor englezi (și ”prințul” *Șarlâ* are ceva proprietăți prin România, dar nu se vede decât partea ”lucioasă” a afacerii – nota traducerii în limba română), respectiv că un număr important de parlamentari scoțieni erau supuși ai acestei regine.Pentru a mări această presiune, multe proprietăți și-au schimbat proprietarii, titluri și posesiuni fiind reatribuite acelor familii engleze cărora le-au fost sustrase mai înainte.Această acțiune a contribuit la reușita acțiunii reginei Anna.A venit momentul ca în Scoția să se voteze din nou și pentru a-și garanta rezultatul dorit, regina Anna a înconjurat Parlamentul scoțian cu soldații proprii.Rezultatul dorit de Anna a fost obținut cu avantajul unui foarte mic număr de voturi, suficiente pentru promulgarea *Act of Union*.Începând cu 1 mai 1707, Parlamentul scoțian își înceta existența (6).Din acel moment, coroanele Angliei și Scoției nu numai că au fost unite; Parlamentul care trebuia să decidă destinul națiunii a fost redus la unul singur, urmând ca din acest moment înainte să se vorbească doar de regatul Marii Britanii (7).

Afrontul cel mai grav pe care a trebuit să-l înfrunte națiunea scoțiană a fost faptul că statutul de stat independent a fost suprimat, vorbindu-se doar de *Regatul Unit*! Istoria acestei ”lovituri de stat” a fost prezentată de poetul (considerat cel mai mare bard al Scoției) Robert Burns, mason ilustru, inițiat în loja *St. David* din Tarbolton la 4 iulie 1781 [devenit, mai apoi, *Maestru* al lojei *St. James* (8)].Burns scria: «*Adio faimei Scoției; / Adio gloriei noastre antice. / Adio și numelui de Scoția, / Atât de vestit în istoria adevărată. / Să rămână măcar puterea și credința! În a mea ultimă oră, / spun doar atât: /*

Ne-au vândut pentru aurul englezilor, / ce cuib de tâlhari în această națiune!».

= Scenariul jacobit =

În timp ce aveau loc aceste întâmplări, lojele Angliei, Scoției și Irlandei încă nu erau fondate; înființarea *Marii Loje* a Angliei era pe aproape, urmată (destul de curând) de cea americană.La interiorul mișcării britanice s-au reliefat fracțiuni opuse care susțineau una din cele două dinastii monarhice.De o parte se aflau cei care o susțineau pe regina Anna, pe de altă parte se aflau cei care îl susțineau pe James Francis Edward Stuart.Ca urmare al *Act of Union* s-a ivit o altă componentă a jocului de intrigi de care trebuia să se țină cont: cine ar fi urmat la tron după regina Anna.După ce a rămas însărcinată de optsprezece ori, doar cinci copii s-au născut vii și doar unul singur a trăit mai mult, murind la doar unsprezece ani, Anna nereușind să dea un moștenitor principelui George al Danemarcei.Scoțienii încercau să găsească o modalitate pentru a scăpa de regina Anna.Lucrurile se precipitau astfel că (pe la 1706) le era clar că regina Anna nu ar mai fi putut avea copii legitimi, regina trebuind să indice un urmaș la tron.Pentru a se afla la adăpost de orice întâmplare neprevăzută, scoțienii au adoptat *Bill of Security*, un act care ar fi dat posibilitatea să nu se conformeze la alegerea succesiunii propusă de regina Anna, dacă această alegere nu ar fi fost acceptată și de poporul scoțian.

Între timp s-a adoptat *Act of Union* care a zădărnicit orice acțiune a scoțienilor; cu toate acestea, lucrurile nu stăteau chiar așa de rău pentru scoțieni.Regina Anna a ales ca succesor pe Sofia, fiica lui Frederick al V-lea *Elector* al *Palatinatului* și a Elizabeth Stuart. Sofia era sora lui Charles (Karl) Louis – principe al *Palatinatului* și a lui Rupert, principe al Rinului.Comunitatea roza-cruciană era mulțumită de această alegere dar pentru ca treburile să se complice și mai mult, la moartea reginei Anna (în 1714), Sofia părăsise – și ea – această lume.Sofia a fost căsătorită cu Ernst August, *Elector* de Hanovra (și el decedat). Prin căsătoria acestor doi (Sofia și Ernst) s-a născut George de Brunswick, noul *Elector* de Hanovra.Miniștrii Whig nu au pierdut timpul și l-au încoronat imediat (primul din dinastia regală de Hanovra) cu numele de George I al Marii Britanii, în protestele și contestațiile fracțiunii Tory din Parlament.

Dat fiind că Sofia era strănepoata regelui James I și nepoata lui Charles I, autenticul și legitimul (pe linie masculină directă de la Charles I) succesor ar fi trebuit să fie James Francis Edward Stuart.Fracțiunea Tory și scoțienii erau conștienți că dacă s-ar fi impus această legătură monarhică, casa regala precedentă ar fi putut să dispară sau ar fi fost constrânsă să abdice în favoarea noilor veniți.De fapt, regele James al II-lea nu a abdicat de la tron, ci a fost detronat și forțat la exil de către un invadator străin.Fiul acestuia, James Francis Edward Stuart era, din toate punctele de vedere, moștenitorul legitim al tronului; ca urmare, în 1707, scoțienii l-au proclamat rege, cu numele de James al VIII-lea. Motivul principal pentru care fracțiunea Whig refuza să recunoască legitimitatea regalității lui James Francis Edward era că acesta a declinat adoptarea religiei (și, implicit, recunoașterea Bisericii) Anglicane, după cum cerea Westminster.În afară de catolici și de celelalte confesiuni religioase, trebuia luată în considerare și Biserica Scoțiană.George I de Hanovra, mulțumindu-i pe toți deopotrivă, favoriza aristocrația Whig, vorbind doar limba germană și trăind aproape întotdeauna la exteriorul Angliei.

Pârghiile administrației guvernamentale au fost preluate de lordul ”finanțelor”,

Robert Walpole (care a devenit prim ministru), inventându-se organismul antidemocratic al *Cabinetului*, un cerc exclusivist de miniștri care se întâlneau de obicei în afara *Camerei Comunelor* pentru a se pune de acord între ei, respectiv pentru a controla politicile care trebuiau adoptate de Guvern.Poporul nu se putea exprima privitor la gestionarea problemelor publice; nici deputații rămași nu aveau posibilitatea să se exprime, în funcție de situație fiind ținuți ”la respect” de așa numiții *Whips* (”biciuitori”) - care acționau în conformitate cu voința membrilor *Cabinetului*.Englezii și scoțienii loiali dinastiei Stuart au făcut o tentativă de instaurare a principelui James Francis Edward Stuart, dar acțiunea din 1715 s-a dovedit un fiasco, principele fiind constrâns să se reîntoarcă în exil în Franța, la St. Germain-en-Laye, lângă Paris.La doar trei ani după încoronarea regelui George I, maeștrii și afiliații la corporațiile (și gildele londoneze) au fondat, în cele din urmă, ”Marea Lojă Unită a Angliei”, dându-se startul Masoneriei moderne.

Această nouă întemeiere a fost caracterizată dintotdeauna ca fiind de origine hanovriană – și așa a fost din cauza scenariului politic care a avut loc; că ar fi trebuit să fie și din punct de vedere al moștenirii ereditare, era o altă problemă.Această tendință a devenit determinantă în deceniul al VI-lea al secolului al XVII-lea, când ”casa regală georgiană” a început să facă parte efectiv din asociație (la început nu a fost chiar așa, fiind suficient de dat o privire peste *Burke's Peerage*).În 1723, când James Anderson a redactat Constituția masonică, *Mare Maestru* al lojei Angliei era Philip, al VI-lea duce de Wharton (prima imagine de la pagina 26 prezentându-l în timp ce primește *Sulul Constitutiv* de la predecesorul lui, lordul John Montagu).Dar Philip a fost acuzat la 3 aprilie 1729 de înaltă trădare și declarat în afara legii pentru că a luptat alături de James Francis Edward Stuart (9); tot Philip a fost fondatorul unei loje jacobite în Spania (10).Puțin câte puțin, influența jacobită la interiorul Masoneriei a început să fie din ce în ce mai consistentă, în parte datorită

legăturii cu gildele olandeze, în parte cu *Royal Society*.Printre liderii jacobiți din această perioadă trebuie amintiți Henry Marshal (*Maestru* al corporației vânzătorilor de stofe), William Benn (*Maestru* dar și ”prim cetățean” al capitalei).Aceștia, împreună cu reprezentanții altor gilde profesionale ale orașului – Thomas Rawlinson (al drogheriilor), Robert Aslop (al comercianților de fier), Edward Ironside, John Blachford (ambii ai lăcătușilor) și un frate al lui Blachford – erau cei șapte reprezentanți ai unei loje (cu William Benn în calitate de *Maestru Venerabil*) devenită faimoasă cu numele de *Benn's Club* (imaginea de mai sus).

= Masoneria de origine Stuart =

Chiar dacă principele Frederick (fiul regelui George al II-lea) a fost afiliat la Masonerie în anii '30 ai secolului al XVII-lea, abia în 1766 (când alți trei moștenitori ai regelui au fost afiliați, la rândul lor, la Masonerie) legătura dintre Casa de Hanovra și Masonerie a devenit mult mai strânsă.Membrii casei regale nu au fost doar primiți în Maso-

nerie, dar s-a găsit și posibilitatea de a conferi acestora titlul de ”ex-maestru”, ca și cum ar fi fost inițiați urmărind metodologia de inițiere prevăzută.După cum s-a amintit, cei trei frați ai regelui George al III-lea (și nepoți ai regelui George al II-lea) erau Edward, Wilhelm și Henric, toți având titlul de duce de York, Gloucester, respectiv Cumberland (11). Aceste evenimente aveau loc după moartea regelui George al II-lea, dar și după intensificarea contradicțiilor dintre Whig și Tory, contradicții finalizate prin bătălia decisivă de la Culloden.Rolul lui Frederick în contextul intrigilor masonice are o anumită importanță și datorită faptului că istoria oficială l-a prezentat dintotdeauna ca total inactiv (12); dar nu a fost așa pentru că a fost acuzat de ”inactivitate” și de către fracțiunea hanovriană din care făcea parte.Fiind principe de Wales și moștenitor legitim al tronului, Frederick era afiliat la o lojă jacobită secretă (cea care se reunea la *Cocoa Tree Caffè* din St. James), care aparținea de cel mai influent dintre cluburile care-l susțineau pe Stuart, adică *Hell Fire Club*.

Stop joc – este nevoie de o altă mică paranteză.Este timpul să apelăm și la alte surse de informare, pentru a vedea și un alt punct de vedere.În acest sens, citatul Zagami ne dă o altă ”mână de ajutor”: «*(...) Prin apariția Roza-Crucii, aspectul sexual în ceremoniile rituale a început să fie trecut cu vederea în afară de cei care, peste puțin timp, se vor fi definit ca ”Trandafirul Roșu” al mișcării.Succesiv, ideea de ”Trandafir Roșu” va apărea la originea ”Golden Dawn”, mai apoi a ”Accademiei Massonice” (care va deveni ”Ordo Templi Orientis”) a lui Karl Kellner. Elementul conservator care conduce confraternitatea (din spatele ”cortinei”) de la început, îi împinge către o aparență puritană și castă care, de la publicarea ”Malleus Maleficarum” - ”Ciocanul vrăjitoarelor” (1486) este folosită pentru ”vânătoarea de vrăjitoare”, respectiv pentru eliminarea personajelor incomode și periculoase pentru acest sistem de putere, făcut din minciuni și ipocrizie.De cealaltă parte, printre magii și vrăjitorii nobilimii, cei de ”neatins” ai sistemului (ținând cont de poziția lor socială), se regăsește dintotdeauna această adorație a nudității, această atenție acordată sexualității.Iluminații elitei au fost cei care au creat bazele, prin celebrul ”Hell Fire Club” englez - ”Clubul Focului Infernului” - fondat în 1719 de Philip (duce de Wharton), unei serii de ”Hell Fire Clubs” la nivel mondial, un fel de ”franchising” al satanismului cu mult timp înaintea lui Anton Szandor LaVey, dar cu mult mai exclusivist și mai snob, cu baze celebre precum Rathfarnham (lângă Dublin, Irlanda).Dintre toți cei care frecventau acest club se conturează (prin perversiune și putere ocultă) lordul Francis Dashwood, activ între 1749 și 1760.Este posibil ca la 1766, deviza acestui club să fi fost ”Fais ce que tu voudras – Fă ceea ce ai vrea”, preluată apoi de magicianul negru Aleister Crowley.Privitor la numele acestui ordin, Serge Hutin (în ”Guverne oculte și societăți secrete”), scria: ”și-au atribuit numele de 'Cavalerii lui St. Francis de Wycombe' (numele oficial era 'Cavalerii lui Saint Francis of Wycombe', 'Saint Francis' fiind lordul Dashwood) pentru natura particulară a reuniunilor confraternității lor, foarte închise”*» (”închis” are sensul de ”secret”, ”ocult”).

Revenind la lucrarea de față, s-a întâmplat ca Frederick să moară înaintea tatălui său; urmaș la tronul Angliei a devenit primul fiu al lui Frederick, încoronat cu numele de George al III-lea.Dacă faptele nu ar fi luat această turnură, se poate presupune că ideea unui complot la care era asociat și Frederick (la care se adăuga aversitatea celui din urmă față de propriul părinte) l-ar fi putut favoriza pe Charles Edward Stuart spre tronul Angliei, cu eventuala divizare a regatului și a imperiului în formare (13).Philip, duce de Wharton (*Mare Maestru*) nu a fost singurul care a înființat o lojă masonică în afara regatului britanic (în Spania).Conții Patrick Gordon și James Keith (doi prieteni de-ai lui Philip) au pus bazele unei loje în Rusia.George Hamilton a înființat o lojă în Elveția, iar lordul Win-

ston la Roma.Marea parte a consilierilor și a oamenilor de încredere ai lui James Stuart erau masoni, la fel ca ducele de Ormonde și Ezechiel Hamilton [preot anglican care acționa în favoarea Casei de Stuart la Roma, în *Palazzo Muti* (14)].Reprezentanți de seamă ai masonilor jacobiți au fost Pierre André O'Heguerty (din Masoneria franco-irlandeză) și Charles Radcliffe, conte de Derwentwater (15).

Una din problemele principale ale Masoneriei jacobite o constituia faptul că din punct de vedere practic, aproape întreaga Europă era catolică, papa Clement al XII-lea condamnând Masoneria cu fermitate în 1738.Documentele europene lasă de înțeles că acesta ar fi fost rezultatul controlului exercitat de Casa de Hanovra asupra lojelor engleze. Oricare ar fi fost cauza, faptul sigur era că masonii au fost excomunicați; în statele care nu se aflau sub stăpânire papală directă, această normativă a avut efecte puține (16).Numai la Florența existau circa treizeci de mii de masoni, iar în Franța, regele Ludovic al XIV-lea s-a gândit bine să nu facă publică *bulla* papală în virtutea faptului că o lege care nu era promulgată nu era eficace (17).

În momentul în care Charles Edward Stuart (fiul lui James Francis Edward Stuart) a preluat cauza familiei, marea majoritate a personalităților eminente din Franța erau afiliate la loje recunoscute (autorizate, regulare).Chiar dacă tânărul principe (supranumit *Bonnie Prince*) a vrut sau nu să-și asume respectivul rol, toți cei loiali familiei Stuart îl considerau ca autoritate recunoscută a Masoneriei de origine Stuart, urmașă a celei favorizate cu bunăvoință de regele Charles al II-lea.Fiind supravegheat permanent de către reprezentanții papei, Charles Edward Stuart nu se putea declara de acord și nici nu putea accepta funcția în mod public.Pentru a verifica cum stăteau lucrurile, la 21 septembrie 1777, baronul Watcher (trimis de Charles Ferdinand, duce de Brunswick – soțul Augustei, sora regelui George al III-lea) l-a invitat pe Charles Edward Stuart la Florența (destul de activă din punct de vedere masonic) pentru a demonstra că este cu adevărat *Mare Maestru*.Charles Edward a negat că ar fi *Mare Maestru*, considerând că ramificații diverse ale ”frăției” nu intrau sub jurisdicția lui (ca în cazul unui Rit Scoțian apărut în Franța).Acesta se considera, în mod ideal, *Mare Maestru* al lojelor jacobite, distincte și separate.Tânărul principe și-a dat seama destul de repede că invitația pe care a primit-o avea un scop secret.Obiectivul urmat de curentul germanic era obținerea unui eventual răspuns pozitiv și comunicarea acestui lucru (imediat) Vaticanului.(Nu trebuie uitat că în ”spatele” fiecărui rege catolic se afla un iezuit, pe post de confesor.Iezuiții s-au specializat pe ”direcția spirituală” a persoanelor de rang înalt, chiar a suveranilor precum regii Franței, Henry al IV-lea și Ludovic al XIV-lea – nota traducerii în limba română).

Baronul Watcher a încercat timp de trei ani să forțeze această ”recunoaștere”, ”adeziune”, garantându-i lui Charles Edward că toate comunitățile masonice de origine germanică îl așteptau să-l aclame; starea de fapte ar mai fi continuat dacă nu ar fi intervenit Gustav al III-lea, regele Suediei.Gustav al III-lea era *Mare Maestru* al Masoneriei din Suedia și cunoștea autoritatea de care se bucura Charles Edward în întreaga Europă, dar și printre afiliații din regatul suedez.Gustav al III-lea a intervenit avizându-l pe Charles Edward că invitațiile repetate erau o capcană, cerând în schimb titulatura de *Mare Maestru* al Ordinului Cavalerilor Templari din Jerusalim, fiind dispus să ofere și o importantă sumă de bani.Charles Edward și-a dat consensul dar nu a făcut-o imediat.Titlul cerut ar fi fost preluat de regele Gustav al III-lea în momentul în care el – principele Charles Edward – ar fi murit.Într-o primă fază, se pare că acordul s-a rezolvat într-o manieră echitabilă, dar nu se știe nimic despre suma de bani, fiind un fapt sigur că regele Gustav al III-lea al Suediei nu a primit niciodată funcția dorită (19).

Marți, 24 septembrie 1745, în marea sală de reuniuni a Holyrood Palace din Edinburgh, Charles Edward Stuart primea funcția de *Mare Maestru* al Ordinului Cavalerilor Templari din Jerusalim.Principele se afla la începutul aventurii care a marcat nereușita revoltă jacobită împotriva regeleui George al II-lea, încheiată în anul succesiv la 16 aprilie cu înfrângerea trupelor scoțiene în bătălia de la Culloden.De-a lungul perioadei în care reprezentanții Casei Stuart s-au aflat în exil, funcția de *Mare Maestru* templar, în Anglia, a fost încredințată (în numele suveranilor Scoției) regenților temporari.În septembrie 1745, această funcție era deținută de James Murray (duce de Atholl), care i-a succedat lui John Erskine (conte de Mar).Tatăl principelui Charles Edward, James Francis Edward Stuart a redactat o declarație regală și a constituit un comitet de regență, transferând (la 23 decembrie 1743) titlurile (respectiv regența) ereditare lui Charles Edward Stuart.În *Analele Ordinului Templului* se amintește că atunci când Charles Edward și-a asumat funcția, a declarat în prezența a zece cavaleri importanți: «*Puteți fi siguri că atunci când îmi voi putea exercita integral dreptul meu, va fi preocuparea mea să readuc Ordinul la fastul și gloria pe care acesta le-a avut când rege al Scoției era Wilhelm ”Leul”*» [1165-1214 (20)].

Una din temele cele mai dezbătute privitoare la Masoneria de origine jacobită, se referă la *Chapitre Primordial de Rose Croix*.Acest ”capitol” (fondat în 1745) a primit, după doi ani, o Constituție oficială, prin așa numitul *Statut Arras*, instituit de Charles Edward Stuart, respectiv vărul acestuia, marchizul de Montferrat.Marchizul, cunoscut mai bine cu titulatura de conte de St. Germain (21), prieten apropiat al *madame* Pompadour și viitor consilier ministerial la curtea franceză (22), era autorul unui tratat alchimic denumit *Santa Trinosofia*. Titlul de *St. Germain* i-a revenit prin funcția de *Cancelar* al *Anticei Frăţii a Roza-Crucii* (instituită de către Robert Bruce în 1371).În imaginea alăturată, într-o gravură din secolul al XVIII-lea (*Bridgeman Art Library*), se disting principele Charles Edward Stuart și contele de St. Germain prezentând *Statutul Arras* membrilor afiliați la Ordin.

Ținând cont de faptul că *Statutul Arras* sau *Capitolul* sunt prezentate în detaliu în lucrarea editată în 1908 de Albert Mackey, numită *Encyclopedia of Freemasonry*, alți autori [începând cu George Speth, fondator – în 1886 – al lojei *Quatuor Coronati* (23)] refuză să recunoască fondarea (*Statutul*) din aprilie 1745, pentru că aceasta îl prezintă pe Charles Edward Stuart cu titlul de «*rege al Angliei, Franței, Scoției și Irlandei*».Cei care refuzau recunoașterea își puneau întrebarea: «*Cum a fost posibil acest lucru din moment ce, în 1747, tatăl lui era în viață? Documentul este un fals!*». Răspunsul la această ”enigmă” este simplu și clar.După cum s-a văzut, James Francis Edward Stuart i-a transferat prerogativele regale lui Charles Edward Stuart încă din 1743.Mai mult decât atât, cu două zile înainte de ceremonia de primire a titlului de *Mare Maestru* al Templarilor, lui Charles Edward i-au fost recunoscute însemnele regale de către poporul scoțian.

Duminică 22 septembrie 1745, după victoria efemeră a principelui Charles Edward în bătălia de la Prestonpans, clerul – *Presbiterieni*, catolici, și *Episcopali* – l-au re-

cunoscut în calitate de moştenitor legitim al tronului, cu numele de Charles al III-lea.Ceremonia a avut loc pe teritoriul abaţiei Holyrood în prezenţa reverendului episcopal William Harper [al vechii biserici St. Paul din Edinburgh (21)].Pentru că însemnele regale şi coroana Scoţiei se aflau la curtea engleză hanovriană, pe durata ceremoniei, pe capul lui Charles Edward a fost pusă o coroană de laur (de către Laurence Oliphant din Gask). *Memoriile* lui Oliphant confirmă că în dimineaţa acelei zile de sărbătoare, suita principelui s-a mobilizat pentru rezolvarea cât mai bine a fiecărei probleme, inclusiv pregătirea unei coroane de laur înlocuitoare (25).Privitor la pasajul care-l citează pe Charles Edward cu titlul de «*rege al Franţei*», trebuie amintit că reprezentanţii Casei Regale de Stuart au fost văzuţi dintotdeauna ca o conexiune legitimă a monarhiei suverane franceze; Maria, regina scoţienilor, era considerată şi suverana francezilor.

= Franţa şi femeile =

Mulţi cred că *Revoluţia Franceză* (1789-1799) a avut ca forţă propulsoare vreo formă de complot masonic.Este un fals [!!! - este suficient de dat o privire la *Declaraţia Drepturilor Omului şi Cetăţeanului* pentru a vedea că autorul încearcă să inducă cititorul în eroare – nota traducerii în limba română] pentru că evenimentele au avut o altă desfăşurare.Ar trebui ţinut cont de un fapt simplu: în cadrul Masoneriei franceze se regăseau reprezentanţi ai clasei medii şi înalte, ai aristocraţiei, adică ai categoriilor pe care ”teroarea revoluţionară” intenţiona să le elimine.Echivocul apare din faptul că ”cetăţenii” revoluţionari au decis să adopte ca deviză a revoluţiei cuvintele *Liberté, Egalité, Fraternité*. Un alt aspect relevant îl constituie faptul că Louis Philippe Joseph, duce de Orléans (1747-1793, supranumit şi *Philippe Egalité*), *Mare Maestru* al Masoneriei franceze, era un opozant al regelui Ludovic al VXI-lea.Chiar dacă nu a avut nici o ezitare atunci când a votat

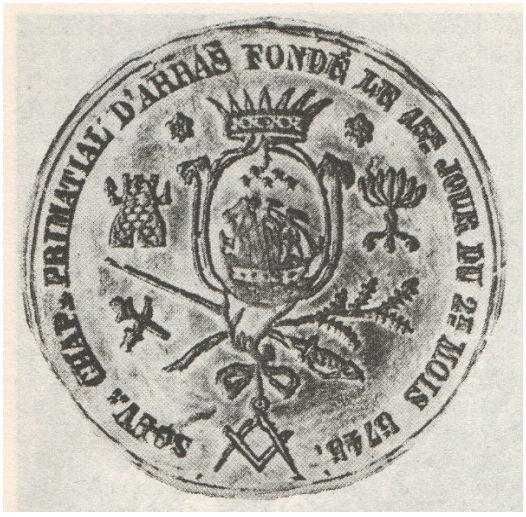

pentru executarea regelui (poate şi în speranţa de a se vedea încoronat), nu şi-a imaginat că va avea acelaşi sfârşit ca regele.Chiar dacă Masoneria nu putea rămâne în afara evenimentelor din vremea *Revoluţiei Franceze*, atitudinea acesteia a fost ilustrată exemplar de către marchizul Lafayette.După ce a participat la *Revoluţia Americană*, după ce s-a reîntors în patrie, Lafayette s-a abţinut să ia parte la violenţele şi excesele revoluţionare (26).Fiind vorba de un război intern, acesta considera *Revoluţia Franceză* diversă de cea americană – izbucnită pentru obţinerea eliberării de sub jugul impus de altă naţiune.Mai târziu în timp, va considera că ”revoluţia” nu putea fi văzută ca un eveniment cu început şi sfârşit, ci era vorba de un efort continuu şi constant, pentru a garanta «*victoria ”dreptului” asupra ”privilegiului”*» (27).

Imaginea prezintă sigiliul ”Chapitre Primordial de Rose Croix”

În Franţa s-a încercat (încă din 1733) să se consolideze o *Mare Lojă Unită a Franţei*, reuşindu-se abia în 1773 să se pună bazele *Marelui Orient al Franţei*.În 1801, reglementările masonice au fost cristalizate în *Régulateur du maçon* cu scopul de a defini *Ritul Masonic Francez* (28).Datorită faptului că la interiorul mediului masonic evaluările

privitoare la *Revoluţie* şi la rezultatele acesteia nu erau acceptate de toată lumea, următoarea acţiune a fost favorizarea ascensiunii lui Napoleon Bonaparte în tentativa acestuia de a aşeza la un loc rămăşiţele unei naţiuni (care multora li s-a părut că era fărâmiţată).Un aspect important al Masoneriei franceze era faptul că începând cu 1750, femeile puteau deveni afiliate în lojele anume create pentru ele; iniţiativa a primit numele de *Masonerie Adoptată*.Această practică a luat sfârşit în jurul anului 1860, dar ţinând cont de interesul crescând, în 1952 a luat fiinţă *Marea Lojă Feminină a Franţei*.

Imaginea Masoneriei, sub forma *Libertăţii* (*Marianna*), a fost timp îndelungat o figură populară în Franţa.În realitate, imaginea eroinei care strânge drapelul naţional (reprezentarea războinică a unei *Libertăţi* triumfătoare, sinonim cu *Republica*) este diferită de *Marianna masonică* (imagine a ideii de caritate şi bunăvoinţă).Din cele susţinute de *Marele Orient*, numele de *Marianna* ar deriva din puternica cultură *mariană*, activă în regiunea Languedoc (în Franţa meridională) şi răspândită la nivel popular în întreaga naţiune, spre finele secolului al XVIII-lea (29).Languedoc este zona provensală în care timp de secole s-a perpetuat cultul Mariei Magdalena (ca emblemă a ideilor libere), zonă în care (încă din secolul al IV-lea) călugării cassianiţi de la *La Sainte-Baume* se considerau apărătorii mormântului sfintei femei (30).

Imaginea prezintă o pictură a lui Charles Mercereau, ”Masoneria care educă poporul” (”Marianna masonică”), 1875

Din cele prezentate de autor într-o lucrare precedentă, multe cronici medievale din sudul Franţei o prezintă pe Maria Magdalena în calitate de însoţitoare şi soţie a lui Isus Hristos, de aici rezultând motivul marii venerări.Magdalena ar fi debarcat pe plajele Languedoc în 44 d.H., murind în 63 d.H., în orăşelul Aix-en-Provence.Din acest motiv, Cavalerii Templari au consacrat Mariei Magdalena realizarea catedralelor gotice din Franţa; aceleiaşi *Notre Dame de la Lumière*, St. Bernard de Clairvaux (”patronatorul” Templarilor), i-a dedicat înfiinţarea Ordinului Cavalerilor Templari (31).

În afară de Franţa, femeile au devenit afiliate ale Masoneriei şi în alte ţări.Se poate discuta despre *Marea Lojă Feminină a Belgiei*, dar şi despre instituţii masonice frecventate de femei, printre care şi *Onorabila Frăţie a Anticei Masonerii* (cu sediul la Londra),implicate în lupta împotriva cancerului.În Statele Unite se află *Le Droit Humaine*, *Uniunea Masonică* (sub auspiciile *Federaţiei Americane pentru Drepturile Omului*) şi *Ordinul Oriental al Uniunii Masonice Internaţionale*, instituţii care permit afilierea femeilor.În Washington se află sediul general al *Ritului Adoptat al Ordinului Internaţional al Stelei Orientului* (pentru soţiile maeştrilor masoni); *Damele Sanctuarului Orientului Nord American* îşi desfăşoară activitatea în spitalele care îngrijesc copiii bolnavi.*Ordinul Internaţional al Fiicelor lui Jov* se adresează fetelor tinere, soţiilor celor care au rude în Masonerie.Cu toate acestea, în termeni generali, Masoneria continuă să fie o asociaţie rezervată strict bărbaţilor şi în prezent, marea majoritate a *Marilor Loje* continuă să nu admită femei printre afiliaţi.

Note:
1 – Pagina de internet a vânzătorilor de stofe este http://www.thedrapers.co.uk .
2 – Despre acest argument și despre proprietățile templare din Londra s-a discutat deja în capitolul 7.
3 – Ca și termenul italian *mestiere*, derivă din cuvântul latin *minister*, care înseamnă *servitor, persoană de ajutor.*
4 – Pagina de internet a *City & Guilds* este http://www.city-and-guilds.co.uk
5 – E. Thornton Cook, *Their Majesties of Scotland*, London, John Murray, 1928, cap. 22, pag. 397.
6 – O listă completă cu cei care au votat și preferințele lor, *contra* sau *pentru* promulgarea *Act of Union* apare în lucrarea principelui Michael of Albany, *The Forgotten Monarchy of Scotland*, Shaftesbury, Element Books, 1988, *Appendix III*, pag. 351-354 (a se avea în vedere și pagina de internet http://www.Graal.co.uk la secțiunea *Forgotten Monarchy*).
7 – Un rezumat complet și interesant privitor la evenimentele perioadei *Act of Union* apare în G. S. Pryde, *The Treaty of Union Between Scotland and England*, London, Thomas Nelson, 1950.
8 – Mai multe detalii despre Masoneria scoțiană se pot avea consultând pagina de internet a *Marii Loje a Masoneriei Antice și Acceptate* din Scoția, http://www.grandlodgeofscotland.com .
9 – *Burke's Peerage, Baronetage and Knightage*, London, Burke's Peerage, 1970, la secțiunea *Wharton*.
10 – Frank McLynn, *The Jacobites*, London, Routledge & Kegan, 1985, cap. 8, pag. 140.
11 – John Hamill, *The Craft*, London, Crucible, 1986, cap. 3, pag. 47.
12 – Ivi, pag. 45.
13 – Sir Compton Mackenzie, *Prince Charlie and his Ladies*, London, Cassell, 1937, pag. 199, 200.
14 – Frank McLynn, *Charles Edward Stuart*, London, Routledge & Kegan, 1985, cap. 37, pag. 532.
15 – Frank McLynn, *The Jacobites*, cit., cap. 8, pag. 140.
16 – Alec Mellor, *La charte inconnue de la franc-maçonnerie chrètienne*, Tours, 1965, pag. 119, 120.
17 – Frank McLynn, *Charles Edward Stuart*, cit., cap. 37, pag. 533.
18 – Carlo Francovich, *Storia della Massoneria in Italia*, Firenze, 1974, pag. 220.
19 – Ivi, pag. 534, 535.
20 – Prințul Michael of Albany, *The Forgotten Monarchy of Scotland*, cit., cap. 13, pag. 184.
21 – A se avea în vedere și Andrew Lang, *Historical Mysteries*, London, Thomas Nelson, 1904.Contele de St. Germain (*Cancelarul* roza-crucian al lui Charles Edward Stuart) a fost fiul lui don Juan Tomazo Enriquez de Cabrera, conte de Melgar și Castiglia, și al Mariei Anna, ”damă” la curtea reginei Spaniei și văduvă a regelui Carlos al II-lea al Spaniei. În registrul bisericii prusace din Eckernforde a fost înregistrată data morții acestuia (27 februarie 1784), respectiv a funeraliilor celebrate la 2 martie 1784. [O mică paranteză.Regele Carlos al II-lea al Spaniei, 1661-1700, a fost fiul regelui Philip al IV-lea și al Mariannei de Austria.Regele Carlos al II-lea a fost căsătorit de două ori.În 1679 s-a căsătorit cu Maria Luisa d'Orléans, nepoata lui Ludovic al XIV-lea – ce mică este ”lumea regală” !!! - iar a doua oară, în 1690, cu Maria Anna de Neuburg (din *Enciclopedia Universale Rizzoli Larousse*, vol. III, 1964) – paranteza traducerii în limba română].

22 – David Loth, *Lafayette*, London, Cassell, 1952, cap. 4, pag. 36.
23 – *Quatuor Coronati* erau cei patru martiri creștini, afiliați la *Arta* prelucrătorilor pietrei, numiți Claudius, Castorius, Simforian și Nicostrat, persecutați și uciși în secolul al III-lea de imperatorul Dioclețian. [Referitor la cei patru *Coronati*, *Enciclopedia Universale Rizzoli Larousse*, vol. IV, furnizează o altă explicație.Cei patru sfinți *Coronati* ar fi fost martiri romani, uciși de Dioclețian în 304; aceștia se numeau Secundus, Severian, Carpofor și Victorin, ”patroni” ai sculptorilor, ghipsarilor și zidarilor, fiind sărbătoriți la 8 noiembrie. Cu denumirea de *Martiri Coronati*, o altă sursă romană – *Sacramentariul Gregorian* – îi indică pe aceștia cu numele de ... Claudius, Castorius, Simforian (sau Sinforian), Nicostrat și Simpliciu, care nu erau romani, ci din regiunea Pannoniei, actuala Ungarie – nota traducerii în limba română].
24 – Acest eveniment a fost amintit în registrul local în data de 7 mai 1745: «*William Harper, ministru episcopal din Bothkiner (...), activ în ajutarea şi asistarea rebelilor (...), în aşteptarea fiului uzurpatorului la Falkirk*».
25 – Prințul Michael of Albany, *The Forgotten Monarchy of Scotland*, cit., cap. 13, pag. 183, 184.
26 – David Loth, *Lafayette*, cit., cap. 13, pag. 206.
27 – Ivi, cap. 16, pag. 244.
28 – *Beaux Arts Magazine*, Paris, ediție a *Muzeului Masoneriei*, în asociere cu *Marele Orient al Franței*, 2000, pag. 15.
29 – Ivi, pag. 27.
30 – O prezentare detaliată a istoriei Mariei Magdalena, a *locului sacru* de la *La Sainte-Baume*, a abației *Saint Maxim*, se găsesc în lucrarea lui Laurence Gardner, *The Magdalene Legacy*, London, HarperCollins/Thorsons-Element, 2005, tradusă în limba română cu titlul *Moştenirea Magdalenei*.
31 – E. C. M. Begg, *The Cult of the Black Virgin*, London, Arkana, 1985, cap. 4, pag. 103.

Capitolul 17 - « În America »

= Ritul scoțian =

Printre susținătorii francezi ai lui James Francis Edward Stuart s-a aflat și *Cavalerul* Andrew Michael Ramsay (1686-1743), politolog și (pentru o perioadă, în 1724) *tutore* al micului principe Charles Edward – de doar patru ani (1).Personalitate excentrică, chiar dacă s-a declarat în mod deschis ”jacobit”, nu era prea stimat de James Francis (care-l vedea ”iritant”); poate de aceea, funcția lui de *tutore* nu a durat decât un singur an. Scoțian din naștere, Ramsay a petrecut o bună parte a vieții la Paris, devenind în 1737, *Orator* al *Marii Loje* din Franța, iar după aceea *Cancelar* al *Marii Loje* din Paris.În mediul masonic, numele lui este amintit mai ales pentru discursul scris de acesta pentru inaugurarea unei *Mari Loje*, la 21 martie 1737.Se pare că nu există nici o mărturie că Ramsay a dorit să imprime (în mod voluntar) o direcție anume; acel document a circulat foarte mult în mediile interesate, constituind bazele *Ritului Antic și Acceptat*, mai cunoscut ca *Ritul Scoțian* (cu structura caracteristică formată din 33 de grade inițiatice).Trebuie subliniat că exista o mare diferență între vechiul sistem al Roza-Crucii (al Casei de Stuart) în Franța și noua formă (revăzută și adăugită) care s-a impus în Masoneria scoțiană.Aceasta din urmă

își avea liniile călăuză direct în discursul lui Ramsay și chiar dacă a adoptat termenul de *Antică*, nu se găsesc referințe despre ceremonialurile specifice legate de cele 33 de grade mai înainte de 1760 (2).Definiția de *Scoțiană – Ecossias* – era aplicată cu scopul de a remarca diferența față de *Ritul Englez – Anglais* – care a început să fie cunoscut în Franța începând cu 1725 (3) – noua denumire a fost posibilă (și) datorită originii lui Ramsay.

Un aspect important al *Ritului Scoțian* constă în faptul că structura prevăzută (care trebuia împărțită în 33 de grade) este în realitate, ceva formal, întrucât parcursul este imaginat ca o serie de progrese personale ale inițiatului, oferindu-i celui care privește de la exterior un cadru evolutiv având ca bază ideea de ”grade superioare”.Din punct de vedere practic, ultimul grad masonic – cel de *Maestru* – este gradul al treilea, comun cu *Capitolul Arcului Regal*.Este important să nu se confunde acest *Rit Antic și Acceptat* cu mișcarea din Anglia și Irlanda a lojelor *Anticilor* (mai precis cu *Antica și Onorabila Frăție a Masoneriei Antice și Acceptate*).Este vorba de o instituție diversă, la fel ca *Masoneria Antică Liberă și Acceptată* din Scoția; pe lângă acestea, *Ritul Scoțian* este divers de *Ordinul Regal al Scoției* (despre care s-a discutat în capitolul 7).Ramsay a creat o legătură aproape mitologică între Masonerie și Cruciade, perioadă în care (din cele susținute de el) existau loje numeroase în Germania, Italia, Spania și Franța de unde, începând cu anul 1286, mișcarea a ajuns în Scoția (4).Această *situație – soluție* era foarte mult pe placul Franței deoarece, lăsate de-o parte conotațiile creștine, Masoneria primea o tentă cavalerească, întâlnită și în prezent la *Ritul Scoțian*.În realitate, Ramsay nu a stabilit cele treizeci și trei de grade; declarația acestuia a implicat, respectiv a stârnit interesul multor persoane, stimulându-le să inventeze și să pună bazele unui program care să se adapteze cu modelul cavaleresc intuit în documentul acestuia.

Cu toate că era afiliat la Masonerie, Ramsay era un catolic convins, chiar dacă educația de bază era de natură presbiteriană.Ca urmare, opinia acestuia referitoare la femei putea fi considerată ca ”folcloristică”, fiind primul care susținea că femeile nu trebuiau admise în ”frăție”, pentru că «*prezența acestora putea contamina puritatea principiilor și a obiceiurilor*».În mod divers față de Ramsay, Charles Edward Stuart a crescut la Roma, într-un mediu catolic, dar o scrisoare scrisă de acesta (păstrată în original printre documentele istorice ale Casei Stuart la Windsor) amintește că, la vârsta de treizeci de ani (în 1750) a refuzat o afiliere catolică londoneză la *New Church in the Strand* (redenumită mai apoi *St. Mary-le-Strand*): «*Cu scopul de a face mai autentică și mai puțin vulnerabilă la interpretările malițioase renunțarea mea la erorile Bisericii Romei, în anul 1750 am fost la Londra și în capitală m-am dezis de religia romană, îmbrățișând pe cea a Bisericii Angliei, stabilită prin lege în trezeci și nouă de articole, prin care eu sper să trăiesc și să mor*» (5).

Lăsând la o parte provocarea adresată propriei Biserici prin care se ”lega” Masoneria de lumea și perioada Cruciadelor creștine, Ramsay intenționa prin declarația lui să îndepărteze asociația de istoria evenimentelor templare, respectiv de ”amprenta” scoțiană a gildelor și corporaților londoneze.Ramsay susținea că Masoneria este regatul «*principilor religioși și războinici, care doreau să ilumineze, să edifice și să protejeze templele vii ale Preaînaltului*».În funcție de punctele de vedere ale fiecăruia, nu este corect să se slăvească (sau să fie acuzat) *Cavalerul* Ramsay pentru că ar fi fost artizanul *Ritului Scoțian* care a apărut după celebra lui declarație.Nu se poate pune la îndoială faptul că intervenția lui a deschis calea dezbaterilor, inspirând introducerea celor instituite ulterior; în mod sigur, lui i se poate recunoaște folosirea termenilor de *Antic* și *Scoțian*.Cu toate că (după cum s-a precizat de multe ori) Masoneria nu este o instituție religioasă, *Ritul Scoțian* are

câteva tente de acest gen, cu o accentuare particulară a figurii lui Dumnezeu.După obținerea celui de-al 3-lea grad inițiatic, gradele de la al 4-lea la al 14-lea ale *Ritului Scoțian* (și ale *Lojei de Perfecționare* a acestuia) sunt cunoscute drept ”grade inefabile”.Dintr-un punct de vedere aproape cabalistic, obiectivul principal al acestora este meditarea la «*numele inefabil al lui Dumnezeu*», cu o atenție aparte dedicată virtuților morale.Gradele de la al 15-lea la al 18-lea formează *Capitolul Roza-Crucii*, fiind concentrate (mai ales) pe chestiuni religioase, filosofice și etice.Gradele finale, de la al 19-lea la al 30-lea, sunt gradele *Cavalerului Kadosh* (*Kadosh* cu sensul de *sanctitate, sfințenie*), au o natură cavalerească, dezbătând teme filosofice, precum justiția și responsabilitatea omului.Gradele 31 și 32 sunt gradele *Consistoriului*, ocupându-se de tratarea idealului propriu, a propriei interiorizări corelată cu armonia spirituală și temporală.[După cum se întâmplă în toate ramurile Masoneriei, activitățile desfășurate sunt în funcție de *Marile Loje*; de aceea, descrierile care urmează trebuie înțelese în sens general și nu ca explicații (sau descrieri) specifice, precise și absolute ale structurii *Ritului Scoțian*].Organizate conform unei secvențe de cadre vivace și colorate, ceremoniile *Ritului Scoțian* (sau ”gradele albastre” cum sunt numite de lojele nord americane) sunt mult mai scurte decât ceremonialurile tipice, tradiționale, ale *Artei*, nefiind nevoie să se memoreze pasaje lungi.

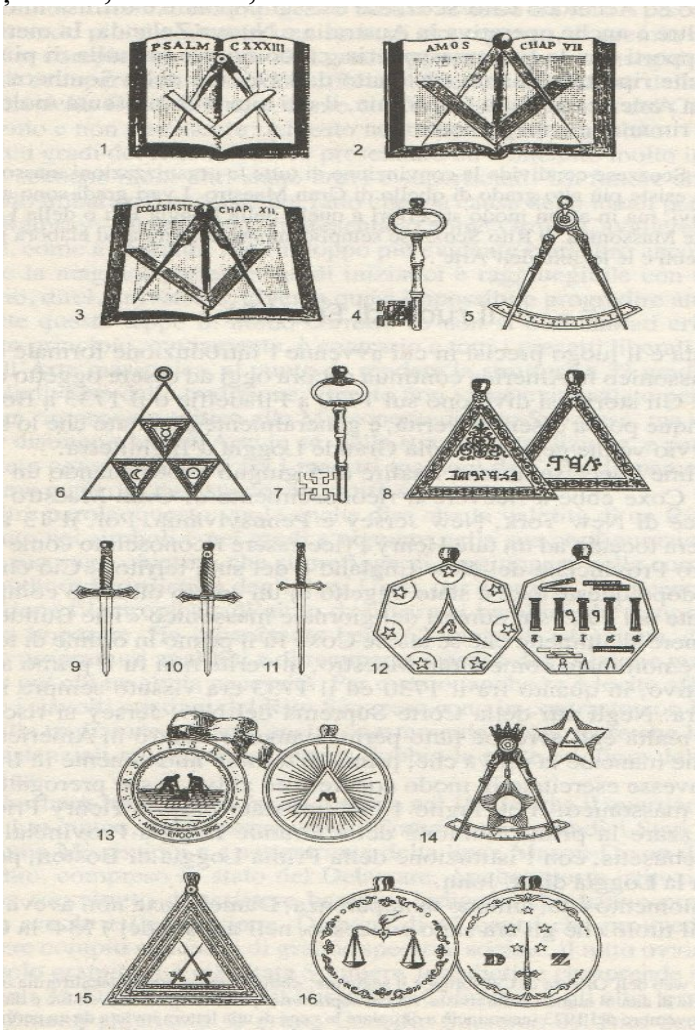

Ultimul grad, al 33-lea, este divers de cele precedente, fiind un fel de recompensă, de premiu moral pentru dobândirea celorlalte grade sau pentru obținerea dreptului de ocupare a unei poziții oficiale. Acest grad este de competența *Curții de Onoare*, fiind acordat cu contribuția *Supremului Consiliu*; nu poate fi cerut și (cu atât mai mult), negociat! (Asta rămâne de văzut!!! - nota traducerii în limba română). *Imaginea alăturată prezintă o primă parte a gradelor Ritului Scoțian*

Anumite grade ale *Ritului Scoțian* au un conținut foarte interesant, cu toate că altele sunt scurte și superficiale. Un factor care creează o anumită ”stânjeneală” rezultă din faptul că (din cauza idealurilor urmate de Ramsay) anumite grade se prezintă ca *Ordine Cavalerești* de sine stătătoare.Obstacolul cel mai evident este un altul: chiar dacă marea majoritate a gradelor inițiatice se poate dobândi printr-o apropiere (s-ar putea spune, ”universală”), este imposibil să se continue în mod corect de-a lungul tuturor acestor etape dacă adeptul nu s-a declarat creștin (mai precis, cum se pot împăca noțiunile *semitice – evreiești*, adică asocierea acestor noțiuni cu concepțiile unui fundamentalist islamic, în cazul în care un evreu și un arab ar deveni ”frați masoni” - nota traducerii în limba română).În mod evident, acest principiu este contrar tuturor preceptelor (normelor) liberale prevăzute de *Arta masonică*, astfel că structura celor 33 de grade devine ceva divers față de tradiție.Acest fapt nu este evidențiat ca o critică a Maso-

neriei de *Rit Scoţian*, ci doar pentru a o distinge de *Arta* în sine – de deplinătatea tradiției acesteia, respectiv pentru a înțelege de ce mulți dintre *Maeștrii* masoni ai *Artei* o percep ca ceva de sine stătător, ca o entitate separată.Cu alte cuvinte, aceasta înseamnă că validitatea unui *Rit* nu stă nici în simboluri, nici în grade și nici în configurarea internă, ci în obiectivele pe care le stabilește să le îndeplinească într-o comunitate.De exemplu, *Southern Jurisdiction* a Statelor Unite și-a axat acțiunea filantropică pe ajutorul acordat copiilor care au dificultăți de învățare.A organizat circa 162 de centre de educare care urmează programe analitice și de recuperare, puse la dispoziție gratuit celor care au nevoie.Din acest motiv, chiar dacă este justă afirmația că aspectele creştine ale *Ritului Scoţian* sunt în contrast cu normele tradiționale, trebuie recunoscut – la fel de sincer – că activitățile de asistență reprezintă (fără îndoială) partea cea mai importantă a eticii creştine.

Northern Jurisdiction a fost fondată în 1867 și are sediul general la Lexington, în Massachusetts.Include cele cincisprezece state situate la est de fluviul Mississippi, respectiv la nord de linia *Mason – Dixon* a fluviului Ohio, inclusiv statul Delaware.Și această instituție se ocupă cu ajutorarea copiilor care au probleme cu școala și cu educația.Asociația are 47 de centre care desfășoară activități educative, totul în mod gratuit.Mai sus citata *Southern Jurisdiction* cuprinde cele treizeci și cinci de state americane rămase, Districtul Columbia, respectiv celelalte teritorii și posesiuni americane.Primul *Suprem Consiliu* al *Ritului Scoţian* (al *Southern*) a fost fondat în 1801 la Charleston, în Carolina de Sud. (Poate nu este ”întâmplător” faptul că orașul Charleston se află pe paralela de 33° nord – nota traducerii în limba română).În afara Statelor Unite și ale provinciilor sale, Masoneria *Ritului Scoţian Antic şi Acceptat* este destul de populară și răspândită în Canada, dar este operativă în Australia şi Noua Zeelandă.Referitor la raporturile cu întregul corp masonic, poate că nu este nimic mai concis decât cele susținute de *Orientul* american californian al *Southern Jurisdiction* (a cărui pagină de internet prezintă multe explicații și legături): «*Ritul Scoţian împărtăşeşte convingerea tuturor organizaţiilor masonice că nu există un grad mai mare decât acela de ”Maestru” mason.Celelalte grade sunt aspecte adiţionale, cu nimic superioare celor din ”Loja Albastră” sau din ”Loja Artei masonice”.Ritul Scoţian nu face decât să elaboreze şi să amplifice învăţăturile şi lecţiile ”Artei”*» (6).

= Rolul lui Franklin =

Data (și locul precis) în care s-a petrecut introducerea oficială a unui rit masonic în America continuă să fie și astăzi obiect al dezbaterilor.Istoricii sunt împărțiți între *1730 – Philadelphia* sau *1733 – Boston*.Oricare ar fi adevărul, este un fapt acceptat că punctul de pornire a fost *Marea Lojă* a Angliei.Primele mărturii tind să susțină că la 5 iunie 1730, un anume Daniel Coxe a primit recunoașterea de *Mare Maestru* al provinciilor New York, New Jersey și Pennsylvania.După aceea, la 13 aprilie 1733, a venit rândul unui anume Henry Price să fie recunoscut *Mare Maestru* provincial al New England și al teritoriilor sale (care depindeau de această provincie).Ceea ce s-a întâmplat după aceste date a fost obiectul unei dezbateri îndelungate care a apărut în foileton în 1923, în paginile ziarului masonic *The Builder* (7).În general, se admite că dacă Coxe a fost (din perspectiva timpului) numit primul *Mare Maestru*, adevărul este că nu a fost primul activ deoarece, între 1730 și 1733 a trăit în Anglia.Actele *Curţii Supreme* din New Jersey lasă de înțeles că acesta a fost periodic în America, dar ceea ce lipsește este proba că, înainte de întoarcerea

în Anglia, și-a exercitat (în mod concret și activ) atributele de lider masonic.Prima reuniune a *Marii Loje Provinciale* a statului Massachusetts (care a dus la înființarea primei loje din Boston, devenită mai apoi *Loja St. John*) a fost organizată la 30 iulie 1733 de către Henry Price.Din moment ce (cel puțin în aparență) Daniel Coxe nu și-a exercitat titlul acordat, în august 1734 (8), *Marea Lojă* a Angliei a stabilit să-l suspende din funcție, extinzând autoritatea lui Henry Price pe întreg teritoriul nord american.

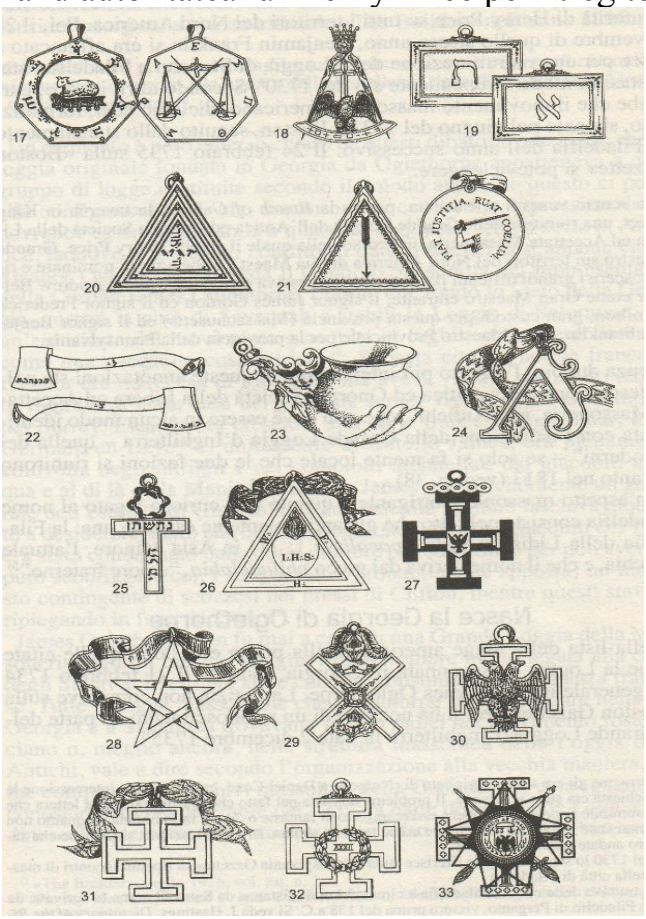

La 28 noiembrie al aceluiași an, Benjamin Franklin i s-a alăturat lui Price pentru reorganizarea unei *Loje St. John* la Philadelphia [înființată în mod independent încă din 1730 (9)].Conform altor opinii, s-ar părea că mișcarea masonică americană (se poate spune ”oficializată”) a luat ființă în iunie 1733 la Boston, după care a urmat mutarea la Philadelphia, în anul succesiv.La 24 februarie 1735, în *Boston Gazette* se putea citi: «*Vinerea trecută a avut loc în cadrul ”Bunch of Grapes”, taverna din King Street, o reuniune oficială a Marii Loje a Anticei și Onorabilei Frăției a Masoneriei Libere și Acceptate în cursul căreia, domnul Henry Price, Mare Maestru al teritoriilor americane ale Majestății Sale, a avut onoarea să numească și să recunoască marii oficiali pentru perioada succesivă, adică a cavalerului Andrew Belcher în calitate de nou Mare Maestru; a domnului James Gordon și a domnului Frederick Hamilton cu funcția de Mare Custode pentru această provincie și a domnului Benjamin Franklin în calitate de Mare Maestru Provincial pentru provincia Pennsylvania*».Aspectul cel mai important rezidă din denumirea *Societății Antice și Onorabile a Masoneriei Libere și Acceptate – Anticii* – care nu trebuie confundată cu instituția *Marii Loje* a Angliei – aceea a *Modernilor* – ținându-se cont că cele două s-au unit abia în 1813.Un alt aspect masonic intrigant dar și mai curios, se referă la numele de *Philadelphia*.În Antichitate exista o localitate cu această denumire (a se vedea și *Apocalipsa 1:11*) în Asia Mică – actuala Turcia, numele derivând de la cuvântul grec *Philadelphia - ”dragoste frățească”* (10).

Imaginea de mai sus prezintă o a doua parte a gradelor masonice (Un fapt foarte intrigant, în cadrul gradelor masonice, este prezența inițialelor *I H S* la interiorul simbolului gradului al 26-lea, aceleași inițiale care sunt folosite și în însemnele iezuiților – nota traducerii în limba română).

= Ia ființă *Georgia* lui Oglethorpe =

Pe lista cu lojele americane ale primei ere, după cele citate, se află loja din Savannah (Georgia), înființată la 21 februarie 1734 de generalul englez James Oglethorpe.

Vestea nu a apărut în *Boston Gazette*, ci se știe de o recunoaștere din partea *Marii Loje* a Angliei, din data de 2 decembrie 1735 (11).Confuzia dintre aceste date a generat o nouă serie de polemici și opinii în revista oficială *The Builder* din anul 1926: «*Istoricii Masoneriei au încercat timp îndelungat să adune informațiile referitoare la apariția "frăției" în Georgia și a unei Mari Loje în acest stat*» (12).Un element a reieșit cu claritate din aceste dezbateri: că loja originală fondată de Oglethorpe în Georgia aparținea acelui grup de loje constituite conform "modelului antic", aceasta ducându-ne la configurarea unui scenariu care, cu o bună aproximare, s-ar putea aplica la orice lojă a timpului apărută în America (unde s-au ivit conflicte de date precum în cazurile mai sus prezentate).Eleanor Oglethorpe (a se vedea și capitolul 5), sora reprezentantului "coroanei" James Oglethorpe – cel care a fondat statul Georgia, a construit orașul Savannah și a pus bazele *Lojei lui Solomon*, era o susținătoare entuziastă a mișcării jacobite din Anglia, fiind descrisă ca o *conspiratoare înfocată* (13).

Căsătorită cu un nobil francez, Eleanor era marchiză de Mézières, dar a trăit timp îndelungat în Anglia, în casa generalului James Westbrook, din Godalming (în Surrey).Eleanor a crescut la curtea franceză a Casei de Stuart din St. Germain-en-Laye (14) și la fel ca și fratele ei, era deplin implicată în comploturile de o parte și de cealaltă a Canalului Mânecii.Chiar dacă oficial James era un general al armatei regelui George al II-lea, capacitățile militare ale acestuia lăsau de dorit, astfel că, după rebeliunea nereușită a jacobiților din 1745, a fost condamnat de curtea militară pentru lașitate și pentru că nu a știut să înfrângă, cu oamenii lui (poate anume), un contingent modest de scoțieni în apropiere de Clifton [în timp ce aceștia se regrupau fugind de la Derby (15)].

James Oglethorpe nu s-a aflat niciodată la conducerea unei *Mari Loje* a Masoneriei engleze.Familia lui a rămas mult timp atașată, la nivel înalt, cu Casa Regală de Stuart, dar și cu "establishment"-ul finanțelor franceze.Toate lojele masonice pe care Oglethorpe le-a fondat în Georgia și Savannah își aveau rădăcinile în mișcarea roza-crucianã sau, mai bine, în structura masonică a *Lojei Anticilor*, adică conform organizării după regulile vechi (după cum apare în arhivele masonice ale Georgiei), cu recunoașterea consecutivă de către *Marea Lojă* londoneză din 1735.În acest document nu este citat deloc Henry Price, acest eveniment având loc tocmai când Oglethorpe a revenit temporar în Anglia, înainte de a se reîntoarce în Georgia, însoțindu-l pe misionarul *Metodist* John Wesley (în februarie 1736).

= Washington și Revere =

Probe ulterioare care atestă orientarea inițială a Masoneriei americane către o structură modelată pe cea a *Anticilor* au apărut prin eforturile lojei londoneze de cercetare *Quatuor Coronati* (16).Până în 1813, anul unificării dintre lojele londoneze rivale, ale *Anticilor* și *Modernilor*, *Marea Lojă* a Angliei nu a recunoscut *Capitolul Arcului Regal*.Cu toate acestea, la 22 decembrie 1757, trei "frați" masoni au fost înălțați la gradul *Sfântului Arc Regal* la Fredericksburg, în Virginia.(Era vorba de loja în care, la 4 noiembrie 1752 a fost afiliat George Washington, dobândind gradul de *Maestru* la 4 august 1754).După aceea, la 28 august 1767, *Capitolul Arcului Regal* al *Lojei St. Andrew* din Boston, a acordat primul grad de *Cavaler Templar*.La o primă vedere, această lojă a obținut *Capitolul* său (al *Arcului Regal*) din partea *Marii Loje* a Scoției, în noiembrie 1762.(Este bine de precizat

că un grad masonic ”templar” este ceva divers de apartenența la Ordinul Cavalerilor Templari din Jerusalim).Cheia finală a parcursului masonic este tocmai *Arcul Regal*, fiind reprezentat de ”ipotenuza” care se află pe pământ la picioarele masonului de pe frontispiciul lucrării *The Mirrour of Policie*.La interiorul *Sfântului Arc Regal*, *pâinea*, *aurul*, punctul de la centrul cercului, ”Piatra Filosofală” și *Arca Alianței* își găsesc o origine comună urmând un parcurs care în cele din urmă, aduce o notă de adevăr în povestea *vițelului de aur* a lui Aaron și a procesului alchimic petrecut în templul din Peninsula Sinai.

Mărturii privitoare la acordarea (în 1767) gradului de *Cavaler Templar* lui William Davis, la Boston, precizează că printre oficialii prezenți la ceremonie se aflau și reprezentanți ai lojei *Glittering Star* a armatei engleze, lojă recunoscută de către *Marea Lojă* a Irlandei.Cercetările efectuate de loja *Quatuor Coronati* precizează că Masoneria americană de început nu era atât de dependentă de *Marea Lojă* engleză după cum se credea de obicei.În realitate, rădăcinile Masoneriei americane se regăseau destul de clar în tradiția masonică scoțiană și irlandeză a lojelor *Anticilor*.Multe persoane au crezut că soldații englezi detașați peste ocean au aflat de gradul de *Cavaler Templar* și de *Capitolul Arcului Regal* pe când se aflau la Halifax, în Noua Scoție, dar această observație este o tentativă puerilă de a devia atenția de la ceea ce are importanță: tradiția *Arcului Regal* era mai bine înrădăcinată în Lumea Nouă decât putea să-și imagineze ”establishment”-ul Masoneriei engleze.Această dilemă este rezolvată cu ușurință în momentul în care se ia în considerare că înainte de a debarca în Statele Unite, loja *Glittering Star* a fost activă în Irlanda între 1759 și 1765.Cea mai veche referință privitoare la *Capitolul Arcului Regal*, întâlnită într-un document (*Verbal*) masonic, provine din Irlanda, din anul 1752 (17), America adoptând acest grad cu mult înainte ca acesta să fie recunoscut în patria – mamă.

A doua persoană care a primit gradul de *Cavaler Templar* al *Capitolului Arcului Regal* american, a fost argintarul Paul Revere, gradul fiindu-i oferit de *Capitolul* lojei *St. Andrew* din Boston, la 11 decembrie 1769.După aceea, pentru rolul activ jucat în așa-numitul *Tea Party* de la Boston dar și pentru atribuțiile militare și strategice deținute în cursul *Revoluției Americane*, Revere a fost ales *Mare Maestru* al *Marii Loje* a *Anticilor* din Massachusetts.O a treia persoană care a obținut gradul de mai sus a fost Joseph Warren, la 14 mai 1770.Warren a fost *Marele Maestru* al lojei *St. Andrew*, dar și unul din primii eroi ai *Revoluției Americane*, murind pe câmpul de bătălie de la Bunker Hill.Tradiția spune că atunci când confrații masoni (care luptau alături de el) au văzut cadavrul acestuia, au plantat o ramură exact în locul în care a căzut (ca amintire a ramurii de salcâm plantată pentru a semnala mormântul lui Hiram Abiff).După acest episod (dacă este autentic sau nu este o altă ”afacere”) se conturează una din anomalile *Revoluției Americane*.În calitate de *Mare Maestru* al lojei *St. Andrew*, Warren se putea baza în ”staff”-ul propriu (dar și în grupul de afiliați) pe un mare număr de soldați (ca întăriri a regimentelor britanice staționate în jurul orașului Boston).În perioada războiului (1775-1783), existau numeroase loje masonice americane adepte ale tradiției dusă mai departe de mișcarea *Anticilor* și cu ajutorul afiliaților din trupele engleze.Din cauza războiului, la un moment dat, a existat posibilitatea ca membrii unei loje să devină adversari ai altor membri ai aceleiași loje, o situație destul de delicată mai ales pentru englezi.

Alți afiliați emeriți ai lojei *St. Andrew* erau Samuel Adams, John Adams, William Dawes și Thomas Hutchinson.Aproape jumătate din cei 56 de membri semnatari ai celebrei *Declarații Americane de Independență* erau afiliați ai Masoneriei.Din cei 55 de delegați la *Convenția Constituțională*, 31 dintre ei erau masoni; la fel ca și cei 33 de generali (din 74) care se aflau în subordinea lui George Washington.

Influența tradiției scoțiene în evenimentele care au dus la *Războiul American de Independență* a fost crescută în virtutea opoziției împotriva unui inamic comun, Casa Regală de Hanovra.Acțiunile jacobite nu au încetat după înfrângerea suferită în bătălia de la Culloden.La 15 mai 1746, Parlamentul englez a hotărât ca prizonierii să fie transferați pe teritoriu englez pentru a fi încarcerați în închisorile din Londra, York și Carlisle.În aceste orașe (aflate în afara jurisdicției tribunalelor scoțiene) procesele ar fi putut avea un caracter superficial, iar pedepsele ar fi putut fi brutale și exemplare.La Londra, de exemplu, prizonierii considerați vinovați erau spânzurați în public, dezmembrați, după care capul era înfipt în unul din vârfurile gardului de la Temple Bar.Wilhelm, duce de Cumberland și fiu al regelui George al II-lea, a continuat să-și manifeste ostilitatea față de tradiția scoțiană și după bătălia de la Drumossie Moor.În continuare, Parlamentul a aprobat *Disarming Act*, prin care li se interzicea scoțienilor să poarte hainele tradiționale, să cânte la cimpoi și să-și utilizeze dialectele locale.Clanurile scoțiene nu au fost trecute cu vederea, fiind abolit dreptul la succesiunea ereditară a bunurilor și posesiunilor.Timp de 46 de ani după Culloden, oricine încălca dispoziție *Acts of Abolition and Proscription* putea fi închis sau transferat în colonii (asta dacă nu dorea să fie judecat și pedepsit la locul săvârșirii ”delictului”).În prezența unui reprezentant al autorităților engleze, scoțienii au fost obligați să jure (în mod public) respectarea acestor legi: «*Dacă nu voi respecta vreodată această lege sunt de acord să fiu persecutat în privința posesiunilor, familiei și prosperității mele; sunt de acord să nu-mi mai văd soția, fiii și fiicele, tatăl și mama, rudele; sunt de acord să fiu pedepsit și ucis ca un trădător ticălos, să fiu înmormântat fără ceremonie creștină pe pământuri străine, îndepărtate de mormintele strămoșilor mei și de familia mea*» (18).

Avându-și baza la Inverness, ducele de Cumberland a pus în practică un program vast de subjugare a întregii regiuni astfel că în practică, nimeni nu s-ar fi putut salva de epurarea din Highland-ul scoțian.În cursul acestei operațiuni de ”curățenie”, bărbați, femei, copii, bătrâni, animale, proprietăți au fost atacate în mod barbar de mercenarii aflați în slujba regelui.[Revenind, din nou, la lucrarea lui Diego Marin, iată ce punct de vedere exprimă aceasta privitor la Anglia acelei perioade: «*Mulți englezi nu au fost mulțumiți de dominația exercitată de Casa de Orange, iar după aceea de Casa de Hanovra, astfel că au încercat să readucă pe tron un reprezentant al Casei de Stuart.Din cauza acestei amenințări, Casa de Hanovra nu a mai permis o armată permanentă în Anglia, aducându-și trupele necesare din propriul principat sau din principatele germane prietene.Aceste trupe au fost plătite cu banii englezilor, ceea ce a adus beneficii bancherilor centrali.Marea majoritate a mercenarilor veneau din partea principelui Wilhelm al IX-lea de Hannau-Hesse, prieten al Casei de Hanovra*» - nota traducerii în limba română].

Peste o mie de scoțieni au fost vânduți la exteriorul țării ca sclavi, iar mulți alții au dispărut fără urmă.Ferocitatea și înverșunarea demonstrate în această campanie de pedepsire a scoțienilor au fost atât de dure încât, chiar dacă englezii au fost cei care au câștigat bătălia de la Culloden, din acel moment, nu a mai existat cineva care să fi dorit să-și poarte gradele (sau decorațiile) obținute cu acea ocazie; în prezent, nici unul din regimentele engleze care au luat parte la bătălia respectivă nu-și expune distincțiile dobândite în urma acelei bătălii.De-a lungul perioadei de represalii crunte au fost multe familii sco-

țiene care și-au lăsat țara natală căutându-și refugiu în Lumea Nouă, în America.Dacă nu au reușit să se opună și să-i înfrângă pe reprezentanții Casei de Hanovra în țara proprie, începând cu 1775 au avut la dispoziție o nouă șansă, alăturându-se de partea ”verilor” coloniști și contribuind la declinul casei regale engleze.O ulterioară complicare a acestei situații a constituit-o prezența trupelor scoțiene ca întărire a trupelor engleze.De fapt, soldații scoțieni erau nevoiți să lupte nu numai împotriva ”fraților” masoni, ci și împotriva masei de compatrioți care au scăpat de persecuții fugind în America.

= *Tea Party* masonic =

Înainte de izbucnirea *Războiului de Independență*, Anglia avea la dispoziție, pe teritoriul Americii de Nord, 13 colonii.Fiecare colonie era distinctă față de celelalte, în sensul că era o entitate de sine stătătoare, cu un guvern propriu iar marea majoritate a coloniștilor erau de origine engleză, respectiv de religie *Protestantă*.Primele cinci centre urbane care dețineau o anumită importanță erau orașele Boston, Philadelphia, New York, Charleston și Newport, locuri unde ajungeau știrile din Europa și din restul lumii, unde se tipăreau ziarele și unde au fost înființate școli și colegii.Pământul costa puțin, salariile erau îndestulătoare și peste tot se respira o adiere de libertate.Dar începând cu 1773, starea generală pozitivă a început să fie amenințată când datoriile mari ale ”țării – mamă” - Anglia – au constrâns regalitatea să impună taxe noi și grele asupra coloniilor.Nu era vorba de taxe împovărătoare (ținându-se cont de costul ridicat pe care Anglia a trebuit să-l plătească pentru a ”elibera” coloniile de pretențiile fracezilor), dar ceea ce a iritat coloniștii a fost modul – autoritar și grosolan – prin care s-au impus noile dări.Ceea ce Guvernul englez nu a intuit încă (dar locuitorii coloniilor presimțeau acest lucru) a fost faptul că în colonii exista o anumită maturitate privitoare la libertate, care ar fi putut pune bazele unei națiuni independente.

Pentru englezi, chiar dacă ”copilul” a crescut, era nevoie (încă) de ”controlul matern”.Coloniștii nu reușeau să-și explice de ce era încă nevoie să fie conduși de o astfel de autoritate, impusă de departe, când puteau să-și definească propriile reguli și apărându-se singuri? Unicul lucru important ar fi fost unitatea coloniilor, fapt avut în vedere de solidaritatea și legăturile (dintre statele componente) pe care Masoneria le avea în vedere de mult timp.Se imagina o federație de colonii care ar fi devenit o nouă națiune și nu exista nici o îndoială că acest fapt ar fi avut loc mai devreme sau mai târziu, pe calea unei evoluții sociale și politice.După cum se știe, ”mama engleză” nu era pe aceeași lungime de undă, înțelegând rebeliunea și protestele drept acte care trebuiau pedepsite, o revoluție care trebuia întreruptă în fază incipientă prin utilizarea forței.Începând cu 1759, Anglia a aprobat o serie de restricții care să fie impuse coloniilor susținându-se, mai întâi, o influență mai mare din partea organismelor comerciale engleze prezente în teritoriu, ajungându-se și la limitarea folosirii monedei locale (emisă de către colonii).În 1764, revizuirea contestatului *Molasses Act* a dus la impunerea de către Guvernul englez a *Sugar Act*, prin care se introducea obligativitatea importării zahărului și a melasei din țara ”tutelară”.După un an a urmat *Stamp Act* – o adevărată taxă – care impunea folosirea unei mărci (timbru) fiscale pe toate documentele legale, pe ziare și periodicele înregistrate.Din punct de vedere politic, situația era ca o bombă gata să explodeze pentru că americanii nu luau parte la alegerile guvernamentale engleze.Deviza imediată a devenit: «*Nici o taxă fără rep-*

rezentare».Marea majoritate a avocaților, juriștilor și editorilor a decis să nu aplice noua taxă.

Atmosfera incendiară a furnizat cadrul necesar pentru apariția mișcărilor subversive, precum *Fiii Libertății* la New York și Boston, respectiv a organizațiilor similare în New England, Carolina, Virginia și Georgia.În 1766 a fost abrogat *Stamp Act*, doar pentru a face loc unui alt document – *Townshend Acts* – o listă lungă cu taxele aplicate asupra produselor de uz comun precum sticla, plumbul, hârtia și ceaiul importate de colonii.În Anglia deja s-a decis ca toate cheltuielile privitoare la campania americană, la menținerea trupelor engleze de peste ocean să fie plătite de coloniști.*Fiii Libertății* au început să îngreuneze activitatea oficiilor britanice de import ale mărfurilor, iar reacțiile nu au încetat să apară.La 30 septembrie 1768, 700 de soldați au fost debarcați de navele ancorate la Boston; alți 500 de soldați au fost aduși ulterior din Irlanda.Locuitorii orașului Boston au refuzat să-i cazeze pe soldații englezi (mulți dintre ei, solidari cu cauza americană, au făcut în așa fel încât refuzul să fie absolut).La 5 martie 1770, după răzmerițe care izbucneau periodic în oraș, cinci locuitori au fost uciși de soldați.Chiar dacă la procesul care a urmat John Adams a apărat acțiunea militarilor, garnizoanele au fost retrase imediat din Boston. A fost abrogat *Townshend Acts*, cu excepția taxei pe ceai, în jurul căreia se concentra acțiunea de protest, localizată (mai ales) în zona portului Rhode Island, unde marfa era adusă din Olanda.În cursul acestor evenimente tensionate, nava *Gaspee* a marinei engleze a fost atacată și incendiată.

Pentru ca lucrurile să se complice și mai mult, *Compania Indiilor* avea stocuri importante de ceai și ca urmare, o situație economică destul de dificilă.Pentru a pune compania la adăpost de dezastrul financiar, Guvernul englez a luat măsurile necesare.În septembrie 1773 au ajuns în portul Boston circa 227 de tone de ceai, fapt care nu a fost pe placul coloniștilor.Monopolul conces de Anglia *Companiei Indiilor* pentru distribuirea ceaiului pe întregul teritoriu al coloniilor a dus la creșterea îngrijorării: comercianții din New York, Philadelphia și Charleston au anulat ordinul – confirmat doar de negustorii din Boston.Personalități precum Samuel și John Adams, Josiah Quincy și John Hancock se opuneau cu hotărâre atitudinii colaboraționiste a celor din Boston, îndemnând la rebeliune și la îndepărtarea supremației Parlamentului britanic.Aceasta era situația tensionată din Boston când la sfârșitul lui noiembrie, trei nave au acostat în portul orașului.Afiliații la *Fiii Libertății* au împiedicat descărcarea celor trei nave (care trebuia efectuată în termen de 20 de zile, după care nu se mai plăteau drepturi comerciale pentru încărcătură); ca atare, căpitanii celor trei nave au decis să părăsească portul Boston către alte porturi.Refuzul căpitanilor secunzi de a executa ordinele a făcut ca navele să rămână acolo unde se aflau.

Între timp, la locul tradițional de întâlnire a lojei *St. Andrew* din Boston (taverna *Green Dragon*), masonii pregăteau un plan.Taverna era locul de întâlnire a *Comitetului pentru Corespondență Secretă* (din care făceau parte și masonii Joseph Warren și Paul Revere) aflat în legătură strânsă cu *Fiii Libertății*: un loc destul de frecventat, cu întâlniri dese, în care numele participanților era trecut în registrele și jurnalele păstrate cu grijă.Dacă se răsfoiesc documentele privitoare la noaptea de 16 decembrie 1773, apare explicația laconică: «*Loja rămâne închisă până mâine dimineață*» (19).În acea noapte, membrii lojei *St. Andrew* și afiliații altor asociații care luptau pentru libertate (circa 60 de persoane), doreau să pună în aplicare un plan secret care a dus la o acțiune cu profunde implicații istorice.”Rebelii” (travestiți în indieni mohicani), ajutați de căpitanul Edward Proctor, șeful gărzii care păzea încărcătura navei *Dartmouth* (și el, ca mulți dintre subalternii lui, era înscris în Masonerie), au urcat pe navă de pe docul *Griffith* și au aruncat în mare 342 de

lăzi de ceai.După această acțiune, alte doisprezece persoane au devenit membre ale lojei *St. Andrew*.Reacția Guvernului englez a fost dură și s-a concretizat prin adoptarea de noi măsuri restrictive, respinse de coloniști (numite de către aceștia *Intolerable Acts*).Pentru englezi era prea târziu: revoluția masonică a cărei intenție era de a face din colonii un stat unitar și independent de monarhia britanică hanovriană s-a declanșat.

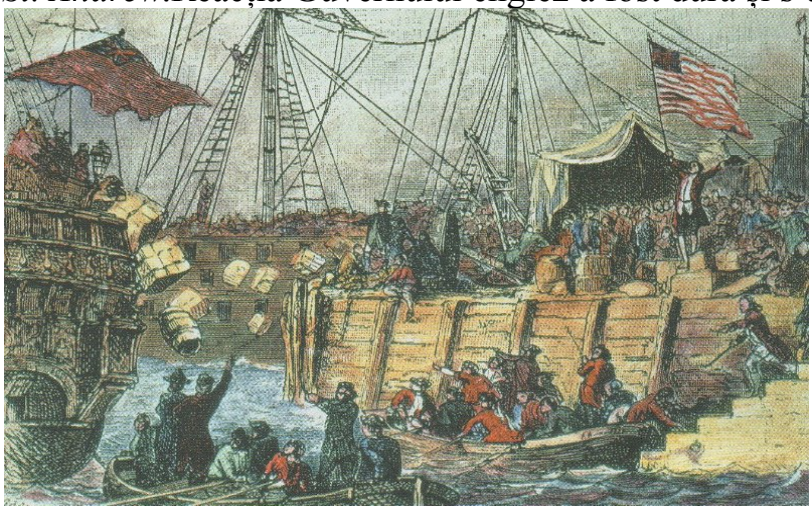

Imaginea reprezintă ”Tea Party” masonic, o stampă anonimă din secolul al XVIII-lea

Aceasta ar fi versiunea ”oficială” a istoriei narată de către autor (ca și cum revolta împotriva cerealelor OGM ar duce la închiderea bazei SUA de la Deveselu – nota traducerii în limba română).Lucrările de istorie ”alternativă” aduc în discuție și alte motive (diferite de tema ”ceaiului revoluționar”) privitoare la *Revoluția Americană*.În 1696, la doar doi ani după înființarea Băncii Angliei, această instituție avea o valoare circulantă (în bancnote) de 1.750.000 de lire sterline, cu o rezervă de aur limitată la doar **2%**, adică 35.000 de lire sterline.La 1 mai 1707 a fost ”consfințită” unirea dintre Anglia și Scoția, motivată de necesitatea de a prelua controlul monetăriei regale din Edinburgh (fapt care a avut loc în 1709).În 1720, la puțin timp după *Războiul Spaniol* (1701-1714), datoria națională a crescut la 30 de milioane de lire sterline, plus o cheltuială (a respectivului război) în valoare de 50 de milioane de lire sterline.În 1776 a izbucnit *Războiul American de Independență* (1776-1783) după ce colonialiștii englezi i-au obligat pe coloniștii americani să înlocuiască moneda națională proprie – fără datorie – cu o monedă emisă de privați englezi, fapt care a dus la o pierderea a 50% din locurile de muncă.După acest război, datoria națională a ajuns la 176 de milioane de lire sterline.În 1786, primul ministru englez William Pitt *cel Tânăr* a încercat să achite datoria prin emiterea de monedă de stat și restituirea către Bancă a un milion de lire pe an. Intenția lui a fost abandonată pentru a se putea finanța războiul împotriva lui Napoleon, astfel că, în 1797 a fost introdusă taxa pe achiziții, pentru a putea plăti dobânzile (...).

De regulă, cine se opune înșelătoriei ”datoriei” sfârșește rău.La fel a fost și cazul lui Abraham Lincoln, al 16-lea președinte al Statelor Unite, asasinat la 15 aprilie 1865 la sfârșitul unui război instigat pe ascuns de *Supremul Consiliu* al *Masoneriei Ritului Scoțian*.Între 1841 și 1845, acest *Consiliu* s-a reunit de șase ori la Paris și a ales doi *Mari Maeștri* de grad 33° pentru declanșarea conflictului.Caleb Cushing ”lucra” pentru partea Nord, fiind ajutat de Giuseppe Mazzini și de lojele societății *America Tânără*.În partea de Sud, Albert Pike putea conta pe sprijinul grupului elitist al *Cavalerilor Cercului de Aur* (în prezent *Ku Klux Klan*, din cuvântul grecesc *Kuklos – cerc*).Alături de cei numiți acționa și Jesse James, care fura din băncile Nordului pentru a finanța trupele Sudului, respectiv Pierre G. T. Beauregard, care a dat startul ostilităților atacând Fort Sumter, în 1861.Nordul și Sudul au fost asmuțite unul împotriva altuia de aceeași organizație care dorea războiul, doar cu scopul de a îndatora America, obligând oricare dintre părțile care ar fi câștigat să accepte o bancă centrală privată.

Finanțarea mișcării sudiste a fost obținută de la bancherii londonezi prin intermediul lui Cushing care acționa în ”Nord”.După cum s-a prevăzut, Lincoln a fost obligat

să facă rost de bani pentru a susține cheltuielile de război.Băncile ar fi cerut o dobândă înaltă, între 24% și 36%, dar Lincoln a refuzat acest șantaj care ar fi dus la distrugerea poporului său.Astfel, a aprobat o lege care autoriza Ministerul de Finanțe să emită bancnote de stat ca monedă legală.În 1862, Lincoln spunea: «*Privilegiul de a crea și de a emite monedă este numai prerogativa statului, fiind și o maximă resursă a acestuia.Contribuabilul ar fi scutit de plata unei dobânzi imense prin adoptarea acestor principii*».Acești dolari au fost supra numiți *greenbacks* pentru că tipărirea pe verso s-a făcut cu cerneală verde.Cu ajutorul acestor *greenbacks* dar și cu ajutorul unei emisiuni de bonuri de tezaur vândute poporului, guvernul Lincoln a reușit să facă față cheltuielilor de război, tuturor cheltuielilor de stat fără a îndatora statul și cetățenii, reușind să câștige războiul.Cu orgoliu îndreptățit putea declara: «*Am dat poporului acestei republici maxima binecuvântare pe care a avut-o vreodată: proprii bani pentru plata propriilor datorii*».La puțin timp după, ziarul londonez *Times* a publicat un articol care exprima opinia celor păgubiți de acțiunea lui Lincoln, adică a bancherilor internaționali: «*Dacă această politică financiară ticăloasă, care a avut originea în Republica Nord-Americană ar fi consolidată instituțional, statul ar avea la dispoziție proprii bani fără nici un cost.Ar plăti datoriile și ar rămâne fără datorii.Ar putea dispune de fonduri pentru desfășurarea propriilor nevoi.Statul ar deveni prosper, un fapt fără precedent în istoria statelor civilizate ale lumii.Mințile și resursele din întreaga lume s-ar transfera (ar urma exemplul) în America de Nord. Acest stat trebuie distrus sau va distruge orice monarhie de pe suprafața Pământului*».

= Coroana Americii =

Încă de la început, intenția rebelilor nu era aceea de a pune bazele unei republici cu noi caracteristici.Dat fiind faptul că tradiția scoțiană se afla și la temelia nou apărutei Masonerii coloniale, proiectul prefigura reinstaurarea (în întregime) a tot ceea ce, începând cu *Revoluția* din 1688, a fost îndepărtat din patria – mamă.Această situație a fost confirmată de istorici de valoare precum sir Charles Petrie, sir Compton Mackenzie, sir Walter Scott și Alice Shields, care au remarcat (în toate documentele oficiale, respectiv comunicațiile trimise din Boston, în acei ani) dorința clară a revoltaților de a-l considera pe Charles Edward Stuart suveran al americanilor (20).Documentele privitoare la această problematică sunt păstrate în arhiva familiei Stuart (la Windsor) și în culegerea *Dartmouth Papers* (lordul Dartmouth a deținut funcția de *Secretar de Stat al Coloniilor Americane* în numele Guvernului englez).Aceste mărturii acoperă un arc de timp între anii 1774 și 1780, pe durata căruia *Bonnie Prince Charlie* (Charles Edward Stuart) se arăta interesat de chestiunile americane, documentându-se cu lecturi și hărți geografice pentru a fi la zi în permanență cu situația de peste ocean (21).Abatele Fabbroni, rectorul Universității din Pisa, atesta cunoașterea anumitor scrisori a rebelilor din Boston (datate 1775), prin care principele era asigurat de fidelitate și alianță și prin care i se cerea explicit să preia conducerea coloniilor (22).Pentru că Charles Edward Stuart nu avea nici un moștenitor legitim, exista posibilitatea ca (după moartea lui) monarhia americană să fi trecut sub dominația coroanei engleze.Fapt contrar cu aspirațiile coloniștilor americani, consilierii lui Charles Edward Stuart atenționându-l pe acesta să nu facă gesturi necugetate.

O altă ”perlă alternativă” oferită de Diego Marin: «*În 1782, Congresul Continental American a trimis o delegație la Florența, invitându-l pe Charles al III-lea în*

America (pentru a-şi stabili curtea regală acolo), dar acesta a refuzat din motive de sănătate.Charles al III-lea a murit în 1788 lăsând în urmă o fiică nelegitimă, care nu se bucura de susţinerea jacobiţilor.Succesiunea de rege în exil a fost preluată de fratele acestuia, Henry Benedict Stuart, adoptând numele de Henry al IX-lea.Henry a intrat în servicul Bisericii Catolice devenind cardinal.În 1799, Henry s-a retras din cariera eclezias-tică şi a rezolvat chestiunea succesiunii la tronul britanic schimbând titlul propriu cu o rentă garantată de regele George al III-lea.Henry a abdicat în favoarea acestuia şi a legitimat ocuparea tronului de către Casa de Hanovra.George al III-lea l-a invitat pe Henry să se întoarcă din exil dar acesta a refuzat, preferând să-şi petreacă ultimii ani de viaţă în Italia.După decesul lui Henry al IX-lea, jacobiţii au susţinut că moştenirea Casei de Stuart trebuia preluată de fostul rege al Sardiniei – Charles Emmanuel al IV-lea – descendent (pe linie feminină) din Henriette-Anna (sora lui James al II-lea).Nici suveranii Sardiniei, nici descendenţii acestuia nu au prezentat vreo pretenţie la moştenirea Casei de Stuart sau la tronul britanic».

De la început şi până la sfârşit, unul din aspectele cele mai stranii şi mai surprinzătoare care a caracterizat *Războiul American de Independenţă* a fost modul în care a fost câştigat.În realitate, nu se poate spune că a avut aspectul unui adevărat război, ci că a fost caracterizat de bătălii şi conflicte scurte, fără caracter decisiv.Coloniile încă nu aveau caracterul unui stat organizat şi armata acestora nu era compactă, ordonată şi pregătită, chiar dacă, prin dorinţa *Congresului Continental* (condus de John Hancock), comanda supremă i-a fost încredinţată generalului George Washington.De partea ei, Anglia dispunea de una din cele mai bine pregătite (şi echipate) armate din lume, cu o tradiţie militară de neegalat.La prima vedere, anihilarea forţelor revoluţionare americane nu apărea ca un lucru dificil, încă înainte ca forţele franceze şi marchizul Lafayette (anii 1777-1778) să se alăture coloniştilor.Şi atunci, din ce motive, armata engleză s-a ”acoperit de ruşine” pe pământul american, ducând o campanie războinică absolut dezastruoasă?

La o primă vedere, apare evident că înalţii comandanţi militari englezi au subestimat (destul de mult) dorinţa de libertate şi determinarea americanilor, atât pe câmpurile de luptă, cât şi în ceea ce priveşte reţeaua de spionaj.Era vorba de o atitudine care putea fi corectată cu uşurinţă după evaluarea situaţiei reale.Cea mai importantă înfrângere suferită de englezi a avut loc la Saratoga, în apropiere de New York (în 1777), care a dus la predarea general-maiorului englez John Burgoyne.După aceea, seria de victorii americane a continuat la Charleston şi Guildford Courthouse, până când lordul Charles Cornwallis (învins la Yorktown) s-a predat la 18 octombrie 1781.Cu toate acestea, englezii aveau încă situaţia sub control.Celelalte lupte au avut rezultate incerte.De exemplu, trupele comandate de sir Henry Clinton erau întregi şi în bune condiţii, în timp ce flota franceză a fost practic dezintegrată în aprilie 1782.Parcă exista ceva care nu funcţiona cum trebuie, rezistenţe şi fricţiuni, atât la nivelul conducerii armatei engleze, cât şi la nivelul trupelor care nu au dat niciodată senzaţia că intră în luptă cu spiritul combativ adecvat. Astfel, la 4 februarie 1783, Guvernul de la Westminster a decis că este momentul să se pună capăt acestor lupte.

După cum s-a văzut, acţiunea subversivă care a intrat în istorie ca *Boston Tea Party*, a fost concepută şi dusă la îndeplinire de către Masonerie.*Congresul Continental*, *Comisia Congresului pentru Corespondenţa Secretă*, erau conduse de iniţiaţi masoni.Comandamentul armatei americane, marea majoritate a generalilor şi ofiţerilor din armată erau masoni.Naţiunea americană liberă şi independentă a fost creată pe baza idealului masonic de federaţie.(Mai are cineva dubii cu privire la *Comunitatea Europeană*, sau *fede-*

ralizarea, *regionalizarea* – concepte apărute de puțin timp în vocabularul politicienilor, inclusiv al **slugilor** de pe Dâmbovița? - nota traducerii în limba română).Dar cine a făcut ca ”părinții fondatori” ai Americii să se regăsească împreună, uniți și solidari, în urmarea unui singur obiectiv pentru binele comun? Răspunsul este simplu: ofițerii și soldații britanici, afiliați ai lojelor masonice care s-au impus foarte repede și în Lumea Nouă.În timp ce pentru coloniști, apărarea dreptului la libertate a fost o acțiune spontană, pentru soldații englezi trimiși să lupte peste ocean nu a fost ceva ușor, pentru că era ultimul lucru pe care ar fi dorit să-l facă.Fiind militari, au fost obligați să-și asume rolul și să execute ordinele până la capăt; privind mai cu atenție, se poate spune că războiul nu a fost câștigat de rebelii din coloniile americane, ci că a fost pierdut – în mod voluntar – de către englezii îndărătnici.

Note:

1 – Privitor la istoria Masoneriei de origine jacobită în Franța secolului al XVIII-lea, trebuie văzut și P. Chevalier, *Les Ducs sous l'Acacia*, Paris, 1964 și *La première profanation du temple maçonnique*, Paris, 1968.Pentru rolul jucat de jacobiți în Spania se poate avea în vedere și J. A. F. Benimeli, *La Masoneria espaňola en al siglo 18*, Madrid, 1974, pag. 48-65; referitor la situația din Italia se poate apela la Carlo Francovich, *Storia de la Massoneria in Italia*.

2 – Brig A. F. C. Jackson, *Rose Croix*, London, Lewis Masonic, 1980, cap. 2, pag. 17.

3 – Ivi, cap. 1, pag. 1.

4 – Ramsay a redactat o declarație precedentă numită *din Epernay*, pentru că textul original a fost găsit în arhivele acestui orășel.Se numea *Declarație prezentată în cadrul Lojei St. John, în 26 decembrie 1736*.Textul era impregnat de noțiuni și referiri cu tentă ebraică, în mare parte dispărute din declarația a doua, cea prezentată în cadrul *Marii Loje*.

5 – Cuthbert J. Hadden, *Prince Charles Edward*, London, sir Isaac Pitman & Sons, 1913, cap. 18, pag. 285.

6 – Pagina de internet a *Orientului* californian este
http://www.scottishritecalifornia.org

7 – Este vorba despre numerele din aprilie, noiembrie și decembrie ale acelei reviste.

8 – În noiembrie 1923 a început să circule zvonul despre o scrisoare trimisă de un anume Henry Bell din Lancaster (Pennsylvania) lui Thomas Cadwallader, în anul 1754.Prin această scrisoare, autorul acesteia susținea că sub auspiciile lojei (nerecunoscute, iregulară) *Tun Tavern* din Philadelphia și cu un document de recunoaștere din anul 1730, a cerut afilierea la *Marea Lojă* a Angliei, dar i s-a cerut să se adreseze lui Daniel Coxe, cu ajutorul căruia s-a aprobat respectiva cerere.Respectiva scrisoare și răspunsul la aceasta ar putea fi ceva imaginar sau o știre falsă, pentru că niciodată nu a fost prezentată (nici confirmată ca adevărată) de alte surse.Ca o justificare, se susține că respectivele documente s-ar fi pierdut în 1873.

9 – În 1730, Franklin scria în *Pennsylvania Gazette* de întâlniri masonice repetate în orașul Philadelphia.

10 – Era vorba de orașul Philadelphia, aflat la circa 45 de km de Sardi, la poalele muntelui *Tmolo* (*Boz Dağ*).Numele acestuia provine de la Attalus al II-lea *Philadelphus* (159-138 î.H.).Se poate avea în vedere și J. Hastings, *Dictionary of the Bible*, Edinburgh, T & T, 1909, la secțiunile *Brother Love* și *Philadelphia*.

11 – La 13 decembrie 1733, *Marea Lojă* a Angliei anunța intenția de a trimite afiliați săraci în Lumea Nouă.

12 – Revista *The Builder*, iulie 1926, vol. XII, nr. 7.
13 – Fitzroy Maclean, *Bonnie Prince Charlie*, London, Weidenfeld & Nicolson, 1988, cap. 20, pag. 332, 333.
14 – Frank McLynn, *The Jacobites*, London, Routledge & Keegan, 1985, cap. 7, pag. 115.
15 – Sir Charles Petrie, *The Jacobite Movement, The Last Phase*, London, Eye & Spottiswoode, 1950, cap. 5, pag. 102.
16 – Loja *Quatuor Coronati 2076*, *Ars Quatuor Coronati*, Documente, London, vol. 107, 1994.
17 – K. B. Jackson, *Beyond the Craft*, London, Lewis Masonic, 1980, pag. 9, 10.
18 – H. V. Mortan, *In Search od Scotland*, London, Methuen, 1929, cap. 5, pag. 133.
19 – Michael Baigent, Richard Leigh, *The Temple and the Lodge*, London, Jonathan Cape, 1986.
20 – Sir Charles Petrie, *The Jacobite Movement*, cit., cap. 8, pag. 174.
21 – Ivi, pag. 175.Se va avea în vedere și sir Compton Mackenzie, *Prince Charlie*, London, Daily Express Publications, 1932, cap. 12, pag. 133.
22 – Alice Shields, *Henry Stuart, Cardinal of York*, London, Longman, 1908, cap. 16, pag. 213, 214.A se vedea și L. Dutens, *Mémoires d'un voyageur qui se repose*, London, Cox Sons & Baylis, 1807, vol. III, pag. 30.

Capitolul 18 - « Dezbateri și monumente »

= Conspirații =

Ajunși la acest punct al istoriei masonice, a venit momentul să se trateze o temă pe cât de importantă, pe atât de interesantă, așa numita *teorie a conspirației*.În general, cei care susțin această teorie sunt sceptici: este vorba de persoane care (ca multe altele), au tendința să nu creadă nimic, susținând că ziarele prezintă știri manipulate, că afirmațiile politice sunt inventate și modelate în mod strategic de interesele puterilor forte.Astfel, în timp ce marea majoritate a persoanelor acceptă faptele așa cum sunt ele (până la proba contrară), cei care aderă la *teoria complotului* consideră credulitatea celor mulți drept o atitudine infantilă; adepții *teoriei complotului* (care aparțin cercului restrâns al celor care au posibilitatea să cunoască adevărul din surse de informare ”acreditate și nefalsificate”) sunt dubioși și suspicioși prin natura lor.Ajutați de acest bagaj de bază, alcătuit din dubii și imaginație suspicioasă, tind să descopere o conspirație chiar și acolo unde nu este, cu toate că – trebuie recunoscut – suspiciunile lor sunt întemeiate, întâlnindu-se și astfel de cazuri.*Teoria conspirației* este o atitudine filosofică prin care se înțelege căutarea adevărului ca o posibilitate de îndepărtare a vălului care acoperă cu măiestrie ochii tuturor, un mod de acțiune care îl face pe cel care este convins de acest lucru să se comporte ca ”vânătorii de vrăjitoare” ai Inchiziției.

Această politică stranie se concretizează incluzându-se o senzație de teamă și neîncredere în tot ceea ce stă la baza unei necesități sociale.Suspiciunea se hrănește, mai ales, în relația cu indivizii sau organizațiile care se bucură de o vastă popularitate, care sunt stimate și prețuite de oameni pentru că le îndeplinesc așteptările.Întotdeauna și în toate cazurile, mesajul negativ de fond este că industria e coruptă, guvernanții sunt corupți, totul este corupt cu scopul de a crea un mediu și situații cu instabilitate răspândită, unde

se poate menține activă o putere de bază.Este inutil de subliniat că Masoneria a devenit imediat (pentru adepții *teoriei conspirației*) o zonă operativă foarte frecventată, dar nu în sensul de a pune în aplicare o mișcare contrară acesteia pe baza argumentelor false prezentate în capitolul 14.La scară globală, nimănui nu-i este interzisă afilierea la o lojă masonică, aceasta fiind o parte a vieții de zi cu zi, în oricare categorie socială.Companii, corporații, sindicate, școli, spitale, bănci, biserici, hoteluri, fabrici, magazine, forțe de poliție, congrese și congregații, parlamente și oricare altă formă de asociere, pot avea adepți la interiorul structurilor lor.Ca urmare, această răspândire operativă cu mare potențial poate constitui un numitor comun pentru susținătorii istoriei ca obiect al unei conjurații și manipulări, o bază a imaginii unei societăți care poate fi destabilizată în orice moment.

Chiar dacă Masoneria nu este o mișcare religioasă (fapt repetat de multe ori), vasta răspândire a acestei asociații poate constitui subiectul acelui fel de atacuri care, câteodată, sunt îndreptate împotriva religiilor cunoscute (creștină, musulmană, ebraică, etc), respectiv altor comunități religioase mult mai înrădăcinate (prin istorie și tradiție) în categoriile sociale.Pentru aceștia are prea puțină importanță faptul că Masoneria Nord Americană a contribuit la ajutorarea a mai mult de jumătate de milion de copii nevoiași; aceste operațiuni – se raționează – de solidaritate și caritate, ar putea ascunde alte scopuri, oculte și secrete.

Pentru a crea un mediu în continuă fremătare, cu accente de teamă, este necesară crearea unui inamic comun de luptă.Biserica și-a inventat *Satana* și strania imagine a *Antihristului*; alarmiștii, pentru a putea avea o eficacitate în acțiunea lor, nu se pot ridica împotriva Bisericii care promite salvarea credincioșilor săi.Ca atare, este nevoie de un adversar care se află dincolo de conflictul religioso-clerical, ceva sau cineva dotat cu putere de-a lungul secolelor, un adversar de netrecut.

Iată de ce, la un moment dat, a revenit în centrul atenției, în forță, o sectă uitată a secolului al XVIII-lea, apărută în Bavaria, numită *Iluminații*.Și pentru că istoria acestora s-a pierdut în uitarea și cețurile trecutului, nu a fost dificilă ”reanimarea” acestei societăți sub forma unui grup de adepți ai elitei, afiliați ai Masoneriei și inițiați în gradele cele mai înalte, gata să conspire pentru dominarea lumii (asta dacă lumea nu era deja în mâinile lor, fără ca cineva să-și fi dat seama).Pentru a da o strălucire gotică la această idee, grupul misterios a fost botezat cu numele simbolic de *Iluminați*.Poate că autorul are dreptate să susțină aceste teze, dar numai în lumea lui, cea caracterizată de ”bune intenții”.La 28 iulie 1794, pe durata unui discurs în fața susținătorilor lui, Robespierre declara: «*Nu îndrăznesc să-i numesc în acest moment și în acest loc.Nu pot ajunge până la a îndepărta vălul care acoperă acest mister antic și profund.Dar se poate afirma cu tărie că printre autorii acestui complot figurează agenții acelui sistem al corupției și risipei, cel mai puternic dintre cele puse la cale de străini pentru distrugerea Republicii; mă refer la apostolii impuri ai ateismului și imoralității, care stau la baza acestuia*».În acea noapte, Robespierre a fost atacat cu focuri de armă, iar în dimineața următoare a fost ”condus” la ghilotină. *În imagine se află Marele Sigiliu al SUA (față și verso), sursa nenumăratelor controverse*

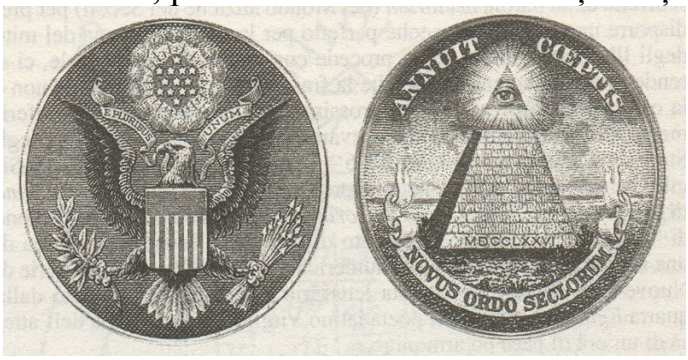

În termeni efectivi, nu există nimic sinistru în denumirea de *iluminist*, pentru că înseamnă (nimic mai mult) decât ”cel ce aduce lumina”, putându-se asemăna cu imaginea vreunui personaj dintr-o povestire antică.După cum s-a văzut, *Lux-Fer* (cuvântul latin al ”purtătorului – aducătorului – de lumină”) are aceeaşi rădăcină lingvistică cu *Lucifer*; de aici apare şi conotaţia luciferină, diabolică, a felului cum este prezentată astăzi secta (asociaţia, societatea) *Iluminaţilor*.(Autorul lasă de înţeles o anumită asemănare între termenul de *iluminist* şi cel de *Iluminat*).Ar exista o diferenţiere substanţială între ameninţarea reprezentată de *Iluminaţi* şi *Satana* Bisericii, deoarece şi Biserica (la rândul ei) ar fi subjugată de puterea acestei secte.*Iluminaţii* au fost asociaţi rapid mişcării masonice şi din cauza faptului că în Bavaria, în regiunea meridională a Germaniei, Adam Weishaupt (ex-mason, iezuit !!!, profesor de drept canonic la Universitatea din Ingolstadt) a creat, la 1 mai 1776 (1), un ordin filosofic de iluminişti şi gânditori.Anul 1776, scris cu caractere romane, apare şi la baza piramidei de pe *Marele Sigiliu* al SUA, însoţit de deviza *Novus Ordo Seclorum* (Noua Ordine a Secolelor).

Această deviză ar fi sursa primară care ar indica existenţa unei Noi Ordini Mondiale oculte prin care s-ar anunţa apariţia temutului *Antihrist* distrugătorul.O analiză atentă a devizei scoate în evidenţă că a fost propusă anume o traducere incorectă a cuvântului *Seclorum* (*Noua Ordine Mondială* în loc de *Noua Ordine a Secolelor*) ca bază pentru introducerea în ”scenă” a mitului *Iluminaţilor*.Dacă se continuă cu traducerea exactă, apare imediat cu claritate că fraza *Novus Ordo Seclorum* nu face referire la profeţia unui *Armaghedon*, ci la idealul egalizator la care se gândeau întemeietorii Statelor Unite atunci când, la 4 iulie 1776 (anul care apare pe *Marele Sigiliu* american), semnau *Declaraţia de Independenţă*.În cadrul devizei *Novus Ordo Seclorum*, cuvântul *Ordo – Ordine*, nu trebuie înţeles ca un instrument de control, ci ca o idee a unei serii, o progresie numerică a anilor, o înşiruire de noi ere.Din punct de vedere literar, conceptul este prezent în lucrările poetului latin Virgilius (*Egloga* a IV-a, versetul 5), în care vorbeşte de o eră (de pace şi armonie) aşteptată (2).La sfârşitul rugăciunii latine (datată în secolul al II-lea d.H.) numită *Gloria* (un imn scurt la adresa *Trinităţii*), se află cuvintele *Secula Seculorum*, tradusă prin *în secolele secolelor*, *în vecii vecilor*, urmată de *amen*.În latina clasică, *mondo* era o derivare a *mundus*, *seclorum* referindu-se – strict – la *ere*, *secole*, *generaţii*.

Din păcate, un personaj care înţelege în mod incorect traducerea devizei promovând conceptul de *Nouă Ordine Mondială*, este profesorul Robert Langdon, protagonistul celebrului roman *Îngeri şi Demoni* de Dan Brown.(Autorul are dreptate, este doar un ”personaj” al unei cărţi şi nu ar trebui să se cramponeze de acest fapt!!! - nota traducerii în limba română).Atunci când discută cu Vittoria (fiica adoptivă a unui preot) simbolistica *Marelui Sigiliu* american, Langdon vorbeşte de *Noua Ordine Seculară*.Pentru că în cadrul romanului Langdon este prezentat ca un profesor al Universităţii Harvard, mulţi cititori, uitând că este vorba de un roman de ficţiune, au luat de bune afirmaţiile acestuia (3).Ţinând cont de o anumită *posibilitate – cazualitate*, în afară de *anul 1776*, pare să nu existe nimic în comun între *Declaraţia de Independenţă* şi secta *Iluminaţilor*.Dacă se doreşte, *anul 1776* poate fi asociat cu inaugurarea clădirii Masoneriei din Londra, cu erupţia vulcanului Vezuviu din Neapole, cu introducerea trăsurilor de poştă în Scoţia, fapte fără nici o legătură între ele.Şi pentru că e vorba de coincidenţe şi probabilităţi, există cu adevărat

aluzii masonice în *Marele Sigiliu* american, după cum apare reprezentat pe bancnota de un dolar? În aceeași zi în care a fost promulgată *Declarația*, *Congresul Continental* a pus bazele unui comitet compus din Benjamin Franklin, John Adams și Thomas Jefferson, care a avut ca temă propunerea unui desen pentru *Marele Sigiliu*.La 10 august, respectivul comitet prezenta *Congresului* desenul unui sigiliu în care cei trei au sintetizat tot ceea ce au crezut că este important și că nu trebuie uitat: simbolurile națiunilor care au contribuit la colonizarea Lumii Noi (Anglia, Scoția, Irlanda, Franța, Olanda, Germania și Belgia), înconjurate de stemele coloniilor fondate de către acestea.Pe părțile laterale se află *Libertatea* și *Justiția*, iar deasupra întregului ansamblu se află ochiul *Providenței Divine*, la interiorul triunghiului strălucitor caracteristic.Nu este surprinzător că acest desen, puțin inspirat, nu a fost ales ca sigiliu; rezultatul alegerii a fost comunicat de secretarul *Congresului*, Charles Thompson.Cu ajutorul unui expert în heraldică (William Barton) a fost realizată o nouă emblemă, care s-a aprobat în 1782 (4).

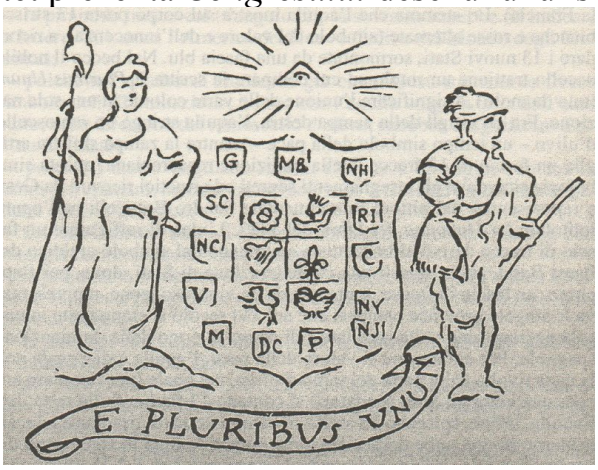

Imaginea reprezintă desenul original al sigiliului

Pe aversul sigiliului (partea principală), singurul element care a fost preluat de la ciorna precedentă a fost *acvila*, reprezentând America (celelalte elemente erau un *trandafir* – pentru Anglia, un *scaiete* – pentru Scoția și un *fleur de lys* – crin – pentru Franța). Imaginea *acvilei* are pe corp 13 fâșii alternate, albe și roșii (simbol al *valorii* și *inocenței*), amintind de cele treisprezece state.Deasupra se află o fâșie albastră.Ciocul *acvilei* ține un sul pe care este scris *E Pluribus Unum – Unu din mulți*, reprezentând uniunea diverselor colonii într-o singură națiune.În ghearele piciorului drept, *acvila* ține o *ramură de măslin*, simbol al păcii, în timp ce, în ghearele piciorului stâng se află un mănunchi de 13 săgeți. În tradiția roza-cruciană, această simbologie amintea învățăturile hermetice și secrete primite de Isus (reprezentate de pictorul renascentist Sandro Botticelli în lucrarea *La madonna del libro*, din 1483).Ideea de a reprezenta un mănunchi de săgeți a fost preluată de pe simbolul heraldic al Țărilor de Jos (tot o confederație de state) unde, un leu viguros ține un mănunchi de săgeți, o imagine a provinciilor olandeze care în secolul al XVI-lea s-au unit într-o singură națiune, după îndepărtarea dominației spaniole.Pentru accentuarea valorii păcii, *acvila* este desenată cu capul întors către *ramura de măslin* pe care (pentru a aminti statele fondatoare) se află 13 frunze.Deasupra capului *acvilei* se află 13 stele strălucitoare, pe fond albastru, la interiorul unui nor auriu – *glorios*.Dacă în prezent stelele sunt așezate în mod ordonat (urmând secvența 1-4-3-4-1), inițial au fost desenate la întâmplare, putând fi asemănate cu asteriscuri, mai ales că în documentele lui Thompson nu se amintește de stele.

Pe verso-ul *Marelui Sigiliu* se află *Ochiul Atoatevăzător* al tradiției roza-cruciene, similar cu *Ochiul Providenței*, un simbol care s-a dovedit de bun augur pentru cauza americanilor.Trunchiul de piramidă care se află la centrul imaginii tinde să reprezinte *Forța* și *Stabilitatea*; faptul că este doar un trunchi înseamnă că nu este totul terminat, rămânând încă mult de lucru.Acest motiv a fost preluat de pe o bancnotă de 50 de dolari care era deja în circulație în colonii, desen elaborat de Francis Hopkinson (cel care a desenat și drapelul american).În mod contrar față de ceea ce s-ar putea crede, triunghiul de deasupra piramidei este o figură plană (și nu tridimensională), nefiind *piramidionul* (vârful pirami-

dei) detașat de construcție.Deasupra piramidei și a *Ochiului Atoatevăzător* apare deviza *Annuit Coeptis*, preluată tot de la poetul latin Virgilius (*Georgice*, o serie de sfaturi utile pentru țărani și fermieri), referindu-se la *Providența în acțiune*.

Cei care cred că *Marele Sigiliu* american nu este decât un mesaj explicit din partea *Iluminaților* (imprimat pe bancnota de un dolar pentru a-l face cunoscut poporului), susțin prezența multor indicii oculte:

1 – trunchiul de piramidă și triunghiul de deasupra sa ar indica litera ”A” - America, în cadrul *Noii Ordini Mondiale* a *Iluminaților*;

2 – pentru că în tabloul lui Botticelli, Isus ține săgețile – simbol al *iluminării*, faptul că *acvila* are capul întors capul către partea cealaltă (în direcția ramurii de măslin), ar însemna refuzul lui Hristos;

3 – deviza *Annuit Coeptis* fiind de origine romană (pre-creștină), ar constitui o invocare către Jupiter, ca o negare a *dumnezeului* creștin (rămâne de văzut câte simboluri a ”împrumutat” creștinismul – acvila, taurul, omul, leul, crucea, etc – de la celelalte culte – nota traducerii în limba română);

4 – elementele sigiliului, în întregul lor, ar constitui simboluri extrem de puternice ale magiei negre;

5 – piramida este construită din 72 de blocuri, număr sacru al Babilonului Antic (dar și ”număr al înțelepților”, al ”numelor lui Dumnezeu”, etc !!!); din acest punct de vedere ar fi o reprezentare a Turnului lui Babel;

6 – în Egiptul Antic, piramida era considerată ca o poartă de acces către lumea de dincolo, către lumea zeilor antici (poate de aceea Napoleon era puțin ”turmentat” după noaptea petrecută la interiorul piramidei);

7 – pe verso s-ar afla *Ochiul Diavolului* care, fiind imprimat pe cea mai cunoscută și folosită bancnotă (cea de un dolar), prin utilizarea de către toți ar aduce ghinion tuturor;

8 – ”13” ar fi numărul *aleșilor superiori* din secta *Iluminaților*;

9 – deviza *Annuit Coeptis* ar face referire la ”anunțul nașterii lui ..., fiu al *Satanei*”.

Autorului îi este greu să înțeleagă în ce fel se poate conecta această înlănțuire de observații cu Masoneria, ivindu-se o reacție contrară, care înțelege *Marele Sigiliu* ca pe ceva fără nici o legătură cu confraternitatea.Masoneria nu este singura instituție care folosește embleme și simboluri; există și alte domenii, printre care și heraldica.*Sigiliul* este în corespondență cu tradiția desenului heraldic, având o trăsătură proprie, de ”americanitate”.Unicul simbol masonic autentic este *Ochiul Atoatevăzător*, semn care era utilizat de creștini ca *Ochi al lui Dumnezeu* cu mult timp înainte ca Masoneria să se dezvolte.

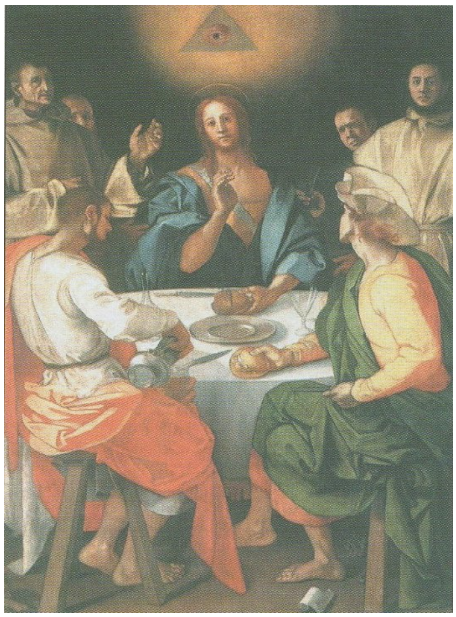

Imaginea reprezintă tabloul lui Jacopo Carucci, zis ”Il Pontormo”, 1494-1556, numit ”La cena di Emmaus”, din 1525

Dacă s-ar admite o legătură între fondatorii Americii și secta bavareză a *Iluminaților*, ce anume ar putea însemna? Pentru început, trebuie cunoscut că numele adepților nu era *Iluminați*, membrii reunindu-se în cadrul *Ordinului Perfectibililor.*Acest lucru este explicat pe larg în Encyclopedia Britannica, unde se precizează că termenul de *Iluminat* este o formă italiană a cuvântului german *Aufklärung – Iluminare*.(Spaniolii foloseau denumirea de *Alumbrados*.Ediția din 1961 a respectivei enciclopedii, la noțiunea de *Ignazio di Loyola*, precizează că acesta a avut probleme cu Inchiziția, fiind acuzat de simpatii ”iluminate”.A fost eliberat de către Inchiziție și a pus bazele ... iezuiților! - nota traducerii în limba română).Numitul profesor Adam Weishaupt s-a născut în 1746.Educația acestuia are anumite particularități: născut într-o familie evreiească, a crescut cu religia catolică într-un colegiu de iezuiți.Cercetător atent al lui Pitagora, Weishaupt a fost inițiat în 1774 în Masonerie, într-o lojă din München (5), dar a rămas deziluzionat de ignoranța și lipsa de experiență (de altfel, cosmopolită) a ”confraților” lui.Față de ceea ce se întâmpla în Franța, Anglia, Irlanda și America acelei perioade, nivelul Masoneriei din Germania era destul de scăzut.Exista doar *Ritul Strictei Respectări*, fondat de baronul von Hund, care încerca să filtreze (din punct de vedere al creștinismului) misterele păgânismului pre-creștin (în această lojă – rit a fost primit și Weishaupt).

Fără a-l acuza pe autor de superficialitate sau părtinire (deşi este destul de uşor de făcut acest lucru) și fiindcă s-a făcut referire la baronul von Hund, trebuie făcute câteva precizări care vor încerca să întregească imaginea generală.Ca sursă de informații a fost folosită publicația *La luce massonica – Lumina masonică*, vol. 6, *Rituri mistice, misterice și magice* de Angelo Sebastiani, Hermes Edizioni, 1995.*Ordinul Strictei Respectări* (*Templare* – autorul poate că a uitat să adauge și mențiunea *Templare*) a fost fondat în 1738, făcându-și cunoscut propriul ritual al gradelor în cadrul lojei din Assalon, Anglia.Formarea acestui ordin se datorează activității intense a lui von Hund sub protecția asigurată de ducele de Brunswick, în spiritul tradițiilor esoterice ale familiei scoțiene Stuart.Ferdinand, duce de Brunswick (1721-1792), a fost *feldmareșal* prusac (fidel împăratului Frederick al II-lea), unul dintre cei mai abili comandanți ai *Războiului de 7 ani* (1756-1763).După încheierea păcii cu Austria, ducele de Brunswick s-a dedicat în exclusivitate Masoneriei și activităților caritabile, cultivând și studiile umanistice.Guvernator al Magdeburgului, în 1740 a fost inițiat la Berlin; în 1770 a devenit *Mare Maestru de Onoare* al ... ”Marii Loje Unite a Angliei” iar în 1772 a devenit *Mare Maestru* al lojelor scoțiene.

Încă de la formarea ordinului au fost primiți în cadrul acestuia, printre alții: Goethe, Voltaire, Gotthold Ephraim Lessing (1729-1781), W. A. Mozart, contele Giuseppe de Maistre (1753-1821, participant al *Conventului Masonic* de la Wilhelmsbad).După 1775, ducele de Brunswick s-a văzut obligat să gestioneze (din punct de vedere masonic) confuzia lăsată de von Hund.În această ”confuzie” convergeau trei tendințe:

1 – tendința sapiențială și ocultă;

2 – tendința rațională;

3 – tendința anarhico – revoluționară a *Iluminaților* din Bavaria.Weishaupt a avut ”indicativul” de *Spartacus*; denumirea de *Spartakişti* va fi atribuită celor implicați în revolta comunistă din Germania anului 1918.Se pare că la *Conventul Masonic* de la Wilhelmsbad s-a luat decizia de desființare a ordinului.Mulți dintre cei care au părăsit acest ordin (al

Strictei Respectări) – printre care s-au aflat ducele de Brunswick, Goethe și Voltaire – au intrat în componența *Iluminaților* din Bavaria.*Ritul Strictei Respectări* avea 6 grade:
1 – *Ucenic*;
2 – *Tovarăș de Artă*;
3 – *Maestru*;
4 – *Scoțian de St. Andrew* (sau *Chevalier de l'Aigle*);
5 – Novice;
6 – *Cavaler al Templului*.Acesta din urmă se dezvolta pe patru faze:
a – *Eques* (sau *Professus*);
b – *Armiger*;
c – *Socius*;
d – *Magnus Professus*.Adeptul care obținea gradul de *Cavaler* abandona propriul nume de familie și-și asuma un nume de bătălie, cu caracteristici heraldice, combinat cu titlul de *Eques*.Numele inițiatic al lui von Hund era *Eques Ab Ense*; ducele de Brunswick era *Eques A Corona*, iar de Maistre era *Eques A Floribus*, totul combinat pentru a mulțumi vanitatea aristocratică a subiecților interpelați și inițiați de von Hund.Adam Weishaupt a fost autorul unei lucrări intitulate *Nachtrag*, publicată în 1787, în care descria diagrama unei societăți secrete în care orice afiliat își putea cunoaște doar superiorul imediat.”Cultul” s-a dezvoltat și răspândit pe baza ideilor iluministo-radicale (de natură atee) ale baronului P. H. d'Holbach – pe plan materialistic, respectiv al ideilor mistice ale iezuitului Wolff – pe plan mistic.Alți ”sectanți” *Iluminați* au fost: Paul Henri d'Holbach (1723-1789, filosof francez, ateu și materialist, autor al lucrării *Sistemul Naturii*); Johann Elert Bode (astronom german născut la Hamburg, 1747-1826, autor al legii măsurătorii aproximative ale distanțelor relative ale planetelor față de Soare; a descoperit o cometă în constelația Taurului și a deținut pseudonimul de *Amelius*); Franz Xaver Benedict Baader (filosof, teolog și astronom german, născut la München, 1765-1841; a fost director al Observatorului Astronomic din Berlin); Christoph Friederich Nicolai [editor german (1733-1811), scriitor cu idei puține și lipsit de fantezie.În lucrarea *Studiu privitor la acuzațile aduse Cavalerilor Templari*, cu un *Appendix* intitulat *Originea Frăției Constructorilor – Zidarilor Liberi*, a propus o teorie conform căreia Masoneria ar fi fost concepută de către Francis Bacon]; principii Ludwig, Ernest și August de Saxa Coburg-Gotha; Johann Gottfried Herder, născut la Mohrungen, 1744-1803, *post-iluminist*; Denis Diderot, filosof francez născut la Langres, 1713-1784, ateu și materialist; François Marie Arouet – Voltaire – filosof și scriitor francez.Weishaupt a decedat în 1830 la curtea de Saxa Coburg-Gotha, care le-a asigurat adăpost lui și cumnatei lui (pe care a ”sedus-o” și a obligat-o să avorteze).

Și fiindcă a ”intrat în cărți” și Voltaire, ce se poate spune despre acesta.Lucrarea lui Graham Hancock și Robert Bauval intitulată *Talismanul – Orașele sacre și credința secretă* poate furniza câteva detalii.*Loja* franceză *a celor Nouă Surori* a luat locul unei loje mai vechi – *Les Sciences* – fondată în 1766 de Lalande împreună cu matematicianul Claude-Adrien Helvetius (avocat, ateu convins, ale cărui concepții filosofice și politice au avut o influență puternică asupra *Revoluției Franceze* din 1789).După moartea lui Helvetius (din 1771), soția lui – Anne Catherine Helvetius – s-a unit cu Lalande și abatele Cordier de Saint-Fermin (un apropiat al lui Voltaire) punând bazele, în 1776, *Lojei celor Nouă Surori*.În 1779, Franklin a devenit *Maestru Venerabil* al *Lojei celor Nouă Surori* după ce (în 1778) a asistat la inițierea în această lojă a lui Voltaire – având 84 de ani, acesta a fost susținut de brațe de Franklin și Court Gebelin. O altă persoană obișnuită a cercului de la *Loja celor Nouă Surori* a fost și marchizul Lafayette (afiliat al lojei masonice *Contractul*

Social).

Revenim la lucrarea lui Gardner.Slab impresionat de cele trăite, Weishaupt a părăsit-o aproape imediat, pentru a pune bazele unei ”frății” superioare, cu adevărat *iluminată*, mai adaptată la cerințele academice ale acelei perioade (6).Lui Weishaupt nu i-a plăcut, de la început, superstiția.A trebuit să o suporte și să o combată în anii de studiu de pe lângă iezuiți, fiind mai mult decât convins că superstiția nu făcea decât să alimenteze bigotismul și prejudecata.Pentru el, care provenea dintr-o familie evreiească, fărădelegile și prejudecățile erau un fapt constant, obișnuit.Prin fondarea *Ordinului Perfectibililor*, dorea afiliarea membrilor cu mintea deschisă, capabili să înfrunte orice prin dezbateri și discuții, ca o confruntare.Weishaupt s-a convins pe propria lui piele cum religia explicată de Hristos a degenerat, în timp, în fanatism și intoleranță, și că tocmai cei care aveau datoria să răspândească ”mesajul lui Hristos” erau mai puțin evlavioși și credincioși dintre toți (7).Weishaupt făcea o departajare netă între *creștinism* și Biserica Creștină susținând că demnitatea și libertatea au trecut în plan secund atunci când *cultul Naturii* a fost înlocuit cu dogmatismul impus de către reprezentanții Bisericii de la Roma.Chiar dacă nu era o asociație cu tentă masonică (pagina anterioară are alt punct de vedere – nota traducerii în limba română), *Ordinul Perfectibililor* (având mistere și secrete proprii) dispunea de grade de merit care se puteau obține prin *frecventare* și *ucenicie*.Ordinul promitea și intenționa să promoveze o confruntare loială, o căutare care să ducă la rezultate.Între timp, *Ordinul Perfectibililor* a depășit 2000 de înscriși, printre aceștia aflându-se nu numai germani, ci și francezi, belgieni, olandezi, danezi, suedezi, poloni, unguri și italieni.Poate fără să vrea, Weishaupt a pus bazele unui fel de curs prin corespondență.Această universalitate recunoscută prin originea afiliaților l-a făcut pe Weishaupt să imagineze apariția unei societăți în afara granițelor națiunii, îndepărtarea regimului feudal care subjuga popoarele aservite, respectiv dispariția claselor sociale și a raselor care, prin culturile diverse erau capabile doar să semene discordie între persoane.Weishaupt se gândea la eliberarea totală de constrângerile impuse de state, o eliberare completă de amestecul Bisericii în materii precum filosofia și știința.Weishaupt era tipul idealistului perfect, un revoluționar în stare naturală.Nu degeaba s-a arătat solidar cu principiile propagate de *Revoluția Franceză* cu speranța că acest eveniment ar fi putut exercita o influență pozitivă și asupra Germaniei: «*Salvarea nu se găsește acolo unde tronurile puternice sunt apărate cu tăișul spadelor, unde fumul candelelor se înalță la ceruri sau unde mii de țărani săraci au grijă să cultive câmpurile culese de cei bogați*» (8).

În mod clar, nici unul din aceste idealuri nu era apreciat, măcar în parte, de ”establishment”, respectiv de autoritățile clericale seculare; visul utopic al lui Weishaupt se situa în afara realității timpului său astfel că la un anumit punct, afiliații (considerându-se responsabili de falimentul acțiunii lor) au început să se opună societății de la interior.Cum s-ar fi putut pretinde o lume mai bună, în armonie și pace, dacă aceste calități nu se întâlneau la interiorul *Ordinului Perfectibililor*? De ce era exclusă prezența femeilor în cadrul acestui ordin? Astfel, *Ordinul* a decis să primească și adepte de sex feminin după care a urmat o perioadă de efervescență.Era doar un cântec de lebădă.Insistența ideilor *Iluminaților* a făcut ca în deceniul opt al secolului al XVIII-lea, forțe puternice să se ridice împotriva activității lui Weishaupt.Acesta a fost acuzat că a renegat legile lui Dumnezeu și că a uneltit pentru distrugerea Bisericii Romei; acuzațiile treceau de la erezie la amenințare, de la violență la blasfemie.În 1784, Weishaupt a părăsit țara natală.Imediat după, *Ordinul* și toți membrii lui au fost interzișii de ducele Karl Theodor al Bavariei.

Cu toate că intervenția ducelui Karl Theodor al Bavariei ar fi dus la destrămarea

Ordinului, Weishaupt a reușit să-și găsească liniștea la curtea ducelui Ernest de Saxa Coburg-Gotha (unde a trăit pâna la moarte).Dar să ne întoarcem la întrebarea de bază: fondatorii Americii au fost influențați (și dacă *Da*, în ce proporție) de ideile *Iluminaților* bavarezi? Posibil dar improbabil.În primul rând, *Declarația de Independență* s fost semnată în iulie 1776, la două luni după înființarea *Ordinului*.Faptul pe care mulți îl consideră ca fiind adevărat (că ar exista o legătură între fondatorii Americii și *Iluminați*, respectiv că cei din urmă ar controla America în prezent) este legat de un eveniment petrecut în 1798. În data de 9 martie a acelui an (cu mult timp după ce *Ordinul Perfectibililor* a fost interzis), Jedediah Morse (reprezentant al unei congregații religioase) a făcut un anunț în biserica New North din Boston care a stârnit animozitate.A susținut că într-un tratat (semnat de preotul iezuit Auguste Barruel) se spune clar că *Iluminații* (în baza planurilor lor secrete) conspirau pentru distrugerea drepturilor dobândite de poporul american prin revoluție.În realitate, fragmentul respectiv (din lucrarea iezuitului) făcea referire la *Revoluția Franceză*: «*Principi și națiuni vor dispărea de pe fața Pământului (...).Această revoluție este rezultatul activității societăților secrete*».Zvonul lansat de Morse a fost relansat în lucrarea intitulată *Proofs of a Conspiracy Against All the Governments of Europe*, semnată de un anume John Robinson, din Edinburgh (9).Încă o dată, aceste evenimente nu aveau nici o legătură cu America.Din punct de vedere istoric, monarhiile europene treceau printr-un moment în care își vedeau amenințate autoritatea de o mișcare cu puternice tendințe republicane și anticlericale.

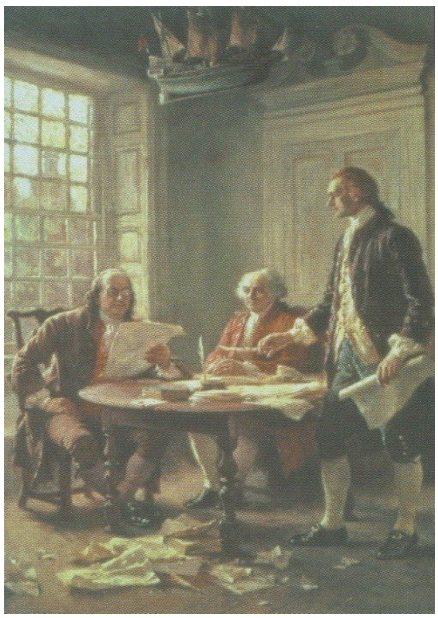

Imaginea prezintă a pictură a lui Jean Leon Jerôme Ferris (1863-1930), cu titlul Redactarea ”Declarației de Independență”(de la stânga la dreapta se află Benjamin Franklin, John Adams și Thomas Jefferson)

Poate că reverendul Morse uitase (cine știe din ce motive) că America deja se eliberase de autoritatea monarhiei britanice și nou apărutele State Unite erau configurate ca o federație de state, pe principiile unei republici federale, asupra căreia monarhiile europene nu exercitau nici un control.Pentru o perioadă de timp, aceste zvonuri au avut o consistență discretă, astfel că opinia publică l-a stigmatizat pe Thomas Jefferson acuzându-l că ar fi afiliat al *Ordinului* și că ar acționa (în calitate de agent secret) la ordinele *Iluminaților*.Pentru o perioadă de timp, acuzațiile absurde făcute de reverendul Morse au dispărut din atenția publicului, revenind în forță în 1963, după ce John Kennedy (primul președinte catolic american) a fost asasinat.Cum se poate imagina o astfel de situație, decât că a fost ”orchestrată” de urmași ai *Iluminaților*? Pe acest ”val emoțional”, faptele s-au umflat dobândind un nivel exagerat atunci când, în 1969, un ziar de stânga din Chicago, a acuzat *Ordinul* de creșterea exponențială a fenomenului drogurilor în Statele Unite: «*Suspiciunea că profesorul Adam Weishaupt l-a eliminat pe George Washington pentru a-i lua locul și funcția, acționând ca prim președinte al Statelor Unite, și-a găsit deplina confirmare (...).Culorile principale ale drapelului american sunt albastrul și roșul; aceleași culori sunt emblema celor înclinați către hașiș.Simbolul Iluminaților – trunchiul de piramidă – prezintă 13 subdiviziuni și, după cum știm cu toții, 13 este numărul care, în cod, semnalează marijuana*» (10).

Zvonurile extravagante nu s-au oprit nici după 1969.Și în prezent, acest gen de articole este citat adesea, ca și cum ar face parte dintr-o arhivă de date cu o excepțională

importanță istorică.În Statele Unite, tot ceea ce este neplăcut și rău, are la bază voința *Iluminaților*, nefiind nici o persoană care să aducă probe pentru justificarea acestor observații banale și gratuite.Păi da, totul are loc în liniște, în umbră, înconjurat de mister, în spatele ușilor bine închise și toate nu pot conduce decât către Masonerie, controlată la rândul ei de către *Iluminați*.Lăsând la o parte aiurelile, este interesant de observat dacă există vreo asemănare între idealurile lui Weishaupt și cele ale fondatorilor SUA.După cum s-a spus, fantezia profesorului bavarez imagina egalitatea tuturor, indiferent de sex, libertatea totală față de constrângerile feudale ale trecutului și mai ales, de hegemonia și controlul organelor bisericești.Fără îndoială, aceste principii erau comune celor două mișcări, inclusiv *revoluția* – înțeleasă ca instrument pentru obținerea obiectivelor stabilite.Diferența reiese din faptul că, în timp ce americanii au realizat respectiva revoluție (obținându-și libertatea), Weishaupt nu a realizat nimic.Începând cu 1792, multe idealuri propuse de profesorul bavarez au apărut la Philadelphia și New England, aduse de ”ecourile” *Revoluției Franceze*.În același an, Samuel Jennings, artist născut în Pennsylvania dar care a activat la Londra, a pictat un tablou alegoric care a devenit celebru, *Libertatea care explică Artele și Științele* (în imaginea de mai jos).Comandat de către responsabilii *Library Company* din Philadelphia, unde tabloul este păstrat și în prezent (11), pictura prezintă *Libertatea*, având la picioare lanțuri rupte, înconjurată de elemente masonice, care împarte *Artele Libere*.Chiar dacă tabloul a fost realizat cu 73 de ani înainte de abolirea sclaviei de către Abraham Lincoln, *Libertatea* (asemănătoare cu *Marianna*) este prezentată oferind o carte gri unui grup de sclavi, pe fundal distingându-se alte persoane care sărbătoresc.Cartea pe care o prezintă *Libertatea* era catalogul tuturor lucrărilor din bibliotecă, o referire clară la posibilitatea punerii cunoașterii la dispoziția lumii întregi, fără nici un fel de îngrădire.

În acest moment este ușor de înțeles din ce motiv fondatorii noului stat (care au contribuit la realizarea de opere precum cea de mai sus) au putut fi considerați drept membri ai sectei *Iluminaților*, fiind apoi priviți cu suspiciune, acuzați de păgânism și liberalism excesiv.Aceleași acuzații pe care aristocrația feudală și clerul fanatic i le-au adus profesorului bavarez.Se înțelege de la sine că în prezent, cine susține aceste inepții față de acești fondatori este liber să o facă, dar trebuie să recunoască în mod obiectiv că raționând în acest fel se plasează pe orbita rasismului, a discriminării sexuale și a extremismului religios.[Hopa, **sloganul sună cunoscut!!!** Lui ”moș Franklin”, după ce mai trăgea pe nas o ”liniuță”, îi plăceau ”puișorii” mai tineri?! Nea Jefferson se uita cu jind la *gogoșarii* guvernantei Dolores?! Bădia Adams era, cumva, bozgor?! - nota traducerii în limba română]. *Iluminații* autentici nu erau în stare să exercite nici o influență, asupra nimănui.Sigur, au reușit să modeleze mentalitatea multora și poate să inspire anumite principii ale *Revoluției Franceze*, dar nu au avut niciodată forța (banii i-au adus alții – nota traducerii în limba română) să acționeze în mod decisiv asupra unui guvern sau putere forte.Dacă s-ar putea recunoaște măsura succesului lor, între anumite limite, la nivel academic sau în perspectivă, trebuie admis că era vorba de un ordin care a falimentat, mai ales că la începutul se-

colului al XIX-lea, practic dispăruse.Conexiunea lor – abia șoptită cu Masoneria – nu a existat; profesorul bavarez a lăsat ”frăția” pentru că era deziluzionat de puținătatea spirituală și culturală a mișcării masonice germane.Ca urmare, este aproape imposibil ca mișcarea *Iluminaților* să poată avea energia și influența pentru trasarea unei *Noi Ordini Mondiale*, respectiv să fie prezent cu o continuitate de mai mult de 200 de ani la conducerea destinelor terestre – din acest punct de vedere, este ca și cum *Iluminații* nu ar fi existat niciodată, nici la interiorul Masoneriei și nici în orice alt context semnificativ.

O altă mică pauză.Cele susținute de autor, din punctul de vedere ale acestuia, pot fi combătute, aducându-se dovezi care nu pot fi catalogate ca ”inepții” sau ca cele ”de la capitolul 14”! La *inocența infantilă* a autorului trebuie răspuns cu o *lovitură* sub ... centură.Lucrarea lui Laurence Gardner a apărut în 2005 și autorul ar fi putut să încerce o documentare mai aprofundată privitoare la *Iluminați*.În anul 2002, Giuliano di Bernardo [cel care a adus *feștila* cu lumina masonică în România, *Mare Maestru* al *Marelui Orient al Italiei* (între 1990 și 1993), fondator și *Mare Maestru* al *Marii Loje Regulare a Italiei* (între 1993 și 2002)] a fondat *Academia Internațională a Iluminaților*.În prezent, di Bernardo este *Mare Maestru* al *Dignity* – un ordin creat pentru ”apărarea demnității omului”, respectiv *președinte* și *Mare Maestru* al *Academiei Internaționale a Iluminaților*.Imaginea de mai sus îl prezintă pe Giuliano di Bernardo, preluată de pe http://www.dignityorder.com .Respectivul ordin esoteric internațional, din punct de vedere grafic se poate reprezenta ca o *piramidă* la vârful căreia se află *Marele Maestru*.*Piramida* este împărțită în două părți: cea *superioară* conține ”organele internaționale”, iar cea *inferioară* conține ”organele naționale”.

Organele internaționale sunt formate din: *Consiliul Marelui Maestru*; *Echipa ”Marketing & Communication”* și *Asociația Internațională* (cu sediul la Viena).*Consiliul Marelui Maestru* este alcătuit din: *Marele Maestru*; *Marele Prior al Italiei*; *Marele Prior al României*; *Marele Prior al Ucrainei*; *Marele Prior al Bielorusiei*; *Marele Prior la Moldovei*; *Marele Secretar* și *Marele Trezorier*.Unul din evenimentele acestei asociații a avut loc la București (*Adunarea Internațională de Vară*), între 8 și 10 iunie 2012, în cadrul *Athénée Palace Hilton București*.Corneliu-Dan Niculae, în lucrarea *Armaghedonul Templului lui Solomon – România sub viesparul Frăților sfârșitului*, Ed. Carpathia Rex, 2013, București, a surprins foarte bine acest moment:

«*În 2012, di Bernardo sosea la București pentru a se întâlni cu studenții Facultății de Filosofie ai Universității București și pentru a-și lansa lucrarea ”Cunoașterea umană - de la fizică la sociologie și religie”, o pledoarie pentru preluarea conducerii lumii de către Iluminați printr-un tiran.A doua zi (7 iunie 2012), în clădirea din strada bucureșteană C. A. Rosetti, nr. 5 (Galeriile de Artă ”Artmark”), di Bernardo se bucura de lansarea de carte pe care i-o făcea Peter Imre (directorul editurii ”Adevărul Holding”), alături de academicianul mason Răzvan Theodorescu, iar când i-a venit rândul a vorbit despre ”nevoia urgentă a Omenirii de o conducere diferită, despre nevoia unui tiran iluminat, de o înțelepciune profundă care să conducă Omenirea spre crearea omului nou”.*

Pentru a explica conținutul cărții-program, di Bernardo arăta în cadrul unui interviu că ”astăzi avem posibilitatea să inventăm un om nou, pentru viitor”, căci soluția la faptul că ”Umanitatea este în pericol și își trăiește sfârșitul .. este una singură ... și o prezint în această carte: apariția tiranului iluminat.Mergem către o guvernare mondială, iar democrația nu este o formă care poate susține sosirea unui tiran iluminat.Nu vorbim aici

despre dictatorii pe care i-am avut în trecut.Din cele mai vechi timpuri, Umanitatea a fost susținută de societățile esoterice, iar aceste societăți pot ajuta tiranul iluminat să guverneze cu înțelepciune.Avem nevoie de ceva mai puternic decât ce a fost până acum ... Acum suntem în plină democrație, care a degenerat în anarhie, iar anarhia va determina condițiile pentru sosirea tiranului iluminat.Este un proces care se va finaliza în viitor".

"Tiranul iluminat care va conduce lumea (sub forma *Noii Ordini Mondiale*) – adăuga di Bernardo – *nu va fi ales de populația lumii, ci de o comunitate de oameni care pot fi din Ordinul Iluminaților sau din alte cercuri esoterice.Expresia de tiran iluminat este lansată de comunitatea iluminată, care a existat în trecut, există în prezent și va exista și în viitor. Și ei vor propune cine este acest tiran iluminat ... Sper să sosească tiranul iluminat"* - încheia di Bernardo». Concluziile rămân la latitudinea fiecăruia !!! Există zvonurile că la Lucerna, în Elveția, di Bernardo ar fi întemeiat o *lojă acoperită* (secretă) - *Dignity* – printre ai cărei membri s-ar fi aflat anglicanul lord Northampton (*Pro Mare Maestru* al Masoneriei engleze), Abraham Foxmann (de la *Anti Defamation League*), emirul Mohammad Bin Rashid Al-Maktoum (al Dubaiului) și reprezentanți ai iezuiților din Austria.

= Memoriale și monumente masonice =

Constituția Americii a fost aprobată și semnată de 39 dintre cei 42 de delegați, la 17 septembrie 1787.Până la 25 iunie 1788, a fost ratificată de fiecare stat în parte.Cu acea ocazie, statul Maryland a cedat o zonă de aproape 20 de km² pentru formarea Districtului Columbia, unde a fost stabilită capitala noii națiuni.La 4 februarie 1789, generalul George Washington a fost ales primul președinte al Statelor Unite; John Adams a devenit vicepreședinte.Robert Livingstone, *Mare Maestru* al *Marii Loje* din New York, a condus festivitatea la 30 aprilie, folosind pentru jurământ, Biblia lojei *St. John* din New York.Printre

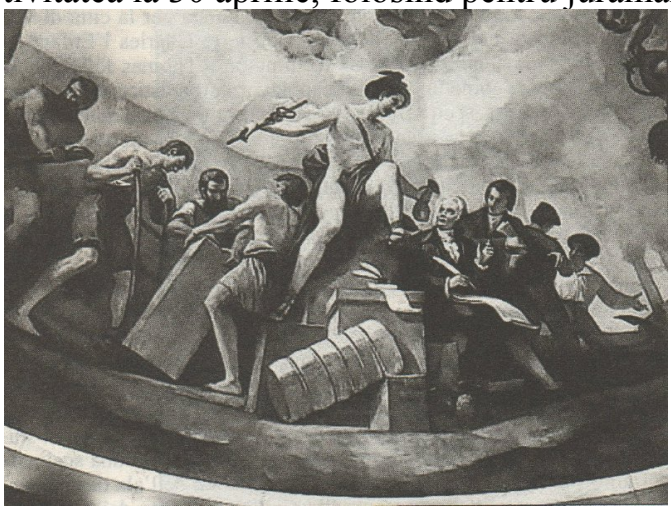

masonii eminenți prezenți s-au aflat Jacob Morton (primarul orașului) și Morgan Lewis (12) – secretarul președintelui.La 18 septembrie 1793 era așezată prima piatră – *piatra de temelie* – a *Campidoliului* din Washington.Ceremonia a fost condusă de către lojele masonice din Maryland, împreună cu loja *22* din Alexandria (Virginia), loja de apartenență a lui George Washington.Ciocanul și compasul de argint utilizate cu acea ocazie de către președinte sunt păstrate, în prezent, în camera reconstruită a lojei din cadrul *Masonic National Memorial "George Washington"* din Alexandria.În parcul aflat în fața acestui muzeu (și a bibliotecii aferente) se află cea mai mare reprezentare din lume a ansamblului alcătuit dintr-un echer și un compas, iar în sala mare a edificiului se găsește o statuie a lui George Washington.

Atât *Campidoliul* cât și *Casa Albă*, proiectate (din punct de vedere arhitectonic) fără nici o restricție de stil, au fost încorporate în structura urbanistică, riguros geometrică a orașului Washington.Proiectat de arhitectul Pierre Charles l'Enfant (în 1791) în strânsă

colaborare cu George Washington și Thomas Jefferson, orașul se distinge ca o capodoperă urbanistică perfectă, cu nete influențe masonice.Acest aspect se întâlnește în fiecare componentă, în legăturile dintre străzi, edificii, în arhitectura acestora, respectiv interacțiunea reciprocă dintre acestea și localizarea lor strategică.În planul orașului se disting nu mai puțin de 20 de elemente zodiacale, fiecare conectat la un aspect astronomic specific, după cum se explică într-o lucrare recentă semnată de David Ovason (13).Benjamin Latrobe, unul din arhitecții care și-a adus contribuția la proiectul *Campidoliului* din Washington, a fost mason; clădirea este plină de coloane dorice și corintiene care, conform tradiției (exact ca în primele trei grade ale inițierii masonice) reprezintă *Înțelepciunea*, *Forța* și *Frumusețea*.Planul lui Latrobe pentru *Camera Reprezentanților* prevedea o boltă înstelată, definită ca *acoperiș al lojei*.Capitelurile coloanelor din vestibulul *Senatului* sunt formate din spice de grâu; din același vestibul este posibil accesul către o scară spiralată, tipic masonică, respectiv către frontonul de acces spre o aripă destinată *Senatului*, numită *Progresul Civilizației* (fronton decorat tot cu spice de grâu, ca simbol al bogăției).

Cupola gigantică a *Campidoliului* (deasupra căreia se află statuia *Libertății*) este una din construcțiile cele mai cunoscute din Statele Unite, acoperind marele spațiu circular - *Rotonda* – locul cel mai circulat al complexului.Având 29 de metri diametru și o înălțime de 55 de metri, cupola reprezintă o realizare arhitectonică ambițioasă, pentru a cărei realizare a fost nevoie de timp.În 1856, pe baza proiectului arhitectului Thomas Walter, au început lucrările de revizuire a cupolei și a altor elemente structurale.Interiorul a fost terminat în 1866, incluzând (printre alte lucrări) fresca pictorului italian Costantino Brumidi, intitulată *Apoteoza lui Washington*.Restaurată succesiv, fresca include multe imagini masonice și alchimice, inclusiv imaginea zeului Hermes, cu caduceul în mâna dreaptă și un săculeț cu aur în cealaltă mână. (Imaginea de pe pagina anterioară reprezintă fresca *Apoteoza lui Washington*).În complexul urbanistic din Washington, trasat în conformitate cu elemente ale Ritului Scoțian, se află și reședința generală a ”frăției”, *Casa Templului*, în care se găsește marea *Cameră Executivă a Supremului Consiliu*.Puțin mai departe se află clădirea *Marii Loje* a District of Columbia, cu biblioteca și muzeul.Dintre toate aceste construcții masonice, cea mai cunoscută și cea mai impresionantă – la vedere – este obeliscul din marmură albă, înalt de 150 de metri, al *Washington Monument* (14).

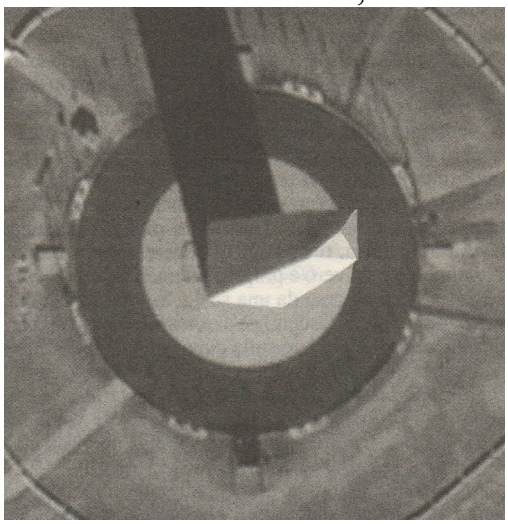

La 4 iulie 1848, piatra gigantică de temelie din marmură albă de Symington (care se află la baza construcției) a fost trasă de cetățeni în cadrul unei procesiuni, pe un car gigantic, de-a lungul străzilor orașului, pentru a fi așezată la punctul de întâlnire al axelor dintre strada *Campidoliului* și strada *Casei Albe* (15). Ceremonia publică a fost condusă de Benjamin B. French, *Mare Maestru* al *Marii Loje* a District of Columbia.Acesta avea șorțul și eșarfa purtate de președintele Washington și a utilizat același ciocan care a fost folosit la construirea clădirii *Campidoliului* (din 1793). Ridicarea obeliscului a fost o acțiune lungă și dificilă, tot mai complicată pe măsură ce marile blocuri de marmură trebuiau ridicate la înălțimi din ce în ce mai mari.Pe măsură ce se continua cu construcția monumentului, la Washinton au ajuns 190 de plăci memoriale, donate de peste tot din America (dar și din țări străine), pentru a fi cimentate la interiorul construcției.O astfel de placă memorială a sosit și de la Roma, în numele papei Pius al IX-lea, dar în noaptea de 6 martie 1854, respectiva

placă a fost furată, fără a se mai ști nimic de ea.După șapte ani de muncă extenuantă, construcția a fost terminată.Partea finală a obeliscului – piramidionul de aluminiu – a fost poziționată la 6 decembrie 1884, monumentul fiind inaugurat la 22 februarie 1885.A fost nevoie de alți trei ani pentru a completa ceea ce a mai rămas, de trasare și finisare a marii terase ce înconjoară obeliscul.În cele din urmă, începând cu 1889 (centenarul *Revoluției Franceze* !!! - nota traducerii în limba română), monumentul dedicat lui Washington se transforma în una din cele mai mari atracții turistice pentru vizitatorii din întreaga lume.

În mod diferit față de un obelisc clasic, realizat dintr-un singur monolit, acest monument este un adevărat ”zgârâie nori”, construit pe mai multe nivele (vezi imaginea de pe ultima parte a paginii anterioare) și la interiorul căruia se află o scară.Încă de la deschiderea oficială din 1889, un ascensor acționat de forța aburului a contribuit la transportarea vizitatorilor către vârf; vizitatorii mai curajoși au preferat să urce cele 898 de trepte (8+9+8=25; 2+5=7 – număr ”divin” - altă coincidență – nota traducerii în limba română) către ultimul etaj unde ferestrele largi lasă să se vadă panorama de dedesupt.În 1901, ascensorul a fost înlocuit cu unul mai modern, iar din 1929, obeliscul este iluminat în mod constant pentru a semnala prezența acestuia aeronavelor.

Pe cât este o construcție impunătoare și extraordinară, adevărata și fascinanta magie nu reiese numai din înălțimea monumentului, din lucirea marmurei sau din aspectul îndrăzneț al procesului de construcție în sine; aceste particularități importante lasă prea puțin de înțeles că este vorba de un monument cu influențe masonice, chiar dacă munca necesară pentru prelucrarea pietrei este impresionantă.Cea mai semnificativă funcție constă în reunirea unuia dintre cele mai importante semne masonice cu cuvântul secret pierdut.De fapt, obeliscul nu trebuie apreciat ca o structură unică, ci ca un tot, în contextul terasei care îl înconjoară.Doar de la înălțime se poate înțelege adevărata natură a monumentului și se poate aprecia ceea ce vrea să transmită cu adevărat.Fie zi, fie noapte, imaginea este aceeași: un punct la interiorul unui cerc imens: Θ.

Note:

1 – Michael Howard, *The Occult Conspiracy*, London, Rider, 1989, cap. 3, pag. 61.
2 – Pentru o studiere atentă și completă a *Marelui Sigiliu* american, se poate avea în vedere lucrarea lui Eugene Zieber, *Heraldry in America*, New York, NY, Greenwich House, 1895.
3 – Dan Brown, *Angels and Demons*, London, Corgi, 2001, cap. 3, pag. 135.
4 – *Institutul de Heraldică al Statelor Unite* se află la următoarea adresă: 9325, Gunston Road, Fort Belvoir, VA, 22050-5579.
5 – *Loja Strictei Respectări*.
6 – O prezentare a evenimentelor în care a fost implicat *Ordinul Perfectibililor* este lucrarea *Einige Originalschriften des Illuminaten Ordens*, München, Guvernul Bavariei, 1787.
7 – Vernon Stauffer, *New England and the Bavarian Illuminati* (1919), retipărită la Woodbridge, VA, Invisible College Press, 2005, cap. 3, pag. 140, 141.
8 – Michael Howard, *The Occult Conspiracy*, cit., cap. 3, pag. 62, 63.
9 – John Robinson, *Proofs of a Conspiracy Against All the Governments of Europe* (1801), ediție retipărită la Hawthorn, CA, Christian Book Club of America, 1961.
10 – *Mayor Daley Linked with Illuminati*, în *Spark*, Chicago, vol. 2, nr. 9, iulie 1969.
11 – *Library Company* din Philadelphia a fost înființată în 1731 la dorința lui Benjamin Franklin.Până la jumătatea secolului al XIX-lea a fost biblioteca publică cea mai mare din America.În prezent este un institut de cercetări independente și păstrează, printre alte luc-

ruri, câteva din documentele și colecțiile cele mai vechi și mai prețioase ale națiunii americane.
12 – Michael Baigent, Richard Leigh, *The Temple and the Lodge*, London, Jonathan Cape, 1986.
13 – David Ovason, *The Secret Architecture of Our Nation's Capital*, New York, NY, Harper Collins/Perennial, 2002.
14 – Lucrarea indicată pentru lectură este George J. Olszewski, *A History of Washington Monument 1844 – 1968*, Washington DC, Office of History and Historic Architecture, 1971.
15 – În realitate, nu a fost așezat pe locul prevăzut deoarece, terenul nefiind suficient de solid, nu oferea garanția stabilității.

Capitolul 19 - « Arta Regală »

= Lipsa contextului =

Unul din obstacolele cele mai evidente și mai importante întâlnite în studierea Masoneriei o constituie variabilitatea extremă a documentelor scrise.Regulile privitoare la ritualuri nu au fost niciodată codificate în mod rigid, cea mai mică modificare contribuind (împreună cu alte modificări) la transformări importante.Din punct de vedere al modernizării, al atenției și al analizei lingvistice, lojele au deținut o anumită libertate de interpretare.În realitate, pe cât de antică și autentică putea să fie tradiția transmisă prin text, ar fi trebuit să existe grija de a continua transmiterea acesteia în scris, fără să fie nevoie de ”ajustarea” acesteia în funcție de cerințele vremurilor.Nu ar fi trebuit să se uite că fiecare cuvânt, folosit individual, poate fi la fel de important precum contextul; la rândul lui, contextul poate fi modificat numai prin modificarea sau înlocuirea unui singur cuvânt.Pentru un exemplu semnificativ, se pot lua versetele *Matei 13:55* și *Marcu 6:3* în care, vorbindu-se despre tatăl ”uman” al lui Isus, se spunea că era un *tekton*.Traducerea ar corespunde cu *Maestru al Artei*, definiția corectă folosită de Masonerie.Dar, dându-se curs unei prime propuneri de traducere și ținându-se cont că Iosif nu putea fi un afiliat, s-a propus o alternativă, în acest caz utilizându-se cuvântul *tâmplar*, *dulgher*.În acest mod este evident că genealogia regală atribuită lui Iosif în *Matei 1:1* este lăsată deoparte, astfel condiția socială a lui Iosif și a fiului său Isus, modificându-se complet în cadrul contextului. Admițându-se că Iosif nu era un afiliat, acesta este descris prin cuvântul grec *tekton*, *naggar* în aramaică, două sinonime care indică un om cult și pregătit.Nici una din cele două descrieri, realizată de respectivele sinonime, nu ar avea vreo legătură cu profesia de *dulgher* (1).

Chiar dacă James Anderson afirma că marea parte a documentelor scrise ale tradiției masonice de dinainte de 1717 s-a pierdut în mod iremediabil, existau urme și evocări ale ritualurilor masonice care se celebrau în tavernele londoneze *The Apple Tree* și *Goose and Gridiron*, fără a uita de ceremoniile transmise de *Antici*, celebrate în *Black Lion* și *The Shakespeare*.Dacă primul grup a fost puternic manipulat și adaptat de către Anderson și Desaguliers, nici al doilea nu a avut o soartă mai bună când, în 1813, a fost revizuit în mod drastic de interpreți fără prea multe scrupule.Din acest punct de vedere, nu este greșit de afirmat că dacă foarte mult material s-a pierdut înainte de 1717, ceea ce a rămas s-a pierdut prin imprudență.În acest fel, orice tentativă de a ajunge la sursa origina-

lă și autentică a ritualisticii masonice nu are nici o șansă de reușită, la fel cum cel care ar avea intenția să cunoască genealogia lui Iosif, pleacă de la ipoteza incorectă că acesta ar fi un *dulgher* modest.

= Un cod masonic=

Documentele și cărțile scrise în limba engleză în timpul lui Bacon, respectiv Shakespeare, sunt diferite de cele scrise până în acel moment (ca referință temporală). Limba engleză a evoluat destul de mult din punct de vedere al structurii sintactice, iar lexicul s-a îmbogățit și el.Dacă se face o comparație între *Biblia regelui James* din 1611 și prima lucrare a lui Shakespeare (1623), se observă că bogăția și diversitatea limbii engleze a cunoscut o dezvoltare de 100%.În afară de apariția neologismelor, alte cuvinte (puțin utilizate odată) au intrat în dicționarul curent al limbii engleze.Lui Shakespeare îi sunt atribuite nu mai puțin de 2000 de cuvinte noi, printre care *critical*, *leapfrog*, *majestic*, *pedant*.Lui îi este atribuită și introducerea unui număr mare de fraze pre-confecționate și clișee verbale, aflate în uz și în prezent, printre care *natură umană*, *a veni pe neașteptate*, *a dispărea în aer*.Înainte de această transformare, limba engleză era un amestec ciudat de cuvinte latine, anumite variante dobândite din limba greacă, francezisme îmbinate cu cuvinte provenind din dialectele nordice, tot acest ”mix” așezat pe substratul lingvistic germanic moștenit din vremurile anglo-saxonilor.O diferență și mai evidentă apare și numai dacă se confruntă limba engleză vorbită în vremurile lui Chaucer cu cea vorbită în perioada lui Shakespeare.Este suficient de văzut varianta rugăciunii *Tatăl Nostru* care apare în versiunea Bibliei tradusă de John Wycliffe (din 1384) pentru a înțelege diferențele substanțiale dintre cuvinte și folosirea verbelor din acea perioadă (1384), față de elementele utilizate de englezi în perioada elisabetană (2).

Din cauza limitărilor impuse de alfabetul antic, literele erau utilizate și în cazuri particulare.De exemplu, litera ”v” era scrisă adesea ca ”u”, contrar felului cum se scria în limba latină (unde litera ”u” era scrisă, grafic, sub forma literei ”v”, ca în exemplul *Mvsevm – Museum*).Litera antică ”þ” s-a transformat în ”y”, dar se pronunța ”th”, iar ”ye” avea pronunția ”the”.Altfel s-a întâmplat cu cuvinte precum ”thou”, care a devenit ”you”.Alfabetul francez nu avea litera ”w”, astfel că ”Stewart” a devenit ”Stuart”.Acest mod nou de denumire a fost introdus de Maria, regină a Scoției, în perioada când a fost regină a francezilor.Litera ”i” era foarte răspândită, din moment ce alfabetul latin nu dispunea de litera ”j”.Dialectele și limbile nordice dispuneau de litera ”j”, care se pronunța ca ”ea” (ceva similar cu ”y”).De exemplu, cuvântul nordic ”jarl”, a devenit ”earl” în engleză, în timp ce (de cele mai multe ori), litera ”y” începea să înlocuiască litera ”i” pentru a marca o pronunție la fel ca în cazul cuvântului ”rise”, diferit de ”i” scurt din cuvântul ”ink”.Existau și excepții, precum litera ”y” din componența cuvântului ”dainty”, transformată câteodată în ”ie”, pentru precizie fonetică; la fel ca acesta, mulți alți diftongi erau utilizați în același mod.

O operă literară, capabilă să delimiteze acest pasaj lingvistic, este lucrarea *The Shepheardes Calendar*, de Edmund Spencer (datată 1579), în care necesitățile liricii poetice au creat un mod nou de expresie și formă (3).În această lucrare (o operă poetică pastorală dedicată lunilor anului raportate la durata ciclului vital), Spencer invocă necesitatea de regăsire și definire a unei limbi engleze pure, în contrast cu «*acest Babel confuz al a-*

mestecului altor dialecte» care a existat până în acel moment.În partea dedicată lunii aprilie apar mai multe situații: «*Now ryse vp Elisa, decked as thou art* / *In royall aray;* / *And now ye daintie Damsells may depart* / *Eachone her way,* / *I feare, I haue troubled your troupes to longe.* / *Let dame Eliza thanke you for her song.*» - «*Și-acum ridică-te Elisa, împodobită cum ești* / *cu straiele regale;* / *Și acum voi grațioase domnișoare puteți pleca* / *Fiecare pe drumul ei,* / *Mă tem că am deranjat prea mult a voastră companie.* / *Lăsați ca madam Eliza să vă mulțumească pentru cântul vostru*».Referindu-se la regina Elizabeth, numind-o fie Elisa, fie Eliza, Spencer intenționează să marcheze schimbarea de pronunție din ”Elisabeth” în ”Elizabeth” chiar dacă, de partea ei, regina a adoptat noua pronunție de ceva timp.La începutul strofei apare un ”thou” care la final s-a transformat în ”you”.

În acea perioadă, ceea ce dădea importanță lucrurilor era emfaza poetică, dacă se ține cont că în versuri metrice nu erau scrise doar poezii și poeme (care, dincolo de standardizarea dobândită aveau nevoie de o mai mare libertate metrică și ritmică), ci și scrieri precum cele ale lui Shakespeare sau textul biblic al versiunii regelui James.Ca urmare, și ritualurile masonice din acea perioadă istorică sunt construite în mod similar.Dar la fel cum textele lui Shakespeare își pierd fascinația prin folosirea limbajului modern, la fel cum Biblia (tradusă în forma actuală) își pierde în mod inevitabil metrica și acuratețea, același lucru s-a întâmplat cu ceremonialurile Masoneriei, incapabile (prin forța situațiilor) să evite ”coruperea” adusă în timp de atâtea actualizări și modificări.Numai în forma autentică și originală un ritual reușește să-și păstreze adevărata semnificație, și aceasta se referă nu doar la începutul sau sfârșitul frazelor diverse, ci și la sensul strict al fiecărui cuvânt.

Spencer și grupul restrâns de baconieni erau membri influenți ai curții elisabetane, erau apropiați ai serviciului secret Stuart încă de pe vremea marelui John Dee, dar au fost și lucrători pricepuți în domeniul codurilor și al cifrurilor.Aceste coduri și cifruri apar destul de clar în lucrările lui Shakespeare, câteodată cu un scop bine precizat, alteori ca simplu divertisment.Un exemplu tipic era folosirea strategică a majusculelor (în textul lui Spencer apare cuvântul *Damsells*, scris cu majusculă la jumătatea unui vers), care puteau indica locul unde, în realitate, o linie de text, o frază, o rimă se terminau pentru a face loc elementelor succesive.Nu exista certitudinea că o dată cu trecerea timpului textul ar fi rămas la fel, fără a se ajunge la închegarea unui mesaj diferit de cel original.Pentru o mai mare garanție exista rima, cu utilizarea pentametrului iambic, datorită căruia, posibilitatea de modificare se reducea la minim, reușind să se păstreze mesajul inițial.Toate lucrările lui Shakespeare sunt pline de majuscule, conform unei forme numită ”semnătură” [cu referire la o tehnică particulară utilizată de anumiți trișori care lansau zarurile într-un mod aparte (4)].

Începând cu prima ediție ale operelor lui Shakespeare și continuându-se cu versiunile succesive, editori, redactori și tipografi, imaginându-și că aduc îmbunătățiri textului (după cum s-a întâmplat și cu antica ritualistică masonică), și-au asumat dreptul și libertatea de a decide în ceea ce privește modificarea, respectiv ”corectarea” textelor.Îmbucurător este faptul că prima ediție a textelor shakesperiene a ajuns intactă până în prezent, putându-se nota că în afară de multitudinea de majuscule, în aparență nejustificate, există și cuvinte tipărite îngroșat, apar linii de text întrerupte, respectiv cuvinte despărțite în silabe în mod greșit.Exemplele de acest fel sunt atât de numeroase că ar fi nevoie de o lucrare întreagă pentru a le putea semnala pe toate.Pentru exemplificare, să vedem cazul din *Visul unei nopți de vară*, când Titania spunea:

«***T****hou shalt remaine here, wither thou wilt or no*.

***I** am a spirit of no common rate*:
***T**he summer still doth not tend upon my state*,
***An**d I doe love thee; therefore goe with me*.
***I**le give thee fairies to attend on thee*;
***A**nd they shall fetch thee jewels form thee deepe (...)*» (5) - «*Aici tu trebuie să rămâi, fie că vrei, fie că nu. / Eu sunt un spirit divers de celelalte: / Vara face imperiul meu și mai puternic, / Și eu te iubesc, vino deci cu mine. / Voi face să te ajute ale mele zâne; / Îți vor căuta bijuterii în a mării profunzime (...)*».Incluzându-se litera ”n” înnegrită (litera din cuvântul ”And”) se notează că majusculele de la începutul fiecărui vers formează numele ”Titania”.

Alteori, acest mod de ”semnare” apărea mai puțin clar, cu literele necesare formării unui nume așezate într-o formă mai puțin evidentă, iar câteodată se folosea anagramarea.Pentru exemplificarea celor spuse, tot în baza ediției din 1609, se poate ține cont de *Sonete* (6):

«***A**nd you, but one, can evry shadow lend*.
***D**escribe <u>Adonis</u>, and the counterfeit*
***Is** poorly imitated after you*
***On** Helen's cheek all art of beauty set (...)*».În acest caz, primele litere ale celor patru versuri, grupate, compun numele ”Adonis”.La fel (de multe ori) anagramele sunt și mai dificile și nu întotdeauna literele care le compun apar la începutul textului (al versurilor), ci în mijlocul versurilor, scrise cu majuscule sau îngroșate.Pentru a complica procesul de ”semnare”, Shakespeare a folosit cuvinte latine și franceze.Un exemplu concludent îl oferă discuția dintre Egeu și Tezeu, în *Visul unei nopți de vară*:

«***M**y Lord, this is my daughter heere asleepe*,
***A**nd this Lysander, this Demetrius is*,
***T**his Elena, old Nedars Helena*,
***I** wonder of this being here together.*
***N**o doubt they rose up early (...)*» (7) - «*Egeu: Domnule, cea care doarme aici e fiica mea, / Acesta e Lisandru, și acesta e Demetriu, / Aceasta e Elena, fiica bătrânului Nedar. Mă întreb de ce sunt toți aicea împreună. / Tezeu: Fără îndoială, s-au trezit devreme (...)*». Acest exemplu aduce în atenție replica de răspuns a lui Tezeu, pentru că primele litere ale celor cinci rânduri de versuri compun cuvântul francez ”Matin”.Acest text ar fi fost pierdut în mod inevitabil folosindu-se (după cum au făcut unii ”modernizatori”) sinonime (sau cuvinte cu înțelesuri apropiate) în locul celor utilizate de autor; un exemplu l-ar putea constitui începutul ultimului vers, ”No doubt”, înlocuit de unii cu ”doubtless”.

Exemplele citate până acum sunt simple, dar există cazuri în care ”semnătura” codată folosită în lucrările lui Bacon (respectiv Shakespeare) este mai dezvoltată și mai sofisticată.Este vorba de un concept antic (dar la care nu au aderat mulți) conform căruia, atunci când un autor vrea să transmită ceva, o face scriind într-un anumit mod.În mod sigur, construcția și sintaxa frazei pot fi artificale, parcă ”trase de coadă”; pentru a le interpreta și pentru a fi ușor de înțeles, nu este necesară o anumită procedură.Înțelegerea poate fi făcută fără distorsionarea originalului, care trebuie lăsat integru și neschimbat.Utilizarea transmiterii unui mesaj la interiorul unui alt mesaj (text, etc), era o modalitate cunoscută reformatorilor noii Masonerii de la începutul secolului al XVIII-lea, existând un document datat 1704 și numit *Sulul Colegiului Roza-Crucian din Newcastle*, un text inclus la interiorul lucrării lui James Anderson referitoare la Masonerie, numită *Old Charges*.Cu toate acestea, în afară de manuscrisul din Newcastle, se știe că folosirea acestei modalități

de transmitere - ”codată” - era la apogeu cu mulți ani înainte.O demonstrează un document din 1630 originar din York, respectiv un altul mai vechi de la începutul secolului al XVII-lea, în plină perioadă shakesperiană (8).Un manuscris prețios privitor la funcții rozacruciene a fost găsit în 1649, în timpul demolării unui castel normand din Pontefract (Yorkshire).Utilizat ca o fortăreață de sprijin în timpul *Războiului Civil*, castelul adăpostea documente și scrieri importante privitoare la dinastia Stuart.

În manuscris se poate citi:

«***M**uch might be said of the noable Art*;
***A** craft that's worth estieming in every part*.
***S**undrie nations, noables, and kings also*,
***O**, how they sought its worth to know.*
***N**imrod and Solomon, the wisest of all men*,
***R**eason saw to love this Science then*.
***I**'ll say no more, lest by my shallow verses, I*
***E**ndeavouring to praise should blemish Masonrie*» (9) - «*Multe se pot spune despre nobila Artă; / O artă prețuită peste tot. / Multe națiuni, nobili și chiar și regi, / O, toți sunt dornici să o cunoască. / Nimrod și Solomon, cei mai înțelepți dintre oameni, / Rațiunea însăși îndeamnă la prețuirea acestei științe. / Nu mai adaug nimic, las versurile mele goale, / Încercarea de a o lăuda mai mult nu face decât să o ”păteze”*».La fel ca operele teatrale, precum *Visul unei nopți de vară*, *The Tempest* sau *Love's Labour's Lost*, erau configurate (și sunt oficiate în prezent) ritualurile masonice; cu mențiunea că textele scrise au fost modificate sau corectate.În acest mod, chiar dacă aspectul superficial (fie că este vorba de moartea lui Abiff sau orice altceva) s-a păstrat, semnificația antică și profundă a fost uitată, putându-se admite că s-a pierdut cu desăvârșire.În mod evident, singura modalitate de a ajunge la adevăr, ar fi regăsirea textelor originale, în forma exactă în care au fost scrise, cu întreruperile de propoziție (sau frază), cu litere majuscule sau îngroșate, cu modificări intenționate de pronunție și cu multe altele la fel.

Ca urmare, orice tentativă de a ajunge la ritualurile masonice bazate pe texte originale nu poate fi o acțiune reușită.La fel ca în textul original al lui Shakespeare, utilizarea lui ”No doubt” sau ”Doubtless” ar putea (în aparență) să însemne același lucru, dar nu este așa din moment ce nu se știe motivul pentru care autorul a dorit să scrie un cuvânt sub o anumită formă.Cu toate că practicile antice au fost revitalizate de către gildele și confraternitățile Evului Mediu, textele masonice elaborate după 1717 își au originea în epoca shakesperiană, cu influențe din vremea lui sir Francis Bacon.În principal, acestea se bazau pe filosofia roza-crucienilor, elemente esențiale pe care se sprijineau concepția și gândirea *Royal Society* din vremea lui Christopher Wren și a iluștrilor săi colegi.Deja în vremea președinției lui Newton la *Royal Society* (din 1703), ”cheile originale” de interpretare ale textelor erau pierdute.Newton și-a dedicat întreaga viață căutării secretului ascuns în ritualul antic al *Arcului Regal*, menținându-se de fiecare dată după ”umbra lui Solomon”.Atunci când Masoneria (sprijinindu-se pe gildele comerciale londoneze din ce în ce mai numeroase) s-a înscris pe noul ei curs, acest ”start” nu a ținut cont de noțiunile istorice și culturale (din care s-au cristalizat principiile asociației), acest fapt fiind bine cunoscut de către fondatorii noii mișcări.

Acestea fiind spuse, ne reîntoarcem la cele scrise de James Anderson (în 1723), în introducerea Constituției sale: «*Până la noi au ajuns destul de puține informații care să ateste existența Masoneriei engleze înainte de secolul al XVII-lea.De fapt, marea majoritate a mărturiilor referitoare la Charles al II-lea sau la alți suverani de dinaintea lui*

s-au pierdut, fie din cauza Revoluției de la 1688, fie au fost arse de teamă să nu fie redescoperite».Echivocul cel mai evident a apărut în momentul în care mișcarea masonică modernă a început să fie descrisă și definită ca *speculativă*, în opoziție cu aspectul *operativ*.În realitate, un ”frate” mason – *frère maçon* – nu a fost niciodată un ”constructor (zidar) operativ”, ci, odinioară, a fost un ”francmason operativ” și în sprijinul acestei observații au început să apară grupuri și asociații care se adunau în ”cluburi”, cu caracter predominant *speculativ*.Masoneria nu a avut niciodată vreo legătură cu statele de plată, salarii, condiții de muncă, respectiv tăierea sau prelucrarea pietrei. Aceasta era o artă completă cu rădăcini profunde, de natură științifică.Revenind la textul din epoca shakesperiană, *Old Charge of Masonrie*, totul este explicat de doar două versuri:

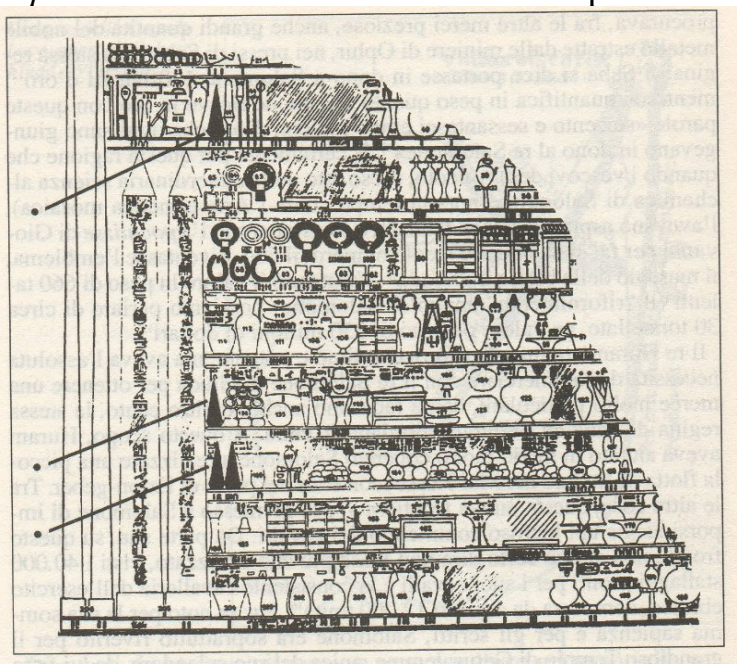

«*Nimrod şi Solomon, cei mai înțelepți dintre oameni, / Rațiunea însăși îndeamnă la prețuirea acestei științe*».

Imaginea prezintă un detaliu al unui basorelief din epoca faraonului Thutmosis al III-lea (Karnak), în care sunt indicate comorile Egiptului

= Pulberea de proiecție =

În ce anume consta *Arta Regală* a regelui Solomon, atât de veche încât este amintit numele biblicului Nimrod și atât de nobilă încât este prețuită de toți? După cum s-a amintit în capitolul 15, o mențiune este făcută în versiunea greacă a Bibliei numită *Șaptezeci*.Datată în secolul al III-lea d.H., este cea mai veche versiune în limba greacă a Vechiului Testament; versiunile curente în limba ebraică au început să apară din secolul al X-lea (10).În versiunea greacă a Vechiului Testament, descriindu-se bogăția (în aur) de care dispunea regele Solomon, se precizează că regel Huram al Tyr-ului îi procura, în afară de alte mărfuri prețioase, și cantități însemnate de metal nobil extrase din minele de la Ophir, de lângă Saba (11).Regina din Saba i-ar fi dus cadou regelui Solomon 120 de talanți de aur (12); pentru cuantificarea cantității de aur pe care o primea Solomon, erau utilizate aceste cuvinte: «*Erau șase sute șaizeci și șase de talanți de aur pe care Solomon îi primea în fiecare an drept cadou*» (13).Poate și din cauza acestui motiv (a cifrei), episcopii secolului al IV-lea, aflând de știința alchimică a lui Solomon (cunoscută în acea perioadă ca *Arta Hermetică Mozaică*) au condamnat-o cu asprime și revizuind *Apocalipsa lui Ioan*, au făcut în așa fel încât numărul ”666” să devină emblema, marca bestiei mizerabile (14). Pentru o aproximare a celor 666 de talanți de aur (”cadoul” anual dedicat regelui Solomon), se poate discuta de circa 30 de tone de aur, cu o valoare actuală de circa 250 de milioane de dolari (15).

Regele Huram era un suveran puternic și bogat, dar avea absolută nevoie de re-

lațiile comerciale cu regele Solomon al Judeei pentru a obține un produs particular (de partea lor, același lucru îl făceau regina din Saba, respectiv suveranii iordanieni din Petra). Pentru acest scop, Huram l-a ajutat pe Solomon să realizeze o mică flotă (cu baza în portul Ezion-Geber), cu acces la Marea Roșie.Printre alte lucruri, această nouă frontieră i-a permis lui Solomon să se impună în comerțul (bănos) cu cai.Din acest punct de vedere, Solomon dispunea de circa 40.000 de adăposturi pregătite pentru caii lui, în condițiile în care cavaleria armatei ebraice era compusă din aproximativ 12.000 de unități (16).[Ținând cont de predilecția ebraică pentru numerologie, de faptul că peste acea zonă s-au succedat o multitudine de armate (și cuceritori) – babiloniană, romană, de atitudinea indusă de clasa sacerdotală – *Taci și suferă în liniște!* - este bine de tratat aceste cifre, respectiv sursele de referință, cu circumspecția de rigoare – nota traducerii în limba română].

Chiar dacă era cunoscut pentru înțelepciunea și scrierile lui, Solomon era apreciat pentru Templul din Jerusalim, construit în vremea acestuia (în zona unde s-a aflat reședința lui David) pentru a adăposti *Arca Alianței*.Și din acest punct de vedere, zelosul Huram al Tyr-ului s-a făcut ”luntre și punte” pentru a-l ajuta în realizarea acțiunii, asistându-l cu artizani specializați, maeștri pietrari, zidari, constructori, gravori, lăcătuși, inclusiv cu o furnizare constantă de materie primă.Cel care a supravegheat lucrările de construcție, fructificându-și cunoștințele de specialitate și ”abilitatea” metalurgică, a fost Hiram, mai cunoscut în mediul masonic cu numele de Hiram Abiff (17).În schimbul acestor servicii, suveranul fenician nu a cerut bani sau alte bunuri, unica rugăminte adresată lui Solomon fiind: «*Dă-mi pâine pentru casa mea!*» (18).

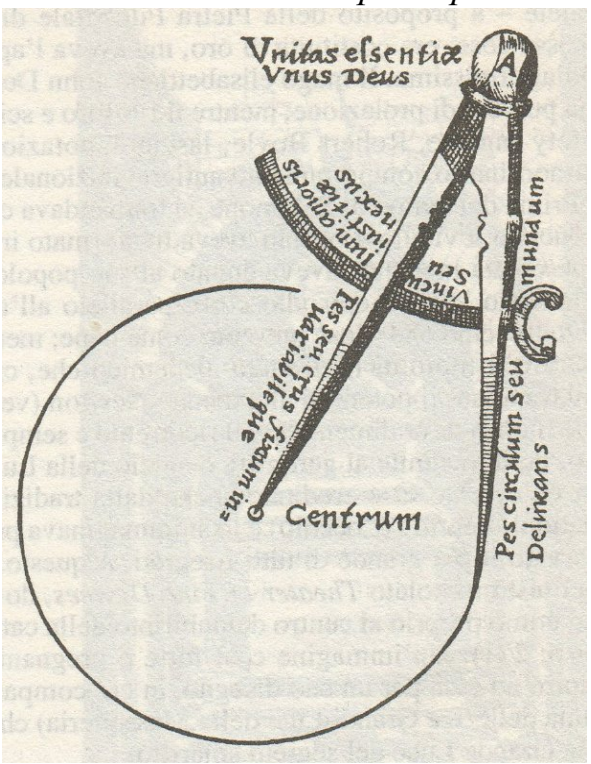

Această ”cerere” ne reîntoarce în timp la noțiunea mesopotamică de *shem-an-na* (*piatra de foc îndreptată către cer*) a lui Nimrod și la inscripția prezentă pe un perete al templului egiptean din Karnak (dorit de faraonul Thutmosis al III-lea, circa 1450 î.H.) prin care se prezintă bogățiile Egiptului.După cum se vede din imaginea de pe pagina anterioară, obiecte stranii sub formă de con sunt dispuse strategic alături de obeliscuri (sunt prezentate ca obiecte din aur, dar se face referire la ele folosindu-se noțiunea de *pâine albă*). Aceeași misterioasă pulbere albă a fost descoperită de expediția arheologică condusă de sir Petrie, din 1904, pe când explora muntele Horeb (Peninsula Sinai); această pulbere era indicată drept *pâine* fiind prezentă în multe imagini interesante (la interiorul unui loc sacru numit *Casa Aurului*), în care faraonul o prezintă – sub forma unor obiecte conice – zeilor.În inscripțiile de pe pereți, substanța era denumită *aurul recompensei*, dar și *dătătoare de viață* sau *piatră prețioasă*.

Imaginea reprezintă desenul ”Marii Lumini” a lui Robert Fludd, secolul XVI

În câteva documente hermetice din epoca alexandrină se vorbește despre o magică *Piatră a Paradisului*, care era mai grea decât aurul (aurul fiind originea acesteia) dar, în același timp, mult mai ușoară decât o pană.Alchimiștii și chimiștii medievali și ai *Renașterii* – precum Flamel sau Philaletes – spuneau că ”Piatra Filosofală” era făcută din aur, în aparență fiind de culoare deschisă și foarte fină.Magicianul elisabetan John Dee

amintește despre strania *pulbere de proiecție*, în timp ce Robert Boyle (filosoful și om de știință al *Royal Society*) a lăsat multe notițe privitoare la comportamentul antigravitațional al aceste ”pietre”.Cu mult înainte de Solomon, se spunea că Moise, după ce a ars *vițelul de aur* transformându-l într-o *pulbere*, a amestecat-o cu apă și a dat-o poporului său. După cum s-a văzut, acest episod are o desfășurare paralelă cu altul – în care apare termenul de *mannă* – pe care Moise o prezintă drept *pâine*; poate ca o coincidență, *Manna* era și titlul unui tratat de alchimie care, după circa trei mii de ani, a avut încă puterea să-l fascineze pe Newton.

Pe lângă acestea, nu trebuie trecut cu vederea omniprezentul semn grafic, identic cu hieroglifa egipteană pentru *Lumină* – un punct aflat la interiorul unui cerc Θ – preluat și de tradiția masonică.Era numit *centrul*, *ochiul* și era imaginat ca fiind prezent acolo unde era păstrat cel mai mare dintre secrete.După aceea, la acest semn făcea aluzie și textul intitulat *Theater of Fine Devices* în care o imagine prezenta un om la interiorul labirintului catedralei din Chartres.O imagine atât de pregnantă încât l-a inspirat pe Robert Fludd pentru un desen în care apare un *compas* (una din cele trei *Mari Lumini* ale Masoneriei) care trasează și prezintă ultima *Mare Lumină* a secretului pierdut.

= Arca Alianței =

Dintre toate tezaurele venerate de israeliții antici, cel mai important era *Arca Alianței*.Cutia (cu o lungime de circa 120 cm) a fost realizată, la dorința lui Moise, din aur. Pe capacul robust de aur se află doi heruvimi cu aripile desfășurate, lucrare mirifică a lui Bezaleel, realizată în templul de pe muntele Sinai.De aici, *Arca Alianței* a fost transportată pe sute de kilometri până în orașul Jerusalim, pentru a fi adăpostită în *Sancta Sanctorum* (construită anume pentru a găzdui *Arca Alianței*) a marelui Templu al lui Solomon.Pe durata călătoriei (când evreii au trecut deja sub conducerea lui Joshua), *Arca* a fost protagonista unor evenimente particulare, luând parte la numeroase bătălii (atunci când în energia acesteia a fost recunoscută o mare putere de distrugere).După cum își amintește fiecare, una din celebrele acțiuni a fost prăbușirea zidurilor cetății Jerihon însoțite de sunetele instrumentelor de suflat ebraice.Ducând mereu *Arca* în fruntea armatei (19), Joshua a fost de acord ca numai *leviții* (sacerdoții) să fie cei care să aibă grijă de aceasta și din cauza periculozității acesteia, toți trebuiau să mențină distanța de siguranță cuvenită (2000 de *cubiți*, *Joshua 3:3-4*).În Vechiul Testament sunt prezentate și numele câtorva persoane care neținând cont de avertismente, s-au apropiat prea mult de *Arca Alianței* (fără a face parte dintre cei care aveau grijă de ea și fără ținuta necesară).Printre cei fulgerați de energia eliberată din *Arcă* se aflau fiii lui Aaron (Nadab și Abihu, *Levitic 10:1-2*), respectiv Uzza, ucis pentru că a atins *Arca* cu mâna goală (*1 Cronici 13:10-11*).Cu altă ocazie, ceva a eliberat energia înmagazinată în *Arcă* atunci când aceasta s-a lovit de mulțime, ucigând multe persoane (*Numere 11:1*).Faptul că *Arca* avea o anumită importanță atunci când se afla în preajma unei bătălii a fost confirmat de înfrângerea suferită de evrei în fața Amaleciților (atunci când capacul acesteia nu a fost dus pe locul bătăliei, *Numere 14:44-45*).

Istoria *Arcăi* se deapănă de-a lungul Vechiului Testament, fiind citată (cel puțin) până în 586 î.H. În *2 Regi 19:15* este amintit Ezechiel (al doisprezecelea suveran al liniei genealogice a lui Solomon) care se duce în Templu, îngenunchind și rugându-se la *Arcă*. Pe durata regatului succesiv al lui Manasse și Amon, *Arca* a fost păstrată în cadrul unui

sanctuar levit.După ce Iosia (descendent al lui Juda, *2 Cronici 35:3*) a restabilit regatul lui Ezechiel (după 360 de ani de la construcția Templului de către Solomon), acesta a readus *Arca* la interiorul marelui sanctuar: «*Și spuse leviților care educau întreg Israelul și au fost recunoscuți întru-Eternul: ”Așezați Arca sfântă în casa pe care Solomon, fiu al lui David, rege al Israelului, a construit-o.Voi nu mai trebuie să o duceți pe umeri”*».A venit

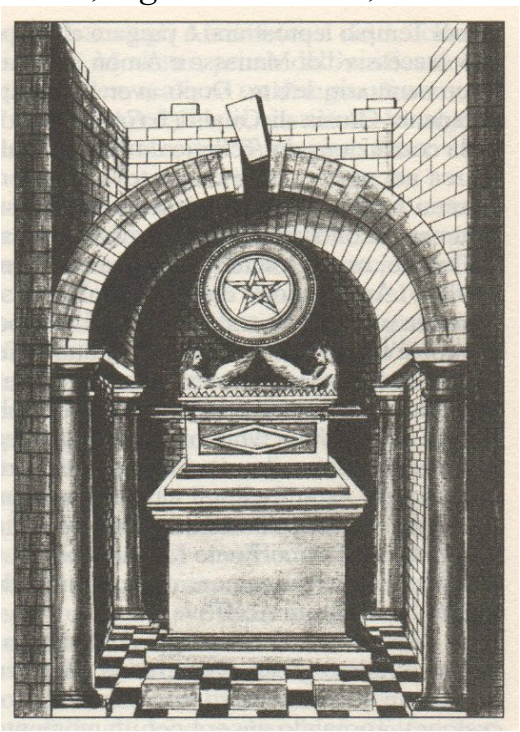

rândul marelui preot Hilkiah și al fiului Irimia să aibă grijă să ascundă *Arca* atunci când Nabucodonosor a invadat Israelul și a distrus Templul (20).În afară de aceste evenimente, nu trebuie uitat că o reprezentare a *Arcăi Alianței* apare în partea superioară a emblemei heraldice a ”Marii Loje Unite a Masoneriei din Anglia”.Este vârful, marele păstrător al secretului masonic, având o importanță deosebită în *Masoneria Arcului Regal*, un capitol adăugat care urmează după al III-lea grad masonic.Pentru a fi și mai precișI, se poate spune că *Arcul Regal* este o parte din gradul al III-lea (luând locul ”morții” și a ”înmormântării” lui Hiram Abiff).

Arcul Regal, desen al lui Laurence Dermott, 1783

În capitolul 11 s-au evidențiat anumite aspecte lingvistice privitoare la rădăcina greacă a cuvântului *arca*, ținând cont și de corespondența latină (cu sensul de cutie de dimensiuni mari).Revenind pentru un moment la valoarea etimologică, nu este dificil de observat că în Franța, cuvântul a devenit *arche*.Un cuvânt trecut (încă din Evul Mediu timpuriu) în lexicul englez, dar și al altor țări, dacă ținem cont că în lucrarea lui Jacopo da Varagine, numită *Leggenda Aurea* (tipărită în engleză în 1483 de către celebrul tipograf William Caxton), referindu-se la *Arcă* se utilizează noțiunea de *Arcă a Poruncilor*.Ca urmare, cuvântul a devenit *arch*, după care *arc*, ajungându-se până la *ark*, utilizat în prezent (21).În 1783, Laurence Dermott (*Secretar* al *Marii Loje a Anticilor*, înainte de unificare) a realizat un desen (în încercarea de a face cunoscută cât mai bine ideea) despre felul în care putea fi reprezentat *Arcul Regal*, așezând *Arca Alianței* în mijlocul imaginii.În termeni biblici, puterea dezlănțuită de către *Arcă* era numită *arc de lumină* (sub formă de sfere de lumină și energie), manifestându-se în spațiul îngust care separa aripile convergente ale grupului de heruvimi de pe capac.Pentru credincioși era vorba de manifestarea prezenței lui Dumnezeu, Biblia făcând deseori referire la *Dumnezeu al Luminii* (22).*Pâinea* obținută din pulberea de aur era numită *Pâine a prezenței* (23).

Descrierea focului cu ajutorul căruia Moise ar fi ars *vițelul de aur* i-a lăsat perplecși pe mulți astfel că, de-a lungul secolelor, cercetătorii s-au întrebat cum a fost posibilă obținerea unei pulberi subtile arzând aurul.Din punct de vedere lingvistic, cuvântul *arcă* (cutie care conține ceva, în care se poate depozita ceva) este destul de apropiat de *arc* – ca manifestare luminoasă a unei descărcări electrice.Din combinația sinergică dintre producerea și înmagazinarea energiei, prin intuiția avută în 1822 de către chimistul englez sir Humphrey Davy, s-au pus bazele dezvoltării lămpilor cu arc electric.Funcționarea lămpii se bazează pe principiul polarității opuse realizându-se, în practică, efectul care se obținea între vârfurile aripilor heruvimilor opuși, puterea luminii menținându-se în centrul sistemului – în centrul arcului.În 1910 s-a proclamat că peste 20.000 de becuri cu arc au fost instalate în orașele engleze și la peste 3500 de ani după vremea lui Moise, obiecte

care răspândeau lumină erau numite (din nou) *arcuri*.

După cum este descrisă în *Exodul 37:1-9*, construcția *Arcăi* se asemăna perfect cu cea a unui condensator electric, un dispozitiv capabil să înmagazineze energia atmosferică și să o redea dezvoltată de ordinul miilor de volți.Respectivul fragment din *Exodul* spune: «*După aceea, Bezaleel a făcut arca din lemn de salcâm (...), învelind-o cu aur pe dinăuntru și pe dinafară*».Iată două elemente esențiale, cele două suprafețe de aur (excelent conducător, din punct de vedere electric), între care se află un izolator (cazul lemnului de salcâm).Textul biblic continuă, în *37:7* : «*Și a făcut doi heruvimi de aur*» pe care i-a așezat pe partea exterioară a capacului, către extremități.Aceștia aveau funcția de electrozi (de poli) care pentru a se activa, trebuiau conectați între ei cu o placă de aur.Chiar și la potențiale de tensiune relativ joase, un dispozitiv ca acesta se putea încărca eliberând o energie puternică.

Arta transmutării metalelor și provocarea pentru înfrângerea gravitației făceau parte din știința care se ocupa de manevrarea luminii, arcul de energie pe care maeștrii masoni l-au botezat *camu-lôt – lumină curbată*.Aceasta constituia originea oricărei întâmplări magice sau alchimice de pe teritoriul britanic și centrele unde era utilizată această artă secretă – precum Colchester, Caerleon și Carlisle – erau numite *curți ale camu-lôt* (ale Camelotului).Pentru rezolvarea definitivă a misterului *Artei Regale* este necesară redescoperirea secretelor *Terapeuților*, ale confraternității sacerdotale din vremea lui Thutmosis, ale *Mărețului din Casa Aurului*, ale lui Moise, ale lui Solomon și ale tuturor inițiaților antici care utilizau focul și înaltul potențial electric pentru transformarea aurului într-o misterioasă (dar fină) pulbere albă, legendara *pulbere de stele* din atâtea povești și povestiri. Pentru a-i devălui proprietățile, trebuie văzut (în primul rând) în ce fel această pulbere ar fi binefăcătoare pentru om din punct de vedere medical; în al doilea rând, ar trebui de văzut (din punct de vedere practic), inducând variații ale greutății moleculare (deci în structura internă cea mai intimă), în ce mod această substanță poate învinge gravitația.

Note:

1 – A. N. Wilson, *Jesus*, London, Sinclair Stevenson, 1992.

2 – Pentru originea cuvintelor se poate vedea pagina de internet http://wordorigins.org/histeng.htm

3 – Alfred Dodd, *Secret Shakespeare*, London, Rider, 1951, pag. 19.

4 – Ivi, pag. 22.

5 – William Shakespeare, *Visul unei nopți de vară*, Newton & Compton, 2005, Roma, actul III, scena I.

6 – În secvența de manuscris este vorba de sonetul 78, LIII a ediției din 1609.

7 – Willam Shakespeare, *Visul unei nopți de vară*, cit, actul IV, scena I.

8 – Referitor la acest subiect, detalii dispuse cronologic se găsesc în John Yarker, *The Arcane Schools – A Review of the Origin and Antiquity, with a General History of Freemasonry, and its Relations to the Theosophic, Scientific and Philosophical Mysteries*, Belfast, William Tait, 1909.

9 – În versiunea din 1600 a textului descoperit în castelul Pontefract, versurile anagramate erau adresate de William Kay unui anume Robert Preston.Documentul din York de la 1630 conținea numele lui John Drake; în manuscrisul datat 1704, din Newcastle, Richard Steed se adresează unui anume Joseph Claughton.

10 – În jurul anului 900, vechiul text ebraic (despre care, în prezent, nu se mai știe nimic) a început să apară sub o nouă formă, elaborată de curentul ebraic al Masoreților, pentru că

în transcrierile lor textuale obișnuiau să adauge o *Massorah* (un volum consistent de note și adnotări).Copia cea mai veche care a ajuns până în prezent este datată în anul 916 și este cunoscută cu numele de *Codex Petropolitanus*.
11 – Biblia, versiunea *Șaptezeci*, *3 Regi 10:11*.
12 – Ivi, *10:10*.
13 – Ivi, *10:14*.
14 – *Apocalipsa 13:8*.
15 – Un talant de aur avea 48,6 kg.Vezi și J. Hastings (prin grija lui), *Dictionary of the Bible*, Edinburgh, T & T Clark, 1909, secțiunea *Money*.O tonă *avoirdupois* = 2240 de livre.*Avoirdupois* este o unitate de măsură pentru greutăți utilizată în Anglia și Statele Unite.
16 – Biblia, Vechiul Testament, *1 Regi 4:26*.
17 – Ivi, *7:13-14*.
18 – Biblia, versiunea *Șaptezeci*, *3 Regi 5:7*.
19 – Werner Keller, *The Bible as History*, London, Hodder & Stoughton, 1956, cap. 15, pag. 157, 158.
20 – În 1300 a fost redactată în Etiopia, de către un autor anonim, o lucrare intitulată *Kebra Nagast – Gloria regilor*.În această perioadă istorică, când apar primele infiltrări europene pe pământul Africii, intenția cărții este de a aduce argumente despre o prezență culturală și religioasă veche, de origine judeo-creștină, la interiorul vechii Abisinii.Se susținea că vechii suverani locali erau descendenți direcți ai lui Menelik, fiul secret născut din relația dintre Solomon și regina din Saba.Tot Menelik ar fi fost cel care a luat *Arca Alianței* din Jerusalim, transferând-o în actuala Etiopie.În mod curios, această legendă este încă vie, fiind puternic încurajată de Biserica Etiopiană, dar și de agenția de turism a statului. Se spune că *Arca* ar fi păstrată într-o biserică săpată în rocă; accesul la aceasta este interzis tuturor, astfel că nimeni din lume (nici măcar vreun patriarh) nu a văzut-o.Cartea este disponibilă în traducerea engleză a sir E. A. Wallis Budge, *Kebra Nagast – The Queen of Sheba and Her only Son Menelik*, Oxford, Oxford University Press, 1932.O prezentare completă și fascinantă a acestei epopei etiopiene se află în lucrarea lui Graham Hancock, *The Sign and the Seal*, London, Heinemann, 1992.
21 – Referințele lingvistice și etimologice sunt preluate din *Oxford Concise English Dictionary*.
22 – *1 Ioan 1:5*.
23 – Biblia, versiunea *Șaptezeci*, *1 Regi (Samuel) 21:6*.

Capitolul 20 - « Către descoperirea secretului »

= Un foc infernal =

La loc de onoare în sala *Arcului Regal*, la interiorul *National Memorial George Washington* din Alexandria (Virginia), se poate admira o reproducere a *Arcăi Alianței*.Situată sub un arc de travertin, întregul ansamblu nu apare ca fiind diferit de imaginea creată de Laurence Dermott.Această ”rezonanță” subliniază și confirmă legăturile dintre fondatorii Americii și ceea ce odinioară era numită *antica tradiție* a Masoneriei scoțiene și irlandeze (distinctă de așa-numitul *nou stil* sau *curs* introdus în ”Marea Lojă Unită a Angliei”, respectiv în *Ritul Scoțian* al *Cavalerului* Ramsay).Punctul comun al acestei sinergii

a fost Benjamin Franklin, fondator (printre altele) al lojei *St. John* din Philadelphia, operativă din 1730, înainte ca *Ritualul Arcului Regal* să fie admis în curentele cele mai importante ale Masoneriei engleze.Pictor activ în orașul natal (Philadelphia), Franklin a devenit în 1776 ambasador al Americii în Franța; cu nouă ani mai înainte, la 24 noiembrie 1757, Franklin a devenit afiliat al *Royal Society* londoneze.Această ”recunoaștere” a meritelor

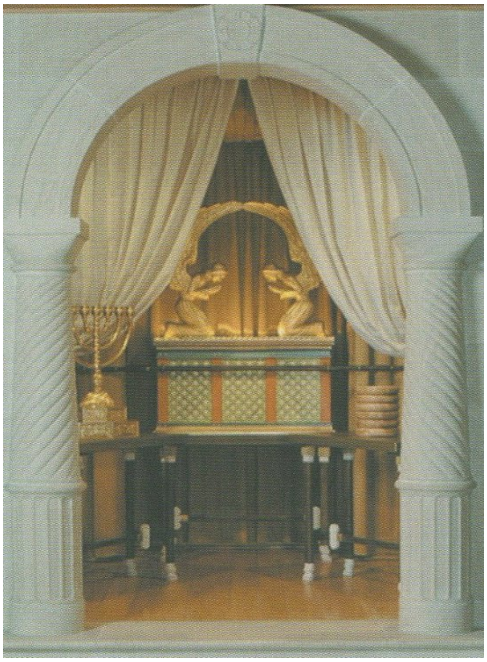

lui a venit ca urmare a experimentelor acestuia cu baghete electrice, respectiv cu electricitatea (1).După ce Franklin a văzut și înțeles diferența dintre sarcinile electrice negative și sarcinile electrice pozitive, după ce a intuit că fulgerul nu este decât o formă deosebită a electricității, acesta se găsea în condiția culturală și științifică de a înțelege mai bine adevărata natură a tehnologiei arcane. Din acest motiv, Franklin a fost onorat în Franța unde a fost primit ca membru al *Académie Française* (2), devenind și un invitat frecvent al curții regale.În Anglia, legătura cu *Royal Society* a fost asigurată prin intermediul lojei *High Wycombe*, *Cavalerii de St. Francis* ai abației din Medmenham, mai bine cunoscută cu numele de *Hell Fire Club*.Devenit prieten apropiat al fondatorului acestei societăți (sir Francis Dashwood), Franklin a fost membru activ al asociației cel puțin cinci ani, începând din 1757 (3).*Imaginea prezintă Arca Alianței din ”Camera Arcului Regal”, al George Washington Masonic National Memorial din Alexandria, Virginia*.

La început, *Hell Fire Club* a fost fondat în St. James, Londra, de către Philip, duce de Wharton, înainte de a fi ales *Mare Maestru* al *Marii Loje* a Angliei.Fiind vorba de o ”celulă” jacobită, *casa capitulară* de la *Hell Fire Club* masca adevăratele intenții ale participanților sub forma unor întâlniri între *dandy* (nepăsători și ușuratici).În spatele acestui ”văl de protecție”, Dashwood și Franklin au contribuit la revizuirea lucrării *Book of Common Prayer* a Bisericii Anglicane; alți simpatizanți și asociați ai acestei societăți (de exemplu, ziaristul John Wilkes) erau implicați în lupta pentru libertatea publică și a mijloacelor de presă.Wilkes a fost elogiat pe larg de Franklin pentru campania (pro-libertate a poporului american) dusă în Anglia, din paginile ziarului personal, *The North Briton* (4).*Imaginea prezintă o pictură a lui Robert Edge Pine (1730-1788), în care Benjamin Franklin se află la curtea regelui Ludovic al XVI-lea și a Mariei Antoinette*.

Chiar dacă deținea funcția de *Cancelar* britanic în domeniul finanțelor încă din 1761, sir Francis Dashwood trăia în Europa în cadrul ”curții improvizate” a principelui Charles Edward (5) – conducător al Casei de Stuart – atunci când Franklin a fost pentru prima dată (în 1776) în Europa.În timp ce se afla în regiunea franceză Languedoc, oaspetele american a aderat la confraternitatea roza-cruciană *Bonnie Prince* care avea ca mentor pe contele de St. Germain [fondator al unui ordin masonic care avea *comenda* la Carcassonne (6)].

Mărturii privitoare la acest ordin se regăsesc în cadrul *Marelui Orient* al Franței.

Lucrare a pictorului Bartolo Nazari (1699-1758), intitulată "Sir Francis Dashwood – Conversația".

Această afiliere l-a ajutat pe Franklin să afle de existența unei filosofii roza-cruciene antice, denumită de Templari, *Ormus* (7).În calitatea lui de fondator și prim secretar al *Societății Filosofice Americane*, toate aceste tematici sunau extrem de tentant pentru omul de știință american (Franklin), mai ales dacă se ține cont de faptul că prietenul St. Germain era unul dintre conducătorii programului de educație filosofică de la Paris.În calitate de templar de seamă în cadrul *Ritului Antic şi Hermetic al Philaletes*, St. Germain a fost ales delegat la *Marea Convenție Masonică* din Paris (8).[Ar trebui adăugate câteva informații referitoare la acest ordin – *Ritul Antic şi Hermetic al Philaletes*.A fost înființat în 1773 de către marchizul Savalette de Langes (consilier de curte) în cadrul lojei *Amicii reuniți*.La acest rit au aderat reprezentanții altor rituri (*Cavalerii Aleşi Cohen*, *Hermetiștii*, *Iluminații din Avignone*, *Templarii Strictei Respectări*) printre care arheologul Alexandre Renoir (1762-1839), Tiroux de Gervillers (unchiul lui Savalette), Du Pleix de Perles (vărul lui Savalette), baronul de Salis-Seéves, marchizul Clermont-Tonnerre, marchizul de Jamaica, contele Salignac-Fénelon, vicontele de Tavannes, etc.În cadrul acestui rit se amestecau mecanismele sociale și cercetarea esoterică, speculația mistică și conspirația.Nu este greșită afirmația că acest rit a acționat în favoarea *Revoluției Franceze*.La 24 august 1780, *Supremul Consiliu* de grad 12° și ultim al *Philaletes* a avut inițiativa *Convenției* de la Paris, la care trebuiau să participe toate riturile, inclusiv cel al lui Cagliostro.Primele șase grade ale ritului aparțineau *Masoneriei Minore*, în care se făcea inițierea masonică propriu zisă; ultimele șase grade, de natură hermetico – mistico – creștină, aparțineau *Masoneriei Superioare* (sau *Înaltei Masonerii*).Celebrul scoțian roza-crucian Thomas Vaughan (inițiat misterios care a adoptat o mulțime de pseudonime) a ales unul din supranumele cele mai celebre: *Eugenius Philaletes*.Scriitorul Robert Samber (membru al *Royal Society* și prieten al *Marelui Maestru*, ducele de Montagu) avea pseudonimul de *Eugenius Philaletes Junior*.Din *La Luce Massonica*, vol. 6, pag. 105, Hermes Edizioni, Roma, 1995 – nota traducerii în limba română].

Pe fundalul acestor evenimente s-a decis participarea eminenților reprezentanți templari (ca de exemplu, marchizul de Lafayette) la *Revoluția Americană*, stabilindu-se pentru acest scop cartiere generale operative secrete (cum ar fi *preceptoria templară* din Bézu – Languedoc) care acționau în înțelegere cu centrele coordonate de contele de St. Germain.În documentele *Marelui Orient* al Franței, St. Germain este citat ca președinte al *Parlamentului Templului*.Drept rezultat, în baza legăturii strânse cu susținătorii jacobiți din cadrul *Royal Society*, respectiv cu cei care au aderat la această cauză (din partea *Académie Française*), anumite aspecte strategice privitoare la conducerea *Războiului American de Independență* au fost formulate în orașul Carcassonne.Astfel, în 1778, francezii au aderat la cauza coloniilor americane.

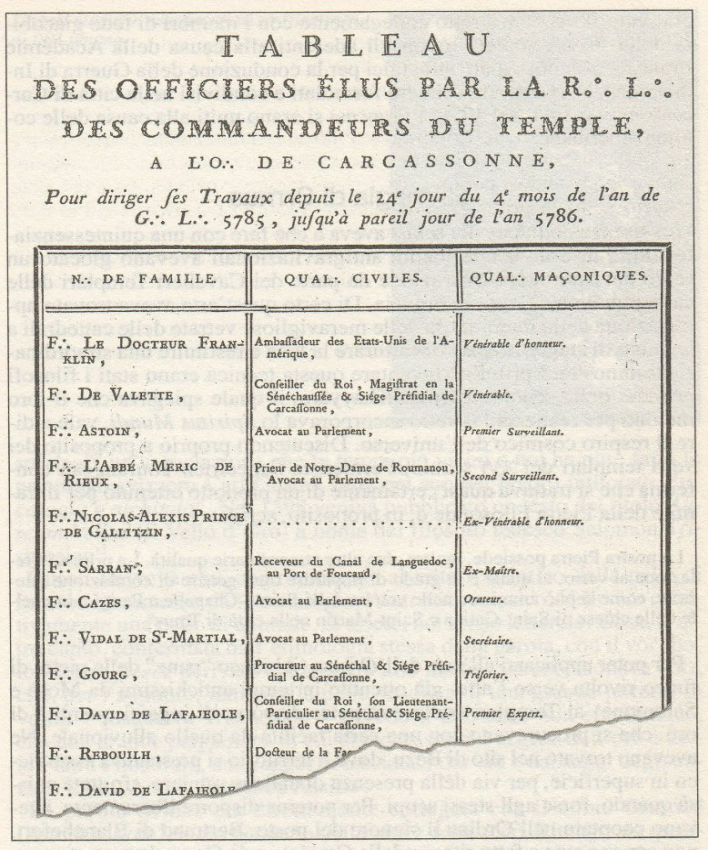

TABLEAU
DES OFFICIERS ÉLUS PAR LA R.·. L.·.
DES COMMANDEURS DU TEMPLE,
A L'O.·. DE CARCASSONNE,
Pour diriger ſes Travaux depuis le 24e jour du 4e mois de l'an de G.·. L.·. 5785, juſqu'à pareil jour de l'an 5786.

N.·. DE FAMILLE.	QUAL.·. CIVILES.	QUAL.·. MAÇONIQUES.
F.·. Le Docteur Franklin,	Ambaſſadeur des Etats-Unis de l'Amérique,	*Vénérable d'honneur.*
F.·. De Valette,	Conſeiller du Roi, Magiſtrat en la Sénéchauſſée & Siége Préſidial de Carcaſſonne,	*Vénérable.*
F.·. Astoin,	Avocat au Parlement,	*Premier Surveillant.*
F.·. L'Abbé Meric de Rieux,	Prieur de Notre-Dame de Roumanou, Avocat au Parlement,	*Second Surveillant.*
F.·. Nicolas-Alexis Prince de Gallitzin,	.....	*Ex-Vénérable d'honneur.*
F.·. Sarran,	Receveur du Canal de Languedoc, au Port de Foucaud,	*Ex-Maître.*
F.·. Cazes,	Avocat au Parlement,	*Orateur.*
F.·. Vidal de St.-Martial,	Avocat au Parlement,	*Secrétaire.*
F.·. Gourg,	Procureur au Sénéchal & Siége Préſidial de Carcaſſonne,	*Tréſorier.*
F.·. David de Lafajeole,	Conſeiller du Roi, ſon Lieutenant-Particulier au Sénéchal & Siége Préſidial de Carcaſſonne,	*Premier Expert.*
F.·. Rebouilh,	Docteur de la Fa...	
F.·. David de Lafajeole		

Lista cu ”Comandanții Templului” din Carcassonne, anul 1786.Numele lui Benjamin Franklin este primul în coloana din stânga.

= Magia lui Ormus =

Știința *Artei lui Ormus* avea legături cu cea mai pură formă de aur, ale cărui calități antigravitaționale au jucat un rol decisiv în construirea (de către Cavalerii Templari) catedralelor *Notre Dame* din Franța.În mod sigur, această artă și-a găsit una din aplicări în realizarea (manufacturieră) vitraliilor catedralelor, capabile să capteze lumina și să o redea cu o extraodrinară luminozitate.Cei care au pus bazele acestei tehnici au fost filosofii persani din școala lui Omar Khayyãm, care explica că metoda folosită de ei la realizarea sticlei încorpora așa-numitul *Spiritus Mundi*, adică respirația cosmică a universului.Discutând despre ferestrele templare ale secolului al XVI-lea, hermetistul Sancelrien Tourangeau confirma că aproape sigur era vorba de un produs obținut cu ajutorul ”Pietrei Filosofale” și, despre aceasta scria: «*Această ”piatră” mai deține alte două calități.Una dintre ele, în raport cu sticla, căreia îi dă posibilitatea să redea orice formă de colorare interioară, așa cum sunt vitraliile de la Sainte-Chapelle din Paris și din bisericile Saint-Gatien și Saint-Martin din orașul Tours*» (9).

Pentru a putea aplica *Arta lui Ormus* (*”pâinea albă” a pietrei de foc orientată către înalt*, obținută deja în timpurile lui Moise și Solomon), Templarii aveau nevoie de cantități însemnate de aur care se putea obține cu o anumită ușurință din materialul aluvional.Acest material a fost găsit în apropiere de Bézu, o zonă destul de bogată și la suprafață, dar și în profunzime (dacă se ține cont de prezența vechilor mine, exploatate din timpurile cele mai îndepărtate).Pentru a putea dispune în mod liber de materialul necesar, Templarii l-au cooptat în ordinul lor pe stăpânul acelei zone – Bertrand de Blanchefort (după ce s-a întors din cruciadă), atribuindu-i (în 1153) titlul de *Mare Maestru*.Referindu-se la transmutarea metalelor, alchimistul Fulcanelli o consideră ca o «*înțelepciune antică*» inclusă deja în legenda *Vălului de Aur*: «*mitul Vălului de Aur este prezentarea crip-*

tată a muncii necesare pentru sinteza "Pietrei Filosofale"» (10), o asociere pe care a făcut-o și psihologul elvețian Carl Gustav Jung în lucrarea intitulată *Psihologia și Alchimia* (11).În 1598, filosoful german Salomon Trismosian (12) a publicat un text intitulat *Aureum Vellus* (*Vălul de Aur*).Acesta scria că față de mitul romantic al pielii de ovină transmis de mitologie, "vălul" real era o piele de de animal (de berbec) în adevăratul sens al cuvântului.Fapt confirmat de însăși etimologia cuvântului – în engleză *fleece* – derivat din limba germană a Evului Mediu târziu *vlũs*, care indica pielea unei oi de dimensiuni mai mari.Dar aici intervine simbolismul! Trismosian susținea că *Vălul de Aur* nu era altceva decât un pergament de mari dimensiuni pe care erau transcrise secretele aurului și ale "Pietrei Filosofale", o știință lăsată nouă «*de regii și înțelepții anticilor egipteni, arabi, caldeeni și assirieni*».

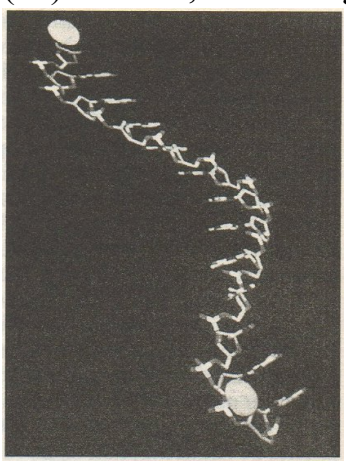

Imaginea prezintă atomi "Ormus" fizați de un filament de ADN uman

Cuvântul *Ormus* este legat direct de numele *Ormuzd – Ahur Mazda* – zeul persan al vieții și al luminii.[Despre *Ormus* există o succesiune de fapte (dacă s-ar numi "legendă" poate că 50% ar fi falsă) apreciată de către maeștrii roza-crucieni din prezent.*Ordinul* / *Confraternitatea Roza-Cruciană* ar fi fost fondată în anul 46 d.H. de către un filosof gnostic din Alexandria (Ormus) care împreună cu discipolii lui s-a convertit la creștinism datorită evanghelistului Marcu, fuzionând doctrina creștină cu misterele egiptene.În loc să fie fondatorul acestui ordin, Christian Rosenkreuz (inițiat în Orient în misterele anticilor caldeeni) a fost inițiat în acest ordin, devenind un *Mare Maestru* – nota traducerii în limba română].Merită subliniat că prin anii '85 ai secolului al XX-lea, știința modernă a reluat studiile și cercetările privitoare la "Piatra Filosofală", fizicienii botezând acest proces cu acronimul de *Orme* – adică elemente monoatomice cu orbită modificată.*Arta Regală* este acea procedură alchimică capabilă de transformarea elementelor din așa numita *grupă I a metalelor de tranziție* într-o stare monoatomică, exact cum și-au imaginat (de mult timp) marii gânditori.

Astăzi se cunoaște că substanța care rezultă posedă aceleași calități cunoscute de *Terapeuți*, de sacerdoții egipteni antici de la curtea faraonului Thutmosis; acestei substanțe i se atribuie posibilitatea de a intra în rezonanță cu ADN-ul uman pentru a stimula secrețiile hormonale, de sincronizare a funcțiilor din cele două emisfere ale creierului uman și de mărire a rezistenței sistemului imunitar.[Din punct de vedere medical, sărurile din aur sunt utilizate în terapia reumatismului cronic, pentru că furnizează rezultate pe o perioadă mai lungă, față de ACTH și produsele pe bază de cortizon ale căror efecte, deseori, sunt de scurtă durată.Din cauza toxicității datorată acumulării metalului în ficat, rinichi și splină, tratamentul cu săruri de aur este contraindicat copiilor, respectiv pacienților cu afecțiuni hepatice sau renale.Izotopul radioactiv *199Au* (cu o durată medie de viață de circa 3,3 zile) este folosit sub formă de dispersie coloidală în terapia tumorilor (în special a celor uterine și de prostată.Din *Enciclopedia Universale Rizzoli Larousse*, 1964, vol. XI, pag. 64, secțiuea *Aur* – nota traducerii în limba română].

Istoria incredibilă a acestei *pulberi de proiecție*, din antichitate și până în zilele de azi, apare într-o altă lucrare semnată de Laurence Gardner, cu titlul *Lost Secrets of Sacred Ark*, London, Thorsons-Element/HarperCollins, 2003.Pe scurt, este vorba de o pulbere care se poate obține din metale nobile precum aur, platină, iridiu, rodiu, palladiu, ruteniu și osmiu, în virtutea unui proces de detașare a atomilor din cadrul legăturii metalice.

Ceea ce se obține este o pulbere specială care nu se regăsește în nici un sector din *Tabelul Periodic al Elementelor* și a cărei natură – necunoscută – lasă de înțeles că ar putea fi o formă particulară de silicat.În 1989, cercetătorul Hal Puthoff, director al *Institutului de Studii Avansate* din Austin (Texas) a publicat în *Physical Review* un articol intitulat *Gravity as a Zero-point Fluctuation Force* (13).Puthoff a explicat că atunci când materia fizică începe să rezoneze într-o altă dimensiune, în afara sistemului nostru de spațiu și timp, pierde 4/9 (aproximativ 44%) din propria greutate.Acest fapt a fost întâlnit și în cazul aurului *Orme*, în cursul unui proces cu arc electric spectroscopic.În prima fază a procesului, aurul monoatomic are doar 56% din greutatea inițială.Continând încălzirea, respectiv răcirea, se instaurează progresiv acele procese și se observă acele fenomene descrise deja de anticii alchimiști din Alexandria.Când aurul se răcește, cu atât devine mai greu, astfel că la un moment dat, greutatea a crescut destul de mult față de greutatea inițială.La un proces invers, cu cât se încălzește mai mult, cu atât îi scade greutatea, ajungând să sfideze gravitația și să cântărească puțin mai mult decât nimic (14).În acest punct, eșantionul pentru experiment poate dispare cu totul, completând procesul de rezonanță extradimensională (intrând într-un alt nivel spațiu – timp); procesul este reversibil, materia putând fi ”rechemată” (”readusă”) în realitatea fizică proprie prin reluarea procesului de răcire.

În prezent, *pulberea de proiecție* poate fi utilizată în domeniul industrial pentru capacitatea de a înmagazina energie (nu este eronată atribuirea conceptului de *superconductor*) putând atrage, înmagazina și într-un moment ulterior, redistribui un volum ridicat de energie.Lumea medicală pare să fie și ea fascinată de potențialul acestei *pulberi*, putând fi utilizată în tratamentul carențelor sistemului imunitar, în fracturile celulare (după cum se întâmplă în cazul cancerului și al virusului AIDS).Secretul acestui proces (cu aplicabilitate medicală) s-ar datora unei radiații electromagnetice [unei *lumini* – foarte interesant dualismul sub care se prezintă, din punct de vedere fizic, lumina – *radiație* (undă) și *corpuscul* (foton) – nota traducerii în limba română] cu o anumită lungime de undă, care și-ar avea originea în centrul nucleului Θ.Se poate spune că este vorba despre un tip particular de ”lumină”, cu o viteză inferioară față de aceea a radiației luminoase clasice, capabilă de a rezona perfect cu structura ADN-ului uman, ceva enigmatic care ne duce cu gândul – este cazul de spus – la *Lumina Vieții*.

În luna mai 1995, revista *Scientific American* a publicat un articol interesant referitor la acest subiect aprofundând, în mod special, efectele acestui fenomen utilizând ruteniul (un metal aparținând grupului platinei).S-a observat că atunci când atomii de ruteniu erau așezați la capetele unei fâșii de ADN, ”elicea” devenea de 10.000 de ori mai conductivă, transformându-se într-un superconductor în adevăratul sens al cuvântului.De multă vreme cercetătorii suspectau că structura *dublu helix* a ADN putea fi un fel de ”cărare”, un parcurs extrem de conductiv, aliniat de-a lungul axei moleculei, aceste observații nefăcând decât să confirme cele bănuite (15).Și *Platinum Metal Review* (16) s-a referit în numeroase articole la utilizarea elementelor tranziționale ale grupului 1 în terapia cancerului.După cum se bănuiește, tumorile ar fi cauzate de o subdiviziune anormală și necontrolată a corpului celulei și acest proces degenerativ (se pare) ar putea fi stopat acționând cu corecții oportune (17).

Pe parcursul ultimilor ani, un interes crescut a dus la redactarea și publicarea multor articole, atât în reviste medicale, cât și în cele științifice, prin care se explicau publicului larg misterele nanotehnologiei aurului monoatomic (un singur atom).În mai 2003, pe prospectul ”Subcomisiei pentru Controlul Prețului Aurului” din cadrul ”Comisiei pentru Securitate și Schimburi” din Washington, se putea citi: «*Utilizarea aurului în aplica-*

ții viitoare privind catalizatorii începe de la controlul poluării, a generatoarelor de energie ”curată” de ultimă generație și a bateriilor energetice de înaltă tehnologie.Pe lângă acestea, în mediul medical, sunt deja în curs studii avansate pentru tratamentul tumorilor» (18).

= Elemente de construcție =

Materia identificată ca *Ormus* nu este doar ”Piatra Filosofală” a alchimiștilor, ci și *Pasărea Phoenix* arabă care arde și renaște din propria cenușă pentru a ajunge la o nouă iluminare.La 1160°C, acest material special prezintă caracteristici de aur clar și strălucitor, similar cu sticla, cu evidente calități superconductoare, asemănător cu materia numită *tchãm* – din care era făcut piramidionul așezat în vârful obeliscurilor și al piramidelor egiptene.Dar apare întrebarea: ce legătură au toate acestea cu Masoneria, cu construcția Templului? Poate că una destul de importantă dacă planul de discuție se mută de la imaginea unui simplu act de ”zidire” (în urcare) către însăși tehnologia procesului constructiv.

După ce primul Templu din Jerusalim (cel dorit de regele Solomon) a fost distrus, evreii au construit un altul din inițiativa principelui Zorobabel, atunci când poporul evreu s-a reîntors în patrie după captivitatea babiloneză (Câți oameni făceau parte, din punct de vedere numeric, din acel ”popor” ?! - nota traducerii în limba română).La rândul ei, această construcție a fost mărită de către conducătorii asmodei ai Jerusalimului, în secolul al II-lea î.H.; la circa un secol după, Templul a fost mărit din nou la dorința regelui Irod al II-lea *cel Mare*.În acea perioadă, Templul din Jerusalim reprezenta construcția cea mai maiestuoasă și mai mare a lumii clasice (19).După adăugirile dorite de Irod, Templul ocupa o suprafață de circa 144.000 de m², o enormitate dacă se confruntă această arie cu suprafața locului pe care se înălța *Acropolisul* din Atena (20), de circa 30.000 de m².Templul avea un zid extern cu o grosime de circa 5 metri și multe din blocurile care formau acest zid cîntăreau între 50 și 100 de tone.Istoricul evreu Josephus Flavius (secolul I d.H.), în descrierea admirativă, îl denumește ”incredibil”, ”imens”, ”surprinzător” (21).În bucățile de zid păstrate până în prezent se pot distinge blocuri unghiulare care ajung până la 80 de tone greutate, intrigant fiind faptul că multe din aceste blocuri se află la înălțimi de peste 30 de metri față de nivelul solului (22).Cum au reușit constructorii să le ridice atât de sus?

În același fel, grandioasele catedrale gotice franceze (maiestuoase edificii religioase construite de *Fiii lui Solomon*) erau considerate (și ele) realizări imposibile și fenomenale continuând să fie și în prezent, provocări arhitectonice ieșite din comun.Formele ogivale se regăsesc la înălțimi impresionante (acoperind zone aparent de netrecut și imposibil de ajuns) fiind susținute de coloane și arcade care se ”întâlnesc” în bolți îndrăznețe.Orice detaliu particular al acestor catedrale se lansează către înalt, indiferente la greutatea miilor de tone de piatră prelucrată care apasă către bază; impresia obținută este aceea a unei lejerități magice, aproape eterică.Toate acestea fără a discuta despre megastructurile cele mai vechi dintre toate: piramidele de pe platoul Gizeh, din Egipt.Se poate imagina, într-adevăr, că toate blocurile grele din componența acestora au fost ridicate și utilizate la înălțimi cu forța exercitată de armatele de scalvi, cine știe pentru cât timp, utilizând doar rampe și funii (fără a ține cont de modalitatea de prelucrare – **precisă** – a rocii – nota traducerii în limba română).Multitudinea de tentative realizate pentru reproducerea tehnicilor

constructive tradiționale egiptene nu au demonstrat doar dificultatea extremă a acestei realizări, ci au eșuat încă din fază incipientă.Pentru construirea unei rampe (după cum se crede că s-a întâmplat pentru construirea Marii Piramide) cu o înclinare de 10%, ar fi fost nevoie de un parcurs cu o lungime de 1460 de metri, pentru a cărei realizare s-ar fi utilizat un volum de material de trei ori mai mare decât cel utilizat pentru construcția piramidei înseși.

Toți știu că cele trei mari piramide de pe platoul Gizeh au fost atribuite faraonilor *Khufu* – Keops, *Khafre* – Chefren și *Menkaur* – Mykerinos.Cine a pătruns la interiorul acestora străbătându-le culoarele, nu au găsit nici un corp uman păstrat în aceste piramide; pe de altă parte, corpurile celor trei faraoni citați (din Regatul Antic) nu au fost descoperite în nici un sit explorat.În locul cel mai ascuns din Marea Piramidă (numit *Cameră a Regelui*), tradițiile vechi povestesc că ziditorii nu au depozitat vreo mumie, ci «*instrumente de fier, arme și obiecte care nu au suferit trecerea timpului, sticlă care, deși era îndoită, nu se rupea și cuvinte puternice, de îndepărtare*» (23).Ce anume a găsit califul Al-Ma'-Mun, cel care (în secolul al IX d.H.) a trecut de intrarea Marii Piramide? Din ceea ce se știe, atunci când a ajuns în *Camera Regelui*, unicul lucru pe care l-a găsit a fost un sarcofag, fără capac (24), iar la interiorul acestuia nu se afla o mumie, ci o mare cantitate de pulbere albă, neobișnuită.S-a descoperit că era vorba de o pulbere compusă din feldspast și mică (25), ambele minerale din grupa silicaților de aluminiu.În cursul cercetărilor științifice din prezent realizate pentru analizarea misterioasei pulberi albe, s-a descoperit prezența aluminiului și siliciului într-un eșantion granular de laborator constituit, în procent de 100% din elemente din familia de compuși ai platinei.

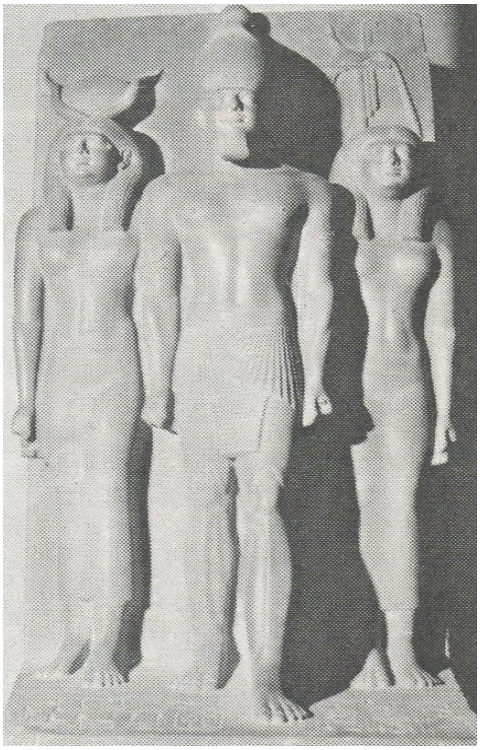

Pe măsura trecerii timpului este luată în calcul și ipoteza prin care construcția marilor piramide de la Gizeh a fost realizată fără utilizarea utilajelor imaginate (în mod tradițional), ci cu ajutorul unei tehnologii de avangardă, bazată pe proprietatea de superconductivitate a *pietrei de foc*.În acest fel s-ar explica și marea cantitate de pulbere albă descoperită în situl templului Hathor, de pe muntele Serâbît-el-Khâdim din Sinai.Cuvântul *piramidă* are în componența lui termenul *pyr* – care înseamnă *foc* (de la *pirotehnic*), subliniindu-se că aceste construcții sunt legate, într-un fel sau altul de *principiul focului* (26).Continuându-se experimentele timide începute în anii '80 ai secolului XX, s-a descoperit că elementele monoatomice, supuse la anumite procese termogravitometrice, sunt capabile să adopte o greutate zero, revelând proprietatea de a se opune legilor care guvernează gravitația.Ca urmare, din moment ce gravitația este cea care definește dualismul *spațiu – timp*, elementele care reușesc să învingă gravitația sunt în stare să acționeze și asupra celor două elemente (spațiul, respectiv timpul) (27).*În partea stângă a imaginii se află zeița Hathor, iar în centru se află Mikerinos (Muzeul din Cairo)*.

Elementele monoatomice prezintă și alte caracteristici.Nu numai că-și pot micșora greutatea, chiar anulând-o, dar pot transmite această stare fizică incredibilă și recipientului la interiorul cărora se află în cursul testelor de laborator.Cu alte cuvinte, această substanță ar fi capabilă să transmită lipsa de greutate și obiectului cu care vine în contact,

fie că este un mic recipient, fie un bloc enorm de piatră (cu atât mai mult dacă respectivul obiect are în compoziția lui aceleași elemente monoatomice).Un alt fapt care trebuie amintit este că pe lângă denumirea de *Ormus*, *piatră de foc orientată către înalt*, această *pulbere albă de proiecție* este denumită și *shem-an-na*, abreviată în textul biblic sub forma *mannă*.După cum poate vă amintiți, geniul lui Isaac Newton era fascinat în mod aparte de un text alchimic antic numit *Manna* și poate că nu este întâmplător faptul că tocmai Newton a făcut cunoscut lumii secretul gravitației universale.

= Domnul luminii =

Chiar dacă este atașat de gradul al treilea al progresiei masonice, *Capitolul Arcului Regal* lasă loc unei culturi noi și diverse care nu are nici o legătură cu legenda ritualului constructorului Hiram Abiff (28).Membrii *Arcului* nu sunt ”frați”, ci ”tovarăși”, ”asociați”, ”companion” (29), în timp ce doctrinele și simbolurile prezintă aspecte alchimice precise legate, mai ales, de filosofia metafizică a Roza-Crucii.În loc să fie axat pe recuperarea corpului unui maestru mort ”înălțându-l” de la o înmormântare nedemnă pentru rangul lui, *Arcul Regal* are ca argument de fond legenda unei morți, căutarea orientându-se către o criptă secretă.*Capitolul* își are cele mai profunde rădăcini în Vechiul Testament, dar prezintă și trăsături ale tradiției templare europene din vremuri mai recente, cu teme privind cavaleri și cruciați care doresc să descopere misterele unei cripte secrete aflate în subteranele Jerusalimului.Din documentele păstrate până în prezent, anterioare anului 1723 (anul apariției Constituției masonice a lui Anderson), se precizează (de mai mult de 20 de ori) că *Capitolul Arcului Regal* nu face decât să urmeze *Arta Regală*, cuvinte scrise cursiv și cu majuscule (30).

Încă de la început, adeptul este întrebat: «*De unde derivă linia Arcului*?»; afiliatul răspunde: «*Din curcubeu*» (31) [al aromelor *Skitless* !?].Un răspuns aliniat perfect cu conceptul de *lumină curbată* care după cum s-a văzut, era emblema *Casei de Camu-lôt*. Curcubeul apare și la interiorul unei loje vieneze din secolul al XVIII-lea, printre ai cărei membri se află și W. A. Mozart (*în imaginea de mai jos se află un tablou semnat de Ignaz Unterberger, ”Scenă de inițiere în cadrul Lojei Masonice din Viena”, Mozart fiind persoana așezată, din extrema stângă, 1784*

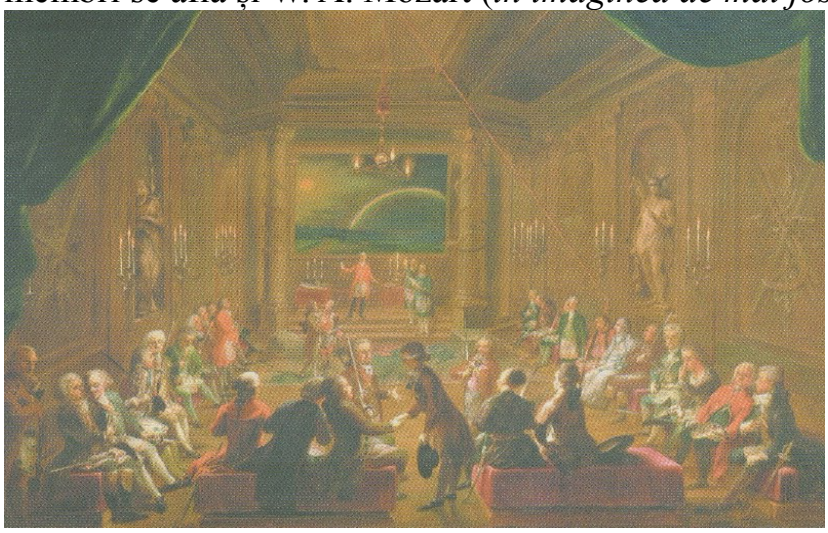

Unul dintre cuvintele cheie simbolice tratate de către *Arcul Regal* (un cuvânt care conform tradiției, se spune că a fost descoperit la interiorul unei cripte care se afla sub primul Templu, apărută în momentul ridicării celui de-al doilea Templu, cel dorit de Zorobabel) este *Jah-Bul-On*. Fiind găsit ca o inscripție pe o placă de aur, cuvântul este o contracție sintetică a unei combinații de cuvinte care înseamnă «*Eu sunt Domnul, tatăl oricărui lucru*» (32).În Masonerie, această definiție se referă la *Marele Arhitect al Universului*.Descompunând

cuvântul, particula *Jah* o regăsim în *Psalmi 68:4*, însemnând «*Eu sunt*» (33); *Bul* era un termen cannanit care înseamnă «*Domn*» și *On* înseamnă «*Casă a Soarelui*» (34).La o traducere completă, cuvântul *Jah-Bul-On* ar suna «*Eu sunt / Domnul / On*».După cum se știe, termenul *On* (menționat și în *Geneza 41:45* cu referire la orașul Heliopolis) avea o legătură specifică cu conceptul de *Lumină*.O versiune completă și mai precisă a cuvântului ar însemna «*Eu sunt Domnul Luminii*».În cadrul ceremoniei *Arcului Regal*, alături de conceptul de *Lumină* (accentuat mai mult sau mai puțin la interiorul tradiției masonice), se regăsesc și alte elemente care par să ducă spre secretele antice.*Ritualul Arcului Regal* s-a răspândit în Anglia în secolul al XVIII-lea (venind din Scoția și Irlanda), poate exilat, ca un fel de ”reziduu” al unei ramuri filosofice a tradiției masonice.Dar, pentru că Masoneria *speculativă* scoțiană deriva direct din moștenirea templară a vechilor regate galeze, s-a declanșat o ”apreciere” a aspectului templar, astfel că o referire la ”secrete” aducea în prim plan secretele Templarilor.Misterul Templului din Jerusalim avea o importanță crucială pentru Cavalerii Templari, nu pentru că era vorba de un proiect al lui Solomon și nici pentru că ”zidarul” Hiram Abiff a fost ucis și îngropat aici.Era important pentru ceea ce au găsit Cavalerii Templari în criptele secrete, tezaur adus în Europa la reîntoarcerea din 1127.

În loc să se refere la loja Templului solomonic al lui Hiram Abiff (așa cum este ”materialul de studiu” al gradului al III-lea), *Ritualul Arcului Regal* se focalizează pe un eveniment și mai vechi, la ceea ce este considerată prima lojă autentică, loja *Muntelui Horeb* din deșertul Sinai, condusă de Moise în persoană, în care se aflau Abihu (unul din fiii lui Aaron) și Bezaleel – artizanul.Pe placa de aur descoperită sub Templul din Jerusalim se aflau două figuri geometrice (un triunghi și un cerc) la interiorul unei a treia figuri, un pătrat.În ritual se precizează că descoperirea acestui secret este ceva «*mult mai prețios decât perlele ... și când ai ceea ce este mai prețios, nu echivalentul ... acesta este un copac al Vieții pentru cei care-l descoperă*» (*Proverbe 3:15-18*).În capitolul 5 s-a discutat despre textul hermetic cunoscut cu numele de *Rosarium Philosophorum*, publicat în 1550 la interiorul lucrării de alchimie intitulată *De Alchemia Opuscola Complura Veterum Philosophorum* (35).Despre ”Piatra Filosofală” se poate spune că din punct de vedere grafic, se poate reprezenta cu ajutorul unui cerc, al unui pătrat și al unui triunghi.Simbolul ideal al ”Pietrei Filosofale”, după cum este definit de această lucrare alchimică, corespunde cu inscripțiile aflate pe placa de aur descoperită în cripta subterană de sub Templul din Jerusalim, punct de plecare pentru *Ritul Arcului Regal*.Ținând cont de toate informațiile, originea *Arcului Regal* poate fi localizată în secolul al XII-lea, în perioada în care Templarii excavau măruntaiele muntelui, sub temeliile Jerusalimului; mergând pe firul evenimentelor, acestui rit i se poate recunoaște o origine mult mai veche, în vremea celei de-a doua reconstrucții a Templului (536-520 î.H.).

Dat fiind faptul că în vremea lui Moise și a lui Solomon *Arca Alianței* era un instrument pentre crearea *pulberei albe* (la rândul ei, obținută din aur), *Arca* era și un recipient pentru păstrarea unui eșantion de pulbere, detaliu prezent în Biblie: «*(...) este arca pactului, acoperită toată cu aur, în care se află un vas de aur, care conține ”manna”*» (36).Având în vedere caracteristicile de superconductibilitate ale pulberii *Ormus*, *Arca* putea fi mult mai mult decât un condensator puternic: era un generator superconductor construit.De aceea, atunci când Biblia amintește de ceea ce poate face *Arca* (levitând, ridicându-se de la pământ sau lansând un fascicul de radiație mortală) se poate spune că aceste acțiuni ar putea avea un fundament.

Încă o dată (la fel ca în cazul ipotezei construcției piramidelor cu ajutorul pulberii *Ormus*), iată-ne proiectați în universul particular al acelui fenomen care este levitarea.În *Numere 10:35-36*, se citește: «*(...) și arca pactului Eternului mergea în fața lor*». Există și alte referințe despre *Arca* care levitează, fiind capabilă să se miște liber (37); în textul masonic cu titlul *Freemason's Book of the Royal Arch* se precizează că atunci când *Arca* era așezată în *Sancta Sanctorum*, aceasta nu atingea pământul, rămânând suspendată în aer, la câțiva centimetri de sol (38).Pe cât poate părea de straniu, pe baza studiilor științifice amănunțite s-a stabilit că reprezentarea cu cei patru sacerdoți leviți (imaginea alăturată) care transportă *Arca* pe umeri cu ajutorul a două bucăți de lemn introduse în inelele de susținere, este o imposibilitate din punct de vedere fizic.Acoperișul (capacul) *Arcăi* este descris în *Exodul 37:1-9*, ca o componentă care acoperă *Arca* la toate cele patru unghiuri ale ei, respectiv de-a lungul întregului perimetru.Folosind pentru un cubit valoarea cea mai mică, se obțin dimensiunile (destul de interesante) de 113 cm x 68 cm (39).Fără a ține cont de greutatea și consistența celor doi heruvimi de deasupra, capacul trebuia să fie destul de gros pentru a-i susține și după cum este precizat, acesta era realizat în întregime din aur masiv [de 24 de carate (40)].Conform tradiției ebraice, capacul era gros «*de-o palmă*» (41), cu o valoare de circa 8,5 cm.În mod sigur, o structură rezistentă pentru funcția de ”capac” pentru o cutie mare și goală; în acest moment devine interesant de văzut și studiat această masă de aur din punct de vedere fizic.

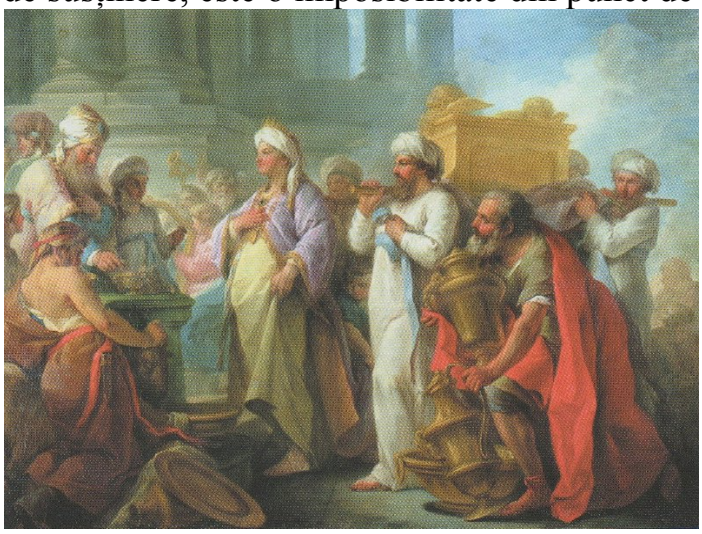

Greutatea aurului este exprimată în *uncii*, *o uncie* având 31,10 g.Un cub de aur cu latura de 11,7 mm cântărește o *uncie*, capacul de aur conținând 39.581 de asemenea cuburi, cu o greutate totală de 1231 kg.O masă incredibilă de aur, cu o valoare actuală de aproximativ 10,5 milioane de dolari.Din cele comunicate de World Gold Council, aurul de 24 de carate are o densitate de 19,32 g/cm³, putând să cântărească mai puțin decât aurul care nu are puritatea maximă.Folosindu-ne de această valoare, la un calcul rapid s-ar obține o greutate ușor inferioară, de circa 1224 kg (42).Deci, capacul cântărea undeva pe la 1200 de kilograme, fără a ține cont de greutatea celor doi heruvimi, a cutiei însăși [care era îmbrăcată în aur, atât la interior, cât și la exterior (43)].Dar din cele citite, *Arca* era transportată cu ajutorul bastoanelor lungi din lemn sau dusă pe umăr doar de patru sacerdoți leviți; sau se poate spune că *Arca* se ”ajuta” singură, mișcându-se prin fenomenul levitației (anulând atracția exercitată de către gravitația terestră).

Fenomenul levitației constă în ridicarea sau suspendarea materiei printr-o acțiune opusă gravitației.Conceptul în sine nu este ușor de asimilat deoarece în natură nu există nici un fel de exemplu, ținând cont că un corp revine pe pământ, în mod inevitabil, atunci când este lansat în aer.Gravitația poate fi învinsă în momentul în care îi este opusă o forță egală dar de sens contrar.Toți magneții, indiferent de mărimea lor, sunt în stare să atragă și să ridice un corp metalic cu o forță mai puternică decât cea exercitată de atracția terestră.Dar și magneții (la rândul lor) nu se pot sustrage acțiunii gravitației.În fenomenul levitației este importantă energia aplicată unui obiect și nu obiectul în sine.Verbul ”a levita” provine din cuvântul latin «*levis*» care din acest punct de vedere înseamnă «*ușor*». În mod analog, legat de conceptul de greutate este verbul englez «*to lever*» la fel, derivat din cuvântul latin *levis*.Unul din sistemele mecanice utilizate pentru ridicarea pietrelor și a blocurilor de piatră este *ulivella*, cuvânt care are originea tot în limba latină.Acest mecanism este folosit în situații prevăzute de ritualistica masonică, astfel că versiunea engleză a numelui propriu derivat – *Lewis* – este atribuit fiului (între 18 și 21 de ani) unui adept care așteaptă să fie acceptat ca *Ucenic*.Calea străbătută de adept către obținerea condiției de *Maestru* se poate asemăna cu ”ridicarea”, idee reprezentată de regăsirea și ridicarea corpului lui Hiram Abiff din mormântul lui lipsit de demnitate.Întregul proces masonic de maturizare a individului este o căutare continuă către *Lumină*, scop care se poate obține cu ajutorul *Scării lui Jacob* și a *scării spirale*, embleme ale primului, respectiv al celui de-al doilea grad al inițierii.

În tradiția biblică, corespondentul lui *Lewis* este *levi*, a cărui rădăcină ebraică este *lewî*, cu înțelesul de «*care gravitează în jur*».Corespondentul latin este *levitas*, din care derivă termenul de *levitare*.În Vechiul Testament se spune că sacerdoții leviți erau descendenții de sex masculin de-ai lui *Levi*, o castă specială (și în India există conceptul de *castă* și de neamestec cu celelalte; mai târziu în timp, conceptele de *castă*, *superioritate rasială* vor sta la baza Mișcării Național-Socialiste – nota traducerii în limba română), cărora Moise le-a garantat statutul de ”sacralitate”, statut rezervat și fiilor sacerdoți ai fratelui Aaron.Nu era neapărat nevoie ca toți *leviții* de sex masculin să devină sacerdoți, chiar dacă poporul îi considera pe toți în acest fel.Există multe pasaje în care istoricul Josephus Flavius se referă la aceștia, numindu-i *sacerdoți și Leviți* (44).Din anumite puncte de vedere, este destul de greu de definit condiția exactă a *leviților*, chiar dacă în *Numere 18:2-4* sunt descriși ca sacerdoți aleși, care să se alăture celor din neamul lui Aaron.Față de condiția acestora, funcțiile care trebuiau îndeplinite sunt bine specificate: trebuie să aibă grijă de *Tabernacol* și de toate cele necesare, inclusiv de *Arca Alianței* (45).În *Lutterworth Dictionary of Bible* se specifică despre *leviți* că aceștia erau, de fapt, echivalentul unei gilde, cu cunoștințe și abilități practice deosebite (46).

Leviții era custozii, supraveghetorii și cei care trebuiau să se ocupe de *Arca Alianței*.Aceștia trebuiau să cunoască la perfecțiune cum să-și desfășoare atribuțiile delicate și din acest motiv, multora dintre ei le-a fost recunoscut rangul de sacerdot (47).Despre *leviții* care se ocupau de transportul *Arcăi* se vorbește atât în *Deuteronomul* (*31:25*), cât și în *Joshua* (*3:3*, *3:6*, *8:33*).În aceste pasaje sunt descriși în acțiunea lor de ridicare a *Arcăi*, fiind ”levitatori”.Din acest punct de vedere, cuvintele *Levis*, *levit*, *levitare* pot fi considerate sinonime, având rădăcinile în știința antică care permitea ”ridicarea” greutății mate-

riei și lucrurilor.Pentru că *Arca* era destul de grea pentru a putea fi ridicată și transportată cu mijloacele obișnuite, *leviții* au devenit ”ridicători”, *Lewis* – pentru a folosi terminologia masonică.Pentru a îndeplini acest rol important, sacerdoții dispuneau de veștminte diferite.Șorțul tradiției masonice își are originea în *Ephod*-ul protectiv pe care *leviții* îl purtau în exercitarea funcției de supraveghetori și paznici ai *Arcăi* (48).În imaginea de pe frontispiciul Constituției lui Anderson (din 1784) se poate observa o *ulivella* situată pe un plan susținut de cavaleți la interiorul *Marii Loje* a Angliei.Același mecanism este prezentat (în detaliu) în partea stângă a imaginii alăturate, simbolizând destul de bine (în termenii cunoscuți în timpul elaborării Constituției) tot ceea ce era considerată Masoneria, adică arta de a *ridica*, de a *înălța*. Imaginea nu lasă de înțeles că ar fi vorba de o *Artă Regală*.Mai explicită ar putea fi considerată imaginea din dreaptă, care exprimă arta *ușurinței* (a *leviților*).Fotografia reproduce un experiment modern din laborator în care levitarea este posibilă prin utilizarea energiei superconductorilor, exact ceea ce se putea, respectiv se poate obține prin aplicarea științei *Ormus*.Nu are importanță ce cuvânt se folosește: *pulbere albă de aur*, *shem-an-na*, *piatră de foc orientată către înalt*, *manna*, *pulbere de proiecție* sau ”Piatră Filosofală”, pentru că rezultatul care se obține este mereu același. Este vorba de o substanță cu caracteristici superconductoare, care nu reține nici un potențial magnetic în structura ei și respinge celelalte surse de magnetism.Secretul acțiunii este o undă luminoasă de joasă frecvență, localizată tocmai în centru Θ.

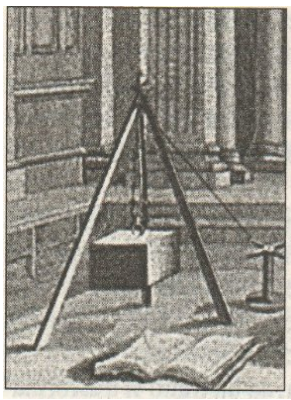

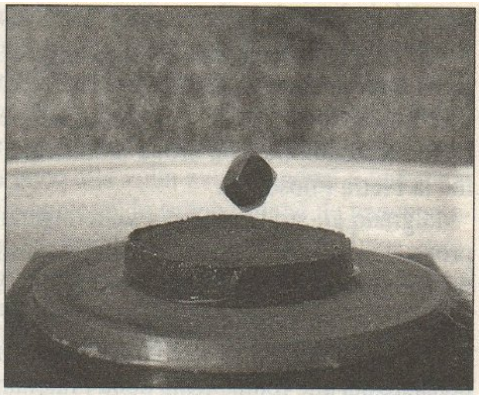

În multe ocazii, în Vechiul Testament se spune că Dumnezeu se află între cei doi heruvimi de pe *Arcă*, fiind prezent prin *Lumina lui* (49).*Leviții* considerau *Arca* un obiect periculos (50), astfel că întregul judaism filosofic succesiv a acordat o mai mare importanță noțiunilor de *fâșie de foc* și *scântei* care apăreau între cei doi heruvimi, decât frumuseții *Arcăi* în sine (51).*Arca Alianței* era un instrument capabil să genereze un arc electric puternic și a fost sursa de energie de care s-a folosit Moise pentru a arde *vițelul de aur*.Fiind o cutie (un recipient) ideal pentru *pulberea albă Ormus*, *Arca* avea și o caracteristică superconductoare, aspect care îi garanta posibilitatea să leviteze și să se miște singură prin crearea unui câmp propriu de tip Meissner (excluzând interferența oricărui alt câmp magnetic exterior, acest efect diamagnetic special poartă numele fizicianului german Walter Meissner, anunțarea descoperirii fiind făcută în 1933).

Poate că secretul antic și originar al Masoneriei (sau, poate unul din secretele ei – nota traducerii în limba română !!!) ar fi putut avea vreo legătură cu fenomenul care ar fi permis construirea cu ușurință a marilor piramide de pe platoul Gizeh, a Templului lui Solomon.Poate că era vorba de o tehnologie în stare să învingă forța de gravitație, moștenită din negura vremurilor, un domeniu pe care știința modernă din prezent abia începe să-l ia în considerare.O știință care din anumite puncte de vedere, avea prea puține în comun cu gildele medievale (în afară de cele din Franța, aflate în strânsă legătură cu Cavalerii Templari, implicate în construcția grandioaselor edificii din piatră care sfidează gravitația și timpul).Tehnica utilizată era cea a levitării cu ajutorul superconductorilor și

drumul către aceasta – așa cum au intuit genii de calibrul lui Robert Boyle, Christopher Wren, Isaac Newton și alții care, ca ei, încercau să dezvăluie misterele cosmosului – a devenit motivul cercetării unui *Graal* mitic și științific.Era antica și onorata *Mat-Benu* (*Lumina Pietrei*) din cuvântul masonic, combinată cu extraordinarele proprietăți tipice elementelor monoatomice cu orbită modificată, cunoscută de către inițiați ca ”Piatra Filosofală”.

În ciuda ritualurilor extravagante și (câteodată) naive care caracterizează Masoneria modernă, aspectul exterior al acesteia s-a păstrat în terminologia care definește (după cum este prezentat în *Oxford English Dictionary*) Masoneria ca o artă ”capabilă de practicarea *Artei*”.Abilitățile vechilor maeștri masoni (ale căror idei stau la baza ”frăției”) s-au transformat la un moment dat în ceva personal și intim, devenind atât de confuze și de alegorice, încât nu au mai lăsat posibilitatea de a regăsi originea acestora, căzând în uitare.Aceasta nu pentru a discredita inițiativele bune și pozitive din prezent, ci pentru a reafirma (în modul cel mai simplu) ceea ce s-a spus de la începutul acestor pagini, că Masoneria de dinainte de secolul al XVIII-lea revela aspecte diverse – în prezent necunoscute – față de aspectele revelate în prezent.Oricare ar fi calea preferată pentru a studia evoluția istorică a mișcării, plecând de la roza-crucieni, de la Templari, de la școlile esoterice și misterice ale Egiptului Antic sau de la tradiția gildelor comerciale și profesionale din Europa se poate spune (fără îndoială) că Masoneria a așezat pe prim plan studierea practică a științelor și filosofiei naturale.Dacă în vreun context anume, adevărata tradiție masonică a reușit să ajungă până în prezent, autorul este convins că aceasta s-a făcut în mod inconștient, ”deplasându-se” din punctul unde a fost lăsată de către Christopher Wren la interiorul *Royal Society* și ale celorlalte academii apărute peste tot în lume.

Datorită cercetării moderne și multi-disciplinare, știința de azi pune la punct noi tehnologii pe care doar îngâmfarea noastră ne face să credem că sunt noi, pentru că au fost deja cunoscute (poate nu înțelese în întregime) în trecutul nostru.Toate aceste (acele) activități umane au fost interzise ca fiind magice; au fost condamnate aspru de un ”establishment” înfricoșat religios și politic (mai ales în vremea *Puritanismului* din secolul al XVII-lea) constrângându-i pe alchimiști și hermetici să devină ”invizibili”, să se ascundă la interiorul și în spatele afilierilor secrete.*Nathan Bailey's Etymological Dictionary* din 1736, spune privitor la ”lucrurile magice”: «*O știință utilă care ne învață cunoașterea și relația reciprocă dintre corpurile (mediile) active și pasive, care a reușit să obțină descoperiri și cuceriri lăudabile, încadrate în mod comun în așa-numita ”filosofie naturală”*».

Secretul filosofiei naturale masonice s-a pierdut în momentul în care magia cercetării a fost înglobată de frica (construită cu dibăcie) de necunoscut, de cele necercetate, atunci când dorința de cunoaștere a fost frânată de cei care dețineau pârghiile de comandă. În prezent, magia și-a făcut ”reintrarea” ieșind din umbra lungă a regelui Solomon și se apropie, puțin câte puțin, de fenomene precum particulele nucleare, teoria superstringurilor, nanotehnologia, dimensiunile paralele, ghidată de către *Lumină* până la un punct de dispariție care, prin jocul contrastelor și al complementelor, este și punct de origine – Θ. Acesta este centrul și aici este locul unde se află încă marele secret, în așteptarea de a fi redescoperit din nou.

Note:

1 – David T. Morgan, *The Devious Doctor Franklin, Colonial Agent*, Macon, GA, Mercer University Press, 1999, cap. 1, pag. 15.

2 – James Breck Perkins, *France in the American Revolution*, Williamstown, MA, Cor-

nerhouse, 1970, cap. 7, pag. 140.
3 – Geoffrey Ashe, *The Hell Fire Clubs*, Stroud, Sutton, 2000, cap. 9, pag. 140, 141.
4 – Phillips Russell, *Benjamin Franklin, The First Civilized American*, New York, NY, Brentano's, 1926, cap. 24, pag. 218.
5 – Geoffrey Ashe, *The Hell Fire Clubs*, cit., cap. 6, pag. 103.
6 – Mărturii referitoare la *comenda* din Carcasonne se găsesc în biblioteca *Marelui Orient* din Franța și în arhivele masonice secrete din Paris.
7 – Michael Baigent, Richard Leigh, Henry Lincoln, *The Holy Blood and the Holy Grail*, London, Jonathan Cape, 1982, cap. 5, pag. 92.
8 – N. Deschamps, *Les Societétés Secrètes et la Société ou la Philosophie de l'Histoire Contemporaine*, Paris, 1881, vol. II, pag. 121.
9 – L. Charpentier, *Les mystères de la cathédrale de Chartres*, Paris, Robert Laffont, 1966. În această lucrare se insistă îndelung pe calitățile excepționale ale sticlei folosite în vitraliile ferestrelor gotice.
10 – Antoine Faivre, *The Golden Fleece and Alchemy*, New York, NY, State of University of New York Press, 1993, cap.2, pag. 53.
11 – Carl Gustav Jung, *Psicologia e alchimia*, Torino, Boringhieri, 1981.Un comentariu care-l apropie pe Jung de mitul lui Iason, semnat de J. Godwin, apare în prefața lucrării lui Antoine Faivre, *The Golden Fleece and the Alchemy*, cit., pag. 1-6.
12 – Raphael Patai, *Jewish Alchemists*, Princeton, NJ, Princeton University Press, 1994, cap. 20, pag. 268.
13 – H. E. Puthoff, *Gravity as a Zero-point Fluctuation Force*, în *Physical Review*, 1 martie 1989, vol. 39, nr. 5.
14 – Rapoarte științifice, proceduri experimentale și concluzii complete (și detaliate) din acești 20 de ani de teste în domeniu sunt prezentate pe larg în Laurence Gardner, *Lost Secrets of Sacred Ark*, London, Thorsons-Element/HarperCollins, 2003.
15 – David Patterson, *Electric Genes* în *Scientific American*, mai 1995, pag. 33, 34.Superconductorii sunt folosiți pentru scanarea creierului și conform opiniei unor cercetători, ar fi în stare să ”măsoare” gândul.Un superconductor este sensibil la câmpurile magnetice, chiar și cele de mică intensitate.În mod diferit față de conductibilitatea electrică, conductibilitatea supeconductorilor nu are nevoie de contact fizic.
16 – Publicație qvadrimestrială a lui Johnson Matthey, 40-42 Hatton Garden, London, EC 1 N 8EE.
17 – De exemplu, articolul intitulat *Anti-tumor Platinum Coordination Complexes*, din *Platinum Metal Review*, vol. 34, nr. 4, 1990, pag. 235.
18 – Comunicatul din 13 mai 2003 al ”Subcomisiei pentru Controlul Prețului Aurului” din cadrul ”Comisiei pentru Securitate și Schimburi”, din Washington, cu numărul de înregistrare 333.
19 – Land K. Ritmeyer, *Secrets of Jerusalem's Temple Mount*, Washington DC, Biblical Archaeological Society, 1998, cap. 5, pag. 57.
20 – Shimon Gibson, David M. Jacobsen, *Below the Temple Mount in Jerusalem*, Oxford, Tempus Reparatum, prefață, pag. VII, 1996.
21 – Josephus Flavius, *Antichități judaice*, cartea XV, 11:5.
22 – Land K. Ritmeyer, *Secrets of Jerusalem's Temple Mount*, cit., cap. 3, pag. 47, 49.
23 – Graham Hancock, *Fingerprints of the Gods*, London, Heinemann, 1995.
24 – I. E. S. Edwards, *The Pyramids of Egypt*, New York, NY, Viking, 1986, pag. 115.
25 – Graham Hancock, *Fingerprints of the Gods*, cit., cap. 38, pag. 330.

26 – Hargrave Jenings, *The Rosicrucians: Their Rites and Mysteries*, London, Routledge, 1887, pag. 4, 108, 225.
27 – Din conferința ținută de doctor David Hudson, reluată de *Nexus Magazine* din 2 noiembrie 1996, pag. 38.
28 – Pentru alte informații referitoare la acest subiect se poate vedea B. E. Jones, *Freemason's Book of the Royal Arch*, London, Harrap, 1957, cap. 3, pag. 20 și următoarele.
29 – Richard Sandbach, *Understanding the Royal Arch*, Lewis Masonic, 1992, cap. 8, pag. 36.
30 – B. E. Jones, *Freemason's Book of the Royal Arch*, cit., cap. 3, pag. 36.
31 – Ivi, cap. 11, pag. 132.
32 – Christopher Knight, Robert Lomas, *The Hiram Key*, London, Century, 1996, cap. 13, pag. 264, 265.
33 – *Jah* derivă din *Hallelujah*, care înseamnă «*Slavă Domnului*».
34 – H. S. Lewis, *The Mystical Life of Jesus*, San José, CA, Ancient and Mystical Order Rosae Crucis, 1982.
35 – Manuscrisul Fergusson, MS 210, *De Alchemia Opuscola Complura Veterum Philosophorum*, Frankfurt, 1550.
36 – *Epistola către Evrei, 9:4*.
37 – Louis Ginsberg, *Leggends of the Jews*, Baltimore, MD, John Hopkins University Press, 1998, vol. 3, pag. 243.
38 – B. E. Jones, *Freemason's Book of the Royal Arch*, cit., cap. 11, pag. 137.
39 – Nota a XV-a de la capitolul 8 precizează că un cubit avea între 46 cm și 56 cm.Pentru ușurința calculului se va folosi tot valoarea minimă.Măsurile capacului de la *Arcă* erau de 2,5 *cubiți* x 1,5 *cubiți*.
40 – În textul biblic există șapte denumiri diverse care indică aurul: *zahav*, *paz*, *ketem*, *harus*, *s'gor*, *ophir*, *haser*.Apare și termenul de *zahav tahor* care indică aurul cu puritate de 100%, ca în cazul capacului de la *Arcă*.În *Midrash*, aurul pur este definit ca acel tip de aur care nu-și modifică greutatea atunci când este amestecat.De văzut și Raphael Patai, *The Jewish Alchemists*, cit., cap. 3, pag. 41-46.
41 – Moshe Levine, *The Tabernacle: Its Structure and Utensils*, Tel Aviv, Soncino Press, 1969, pag. 88.
42 – *World Council of Gold* este o asociație fără scop lucrativ care îi grupează pe toți producătorii de aur din lume, are sediul la Londra și birouri – reprezentanțe în orașele în care se află o concentrare a pieței mondiale a aurului.Toate informațiile care apar în acest capitol au fost furnizate de către această asociație, a cărei adresă este: 45 Pall Mall, London, SW1Y 5JG.
43 – O tonă *avoirdupois* are 2240 livre, adică 1016,05 kg.
44 – Josephus Flavius, *Antichități judaice*, cartea a IV, 4:3, 8:8, 8:44.
45 – James Hastings (prin grija lui), *Dictionary of the Bible*, Edinburgh, T & T Clark, 1909, la secțiunea *Levite*.
46 – Watson E, Mills (prin grija lui), *Lutterworth Dictionary of the Bible*, Cambridge, Lutterworth Press, 1994.
47 – *Joshua 3:6*.
48 – James Hastings (prin grija lui), *Dictionary of the Bible*, cit., la secțiunea *Apron*.Se poate vedea și capitolul 8 al acestei lucrări, unde se tratează pe larg despre șorțul masonic.
49 – *1 Samuel 4:4*, *2 Samuel 6:2*, *1 Cronici 13:6*, *Psalmi 80:1*, *Psalmi 99:1*, *Isaia 37:16*.

50 – Louis Ginsberg, *Leggends of the Jews*, cit., vol. 3, pag. 228.
51 – Ivi, pag. 127, 210.

= Cronologie masonică și monarhică =

Anglia	Scoția
Normanzi	**Celți**
Wilhelm I (1066-1087)	Malcolm III Canmore (1058-1093)
Wilhelm II (1087-1100)	Donald Ban (1093)
	Duncan II (1094)
	Donald Ban (reinstaurat, 1094-1097)
	Edgard (1097-1107)

1095-1099 – prima cruciadă în ”țara sfântă” condusă de Godefroi de Bouillon.

Henry I (1100-1135)	Alexander III (1107-1124)

1114 – un grup mic de călugări războinici (sub conducerea lui Hugo de Payns) au înființat *Ordinul Cavalerilor Săraci ai lui Hristos și ai Templului lui Solomon – Cavalerii Templari*.
1118 – regele Baldwin al II-lea al Jerusalimului a înființat *Ordinul Templar al Cavalerilor St. Andrew, Principi Păstrători ai Secretului Regal*.
1127 – Cavalerii Templari s-au întors în Franța din Jerusalim.
1128 – are loc *Conciliul de la Troyes*.Bernard de Clairvaux a devenit *patronator* al Cavalerilor Templari.Hugo de Payns, *Mare Maestru* al Cavalerilor Templari s-a întâlnit cu regele scoțian David I, luând ființă *preceptoria* din South Esk, din Scoția.

Stephan of Blois (1135-1154)	David I (1124-1153)

1139 – papa Inocențiu al II-lea a garantat Ordinului Cavalerilor Templari o suveranitate internațională.
1144-1145 – Ordinului Cavalerilor Templari i-a fost recunoscut dreptul de a numi teritorii *sacre* și de a percepe taxe.
1147 – Templarii *Arcului Regal* au stabilit o *casă capitolară* la Paris.

Plantageneții

Henry II (1154-1189)	Malcolm IV (1153-1165)

1161 – s-a stabilit cartierul general al Ordinului Cavalerilor Templari din Londra, în Fleet Street.În Franța, gildele fraților masoni au început să construiască grandioasele catedrale gotice; printre aceste grupuri se află și *Fiii lui Solomon*, grup activ între secolul al XII-lea și al XIII-lea.

Richard I (1189-1199)	Wilhelm I *Leul* (1165-1214)
John (1199-1216)	Alexander II (1214-1249)

Henry III (1216-1272) Alexander III (1249-1286)

1245 – în Franța este publicată *Bible Moralisée*.

Edward I (1272-1307) Margaret a Norvegiei (1286-1290)

1291 – sfârșitul celei de-a opta cruciade.

John Balliol (1292-1296)
Robert I Bruce (1306-1329)

1307 – a început persecuția Cavalerilor Templari de către papa Clement al V-lea și de către regele Franței Phillipe al IV-lea *cel Frumos*.
1312 – Cavalerii Templari sunt considerați ”în afara legii” în Europa și în Anglia, dar nu în Scoția.
1314 – *Marele Maestru* al Ordinului Cavalerilor Templari, Jacques de Molay, a fost ars pe rug.A avut loc și bătălia de la Bannockburn la care a participat un contingent al Cavalerilor Templari conduși de comandantul lor, *Cavalerul* Hugues de Crecy.
1317 – Robert Bruce a recunoscut Templarii drept *Antica Frăție a Roza-Crucii*.În Portugalia, Cavalerii Templari sunt integrați în *Ordinul Cavalerilor lui Hristos* de către regele Dinis (act ratificat de către papa Ioan al XXII-lea în anul succesiv).
1320 – Constituția Scoției, *Declaration of Abroath*.

Edward III (1327-1377) David II (1329-1371)

1348 – Edward al III-lea a înființat *Order of the Garter – Ordinul Jartierei*.

Richard II (1377-1399) Robert II (1371-1390)

1384 – a apărut traducerea în engleză a Bibliei prin contribuția lui John Wycliffe.
1390 – circa – posibila datare a textului masonic *Regius Manuscript*, Anglia.
1394 – în Portugalia, principele Henrique *Navigatorul* a devenit *Mare Maestru* al Ordinului Cavalerilor lui Hristos.
1398 – navele familiei Sinclair din Scoția au ajuns până în America de Nord.

Henry IV (Lancaster, 1399-1413) Robert III (1390-1406)
Henry V (Lancaster, 1413-1422) James I (1406-1437)

1416 – alchimistul francez Nicholas Flamel a descris ”Piatra Filosofală” ca o «*pulbere impalpabilă de aur*».

Henry VI (Lancaster, 1422-1461) James II (1437-1460)

1429 – Philip al Burgundiei a înființat *The Order of Golden Fleece*.
1435 – a apărut pentru prima dată în Anglia termenul de *francmason*.
1441 – William Sinclair of Rosslyn a fost numit *Patron* și *Protector* al Masoneriei Scoțiene.

1446 – William Sinclair a pus bazele Capelei din Rosslyn (construită apoi între 1450 și 1486).
1450 – circa – posibila datare a manuscrisului masonic *Matthew Cooke*, Anglia.

Edward IV (York, 1461-1483) James III (1460-1488)

1472 – este stabilită emblema heraldică a *Companiei Londoneze a Francmasonilor.*
1474 – începând cu acest an, suveranii Scoției au recunoscut, oficial, gildele comercianților.
1475 – este recunoscută încorporarea de către Rosslyn a Capelei St. Mary, care va deveni *Loja nr. 1* din Edinburgh.

Edward V (York, 1483)

1488 – în Scoția, Ordinul Cavalerilor Templari și *Ordinul Spitalicesc al Sf. Ioan de Ierusalim* sunt gestionate împreună.

Richard III (York, 1483-1485)

Tudor

Henric VII (1485-1509) James IV (1488-1513)

1500-1520 – perioada târzie a *Renașterii* europene.

Henric VIII (1509-1547) James V (1513-1542)

1517 – protestul lui Martin Luther la Wittenberg, în Germania.
1541 – prima referire la Masoneria *speculativă* în Aberdeen, Scoția.

Edward VI (1547-1553)
Jane 1553 (doar 9 zile de domnie)
Maria I (1553-1558)
Elizabeth I (1558-1603)

Maria Stuart (1542-1587,
regină a Franței între 1559-1560)

1560 – John Knox a înființat Biserica Protestantă scoțiană.
1560 – opt războaie religioase în Franța.
1570 – regina Elizabeth a Angliei a fost excomunicată de papă.Sir Francis Walshingam a înființat serviciile secrete engleze (instituționalizate oficial în 1587).
1572 – altarul Capelei Rosslyn a fost dărâmat și distrus de reprezentanți ai Bisericii Protestante scoțiene.
1579 – Edmund Spencer a publicat *The Shepheardes Calendar.*
1582 – John Dee a început să scrie manuscrisul *Liber Mysteriorum*.
1583 – William Schaw a fost numit *Maestru* al *Operei*, de către rege, în Scoția.
1587 – Maria Stuart, regină a Scoției, a fost judecată și condamnată de către regina Elizabeth I a Angliei.Un obelisc egiptean a fost înălțat în *Piața San Pietro* din Roma (Vatican).
1590 – Sunt înregistrate activități ale *Arcului Regal* la Stirling, în Scoția.

1590-1593 – *Sigiliul Regal* scoțian al *Cavalerilor Templari ai St. Anton*.
1593 – lucrarea *The Theatre of Fine Devices* de Guillaume de la Perrière a fost înregistrată la *Stationer's Hall*, la Londra.
1596 – Johannes Kepler a publicat lucrarea *Cosmografic Mystery.*
1597 – la Londra a fost întemeiat *Gresham College*.
1598 – a apărut prima imagine ilustrând un francmason în lucrarea lui Guillaume de la Perrière intitulată *The Mirrour of Policie*.A fost publicată prima lucrare, *Love's Labour's Lost*, a lui William Shakespeare, iar la Londra a fost construit teatrul *Globe*.
1598-1599 – prin grija lui William Schaw a apărut în Scoția *Statutul* Masoneriei.Sunt identificate și recunoscute lojele din Kilwinning, Edinburgh, Stirling și St. Andrews.
1598 – referiri la registrele lojei scoțiene din Atchinson's Haven, în Midlothian.
1599 – referiri la registrele lojei de la *St. Mary's Chapel*, Edinburgh.

1603 – unirea coroanelor Angliei și Scoției într-una singură

Stuart (**Stewart**)

James I (1603-1625) James VI (1567-1603)

1611 – a apărut prima ediție a *Bibliei autorizate* a regelui James.
1613 – Elizabeth Stuart s-a căsătorit cu Frederick al V-lea, *Elector* al *Palatinatului* Rinului.
1614-1615 – s-au răspândit *Manifestele* roza-cruciene.
1618-1648 – *Războiul de Treizeci de ani*, din Europa.
1619 – Robert Fludd a tipărit lucrarea *Utriusque Geomi Historia*.
1620 – masoni cu tendință *speculativă* sunt admiși în *Venerabila Companie Masonică* din Londra.
1620 – *Părinții* pelerini au plecat din Plymouth (Anglia) către Statele Unite (numiți *Pilgrims* – vezi și componența *Societății Pilgrims* – nota traducerii în limba română).
1623 – sir Francis Bacon a început să scrie *The New Atlantis* (publicată în 1627).A fost publicat primul *In Folio* a operelor lui William Shakespeare: *Comedii*, *Istorii* și *Tragedii*.

Charles I (1625-1649) Charles I (1625-1649)

1628 – în *Carta Sinclair* se vorbește despre *preceptorii masonice* și gildele comerciale, în Scoția.
1632 – Copernic a enunțat principiul heliocentric, idee împărtășită și de Galileo Galilei.
1638 – în Scoția, Roza-Cruce este ”legată” de ”cuvântul masonic”.
1641 – sir Robert Moray a fost inițiat în Masonerie, în Anglia.
1642 – a izbucnit *Războiul Civil* din Anglia.
1643 – Athanasius Kircher a publicat lucrarea *Lingua Ægyptiaca Restituta*.
1646 – în manuscrisul *Sloane 3848* (British Library) se menționează Masoneria.Elias Ashmole a devenit mason la Warrington, în Anglia.Athanasius Kircher a publicat lucrarea *Ars Magna Lucis et Umbrae*.
1648 – reverendul John Wilkins a publicat *Mathematical Magick*.
1648-1742 – un secol de dezbateri filosofice privitoare la *vițelul de aur* al lui Moise.
1649-1663 – *sesiunea* Bisericii Scoțiene și *Sinodul General* declară ca fiind *blasfemic*

cuvântul masonic secret *necunoscut*.
1649 – regele Charles I este judecat și condamnat la ordinul lui Oliver Cromwell.

Charles II (1561- în exil)

1649 – la 9 mai, în Anglia, a fost proclamat *Commonwealth*.
Oliver Cromwell, *Lord Protector* (1653-1658)
Richard Cromwell, *Lord Protector* (1658-1659)

1650-1659 – *Colegiul Invizibil* este activ în cadrul Universității din Oxford.
1652 – Elias Ashmole a publicat *Theatrum Chemicum Britannicum*.
1657 – Christopher Wren a fost numit profesor de astronomie la *Gresham College*.
1660 – în cadrul *Gresham College*, Wren a fondat ”școala pentru promovarea învățării” științelor fizico-chimice experimentale.

Reinstaurarea Casei **Stuart**

Charles II (1660-1685) Charles II (1660-1685)

1662 – un document semnat de regele Charles al II-lea a dat posibilitatea colegiului lui Wren să se transforme, adoptând numele de *Royal Society* (Londra), cu scopul dezvoltării cunoașterii naturii.
1665 – a izbucnit războiul dintre Olanda și Anglia.Robert Hooke a tipărit volumul *Micrographia*.La Londra a izbucnit epidemia de ciumă bubonică.
1666 – *marele incendiu* din Londra.
1667 – Thomas Sprat a publicat *Istoria Royal Society*.”Piatra Filosofală” este descrisă, din nou, ca o pulbere subtilă de aur; cel care a făcut acest lucru a fost unul din mentorii *Royal Society*, Eirenaeus Philaletes (George Starkey).John Milton a publicat *Paradise Lost* cu intenția clară de a se opune acțiunii lui Christopher Wren, respectiv *Royal Society.*
1672 – Isaac Newton a devenit membru al *Royal Society.*
1673 – Christopher Wren a fost înnobilat cu gradul de *Cavaler* de către regele Charles al II-lea.
1673-1681 – au apărut *Tests Acts*, în Anglia și Scoția.

James II (1685-1688) (James VII, 1685-1688)

1687 – regele James a permis publicarea *Declarației pentru Libertatea de Conștiință*.
Isaac Newton a publicat *Principia Mathematica*.
1688 (decembrie) – a fost invadată Anglia de către Wilhelm d'Orange.Regele James a fost detronat și exilat ca urmare a *revoluției* Whig.Perioadă interimară între 11 decembrie 1688 și 13 februarie 1689.

Wilhelm al III-lea d'Orange (1689-1702) și Maria II Stuart (decedată în 1694)

1689 – s-a votat la Westminster *Bill of Rights*, respectiv *Declaration of Rights*.Casa Regală Stuart a fondat *Ordinul St. Graal* (*Sangréal*).
1690 – a avut loc bătălia de la Boyne, din Irlanda.

1692 – a avut loc masacrul din Glencoe (Scoția), dus la îndeplinire de armata lui Wilhelm d'Orange.
1701 – în Anglia s-a aprobat *Act of Settlement* prin care se garantează coroana engleză doar suveranilor de religie protestantă.

Anna Stuart (1702-1714)

1703 – Isaac Newton a devenit președinte al *Royal Society.*
1705 – Isaac Newton a fost înnobilat cu gradul de *Cavaler* de către regina Anna.
1707 – Parlamentul englez a aprobat *Act of Union*; Parlamentul scoțian și-a pierdut autoritatea, iar Marea Britanie începe să fie condusă de la Londra.
1708 – reconstrucția Londrei de către Wren și Hooke a fost terminată.

Marea Britanie

Hannovra

George I (1714-1727)

1715 – renașterea jacobită din Scoția prin contribuția lui James Francis Edward Stuart (fiul lui James II / VII).
1717 – la Londra s-a format *Marea Lojă* a Angliei, reprezentând (practic) nașterea Masoneriei moderne, prin fuziunea lojelor care se reuneau în patru taverne diferite.
1718 – *Marele Maestru* George Payne a anunțat că toate documentele și arhivele masonice precedente anului 1688 au fost pierdute pentru totdeauna.
1719-1722 – reverendul Jean Theophilus Desaguliers a devenit *Mare Maestru* al *Marii Loje* a Angliei.
1720 – funcțiile vechi, prezente în *Matthew Cooke Manuscript*, au fost incluse în *Regulile Generale*.
1721 – John, al doilea duce de Montagu, a fost numit *Mare Maestru* al Angliei.Robert Walpole a fost numit prim ministru de către regele George I.
1723 – Philip, duce de Wharton, a devenit *Mare Maestru* al *Marii Loje* a Angliei.Reverendul James Anderson a tipărit Constituția, confirmând că vechile mărturii despre ”frăție” au fost pierdute pentru totdeauna.
1725 – a fost înființată *Marea Lojă* a Irlandei.Primul *Mare Maestru* al acesteia a fost Richard, conte de Rosse.

America (anul evenimentelor este scris cu caractere cursive)

1727 – *Marea Lojă* a Angliei a fondat ”Central Charity Fund”.
1730 – apare prima versiune în formă tipărită a celui de-la III-lea grad al *Artei Masoneriei*, cel de *Maestru*, introducându-se legenda lui Hiram Abiff. La Londra a fost constituit *Ordinul Regal al Scoției* (oficializat în 1750).
1730 – Daniel Coxe a primit aprobarea Londrei pentru asumarea rolului de *Mare Maestru* al provinciilor americane New York, New Jersey și Pennsylvania.Loja *St. John* din Philadelphia a început să funcționeze în mod independent.
1733 – Henry Price a primit aprobarea Londrei pentru asumarea rolului de *Mare Maestru*

Provincial al New England și al teritoriilor americane (dependente de această provincie).A luat ființă *Marea Lojă Provincială* din Massachussetts și prima lojă din Boston, redenumită ulterior *Loja St. John*.
1739-1739 – frații regelui George al III-lea, principii Edward, Wilhelm și Henric (ducii de Gloucester, York, respectiv Cumberland) au fost afiliați la Masoneria londoneză.
1733 – instituirea provizorie a *Marelui Orient* al Franței (*Marea Lojă Franceză*).
1734 – autoritatea lui Henry Price s-a extins pe întregul teritoriu al Americii de Nord, înlocuind autoritatea precedentă acordată lui Daniel Coxe.Benjamin Franklin a obținut recunoașterea din partea lui Price pentru loja *St. John* din Philadelphia.Masoneria americană este înregistrată ca *Societatea Antică și Onorabilă a Masoneriei Libere și Acceptate*.A luat ființă *Loja lui Solomon*, la Savannah (în Georgia) prin acțiunea generalului englez James Oglethorpe, fondatorul orașului (în 1735 a primit recunoașterea din partea *Marii Loje* a Angliei).
1736 – sub auspiciile *Marelui Maestru* William Sinclair, a luat ființă *Marea Lojă* a *Anticilor* a *Masoneriei Libere și Acceptate* din Scoția.
1737 – *Cavalerul* Andrew Michael Ramsay, *Orator* al *Marii Loje* a Franței, a anunțat noul curs al *Ritului Scoțian al Masoneriei* (care s-a răspândit și în America).
1738 – James Anderson a publicat noua ediție a Constituției masonice.Papa Clement al XII-lea a semnat bula papală *In Eminenti*, un document cu caracter antimasonic.
1740-1748 – *Războiul Austriac de Succesiune*.
1744 – ritualul *Capitolului Arcului Regal* s-a ”inspirat” din Moise ca prim *Mare Maestru* al *Artei*.
1745 – renașterea jacobită în Anglia prin contribuția lui Charles Edward Stuart (nepotul regelui James II/VII).Charles Edward și-a stabilit reședința în Scoția (abația Holyrood), obținând titlul de *Mare Maestru* al Cavalerilor Templari.
1746 – Charles Edward Stuart a fost învins de către armata regelui George al II-lea în bătălia de la Culloden.
1747 – Charles Edward Stuart și contele de St. Germain au stabilit *Capitolul Principal* al Roza-Crucii la Arras, în Franța.William, al V-lea lord Byron, a devenit *Mare Maestru* al *Marii Loje* a Angliei.
1751 – a luat ființă o lojă alternativă: *Frăția Antică și Onorabilă a Masoneriei Libere și Acceptate – Anticii* (în timp ce prima *Mare Lojă* era recunoscută ca *Modernii*).
1752 – George Washington a fost afiliat la Masonerie la Fredericksburg, în Virginia.
1752 – cea mai veche referință despre documente masonice ale *Capitolului Arcului Regal* a apărut în Irlanda.
1756 – *Marele Secretar* Laurence Dermott a redactat Constituția *Frăției Antice și Onorabile a Masoneriei Libere și Acceptate*.
1757 – a fost tipărită pentru regele George al II-lea o ediție în facsimil a *Regius Manuscript*.
1757 – în loja din Fredericksburg s-au constituit trei *Arcuri Regale*; Benjamin Franklin a devenit membru al *Royal Society.*

George III (1760-1820)

1760 – Robert Jones din Glamorgan a devenit *Mare Maestru* al Masoneriei din Wales.
1761 – în York s-a stabilit o *Mare Lojă* concurentă a *Marii Loje* a Angliei.
1761 – Steven Morin din Bordeaux (în Franța) a primit aprobarea transferării *Ritului*

Ecossais (scoțian) al Masoneriei în Lumea Nouă.
1762 – într-un text masonic apare pentru prima dată citarea coloanelor *Boaz* și *Jachin*, ale Templului lui Solomon.
1762 – loja *St. Andrew* din Boston a obținut de la *Marea Lojă* a Scoției aprobarea pentru adoptarea *Arcului Regal*.
1767 – Henry Franchen, autorizat de Morin, a înființat *Loja Perfecțiunii* cu sediul la Albany (New York).*Capitolul Arcului Regal* al lojei *St. Andrew* din Boston a conferit pentru prima dată gradul de *Cavaler al Templului* lui William Davis.
1768 – actul legislativ cunoscut ca *Bill of Incorporation* trecea *Marea Lojă* sub autoritatea Parlamentului de la Westminster.
1769 – loja *St. Andrew* din Boston a conferit, pentru a doua oară, gradul de *Cavaler al Templului* lui Paul Revere.
1770 – loja *St. Andrew* din Boston a conferit, pentru a treia oară, gradul de *Cavaler al Templului* lui Joseph Warren.
1773 – la Paris a fost oficializată formarea *Marelui Orient* al Franței.
1773 – celebrul *Tea Party* din Boston a fost organizat de *Frații Libertății* cu sprijinul lojei *St. Andrew.*
1775 – a început *Războiul American de Independență*.
1776 – 4 iulie, *Declarația Americană de Independență*.
1776 – a fost înființat sediul general al *Marii Loje* (*Freemason's Tavern*) în Great Queen Street din Londra.Noul sediu al *Ordinului Regal al Scoției* se află la Edinburgh, în Scoția.
1776 – Benjamin Franklin a fost numit ambasador al Americii în Franța.
1777 – principele Charles Edward Stuart este contestat privitor la poziția lui de conducător al masonilor jacobiți din Europa.
1778 – trupele franceze ale generalului Lafayette au participat la *Revoluția Americană*.
1782 – principele Henric, duce de Cumberland, a fost numit *Mare Maestru* la Londra.
1783 – terminarea *Războiului American de Independență*.
1784 – James Anderson a tipărit o nouă ediție a Constituției.
1786 – Benjamin Franklin s-a numărat printre fondatorii *comendei* templare din Carcassonne (Languedoc, Franța).*Marea Constituție* este garantată în Statele Unite prin cele două *Consilii Supreme*.
1788 – *Marea Lojă* a Angliei (*Modernii*) au înființat o școală masonică feminină.
1789 – George Washington a fost ales primul președinte al SUA.
1789-1799 – *Revoluția Franceză*.
1790 – principele de Wales, viitorul rege George al IV-lea, a devenit *Mare Maestru*.
1791 – Thomas Dunkerley, fiul ilegitim al lui George al II-lea, a înființat *Marele și Supremul Conclav Regal* în contextul englez, pentru gradele superioare, inițiativă de scurtă durată.
1792 – *Marea Lojă* din York s-a dizolvat.
1797 – a fost decretat *Unlawful Oaths Act* (Masoneria ”scutită”) de către primul ministru William Pitt.
1798 – în Anglia, *Marea Lojă* a *Anticilor* a instituit fonduri pentru tinerii nevoiași.
1799 – a fost decretat *Unlawful Societies Act* (Masoneria ”scutită”) de către primul ministru William Pitt.
1801 – pe durata președinției lui John Adams s-a stabilit *Supremul Consiliu* al *Ritului Scoțian* la Charleston, în Carolina de Sud.
1804 – denumirea de *Rit Scoțian Antic și Acceptat* a apărut pentru prima dată într-un

acord dintre *Supremul Consiliu* al Franței și *Marele Orient* al Franței.
1811 – a luat ființă *Marele Conclav Scoțian* la inițiativa lui Alexander Deuchar, declarat ”fals” (fictiv) de către *Maestrul Acampamentului Templar* Robert Martin.
1813 – cele două *Mari Loje* rivale, ale *Anticilor* și *Modernilor*, s-au unit la Kensington Pallace și prin unificarea lor a luat ființă ”Marea Lojă Unită a Angliei” - UGLE.Principele August, duce de Sussex, a fost numit *Mare Maestru* al ”Marii Loje Unite a Angliei”.
1813 – Supremul Consiliu al *Southern Jurisdiction* (cu sediul la Charleston) a cedat 15 state către *Northern Jurisdiction* (cu sediul la New York).Daniel D. Tomkins (vice președinte al Statelor Unite pe durata președinției lui James Monroe) a fost ales primul *Mare Maestru* al *Northern Jurisdiction*.
1816 – *Regula* ”Marii Loje Unite a Angliei” este o definiție a unui nou ritual.*Ritualul Arcului marinăresc* este afiliat la *Masoneria Mărcii*.
1819 – a avut loc revizuirea *Regulei* pentru a putea fi adaptată la necesitățile *Marilor Loje Provinciale*.

George IV (1820-1830)

1822 – arheologul francez Jean François Champollion a descoperit secretul hieroglifelor egiptene.
1823 – a fost fondată la Londra *Loja Emulării și a Dezvoltării*.
1827 – *Marelui Conclav Scoțian* i-a fost retrasă (anulată) legitimitatea (de funcționare) de către *Marele Acampament Templar* al Irlandei.
1828-1858 – restrictivul *Tests Acts* a fost abrogat în Anglia și Scoția.

Wilhelm al IV-lea (1830-1837)

1835 – a fost publicată la Londra lucrarea *Genealogie of the Sainteclairs of Rosslyn*, scrisă în 1690 de către Richard Austine Hay.
1836 – a fost instalat, în *Place de la Concorde* din Paris, un obelisc preluat de la Luxor.

Victoria (1837-1901)

1843 – Thomas Dundas, conte de Zetland (Shetland) a devenit *Mare Maestru* al UGLE. La Londra s-a reconstruit Palatul Masoneriei.
1859 – Albert Pike a devenit *Mare Comandant* (*Comandor* !?) al *Ritului Scoțian* al *Southern Jurisdiction* (în timpul președintelui James Buchanan).
1861-1865 – Războiul Civil American între *Statele Confederate* și *Uniune*.
1864 – Albert Pike a devenit *Mare Maestru* al *Ritului Scoțian* al *Southern Jurisdiction* în statul Arkansas (în timpul președintelui Andrew Johnson).
1870 – George Robinson, lord Ripon, a devenit *Mare Maestru* al UGLE.
1874 – Albert Edward, principe de Wales (fiul reginei Victoria și al regelui Edward VII) a acceptat funcția de *Mare Maestru* al UGLE.
1877 – în cursul unei ceremonii masonice a fost așezată piatra de temelie la *Shakespeare Memorial Theatre*, în Stratford-on-Avon.
1878 – obeliscul numit *Acul Cleopatrei* (preluat din Heliopolis, Egipt) a fost înălțat la Londra, pe malul Tamisei.
1881 – obeliscul geamăn, un al doilea *Ac al Cleopatrei* (preluat tot de la Heliopolis) a

fost înălțat la New York, în Central Park.
1886 – s-a întemeiat la Londra *Loja Quatuor Coronati*.
1891 – a fost publicat la Londra *Matthew Cooke Manuscript* (lucrare a secolului al XV-lea).
1897 – în cadrul Palatului Masoneriei din Londra, UGLE a sărbătorit un eveniment special: jubileul de aur al reginei Victoria.

Dinastia de Saxa Coburg-Gotha

Edward VII (1901-1910)

1901 – urcarea pe tron a regelui Edward a făcut ca fratele acestuia, ducele de Connaught, să accepte funcția de *Mare Maestru* al UGLE.

George V (1910-1936) – dinastia conducătoare și-a schimbat numele în **Windsor**.

1914-1918 – primul război mondial

1927 – în Great Queen Street din Londra a fost realizată noua clădire a Masoneriei.

Windsor

Edward VIII (1936)
George VI (1936-1952)

1939-1945 – al doilea război mondial

1939-1967 – în funcția de *Mare Maestru* al UGLE s-au succedat: George (duce de Kent); Henry (duce de Harewood); Edward (duce de Devonshire) și, din 1952, Laurence (conte de Scarborough).

Elizabeth II (1952-....)

1967 – Edward, duce de Kent (nepot al regelui George al V-lea și văr al reginei Elizabeth a II-a) a devenit *Mare Maestru* al UGLE, titlu pe care îl deține și în prezent.

Bibliografie

Adams D., *Guide to the Tyler's Work*, London, Lewis Masonic, 1990.
Addison C. G., *The History of Knights Templars*, Kempton, IL, Adventures Unlimited, 1997.
Allen I. (prin grija lui), *Aldersgate Royal Ark Ritual*, Hersham, Lewis Masonic, 1999.
Allyn A., *A Ritual of Freemasonry*, Boston, MA, John March, 1831.
Alter R., *Genesis*, New York, NY, W. W. Norton, 1996.
Anderson J., *Constitutions of Free-Masons* – 1723, Kila, MT, Kessinger, 1997
Anderson J., *Constitutions of Free-Masons* – 1738, Kila, MT, Kessinger, 2004.
Anstey P. R., *The Philosophy of Robert Boyle*, London, Routledge, 2000.

Arnold R., *Northern Lights*, London, Catholic Book Club, 1959.
Ashe G., *The Hell Fire Clubs*, Stroud, Sutton, 2000.
Ashley L., *The Complete Book of Devils and Demons*, London, Robson Books, 1997.
Bacon F., *The Philosophical Works of Francis Bacon* (prin grija lui P. Shaw), London, J. J. & P. Knapton, 1733.
Bacon F., *The Proficience and Advancement of Learning, Divine and Human*, editată la Londra de H. Tomes pentru rege, 1605.
Baigent M., R. Leigh, H. Lincoln, *The Holy Blood and the Holy Grail*, London, Jonathan Cape, 1982.
Baigent M., R. Leigh, H. Lincoln, *The Temple and the Lodge*, Jonathan Cape, 1986.
Barber M., Bate K., *The Templars*, Manchester, Manchester University Press, 2002.
Barker-Cryer N., *Masonic Halls in England*, London, Lewis Masonic, 1998.
Barker-Cryer N., *What do you Known about the Royal Arch?*, London, Lewis Masonic, 2002.
Barrow G. W. S., *The Kingdom of the Scots*, London, Edward Arnold, 1973.
Begg E. C. M., *The Cult of the Black Virgin*, London, Arkana, 1985.
Benimeli J, A. F., *La masoneria espaňola en el siglo 18*, Madrid, 1974.
Beresniak D., *Symbols of Freemasonry*, Paris, Editions Assouline, 2000.
Best M., Brightman F. H., *The Book of Secrets of Albertus Magus*, York Beach, MN, S. Weiser, 1999.
Boas G. (prin grija lui), *The Hieroglyphics of Horapollo*, Princeton, NJ, Princeton University Press, 1993.
Bragg W. H. (prin grija lui), *The Record of the Royal Society of London*, London, Royal Society, 1940.
Breasted J. H., *The Dawn of Consciousness*, New York, NY, Charles Scribner's Sons, 1934.
Brenton L. (prin grija lui), *The Septuagint*, London, Samuel Bagster, 1951.
Brown D., *Angels and Demons*, London, Corgi, 2001.
Browne T., *Religio Medici and Other Works* (prin grija lui L. C. Martin), Oxford, Clarendon Press, 1964.
Browne H., *Highlights of Templar History*, Greenfield, IN, William Mitchell, 1944.
Brumby R., *Doctor John Dee.The Original 007*, Hemel Hempstead, Academic Board of Dacorum College, 1977.
Brydon R., *Rosslyn and the Western Mistery Tradition*, Roslin, Rosslyn Chapel Trust, 2003.
Budge E. A. W. (traducere prin grija lui), *The Book of the Bee* (din textul sirian), Oxford, Clarendon Press, 1886.
Budge E. A. W. (traducere prin grija lui), *The Book of the Cave of Treasure*, London, The Religious Tract Society, 1927.
Budge E. A. W. (traducere prin grija lui), *Kebra Nagast*, Oxford, Oxford University Press, 1932.
Budge E. A. W. (traducere prin grija lui), *The Book of the Dead*, New York, NY, University Books, 1960.
Budge E. A. W. (traducere prin grija lui), *Cleopatra's Needle and Other Egyptians Obelisks* (1926); reeditare la New York, NY, Dover Publications, 1990.
Budge E. A. W. (traducere prin grija lui), *Hierogliphic Texts from Egyptian Stelae*, London, British Museum, partea I, 1911.

Bunson M. E., *Encyclopedia of the Middle Ages*, New York, NY, Facts On File, 1995.
Burke's Peerage, Baronetage and Knightage, London, Burke's Peerage, ediția 105, 1970.
Callahan P. S., *Paramagnetism*, Metairie, LA, Acres, 1995.
Callahan P. S., *Ancient Mysteries, Modern Visions*, Austin, TX, Acres, 2001.
Callow J., *The Making of King James II*, Stroud, Sutton, 2000.
Campbell-Everden W. P., *Freemasonry and its Etiquette*, New York, NY, Gramercy, 2001.
Carlyon R., *A Guide to the Gods,* London, Heinemann/Quixote, 1981.
Carpenter C., *The Guinness Book of Kings, Rulers and Statesmen*, Enfield, Guinness Superlatives, 1978.
Carr H., *The Freemason at Work*, London, Lewis Masonic, 1992.
Carter C., *The Preceptor's Handbook*, London, Lewis Masonic, 1994.
Cartwright E. H., *Masonic Ritual*, Shepperton, Lewis Masonic, 1985.
Carus P., *The History of the Devil*, New York, NY, Gramercy, 1996.
Catholic Encyclopedia, New York, NY, R. Appleton, 1910.
Cerny J. (prin grija), *The Inscriptions of Sinai*, London, Egypt Exploration Society, 1955.
Chambers E. K., *William Shakespeare*, Oxford, Clarendon Press, 1930.
Charpentier L., *Les mystères de la cathédrale de Chartres*, Paris, Robert Laffont, 1966.
Chartres R., Vermont D., *A Brief History of Gresham College*, Gresham Colegge, 1997.
Chevalier J., *Les ducs sous l'Acacia*, Paris, 1964.
Chevalier J., *La prèmiere profanation de temple maçonnique*, Paris, 1968.
Clare J. D. (prin grija), *Fourteenth Century Towns*, London, Random House, 1993.
Clayton P. A., *Chronicles of the Pharaohs*, London, Thames and Hudson, 1994.
Coil H. W., *Coil's Masonic Encyclopedia*, New York, NY, Macoy Publishing, 1961.
Cook A., *Edmund Halley Charting the Heavens & the Seas*, Oxford, Clarendon Press, 1998.
Cook E. T., *The Majesties of Scotland*, London, John Murray, 1928.
Cooper-Oakley I., *Count of Saint-Germain*, New York, NY, Samuel Weiser, 1970.
Coote S., *Royal Survivor – A Life of Charles II*, London, Spectre, 1999.
Coppens P., *The Stone Puzzle of Rosslyn Chapel*, Enkuizen, NL, Frontier, 2004.
Cottrell L., *The Land of Shinar*, London, Souvenir Press, 1965.
Covey-Crump W. W., *The Hiramic Tradition*, Kila, MT, Kessinger, 1998.
Curl J. S., *The Art and Architecture of Freemasonry*, New York, NY, Overlook Press, 2002.
Darrah D., *The Evolution of Freemasonry*, Bloomington, IL, Masonic Publishing, 1920.
Dawkins P., *Dedication to the Light*, Coventry, Francis Bacon Research Trust, 1984.
Deacon R., *A History of British Secret Service*, London, Grafton, 1982.
Demos J. P., *Entertaining Satan, Witchcraft & the Culture of the Early New England*, Oxford, Oxford University Press, 1982.
Deschamps N., *Les Sociétés Secrètes et la Société ou la Philosophie de l'Histoire Contemporaine*, Paris, 1881.
Dibner B., *Moving the Obelisks*, New York, NY, Burndy Library, 1950.
Dobbs B. J. T., *The Foundations of Newton's Alchemy*, Cambridge, Cambridge University Press, 1974.
Dobbs B. J. T., *The Janus Face of Genius: The Role of Alchemy in Newton's Thought*, Cambridge, Cambridge University Press, 1991.
Dodd A., *Shakespeare, Creator of Freemasonry*, London, Rider, 1937.
Dodd A., *Secret Shakespeare*, London, Rider, 1951.

Donaldson G., Morpeth R. S., *A Dictionary of Scottish History*, Edinburgh, John Donald, 1977.
Douglas H., *Jacobite Spy Wars*, Stroud, Sutton, 2000.
Draften G., *Pour La Foy – A Short History of the Great Priory of Scotland*, publicată în facsimil, CD-ROM, Edinburgh, Grand Lodge of Scotland (1949-2000).
Duncan M. C., *Duncan's Masonic Ritual and Monitor*, Kila, MT, Kessinger, 2004.
Dutens L. Rev., *Memoires d'un voyageur qui se repose*, London, Cox Sons & Baylis, 1807.
Dyer C., *Symbolism in Craft Freemasonry*, London, Gale & Polden, 1951.
Edwards I. E. S., *The Pyramids of Egypt*, New York, NY, Viking, 1986.
Ellis A., *The Penny Universities*, London, Secker & Warburg, 1956.
Espinasse M., *Robert Hooke*, London, Heinemann, 1954.
Faivre A., *The Golden Fleece and Alchemy*, New York, NY, State University Press of New York, 1993.
Fideler D. (prin grija), *Alexandria: The Journal for the Western Cosmological Traditions*, în *Phanes Press*, Grand Rapids, MI, 1994.
Finden P., *Athanasius Kircher: The Man Who Knew Everything*, London, Routledge, 2003.
Fox W., *Valley of the Craftsmen: Scottish Freemasonry in America's Southern Jurisdiction*, Columbia, SC, University of South Carolina Press, 2002.
Francovich C., *Storia della Massoneria in Italia*, Firenze, 1974.
Frankfort H., *Kingship and the Gods*, Chicago, IL, University of Chicago Press, 1948.
Frankfort H., *Before Philosophy*, London, Penguin, 1951.
Franklin B., *Autobiography of Benjamin Franklin*, Oxford, Oxford University Press, 1998.
Freud S., *Mosè e il monoteismo*, Torino, Boringhieri, 1977.
Fuller, J. O., *The Comte de Saint-Germain,* London, East-West, 1988.
Gardiner A., *Egyptian Grammar*, Oxford, Institute and Ashmolean Museum, 1975.
Gardner L., *Bloodline of Holy Grail*, London, Thorsons-Element/HarperCollins, 2002.
Gardner L., *Realm of the Rings Lords*, London, Thorsons-Element/HarperCollins, 2003.
Gardner L., *Lost Secrets of Sacred Ark*, London, Thorsons-Element/HarperCollins, 2003.
Gardner L., *Genesis of the Grail Kings*, London, Transworld/Bantam, 1999.
Gardner L., *The Magdalene Legacy*, London, Thorsons-Element/HarperCollins, 2005.
Gattey C. N., *Farmer's George Black Sheep*, Buks, Kensal Press, 1985.
Gibson S., Jacobsen D. M., *Below the Temple Mount in Jerusalem*, Oxford, Tempus Reparatum, 1996.
Gilbert A., *The New Jerusalem,* London, Bantam, 2002.
Ginsberg L., *Legends of the Jews*, Baltimore, MD, J. Hopkins University Press, 1998.
Flavius Josephus, *Contra Apionem*, Torino, UTET, 1998.
Flavius Josephus, *Antichităţi judaice*, Torino, UTET, 1998.
Flavius Josephus, *Războaiele judaice*, Milano, Mondadori, 1995.
Gould R. F., *Gould's History of Freemasonry*, London, Caxton, 1933.
Gould R. F., *The Concise History of Freemasonry*, London, Gale & Polden, 1951.
Grant K., *The Magical Revival*, London, Skoob Books, 1991.
Graves R., *The White Goddess*, London, Faber & Faber, 1961.
Greenia C., *Bernard de Clairvaux Treatises*, Kalamazoo, MI, Cistercian Publications, 1977.
Gregorio di Tours, *Storia dei Franchi*, Milano, Fondazione Lorenzo Valla, 1981.
Griffith T. (prin grija lui), *The Concise Pepys*, Ware, Wordsworth, 1997.

Guy de la Bédoyère (prin grija lui), *The Diary of John Evelyn*, Woodbridge, Boydell Press, 1995.
Gunther R. T., *Early Science in Oxford*, London Dawson, 1930.
Habachi L., *The Obelisks of Egypt*, London, J. M. Dent, 1978.
Hadden J. C., *Prince Charles Edward*, London, Sir Isaac Pitman & Sons, 1913.
Hale J., *Reinassance*, New York, NY, Time Incorporated, 1965.
Hale J., *The Civilization of Europe in the Reinassance*, New York, NY, Atheneum, 1994.
Hall M. B., *The Scientific Reinassance 1450 – 1630*, New York, NY, Dover Publications, 1994.
Hall M. P., *The Lost Keys of Freemasonry*, Richmond, VA, Macoy Publishing and Masonic Supply, 1976.
Hall M. P., *The Secret Teachings of All Ages*, Los Angeles, CA, Philosophical Research Society, 1989.
Hamilton J., *The Craft*, London, Crucible, 1986.
Hamilton J. D., *Material Culture of the American Freemasons*, Lexington, MA, Museum of Our National Heritage, 1994.
Hancock G., *The Sign and the Seal*, London, Heinemann, 1992.
Hancock G., *Fingerprints of the Gods*, London, Heinemann, 1995.
Hastings J. (prin grija lui), *Dictionary of the Bible*, Edinburgh, T & T Clark, 1909.
Hauer C. E., *Christopher Wren & the Many Sides of Genius*, New York, NY, The Edwin Mellen Press, 1997.
Hay R. A., *The Genealogie of the Sainteclairs of Rosslyn*, Edinburgh, Grand Lodge of Scotland, 2002.
Haynes A., *The Elizabethan Secret Service*, Stroud, Sutton, 2000.
Heidel A., *The Babylonian Genesis*, Chicago, IL, Chicago University Press, 1942.
Heidel A., *The Gilgamesh Epic and Old Testament Parallels*, Chicago, IL, Chicago University Press, 1949.
Henry J., *Mozart Frère Maçon – La symbolique maçonnique dans l'oeuvre de Mozart*, Aix-en-Provence, Editions Alinea, 1991.
Horne A., *Solomon's Temple in Masonic Tradition*, London, Aquarian Press, 1971.
Howard M., *The Occult Conspiracy*, London, Rider, 1989.
HRH prince Michael of Albany, *The Forgotten Monarchy of Scotland*, London, Element Books, Shaftesbury, 1988 – London, Chrysalis/Vega, 2002.
Hunter M., *Science and Society in Restoration England*, Cambridge, Cambridge University Press, 1981.
Hunter M., *Robert Boyle, Scrupulosity and Science*, Woodbridge, Boydell Press, 2000.
Hunter M., *Robert Boyle 1627 – 1691*, Woodbridge, Boydell Press, 2000.
Huss W., *The Master Builders II*, Pennsylvania, PA, Grand Lodge of Free and Accepted Masons of Pennsylvania, 1988.
Inwood S., *The Man Who Knew Too Much*, London, Macmillan, 2002.
Jacobsen T., *The Tresures of Darkness – A History of Mesopotamian Religion*, New Haven, CT, Yale University Press, 1976.
Jackson B. A. F. C., *Rose Croix*, London, Lewis Masonic, 1980.
Jackson K., *Beyond the Craft*, London, Lewis Masonic, 1980.
Jennings H, *The Rosicrucians: Their Rites and Mysteries*, London Routledge, 1887.
Jones B. E., *Freemason's Book of the Royal Arch*, London, Harrap, 1957.
Jones B. E., *Freemason's Guide and Compendium*, London, Harrap, 1988.

Jordan W. C. (prin grija lui), *The Middle Ages: An Encyclopedia for Students*, New York, NY, Charles Scribner & Sons, 1985.
Hosten C. H., *Elias Ashmole*, Oxford, Ashmolean Museum and the Museum of the History of Science, 1985.
Jung C. G., *Psicologia e alchimia*, Torino, Boringhieri, 1981.
Keating G., *The History of Ireland*, 1640; retipărire prin grija Irish Texts Society, London, 1902-1914.
Keller W., *La Bibbia aveva ragione*, Milano, Garzanti, 1969.
Kemp B., *Sir Francis Dashwood*, London, Macmillan, 1967.
Keynes G, *The Royal Society Newton Trecentennary Celebrations*, Cambridge, Cambridge University Press, 1947.
Kitchen K. A., *Ramesside Inscriptions*, Oxford, Basil H. Blackwell, 1975.
Knight C., Lomas R., *The Hiram Key*, London, Century, 1996.
Knight C., Lomas R., *The Second Messiah*, London, Century, 1997.
Knight S., *Jack the Ripper: The Final Solution*, London HarperCollins, 1979.
Knight S., *The Brotherhood: The Secret World of the Freemasons*, London, HarperCollins, 1994.
Kramer S. N., *History Begins at Sumer*, London, Thames & Hudson, 1958.
Kramer S. N., *Sumerian Mythology*, New York, NY, Harper Bros, 1961.
Kronenberger L., *The Extraordinary Mr. Wilkes*, London, New English Library, 1974.
Lane J., *Masonic Records 1717 – 1894*, London, United Grand Lodge of England, 1895.
Lang A., *The Companions of Pickle*, London, Longmans, 1898.
Lang A., *Prince Charles Edward Stuart*, London, Longmans, 1903.
Lang A., *Historical Mysteries*, London, Thomas Nelson, 1904.
Laurie W., *History of Freemasonry*, Edinburgh, Grand Lodge of Scotland, 1859.
Lawrie A., *History of Freemasonry*, London, Longmans & Rees, 1804.
Lemesurier P., *The Great Pyramid Decoded*, Shaftesbury, Element Books, 1977.
Lepper J. H., Crossle P., *History of Grand Lodge of Free and Accepted Masons of Ireland*, Dublin, Lodge of Research, 1925.
Levine M., *The Tabernacle: Its Structure and Utensils*, Tel Aviv, Soncino Press, 1969.
Lewies L., *Connoiseurs & Secret Agents*, London, Chatto & Windus, 1961.
Lewis H. S., *The Mystical Life of Jesus*, San José, CA, Ancient and Mystical Order Rosae Crucis, 1982.
Lloyd J. E., *A History of Carmarthenshire*, London, Carmarthen Society, 1939.
Lomas R., *Invisible College*, London, Headline, 2002.
Loomis R. S., *The Grail: From Celtic Myth to Christian Symbolism*, Cardiff, University of Wales Press, 1963.
Looney G. T (prin grija lui), *Shakespeare Identified*, London, Cecil Palmer, 1920.
Loth D., *Lafayette*, London, Cassell, 1952.
Lyons H., *The Royal Society 1660 – 1940*, Cambridge, Cambridge University Press, 1944.
Macaulay T., *The History of England*, London, Penguin, 1968.
Macgregor Mathers S. L., *The Key of Solomon the King*, London, Routledge & Kegan Paul, 1972.
Mackenzie C., *Prince Charlie and his Ladies*, London, Cassell, 1934.
Mackey A., *Encyclopedia of Freemasonry* (ediție a anului 1909 în facsimil), Kila, MT, Kessinger, 2003.
Maclean F., *Bonnie Prince Charlie*, London, Weidenfeld & Nicolson, 1988.

Macnulty W. K., *Freemasonry*, London, Thames & Hudson, 2003.
Macoy R., *Dictionary of Freemasonry*, New York, NY, Gramercy, 1990.
Madame Olivier des Armoises, *Un rapport sur la mort étrange du 4ième Comte d'Albanie le Prince Charles Benoit Stuart à Monsieur le Ministre des Affaires Etrangères a Paris*, Paris, 1888.
Malan S. C (prin grija lui), *The Book of Adam and Eve* (din textul etiopian), London, William & Norgate, 1882.
Mannix D., *The Hell-Fire Club*, London, New English Library, 1978.
Manuel F. E., *The Religion of Isaac Newton – The Freemantle Lectures 1973*, Oxford, Clarendon Press, 1974.
Marrs J., *Rule by Secrecy*, New York, NY, HarperCollins/Perennial, 2001.
Marshall A., *Intelligence & Espionage in the Reign of Charles II 1660 – 1685*, Cambridge, Cambridge University Press, 1994.
Maccarter J. P., *Reformed Historical Studies on the Enlightenment Era and its Aftermath*, The Puritan's Home School Curriculum, 2003.
McLynn F., *The Jacobites*, London, Routledge & Kegan Paul, 1985.
McLynn F., *Charles Edward Stuart*, London, Routledge & Kegan Paul, 1988.
Mellor A., *La chart inconnue de la franc-maçonnerie chrétienne*, Tuors, 1965.
Mills E. W., *Lutterworth Dictionary of Bible*, Cambridge, Lutterworth Press, 1994.
Moncrieffe I., *The Highland Clans*, London, Barrie & Jenkins, 1982.
Morgan D. T., *The Devious Doctor Franklin, Colonial Agent*, Macon, GA, Mercer University Press, 1999.
Morton H. V., *In Search of Scotland*, London, Methuen, 1929.
Murphy T. W., Hopkins M., *Rosslyn*, Shaftesbury, Element Books, 1999.
Neve R., *The City and the Country Purchaser and Builder's Dictionary or the Compleat Builder's Guide*, London, Philomath, 1703.
Nichols R., *Robert Hooke and the Royal Society*, Lewes, Book Guild, 1999.
Nicolson A, *Power and Glory*, London, HarperCollins, 2003.
Olszewski G. J. A., *A History of the Washington Monument 1844 – 1968*, Washington DC, Office of History and Historic Architecture, 1971.
Ornstein M., *The Role of Scientific Societies in the 17th Century*, Chicago, IL, Chicago University Press, 1938.
Osman A., *Strangers in the Valley of Kings*, London, Souvenir Press, 1987.
Osman A, *Moses, Pharaoh of Egypt*, London, Grafton/Collins, 1990.
Ovason D., *The Secret Architecture of Our Nation's Capital*, New York, NY, HarperCollins/Perennial, 2002.
Ovason D., *The Secret Symbols of the Dollar Bill*, New York, NY, HarperCollins, 2004.
Oxford Compact English Dictionary (Oxford World Library, O.W.L Micrographic), Oxford, Oxford University Press, 1971.
Oxford Concise English Dictionary, prin grija Della Thompson, Oxford, Oxford University Press, 1995.
Pagels E., *The Origin of Satan*, New York, NY, Random House, 1995.
Paine L., *Britain's Intelligence Service*, London, Robert Hale, 1979.
Painter S., *Mediaeval Society*, Ithaca, NY, Cornell University Press, 1951.
Patai R., *The Jewish Alchemists*, Princeton, NJ, Princeton University Press, 1994.
Pepys S., *The Illustrated Pepys*, Penguin, 2000.
Perkins J. B., *France in the American Revolution*, Williamstown, MA, Cornerhouse, 1970.

Petrie C., *The Stuarts*, London, Eyre & Spottiswoode, 1937.
Petrie C., *The Jacobite Movement: The Last Phase*, London, Eyre & Spottiswoode, 1950.
Petrie Flinders W. M., *Research in Sinai*, London, John Murray, 1906.
Philalethes Eiranaeus, *Introitus apertus ad occlusum regis palatium*, Amsterdam, Musaem Fermeticum, 1667.
Philalethes Eiranaeus, *Tres tractatus de metallorum transmutatione*, Amsterdam, Musaeum Hermeticum, 1668.
Piatigorsky A., *Freemasonry, The Study of a Phenomenon*, London, Harvill Press, 1997.
Picard L., *Restoration London*, Phoenix, 1997.
Pike A., *Morals and Dogma of the Ancient and Accepted Scottish Rite Freemasonry*, Kila, MT, Kessinger, 2004.
Platts B., *Scottish Hazard*, London, Proctor Press, 1990.
Pope S., *The development of Freemasonry in England and Wales*, London, Ars Quatuor Coronatorum, 1956.
Pryde G. S., *The Treaty of Union Between Scotland and England 1707*, London, Thomas Nelson, 1950.
Prys-Jones A. G., *The Story of Carmarthenshire*, Swansea, Christopher Davies, 1959.
Purver M., *The Royal Society, Concept and Creation*, London, Routledge & Kegan Paul, 1967.
Raw C., *The Moneychangers*, London, Harvill Press, 1992.
Ridley J., *The Freemasons*, London, Constable & Robinson, 1999.
Ritmeyer L., Ritmeyer K., *Secrets of Jerusalem's Temple Mount*, Washington DC, Biblical Archaeological Society, 1998.
Robbins A., *Secrets of the Tomb*, Boston MA, Little Brown/Back Bay, 2002.
Roberts G., *Aspects of the Welsh History*, Cardiff, University of Wales Press, 1969.
Robinson H. W. (prin grija lui), *The Diary of Robert Hooke*, London, Taylor & Francis, 1935.
Robinson J., *Born in Blood*, London, Guild Publishing, 1989.
Robinson J., *A Pilgrim's Path: Freemasonry and the Religious Rite*, New York, NY, M. Evans, 1993.
Robinson R. (prin grija lui), *Newton Trecentennary Celebrations*, Cambridge, The Royal Society London and Cambridge University Press, 1947.
Robison J., *Proofs of a Conspiracy Against All the Governments of Europe* – 1801, Hawthorn, CA, Christian Book Club of America, 1961.
Roney-Dougal S., *Where Science and Magic Meet*, Shaftesbury, Element Books, 1993.
Roux G., *Ancient Iraq*, George Allen & Unwin, 1964.
Rudé G., *Wilkes and Liberty*, Oxford, Oxford University Press, 1972.
Russel P., *Benjamin Franklin: The First Civilized American*, New York, NY, Brantano's, 1926.
Marquis de Ruvigny et Raineval, *The Jacobite Peerage, Baronetage, Knightage and Grants of Honour* (1921), retipărire în facsimil, London, Charles Skilton, 1974.
Sandbach R., *Understanding the Royal Arch*, Hersham, Lewis Masonic, 1992.
Schodde G. H. (prin grija lui), *The Book of Jubilees*, Oberlin, OH, E. J. Goodrich, 1888.
Schoenbrun D., *Triumph in Paris*, New York, NY, Harper & Row, 1976.
Schrodter W., *A Rosicrucian Notebook,* York Beach, ME, Samuel Weiser, 1992.
Shapiro B. J., *John Wilkins 1914 – 1672*, Berkeley, CA, University of California Press, 1969.

Shapiro D., *The Body Mind Workbook*, Shaftesbury, Element Books, 1990.
Shields A., Henry Stuart, Cardinal of York, London, Longmans, 1908.
Shields A., Lang A., *The King Over the Water*, London, Longmans, 1897.
Siefker P., *Santa Claus, Last of the Wild Man*, Jefferson, NC, MacFarland, 1997.
Sinclair A., *The Secret Scroll*, London, Birlinn, 2002.
Sinclair A., *The Sword and the Grail*, New York, NY, Crown, 1992.
Smith C. F, *John Dee*, London, Constable, 1909.
Sobel D., *Longitude*, London, Fourth Estate, 1995.
Sora S., *Secret Societies of America's Elite*, Rochester, VT, Destiny Books, 2003.
Speiser E. A (prin grija lui), *The Anchor Bible – Genesis* (traducere din textul ebraic), Garden City, NY, Doubleday, 1964.
Sprat T., *History of Royal Society of London for the Improving of Natural Knowledge*, retipărire a ediției din 1667, London Routledge & Kegan, 1959.
Stauffer V., *England and the Bavarian Illuminati* (1919), Woodbridge, VA, Invisible College Press, 2005.
Stevenson D., *The Origins of Freemasonry*, Cambridge, Cambridge University Press, 1988.
Stoyanov Y., *The Hidden Tradition in Europe*, London, Arkana/Penguin, 1994.
Strayer J. R. (prin grija lui), *Dictionary of the Middle Ages*, New York, NY, Charles Scribner's Sons, 1985.
Stukeley W., *Memoirs of Sir Isaac Newton's Life*, London, Taylor & Francis, 1936.
Swanton M. (prin grija lui), *The Anglo Saxon Chronicle*, London, J. M. Dent, 1997.
Sworder M. (prin grija lui), *Fulcanelli: Master Alchemist: Le Mystère des Cathédrales*, Albuquerque, NM, Brotherhood of Life, 1986.
Thiering B., *Jesus the Man*, London, Transworld, 1992.
Thomson K., *The Masonic Thread in Mozart*, London, Lawrence & Wishart, 1977.
Tinniswood A., *His Invention So Fertile*, London, Jonathan Cape, 2001.
Trow M. J., Trow T., *Who Killed Kit Marlow?*, Stroud, Sutton, 2001.
Tudhope G. V., *Bacon, Masonry*, Berkeley, CA, University of California Press, 1954.
Velikovski I., *Ages in Chaos*, London, Sidgwick & Jackson, 1952.
Vermes G., *The Complete Dead Sea Scrolls in English*, London, Penguin, 1995.
Waite A. E., *Alchemist Trough the Ages*, New York, NY, Steinerbooks, 1988.
Waite A. E., *Devil Worship in France with Diana Vaughan and the Question of Modern Palladism*, York Beach, ME, Red Wheel/Weiser, 2003.
Walker P. R., *The Italian Renaissance*, New York, NY, Facts on File, 1995.
Wallace-Hadrill J. M., *The Long Haired Kings*, London, Methuen, 1962.
Ward, J. S. M., *Freemasonry and the Ancient Gods*, London, Simpkin Marshall, 1926.
Watson W. J., *The History of Celtic Place Names of Scotland*, Edinburgh, William Black-wood, 1926.
White M., *Isaac Newton, the Last Sorcerer,* London, Fourth Estate, 1998.
Wilmshurst C. W., *The Meaning of Masonry*, New York, NY, Gramercy, 1995.
Wilson A. N., *Jesus*, London, Sinclair Stevenson, 1992.
Wilson C., Grant J., *The Directory of Possibilities,* Exeter, Webb & Bower, 1981.
Wolfram von Eschenbach, *Parzival* (prin grija lui H. D. Sacker), Cambrigde, Cambridge University Press, 1963.
Wooley B., *The Queen's Conjuror*, London, HarperCollins, 2001.
Wooley B., *The Sumerians*, London, W. W. Norton, 1965.

Yarker J., *The Arcane Schools – A Review of their Origin and Antiquity, with a General History of Freemasonry, and its Relation to the Theosophic, Scientific and Philosophical Mysteries*, Belfast, William Tait, 1909.
Yates F. A., *Giordano Bruno and the Hermetic Tradition*, Chicago, IL, Chicago University Press, 1964.
Yates F. A., *The Art of Memory*, Chicago, IL, Chicago University Press, 1966.
Yates F. A., *Theatre of the World*, Chicago, IL, Chicago University Press, 1969.
Yates F. A., *The Rosicrucian Enlightenment*, St. Albans, Paladin, 1975.
Yates F. A., *The Occult Philosophy in the Elizabethan Age*, London Routledge & Kegan, 1983.
Yatri, *Unknown Man*, Sidgwick & Jackson, 1988.
Yochai S. Bar, *The Zohar* (prin grija rabinului M. Berg), New York, NY, The Kabbalah Centre, 2003.
Zieber E., *Heraldry in America*, New York, NY, Grenwich House, 1895.

Surse imagini: Bridgeman Art library (din Londra), Guildhall Library Corporation (din Londra), Adam McLean, Library Company of Philadelphia, George Washington Masonic National Memorial din Alexandria, VA.

Enumerarea din *Bibliografie* ar fi trebuit să încheie rândurile lucrării de față, dar un alt punct de vedere trebuie făcut cunoscut: este cel exprimat de scriitorul Corrado Augias care, în lucrarea intitulată *I segreti del Vaticano* (2010, Milano, Arnoldo Mondadori Editore S.p.A.), furnizează alte informații privitoare la familia Stuart și la evenimentele în care a fost implicată aceasta.Capitolul VIII al acestei cărți se numește *Două morminte*:

Bazilica San Pietro este plină de monumente funerare, cele mai importante fiind reprezentate fie de calitatea realizării acestora, fie de persoana care se află înmormântată. Mausolelul reginei Cristina a Suediei și celălalt (despre care se va vorbi în continuare) au un motiv important să se afle în primele rânduri ale strategiei politice a papilor.În partea stângă a bazilicii, imediat după intrare, se află un monument (realizat de Antonio Canova) în stil neoclasic.O inscripție destul de lungă aflată pe acest monument, spune: *Iacobo III, Iacobi II Magnae Brit Regis Filio Karolo Eduardo Et Henrico Decano Patrum Cardinalium Iacobi III Filiis Regiae Stirpis Stuardiae Postremis Anno MDCCCXIX*.

Deci, în anul 1819, artistul a imortalizat în acest fel familia Stuart care începând din 1371 a domnit timp de aproape trei secole în Scoția, și până în 1714 asupra întregii Anglii. Denumirea familiei este destul de curioasă pentru că, la început *Stewart* (sau *Steward* după care *Stuart*) indica o funcție – majordom, înalt funcționar, înalt demnitar – acordată de suveranul acelor ținuturi (David I, secolul XII) unui membru al familiei.Din punct de vedere cronologic, perioada care ne interesează va fi mult mai târziu, spre secolul al XVII-lea, înglobând evenimentele cunoscute cu numele de *Glorious Revolution* – revoluția de la 1688 – o serie de întâmplări care i-au atribuit Angliei întâietatea în ceea ce privește apariția unei *monarhii constituționale*.

S-a întâmplat ca ghinionistul Charles I Stuart, rege al Angliei și al Irlandei (1600-1649) să se căsătorească cu Maria Henriette (de religie catolică), fiica regelui Henric al IV-lea al Franței și soră a regelui Ludovic al XIII-lea.La începutul secolului al XVI-lea,

predecesorul lui Charles I (regele Henric al VIII-lea al Angliei), iritat de faptul că papa i-a negat divorțul, a pus bazele unei noi confesiuni creștine pe care a numit-o *Anglicana Ecclesia* – Biserica Anglicană.Henric al VIII-lea s-a declarat conducător al acestei biserici, succesorii lui având posibilitatea să primească și funcția de conducător al Bisericii Anglicane.Ca urmare, căsătoria regelui Charles I cu o ”papistă” a fost considerată imprudentă și mulți au văzut (dar mai ales, se temeau de) începutul unei reapropieri de Roma. Această neîncredere latentă a izbucnit ca urmare a politicii fiscale dure a lui Charles I, constrâns să adopte măsuri financiare radicale pentru a-și finanța războaiele.Animozitățile continue dintre *Coroană* și Parlament, disproporția dintre voința regelui și puterea fragilă de care dispunea (după cum se întâmplă de fiecare dată în cazul unei slăbiciuni arogante), au alimemtat *Războiul Civil*.La 9 februarie 1649, suveranul și-a sfârșit zilele sub securea călăului.Cu circa un secol și jumătate înainte ca *Jacobinii* să-l decapiteze (la Paris) pe regele Ludovic al XVI-lea, englezii au fost primii care și-au decapitat propriul suveran.

Alexandre Dumas și-a axat acțiunea romanului său *După douăzeci de ani* tocmai pe tentativa lui Athos și Aramis de a-l salva pe regele Charles I.Cei doi *muschetari* au fost trimiși în Anglia (împreună cu lordul de Winter) de către Maria Henriette, soția regelui Charles I.Cei trei s-au întâlnit cu suveranul englez la granița cu Scoția; tentativa de salvare nu a reușit iar Charles I a fost judecat și condamnat.După ce acest rege a murit, tronul nu a fost preluat de un alt rege ci de un tiran, lider al *Puritanilor* – Oliver Cromwell, care și-a asumat titlul de *Lord Protector* al *Commonwealth*, impunându-și propria putere dar și spectrul unei posibile republici.

După revenirea la tronul Angliei a familiei Stuart, conducerea a fost preluată de doi frați, ambii fiii defunctului rege Charles I: Charles al II-lea (din 1660 până în 1685) și, pentru o scurtă perioadă de timp, James al II-lea (1685-1688).În general, atunci când se spune că *Revoluția Glorioasă* nu a fost o acțiune sângeroasă, nu este o afirmație chiar exactă.Se poate spune că desfășurarea acestor evenimente a fost rapidă (au durat circa trei luni), cu victime relativ puține dacă se ține cont că întâmplările care l-au avut ca protagonist pe regele James al II-lea sunt partea concluzivă a unui conflict început pe vremea regelui Charles I.Având (înainte de scurta domnie) titlul de duce de York, James al II-lea a fost comandant al Marinei Regale (*Lord High Admiral*).În 1664, când englezii au intrat în stăpânirea teritoriului olandez al *New Holland*, orașul New Amsterdam a fost rebotezat în onoarea acestui duce – New York.

Prima soție a lui James al II-lea – Anna Hyde (decedată în 1671) – a născut două fiice, Maria și Anna (la fel ca în dinastiile imperiale ale Imperiului Roman, același nume apare de mai multe ori, din generație în generație).James al II-lea s-a căsătorit (a doua oară) cu prințesa italiană – catolică – Maria Beatrice d'Este (reprezentantă a ducilor de Modena), în Parlament ivindu-se imediat bănuiala că, în realitate, această prințesă ar fi fost o spioană a papei.În tentativa de reechilibrare a situației, Charles al II-lea a organizat căsătoria dintre prima fiică a lui James – Maria – cu protestantul Wilhelm d'Orange, *stateolder* (guvernator) al Olandei, îndepărtând pericolul de reîntoarcere la credința catolică.Căsătoria strategică nu a oprit nemulțumirile.Un ministru anglican, Titus Oates (fost iezuit!) a început să răspândească zvonul că ar exista posibilitatea unui complot papal care ar fi urmat să-l îndepărteze pe regele Charles al II-lea, înlocuindu-l cu regele ”filo-catolic” James.Soția lui Charles al II-lea, prințesa portugheză Caterina de Bragança a fost sterilă și chiar dacă suveranul a avut o mulțime de urmași aduși pe lume cu multitudinea de amante, James al II-lea era candidatul cel mai sigur la succesiune.Charles al II-lea a murit în feb-

ruarie 1685 convertindu-se – *in extremis* – la catolicism.La 52 de ani, James (duce de York) a devenit noul rege (inițial a fost privit cu o anumită simpatie).Destul de curând a trebuit să înfrunte revolte și conspirații; documentul – *Declarația de indulgență* – (a) acestuia, prin care se proclama libertatea religioasă în regat, a fost criticat nu pentru faptul că punea pe același plan anglicanii și catolicii, ci de faptul că îi avantaja pe cei din urmă. Lucrurile s-au complicat și mai mult când s-a aflat că regina Maria Beatrice d'Este era însărcinată.Dacă ar fi fost un băiat, acesta ar fi fost primul la succesiune, ”declasându-l” pe Orange.

Cu toate că era un soldat bine pregătit, James al II-lea s-a dovedit un suveran slab. Tragica experiență a tatălui ucis de călău nu i-a servit la nimic, acesta repetând (în parte) greșelile tatălui: ostentându-și catolicismul, s-a așezat împotriva cercurilor anglicane.A sfidat influența protestanților acordând catolicilor poziții de putere oriunde ar fi fost posibil (Guvern, forțe armate, universități).Pentru prima (din 1558) a restabilit relațiile diplomatice cu Sfântul Scaun (Vaticanul), fapt care a stârnit nemulțumirea multor persoane, mai ales că James al II-lea, din punct de vedere personal avea convingeri catolice, iar ca suveran se afla la conducerea Bisericii Anglicane.Ceea ce în termenii de azi s-ar numi *conflict de interese*.Eroarea cea mai gravă pe care a comis-o James al II-lea a fost faptul că nu a acordat importanță stării de spirit predominantă în rândurile poporului.Pe durata regatului fratelui său (Charles al II-lea), Londra a avut parte de două evenimente tragice: epidemia de ciumă din 1665 și incendiul din 1666, acel *The Great Fire*.Oamenii de rând erau obosiți de atâtea lipsuri și nevoi, de războaiele religioase și mulți erau gata să primească ”mesajul” lui John Locke și al altor iluminiști, care propuneau toleranța religioasă și principiul conform căruia nici o religie nu avea întâietate în fața alteia, că nici o religie nu putea fi impusă, că oamenii puteau fi îndrumați către *Biserică*, dar nu era normal să fie forțați.În mod diferit față de cum susținea (de la Roma) papa Inocențiu al XI-lea, catolicii fiind definiți *superstițioși* și *idolatri*.

În mai 1688, printr-o delegație engleză care s-a deplasat în Olanda, s-a cerut intervenția oficială a lui Wilhelm d'Orange.*Stateolder*-ul a răspuns că dacă ceea ce se dorește de la el este o debarcare de trupe, adică o intervenție armată, pentru a legitima această intervenție ar fi avut nevoie de o ”cerere” semnată de un număr semnificativ de persoane. Cererea a ajuns la 30 iunie, semnată de personalități de seamă (chiar nu toate se aflau la înălțimea rangului lui Wilhelm).La 10 iunie, Maria Beatrice a născut un fiu (viu și sănătos) care a primit numele de James Francis Edward Stuart și titlul de principe de Wales. Regele James al II-lea avea un moștenitor și printre anglicani și protestanți, nașterea acelui copil a dus la creșterea temerilor privitoare la o posibilă dinastie catolică pe tronul Angliei.

Poziția lui James al II-lea a început să se înrăutățească.Arhiepiscopul de Canterbury și o mare parte a clerului anglican au refuzat să prezinte (după cum a ordonat regele) *Declarația de indulgență*.Înfuriat, suveranul intenționa să-i cheme în judecată pe episcopii rebeli, dar a fost sfătuit să nu o facă, o eventuală declarare ca *nevinovați* a respectivilor episcopi ar fi înrăutățit și mai mult situația regelui.Regele a insistat pentru proces, episcopii au fost declarați *nevinovați* și totul se termină cu un fiasco pentru rege.Unii istorici sunt de părere că respectiva sentință a constituit începutul declinului său.O altă eroare, fruct al ”convulsiilor” de moment, a fost amenințarea suspendării legii *habeas corpus*, în vigoare din 1679 [garanția de nevinovăție a imputatului în procesele penale, un principiu legiferat de *Magna Charta Libertatum* (semnată și de John *Fără Țară*, în 1215)].Avertizat de pericolul unei invazii, regele era sigur că ginerele lui (Wilhelm) nu ar fi îndrăznit un astfel de afront, sperând ca Maria să-și împiedice soțul să-și atace socrul.Evenimentele au arătat

că nu a fost așa, existând multe întâmplări de-a lungul istoriei (inclusiv în cadrul fostului Imperiu Roman) în care *rațiunile puterii* au avut întâietate.

Wilhelm s-a îmbarcat la 30 octombrie 1688 și a debarcat la 5 noiembrie la Torbay, în Devon.Era prima dată (din 1066) când o armată cu intenții ostile debarca pe coastele engleze.Regele nu știa ce să facă: să plece cu trupele în întâmpinarea lui Wilhelm (lăsând capitala fără pază) sau să-și dispună trupele în jurul Londrei (cu risul de a aștepta o perioadă nedeterminată), în întâmpinarea lui Wilhelm.Unicii ofițeri de încredere pentru James erau cei catolici, dar care nu dețineau decât 10% din funcțiile de comandă.De-a lungul acelor zile, James al II-lea le-a amintit ambasadorului francez și *nunțiului* (trimisului) papal destinul lui Edward al II-lea, Henric al IV-lea și Richard al II-lea, asasinați de apropiați.Wilhelm și-a asigurat soția că James al II-lea își va păstra integritatea dar este știut cât de puțin e nevoie ca cele spuse de o persoană puternică să nu aibă nici un temei.

Unul din motivele de îngrijorare al lui James al II-lea era ca fiul acestuia să fie răpit pentru a fi crescut în religia protestantă.Bazându-se pe puțini credincioși, James al II-lea și-a trimis fiul și soția la vărul acestuia (în Franța), regele Ludovic al XIV-lea.Dându-le 24 de ore de avantaj, după ce a ordonat dizolvarea armatei, regele a fugit pe timpul nopții. Deghizat în preot, regele a fost oprit și obligat să se întoarcă la Londra unde i s-a sugerat (sau ordonat) să plece oriunde dorește, oriunde dar la exteriorul Angliei.Cu un mic anturaj, James al II-lea s-a stabilit la St. Germain-en-Laye (aproape de Paris) una din reședințele suveranilor francezi.

Sub forma acestei scurte prezentări, acestea ar fi fost faptele care au dus la convulsiile sociale.Evenimente încâlcite care lasă să se întrevadă ce anume a determinat acțiunile protagoniștilor, mai ales interesele formidabile care s-au aflat deasupra oricăror motive, idealurile politice și religioase care au determinat acțiunile fiecăruia.Suma acțiunilor, motivate adeseori de egoism, au pus bazele unui eveniment fundamental în istoria civilizației occidentale.Rezultatul final al acestor lupte a dus la impunerea (de către Parlamentul englez) unor limitări importante la adresa *Coroanei*.În Anglia (și după aceea în exteriorul ei) s-a afirmat principiul politic conform căruia puterea unui rege trebuia echilibrată cu contramăsuri pentru ca nimănui să nu-i vină ideea să schimbe *sceptrul regal* cu *bastonul de tiran*.La nivel local, pe tronul Angliei nu se va mai afla un catolic.

Wilhelm a debarcat la 5 noiembrie; James al II-lea a fugit la 23 decembrie; Parlamentul s-a reunit în a doua jumătate a lunii ianuarie, iar la 13 februarie, Wilhelm și soția lui – Maria – au primit coroana Angliei.În 1718, către vârsta de treizeci de ani, fiul lui James al II-lea și al Mariei Beatrice d'Este s-a stabilit la Roma, încurajat și primit foarte bine de papa Clement al XI-lea și anturajul acestuia.Pontiful i-a făcut cadou *Palatul Muti Papazzurri*, o clădire impozantă care în prezent se află în fața *Universității Pontificale Gregoriene*.La cadoul clădirii s-a adăugat o rentă de doisprezece mii de scuzi atunci când tânărul s-a căsătorit cu Maria Clementina Sobieska (prințesă poloneză catolică), mai tânără cu circa paisprezece ani, nepoata lui Jan Sobieski [cel care în 1683 a contribuit în măsură decisivă la eliberarea Vienei de asediul otoman (de avut în vedere și rolul, respectiv poziția Poloniei, în cadrul evenimentelor perioadelor succesive: rezistența polonă – Jan Karski, papa Ioan Paul al II-lea – nota traducerii în limba română)].Nu trebuie crezut că o astfel de căsătorie, cu motive politice și religioase foarte clare, a fost un lucru ușor de realizat.Ideea acestei căsătorii a stat la baza a numeroase intrigi, în care au fost implicate diverse capete încoronate, dar și papa.Curieri secreți au străbătut Europa în lung și-n lat; diplomați experți au studiat diferite soluții și au fost puse la cale diverse stratageme care să împiedice această căsătorie.

Cel mai ferm opozant al căsătoriei a fost regele George I de Hanovra (devenit rege al Marii Britanii și al Irlandei) care se temea de apropierea spectrului catolicismului de insulă, chestiune rezolvată (după cum sperau și supușii acestuia) în mod definitiv.Imperatorul Carol al VI-lea al Austriei nu a stat pe gânduri; aflând că Maria Clementina i-ar fi traversat teritoriul în drum spre Roma a arestat-o și a închis-o în castelul de la Innsbruck.O închisoare lugubră din care îndrăzneața prințesă a reușit să evadeze înșelându-i pe gardieni. [Carol al VI-lea, Viena 1685-1740, a fost al doilea fiu al lui Leopold I și al Eleonorei de Neuburg, fiind ultimul descendent pe linia masculină al Habsburgilor.În 1708, Carol al VI-lea s-a căsătorit cu Elisabeta Cristina de Brunswick-Wolfenbüttel, cu care a avut trei fiice: una dintre ele s-a născut în 1717 și s-a numit Maria Teresa – nota traducerii în limba română].

După ce a ajuns la Bologna, pentru a se evita ”loviturile de culise”, s-a organizat căsătoria *prin procură* cu James Francis Edward Stuart.Căsătoria propriu-zisă a fost celebrată în septembrie 1719, la Montefiascone.Papa Clement al XI-lea – și de aici reiese întregul caracter politic al căsătoriei – i-a declarat rege și regină ai Angliei asigurându-le, pe lângă escorta înarmată, o reședință la interiorul Romei și o alta mai la sud, pe colinele din jurul Romei.La un an după căsătorie s-a născut primul fiu, Charles Edward Louis Philip Casimir; în 1725 s-a născut al doilea fiu, Henry Benedict.Cu toată determinarea cu care s-a dorit această căsătorie, căsnicia nu a fost prea liniștită.La puțin timp după nașterea celui de-al doilea fiu, Maria Clementina a fost cuprinsă de o manie religioasă, s-a retras într-o mănăstire de unde, fie își acuza soțul că o înșela (ceea ce era adevărat !), fie că ar fi dorit să-și dea fiii spre educare unui protestant (la Roma, fapt dificil de îndeplinit, chiar și pentru un reprezentant al unei case regale).

Prințesa Maria Clementina a decedat în 1735, la doar 32 de ani.Bolognezul Prospero Lambertini (alias papa Benedict al XIV-lea) a comandat sculptorului Pietro Bracci un monument funerar care se poate admira la San Pietro (realizat din marmură, alabastru și bronz, imaginea defunctei – reprezentată pe un mozaic – fiind susținută de un înger).Primul fiu, Charles Edward, a continuat (susținut de papalitate) să lupte pentru cucerirea tronului.La doar 25 de ani a debarcat în insulele Hebride unde a ridicat stindardul tatălui său.Chiar dacă a avut sprijinul câtorva clanuri scoțiene, tânărul Charles Edward nu a reușit să facă nimic împotriva englezilor.Tatălui să i-a fost dată porecla de *Old Pretender*, iar tânărul a primit supranumele de *Bonnie Prince Charlie*, dar și *Young Pretender*, titlu cu o dublă semnificație (*pretender – pretendent*, dar și *prefăcut*, *simulator*, *om cu o mie de fețe*).

Din anumite puncte de vedere, această poreclă ar fi trebuit acordată celui de-al doilea frate, Henry Benedict, care a reluat titlul de duce de York (care i-a aparținut bunicului său).După decesul fratelui său, Henry a continuat să reclame dreptul la tronul Angliei, chiar dacă în Europa era clar tuturor că ipoteza unei conduceri catolice pe tronul Angliei nu mai era posibilă.În 1747, la doar 22 de ani, papa Benedict al XIV-lea l-a numit cardinal al diocezei *Santa Maria in Portico* (din Campitelli).În 1761, papa Clement al XIII-lea l-a numit episcop al diocezei *Tuscolana* (la Frascati).În catedrala din Frascati, cardinalul Henry Benedict, duce de York, a dorit să celebreze slujba de înmormântare a fratelui său (în ianuarie 1788).Ceremonia s-a desfășurat cu fastul demn de un suveran: pe sicriu se aflau coroana și sceptrul regal.

Viața cardinalului de York nu este marcată de evenimete prea importante, dacă nu se iau în seamă cele spuse despre orientarea sexuală a acestuia, prea ostentată pentru rangul său, mai ales într-un oraș ca Roma.Scriitoarea engleză Hester Lynch Thrale [(1741-1821),

amică și biografă a lui Samuel Johnson, descrisă de acesta (pe piatra tombală), drept o femeie *witty, vivacious and charming*], scria despre cardinal în faimoasele sale jurnale: «*avea, în mod public, un amant*», ceea ce italienii considerau o «*chestiune de gusturi*».

O altă mărturie privitoare la stilul de viață al cardinalului este furnizată de Giuseppe Gorani (1740-1819, soldat, scriitor și aventurier – o stradă din Milano are numele lui).Gorani lasă de înțeles că orientarea sexuală a cardinalului a fost dobândită pe parcursul adolescenței, în cadrul colegiului milanez al călugărilor barnabiți.În memoriile lui Gorani (sursă de prim ordin pentru obiceiurile secolului al XVIII-lea), se subliniază: «*Mă voi ocupa să spun, în mod simplu, ceea ce am văzut, fără a pretinde că trag vreo concluzie. Palatul cardinalului era plin de tineri adolescenți, plăcuți, îmbrăcați în straie de călugări.Ceea ce m-a făcut să presupun că această eminență regală ar fi putut avea gustul de care e acuzat vreunul dintre confrații lui*».

O altă mărturie, tot de acest fel, este oferită de Gaetano Moroni (1802-1883), erudit și funcționar pontifical, care povestește (într-un mod voalat) relația îndelungată a lui Henry Benedict cu monsignorul Angelo Cesarini (cel care l-a numit la conducerea diocezei din Frascati).Suspiciuni de care nu s-a ținut seama atunci când, în anul 1803, cardinalul de York a devenit decan al *Colegiului Sacru*, ceea ce explică inscripția: *Decano Patrum Cardinalium*.Henry Benedict a decedat în iulie 1807 și cu toate că și-a cerut dreptul privitor la tronul Angliei, pe sicriul acestuia nu s-a aflat (ca în cazul fratelui său) nici *sceptrul regal*, nici *coroana*, ci *mitra* și *crucea pastorală*.Rămășițile pământești ale fraților Stuart au fost îngropate în subteranele de la San Pietro, alături de cele ale tatălui lor, James al III-lea.În 1939, regele George al VI-lea a comandat pentru cei trei un sarcofag de granit roșu, care în prezent se poate admira în criptele bazilicii.

În ansamblu, concluziile care derivă din acest ”epilog” se referă la diferențele dintre Biserică (ca organ religios) și statul papal, Vaticanul (și nu numai el) știind să amestece întotdeauna teologia și utilitatea politică.În funcție de **importanță** și de **interes**, fiecare a fost (și este) tratat cu un sistem de măsură divers.În mod identic, idealurile credinței și rațiunile politicii au demonstrat (dacă mai era nevoie de confirmare) folosirea sistemului diferit de măsură.

Traducere, documentare, adaptare, redactare, septembrie 2012 – decembrie 2013.